

ДОКЛАД

за Екологична оценка на

„ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

*Съгласно Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на
планове и програми*

Възложител: Дирекция „Политика по изменение на климата”, МОСВ

Изпълнител: „Реноватика“ ЕООД

Април, 2026 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	10
1 ОПИСАНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА И ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ	11
1.1 Описание на съдържанието на основните цели на Плана.....	11
1.1.1 Основание за изготвяне на Плана.....	11
1.1.2 Основни цели на Плана.....	13
1.1.3 Обхват и предвиждания на Плана.....	15
1.2 Връзка на проекта на Плана с други съотносими планове и програми	36
1.2.1 Връзка на проекта на Плана с Европейски Стратегически Документи.....	36
1.2.2 Връзка на проекта на Плана с Национални Стратегически Документи.....	38
1.2.3 Връзка на проекта на Плана с Регионални Стратегически Документи.....	50
2 АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА	52
2.1 Текущо състояние на околната среда.....	52
2.1.1 Климат и атмосферен въздух.....	52
2.1.2 Повърхностни и подземни води.....	90
2.1.3 Геоложка среда.....	126
2.1.4 Земи и почви.....	138
2.1.5 Ландшафт.....	147
2.1.6 Културно-историческо наследство.....	152
2.1.7 Биологично разнообразие	160
2.1.8 Материални активи	232
2.1.9 Здравно-хигиенни аспекти на околната среда.....	232
2.1.10 Отпадъци.....	249
2.1.11 Опасни химични вещества и смеси	258
2.1.12 Вредни физични фактори	266
2.2 Евентуално развитие на околната среда без прилагане на Плана	274
3 ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ	277
3.1 Климат и атмосферен въздух.....	278
3.1.1 Климат, промени в климата и адаптация към климатичните промени.....	278
3.1.2 Качество на атмосферния въздух	278
3.2 Повърхностни и подземни води.....	279
3.3 Геоложка среда.....	279
3.4 Земи и почви.....	279
3.5 Ландшафт.....	279
3.6 Културно-историческо наследство.....	280
3.7 Биологично разнообразие	280
3.8 Материални активи	281
3.9 Здравно-хигиенни аспекти	281
3.10 Отпадъци.....	281
3.11 Опасни химични вещества и смеси	282
3.12 Вредни физични фактори.....	282
4 СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА	282
5 ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА, И НАЧИНЪТ ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПО ВРЕМЕ НА ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА	288
6 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА.....	317
6.1 Вероятни значителни въздействия върху климата и атмосферния въздух	317

**ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ
ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ
ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“**

6.1.1	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КЛИМАТИЧНИТЕ ИЗМЕНЕНИЯ И АДАПТАЦИЯТА КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ.....	317
6.1.2	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ.....	320
6.2	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ПОВЪРХНОСТНИТЕ И ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ.....	322
6.2.1	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ	322
6.2.2	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ.....	324
6.3	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ГЕОЛОЖКАТА СРЕДА.....	326
6.4	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗЕМИТЕ И ПОЧВИТЕ	328
6.5	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЛАНДШАФТА.....	331
6.6	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КУЛТУРНО ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО	333
6.7	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ.....	335
6.7.1	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ.....	335
6.7.2	ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ.....	365
6.8	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ МАТЕРИАЛНИТЕ АКТИВИ	366
6.9	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗДРАВНО-ХИГИЕННИТЕ АСПЕКТИ НА СРЕДАТА	368
6.9.1	ВЛИЯНИЕ НА ОТДЕЛНИТЕ РИСКОВИ ФАКТОРИ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА.....	368
6.9.2	ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗОНИ ИЛИ ОБЕКТИ СЪС СПЕЦИФИЧЕН ХИГИЕННО - ОХРАНИТЕЛЕН СТАТУС В ОБХВАТА НА ПЛАНА. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ВРЕДНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗДРАВЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО.....	370
6.10	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ..	374
6.11	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ, ПОРОДЕНИ ОТ ОХВС И РИСК ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ.....	374
6.12	ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, ПОРОДЕНИ ОТ НАДНОРМЕНИ НИВА НА ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ	374
7	МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ- ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА.....	377
7.1	МЕРКИ ЗА ОТРАЗЯВАНЕ В ОКОНЧАТЕЛНИЯ ВАРИАНТ НА ПЛАНА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ	377
7.2	МЕРКИ ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА.....	378
8	ОПИСАНИЕ НА МОТИВИТЕ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И НА МЕТОДИТЕ НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛ. ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ИНФОРМАЦИЯ.....	383
8.1	МОТИВИ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ	383
8.2	ИЗПОЛЗВАНИ МЕТОДИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ЕО	385
8.2.1	КЛИМАТ И АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ.....	388
8.2.2	ПОВЪРХНОСТНИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ.....	389
8.2.3	ГЕОЛОЖКА СРЕДА.....	389
8.2.4	ЛАНДШАФТ.....	389
8.2.5	ЗЕМИ И ПОЧВИ.....	389
8.2.6	БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ	389
8.2.7	КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО.....	390
8.2.8	МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	390
8.2.9	ЗДРАВНО-ХИГИЕННИ АСПЕКТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	390
8.2.10	ОТПАДЪЦИ.....	390
8.2.11	ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ	390
8.3	ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА	391
8.4	ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА.....	391
8.4.1	МЕТОДИКИ	391
8.4.2	МЕЖДУНАРОДНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО.....	391
8.4.3	НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	392
9	НЕОБХОДИМИ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА	394

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 4 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

10 СПРАВКА ЗА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ВРЕМЕ НА ИЗГОТВЯНЕТО НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА	397
10.1 Резултати от консултациите по обхвата и съдържанието на ЕО	397
10.2 Резултати от консултациите по изготвената ЕО	397
11 ЗАКЛЮЧЕНИЕ	397
12 СПИСЪК НА ЕКИПА, ИЗГОТВИЛ ДЕО	398
13 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА	398

СПИСЪК ФИГУРИ

ФИГУРА 1. ТЕРИТОРИИ В БЪЛГАРИЯ СЪС СРЕДНА ГОДИШНА СКОРОСТ НА ВЯТЪРА НАД 5,5 М/С НА 150 М ВИСОЧИНА	17
ФИГУРА 2. ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ И ТЕРИТОРИИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА В БЪЛГАРИЯ	18
ФИГУРА 3. ЧУВСТВИТЕЛНИ ТЕРИТОРИИ ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ, ОПРЕДЕЛЕНИ В ПЛАНОВЕТЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ВИДОВЕ (МЕСТООБИТАНИЯ НА ВИДОВЕ И ПТИЦИ, ВЛАЖНИ ЗОНИ, ТОРФИЩА)	20
ФИГУРА 4. КАРТА НА МИГРАЦИОННИ ПЪТИЩА	21
ФИГУРА 5. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ НА БЪЛГАРИЯ	22
ФИГУРА 6. КАРТА НА ЧЕРНОМОРСКО КРАЙБРЕЖИЕ И КРАЙБРЕЖНА ПЛАЗНА ИВИЦА	23
ФИГУРА 7. ПОСТОЯННО ЗАТРЕВЕНИ ПЛОЩИ В БЪЛГАРИЯ	24
ФИГУРА 8. ЗОНИ С ОГРАНИЧЕНИЯ СЪГЛАСНО НПДЕВИ 2012–2020 Г.	25
ФИГУРА 9. ЗОНТЕ С ЧУВСТВИТЕЛНОСТ ЗА ПТИЦИ СПРЯМО РАЗВИТИЕ НА ВГП ПО ДАННИ ОТ ПУБЛИКУВАНО 2022 ГОДИНА НАУЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА (HOTSPOTS IN THE GRID: AVIAN SENSITIVITY AND VULNERABILITY TO COLLISION RISK FROM ENERGY INFRASTRUCTURE INTERACTIONS IN EUROPE	26
ФИГУРА 10. КАРТА НА ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ	29
ФИГУРА 11. КЛИМАТИЧНИ ОБЛАСТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА Р БЪЛГАРИЯ	53
ФИГУРА 12. КЛИМАТИЧНИ РАЙОНИ В БЪЛГАРИЯ	53
ФИГУРА 13. КЛИМАТИЧНИ РАЙОНИ В ОБСЕГА НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 1 ДО 6	54
ФИГУРА 14. КЛИМАТИЧНИ РАЙОНИ В ОБСЕГА НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 7 ДО 11 И ЗОНА 21	54
ФИГУРА 15. КЛИМАТИЧНИ РАЙОНИ В ОБСЕГА НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ 12 И 13	55
ФИГУРА 16. КЛИМАТИЧНИ РАЙОНИ В ОБСЕГА НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 14 ДО 20	58
ФИГУРА 17. КЛИМАТИЧНИ РАЙОНИ В ОБСЕГА НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 22 ДО 25	60
ФИГУРА 18. МНОГОГОДИШНИ СРЕДНИ СТОЙНОСТИ НА ТЕМПЕРАТУРАТА ПО СЕЗОНИ И ГОДИШНО (ANN) ЗА РЕФЕРЕНТНИЯ (1981–2010 Г.) И ДАЛЕЧНИЯ БЪДЕЩ (2070–2099 Г.) ПЕРИОД, СЪГЛАСНО СЦЕНАРИИТЕ RCP4.5 И RCP8.5. НА ЧЕТВЪРТИ И ПЕТИ РЕД СА ПОКАЗАНИ АБСОЛЮТНИТЕ РАЗЛИКИ В БЪДЕЩИЯ ПЕРИОД СПРЯМО РЕФЕРЕНТНИЯ ЗА ДВАТА СЦЕНАРИЯ. ЕДИНИЦИТЕ СА °C	69
ФИГУРА 19. МНОГОГОДИШНИ СРЕДНИ СТОЙНОСТИ НА СУМАРНИЯ ВАЛЕЖ ПО СЕЗОНИ И ГОДИШНО (ANN) ЗА РЕФЕРЕНТНИЯ (1981–2010 Г.) И ДАЛЕЧНИЯ БЪДЕЩ (2070–2099 Г.) ПЕРИОД СЪГЛАСНО СЦЕНАРИИТЕ RCP4.5 И RCP8.5. ЕДИНИЦИТЕ СА ММ. НА ЧЕТВЪРТИ И ПЕТИ РЕД СА ПОКАЗАНИ ОТНОСИТЕЛНИТЕ РАЗЛИКИ (В %) В БЪДЕЩИЯ ПЕРИОД СПРЯМО РЕФЕРЕНТНИЯ ЗА ДВАТА СЦЕНАРИЯ	70
ФИГУРА 20. ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТИЧНИТЕ ИНДЕКСИ СПОРЕД RCP4.5 И RCP8.5 СЦЕНАРИИ ЗА БЛИЗКО (2021–2050 Г.) И ДАЛЕЧНО (2070–2099 Г.) БЪДЕЩЕ	71
ФИГУРА 21. СИМУЛИРАНИ СРЕДНОГОДИШНИ И СЕЗОННИ ПРОМЕНИ НА ВАЛЕЖИТЕ (В %) – ПЪРВИТЕ ДВА РЕДА, И НА ТЕМПЕРАТУРАТА (В °C) – ВТОРИТЕ ДВА РЕДА, С РЕГИОНАЛНИЯ КЛИМАТИЧЕН МОДЕЛ REGCM4 ПО СЦЕНАРИЯ RCP4.5 ЗА ПЕРИОДИТЕ 2021–2050 И 2071–2099 Г. СПРЯМО РЕФЕРЕНТНИЯ ПЕРИОД 1975–2004 Г. (VALCHEVA, 2021)	72
ФИГУРА 22. РЕГИСТРИРАНИ НАВОДНЕНИЯ В БЪЛГАРИЯ ПО ВИД ЗА ПЕРИОДА 2016 – 2022 Г.	77
ФИГУРА 23. РЕГИСТРИРАНИ НАВОДНЕНИЯ В БЪЛГАРИЯ ПО СЕЗОНИ ЗА ПЕРИОДА 2016 – 2022 Г.	78
ФИГУРА 24. ПУНКТОВЕ ЗА МОНИТОРИНГ НА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ (КАВ) НА ТЕРИТОРИЯТА НА Р БЪЛГАРИЯ (ИЗТОЧНИК: ИАОС)	82
ФИГУРА 25. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 1 ДО 6 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	95
ФИГУРА 26. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 7 ДО 11 И 21 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	100
ФИГУРА 27. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 12 И 13 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	104

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

ФИГУРА 28. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 14 ДО 20 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	109
ФИГУРА 29. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 22 ДО 25 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	112
ФИГУРА 30. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 1 ДО 6 ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА	116
ФИГУРА 31. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 7 ДО 11 И 21 ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА	117
ФИГУРА 32. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ 12 И 13 ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА	118
ФИГУРА 33. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 14 ДО 20 ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА	119
ФИГУРА 34. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 22 ДО 25 ПОДЗЕМНИ ВОДНИ ТЕЛА	120
ФИГУРА 35. КАРТА НА ГЕОЛОЖКИЯ РИСК (ИЗТОЧНИК: HTTPS://GIS.MRRB.GOVERNMENT.BG/KGR/)	130
ФИГУРА 36. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩТЕ ЗАСЕГНАТИ ОТ СВЛАЧИЩНИ ПРОЦЕСИ, НА; ИЗТОЧНИК: ИАОС, НАЦИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА 2025	131
ФИГУРА 37. ПРОСТРАНСТВЕНОТО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗЕМЕТРЕСЕНИЯТА С МАГНИТУД НАД 4.0.; ИЗТОЧНИК: НИГГГ-БАН	136
ФИГУРА 38. КАРТА НА СЕИЗМИЧНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ; ИЗТОЧНИК: НИГГГ-БАН	137
ФИГУРА 39. КАРТА НА МАКСИМАЛНО УСКОРЕНИЕ (475Г. ПЕРИОД НА ПОВТОРЯЕМОСТ)	138
ФИГУРА 40. ПОЧВЕНО-ГЕОГРАФСКО РАЙОНИРАНЕ - ПОЧВЕНИ ПОДОБЛАСТИ	139
ФИГУРА 41. ПОЧВЕНО-ГЕОГРАФСКО РАЙОНИРАНЕ – ПОЧВЕНИ ПРОВИНЦИИ	140
ФИГУРА 42. ПОЧВЕНИ РАЗЛИЧИЯ В ЗОНИ 1-6	140
ФИГУРА 43. ПОЧВЕНИ РАЗЛИЧИЯ В ЗОНИ 7,8,9,10,11 И 21	141
ФИГУРА 44. ПОЧВЕНИ РАЗЛИЧИЯ В ЗОНИ 12 И 13	142
ФИГУРА 45. ПОЧВЕНИ РАЗЛИЧИЯ В ЗОНИ 14,15,16,17,18,19 И 20	143
ФИГУРА 46 - ПОЧВЕНИ РАЗЛИЧИЯ В ЗОНИ 22,23,24,25	144
ФИГУРА 47. ЛАНДШАФТНИ ПОДПРОВИНЦИИ	147
ФИГУРА 48. ЛАНДШАФТНИ ОБЛАСТИ	149
ФИГУРА 49. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 1 ДО 6 СПРЯМО 33 И 3Т В БЛИЗОСТ	227
ФИГУРА 50. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 7 ДО 11 И 21 СПРЯМО 33 И 3Т В БЛИЗОСТ	229
ФИГУРА 51. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ 12 И 13 СПРЯМО 33 И 3Т В БЛИЗОСТ	230
ФИГУРА 52. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 14 ДО 20 СПРЯМО 33 И 3Т В БЛИЗОСТ	231
ФИГУРА 53. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ОТ 22 ДО 25 СПРЯМО 33 И 3Т В БЛИЗОСТ	232
ФИГУРА 54. ПРЕДПРИЯТИЯ С НИСЪК И ВИСОК РИСКОВ ПОТЕНЦИАЛ В ГРАНИЦИТЕ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ ЗОНИ	265

СПИСЪК ТАБЛИЦИ

ТАБЛИЦА 1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ЕКОЛОГИЧНА МРЕЖА В БЪЛГАРИЯ	18
ТАБЛИЦА 2. КАПАЦИТЕТ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ ЧРЕЗ СЪЩЕСТВУВАЩАТА МРЕЖА И ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ НА ОБОСОБЕНИТЕ ЗОНИ	30
ТАБЛИЦА 3. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 1 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	91
ТАБЛИЦА 4. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 2 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	91
ТАБЛИЦА 5. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 3 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	92
ТАБЛИЦА 6. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 4 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	92
ТАБЛИЦА 7. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 5 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	93
ТАБЛИЦА 8. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 6 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	94
ТАБЛИЦА 9. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 7 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	96
ТАБЛИЦА 10. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 8 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	96
ТАБЛИЦА 11. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 9 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	96
ТАБЛИЦА 12. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 10 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	97
ТАБЛИЦА 13. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 11 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	98
ТАБЛИЦА 14. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 21 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	98
ТАБЛИЦА 15. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 12 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	101
ТАБЛИЦА 16. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 13 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	101
ТАБЛИЦА 17. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 14 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	105
ТАБЛИЦА 18. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 15 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА	105

**ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ
ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ
ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“**

ТАБЛИЦА 19. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 16 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА.....	106
ТАБЛИЦА 20. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 17 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА.....	106
ТАБЛИЦА 21. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 18 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА.....	106
ТАБЛИЦА 22. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 19 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА.....	107
ТАБЛИЦА 23. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 20 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА.....	107
ТАБЛИЦА 24. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 22 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА.....	110
ТАБЛИЦА 25. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 23 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА.....	110
ТАБЛИЦА 26. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 24 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА.....	111
ТАБЛИЦА 27. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 25 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА.....	111
ТАБЛИЦА 28. ЗАСЕГНАТИ ОТ ПРИОРИТЕТНА ЗОНА 25 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДНИ ТЕЛА.....	113
ТАБЛИЦА 29. ПОЛЗВАНЕ НА ЗЕМЯТА.....	144
ТАБЛИЦА 30. ФЛОРА И РАСТИТЕЛНОСТ В ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ 1-10.....	161
ТАБЛИЦА 31. ФЛОРА И РАСТИТЕЛНОСТ В ПРИОРИТЕТНИТЕ ЗОНИ 11-13.....	164
ТАБЛИЦА 32. ФЛОРА И РАСТИТЕЛНОСТ В ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ 14-20.....	165
ТАБЛИЦА 33. ФЛОРА И РАСТИТЕЛНОСТ В ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ 21-25.....	167
ТАБЛИЦА 34. ВИДОВЕ БЕЗГРЪБНАЧНИ ПО ДАННИ ОТ ДОКЛАДВАНЕТО ПО ДИРЕКТИВАТА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА (ЧЛЕН 17, 2025 Г.) И ЧЕРВЕНАТА КНИГА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ТОМ II, В ГРАНИЦИТЕ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ ЗОНИ.....	172
ТАБЛИЦА 35. ВИДОВЕ РИБИ ПО ДАННИ ОТ ДОКЛАДВАНЕТО ПО ДИРЕКТИВАТА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА (ИАОС, 2025) И ЧЕРВЕНАТА КНИГА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (2015).....	176
ТАБЛИЦА 36. ВИДОВЕ ЗЕМНОВОДНИ ПО ДАННИ ОТ ДОКЛАДВАНЕТО ПО ДИРЕКТИВАТА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА (ИАОС, 2025) И ЧЕРВЕНАТА КНИГА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (2015).....	180
ТАБЛИЦА 37. ВИДОВЕ ВЛЕЧУГИ ПО ДАННИ ОТ ДОКЛАДВАНЕТО ПО ДИРЕКТИВАТА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА (ИАОС, 2025) И ЧЕРВЕНАТА КНИГА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (2015).....	182
ТАБЛИЦА 38. ВИДОВЕ ПТИЦИ ПО ДАННИ ОТ ДОКЛАДВАНЕТО ПО ДИРЕКТИВАТА ЗА ПТИЦИТЕ (ИАОС, 2025) И ЧЕРВЕНАТА КНИГА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (2015).....	185
ТАБЛИЦА 39. ВИДОВЕ БОЗАЙНИЦИ (БЕЗ ПРИЛЕПИ) ПО ДАННИ ОТ ДОКЛАДВАНЕТО ПО ДИРЕКТИВАТА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА (ИАОС, 2025) И ЧЕРВЕНАТА КНИГА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (2015).....	198
ТАБЛИЦА 40. ВИДОВЕ ПРИЛЕПИ ПО ДАННИ ОТ ДОКЛАДВАНЕТО ПО ДИРЕКТИВАТА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА (ИАОС, 2025) И ЧЕРВЕНАТА КНИГА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (2015).....	201
ТАБЛИЦА 41. ДАННИ ЗА ПРИЛЕПНИ КОЛОНИИ С НАД 100 ИНДИВИДА ОТ ПЛАТФОРМАТА GBIF (WWW.GBIF.ORG) ПРЕДОСТАВЕНИ ОТ НПМ	203
ТАБЛИЦА 42. НАТУРА 2000 И ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ В 10 КМ БУФЕР ОКОЛО ПРИОРИТЕТНИТЕ ЗОНИ	211
ТАБЛИЦА 43. ДАННИ ЗА НАСЕЛЕНИЕТО КЪМ 2024Г., НАПРАВЕНО СРАВНЕНИЕ С ДАННИТЕ КЪМ 2023Г. И ЗА ЕСТЕСТВЕНИЯ И МЕХАНИЧНИЯ ПРИРАСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО ЗА РАЗГЛЕЖДАНИТЕ ОБЛАСТИ	234
ТАБЛИЦА 44. ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ 2024 Г. В РАЗГЛЕЖДАНИТЕ ОБЛАСТИ	238
ТАБЛИЦА 45. ЛИНИЯ НА БЕДНОСТ ЗА ВСЯКА ОБЛАСТ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО НА СТРАНАТА ПРЕЗ 2024 Г.	241
ТАБЛИЦА 46. СРЕДНИ ДАННИ НА БВП НА ЧОВЕК ОТ НАСЕЛЕНИЕТО ПРЕЗ 2024 Г. В РАЗГЛЕЖДАНИТЕ ОБЛАСТИ	242
ТАБЛИЦА 47. ГРАНИЧНИТЕ СТОЙНОСТИ НА НИВАТА НА ШУМА В РАЗЛИЧНИТЕ ТЕРИТОРИИ И УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ В УРБАНИЗИРАНИТЕ ТЕРИТОРИИ И ИЗВЪН ТЯХ	269
ТАБЛИЦА 48. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА НАБЛЮДАВАНИТЕ ПУНКТОВЕ ЗА РЕГИСТРИРАНЕ НА ШУМА ПО ТЕРИТОРИИ ПРЕЗ 2024 Г., ОБЩО ЗА СТРАНАТА	270
ТАБЛИЦА 49. ДАННИ ЗА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ В ОБЛАСТНИТЕ ГРАДОВЕ В ОБХВАТА НА ППЗ ЗА 2024Г.	270
ТАБЛИЦА 50. ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ НА АСПЕКТИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ВКЛ. И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ, БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПРОЕКТА НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ.....	274
ТАБЛИЦА 51. СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПРИЛАГАНЕ ПЛАНЪТ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ	283
ТАБЛИЦА 52. ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА, И НАЧИНЪТ ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПО ВРЕМЕ НА ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА	289
ТАБЛИЦА 53. ПРОГНОЗНА ОЦЕНКА НА ОЧАКВАНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КЛИМАТА, КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ И АДАПТАЦИЯТА КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ В РЕЗУЛТАТ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ПЛАНЪТ	

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ	319
Таблица 54. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху КАВ в районите на приоритетните зони и развит добив на изкопаеми горива и производство на електрическа енергия от конвенционални горива в резултат от реализацията на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия	321
Таблица 55. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху повърхностите в резултат от реализацията на плана	323
Таблица 56. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху подземните води в резултат от реализацията на плана	325
Таблица 57. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху геоложката среда в района на приоритетните зони в резултат от реализацията на плана	327
Таблица 58. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху почвите в резултат от реализацията на плана	330
Таблица 59. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху ландшафта	332
Таблица 60. Прогнозна оценка на предполагаеми въздействия върху обектите на КИН в районите на приоритетните зони	334
Таблица 61. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху флората и растителността	339
Таблица 62. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху безгръбначните животни в резултат от реализацията на Плана	343
Таблица 63. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху рибите в резултат от реализацията на Плана	345
Таблица 64. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху земноводните и влечугите в резултат от реализацията на Плана	348
Таблица 65. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху бозайниците (без прилепи) в резултат от реализацията на Плана	351
Таблица 66. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху прилепите в резултат от реализацията на Плана	355
Таблица 67. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху птици в резултат от реализацията на Плана	363
Таблица 68. Прогнозна оценка на предполагаеми въздействия върху материалните активи в районите на приоритетните зони в резултат от реализацията на Плана	367
Таблица 69. Прогнозна оценка на предполагаеми въздействия върху здравно-хигиенните аспекти на околната среда	373
Таблица 70. Прогнозна оценка на предполагаеми въздействия от вредните физични фактори, генерирани от реализацията на Плана	376
Таблица 71. Мерки за опазване на околната среда, предвидено да се отразят в окончателния вариант на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия	377
Таблица 72. Мерки за опазване на околната среда, предвидено да бъдат прилагани при реализирането на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия	379
Таблица 73. Сравнение между разгледаните алтернативи	383
Таблица 74. Насочващи въпроси по компоненти и фактори на околната среда, използвани в хода на оценката на очакваните въздействия от предвижданията на плана върху околната среда	385
Таблица 75. Критерии и символи за извършване на оценка на очакваните предвиждания на плана върху компонентите и факторите на околната среда	388
Таблица 76. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на плана и индикатори за контрол на съответните предложени мерки	395

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АБРЕВИАТУРА	ЗНАЧЕНИЕ
АГКК	Агенция по геодезия, картография и кадастър
АИС	Автоматични измервателни станции
БДДР	Басейнова дирекция „Дунавски район“ с център Плевен
БДЗБР	Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ с център Благоевград
БДИБР	Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ с център Пловдив
БДЧР	Басейнова дирекция „Черноморски район“ с център Варна
ДРБУ	Дунавски район за басейново управление
ВГП	Ветрогенераторен парк
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ГИС	Географска информационна система
ДЕО	Доклад за Екологична оценка
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБРБУ	Западнобеломорски район за басейново управление
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗТ	Защитени територии
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗУЧК	Закон за устройството на черноморското крайбрежие
ИАГ	Изпълнителната агенция по горите
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИБРБУ	Източнобеломорски район за басейново управление
ИНПЕК	Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КЕВР	Комисията за енергийно и водно регулиране
КФ	Кохезионен фонд
МЕ	Министерство на енергетиката
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРГ	Междуведомствена работна група
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
МТ	Министерство на транспорта и съобщенията

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 9 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

АБРЕВИАТУРА	ЗНАЧЕНИЕ
НДЕФ	Национален доверителен екофонд
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България
НПДЕВИ	Национален план за действие за енергия от възобновяеми източници 2012–2020
НПКЗВ	Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха
НПРД	Национална приоритетна рамка за действие
НСИ	Национален статистически институт
НСМКАВ	Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ПГ	Парникови газове
ПГЗ	Потенциал за глобално затопляне
ПЗ	Приоритетни зони
ППЗ	План за определяне на приоритетни зони
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РОУКАВ	Район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух
СМО	Световна метеорологична организация
ФПЧ	Фини прахови частици
ЧРБУ	Черноморски район за басейново управление
GW / MW / kV / GWh / TW	Гигават, мегават, киловолт, гигаватчас, тераватчас
REPowerEU	План на ЕС за ускоряване на енергийната трансформация

ВЪВЕДЕНИЕ

Екологичната оценка на планове и програми е превантивен инструмент за оценяване на евентуалните значителни въздействия върху околната среда в резултат от прилагането на планове и програми от интернационално, национално, регионално и местно равнище.

Съгласно писмо с изх. № ЕО-43-14 / 02.02.2026 г. на министъра на околната среда и водите Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия (ППЗ, Плана, Планът), попада в обхвата на областите на чл. 85, ал. 1 на ЗООС и очертава рамка за бъдещо развитие на инвестиционни предложения по Приложение № 1 и 2 на ЗООС и на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, подлежи на процедура по задължителна екологична оценка.

В изпълнение на изискванията на чл. 83, ал. 1 от ЗООС, Докладът за екологична оценка на Плана е изготвен от колектив от експерти с ръководител, отговарящи на изискванията на чл. 16 от Наредбата за условията и реда за извършване на планове и програми (Наредба за ЕО).

Настоящият Доклад за ЕО е изготвен при спазване на изискванията на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда, Наредба за ЕО, както и всички други, приложими към настоящата процедура и проекта на ППЗ, нормативни актове и поставените с писмо с изх. № ЕО-43-14 / 02.02.2026 г. на министъра на околната среда и водите изисквания към обхвата на доклада, а именно:

- Съдържанието на Докладът за ЕО да включва информацията по чл. 86, ал. 3 на ЗООС, в съответствие със степента на детайлност на Плана;
- Разгледани са съответните аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуалното развитие на компонентите и факторите на околната среда без прилагането на плана, т.е. „нулева“ алтернатива;
- Анализирани са вероятните значителни въздействия върху околната среда, в т.ч. вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици от осъществяването на предвижданията на плана, в т.ч. по отношение на трансграничното въздействие върху територията на други държави;
- Предложени са адекватни мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на плана върху околната среда, като мерките са мотивирани, в т.ч. по отношение на очакваните положителни резултати от прилагането им. Същите са представени като:
 - Мерки за отразяване в окончателния вариант на плана;
 - Мерки за изпълнение при прилагане на плана.
- Предложени са конкретни мерки и индикатори за наблюдение и контрол на въздействията върху околната среда при прилагане на ППЗ, в т.ч. източници на информация за отчитането и измерването им. Мерките са съотносими с подробността на предвижданията на плана, като за всяка са посочени измерими индикатори за

наблюдението и контрола на въздействията върху околната среда. За всеки индикатор са посочени периодичност на измерване, мерна единица и орган, отговорен за наблюдението и контрола.

Докладът за екологична оценка е изготвен, като са използвани указанията и методиките за стратегическа ЕО, публикувани на интернет страницата на Европейската комисия: (<http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-support.htm>) и на интернет страницата на МОСВ (<http://www.moew.government.bg>). Като приложение към настоящия Доклад за екологична оценка е изготвено и нетехническо резюме на същия.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ:

ВЪЗЛОЖИТЕЛ:	<i>Дирекция „Политика по изменение на климата”, Министерство на околната среда и водите</i>
Пълен пощенски адрес:	<i>гр. София, бул. „Мария Луиза“ №22</i>
Телефон, факс, e-mail:	<i>+359 2 940 62 85@moew.government.bg</i>
ЕИК:	
Представявано от:	 - Директор на дирекция
Лице за контакти:	

1 ОПИСАНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА И ВРЪЗКА С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

1.1 ОПИСАНИЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА

1.1.1 ОСНОВАНИЕ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ПЛАНА

Нормативната рамка на Плана осигурява правната основа за разработването, одобряването и прилагането му, както и за неговата съгласуваност с политиките и целите на Република България и Европейския съюз в областта на възобновяемата енергия и устойчивото развитие. Планът е в съответствие с целите и уредбите в:

- **Закона за енергията от възобновяеми източници**, определящ принципите, мерките и механизмите за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници, условията за изграждане и експлоатация на ВЕИ обекти и процедурите за определяне на приоритетни зони за тяхното развитие;
- **Закона за енергетиката**, който урежда обществените отношения, свързани с производството, преноса, разпределението, снабдяването и търговията с електрическа енергия, включително насърчаването на производството от възобновяеми източници (чл. 24, чл. 36 и т.н.);
- **Закона за опазване на околната среда**, който регламентира изискванията за извършване на екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда на планове, програми и инвестиционни предложения, както и процедурите за обществено участие;

- **Закона за биологичното разнообразие**, уреждащ създаването и управлението на защитените зони от европейската екологична мрежа Натура 2000 и изискванията за оценка на съвместимостта на планове и програми с целите на опазване на мрежата;
- **Закона за устройство на територията**, който определя правилата и нормите за устройство на територията, включително принципите на пространственото и устройственото планиране, които са приложени при определянето на приоритетните зони, както и с относимите подзаконови нормативни актове.

Планът за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, е разработен в изпълнение на изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413 за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници (Директива (ЕС) 2023/2413). В Директивата са предвидени нови по-амбициозни цели за увеличаване на дела на енергия от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в ЕС от 32 % на 42.5 % през 2030 г. Освен тази държавите членки следва да се стремят колективно да постигнат общата целта на ЕС за 45% енергия от възобновяеми източници в съответствие със Зелената сделка и плана REPowerEU.

С цел осигуряване на последователен и научно обоснован преход между хоризонта 2030 г. и целта за климатична неутралност през 2050 г., е разработена нова междинна цел за 2040 г., предвиждаща значително по-дълбоко намаляване на нетните емисии на парникови газове – в порядъка на около 90 % спрямо 1990 г., като тази цел се интегрира в Европейския закон за климата чрез негово изменение. Чрез въвеждането на междинна цел за 2040 г. ЕС създава ясно дефинирана регулаторна траектория, която следва да бъде отразена във всички секторни политики, инвестиционни стратегии и национални планове на държавите членки. В този смисъл климатичната цел на ЕС за 2040 г. представлява ключов елемент от нормативния контекст, в който държавите членки разработват национални стратегически документи и планове за развитие на възобновяемата енергия. Тя обуславя необходимостта от систематично планиране на подходящи територии за ВЕИ, включително за вятърна енергия, като част от приноса на всяка държава членка към общите климатични и енергийни цели на Съюза.

Изискванията и целите по Директива (ЕС) 2023/2413 за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници (Директива (ЕС) 2023/2413), са заложили като изисквания в България чрез Интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата и Закона за енергията от възобновяеми източници, който е основния нормативен акт, уреждащ обществените отношения в областта на енергията от възобновяеми източници в страната. С приетото изменение и допълнение на Закона от 2023 г. (ДВ, бр. 86, 13 октомври 2023 г.), са извършени промени, свързани с Реформа 6 „Стимулиране на производството на електроенергия от ВЕИ“ по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България.

Разработването на Плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия е на основание чл. 5, ал. 2 от ЗЕВИ в изпълнение на изискването по чл. 15в от Директива (ЕС) 2023/2413. Съгласно ЗЕВИ отговорностите са на министъра на околната среда и водите съвместно с министъра на енергетиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на

транспорта и съобщенията и министъра на земеделието и храните. Подчинено на това, настоящия проект на План, предмет на ЕО, е разработен в рамките на активен процес на междуинституционална координация, включващ създадена със Заповед на министъра на околната среда и водите № РД-428/21.05.2024 г., изм. със Заповед РД-1055/11.12.2024 г. междуправителствена работна група, включваща представители от ведомствата, ангажирани от ЗЕВИ с разработването на плана, техни звена и агенции, както и научни представители от Българската академия на науките. При разработването на проекта на Плана от МРГ, са отчетени:

- Националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия и с планираните инсталирани мощности за производство на електрическа енергия, определени в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България;
- Потенциала за производство на електрическа енергия от вятърна енергия в съответните зони;
- Прогнозираното потребление на електрическа енергия в страната;
- Планираното в 10-годишния план по чл. 81г от Закона за енергетиката развитие на електропреносната мрежа и планове по чл. 90 от същия закон за развитие на електроразпределителните мрежи, включително на съоръжения за съхранение на енергия;
- Екологичната чувствителност на съответната зона, включително и въздействието ѝ върху съседни защитени зони и територии, защитени природни местообитания и местообитания на защитени видове и природни територии с висока консервационна стойност.

Планът обхваща само сухоземни територии от страната и не включва подповърхностни, морски или вътрешни водни зони.

В Плана са определени зоните, в които производството на електрическа енергия от вятърни централи не се очаква да има значително въздействие върху околната среда с оглед постигане на националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в съответствие с планираните инсталирани мощности за производство на електрическа енергия от вятърни централи в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 г.

1.1.2 Основни цели на Плана

Документът е изготвен в съответствие с принципите и целите на Европейския зелен пакт на Европейския съюз, Плана „REPowerEU“ и Интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата, като отразява националните особености по отношение на енергийните ресурси, географските и климатичните условия, съществуващата инфраструктура за пренос и разпределение на електроенергията, както и пространственото планиране на територията на страната.

Планът се основава на принципите на устойчивото развитие, енергийната ефективност, опазването на околната среда и прозрачността в процеса на планиране и вземане на решения. Той има за цел да създаде интегрирана рамка за пространствено и стратегическо планиране, която

подпомага постигането на националните и европейските цели за енергийна трансформация, намаляване на емисиите на парникови газове и повишаване на дела на възобновяемите енергийни източници в енергийния микс на страната. В Плана ще се определят зоните, в които производството на електрическа енергия от вятърни централи не се очаква да има значително въздействие върху околната среда с оглед постигане на националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в съответствие с планираните инсталирани мощности за производство на електрическа енергия от вятърни централи в ИНПЕК.

Разработването на Плана се основава на следните принципи:

1. Съгласуваност с европейските и националните политики – Планът е разработен в съответствие с ангажиментите на Република България по отношение на Европейския зелен пакт, Плана REPowerEU, Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 година за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета, относно насърчаването на използването на енергия от възобновяеми източници, както и Интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата (ИНПЕК).
2. Устойчиво и балансирано развитие – определянето на приоритетни зони се извършва при равновесие между икономическата ефективност, опазването на природните ресурси и социалната приемливост на инвестициите.
3. Интегрирано пространствено планиране – използване на актуални, точни и съгласувани пространствени данни и аналитични методи, които позволяват обективно и основано на доказателства вземане на решения.
4. Междуинституционална координация – осигуряване на съгласувани действия между компетентните държавни органи.
5. Прозрачност и участие на заинтересованите страни – включване на всички заинтересовани участници (местни власти, граждани, бизнес, неправителствени организации, научни институции) в процеса на планиране.
6. Оценка и минимизиране на екологичните въздействия – идентифициране и прилагане на мерки за опазване на биологичното разнообразие, защитените територии и културно-историческото наследство при реализиране на проекти.

Настоящият План е разработен в съответствие с изискванията на Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III) и цели да подпомогне постигането на националния принос на Република България към целите на Европейския съюз за дял на енергията от възобновяеми източници до 2030 г., като определените приоритетни зони ще осигуряват рамка за ускорено внедряване на вятърни мощности и улесняване на административните процедури, като същевременно ще създадат основа за планиране и развитие на сектора в следващите периоди, включително с оглед на целите за 2040 г. и 2050 г. Подчинено на това, Планът има следните основни цели:

1. Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра.
2. Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции.
3. Оптимизация на процесите по пространствено и енергийно планиране, чрез използване на съвременни аналитични инструменти, географски информационни системи (ГИС) и актуални пространствени бази данни.
4. Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии.
5. Подобряване на енергийната сигурност и независимост на страната, чрез увеличаване на дела на местното производство от възобновяеми източници и намаляване на зависимостта от вносни енергоносители.
6. Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г.
7. Гарантиране на социална и екологична отговорност, като се осигурят условия за обществен диалог, оценка на кумулативните въздействия и справедлив енергиен преход за всички региони.

В контекста на гореизложеното, *Стратегическата цел* на проекта на Плана е да допринесе за постигане на целта за оползотворяване на вятърната енергия на ниво Европейски съюз и в Република България чрез балансирано планиране на територии за ускорено прилагане на технологии за оползотворяване на енергията на вятъра и трансформирането ѝ в електрическа енергия, съобразено с инвестиционните възможности, компонентите на околната среда и биологичното разнообразие в Република България.

Специфичната цел на ППЗ, е да осигури подходящи сухоземни райони от територията на Република България, които очертават обща рамка на площите за приоритетно развитие на инвестиционни проекти за оползотворяване вятърна енергия без да се засягат районите с висока екологична чувствителност, включително целите за опазване на защитените зони от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ на територията на България и европейското и националното законодателство в областта на околната среда.

1.1.3 ОБХВАТ И ПРЕДВИЖДАНЯ НА ПЛАНА

Териториалният обхват на Плана включва определени зони от територията на Република България, като не се включват акваторията на Черно море и вътрешни водни обекти. От териториалния обхват на етапа на картирането са изключени районите с висока екологична чувствителност, като защитените зони по „Натура 2000“, защитените на национално равнище зони и основните миграционни маршрути. Това се отнася и за обекти от интерес за Общността.

Поради липса на данни при картографското определяне на зоните на Плана, не са изключени териториите на населени места, вкл. отстояние до 500 м от границите им, но тези изисквания (чл. 141 от Наредба № 14 от 15 юни 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия) остават приложими при изпълнение на Плана.

С Плана се предвижда възможност за актуализация на определените зони, за да се гарантира тяхната съвместимост с актуалните национални стратегии, нормативни изисквания и технологични възможности съгласно нуждите и изискванията на европейското и българско законодателство и стратегическото планиране на енергийния сектор към 2040 г. и 2050 г.

Предвид горното, предмет на проекта на План, е сухоземната територия на Р България (без вътрешните водни обекти), в която се обособяват приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия в съответствие с разпоредбата на чл. 5, ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници. С цел идентифициране на потенциални зони за приоритетно развитие на вятърна енергия („приоритетни зони“), в съответствие с изискванията на чл. 5 от Закона за енергията от възобновяеми източници, е приложен методологичния подход, базиран на резултатите от пространствения анализ в среда на географски информационни системи, включващ следните основни етапи:

- Идентифициране на територии с висок технически потенциал за производство на енергия от вятър;
- Прилагане на критерии за изключване съгласно нормативните и стратегическите ограничения;
- Класифициране на територии с положителни характеристики;
- Създаване на картографска визуализация на потенциалните приоритетни зони.

При разработването на методологията за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия не е прилаган самостоятелен изключващ пространствен слой, свързан със чувствителността на прилепите към вятърните турбини. Това решение се основава на установената липса на достатъчно пространствени количествени и научно обосновани данни относно разпределението, миграцията (Rodrigues et al. 2015) и кумулативните ефекти върху пещеролюбивите и други видове прилепи (Adams et al. 2021, Barré et al. 2022) на национално ниво, които да позволят надеждно стратегическо зонироване. Предвид това, Планът прилага принципа на предпазливостта, като предвижда прилагането на превантивни и адаптивни мерки за смекчаване на потенциалното въздействие върху прилепите.

Пространственият анализ е извършен въз основа на актуални и официални геопропространствени данни, като са използвани следните входни данни:

- Ветрови потенциал

Фигура 1. Територии в България със средна годишна скорост на вятъра над 5,5 m/s на 150 m височина

За целите на идентифицирането на приоритетни зони за развитие на вятърна енергия са използвани пространствени данни за средната скорост на вятъра от глобалната база данни Global Wind Atlas. Използваният индикатор е „Mean wind speed“ на височина 150 m над земната повърхност, предоставен в растерен формат (.tif) за територията на Република България. Данните обхващат пълния диапазон на средногодишната скорост на вятъра – от 0 m/s до над 10 m/s

• **Защитени зони и защитени територии от Националната екологична мрежа**

Фигура 2. Защитени зони и територии от Националната екологична мрежа в България

Към момента мрежата от защитени зони по Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за местообитанията) и Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците), включва:

- 120 защитени зони за опазване на дивите птици, покриващи 23.1 % от територията на България;
- 233 защитени зони за опазване на природни местообитания, покриващи 30,3 % от територията на България.

Таблица 1. Информация за защитените зони от Националната екологична мрежа в България

Защитени зони	Брой на зоните	Площ (ha)	Територия [ha]	Акватория [km ²]	% от територията на България
Защитени зони по Директивата за местообитанията	233	3 615 603	3 367 916	2476.87	30.3 %
Защитени зони по Директивата за дивите птици	120	2 616 550	2 562 061	544.89	23.1%
Общо защитени зони „Натура 2000“	340*	4 155 839	3 873 704	2821.35	34.9%

* 13 бр. от 33 с обща граница по двете Директиви

За мрежата Натура 2000 са използвани пространствените данни за защитените зони от мрежата „Натура 2000“, които са достъпни в информационната система за мрежата Натура 2000 в България.

Основен принос към усилията за съхраняване на уникалното природно наследство има развитието на национална мрежа от защитени територии, като със ЗЗТ се определят шест категории такива територии, съобразени със съвременните международни изисквания (категориите на IUCN) и категории, различаващи по състояние и степен на съхраненост на природните елементи, цел и режим на управление:

- Резерват (категория I на IUCN) – обявяват се образци от естествени екосистеми, включващи характерни и/или забележителни диви растителни и животински видове, както и местообитанията им.
- Национален парк (категория II на IUCN) – обявяват се територии, които включват естествени екосистеми с голямо разнообразие на растителни и животински видове и местообитания, с характерни и забележителни ландшафти и обекти на неживата природа.
- Природна забележителност (категория III на IUCN) – обявяват се характерни или забележителни обекти на неживата и живата природа.
- Поддържан резерват (категория IV на IUCN) – обявяват се екосистеми, включващи редки и/или застрашени диви растителни и животински видове, както и местообитанията им.
- Природен парк (категория IV или V на IUCN) – обявяват се територии, включващи разнообразни екосистеми с многообразие на растителни и животински видове, както и на техните местообитания, характерни забележителни ландшафти и обекти на неживата природа.
- Защитена местност (категория IV и/или V на IUCN) – обявяват се територии с характерни или забележителни ландшафти и местообитания на застрашени, редки или уязвими растителни и животински видове и съобщества.

Режимите за опазване и управление на ЗТ се определят от Закона за защитените територии, заповедта за тяхното обявяване и плановете за управление.

Собствеността в националните паркове и резерватите е изключителна държавна. В страната са обявени 55 резервата и 35 поддържани резервата. Останалите категории ЗТ се разпределят както следва: природни забележителности – 354, природни паркове – 11, защитени местности – 589 (данни към края на 2023 г.).

Общия брой защитени територии в Р България към 31.12.2025 г. е 1060 с обща площ 584372.4 ха., представляващи 5,26 % от територията на страната, разпределени по категории както следва:

- Национални паркове – 3 бр.; обща площ 147 747,2 ха;
- Природни паркове – 11 бр.; обща площ 256 441,3 ха;

- Резервати – 55 бр.; обща площ 77 317,3 ха;
- Поддържани резервати – 35 бр.; обща площ 4 534,9 ха;
- Защитени местности – 589 бр.; обща площ 80 483,1 ха;
- Природни забележителности – 354 бр.; обща площ 17 848,6 ха.

За защитените територии са използвани пространствените данни, които са достъпни в Регистър на защитените територии на интернет страницата на Изпълнителна агенция по околна среда <https://eea.government.bg/zpo/bg/>.

- **Чувствителни територии за биологичното разнообразие, определени в плановете за действие на видове (торфища, влажни зони и местообитания на видове и птици)**

Фигура 3. Чувствителни територии за биологичното разнообразие, определени в плановете за действие на видове (местообитания на видове и птици, влажни зони, торфища)

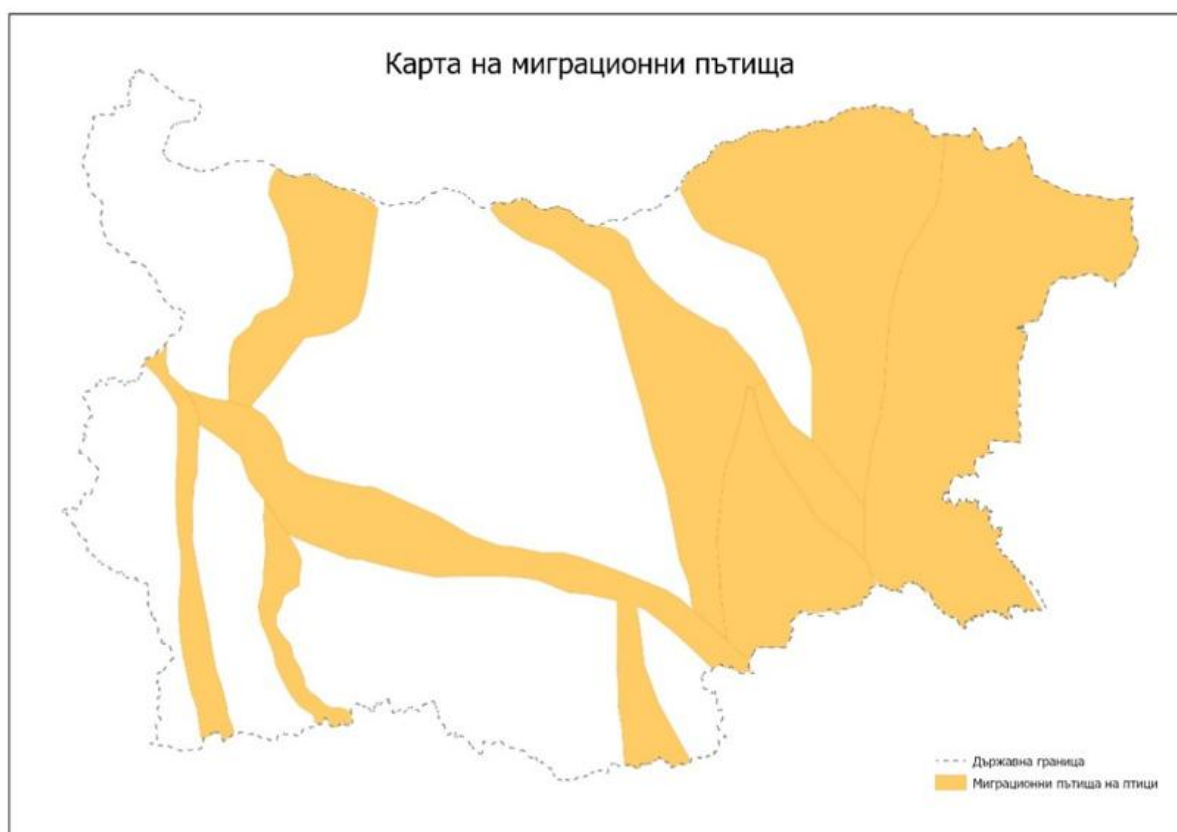
За тези територии са използвани:

- Пространствени данни за границите на торфищата, получени в резултат от изпълнение на Споразумение между Министерство на околната среда и водите и ИБЕИ-БАН с предмет „Извършване на консултации по оценка на състоянието, заплахи и пространствени данни за торфищата в България“. Пространствените данни за торфищата са във формат ESRI Shape File (*.shp), координатна система WGS84 UTM 35N.
- Пространствени данни от утвърдени със заповед на министъра на околната среда и

водите планове за действие на видове, публикувани на страницата на МОСВ - <https://www.moew.government.bg/bg/priroda/biologichno-raznoobrazie/zastiteni-vidove/planove-za-dejstvie/>. Същите са взети предвид в слоя чувствителни територии за биологичното разнообразие.

- Пространствени данни за влажните зони в България, разработени по проект „Повишаване ефективността на опазване на влажните зони“/ Improving the conservation effectiveness of wetlands, Акроним: WetMainAreas, финансиран по Програмата за транснационално сътрудничество „Балкани-Средиземно море 2014-2020“, съфинансирана от Европейския съюз чрез европейските структурни и инвестиционни фондове и национално съфинансиране от участващите държави, съгласно Договор ВМР1/2.1/2342/2017, с водещ партньор Лесотехнически университет (2017-2020).

- **Миграционни маршрути на птици**

Фигура 4. Карта на миграционни пътища

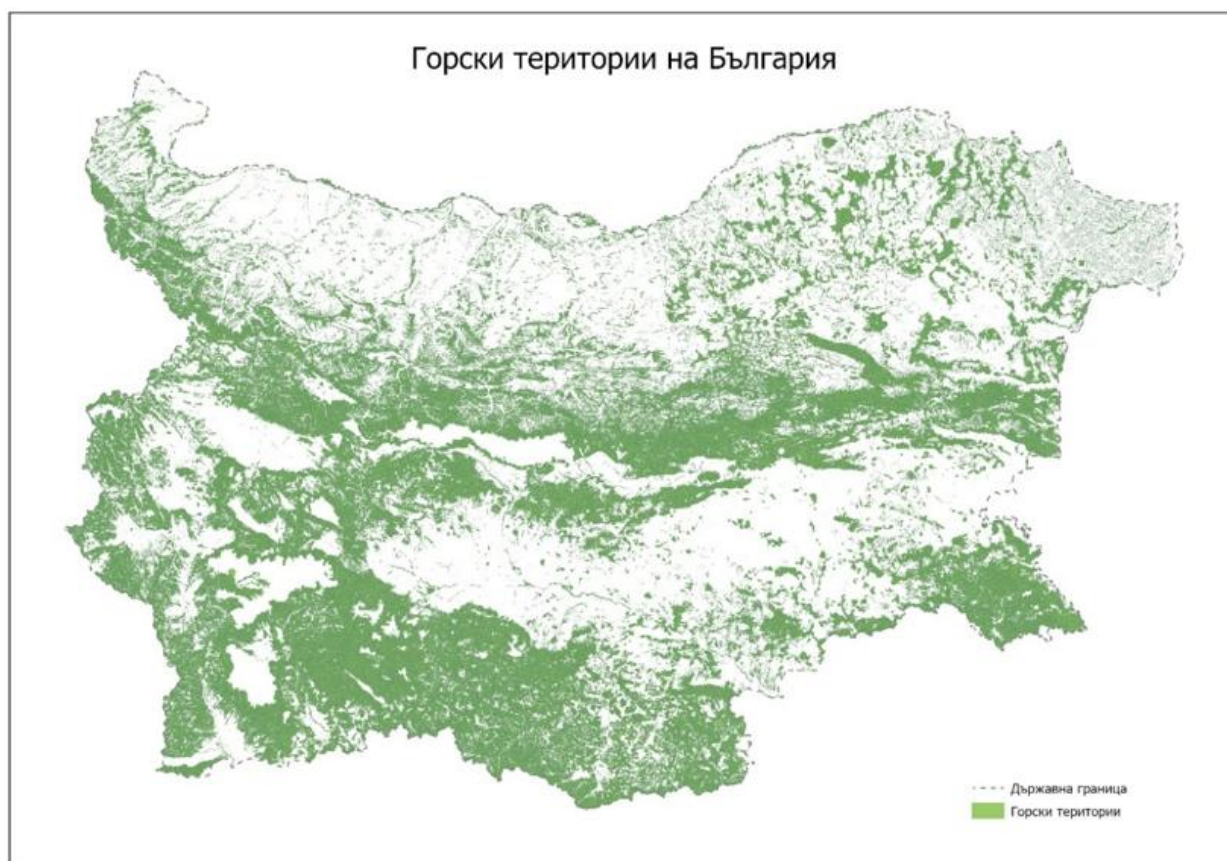
Мигриращи птици могат да се наблюдават над цялата страна, като известните интензивни миграционни пътища са в източната част на страната:

- Западно-черноморски прелетен път Via Pontica - един от двата най-големи миграционни пътища в Европа и най-основният миграционен път, преминаващ през страната. Той преминава покрай черноморското крайбрежие и най-интензивната му част е с ширина до 100 км навътре в сушата. По него ежегодно пролет и есен прелитат милиони водолюбиви, грабливи, дърдавцови и пойни птици от над 110 вида.

- Струмски прелетен път Via Aristotelis – миграционен път от регионално значение за Балканския полуостров, преминаващ през западната част на страната по долините на реките Струма и Места. Проучвания и отделни наблюдения в района го сочат като важен за прелета на пойните и водолюбивите птици.
- Прелетен път по поречието на река Марица - макар и не интензивен, този прелетен път се ползва от грабливите птици по време на миграция, включително световно застрашени видове като големия креслив орел.

Пространствените данни за актуализирана карта на миграционните пътища, изготвена в рамките на изпълнение на Дейност 4 от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” по приоритетна ос 3 на Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.“, са публично достъпни в Информационната система за Натура 2000 - <https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/CmsDocument/91>.

- **Горски територии**

Фигура 5. Горски територии на България

Пространственият слой за горски територии е изготвен въз основа на резултатите от инвентаризацията на горите и горските територии, осъществена от ИАГ. Данните обхващат цялата територия на страната и са с актуалност в рамките на 10-годишния период, предхождащ създаването на горския слой. Пространствената информация е събрана чрез теренни проучвания и използване на кадастрална основа.

- **Черноморско крайбрежие и черноморска плажна ивица**

Фигура 6. Карта на Черноморско крайбрежие и крайбрежна плажна ивица

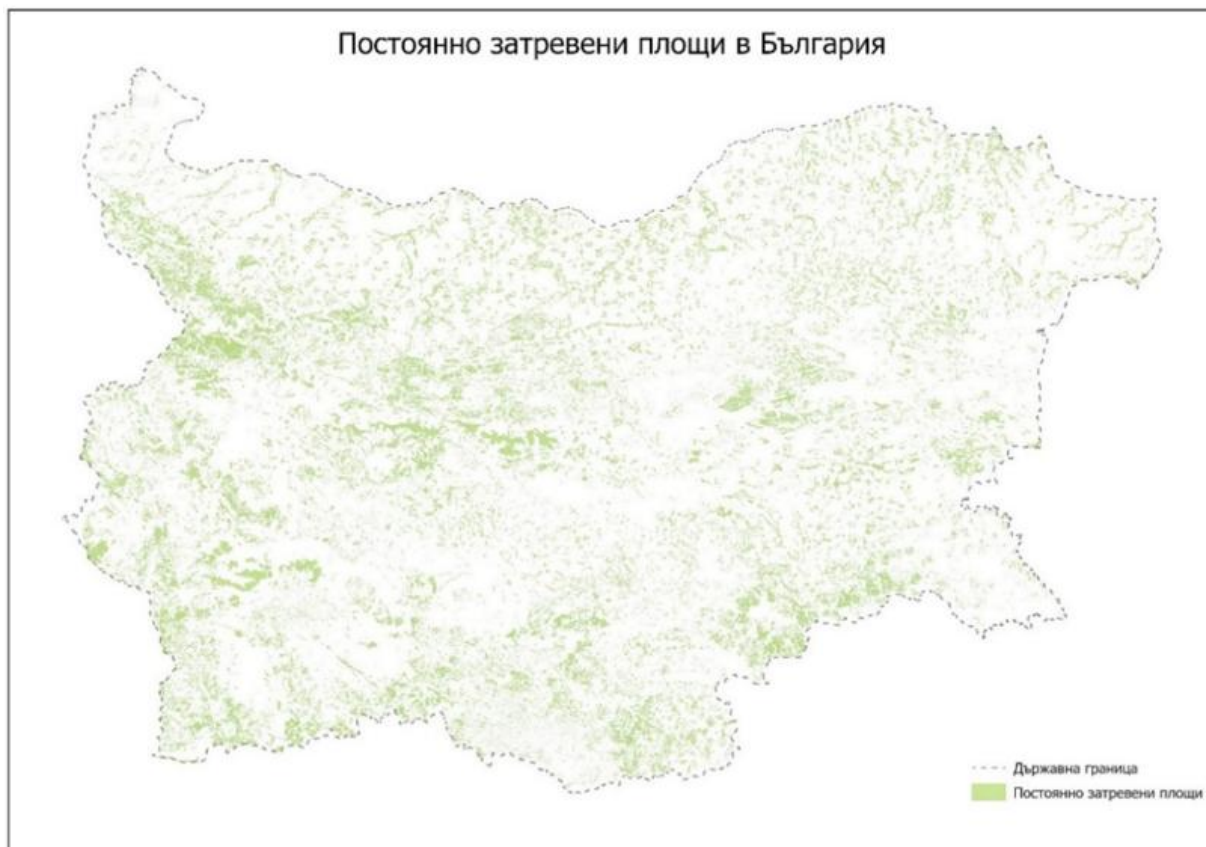
Съгласно ЗУЧК, крайбрежната плажна ивица е обособена територия, съставена от отделни морски плажове, представляваща част от морския бряг към прилежащата му акватория.

Използвани са пространствени данни за обектите по чл. 6, ал. 4 от ЗУЧК, публична държавна собственост, която не може да бъде обявена за частна:

- Морските плажове;
- Брегоукрепителните и брегозащитните системи и съоръжения за предпазване от вредното въздействие на водите, изградени в имоти - държавна собственост, извън границите на населените места;
- Прилежащите на морето крайбрежни езера, лагуни, лимани и влажни зони;
- Пясъчните дюни;
- Островите, включително и създадените в резултат на човешка дейност.

Първичен администратор на пространствените данни за обектите по чл. 6, ал. 4 от ЗУЧК е Агенцията по геодезия, картография и кадастър (АГКК). Официалните пространствени данни са налични на страницата на АГКК на следния линк: <https://www.cadastrе.bg/specializirani-karti-i-registri>.

- **Постоянно затревени площи**

Фигура 7. Постоянно затревени площи в България

Използваните пространствени данни, са от слой с данни за постоянно затревените площи, създаден от Министерството на земеделието и храните, в рамките на Системата за идентификация на земеделските парцели, включващ съществуващи затревени площи с минимален размер от 0,1 хектара, към момента на изготвянето му. Слойът отразява състоянието на постоянно затревените площи в България според актуални данни към 2024 г.

- **Зони с ограничения съгласно Националния план за действие за енергия от възобновяеми източници (НПДЕВИ) 2012–2020 г.**

Фигура 8. Зони с ограничения съгласно НПДЕВИ 2012–2020 г.

НПДЕВИ 2012 – 2020 г. е съгласуван със становище по екологична оценка № 1-2/2012 г. на МОСВ. За предотвратяване на значителни отрицателни въздействия (смъртност, бариерен ефект, безпокойство, загуба на местообитания за хранене, прогонване) върху видовете, предмет на опазване в защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000, подпомагане постигането на благоприятния им природозащитен статус, подпомагане постигането на целта за спиране загубата на биологично разнообразие, осигуряване на безопасни миграционни коридори на мигриращи видове птици (пеликани, щъркели, жерави, грабливи птици и водолюбивы птици), за периода на действие на НПДЕВИ е въведена забрана за провеждане на нови (за които няма стартирала процедура към датата на издаване на Становището по ЕО за НПДЕВИ) съгласувателни процедури по реда на ЗООС и ЗБР за вятърни генератори на определени с националния план територии.

Въвеждането с НПДЕВИ 2012-2020 г. ограничения за изграждането на ветрогенератори в определени територии се обосновава като необходима мярка за да може предизвиканото от тях отрицателното въздействие върху видовете птици и прилепи, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000, да бъде минимизирано в максимална степен. Оценените в рамките на процедурата по екологична оценка за НПДЕВИ идентифицирани отрицателни въздействия от тези проекти върху биологичното разнообразие, за чието намаляване е определена мярката, не се различават по същество от въздействията, които биха предизвикали и сега планирани намерения за изграждане на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия.

С цел по-интегриран и ефикасен подход към планирането и с цел да се вземат предвид екологичните съображения на най-ранен етап от процеса на планиране, което би допринесло за ускоряване на развитието на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия

и същевременно би намалило до минимум неблагоприятните въздействия върху околната среда, и базирайки се на т.нар. принцип на предпазливостта, зоните с ограничения съгласно НПДЕВИ 2012–2020 г. са използвани като критерии за изключване.

- Зони с индикатор на чувствителност съгласно „Становище по предоставени от МОСВ карти на миграционните „пътища“ на птиците и зони за приоритетно развитие на ветрогенераторни паркове в България“ на Българска академия на науките, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, изготвено от проф. д-р Павел Зехтинджиев, София, март 2024 г.

Фигура 9. Зоните с чувствителност за птици спрямо развитие на ВГП по данни от публикувано 2022 година научно изследване на територията (Hotspots in the grid: Avian sensitivity and vulnerability to collision risk from energy infrastructure interactions in Europe

- **Енергийна инфраструктура**

За целите на анализа е използван официален геопространствен слой, предоставен от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД), който отразява съществуващата и планираната електроенергийна инфраструктура, както и възможностите за присъединяване към електропреносната мрежа.

Предоставеният слой включва следните пространствени данни:

- Трасета на съществуващи въздушни електропроводни линии с напрежение 110 kV, 220 kV, 400 kV, 750 kV на ЕСО ЕАД;

- Местоположение на електрически подстанции;
- Трасета на проектни въздушни електропроводни линии 400 kV;
- Местоположение на батерийни системи за съхранение на електроенергия;
- Данни за свободни мощности за присъединяване към електрическите подстанции.

Методологичният подход при пространствения анализ за идентифициране на територии с потенциал за развитие на вятърна енергия се основава на принципа за комбиниране на ограничения (изключващи условия) и положителни характеристики. В този контекст са отчетени два основни типа територии:

- **Територии, подлежащи на изключване**
 - Защитени зони и защитени територии от Националната екологична мрежа;
 - Чувствителни територии за биологичното разнообразие, определени в планове за действие на видове (торфища, влажни зони и местообитания на видове и птици)
 - Карта на миграционни пътища;
 - Горски територии;
 - Трайно затревени територии.
 - Черноморско крайбрежие и крайбрежна плажна ивица
 - Зони с ограничения съгласно Националния план за действие за енергия от възобновяеми източници (НПДЕВИ) 2012–2020 г.
- **Територии с положителни характеристики**
 - Приоритет на нарушени терени;
 - Наличие на ветрови потенциал;
 - Близост до точки за присъединяване и наличие на идентифициран капацитет в електропреносната мрежа.

Чрез този подход се осигурява филтриране на пространствената информация, така че впоследствие да останат само територии, които не попадат в изключени зони и същевременно отговарят на определени приоритетни критерии. На финалния етап на анализа е приложено пространствено пресичане между рекласифицирания растерен слой с допустим вятърен потенциал и другите тематични слоеве, което води до определяне на зоните с реален потенциал за устойчиво развитие на вятърна енергия.

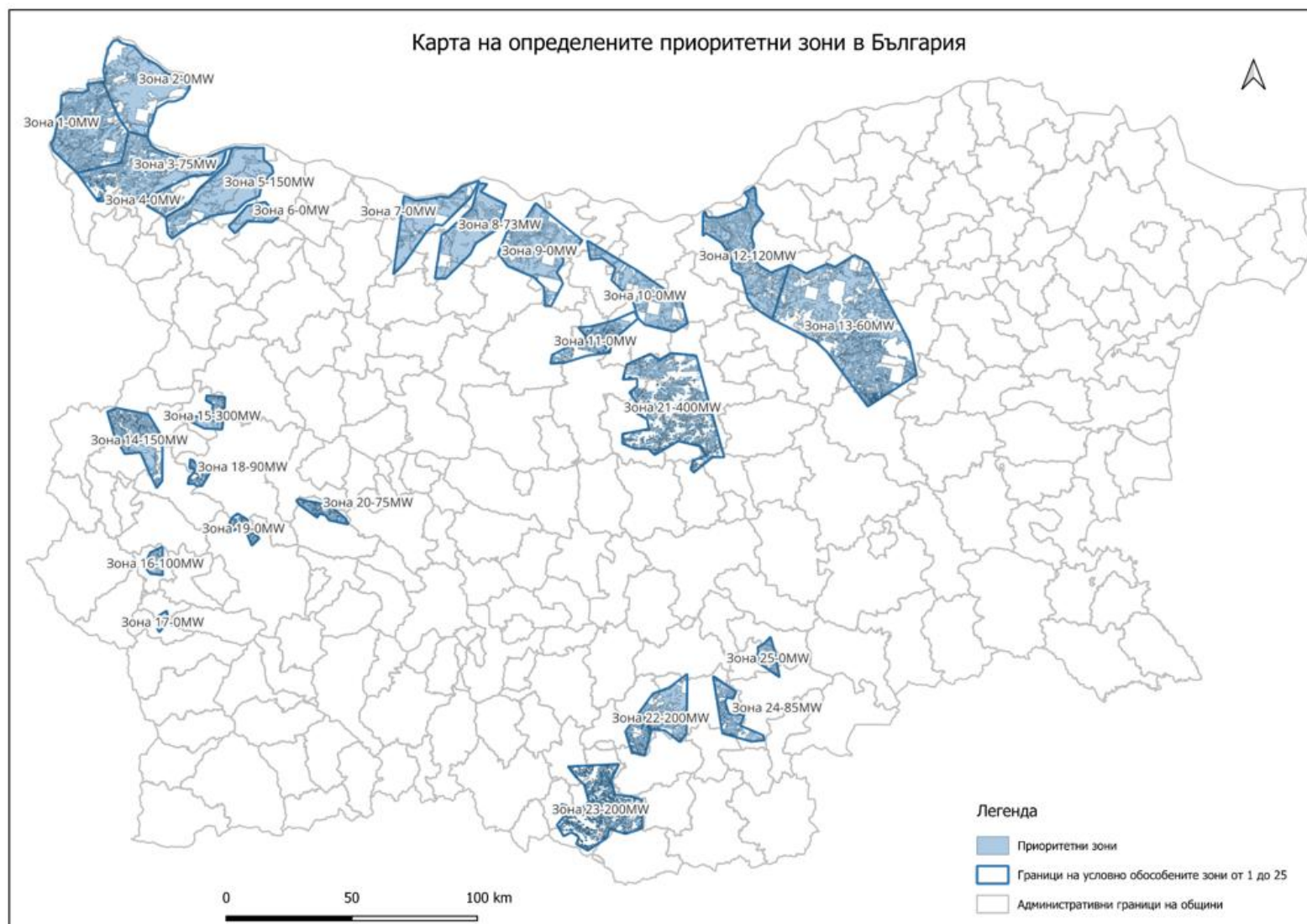
В резултат на извършения пространствен анализ, са обособени приоритетни зони, представляващи части от допустимите територии, попадащи в обхвата на зони с идентифициран капацитет за присъединяване. По този начин приоритетните зони отразяват пространственото припокриване между допустимите територии след изключванията и наличния мрежов капацитет, като за всяка зона е отчетен съответният капацитет за присъединяване.

Резултатът от картографирането при направения анализ със скорост на вятъра над 5.5 m/s и изключване на териториите, попадащи в екологичните и ограничителни зони, е изготвена карта с обособени 25 зони. Те заемат **обща площ от 6 383,91 кв. км** в близост до точки за присъединяване и наличие на идентифициран капацитет в електропреносната мрежа. На тези територии могат да бъдат разположени най-малко 2 500 MW нови вятърни мощности. Зоните обхващат територии в следните области: Видин, Монтана, Враца, Плевен, Велико Търново, Ловеч, Габрово, Русе, Търговище, Разград, Сливен, София-област, София (столична), Перник, Кюстендил, Стара Загора, Хасково, Кърджали и Смолян, като включват множество общини в рамките на посочените области.

Така определените 25 зони представят значителен териториален обхват и концентрират съществен потенциал за развитие, съсредоточен в конкретни области и ясно разграничени възможности за присъединяване към електроенергийната система.

Пространственото разположение на зоните, е дадено на Фигура 10.

Капацитет за присъединяване чрез съществуващата мрежа и териториален обхват на обособените зони е даден в Таблица 2.

Фигура 10. Карта на определените приоритетни зони

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 30 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Таблица 2. Капацитет за присъединяване чрез съществуващата мрежа и териториален обхват на обособените зони

ID на приоритетната зона	Площ на зоната, кв. км.	Административен обхват (области и общини)	Точка на присъединяване към електропреносната мрежа (наименование на подстанцията)	Капацитет по сключени предварителни договори за присъединяване (MW)	Наличен капацитет за нови присъединявания към мрежата (MW)	Общ потенциал за присъединяване към електропреносната мрежа (MW) (предварителни договори + нови присъединявания)
Зона 1	542,02495210000	Област Видин (общ. Бойница, общ. Макреш, общ. Грамада, общ. Кула, общ. Видин, общ. Белоградчик, общ. Брегово, общ. Димово)	Видин 1	-	0	Зона 1 : 0MW
			Видин 2	-	0	
			Бонония	-	0	
			Гъмзово	-	0	
Зона 2	494,07121242400	Област Видин (общ. Брегово, общ. Грамада, общ. Кула, общ. Видин, общ. Ново село, общ. Бойница)	Кула	-	0	Зона 2 : 0MW
Зона 3	463,72658660300	Област Видин (общ. Димово, общ. Макреш, общ. Грамада, общ. Видин, общ. Белоградчик, общ. Ружинци), обл. Монтана (общ. Лом, общ. Брусарци)	Орешец	75	0	Зона 3 : 75MW
			Белоградчик	-	0	
Зона 4	553,51834105300	Област Монтана (общ. Лом, общ. Брусарци, общ. Монтана, общ. Медковец, общ. Якимово, общ. Вълчедръм)	-	-	0	Зона 4 : 0MW
Зона 5	65,55172845340	Област Видин (общ. Ружинци), обл. Монтана (общ. Лом, общ. Брусарци)	Брусарци	150	0	Зона 5 : 150MW
Зона 6	90,78422665290	Област Монтана (общ. Монтана, общ. Якимово, общ. Вълчедръм, общ. Бойчиновци)	-	-	-	Зона 6 : 0MW

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 31 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

ID на приоритетната зона	Площ на зоната, кв. км.	Административен обхват (области и общини)	Точка на присъединяване към електропреносната мрежа (наименование на подстанцията)	Капацитет по сключени предварителни договори за присъединяване (MW)	Наличен капацитет за нови присъединявания към мрежата (MW)	Общ потенциал за присъединяване към електропреносната мрежа (MW) (предварителни договори + нови присъединявания)
Зона 7	326,83745529800	Област Враца (общ. Оряхово), Област Плевен (общ. Кнежа, общ. Долна Митрополия, общ. Гулянци, общ. Искър)	-	-	-	Зона 7 : 0MW
Зона 8	344,84337246500	Област Плевен (общ. Долна Митрополия, общ. Искър, общ. Долни Дъбник, общ. Гулянци)	Тръстеник	53	10	Зона 8 : 73MW
			Пелово	-	10	
Зона 9	439,69565561900	Област Плевен (общ. Гулянци, общ. Никопол, общ. Долна Митрополия, общ. Плевен, общ. Пордим, общ. Левски)	-	-	-	Зона 9 : 0MW
Зона 10	285,48364488500	Област Плевен (общ. Левски, общ. Никопол, общ. Белене), Област Велико Търново (общ. Свищов, общ. Павликени, общ. Полски Тръмбеш, общ. Велико Търново)	-	-	-	Зона 10 : 0MW
Зона 11	124,99384376900	Област Ловеч (общ. Летница, общ. Ловеч), Област Велико Търново (общ. Павликени, общ. Сухиндол), Област Габрово (общ. Севлиево)	-	-	-	Зона 11 : 0MW
Зона 12	455,27052014700	Област Русе (общ. Ценово, общ. Борово, общ. Иваново, общ. Две могили, общ. Бяла), Област Велико Търново (общ. Стражица), обл. Търговище (общ. Попово)	Две могили	-	60	Зона 12 : 120MW
			Борово	-	60	

**ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 32 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА
ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“**

ID на приоритетната зона	Площ на зоната, кв. км.	Административен обхват (области и общини)	Точка на присъединяване към електропреносната мрежа (наименование на подстанцията)	Капацитет по сключени предварителни договори за присъединяване (MW)	Наличен капацитет за нови присъединявания към мрежата (MW)	Общ потенциал за присъединяване към електропреносната мрежа (MW) (предварителни договори + нови присъединявания)
Зона 13	974,92591793500	Област Русе (общ. Две могили, общ. Бяла), Област Велико Търново (общ. Стражица), обл. Търговище (общ. Попово, общ. Опака, общ. Антоново, общ. Омуртаг, общ. Търговище), Област Разград (общ. Разград, общ. Лозница), Област Сливен (общ. Котел)	Търговище	-	-	Зона 13 : 60MW
			Омуртаг	60	-	
			Попово	-	-	
Зона 14	207,24032543900	Област София (общ. Драгоман, общ. Сливница, общ. Божурище), Област Перник (общ. Трън, общ. Брезник, общ. Перник)	Брезник	-	150	Зона 14 : 150MW
Зона 15	54,13191009600	Област София (общ. Костинброд, общ. Своге), Област София (столична)	София Запад	-	300	Зона 15 : 300MW
Зона 16	37,45072538010	Област Кюстендил (общ. Бобов дол)	Бобов дол	-	50	Зона 16 : 100MW
			Бабино	-	50	
Зона 17	16,93600948970	Област Кюстендил (общ. Бобошево, общ. Кочериново)	-	-	-	Зона 17 : 0MW
Зона 18	21,00364276070	Област София (столична), Област Перник (общ. Перник)	Банкя	-	90	Зона 18 : 90MW
Зона 19	17,74258284320	Област София (столична), Област София (общ. Самоков)	-	-	-	Зона 19 : 0MW
Зона 20	36,68590328630	Област София (общ. Ихтиман, общ. Елин Пелин)	Вакарел	-	75	Зона 20 : 75MW
	315,18498027900		Царевец	-	80	Зона 21 : 400MW

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 33 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

ID на приоритетната зона	Площ на зоната, кв. км.	Административен обхват (области и общини)	Точка на присъединяване към електропреносната мрежа (наименование на подстанцията)	Капацитет по сключени предварителни договори за присъединяване (MW)	Наличен капацитет за нови присъединявания към мрежата (MW)	Общ потенциал за присъединяване към електропреносната мрежа (MW) (предварителни договори + нови присъединявания)
Зона 21		Област Велико Търново (общ. Велико Търново, общ. Сухиндол, общ. Павликени), Област Габрово (общ. Севлиево, общ. Дряново, общ. Габрово, общ. Трявна), Област Стара Загора (общ. Мъглиж, общ. Гурково)	Дряново	40	40	
			Балкан	-	80	
			Габрово	-	80	
			Трявна	-	80	
Зона 22	231,39989328000	Област Хасково (общ. Минерални бани, общ. Хасково, общ. Димитровград), Област Кърджали (общ. Кърджали, общ. Черноочене)	Димитър Канев	-	100	Зона 22 : 200MW
			Хасково	-	100	
Зона 23	122,24260914300	Област Смолян (общ. Мадан, общ. Баните, общ. Неделино, общ. Златоград), Област Кърджали (общ. Ардино, общ. Джебел, общ. Кирково, общ. Момчилград)	Ардино	-	100	Зона 23 : 200MW
			Златоград	-	100	
Зона 24	106,91879109000	Област Хасково (общ. Стамболово, общ. Харманли, общ. Хасково, общ. Симеоновград)	Славяни	85		Зона 24 : 85MW
Зона 25	55,24318013060	Област Хасково (общ. Симеоновград, общ. Харманли), Област Стара Загора (общ. Гълъбово)	-	-	-	Зона 25 : 0MW
Общо						2 078 MW¹

¹ Общата сума от 2 078 MW е от предварителните договори и възможността за нови присъединявания.

Прилагането на предвижданията на Плана е пряко обвързано предвижданията на Плана за развитие на преносната електрическа мрежа на България за периода 2025 – 2034 г. на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (https://www.dker.bg/uploads/reshenia/2025/res_dprm_2_25.pdf), одобрен с Решение № ДПРМ-2 от 25.09.2025 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране на основание чл. 21, ал. 3, т. 8 и във връзка с чл. 81г от Закона за енергетиката, които не са предмет на настоящата оценка.

По отношение на присъединяването към електроенергийната мрежа, за зоните са отчетени **463 MW капацитет по предварителни договори**, както и **1 615 MW възможност за нови присъединявания**. Обобщеният капацитет за всички зони възлиза на **2078 MW**, като капацитет за присъединяване е наличен в зони 8, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23 и 24, а за останалите зони към момента не е предвиден такъв (подробната информация за капацитет за присъединяване чрез съществуващата мрежа и териториален обхват на обособените зони е представена в Таблица 2).

С цел избягване или, когато това не е възможно, значително намаляване на отрицателните въздействия върху околната среда, Планът предвижда прилагането на обобщени ефективни смекчаващи мерки, относими за всяка идентифицирана приоритетна зона, които трябва да бъдат предприети при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, както и съоръжения за присъединяването им към електрическата мрежа. Прилагането на смекчаващите мерки при развитието на отделните проекти трябва да предотвратят в най-голяма степен възможно убиване или безпокойство на екземпляри от защитените видове от приложение № 3 към чл. 37 от Закона за биологичното разнообразие. За доказване на тяхната ефективност, мерките ще бъдат подложени на мониторинг. Тези мерки, които следва да се разглеждат като „елементи на интегрирана система за управление, а не като изолирани действия“ и касаят както процеса на планиране и изграждане, така и експлоатацията на управлението на обектите.

По отношение на минимизиране на отрицателните въздействия върху прилепи и птици са идентифицирани следните смекчаващи мерки, които следва да бъдат заложили в проектите за изграждане на обекти за производство на енергия от вятърна енергия в приоритетните зони:

А. Мерки по време на планиране и изграждане:

Мярка А.1. За единични ветрогенератори да се планират устройства за сигнализиране на турбините с мигащи светлини с дълги интервали между две последователни светлини.

Мярка А.2. За група от два или повече ветрогенератори да се планира инсталиране на Aircraft Detection Lighting System (ADLS), представляваща техническо решение за управление на авиационното сигнално осветление на вятърни турбини, при което светлините се активират само при установяване на приближаващи летящи обекти в определен въздушен обхват. Целта на мярката е да се ограничи светлинното замърсяване, както и да се ограничи въздействието върху прилепи, нощни и мигриращи птици видове птици.

Мярка А.3. За група от два или повече ветрогенератори да се планира инсталиране на ефективна система за ранно предупреждение, с цел избягване на риска от сблъсък на птици и прилепи или да се планира включването им в интегрирана такава. Системата трябва да разполага с функционалност за временно спиране на турбини („shutdown on demand“) при наличие на чувствителни видове или ята в рискова близост. Системата трябва да включва ясни, предварително дефинирани протоколи за спиране, базирани на вид, численост, поведение и метеорологични условия.

Мярка А.4. Да се планира инсталиране на системи за защита на прилепите, които излъчват акустични ултразвукови сигнали за възпиране, за да отстранят прилепите от зоната на ротора.

Мярка А.5. Да се планира инсталиране на устройства против сблъсък по новите въздушните електропроводи, необходими за включване на ветрогенераторите към основните мрежи или на етап планиране да се предвиди подземно полагане на кабелните трасета.

Мярка А.6. Всички нови надземни електропроводи следва да бъдат проектирани и изпълнени с безопасни за птиците конструкции и/или изолирани конзоли с цел предотвратяване на токови удари.

Мярка А.7. Да се извърши обследване на съществуващите стълбове, към които ще се присъедини обекта, като при установяване на опасни такива да се извърши допълнително изолиране на проводящите елементи.

Мярка А.8. Изграждането на обектите за производство на енергия от вятърна енергия задължително следва да се осъществи извън чувствителния период по отношение на размножителния сезон и миграцията за птици и прилепи, а именно февруари – май.

Б. Мерки по време на експлоатация и управление:

Мярка Б.1. Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация.

Мярка Б.2. Да се поддържа площ с ниска растителност в радиус от 200 метра около всеки ветрогенератор.

Мярка Б.3. Да се извършва мониторинг на ефективността на приложените мерки за смекчаване и отчитане на сблъсъчната смъртност. В зависимост от резултатите да се извършва периодична актуализация на мерките, след съгласуване с Регионалните инспекции по околната среда и водите, като се вземат предвид и натрупаният опит и новите научни знания в областта.

Мярка Б.4. Да се извършва централизирано документиране на всички спирания, наблюдения и инциденти, които да се докладват регулярно на Регионалните инспекции по околната среда и водите и да са публично достъпни.

За площите от ПЗ са въведени кратки срокове за административни разрешения за изграждане, реконструкция и въвеждане в експлоатация на енергийни обекти, а така също и за извършването на оценка на въздействието върху околната среда. Всички необходими административни разрешения,

свързани с предвидените изисквания за изграждане, реконструкция и въвеждане в експлоатация на обектите за производство на енергия от възобновяеми източници, както и за изграждане, разширение и реконструкция на съоръжения за присъединяването им към електропреносната или съответната електроразпределителна мрежа, се издават в срок до една година.

Съгласно чл. 5, ал. 10 от Закона за енергията от възобновяеми източници разработването и приемането на настоящия План не изключват възможността за развитие и реализиране на проекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия извън териториите, включени в приоритетните зони, при условие че се спазват всички изисквания на приложимото национално и европейско законодателство.

Планът предвижда възможност за актуализация на определените зони, за да се гарантира тяхната съвместимост с актуалните национални стратегии, нормативни изисквания и технологични възможности съгласно нуждите и изискванията на европейското и българско законодателство и стратегическото планиране на енергийния сектор към 2040 г. и 2050 г.

1.2 ВРЪЗКА НА ПРОЕКТА НА ПЛАНА С ДРУГИ СЪОТНОСИМИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

В настоящия раздел на ДЕО е анализирана връзката на проекта на ППЗ с други планове и програми, с цел установяване дали то влиза в противоречие с някой от описаните по-долу стратегически документи.

Проектът на проекта на ППЗ е в съответствие и е съобразен с по-долу разгледаните стратегически и планови документи.

1.2.1 ВРЪЗКА НА ПРОЕКТА НА ПЛАНА С ЕВРОПЕЙСКИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

✓ Парижко споразумение за ограничаване на глобалното затопляне

Парижкото споразумение, прието през 2015 г., е основополагащ международен договор, чиято главна цел е ограничаване на глобалното затопляне под 2°C спрямо предииндустриалните нива и полагане на усилия за ограничаването му до 1,5°C. За да се постигне това, държавите по света са поели ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове чрез свои национално определени приноси (NDC). Един от най-ефективните начини за изпълнение на тези ангажименти е ускореното развитие на възобновяемите енергийни източници, сред които вятърната енергия заема особено важно място.

Ключови елементи на споразумението:

- Доброволни национални ангажименти (NDC): Всяка държава определя свои собствени цели за намаляване на емисиите на парникови газове.
- Глобален преглед: На всеки 5 години страните преглеждат и актуализират своите ангажименти, за да бъдат по-амбициозни.
- Финансова помощ: Развиващите се страни трябва да подпомагат развиващите се с финансиране и технологии за справяне с климатичните промени.

- Прозрачност и отчетност: Създава се система за проследяване и докладване на напредъка на всяка страна.

В този контекст проектът на ППЗ е пряко свързан с изпълнението на целите на Парижкото споразумение. Чрез идентифицирането на подходящи територии за изграждане на вятърни паркове се създава възможност за ефективно и устойчиво увеличаване на дела на чистата енергия в националния енергиен микс. Това е ключова стъпка към намаляване на зависимостта от изкопаеми горива и постигане на дългосрочната цел за декарбонизация на икономиката.

✓ Европейски зелен пакт

В Европейския зелен пакт се подновява ангажиментът на ЕК за справяне с предизвикателствата, свързани с климата и околната среда — определящата задача на настоящото поколение. Той представлява отговор на предизвикателствата свързани с ежегодната промяна в климата, увеличаването на застрашените видове, както и замърсяването и унищожаването на горите и океаните. Това е нова стратегия за растеж, която има за цел превръщането на ЕС в справедливо и благоденстващо общество с модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика, в която през 2050 г. няма да има нетни емисии на парникови газове и икономическият растеж не зависи от използването на ресурси.

Пактът също така има за цел опазването, съхранението и увеличаването на природния капитал на ЕС, както и защитата на здравето и благосъстоянието на гражданите от свързани с околната среда рискове и въздействия. Той е неразделна част от стратегията на настоящата Комисията за изпълнение на Програмата до 2030 г. на Организацията на обединените нации и на целите за устойчиво развитие.

Зеленият пакт и неговият пакет „Подготвени за цел 55“ включват набор от законодателни актове, насочени към намаляване на емисиите на парникови газове в ЕС, включително в енергийния сектор. Генералната цел е намаляване на емисиите с най-малко 55% до 2030 г. През м. май 2022г. ЕК представи плана REPowerEU, който се основава на изпълнението на предложенията по пакета „Подготвени за цел 55“. С оглед на приключването на действията в областта на сигурността на доставките и съхранението на енергия, в настоящия план се предлага допълнителен набор от действия, насочени към:

- икономии на енергия;
- диверсифициране на доставките;
- бързо заместване на изкопаемите горива чрез ускоряване на прехода на Европа към чиста енергия;
- интелигентно съчетаване на инвестиции и реформи.

Взети заедно, тези действия ще доведат до структурна промяна на енергийната система на ЕС. Те изискват ефективна координация между европейските регулаторни и инфраструктурни мерки, национални инвестиции и реформи и обединяване на дипломатическите усилия в областта на енергетиката. Те изискват също така координация между действията, свързани с търсенето, за да се намали потреблението на енергия и да се трансформират промишлените процеси с цел замяна на газа, нефта и въглищата с електроенергия от възобновяеми източници и чист водород, и действията,

свързани с предлагането, за да се създадат капацитетът и рамката, необходими за внедряването и производството на енергия от възобновяеми източници.

Проектът на плана е в синхрон със заложените приоритети за развитие на вятърната енергия в пакет „Подготвени за цел 55“.

✓ Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие за 2030

Стратегията на Европейския съюз за биологичното разнообразие до 2030 г. е амбициозен и дългосрочен план, насочен към защита на природата и обръщане на процеса на деградация на екосистемите. Тя цели до 2030 г. биологичното разнообразие в Европа да бъде поставено на път към възстановяване, което ще донесе ползи за хората, климата и планетата. За да се постигне това, в стратегията се определя изчерпателна рамка от ангажменти и действия за справяне с основните причини за загубата на биологично разнообразие:

- изменения поради използването на земята и морските територии;
- свръхексплоатацията на биологични ресурси;
- изменение на климата;
- замърсяване; и
- инвазивни чужди видове.

Стратегията също така предоставя план за позицията на ЕС по отношение на глобалната рамка за биологичното разнообразие след 2020 г., която трябва да бъде приета на срещата на върха на ООН по въпросите на биологичното разнообразие през 2021 г.

За да се върне биологичното разнообразие към възстановяване, в стратегията са определени редица цели и ангажменти, които трябва да бъдат постигнати най-късно до 2030 г., в следните четири основни области:

- 1) Хармонизирана мрежа от защитени зони;
- 2) План на ЕС за възстановяване на природата;
- 3) Даване на възможност за трансформационни промени;
- 4) Амбициозна глобална програма за биологичното разнообразие.

Заложените в проекта на ППЗ мерки и цели, са съобразени с основните принципи на стратегията, като са анализиран в точка 5 от ДЕО.

1.2.2 Връзка на проекта на плана с национални стратегически документи

✓ Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата

С цел осигуряване на координиран и съгласуван подход в целия ЕС и изпълнение на стратегията на Енергийния съюз всяка държава членка (ДЧ) беше длъжна да представи на Европейската комисия (ЕК) проект на своя Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата (ИНПЕК) до 31 декември 2018 г. и своя окончателен Интегриран план до 31.12.2019 г.

Интегрираният план е изготвен в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2018/1999 и отразява всички препоръки на ЕК по проекта на Интегриран план. С ИНПЕК се определят основните цели и мерки за осъществяване на националните политики в областта на енергетиката и климата, в контекста на европейското законодателство, принципи и приоритети за развитие на енергетиката. Основните цели, заложи в ИНПЕК са:

- стимулиране на нисковъглеродно развитие на икономиката;
- развитие на конкурентоспособна и сигурна енергетика
- намаляване зависимостта от внос на горива и енергия;
- гарантиране на енергия на достъпни цени за всички потребители.

Националните приоритети в областта на енергетиката са разгледани в ИНПЕК са обобщени, както следва:

- повишаване на енергийната сигурност и диверсификация на доставките на енергийни ресурси
- развитие на интегриран и конкурентен енергиен пазар
- използване и развитие на енергията от ВИ, съобразно наличния ресурс, капацитета на мрежите и националните специфики;
- повишаване на енергийната ефективност чрез развитие и прилагане на нови технологии за постигане на модерна и устойчива енергетика
- защита на потребителите чрез гарантиране на честни, прозрачни и недискриминационни условия за ползване на енергийни услуги.

Проектът за ППЗ е един от основните инструменти за реализация на стратегическите цели на ИНПЕК. Той осигурява пространствено-тематичен фундамент, който превръща общите количествени и качествени цели на плана в конкретни, измерими и изпълними проекти, като по този начин гарантира ефективното преминаване към нисковъглеродна икономика и не влиза в противоречие с нея, като анализът е представен в точка 5 от ДЕО.

✓ **Националният план за възстановяване и устойчивост на Република България**

Основната цел на Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) на Република България е да способства икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от COVID-19 пандемия. В преследването на тази цел в Плана са групирани набор от мерки и реформи, които имат съществен принос към възстановяване на потенциала за растеж на икономиката, да го развият и повишат като осигурят устойчивост на негативни външни въздействия. В дългосрочен план е залегнала стратегическата цел за конвергенция на икономиката и доходите до средноевропейските. Същевременно Планът полага основите за зелена и цифрова трансформация на икономиката, в контекста на амбициозните цели на „Зелената сделка“ за създаването на по-устойчива, справедлива и успешна икономика.

Зеленият преход заема водещо място в българския План за възстановяване и устойчивост, като концентрира 53.66% от общите предвидени разходи, при заложен минимум от 37% от регламента на Европейската комисия. По този начин България допринася за изпълнение на общоевропейските

цели за постепенна декарбонизация. При това, усилията са насочени в три основни направления: (i) създаване на условия за ускорено внедряване на възобновяеми енергийни източници и водород; (ii) засилени действия за повишаване на енергийната ефективност на икономиката; (iii) устойчива мобилност.

Освен предвидените от регламента на Плана за възстановяване и устойчивост минимални инвестиции в подкрепа на климатичните цели, всички инвестиции и реформи в Плана трябва да отговарят на принципа „Да не се нанася значителна вреда“ на околната среда.

Планът за възстановяване и устойчивост поставя високо равнище на амбиция и по отношение на цифровия преход. Националният план за възстановяване и устойчивост, концентрира в тази област почти 1/4 (23.6%) от общите предвидени инвестиции. При това, усилията са насочени в четири основни направления: (i) разгръщане на широколентова инфраструктура; (ii) повишаване на цифровите умения на населението; (iii) ускоряване внедряването на цифрови технологии в предприятията; (iv) разгръщане на електронното управление и електронни услуги.

Планът е структуриран в следните четири стълба:

- Иновативна България, с компоненти: Образование и умения; Научни изследвания и иновации;- Интелигентна индустрия.
- **Зелена България, с компоненти: Нисковъглеродна икономика;** Биоразнообразие; Устойчиво селско стопанство.
- Свързана България, с компоненти: Цифрова свързаност; Транспортна свързаност; Местно развитие.
- Справедлива България, с компоненти: Бизнес среда; Социално включване; Здравеопазване,

като за всеки компонент са разгледани целите и предвидените реформи и/ или инвестиции за тях.

Националният план за възстановяване и устойчивост на Република България стъпва на Националната програма за развитие „България 2030“, която е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, определящи визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Проектът на ППЗ е съобразен с целите и предвидените реформи на НПВУ и не влиза в противоречие с него, като анализът е представен в точка 5 от ДЕО.

✓ **Национална програма за развитие „България 2030“ - Ос на развитие 2. Зелена и устойчива България, П4. Кръгова и нисковъглеродна икономика**

Националната програма за развитие: България 2030 (НПР:БГ2030) е дългосрочен национален програмен документ за развитието на Република България, който е база за програмирането на стратегически документи във връзка с изпълнението както на националните политики, така и на политиките на ЕС. Обхватът на документа е обусловен както от националната, така и от европейската стратегическа рамка и тяхната съгласуваност.

Визията е към 2030 г. България да е държава с конкурентоспособна икономика, осигуряваща условия за пълноценна социална, творческа и професионална реализация на личността чрез

интелигентен, устойчив, приобщаващ и териториално балансиран икономически растеж.

Дефинирани са три основни стратегически цели:

- Ускорено икономическо развитие;
- Демографски подем;
- Намаляване на неравенствата;

и осем стратегически приоритета:

- П1 Образование и умения
- П2 Наука и научна инфраструктура
- П3 Интелигентна индустрия
- **П4 Кръгова и нисковъглеродна икономика:**
 - *Подприоритет 4.1. Преход към кръгова икономика*
 - *Подприоритет 4.2 Преход към нисковъглеродна икономика*
- П5 Чист въздух и биоразнообразие
- П6 Устойчиво селско стопанство
- П7 Транспортна свързаност
- П8 Цифрова свързаност
- П9 Местно развитие
- П10 Институционална рамка
- П11 Социално включване
- П12 Здраве и спорт
- П13 Култура, наследство, туризъм

Областите на въздействие, които са разгледани в подприоритет 4.2. са енергийна ефективност, нисковъглеродни технологии, декарбонизация на регионите, газова мрежа, електроенергийна инфраструктура и енергийна сигурност, като всички са съотнесими към целите за устойчиво развитие на ООН и по-конкретно - Цел №7 Възобновяема енергия.

В тази връзка Проектът на ППЗ ще допринесе за постигане на заложените мерки в приоритет 4 и не влиза в противоречие с него, като анализът е представен в точка 5 от ДЕО.

✓ **План за развитие на преносната електрическа мрежа на България за периода 2026 – 2035 г. на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД**

Десетгодишният план за развитие на електропреносната мрежа на България за периода 2026 – 2035 г. е разработен от експертен колектив на ЕСО ЕАД и съдържа следните ключови елементи:

- анализ на потреблението на електрическа енергия в електроенергийната система (ЕЕС) на България и прогноза за развитие на електрическите товари до 2034 г.;

- анализ на производствените мощности в ЕЕС на България, включително от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ);
- прогнозни мощностни и електроенергийни баланси на ЕЕС за референтен и алтернативен сценарий;
- възможности за управление и анализ гъвкавостта на производствените мощности: базови мощности, мощности с приоритетно производство, балансиращи и резервиращи мощности, регулиращи мощности;
- изследване на потокоразпределението и нивата на напреженията в електропреносната мрежа, в съответствие с прогнозните мощностни баланси;
- развитие на електропреносната мрежа, включително изграждане на нови междусистемни електропроводи;
- нива на токовете на къси съединения на шини 400 kV, 220 kV и 110 kV на подстанциите от системно значение;
- развитие на телекомуникационната инфраструктура за осигуряване наблюдаемостта на ЕЕС;
- оценка на необходимите инвестиции, за реализация на предложения план за развитие на електропреносната мрежа.

В рамките на планирания период документът дефинира развитието на преносната електрическа мрежа 400 kV, 220 kV и 110 kV на ЕЕС на България с цел да се създадат необходимите технически условия за:

- сигурно и качествено доставяне на произведената електрическа енергия до всички възли на електропреносната мрежа;
- устойчива работа на ЕЕС и развитие на производствените мощности в страната;
- функциониращ и конкурентноспособен пазар на електрическа енергия.

Проект на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия е съотносим към по-горе разгледаните предвиждания в План за развитие на преносната електрическа мрежа на България, които следва да бъдат интегрирани в националната електроенергийна система.

✓ Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050г. на Република България

Дългосрочната стратегия представя българската позиция и приоритети по отношение на нисковъглеродната икономика и постигането на климатична неутралност до 2050 г. Документът очертава основните изводи от оценката на потенциала на България, базирана на енергийно и климатично моделиране, като надгражда Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на България за периода 2021 – 2030 г. (ИНПЕК) и включва периода след 2030 г. и също така посочва различните варианти за постигане на следните цели:

- Климатична неутралност до 2050 г. – стратегията е насочена към постигане на нулеви нетни емисии на парникови газове.

- Намаляване на емисиите на парникови газове – чрез стратегически мерки в различни сектори.
- **Оптимизиране на енергийното потребление – подобряване на енергийната ефективност и преход към възобновяеми енергийни източници (ВЕИ).**
- Подмяна на остаряло и неефективно оборудване – в промишлеността и енергийния сектор.
- Повишаване на осведомеността – сред земеделските производители и администрацията относно въздействието им върху климата.
- Оптимизиране на управлението на отпадъците – увеличаване на дела на преработените и рециклирани отпадъци.
- Насърчаване на иновации и инвестиции – в нисковъглеродни технологии и научноизследователска дейност.

Въз основа на резултатите от енергийното и климатично моделиране в стратегията е разгледан потенциалът за постигане на климатична неутралност до 2050г. като дългосрочните стратегически сценарии са адаптирани, за да определят количествено възможните дългосрочни стратегически сценарии на България, а именно:

- Подобряване на енергийната ефективност и на електрическата енергия за 2°C и за 1,5°C (ElecEE) - тези сценарии изследват максималните възможности за енергийна ефективност и електрификация на крайното енергийно потребление;
- Нови енергийни носители за 2°C и 1,5°C (NC) - тези сценарии предвиждат разработването на нови енергийни носители, които да се използват както за съхранение, така и за целите на крайното потребление.

Проект на ППЗ не е в противоречие с разгледаните мерки за намаляване на емисиите на парникови газове на Дългосрочната стратегия - анализът е представен в точка 5 от ДЕО.

✓ **Пътна карта за климатичната неутралност на Република България (актуализирана 02.07.2024г.)**

Пътната карта за климатична неутралност на България взема предвид както рисковете, свързани с климатичните промени, така и променящите се реалности по отношение на електроенергетиката в България, и взаимодействията с нея икономически, екологични и социални фактори. Тя стъпва върху Доклада на Комисията за енергиен преход (КЕП), която е била специално създадена към Консултативния съвет за Европейската зелена сделка, за да очертае възможните сценарии за декарбонизация на българската енергетика до 2050 г.

Доклада на Комисията за енергиен преход (КЕП) формулира серия от препоръки:

- Хармонизиране на стратегически документи в сектор „Енергетика“, включително Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), Дългосрочната стратегия за декарбонизация (LTS) и Интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата (ИНПЕК), съответстващи на Националната цел за климатична неутралност до 2050 г. и Пътната карта за климатична неутралност.

- Утвърждаване на стратегическата цел за постигане на климатична неутралност до 2050 г. чрез структуриран енергиен преход и фокусирани инвестиции в нов капацитет за производство, пренос и съхранение на възобновяема енергия, енергийна ефективност и нискоемисионни технологии във всички сектори на икономиката.
- За постигането на междинните цели по Пътната карта за климатична неутралност е необходимо в кратки срокове да бъдат актуализирани или развити стратегии за декарбонизация в секторите индустрия, транспорт, сгради, селско стопанство и земеползване, които обхващат планове с конкретизация на финансовите, технически, човешки и организационни инструменти за реализацията им, отговорните институции за изпълнението им, както и показатели за проследяване на напредъка.
- Възприемане на принципа на неделимост на минно-енергийния комплекс „Марица-изток“, включително запазване на териториалната му цялост, собствеността му върху техническата инфраструктура (особено електроенергийната, водната, пътната и железопътната) и цялостната му интегрираност с околните територии. Изготвяне и прилагане на добивна програма на „Мини Марица-изток“ с точен разчет за откривката и добива, имайки предвид неизбежното намаляване на производството с оглед на поэтапното извеждане от експлоатация на топлоелектрическите централи не по-късно от 2038 г.

Постигането на климатична неутралност на българската икономика до 2050 г. е основната цел на настоящата Пътна карта, тъй като тя изисква дълбока трансформация на националния енергиен микс към източници с ниски въглеродни емисии. Пътната карта представя по периоди целевите мерки и политики, както и ключови етапи от развитието на електроенергийния сектор, с отчитане на развитието на други ключови сектори на икономиката.

Проектът на ППЗ ще допринесе за постигане на заложените мерки е пътната карта и не влиза в противоречие с нея, като анализът е представен в точка 5 от ДЕО.

✓ **Национална Стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030г.**

Документът задава рамка за действия за адаптиране към изменението на климата (АИК) и приоритетни направления до 2030 г, като идентифицира и потвърждава необходимостта от действия за АИК както за цялата икономиката, така и на секторно ниво. Включените сектори са: „Селско стопанство“, „Биологично разнообразие и екосистеми“, „Енергетика“, „Гори“, „Човешко здраве“, „Транспорт“, „Туризм“, „Градска среда“ и „Води“. Управлението на риска от бедствия се разглежда като междусекторна тема.

Основание за разработването на Стратегията за адаптиране и Плана за действие е, че България се намира в един от регионите, които са особено уязвими към изменението на климата (предимно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи) и от нарастващата честота на свързаните с изменението на климата екстремни събития като суши и наводнения.

Очаква се всички сектори на икономиката да бъдат засегнати от прогнозираните промени. Тези промени ще засегнат допълнително обществото и неговите граждани, както и икономиката като цяло. Ефектът от изменението на климата не засяга всички хора и територии еднакво поради различните нива на експозиция, съществуващата уязвимост и адаптивните възможности за

справяне. Рискът е по-голям за секторите на обществото и бизнеса, които са по-малко подготвени и са по-уязвими.

Общите стратегически цели за адаптация към изменението на климата са:

- Приобщаване и интегриране на адаптирането към изменението на климата
- Изграждане на институционален капацитет за адаптиране към изменението на климата
- Повишаване на осведомеността относно адаптирането към изменението на климата
- Изграждане на устойчивост към изменението на климата

Разработен е и пакет от стратегически цели за всеки сектор, в т.ч. и сектор „Енергетика“, както следва:

- Изграждане на институционален капацитет, познаване и използване на данни за адаптиране;
- Включване на съображенията за промяна на климата в политиките, планове и финансовите механизми в енергийния сектор;
- Включване на устойчивостта към климатичните промени в проектирането и инженеринга;
- Увеличаване устойчивостта на енергийните доставки.

Към стратегическите цели са очертани и възможностите за адаптиране т.е. набор от действия, които могат да се предприемат в комбинация, а не като взаимно изключващи се алтернативи за всеки сектор, вкл. и Енергетика.

Проектът на ППЗ не влиза в противоречие с целите и възможностите за адаптиране на Стратегията и Плана за действие, като анализът е представен в точка 5 от ДЕО.

✓ **Стратегия и план за действие за прехода към кръгова икономика на Република България за периода 2021–2027 г.**

Стратегията за преход към кръгова икономика е съобразена с пакета от мерки на Европейската комисия, насочени към стимулиране на прехода към кръгова икономика като двигател за глобална конкурентоспособност и устойчив икономически растеж. По този начин този документ се явява част от пакета мерки на правителството на Република България за преход към кръгова икономика на национално ниво. Стратегията е със срок на изпълнение 2022-2027 г. като има следните стратегически цели:

- **СЦ1 Зелена и конкурентоспособна икономика** - Ефективността на ресурсите има икономически смисъл. Използвайки по-малко ресурси, по по-ефективен начин, България може да запази конкурентно предимство, да създаде зелен растеж, устойчиви работни места и да защити по-добре околната среда.
- **СЦ 2 По-малко отпадъци, повече ресурси** - Целта е да се образуват все по-малко отпадъци, чрез насърчаване на дейности по повторна употреба, поправка, ремонт и преработка на продуктите. Ще се осигурят стимули за изграждането на центрове за повторна употреба в градовете

- **СЦЗ Икономика в полза на потребителите** - Потребителите трябва да осъзнаят избора си и дългосрочните ефекти от него, за да може кръговата икономика да заработи в тяхна полза. Моделите на потребление, основани на наем и споделяне на стоки и услуги, или избора на продукти за многократна употреба, които подлежат на поправка, ще се подкрепят, доколкото те са наистина устойчиви и достъпни.

Проект на ППЗ не е в противоречие със стратегическите цели на стратегията и плана за действие, като анализът е представен в точка 5 от ДЕО.

✓ **Актуализирана Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 - 2030 г.**

Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 - 2030г.) е в изпълнение на чл.6 от Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 година за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО (Директива (ЕС) 2016/2284).

Основната цел на програмата е да изпълни задълженията за намаляване към 2020г. и 2030г. на общите годишни антропогенни емисии на следните замърсители на атмосферния въздух: серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO_x), метанови летливи органични съединения (НМЛОС), амоняк (NH₃) и фини прахови частици (ФПЧ_{2.5}), спрямо емисиите за определената в Директива (ЕС) 2016/2284 за базова 2005г.

Програмата включва целите, приложимите мерки, които трябва да доведат до намаляване на емисиите, сроковете за прилагането на мерките, необходимите финансови средства и отговорните институции. Предвидените мерки са в сектори, които са по-значими източници на емисии в атмосферния въздух, като селско стопанство, автомобилен транспорт и битово отопление.

Освен постигането на изискванията на Директива (ЕС) 2016/2284, намаляването на емисиите следва да допринесе за постигане на нормите за качество на атмосферния въздух (КАВ), тоест, постигане на нива на замърсяване, които не водят до значителни отрицателни въздействия и рискове за човешкото здраве и за околната среда.

Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха ще допринесе за постигането и на други цели:

-Дългосрочната цел на ЕС за постигане на нива на КАВ в съответствие с насоките за КАВ, публикувани от Световната здравна организация;

-Целите на ЕС в областта на биологичното разнообразие и екосистемите в съответствие със Седмата програма за действие в областта на околната среда;

-По-добро взаимодействие между политиката на ЕС по отношение на КАВ и други политики на ЕС, по-специално политиките в областта на климата и енергетиката.

Предвижданията в проекта на ППЗ в неговата цялост се очаква да доведат до положителни и постоянни въздействия в определените приоритетни зони, което от своя страна е в съответствие с постигането на по-горе разгледаните цели за КАВ на Актуализираната НПКЗВ.

✓ Стратегия за биологичното разнообразие в Република България

Стратегията за биологичното разнообразие на Република България (СБРРБ) е основен стратегически документ, чрез който се определят средносрочните цели и приоритети, свързани с опазване на биологичното разнообразие на територията на страната. Тя има интегриран характер, който се обуславя от една страна от прякото въздействие на документа върху социално-икономическите процеси, протичащи в държавата, а от друга с необходимостта от реализацията на дейности в различните сектори на икономиката и обществото. Като стратегически документ, СБРРБ се явява основния свързващ и координиращ елемент между действащите стратегическите планови документи на национално, регионално, областно и общинско ниво, които определят развитието на страната в средносрочен и дългосрочен план. Стратегията се явява и основен референтен документ, определящ рамката за приоритетните действия и направления, свързани с опазване на биологичното разнообразие на България с хоризонт 2030 г. и след това. Е нея са отразени всички основни ангажименти на страната ни като член на ЕС, в контекста на Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г., чиято основна задача е свързана с ограничаване на основните фактори, предизвикващи загуба на биологично разнообразие - промените в земеползването и мореползването, свръхексплоатацията на природни ресурси, климатичните промени, замърсяването, навлизането и разпространението на инвазивни чужди видове.

Разработеният проект на ППЗ е съобразен с принципите на СБРРБ, като анализът е представен в точка 5 от ДЕО.

✓ Национален план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г.

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за ефективното и ефикасно управление на отпадъците в Р. България. С него се цели намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и здравето на населението, както и постигане на максимално ефективно използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места. Важна част от Плана е създаването на максимални условия за предотвратяване образуването на отпадъци.

НПУО е план на прехода от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им.

Планът ще подпомага централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране. Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива.

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел и съответстващите на тях програми от мерки, са:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

Разработеният проект на ППЗ не е в противоречие със стратегическите цели на НПУО, като анализът е представен в точка 5 от ДЕО.

✓ **Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030 г.**

Националната програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030 г.) обхваща 10-годишен период на изпълнение и включва петгодишен план за действие и целта ѝ е опазване на почвените ресурси и тяхното устойчиво ползване, както и прилагане на добри практики за предотвратяване увреждането на почвите. Национална програма (2020 – 2030 г.) е програмен документ с дефинирани цели, приоритети и мерки за практическо приложение на държавната политика за опазване на почвените ресурси на национално, регионално и местно ниво.

Политиката за опазване на почвите в България се основава на следните принципи:

- екосистемен и интегриран подход;
- устойчиво ползване на почвите;
- превантивен контрол за предотвратяване или ограничаване увреждането на почвите и на техните функции;
- прилагане на добри практики при ползването на почвите;
- замърсителят плаща за причинените вреди;
- информираност на обществеността за екологичните и икономическите ползи от опазването на почвите от увреждане и мерките за опазването им.

Основни критерии при определяне на приоритетите в Национална програма за опазване, съгласно чл. 24, ал. 4 от ЗП, устойчиво ползване и възстановяване на почвите са:

- Устойчиво ползване на почвите като природен ресурс.
- Опазване и подобряване на почвеното плодородие.
- Намаляване на вредните последствия върху почвите, предизвикани от природни процеси и явления, и антропогенни фактори.
- Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве и опазване на другите компоненти на околната среда.
- Спазване на принципите за устойчиво развитие, включително принципите на биологичното земеделие.
- Възстановяване на нарушените функции на почвите.
- Задължения, поети от държавата по международни актове, отнасящи се до
- почвите.

Изготвената Национална програма има ключова роля като ефективно средство за практическо приложение на политиката по почвите, тъй като дефинира конкретни цели, приоритети и мерки за тяхното опазване, както за централните и местни институции, така и за обществените организации и гражданите в страната, а именно: подобряване на административния капацитет и ефективни

правни инструменти свързана с опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите; предотвратяване възникване на деградационни процеси, възстановяване и съхраняване функциите на почвите; устойчиво управление на почвите като природен ресурс и екологосъобразно земеползване; ангажиране на обществеността в процесите по управление, устойчиво ползване и опазване на почвите.

Предвижданията в Проекта на ППЗ са в съответствие с принципите на Националната програма.

✓ **Рамка за приоритетни действия за Натура 2000 в България за Многогодишната финансова рамка за периода 2021-2027 г.**

Рамките за приоритетни действия (РПД) представляват инструменти за стратегическо многогодишно планиране, чиято цел е да осигурят всеобхватен преглед на необходимите мерки за изграждането на мрежата „Натура 2000“ в целия ЕС и свързаната с нея екологосъобразна инфраструктура, като се уточняват потребностите от финансиране за тези мерки и се свързват със съответстващите програми на ЕС за финансиране. В съответствие с целите на Директивата на ЕС за местообитанията¹, на която е основана мрежата „Натура 2000“, мерките, които трябва да бъдат определени в РПД, са предвидени основно за запазване или възстановяване на благоприятен природозащитен статус на естествените местообитания и видовете от интерес за ЕС, като същевременно се вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености.

Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 включва мерки насочени към изпълнение на национални ангажименти, включително задължението за определяне на специфични за защитените зони от Натура 2000 подробни цели и мерки на опазване. Приоритетните мерки по настоящата РПД ще допринесат не само към специфичните цели на директивите на ЕС в областта на околната среда, но и ще осигурят важни социално-икономически и свързани с екосистемните услуги ползи за обществото.

Националната рамка за приоритетни действия (НРПД) за Натура 2000 отчита необходимостта от опазване и развитие на биосферните паркове в страната по Програмата „Човекът и биосферата“ на ЮНЕСКО и допринася за взаимодействието между културното и природно наследство

Освен планираните мерки за възстановяване и опазване на ключови природни местообитания и видове, НРПД планира мерки за сътрудничество и споделяне на информация, опит и добри практики, включително на трансгранично ниво. Планирани са и мерки за повишаване на знанията, както на възрастни, така и за подрастващи, за мрежата Натура 2000 като част от природното наследство на страната. НРПД включва мерки насочени към изпълнение на национални ангажименти, включително задължението за определяне на специфични за защитените зони от Натура 2000 подробни цели и мерки на опазване.

НРПД е обвързан със следните Цели за устойчиво развитие на ООН:

✓ Цел 13 „Предприемане на спешни действия за борба с изменението на климата и неговите последици“;

✓ Цел 15 „Опазване, възстановяване и насърчаване на устойчивото използване на сухоземните екосистеми, устойчиво управление на горите, борба с опустиняването, спиране и обръщане на процеса на деградация на земите и предотвратяване загубата на биологично разнообразие“.

Разработеният проект на ППЗ не е в противоречие с целите и мерките, заложи в НРПД, като анализът е представен в точка 5 от ДЕО.

✓ **Морска стратегия на Р. България 2022-2027 г.**

Морска стратегия на Република България и програмата от мерки (ПоМ) за периода 2022-2027 г. е изготвена в изпълнение на Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за Морска стратегия, РДМС), транспонирана в Закона за водите (ЗВ) и Наредбата за опазване на околната среда в морските води (НООСМВ).

Целите на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. са следните:

1. Постигане и поддържане на „добро състояние“ на морската околна среда.
2. Защита и съхраняване на морската околна среда, предотвратяване на нейното влошаване или, когато е практически възможно, възстановяване на морските екосистеми в територии, които са били неблагоприятно засегнати.
3. Предотвратяване и намаляване на въвеждането и освобождаването на вещества от антропогенен произход в околната среда с цел поетапно премахване на замърсяването и гарантиране липсата на съществено въздействие или опасност за човешкото здраве, биологичното разнообразие на морските екосистеми и законосъобразното използване на морето.

Предметът на Морската стратегия се определя от разпоредбите на чл. 8, 9, 10, 11 и 12 от НООСМВ и включва:

- Оценка на състоянието на морската околна среда, дефиниции и цели и индикатори за добро състояние на морската околна среда (ДСМОС);
- Програми за мониторинг на състоянието на морската околна среда;
- Програма от мерки (ПоМ) за постигане и/или поддържане на ДСМОС.

Предвижданията в Проекта на Плана са в съответствие с целите на стратегията и са съобразени при определянето на приоритетните зони.

1.2.3 ВРЪЗКА НА ПРОЕКТА НА ПЛАНА С РЕГИОНАЛНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

✓ **Интегрирани териториални стратегии за шестте региона за планиране на ниво NUTS 2 за периода 2021-2027 г. (ИТСР)**

ИТСР задават рамка за интегрирано пространствено развитие при отчитане на местния териториален потенциал и принципите за балансирано устойчиво развитие и отразяват съвременните тенденции в регионалната политика на Европейския съюз и на страната. Тези документи, изготвени по единна методология за шестте региона (Северен централен регион, Североизточен регион, Северозападен регион, , Южен централен регион, Югозападен регион,

Югоизточен регион) ще се използват за определяне на приоритетите и зоните за интервенции и за прилагане на интегрирани териториални инвестиции през новия програмен период 2021-2027 г.

Разработеният проект на ППЗ е съобразен с определените цели и приоритети за развитие на **Северен централен регион, Северозападен регион и Южен централен регион** като не влиза в противоречие с тях и анализ е представен в раздел 5 от ДЕО.

✓ **Планове за управление на речните басейни за периода 2022-2027 г.**

Планът за управление на речните басейни представя информацията за характеристиките на района за басейново управление, идентифицирания значим натиск от човешка дейност и въздействия върху водите, осигурява информация за регистъра на зоните за защита на водите, за състоянието на водите, за целите и изключенията от постигане на целите за добро състояние на повърхностните и подземните води и за икономическия анализ на водоползването. Въз основа на този анализ и отчитайки взаимовръзката между движещите сили, натиска и въздействието са предвидени мерки, целящи постигане и поддържане на целите за добро състояние на повърхностните и подземните води на свързаните с тях екосистеми и зони за защита на водите.

Разработеният проект на ППЗ е съобразен с мерките и изискванията заложи в Планове за управление на речните басейни и на четирите дирекции за басейново управление – Басейнова дирекция „Дунавски район“, Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ и Басейнова дирекция „Черноморски район“, като анализът е представен в точка 2.1.2 от ДЕО.

✓ **Планове за управление на риска от наводнения 2022-2027 г.**

Плановите за управление на риска от наводнения (ПУРН) са разработени в съответствие с изискванията на Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оценката и управлението на риска от наводнения (Директивата за наводненията) и съответните разпоредби на Закона за водите на Република България. Съгласно разпоредбите на чл. 152, ал. 1, т.1 от Закон за водите са определени следните райони за басейново управление на водите, за които са разработени съответните Планове, а именно: Дунавски район с център Плевен, Черноморски район с център Варна, Източнобеломорски район с център Пловдив и Западнобеломорски район с център Благоевград.

ПУРН разглеждат всички аспекти на управлението на риска от наводнения, отчитайки характеристиките на конкретния речен басейн и интегрира аспектите на опазване на околната среда, като осигурява високо ниво на опазването ѝ. Включената в плановите Програма от мерки е насочена към предотвратяване, защита, повишаване на подготвеността и информираността по отношение на наводненията. ПУРН определят рамката за управление на риска от наводнения и намаляване на потенциалните последствия и негативните въздействия от наводненията на територията на всеки един от четирите района, като взема предвид и ползите и въздействията върху широк спектър от сектори, включително човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанска дейност.

Общата цел на ПУРН е намаляването на потенциалните негативни последствия по отношение на човешкото здраве, околната среда, културното наследство и икономическите дейности.

Разработеният проект на ППЗ е съобразен с мерките и изискванията заложи в Плановите за управление на риска от наводнения на четирите дирекции за басейново управление – Басейнова дирекция „Дунавски район“, Басейнова дирекция „Източнбеломорски район“, Басейнова дирекция „Западнбеломорски район“ и Басейнова дирекция „Черноморски район“, като анализът е представен в точка 2.1.2 от ДЕО.

2 АСПЕКТИ НА ТЕКУЩОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ БЕЗ ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА

2.1 ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

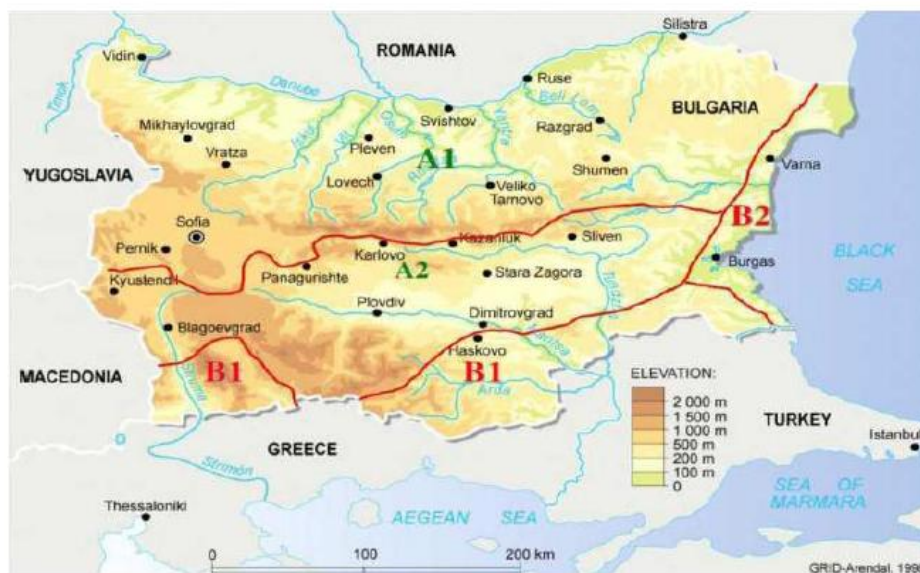
2.1.1 КЛИМАТ И АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

2.1.1.1 КЛИМАТ

2.1.1.1.1. Климатични характеристики в районите на разглежданите приоритетни зони

Териториалният обхват на Плана включва определени зони от територията на Република България, като не се включват акваторията на Черно море и вътрешни водни обекти.

Територията на България спада към две климатични области: европейско-континентална и континентално-средиземноморска климатична области (източник: Л. Събев, Св. Станев, 1959; Ж. Гълъбов, 1982). Климатичните райони в България са представени на Фигура 11 по-долу:

Фигура 2 Климатични области в България

A – Европейско-континентална климатична област

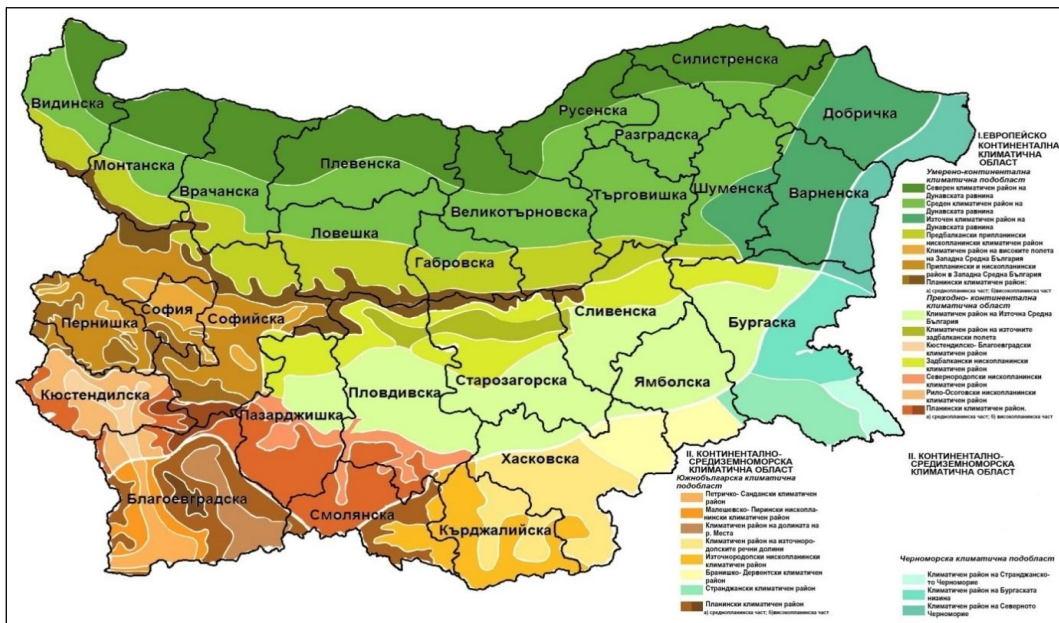
A1 – Умерено-континентална климатична подобласт A2 – Преходно-континентална климатична подобласт

B – Континентално-средиземноморска климатична област

B1 – Южнобългарска климатична подобласт B2 – Черноморска климатична подобласт

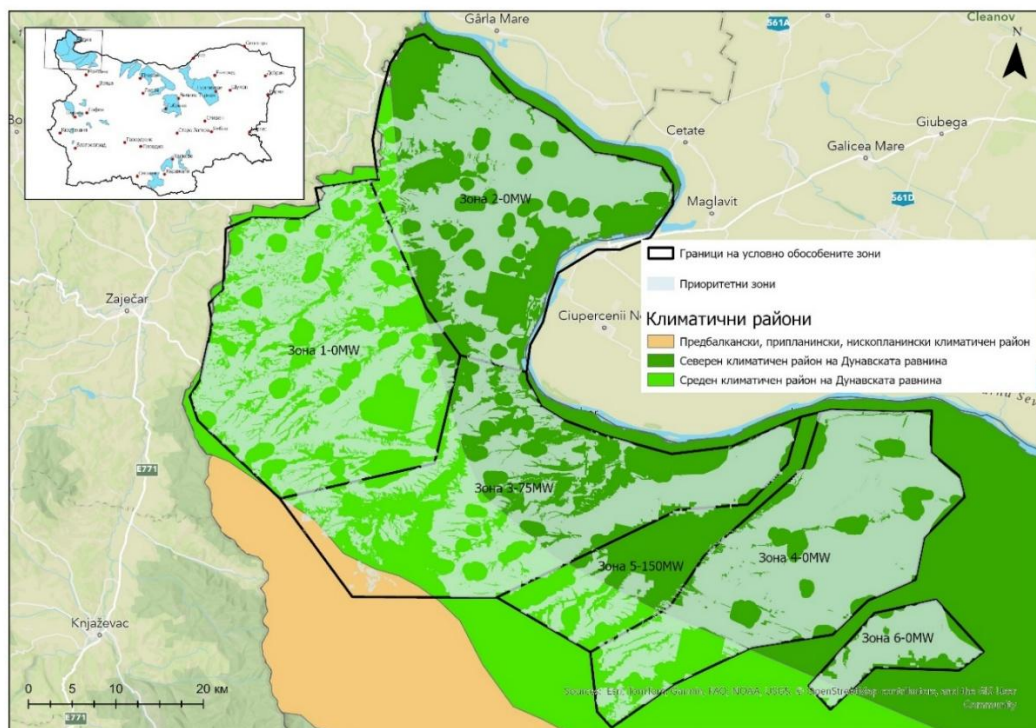
Фигура 11. Климатични области на територията на Р България

Границите на климатичните области са определени в съответствие с преобладаващия тип валежен режим (континентален или средиземноморски), климатичните подобласти са обособени части от климатичните области с по-специфични характеристики, а разделянето на всяка подобласт на климатични райони е направено въз основа на значимите разлики в количествените характеристики на валежа и температурата. В подобластите е включен и планински климатичен район, като за средна долна граница на планинския климат се приема 1000 m надморска височина. В планинските райони валежите запазват режима на прилежащите равнини, но нарастват количествено до около 2000 m. Разделението на страната на климатични райони е показано на фигурата по-долу.

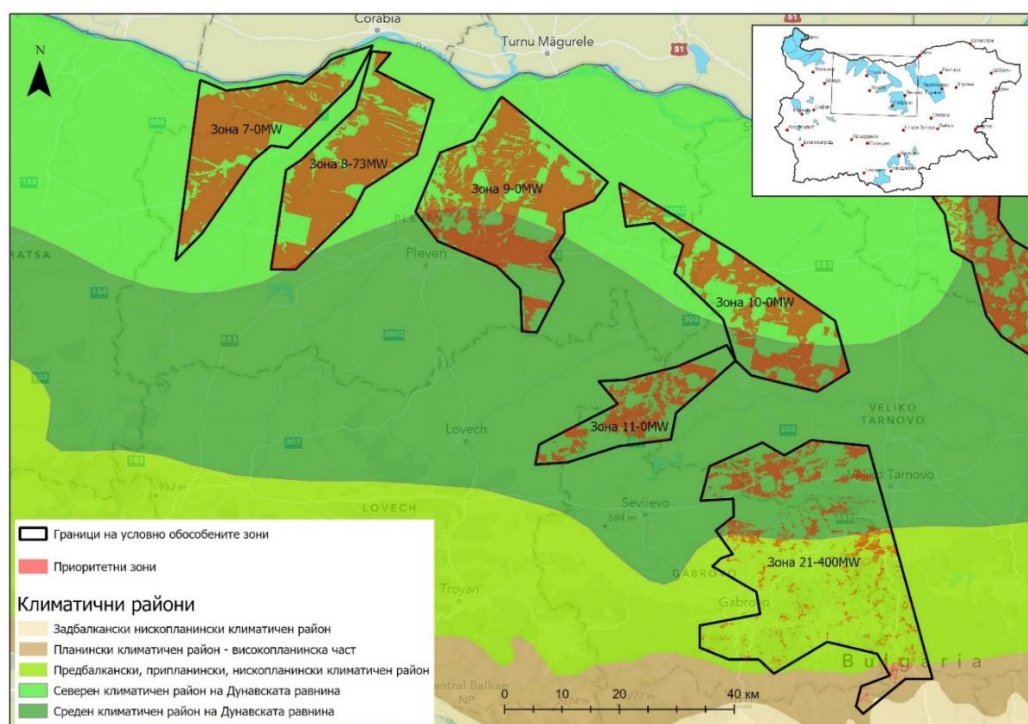

Фигура 12. Климатични райони в България

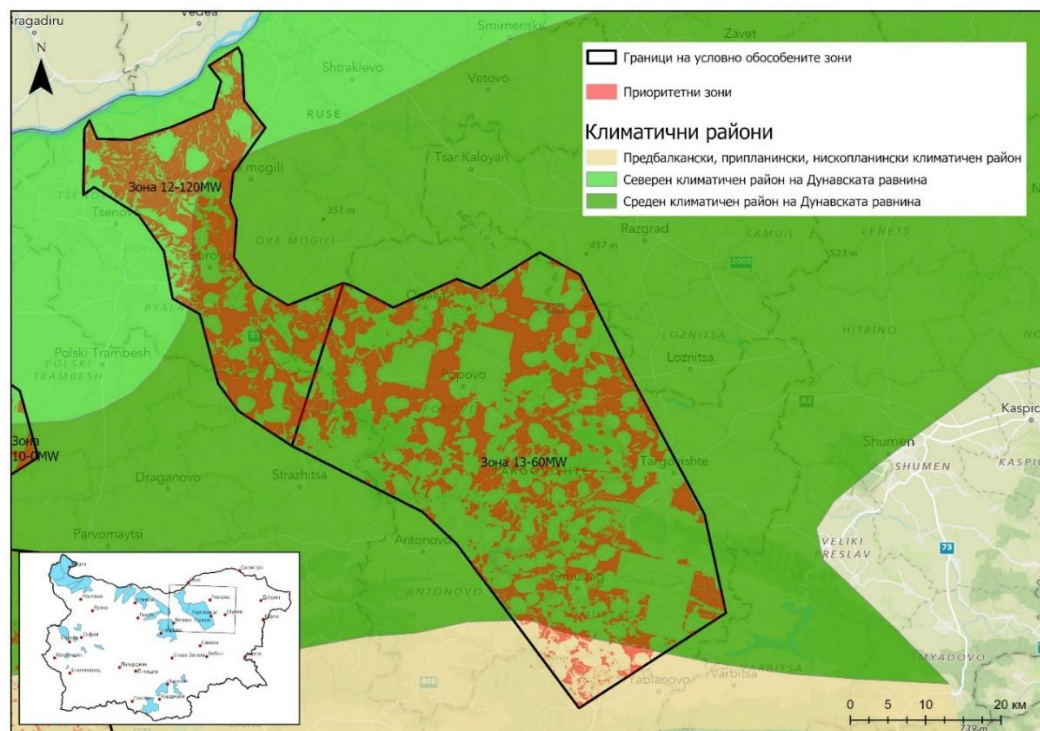
Разглежданите и описани по-горе в настоящия доклад за екологична оценка приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия засягат следните климатични райони, както е посочено по-долу.

Фигура 13. Климатични райони в обсега на приоритетни зони от 1 до 6

Фигура 14. Климатични райони в обсега на приоритетни зони от 7 до 11 и зона 21

Фигура 15. Климатични райони в обсега на приоритетни зони 12 и 13

Приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия от 1 до 13 и 21 попадат в:

- *Северен климатичен район на Дунавската хълмиста равнина на умерено-континенталната климатична подобласт*

Районът е с ясно изразен умерено-континентален климат.

Средната месечна температура през най-студения месец в годината, януари, е между 1,5 - 2,8°C под нулата, като в някои зимни дни температурите достигат и до минус 20-25°C. Пролетта настъпва сравнително рано. Средната денонощна температура на въздуха преминава устойчиво над 5°C около 12 март и над 10°C в началото на април. Средната месечна температура за централния пролетен месец април е около 12°C. Лятото е топло, със средни юлски температури около 23°C. При интензивни летни затопляния максималните температури достигат средно до 29,1 - 29,6°C, като при определени условия температурата на въздуха може да достигне и до 42,4°C. Есенното понижение на температурите е малко по-бързо в сравнение с пролетното повишение, като средните месечни температури за централния есенен месец октомври са с около 0,5°C по-ниски отколкото априлските. Температурата на въздуха спада устойчиво над 10 градуса средно в края на октомври и под 5 градуса в края на ноември.

Годишният валеж в района е около 600 mm, като е един от най-ниските в страната и е неравномерно разпределен през годината. Максимумът на валежите е юни – около 80 mm, а минимумът е през февруари - 32 mm. Средно през годината има около 85 дни с валежи, като най-голям е техният брой през май-юни, а най-малък през август-септември. През зимните месеци има средно 6-7 дни с валеж, като в 4-5 от тях валежите са от сняг. Минимумът на влажността е през август и е 62-63%.

Преобладават ветрове от запад и северозапад. Средната месечна скорост на вятъра има добре изразен годишен ход. Най-ветровито е времето през зимата и началото на пролетта, като максимумът на скоростта на вятъра е през април, когато средната месечна скорост на вятъра е около 3 m/s, а процента на затишие е около 14-20%. Най-малки средните месечни скорости на вятъра са в края на лятото и началото на есента, около 2 m/s, с максимум на случаите с тихо време през октомври - 23%.

- *Среден климатичен район на Дунавската хълмиста равнина на умерено-континенталната климатична подобласт*

Зимата в района е относително студена. Средната температура през януари, най-студения месец в годината, е -2°. Най-ниските минимални температури през сезона достигат до 18° под нулата, а в много студени зими могат да спаднат и до 26,8° под нулата. В този климатичен район зимата е най-сухият сезон. Снежната покривка общо взето е нестабилна и се задържа главно през отделни периоди от по няколко дни. В нормални зими през януари средната ѝ височинна не надвишава 15-20 cm. Средната месечна облачност през зимата е от 6,5 до 7 бала.

Пролетта настъпва сравнително рано - още в средата на март средната денонощна температура на въздуха преминава над 5°C, а в средата на април над 10°C. Средната денонощна температура за месец април е 11°C. Пролетната сума на валежа е по-висока от есенната и е около 150 mm.

През лятото, поради по-голямата надморска височина, температурите са сравнително пониски, като средната температура за юли е около 21,4°C. Лятото е сезонът с най-голяма сума на валежа – 187 mm.

Есенното понижение на температурите става приблизително със същия темп, както и пролетното им повишение. Средната денонощна температура на въздуха спада под 10°C в третата декада на октомври, а под 5°C през втората половина на ноември. Есента е почти толкова суха като зимата, със средна сезонна сума на валежа е 117 mm.

В района преобладават североизточните ветрове.

- *Предбалкански климатичен район на умерено-континенталната климатична подобласт*

Зимата тук е студена. Средната месечна температура за януари е около -1,9°C, а при определени условия, в някои зимни дни, температурите могат да спаднат до -13°C. Наблюдават се периодични прояви на фьон, поради което максималните температури са относително по-високи (с около 3-4°C) от тези в други части на страната със същата надморска височина и достигат до 13-16°C. Зимните валежи тук са около 143 mm, като се явяват най-ниски в сравнение с другите сезони. Около 70-80% от валежите през зимата са от сняг. Средната зимна обща облачност е над 7 бала. Относителната влажност през зимата е висока и е в граници 77-85%.

Пролетта е относително по-прохладна, със средна температура за централния пролетен месец – април – 11,6°C. Сезонната сума на валежа през пролетта е 236 mm. Наблюдава се слаб спад на относителната влажност през този сезон, като средните и месечни стойности са в граници 68-72%. През този сезон облачността е около 6 бала.

Лятото тук не е така горещо. Средната месечна температура през юли е около 22°C, като при определени условия може да достигне до около 35°C. Летните валежи за района са малко по-високи от пролетните и са около 246 mm. Средната месечна относителна влажност намалява, но се задържа

над 58%. Общата облачност през лятото спада.

Есента е относително мека, със средна месечна температура за октомври 12°C. През септември и октомври максималната температура може да достигне съответно до около 32°C и 27°C. Средната сума на валежа за есента е 186 mm.

Средната месечна скорост на вятъра от 1,3 m/s през август до около 2 m/s през зимните месеци. Както през представителните за сезоните месеци, така и средно за годината преобладаващи са северозападните и югоизточните ветрове. Най-голям е процентът с тихо време през октомври и януари, а най-нисък през април. Общо за годината случаите на тихо време са 57,2%.

- *Планински климатичен район на умерено-континенталната климатична подобласт*

Като цяло зимата тук е студена, със средни януарска температура е около 4 - 6 под нулата. В отделни, изключително студени дни, абсолютната минимална температура може да спадне под - 17°C, а при затопляния може да достигне до 7-8°C над нулата. Валежите през зимата са 198 mm. Годишният брой на дни със снежна покривка е 164. От декември до средата на април тя се задържа устойчиво.

Пролетта настъпва късно, като централният за сезона месец април има зимен характер - с ниски температури и снеговалежи. Активната динамика на атмосферата през този сезон го определя като най-ветровит. Средните месечни стойности на вятъра са от 2 до 3 m/s.

Лятото е относително хладно със средни температури от 10 до 16.5°C. Средните от абсолютните максимални температури са около 23-26 °C. Облачността през тези месеци е променлива, като средно-месечната обща облачност е от 3 до 5 бала. Максимумът на валежите е в края на пролетта (май) и началото на лятото (юни) и е съответно 150 и 133 mm. През лятото времето е най-тихо, като средните месечни скорости на вятъра достигат до 1.9 m/s на открито.

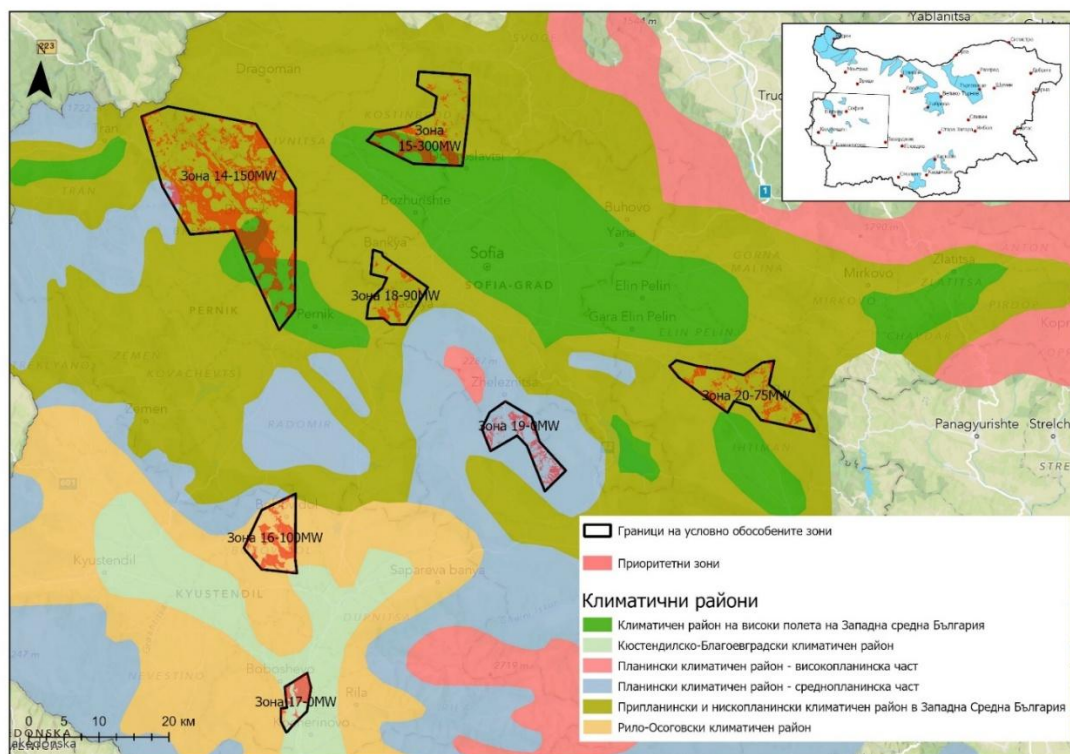
Есента е мека и сравнително суха. Средните месечни температури за октомври са около 4°C, а общата облачност е само 3.8 бала. Валежите през трите месеца на есента сумарно са 286 mm.

- *Задбалкански нископланински климатичен район на преходно-континентална климатична подобласт*

Този район обхваща ниските части от южните склонове на Стара планина, източно от Козница, а така също и ниските части от източните и южни склонове на същинска средна гора, както и Сърнена гора. Теренът тук е предимно хълмист със значителни наклони с надморска височина между 500 и 100 m, а в източните части между 300 и 800 m. Този район е със сравнително по-мек климат от Предбалканския климатичен район, характеризиращ се с приблизително същата надморска височина, като тази разлика е най-силно проявена през зимата. Средните януарски температури в района са в граници 0-1,5°. Преобладаването на наклонени форми на терена възпрепятстват формирането на много ниски минимални температури. Валежите през зимата са малко по-големи от тези в Предбалканския район, но все още са най-малки в сравнение с другите сезони. Около 50% от тях са от дъжд, поради което е и по-краткотрайното задържане на снежната покривка.

Съобразно с надморската височина лятото е относително хладно. Средните месечни температури през най-топлия месец в годината юли са от 17 до 21°. Източната част на района е относително по-топла. Летните валежи в района са в граници 150–270 mm.

Годишната сума на валежите е по-малка от тази в Предбалканския район, но е по-висока от тази в Тракийската низина. най-източните части се характеризират с относително по-малко количество валежи. На изток от Сливен валежната сума е 550-800 mm, а в западната достига до 900 mm.

Фигура 16. Климатични райони в обсега на приоритетни зони от 14 до 20

Приоритетни зони от 14 до 20, освен в описания вече по-горе припланински климатичен район на умерено-континенталната подобласт, попадат в обсега на:

- *Климатичен район на хълмистите и нископланински части в Западна Средна България на умерено – континенталната климатична подобласт*

Зимата в района е студена, със средна януарска температура около $-3,3^{\circ}$. Въпреки студената зима, при нахлуване на по-топли въздушни маси, максималните температури могат да достигнат до около $10-14^{\circ}$. При средна месечна облачност за зимните месеци около 7 бала, зимните валежите са около 120 mm, което прави сезонът относително беден на валежи. Снежната покривка в района се задържа относително по-дълго време, а относителната влажност през зимните месеци се движи в граници 81-84%.

Пролетта в района настъпва относително късно – средната денонощна температурата се задържа устойчиво над 5° средно към края на март или началото на април. Пролетните валежи са 160 mm.

Лятото в района е сравнително прохладно, със средна температура за централния летен месец юли около 18° . Средните максимални температури през лятото са в граници $23-26^{\circ}$, като при отделни синоптични обстановки може да надхвърлят 32° . Относителната влажност е 72-76%, а общата облачност 3,7-5,7 бала. Лятната сума на валежа е около 180 mm.

Средната месечна температура през централния есенен месец октомври е около 9°, относителната влажност е 70-80%, а облачността е в граници 4-7 бала.

- *Климатичен район на високите полета в Западна Средна България на умерено – континенталната климатична подобласт*

Районът обхваща котловинните полета в тази част на страната, характеризиращи се с общи климатични особености. Средната годишна температура на въздуха в района е в граници 9,6 - 9,9 °С.

През най-студения зимен месец, януари, средната месечна температура е около -2 °С. При определени атмосферни условия могат да се отбележат изключително ниски температури, достигащи и до под -30 °С. Общата сума на зимните валежи в района е около 80-120 mm. През януари 60% от валежите са от сняг. Максимумът на относителната влажност тук се наблюдава през зимните месеци декември и януари, когато средната денонощна влажност е над 80%.

Пролетта е прохладна, със средна месечна температура през април около 9,7 °С и твърде късното прекратяване на пролетните мразове - към края на април. Пролетните валежи са в граници от 146-170 mm.

Лятото е значително по-прохладно, като средната месечна температура през най-топлия летен месец - юли е около 20 °С. Средните от максималните температури през най-топлите месеци юли и август са около 23,6-26,3 °С. В отделни горещи години могат да се отбележат изключително високи температури, достигащи до около 40 °С. Въздухът е най-сух през август, когато средната денонощна влажност се колебае от 60-65%. Летните валежи са от порядъка на 170 – 210 mm.

Есента е относително мека, със средна месечна температура през октомври около 10-11 °С. Характерен климатичен белег на района е твърде ранното започване на мразовете през есента - през първата половина на октомври.

През цялата година преобладават западните, следвани от източните и северозападните ветрове. Ветровете са слаби, със сравнително голям процент затишия. Максимумът в годишния ход на скоростта на вятъра е в периода януари април, когато средноденонощната скорост на вятъра се колебае от 3 до 4,5 m/s.

- *Кюстендилско-Благовградски климатичен район на преходно-континенталната климатична подобласт*

Този район обхваща местата от северната половина на Струмската долина, като включва Кюстендилско, Дупнишко и Благовградско полета. Районът се състои главно от сравнително равнинен терен с надморска височина 400 – 600 m. Климатът в района се обуславя главно от неговата защитеност от запад, изток и север. Тук общо има около 30 дни през зимата с температури под 0°С. Средните януарски температури в района са около 1°С - -1°С. Най-студено е Кюстендилското поле.

Снежната покривка е значително по-неустойчива в сравнение със Софийското поле. Зимните валежи са приблизително в граници 100 – 135 mm.

Термичните условия през лятото се определят главно от надморската височина и от сравнително по-малката облачност. Летните валежи са около 120 -160 mm. Меките зимни условия и относително малката разлика между максималния и минимален сезонен валеж, която тук е около 5

– 8 % от годишната сума, обуславят преходния характер на климата в този район.

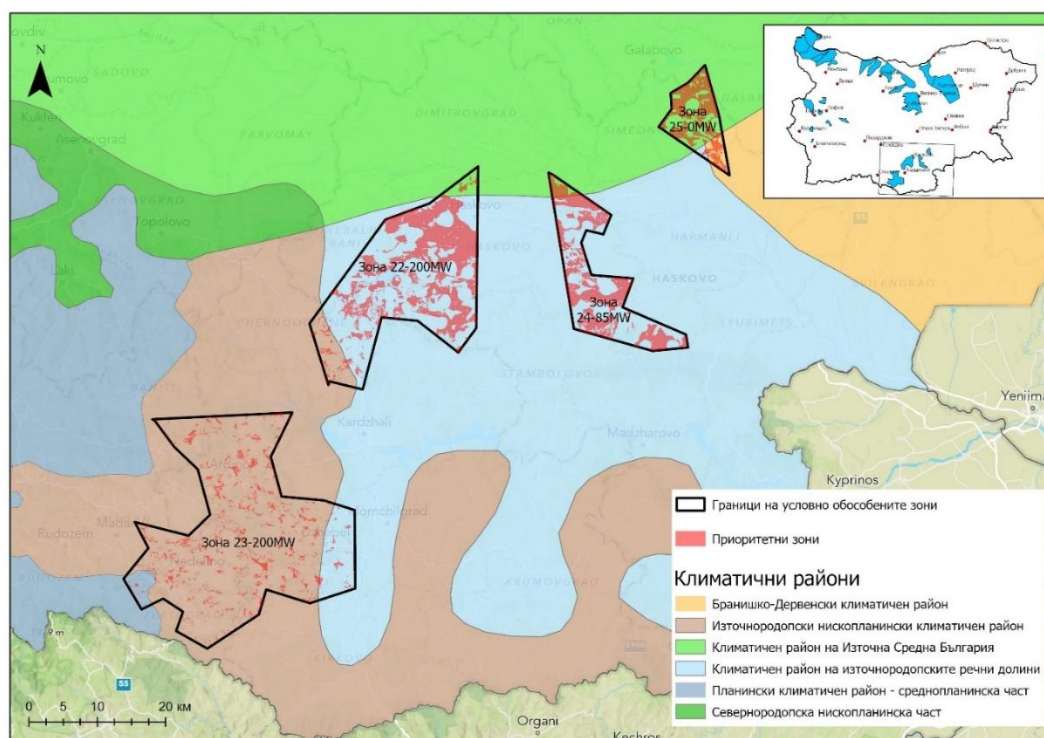
- *Рило-Осоговски климатичен район на преходно-континенталната климатична подобласт*

Районът обхваща припланинските места над Кюстендилско, Дупнишко и Благоевградско полета, както и долните части от западните склонове на Рила, източните склонове на Осоговска и Влаховска планини и южната половина на Конявска планина. Средната януарска температура е от 1°C до 2°C под нулата, но поради преобладаването на наклонени терени, минималните температури са по-високи от тези в съседните полета.

Летните топлинни условия се определят главно от надморската височина, поради което лятото не е горещо. Средните юлски температури са от 18°C до 21°C. Въпреки че зимните валежи остават най-малки, разликата между най-валежния и най-сух сезон не надхвърля 5 - 6 % от годишната сума на валежите, което е признак за преходния характер на климата.

- *Планински климатичен район на преходно-континенталната климатична подобласт*

Състои се от отделните части с надморска височина над 1000 m на Рила (без северните и южни склонове над 2000 m), Родопите (без югозападните и югоизточни склонове), Осоговска и Влахина планини. В най-ниската част (около 1000 m) средната температура през най-студения месец януари е около 2 - 3°C под нулата. В по-високите части тя спада до 6 - 8°C под нулата. И тук наклоненият терен възпрепятства формирането на много ниски минимални температури. Във високите части само през 4 месеца от годината, от юни до септември, средните температури са над 0°C. Районът се характеризира с устойчива снежна покривка. Сезонните суми на валежите са силно изравнени и амплитудата им, както и в другите райони от тази подобласт, остава в граници 5 – 6 % от годишната сума.

Фигура 17. Климатични райони в обсега на приоритетни зони от 22 до 25

Климатичните райони в обсега на приоритетни зони от 22 до 25 са съответно:

- *Бранишко-Дервентски климатичен район на южнобългарска климатична подобласт*

Районът обхваща Браница планина, Дервентските възвишения и долината на р. Тунджа, южно от устието на р. Поповска. Теренът е предимно хълмист и полупланински, с надморска височина от 100 до 600 m.

Температурните условия тук са близки до тези в Тунджанския район на Източна Средна България, като в по-високата му част те са повлияни от надморската височина и формата на релефа. Януарските температури са в граници 0,5° до 1,0°. И тук минималните са по-високи от тези в ниските части на съседните райони. От надморска височина 600 m нагоре, средната януарска температура може да се приеме от 0,5° и по-ниска.

Първата снежна покривка се образува обикновено в края на първото десетдневие на декември и изчезва в началото на второто десетдневие на март. През зимата в района преобладават северните и североизточните ветрове, като във високите му части са доста силни. Зимните валежи са от около 150 mm до около 190 mm, като средно 40-50% от тях са от сняг. Валежният период е предимно в интервала ноември-декември, през този период, както и в средата на есента, са възможни обилни валежи, като денонощния валеж може да надхвърли 100 mm.

Лятото е слънчево, сухо и много топло. Средната облачност през юли е 2,5 бала при 15-16 ясни дни (обл.<2) и само 1-2 мрачни дни (обл.>8 бала). Средната юлска температура е около 23°, като в долината на Тунджа е около 24°. През горещите летни дни максималните температури вероятно надхвърлят 38-39°. В по-високите части на района летните температури са по-ниски – средната юлска температура е 20-21°.

Летните валежи са между 120-160 mm. През втората половина на лятото и първата половина на есента се проявява рязко засушаване. Годишният валеж е 560-680 mm и се набира за общо около 60-70 валежни дни.

- *Климатичен район на източнородопските речни долини на южнобългарска климатична подобласт*

Районът обхваща източнородопските речни долини и разделящите ги по-ниски ридове, като на изток в този район попада долината на р. Марица източно от р. Харманлийска. В сравнение с долините на Струма и Места този район е значително по-слабо защитен от студените нахлувания, като същевременно е по-близко до беломорския басейн. надморската му височина е от 50 m при Свиленград докъм 400 m по източнородопските ридове.

Зимата в района на източнородопските речни долини се отличава със своята мекота. Средните януарски температури в целия район са положителни, като по-склоновете където става оттичане на студен въздух януарската температура е между 1 и 1,5°. През януари в района има около 17-18 дни със средни температури над 0°. На фона на тези меки зимни условия понякога се случват и доста силни застудявания. При такива ситуации в ниските части понякога се наблюдават температури и до 24-26° под нулата, като същевременно по склоновете температурите не са спадали под 16-17° под нулата.

През зимния сезон северната му половина и частта му по долината на р. Марица получават около 150-180 mm валеж, докато южната му част – около 200 mm. Зимата е не само периодът с най-

голямата сума на валежите, но в началото на зимата и края на есента в този район валежите са най-обилните през годината. В района са измервани и денонощни валежи надвишаващи 100 mm. Поради южното положение на района по-голямата част от зимните валежи са от дъжд, което води понякога до катастрофално повишение на водите на р. Арда.

Първите снеговалежи, формиращи първата снежна покривка, средно се наблюдават в средата на декември. Снежната покривка обаче е краткотрайна. След нея снежна покривка се образува още няколко пъти, но рядко се задържа 5-6 дни.

Лятото е сухо, слънчево и горещо. Средната облачност през юли е в граници 2-3 бала при 16-17 ясни дни (облачност <0) и не повече от 1 мрачен ден (облачност >8 бала). Средните юлски температури са между 23° и 25°. В 7-8 дни средната дневна температура е над 25°, като в ниските части на Маричината низина такива температури се наблюдават през 14-15 дни. В условията на горещи вълни температурите на въздуха могат да надхвърлят 42°.

През целия летен сезон се набират само около 110-130 mm валеж. Годишният валеж в частта около Марица е 550-600 mm, а в останалата част 650-700 mm.

- *Източнородопски нископланински климатичен район на южнобългарска климатична подобласт*

Този район обхваща системата от ридове във водосборната област на Арда, но без частта, която поради надморската височина е отнесена към планинската област. Надморската височина в този район варира от 400 m до 1000 m.

В резултат на по-голямата си надморска височина източнородопският климатичен район има средно по-студена зима, отколкото в прилежащия му долинен район. Средната януарска температура варира от -1,5° в най-високите му части до 0,5° в най-ниските. Същевременно абсолютните минимални температури са по-високи то тези в долините. Може да се приеме, че средните от абсолютните минимални температури за отделните части на района варират в граници 13-17° под нулата.

Режимът на валежите до голяма степен се определя от надморската височина, като в долната му част зимните валежи са около 200 mm, а в по-високата около 300 mm. Пак вследствие от надморската височина районът получава повече снеговалежи, като в горните му части около 50% от валежите са от сняг, а снежната покривка се образува с около 10-15 дни по-рано и изчезва 10-20 дни по-късно в сравнение с долината. Във високите части на района между първата и последната снежна покривка има около 55-65 дни, а в ниските 25-30 дни.

Лятото в най-високата част на района е умерено топло, със средни юлски температури около 17-18°, а средните абсолютни максимални са към 31-32°. През летния сезон, в зависимост от височината, падат от 16 mm до 240 mm валеж, като първата половина на лятото е по-валежна от втората, но все пак няма ясно изразено късно лятно и ранно есенно засушаване, характерно за ниските части на Южнобългарската подобласт на Континентално-Средиземноморската климатична област.

Годишната валежна сума е за района е между 700 mm и 1000 mm.

- *Планински климатичен район на южнобългарска климатична подобласт*

Този район е представен в участъците от областта, отличаващи се с надморска височина над 1000 m. Климатичните условия в този район могат да се считат за почти идентични с тези в Планинския район на Преходно-континенталната подобласт, съдейки по еднаквите надморски височини, които са с еднакви изложения. Температурните условия в двата района са близки.

- *Севернородопски климатичен район на преходно-континенталната климатична подобласт*

Този район обхваща хълмистите и нископланински места около северните склонове на Родопите. Надморската височина на този район е от 300 до 1000 m. Значителния наклон на терена формира топлинни условия близки до тези в Задбалканския климатичен район. И тук зимата е относително мека, с по-устойчива снежна покривка само във високите части на района. Характерна особеност на климата в този район е проявата на фьон през зимата. Средната януарска температура е от 0° до -1,5°. Минималните температури достигат средно до 14-15°, като зимните валежи са около 110-150 mm.

Лятото е сравнително по-хладно в сравнение с прилежащата низина. Средната юлска температура е от 17-18° за високите части до 22-23° за ниските. Въпреки южното положение на района, режимът на валежите запазва континенталния си характер с максимум през лятото. Разликата между зимния и летен валеж на места достига до 12-15% от годишната сума.

- *Климатичен район на Източна Средна България на преходно-континенталната климатична подобласт*

Този район обхваща по-голямата част от низините на реките Марица и Тунджа, като на югоизток граничи с континентално-средиземноморската климатична област. Районът се характеризира с относително хомогенен терен, с надморска височина 150-200 m. В източната му половина равнинният терен е осеян с множество хълмове, по-големите от които са Бакарджиците, Манастирските възвишения и Светиилийските възвишения, отличаващи се с надморска височина от 400 до 500 m.

Зимата в този район е относително мека, със средна януарска температура около 0° и сравнително чести затопляния. През януари има средно по 15-17 дни с положителна средна денонощна температура. Зимните термични условия до голяма степен се влияят от положението на Стара планина, която играе роля на бариера за студените нахлувания със северна компонента. По тази причина снежната покривка тук е по-неустойчива отколкото в северна България, като се задържа около 20-30 дни. В източните райони зимата е още по-мека и там тя се задържа само около 15-25 дни. Зимните валежи са средно от 100 до 150 mm, като само около 30-35% от тях са от сняг.

Лятото в западните части на района е малко по-горещо от това в Северна Средна България. В най-източните части обаче, летните температури са леко понижени. Средните юлски температури в западните части са около 23°, в източните 21-22°. Броят на дните със средни денонощни температури над 25° в западните части е над 20, а в източните около 15.

В северните части около Средна гора летните валежи надвишават зимните с около 10% от годишния валеж, докато в източните и южни части на района те почти се изравняват. Това е показател за преходния характер на климата в района от умерено континентален към средиземноморски климат. Орографското въздействие е най-добре изразено в западната част на района, оградена от Родопите, Ихтиманска и Същинска Средна гора. С оглед на морфографските

особености и спецификата на климата този климатичен район може да се раздели на три части: *западна част* – попадаща под силното орографско въздействие върху режима на валежите и ветровете, които общо взето са слаби; *средна част* – характеризираща се с по-големи валежи и *източна част* – с характерна относително по-хладна пролет и относително по-силни северни и североизточни ватове

Съвременен климат

По данни от Променящият се климат на България – данни и анализи, изд. от 2023 г. на НИМХ, в периода 1991–2020 г. настъпват съществени промени в разпределението на основните климатични подтипове. Преминаването от по-студен към по-топъл и/или по-сух климат е засегнало около 36% от територията на страната, а относителната промяна при планинските климатични подтипове показва значително намаление (с 60-70%) на районите с алпийски климат (Malcheva&Bocheva, 2023).

Въпреки установените тенденции за увеличаване на температурите и промяна в интензивността на валежите, общото климатично райониране на страната още не е променено, тъй като не са променени основните климатообразуващи фактори (географска ширина, характер на релефа, положение спрямо големите водни басейни и обща атмосферна циркулация), поради което двете климатични области запазват своето местоположение и териториалния си обхват.

Стандартните климатични норми се използват като референтни стойности за пресмятане на климатичните аномалии. Световната метеорологична организация е дефинирала климатичната норма като средната стойност на даден климатичен елемент за фиксиран базисен период от 30 години, като координира обновяването на нормите за глобалния климат в месечен мащаб, започвайки с периода 1901-1930 г. Страните членки на СМО актуализират климатичните норми за всеки следващ 30-годишен референтен период – 1931-1960, 1961-1990, 1991-2020 г. и т.н.

Широко използвани при мониторинга на климатичните промени са индексите, разработени от експертните групи на СМО (ETCCDI, http://etccdi.pacificclimate.org/list_27_indices.shtml и ET-SCI, <https://climpactsci.org/indices/>), които най-общо могат да се разделят на: температурно зависими – използват само данни за температурата на въздуха (средноденоношна, минимална и максимална), и валежно зависими – изчисляват се само по данни за денонощната сума на валежа.

За описание на съвременния климат на страната се използват средните климатични стойности за периода 1991-2020 г. Съгласно информация, публикувана на интернет страницата на НИМХ, за изчисляването на средномногогодишните стойности на сумата на валежите и средната температура на въздуха по месеци и годишно за новия референтен период 1991-2020 г. е обработена метеорологичната информация от 355 станции (синоптични, климатични и валежомерни) от метеорологичната мрежа на НИМХ. Методиката на изчисление и статистическа обработка на данните е съобразена с изискванията на СМО, представени в „WMO Guidelines on the Calculation of Climate Normals“ (2017). Изготвени са карти на пространственото разпределение на годишните и месечните норми на валежите и средната температура на въздуха за периода 1991-2020 г.

Средногодишна температура на въздуха

В периода 1991 – 2020 г. средната годишна температура за равнинната и полупланинска част от страната с надморска височина (н. в.) до 1000 m е 11.8 °С. За планинските райони с н. в. между 1000 и 2000 m средната годишна температура на въздуха е около 6 °С. Във високите части на планините с н. в. над 2000 m средната температура е около -1 °С.

Пространствено разпределение на месечните климатични норми на температурата на въздуха (°С) за януари и юли за периода 1991-2020 г. показва, че през януари температурните норми северно от Стара планина са около 0 °С, докато в равнинните части на Южна България са средно с градус по-високи. За районите с н. в. под 1000 m най-студено е в Трън и Дивля, област Перник. В планинските райони с н. в. между 1000 и 2000 m средната януарска температура на въздуха е около -3.3 °С, а над 2000 m – под -8.0 °С. През юли средните многогодишни стойности на температурата на въздуха в равнинните части на Южна България (22.7 °С) са малко по-високи от тези в Северна България (22.4 °С). Най-топло е в крайните югозападни райони на страната. Температурите в зоните с н. в. от 1000 до 2000 m варират от 13.6 до 17.6 °С. Над 2000 m температурните норми са в интервала 6.0-9.5 °С.

Съгласно официалния годишен хидрометеорологичен бюлетин за 2024г. на НИМХ, средната годишна температура средно за страната е 13.3 °С, което е с 2.0 °С по-висока от климатичната норма. Зимата на 2024 г. е най-топлата от 1930 г. насам, с температурна аномалия от +3.5 °С. Пролетта е относително топла, със средна температура 1.7 °С над нормата. Лятото е рекордно топло и най-горещото от 1930 г., с аномалия от +2.9 °С. Есента на 2024 г. е по-хладна от есента на 2023 и 2022 г., със средна сезонна температура около нормата, като само ноември е с температура под нормата (-1.3 °С). Това е най-топлата година от 1930 г.

По данни на НИМХ за 2025 г., средната температура за страната около 1.2 градуса по Целзий (°С) над климатичните норми. Годината се характеризира с горещо лято, третото най-топло – след лятото на 2024 и 2012 г., от 1930 г. насам. През зимата, пролетта и есента средните сезонни температури също са над климатичните норми, но със значително по-малки положителни отклонения. Месеците със средни температури на въздуха под климатичните норми за 2025 г. са февруари (минус 2.4 °С под нормата), април (минус 0.3 °С), май (минус 1.0 °С) и октомври (минус 1.1 °С).

Годишни и максимални денонощни валежи

Средният многогодишен валеж за периода 1991-2020 г. се изменя в широки граници – от около 500-550 mm в някои части на Дунавската равнина и Тракийската низина до 1000-1200 mm в планините. Най-малки (под 500 mm) са валежите по черноморското крайбрежие. Най-високи стойности за годишните норми на валежа са пресметнати за някои части на Родопите – 1000-1200 mm. В най-високите части на планините годишните валежни суми са средно 850 mm.

Пространствено разпределение на месечните климатични норми на валежите (в mm) за юни и декември за периода 1991-2020 г. показва, че юни е един от най-валежните месеци за голяма част от територията на страната. В Северна България месечните норми се изменят в широки граници: от 50-60 mm по поречието на р. Дунав до 110-120 mm за районите в близост до Стара планина. Най-сухо е по крайбрежието на Черно море. В Югоизточна България, Тракийската низина и високите полета на Западна България валежите са в диапазона 55-70 mm, докато в Източните Родопи и

крайните югозападни райони са малко по-ниски. В планинските райони валежите са средно около и над 90-100 mm. Декември е месецът с максимум на валежите в крайните южни райони на Странджа и Родопите – средно над 100 mm. В Северна България, по Черноморието и в голяма част от Южна България валежите са 40-60 mm. По-високи са месечните валежи в Източна Стара планина, Пирин, Рила и Витоша. В зоната над 2000 m средните валежни суми са в интервала 50-70 mm.

Съгласно официалния годишен хидрометеорологичен бюлетин за 2024 г. на НИМХ, годишното количество валеж средно за страната е 628 mm. Пролетта на 2024 г. е относително най-дъждовният сезон за годината, с валежи средно със 17% над нормата, докато лятото е най-сухият, с валежи под нормата и през трите летни месеца и сезонно около 40% под нея. Зимата и есента са с валежи с около 20–28% под климатичните норми. Най-дъждовните месеци за 2024 г. са декември – с месечни суми на валежите между 115 и 440% от климатичната норма (положително отклонение от нея средно за страната с около 135%), и май – между 50 и 150% от нормата (отклонение +32%). Относително валежни са и месеците април – в Югозападна и Североизточна България, където месечните суми на валежите на места са над 150% от климатичната норма (с. Крушари, обл. Добрич, 231%), и септември – с валежни суми над 150% от нормата в най-източните райони и в Рило-Родопската област. Относително най-сухи месеци са февруари – с месечни суми на валежите между 5 и 50% от климатичната норма, като в части от Източна България са дори под 5%, и октомври – с месечни суми в по-голямата част от страната между 0 и 50% от нормата. Обобщено, годишното количество валеж за 2024 г. е с около 5% под климатичната норма за периода 1991–2020 г.

По данни на НИМХ за 2025 г. валежите през 2025 г., средно за страната, са близо до климатичните норми, като варират в широки граници през отделните месеци. Лятото на 2025 г. е най-сухото от 1930 г. насам, докато всички останали сезони са със средни валежи за страната над климатичните норми. Валежният дефицит през годината е най-силно изразен през месеците юни (минус 74%), юли (минус 68%) и септември (минус 67%). С най-много и повсеместни валежи са месеците октомври (плюс 172%) и ноември (плюс 64%). Предварителните оценки сочат, че за 2025 г. средната годишна сума на валежите е 616 mm (l/m²), което е само с около 7% под климатичната норма.

Валежи от сняг

Що се касае до валежите от сняг за периода от 1988 до 2023 г. не се наблюдава значима намаляваща тенденция в колебанията на средната максимална височина на снежната покривка в районите с надморска височина 800- 1800 m. Стойността на този показател за 2023 г. е 35 cm – под средното за периода 1991-2020 г.

2.1.1.1.2. Изменение на климата – основни тенденции

Съгласно данни на Междуправителствената група по изменение на климата (IPCC), създадена през 1988 г. под егидата на Програмата на ООН за околната среда (UNEP) и Световната метеорологична организация (СМО), глобалното затопляне през XX век се дължи до голяма степен на човешката дейност, усилваща парниковия ефект чрез увеличените емисии на парникови газове и аерозоли в атмосферата. Симулирането и прогнозирането на въздействието на антропогенните фактори върху глобалния климат при различни сценарии за социално-икономическо развитие се

извършва чрез използваните глобални модели, които предоставят количествени оценки на бъдещото изменение на климата с приемлива достоверност, особено в континентален и по-голям мащаб.

Обобщеното състояние на познанията за изменението на климата, вкл. научния напредък в моделирането на климатичната система под въздействието на естествени и антропогенни фактори, се публикува в Докладите за оценка на климатичните промени (Assessment Reports, AR) на IPCC, като последния такъв е Шести оценъчен доклад на IPCC (AR6), публикуван през 2023 г. Извършената оценка в AR6 е в контекста на развитието в процеса на Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата, включително резултатите от Протокола от Киото и приемането на Парижкото споразумение. Шестият оценъчен доклад дефинира нов набор от стандартни референтни суходеземни и океански региони, като разпределя държавите по географски региони въз основа на класификацията на Статистическия отдел на ООН. Докладът съдържа оценка на климатичния отговор на пет илюстративни сценария (SSP1 до SSP5), които обхващат обхвата на възможното бъдещо развитие на антропогенни движещи сили на изменението на климата. Тези сценарии комбинират социално-икономически допускания, нива на смекчаване на климатичните промени, земеползване и контрол на замърсяването на въздуха за аерозоли и озон. Сценариите с високи и много високи емисии на парникови газове (SSP3-7.0 и SSP5-8.5) имат емисии на CO₂, които приблизително се удвояват спрямо сегашните нива съответно до 2100 г. и 2050 г. Междинният сценарий с емисии на парникови газове (SSP2-4.5) има емисии на CO₂, които остават около сегашните нива до средата на века. Сценариите с много ниски и ниски емисии на парникови газове (SSP1-1.9 и SSP1-2.6) имат емисии на CO₂, намаляващи до нетна нула около 2050 г. и 2070 г. съответно, последвани от различни нива на нетни отрицателни емисии на CO₂.

Използваните глобални модели са със сравнително ниска хоризонтална резолюция, която не им позволява да „уловят“ ефекта на дребномащабните форми на релефа, вида на подложната повърхност и човешката дейност. В тази връзка за изследване на промените в даден район се използват основно два подхода:

- Динамично намаляване на мащаба (*dynamical downscaling*) с помощта на регионални климатични модели (Regional Climate Models, RCM).

Регионалните климатични модели, които основно се използват в НИМХ, са: ALADIN (акроним от френски: Aire Limitée Adaptation Dynamique développement InterNational; Spiridonov et al., 2005; Farda et al., 2010) и RegCM4 (Regional Climate Model, Giorgi et al., 2012).

- Статистическо намаляване на мащаба (*statistical downscaling*), което използва различни статистически методи за моделиране на количествените връзки между историческите данни от метеорологични наблюдения и изхода на климатичния модел за същия исторически период, като например класифициране на типовете време (*weather typing*), генератори на метеорологично време (*weather generators*) и регресионни модели (*regression models*).

Климатичните сценарии за България се разработват в НИМХ чрез прилагане на симулационен модел ALADIN. Проведени са симулации на регионалния климат за два интервала – “близко бъдеще” (2021-2050 г.) и “далечно бъдеще” (2071-2100 г.).

В резултатите от симулациите за тенденциите, т.е. изменението спрямо сегашния референтен климатичен период 1961–1990 г. за средногодишна температурата на въздуха и средногодишна сума на валежите се открояват следните особености:

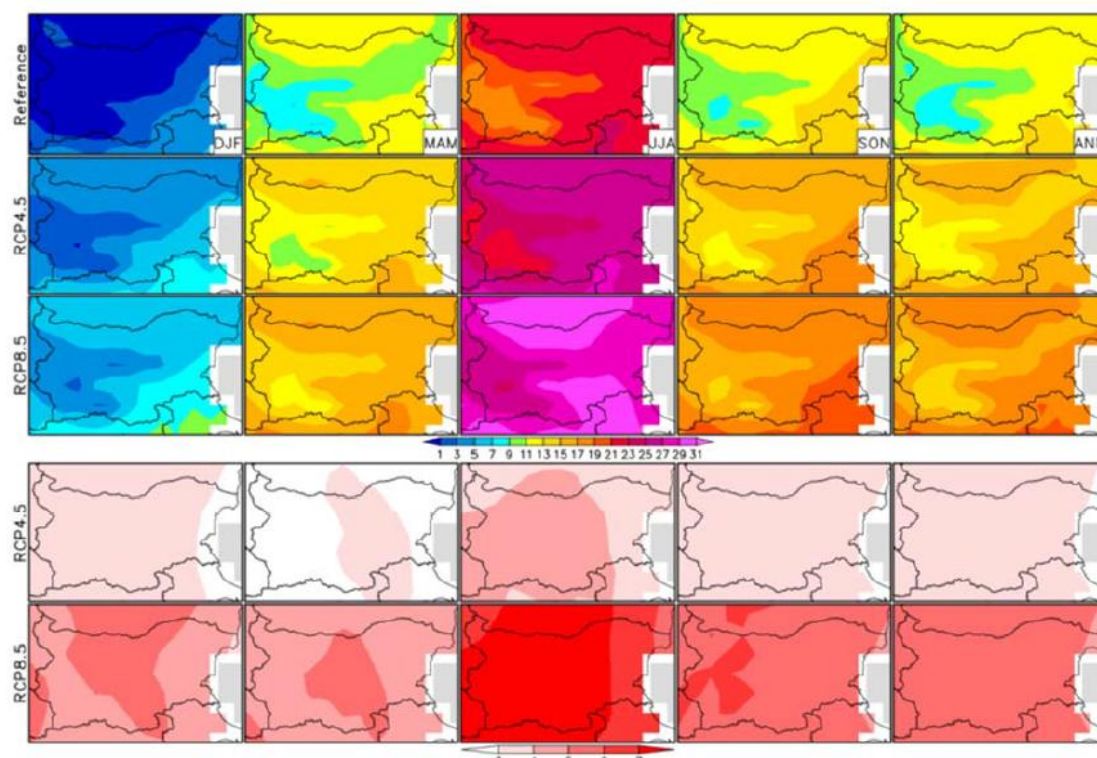
- По отношение на температурата – практически над цялата страна се наблюдават положителни тенденции, т.е. очаква се увеличение на средногодишната температура, като това увеличение е сравнително еднородно и с около 1.5-2°C за близкото и между 2.5 и 3.5°C за далечното бъдеще.
- Пространственото разпределение на тенденцията на годишната валежна сума е по-неравномерно спрямо това на температурата. В Източна България се очаква отрицателна тенденция, като и в двата периода изменението е средно между 5 и 10 mm (в отделни райони до 15-20 mm). Най-видимата разлика между двата периода е, че районите с отрицателна тенденция през втория период са с по-голяма площ спрямо първия и обхващат части на Западна България също.

По отношение на очакваните за страната климатични промени до края на века, може да бъде използван направения анализ по данни от Промениящият се климат на България – данни и анализи, изд. от 2023 г. на НИМХ, който стъпва на използваните климатични сценарии в Петия оценен доклад на IPCC (AR5) а именно:

Очаквани промени на средната температура на въздуха и валежите

Очакваните сезонни промени на средната температура и валежите до края на века са оценени според два основни климатични сценария (RCP4.5- реалистичен и RCP8.5 - песимистичен). Основният и най-отчетлив резултат е, че и при двата сценария за територията на цялата страна разликата е положителна. Очакваното нарастване на средногодишната температура е 3-4 °C за RCP4.5 и 5-6 °C за RCP8.5.

Очакваните сезонни промени на средната температура и валежите до края на века за България са оценени според два основни климатични сценария (RCP4.5 и RCP8.5) на базата на резултати от първия симулационен кръг на Проекта за взаимно сравнение на междусекторни модели на въздействие (ISIMIP Fast Track), който включва данни за над 20 климатични индикатора в равномерна мрежа с резолюция 0.5°×0.5° от пет глобални циркулационни модела на CMIP5 за периода 1950–2099 г. Референтният период за дългосрочна оценка на климатичните изменения е 1981–2010 г.

Фигура 18. Многогодишни средни стойности на температурата по сезони и годишно (ANN) за референтния (1981–2010 г.) и далечния бъдещ (2070–2099 г.) период, съгласно сценариите RCP4.5 и RCP8.5. На четвърти и пети ред са показани абсолютните разлики в бъдещия период спрямо референтния за двата сценария. Единиците са °C

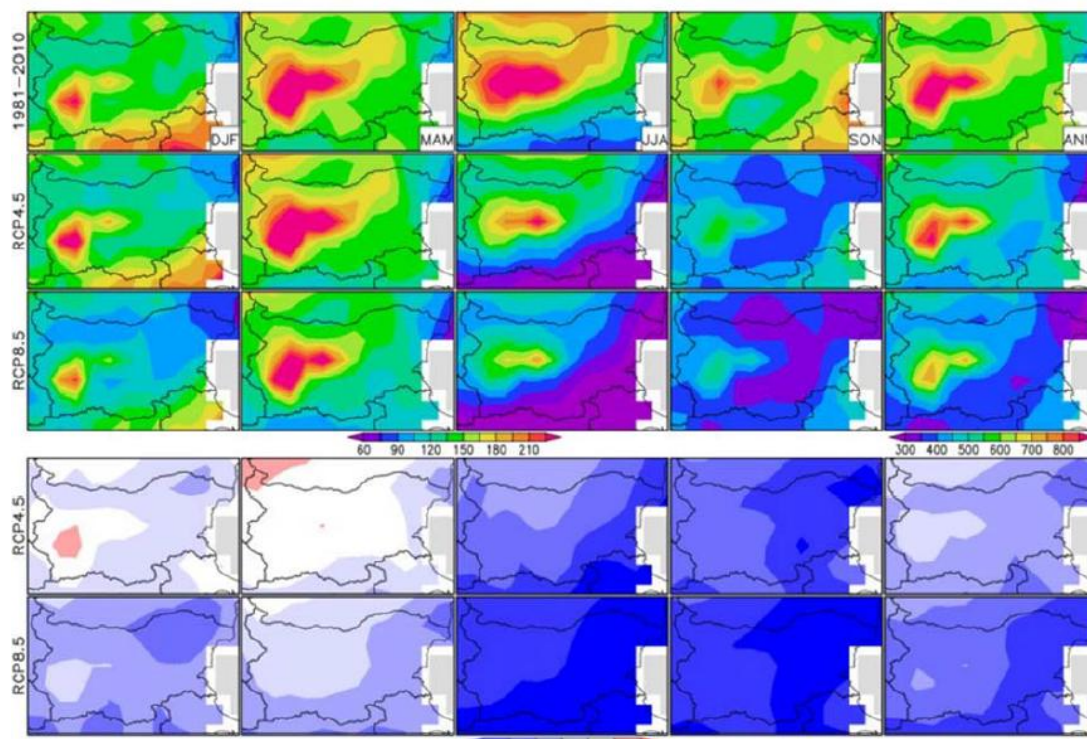
Фигурата по-горе показва разпределението на средната температура на въздуха за територията на България по сезони и годишно за референтния и бъдещия период. Видима е еднозначността на очакваното изменение – и при двата сценария за територията на цялата страна разликата е положителна. През всички сезони и на годишна база повишението на температурата е по-голямо за песимистичния, отколкото за реалистичния сценарий. То се изменя в зависимост от сезона, като е най-съществено през лятото (при RCP8.5 надхвърля 6 °C почти за цяла България). Очакваното нарастване на средногодишната температура е 3-4 °C за RCP4.5 и 5-6 °C за RCP8.5.

Изменението на разпределението на валежа както в пространството, така и във времето, особено в дългосрочен план, е значително по-разнородно от това на температурата. Ясно се очертават сезонните особености в площното разпределение на валежа за районите с различен валежен режим – континентален или средиземноморски тип.

Като цяло в проектния бъдещ климат се очаква намаляване на количеството валеж, по-силно изразено при песимистичния сценарий и в Източна България. Изменението на годишната сума на валежа е от -5 до -25% при RCP4.5 и от -10 до -30% при RCP8.5. Редукцията на сезонните валежи достига най-големи стойности през лятото (30-35% средно за страната при RCP8.5). При симулациите със сценария RCP4.5 не се установява съществена промяна при зимните и пролетните валежи, дори в отделни райони те нарастват с около 5-10%.

Получените резултати кореспондират с установените и очакваните дългосрочни изменения на температурата и валежите в континентален и регионален мащаб.

Изменението на разпределението на валежа както в пространството, така и във времето, особено в дългосрочен план, е значително по-разнородно от това на температурата. Разликите между симулационните резултати, получени чрез отделните модели, както и дисперсията в многомоделния ансамбъл са сравнително големи. По-долу е представено разпределението на количеството валеж за референтния и за бъдещия период. Макар че пространствената резолюция е сравнително груба за локална климатична оценка, ясно се очертават сезонните особености в площното разпределение на валежа за районите с различен валежен режим – континентален или средиземноморски тип.

Фигура 19. Многогодишни средни стойности на сумарния валеж по сезони и годишно (ANN) за референтния (1981–2010 г.) и далечния бъдещ (2070–2099 г.) период съгласно сценариите CP4.5 и RCP8.5. Единиците са мм. На четвърти и пети ред са показани относителните разлики (в %) в бъдещия период спрямо референтния за двата сценария

Като цяло в проектния бъдещ климат се очаква намаляване на количеството валеж, по-силно изразено при песимистичния сценарий и в Източна България. Изменението на годишната сума на валежа е от -5 до -25% при RCP4.5 и от -10 до -30% при RCP8.5. Редукцията на сезонните валежи достига най-големи стойности през лятото (30-35% средно за страната при RCP8.5). При симулациите със сценария RCP4.5 не се установява съществена промяна при зимните и пролетните валежи, дори в отделни райони те нарастват с около 5-10%. Тези резултати се съгласуват добре с установените и очакваните дългосрочни изменения на температурата и валежите в континентален и регионален мащаб (напр. Georgoulas et al., 2022; Gadzhev et al., 2021).

По-долу е дадено обобщаване на резултатите от анализа на очакваните изменения на температурата и валежите според двата сценария за близкото (2021–2050 г.) и далечното (2070–2099 г.) бъдеще (Bocheva et al., 2023). Наред със средногодишните стойности на минималната, средноденонощната и максималната температура (означени като TN, TG и TX) са анализирани

седем ETCCDI индекса, изчислени на годишна база: абсолютна максимална температура (TX_x), абсолютна минимална температура (TN_n), максимален брой последователни мразовити дни (CFD), максимален брой последователни летни дни (CSU), сума на валежите (RR), брой дни с обилни валежи (RR10 mm) и максимален брой последователни сухи дни (CDD).

Период	Сценарий	TN, °C	TG, °C	TX, °C	TN _n , °C	TX _x , °C	CFD, дни	CSU, дни	RR, %	RR10mm, дни	CDD, дни
2021-2050	RCP4.5	+1-2	+1-3	+1-4	+2-3	<+2	-7-14	+14-21	-5-8	-1-2	+4-6
	RCP8.5	+1-2	+1-3	+1-3	+3-4	+2-3	-7-14	>+21	-5-8	-2-3	+6-7
2070-2099	RCP4.5	+2-3	+3-4	+3-4	+3-5	+1-3	-18-30	+42-54	-10-15	-2-5	+10-15
	RCP8.5	+4-5	+5-6	>+6	+7-9	+5-7	-18-30	>+54	<-20%	-4-8	>+15

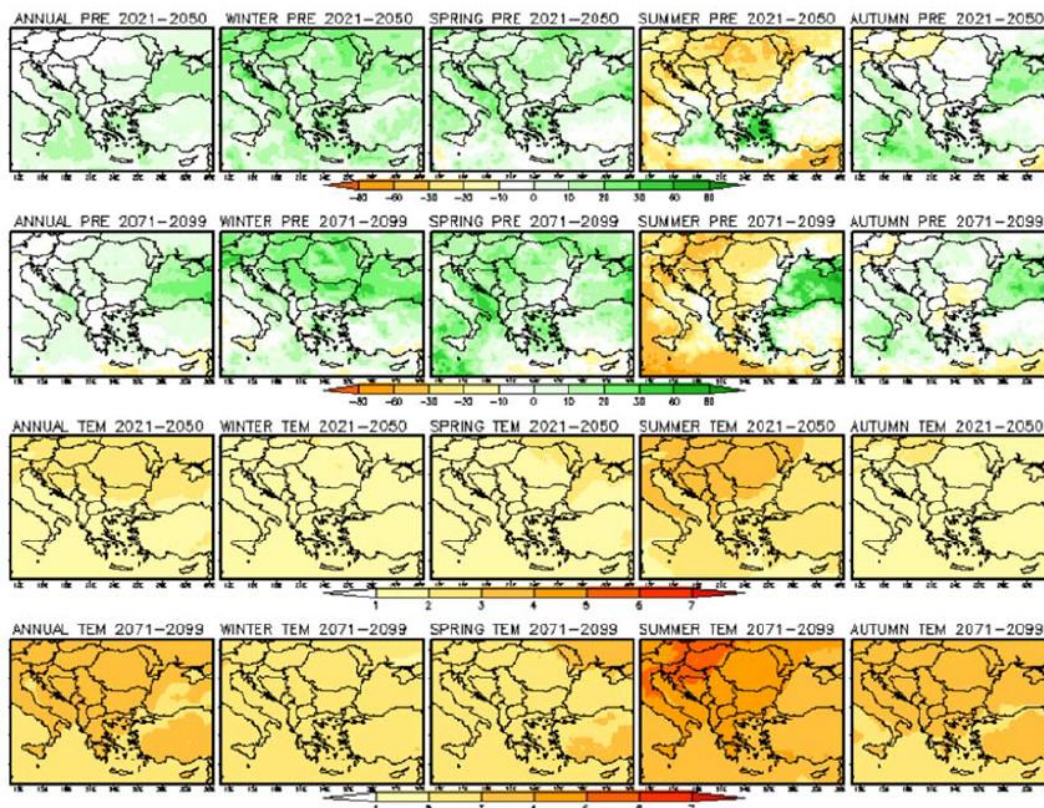
Фигура 20. Изменение на климатичните индекси според RCP4.5 и RCP8.5 сценарии за близко (2021–2050 г.) и далечно (2070–2099 г.) бъдеще

Изменението на средногодишната и на сезонните температури е симулирано и с регионалния климатичен модел RegCM4 с хоризонтална резолюция от 20 km (<https://github.com/ICTP/RegCM>) при същите сценарии (RCP4.5 и RCP8.5) за два бъдещи периода: 2021–2050 г. и 2071–2099 г. (Valcheva&Spiridonov, 2021). Избраният референтен период е 1975–2004 г. Резултатите потвърждават, че затоплянето ще продължи през всички сезони, и особено през лятото. Според сценария RCP4.5 се очаква средногодишната температура в България да се повиши с 1.8-2.1 °C в периода 2021–2050 г. и с 2.9-3.2 °C в периода 2071–2099 г. През първия период най-голямо затопляне може да се очаква през лятото (2.6-3.2°C); през останалите сезони повишението е по-малко (1.5-1.9°C). През втория период очакваното повишение на температурата по сезони е: 2.2-2.4 °C през зимата, 4-4.4 °C през лятото и 2.5-3.5 °C през пролетта и есента. Съгласно сценария RCP8.5 средногодишната температура ще нарасне с 2.1-2.2 °C през първия период и с 4.5-5.4 °C през втория. В периода 2021–2050 г. най-голямо затопляне може да се очаква през лятото (3-3.2 °C). През останалите сезони повишението на температурата е по-малко – 1.6-2.4°C. В периода 2071–2099 г. се очаква сезонните температури да нараснат с 3.5-4.5 °C, с изключение на лятото, когато повишението на температурата може да достигне 6 °C.

Симулирането на валежите с регионалния модел RegCM4 съгласно сценария RCP4.5 не показва значителна промяна в годишната им сума за периода 2021–2050 г. спрямо референтния период 1975–2004 г. – изменението варира от -5 до +10%. Нарастване на валежите с 10-15% се очаква през зимата (в по-голямата част от страната) и през пролетта (в отделни райони, предимно в Северна България). Значително редуциране на валежите, главно в районите с континентален климат, ще има през лятото (до 30% на места), с изключение на най-източните части (+5%). При есенните валежи изменението е в границите на ±10%, като по-големите положителни отклонения са основно в източната и северозападната част на страната, а по-големите отрицателни отклонения – в югозападната (Valcheva, 2021; Valcheva&Spiridonov, 2023). В периода 2071–2099 г. изменението на годишния валеж е отново в границите ±10%. Увеличението на зимните валежи е с около 20% в Северна България. През пролетта се очаква повишение с до 10% в северните и северозападните части на страната. Наблюдава се намаление на есенните валежи с около 10% в централните и южните части на страната, а на летните валежи с до 30% в западните райони. През лятото се наблюдава увеличение на валежите с 20% в най-източните части на страната.

Съгласно сценария RCP8.5 през периода 2021–2050 г. намалението на валежа през лятото и

есента е между 10 и 20%, като през лятото то е най-голямо в североизточните части на страната. През втория период (2071–2099 г.) увеличение на валежа се наблюдава през зимата (с 20%) и пролетта (с 10%) предимно в северните части на страната. През лятото валежите намаляват в централните и югозападните части с до 30%, но нарастват по черноморското крайбрежие (с 20%). През есента може да се очаква намаление на валежа с до 20% в Централна и Южна България и увеличение в крайбрежната зона с около 10%.

Фигура 21. Симулирани средногодишни и сезонни промени на валежите (в %) – първите два реда, и на температурата (в °C) – вторите два реда, с регионалния климатичен модел RegCM4 по сценария RCP4.5 за периодите 2021–2050 и 2071–2099 г. спрямо референтния период 1975–2004 г. (Valcheva, 2021)

2.1.1.1.3. Емисии на парникови газове

Емисии на парникови газове на национално ниво

Ограничаването на изменението на климата налага засилване на международните усилия, насочени към намаляване на емисиите на парникови газове, произтичащи от човешката дейност.

Основният международноправен инструмент в тази област е Рамковата конвенция на Организацията на обединените нации по изменение на климата.

Като страна по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата (РКОНИК), България има задължението да провежда ежегодни инвентаризации на емисиите на парникови газове по източници и поглъtitели, съгласно утвърдена от РКОНИК методология. Инвентаризациите обхващат емисиите на основните парникови газове: въглероден диоксид (CO₂),

метан (CH_4), диазотен оксид (N_2O), хидрофлуоркарбони (HFCs), перфлуоркарбони (PFCs) и серен хексафлуорид (SF_6), както и предшественици (прекурсори) на парниковите газове (NO_x , CO и NMVOC) и серен диоксид (SO_2). За сравняване на различните парникови газове, чрез различната им сила да ускорят глобалното затопляне, от Междуправителствения комитет по изменение на климата (IPCC), е създаден индекс, наречен „потенциал за глобално затопляне“ (ПГЗ). Въздействието на топлинната енергия на всички ПГ се сравнява с въздействието на CO_2 (ПГЗ = 1) и се обозначава като CO_2 еквивалент (CO_2 - екв.)

За наблюдение и оценка на нивата на парникови газове се използват следните индикатори:

- Общи емисии на парникови газове;
- Емисии на парниковите газове по сектори от класификацията на Междуправителствения комитет по изменение на климата (IPCC);
- Годишни емисии на парникови газове на човек от населението;
- Годишни емисии на парникови газове за единица брутен вътрешен продукт (БВП).

Данните от инвентаризацията на емисиите на ПГ за 2023 г. по информация от Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Република България за 2023 год. и Национален доклад по инвентаризация на парниковите газове за България през 2023 г. показват, че общите емисии на ПГ в CO_2 -екв. са 45 364,92 гигаграма (Gg) без отчитане на поглъщането от сектор „Земеползване, промяна в земеползването и горско стопанство“ (ЗПЗГС). Нетните емисии (с отчитане на поглъщането от ЗПЗГС) са 36 763,85 Gg.

Анализът на разпределението на основните ПГ в общите емисии (в CO_2 -екв.) за 2023 г. показва, че емисиите на CO_2 имат най-голям дял от общите емисии на ПГ – 76,05 %, емисиите на CH_4 са на второ място с 13,20 %, емисиите на N_2O с дял 9,31 % остават на трето място, F-газове са с дял от 1,44 % – на четвърто.

За периода 1988–2023 г., емисиите на основните ПГ имат тенденция към намаляване. През 2023 г. са емитирани общи емисии на ПГ – 45 364,92 Gg CO_2 -екв. Това означава, че емисиите на ПГ намаляват с 60,07 % спрямо емисиите през базовата 1988 г.

Най-голям дял от общите емисии на ПГ през 2023 г. има сектор „Енергетика“ – 72,42 %, следван от сектор „Селско стопанство“ – 13,10 % „Индустриални процеси и използване на продукти“ – 8,50 %, и сектор „Отпадъци“ с 5,98 % от националните емисии.

В съответствие с номенклатурата на IPCC в енергийния сектор са включени емисии от изгаряне на горива за получаване на енергия. В този сектор са включени и неорганизираните емисии при добив, пренос и разпределение на твърди, течни и газообразни горива.

В България сектор „Енергетика“ има ключова позиция в националната икономика. Той е източник на 72,42 % от агрегираните емисии на ПГ за последната година на инвентаризация – 2023 г.

Най-голям дял от агрегираните емисии на ПГ в сектора заемат емисиите на CO_2 – 90,68 % от националните емисии на CO_2 . Най-голям дял от емисиите на ПГ имат горивни процеси за производство на енергия – 94,86 % от сумарните емисии на сектора. През 2023 г. се наблюдава намаление на емисиите на ПГ с 27,16 % спрямо 2022 г.

Емисиите на ПГ на човек от населението намаляват от 12,64 тона CO₂-екв. през 1988 г. до 7,04 т CO₂-екв. през 2023 г. По този показател България се доближава до средния за Европейския съюз (ЕС) – 7 т CO₂-екв.

За периода емисиите на ПГ, получени при създаване на 1000 лв. БВП значително намаляват – от 2,43 т CO₂-екв. за 1999 г. през 2023 г. те достигат до 0,26 т CO₂-екв. Между 1990 г. и 2007 г. емисиите на единица БВП намаляват в ЕС-27 с повече от една трета.

2.1.1.1.4. Екстремни климатични явления

През годините нараства честотата на екстремните метеорологични и климатични явления, всички от които имат пряко отношение към нормалното функциониране на конкретни обекти, изградени в процеса на реализация на плана, обект на настоящата оценка. Наблюдават се повече и по-дълги периоди на засушаване, следвани от сериозни бури и тежки наводнения с разрушения и жертви. От началото на XXI век зимите са по-меки. Значително нараства средният брой дни с денонощни суми на валежите над 100 mm; увеличават се случаите с проливни валежи, гръмотевични бури и градушки през януари и февруари; повишава се честотата на средния брой дни с гръмотевични бури и градушки през април и септември. Снежните месеци в планините намаляват, а дебелината на снежната покривка показва трайна тенденция към изтъняване. Горещите периоди се дефинират като периоди с максимална температура на въздуха $\geq 32, 34, 36, 38$ и 40°C при съответна продължителност от поне 6, 5, 4, 3 и 2 последователни дни. Този климатичен индикатор описва добре тежестта на горещините в страната като комбинирана оценка на тяхната интензивност и продължителност. Има ясно изразена тенденция на нарастване на честотата на горещите периоди.

Съгласно официалния годишен хидрометеорологичен бюлетин за 2024 г. на НИМХ, през годината Националният институт по метеорология и хидрология е издал предупреждения за опасни метеорологични явления по европейската система METEOALARM за 132 дни. За сравнение, през 2023 г. предупреждения са издадени за 139 дни, през 2022 г. – за 99 дни.

Представените по-долу данни са от Промениящият се климат на България – данни и анализи от 2023г. на НИМХ (Книгата за климатичните промени от 2023):

Мразовити и ледени дни, летни дни и тропически нощи

В периода 1991–2020 г. индексът за ледените дни (ID) намалява през зимата средно с 2 дни в ниската част и с 4 дни в планините. В 54% от климатичните станции намалението е с повече от 1 ден (9-11 дни на места в Северозападна България). През пролетта изменението е незначително – само в 13% от станциите е повече от 1 ден.

По отношение на мразовитите дни през зимата има както значително намаление (при 64% от станциите), така и нарастване (в 17% от станциите). Индексът FD намалява през периода 1991–2020 г. средно с 4 дни в ниската част и с 2 дни в планините. На места в Северна България разликата надвишава 5 дни. През пролетта FD намалява в 52% и нараства в 19% от станциите, но средно взето промяната в непланинската част е несъществена, за разлика от планините (средно 3 дни по-малко). През есента съотношението намаляване/нарастване на FD по станции е 68% към 6%; FD намалява средно с 2 дни в непланинската част и с 5 дни в планините.

През периода 1991–2020 г. се установява нарастване на индекса на тропическите нощи TR с 4–12 дни в по-голямата част от Дунавската равнина, Горнотракийската низина, поречието на р. Дунав, черноморското крайбрежие и южната част на долината на р. Струма (над 12 дни по Черноморието и долината на р. Струма). Многогодишната средна стойност на летните дни SU през лятото е 60–75 дни в равнините и под 10 дни в планините, намалявайки значително с надморската височина. В периода 1991–2020 г. най-съществено е нарастването на SU през лятото, което за голяма част от страната е над 12 дни. През есента SU нараства с повече от 2 дни само в непланинската част (над 8 дни на отделни места). Разликите между двата периода са значими и за двата индекса.

Отличителна особеност на валежно базираните индекси е пространствената им нехомогенност.

Пространствената и сезонната изменчивост на броя на дните с валеж над 10 mm (R10mm) са сходни с тези на R05mm. В 22% от станциите (също в източната част на страната) R10mm нараства с повече от 1 ден през есента.

Като цяло не се наблюдават съществени разлики през периода 1991–2020 г. на годишна база поради различните знаци на промяната в отделните райони. През есента нарастват случаите на умерени и силни валежи главно в източната част на страната. През лятото, особено в припланинските и планинските райони, приносът на умерените и силните валежи в сезонната сума намалява.

Горещи вълни

По данни от Книгата за климатичните промени от 2023, продължителните горещини в България са свързани най-често с адвекция на тропични въздушни маси над Балканския полуостров и допълнително радиационно прегряване при наличието на слабоградиентно приземно барично поле. Максималните температури над 42–43 °C са сравнително рядък, но възможен температурен екстремум. Има ясно изразена тенденция на нарастване на честотата на горещите периоди в последните десетилетия. Всички изключително горещи периоди с максимални температури ≥ 38 °C и ≥ 40 °C и около 90% от горещите периоди при прагови стойности 32, 34 и 36 °C се появяват след средата на 80-те години на миналия век. Най-тежките горещини, свързани с продължителното задържане на много високи температури, са регистрирани през 2007 г., следвани от тези през 2000 и 2012 г. Най-горещото място в страната е долината на р. Струма до Кресненското дефиле, където индикаторът достига максимуми при всички температурни прагове. В отделни години се наблюдават екстремни горещини с температури ≥ 40 °C в 6–8 последователни дни. Анализите за периода 1961–2020 г. показват, че средният многогодишен брой горещи дни (с максимални температури > 32 °C) в този район е 40–55. В планинските райони и някои отделни крайбрежни зони (особено по Северното Черноморие) горещите дни са от 0 до 2–3 годишно, следвани от високите полета в Западна България, хълмистите и нископланинските райони и Черноморието (до 10–11 дни). В Северна България, главно в централната част на Дунавската равнина, те достигат 25–35 дни, а в Тракийската низина, ниските части на Източните Родопи и Странджа и по долините на реките Струма и Места са най-много и варират от 20–25 до над 50 дни.

Очаква се продължителността и пространственият обхват на екстремните горещини да се увеличат значително до края на века. Средната за региона продължителност на горещите периоди с

максимална температура $\geq 32^{\circ}\text{C}$ и 34°C ще се увеличи от почти нула през периода 1976–2005 г. до 60 и 45 дни, съответно, към края на века според песимистичния сценарий RCP8.5. В прогнозирания бъдещ климат Балканският полуостров ще стане по-податлив на екстремни горещи вълни. В по-голямата част от региона индикаторите за екстремно горещо време нарастват с 2-5 дни/10 г. при сценария RCP4.5 и с 5-10 дни/10 г. при RCP8.5.

Екстремни валежи

Оценката на многогодишното изменение на средния за страната годишен максимален 24-часов валеж за периода 1961–2020 г. показва почти равни стойности за северната и за южната част на страната – около 47-48 mm, но вариацията на този показател в Северна България е около 1.5 пъти по-голяма (https://bulletins.cfd.meteo.bg/bull/Godishen_buletin_NIMH_2020.pdf). От средата на 90-те години на миналия век се забелязва нарастваща тенденция ($\sim 3\text{ mm}/10\text{ г.}$), която не е статистически значима. В отделни станции и райони обаче се установяват значителни промени в режима на годишния максимален 24-часов валеж – в над 9% от станциите (предимно в Източните Родопи, Източната Горнотракийска низина и Североизточна България) тенденцията е нарастваща, а в около 5% от станциите – намаляваща (предимно в Югозападна България и високите части на планините).

Средните за страната стойности на максималния 24-часов валеж с вероятност за превишение 5% и 1%, т.е. период на повторение 20 и 100 години, са съответно 79.5 mm и 109.3 mm. По-ниските стойности преобладават в централната част на Западна България и горната част от долината на р. Струма, докато по-високите стойности (в отделни райони и над 200 mm) са характерни за южните части на Родопите, Странджа, централната част на Стара планина, най-северната и най-южната част на черноморското крайбрежие (Malcheva et al., 2020). Въпреки че няма ясно изразена тенденция за изменение на годишната сума на валежите в страната, в някои райони на Централна Южна България (най-вече Родопите) и в Североизточна България се установява статистически значимо нарастване на приноса на потенциално опасните валежи ($\geq 60\text{ mm}/24\text{ h}$) към годишната сума (Bocheva, 2015).

Наводнения

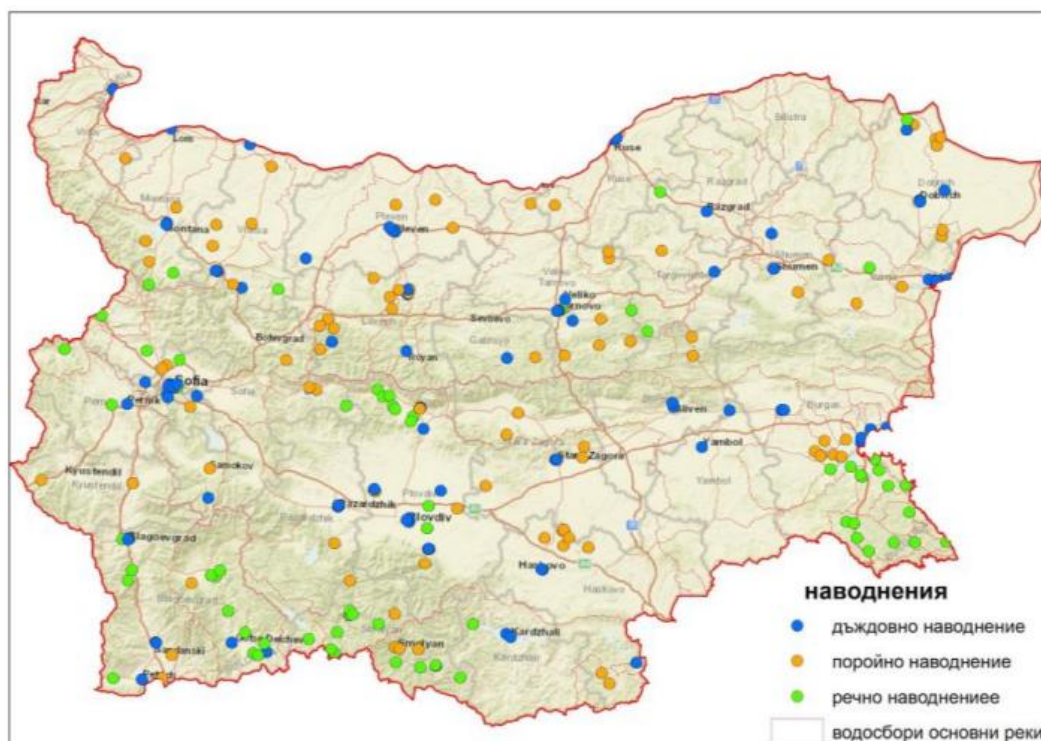
Основните типове наводнения, характерни за нашата страна, са:

- Речни наводнения – характеризират се с повишаване на водните нива в резултат на продължителни, значителни валежи в горните части на водосборите и разливане над естествените брегове или диги на река или поток.
- Поройни наводнения – наводнения с малка продължителност и голям пик на водното количество. Това са бързо развиващи се явления (обикновено до 6 часа от започването на интензивните валежи) върху сравнително малка площ. Тези наводнения могат да се случат и в малки райони, които обикновено са сухи и без постоянна речна мрежа.
- Дъждовни (повърхностни) наводнения – случват се, когато интензивните валежи надвишат инфилтрационния капацитет на почвата или капацитета на градските отводнителни мрежи.

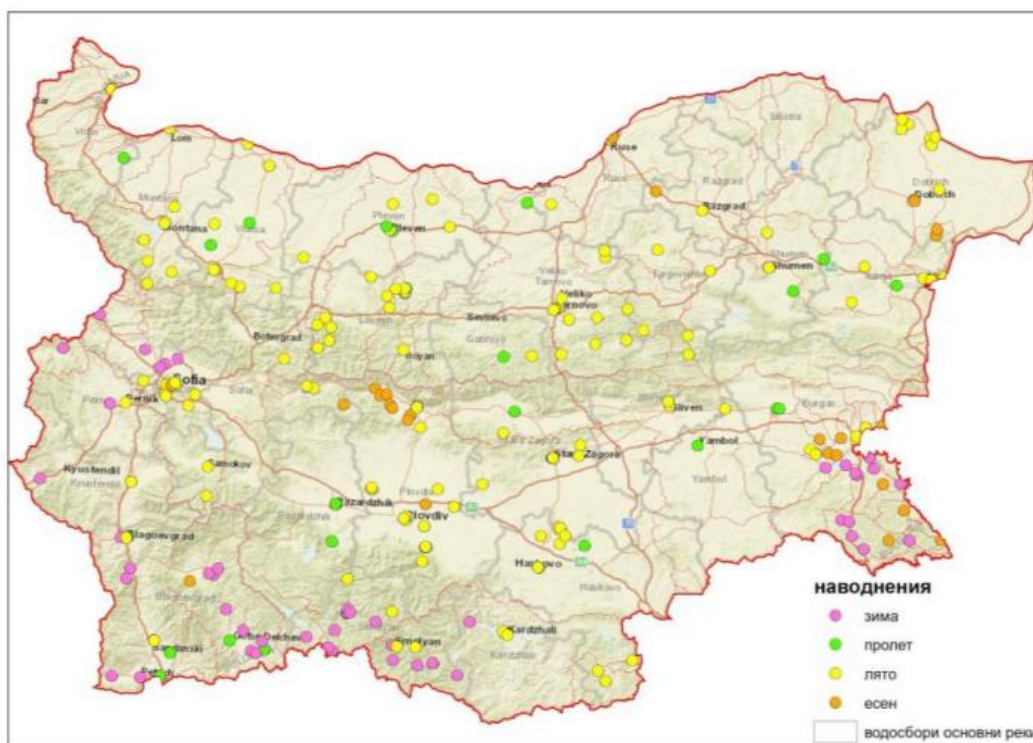
От регистрираните наводнения за периода 2016–2022 г., средното процентното разпределение на типовете наводнения показва, че с най-голям дял са дъждовните наводнения – 42%, следвани от поройните и речните наводнения, съответно с 35% и 23% .

Основните типове наводнения, които са характерни за нашата страна са речни, поройни и дъждовни.

На долните две фигури са дадени регистрираните в България наводнения за периода 2016 – 2022 год, по вид и по сезони.

Фигура 22. Регистрирани наводнения в България по вид за периода 2016 – 2022 г.

Фигура 23. Регистрирани наводнения в България по сезони за периода 2016 – 2022 г.

Очакваните промени в честотата на интензивните валежи като потенциална причина за наводнения в периода 2021–2050 г. са оценени чрез симулации с модела ALADIN за сценария SRES A1B (Спиридонов&Балабанова, 2017). За 1088 водосбора в България е определено увеличението с 5% и 10% на случаите с 6-часов валеж над 10 mm спрямо периода 1961–1990 г. Прагът от 10 mm/6 ч. е определен в съответствие с праговете, използвани от Meteoalarm (<http://www.meteoalarm.org>), и хипотезата, че условие за наличие на валежи над 10 mm/6 ч. е наличието на 24-часов валеж от 25-35 mm, отговарящ на жълтия праг за предупреждение. На територията на страната такива валежи се регистрират предимно през топлия период на годината. По-уязвими към наводнения са водосборите на реките западно от р. Огоста, горното течение на р. Огоста, средното и долното течение на р. Искър, средното и долното течение на реките Вит и Осъм, горното и долното течение на реките Струма, Места, Марица и Арда. Устойчиво най-рисковите за възникване на наводнения региони са Северозападна и Централна Северна България. През периода 2021–2050 г. се очаква случаите на интензивни валежи над 15 mm/6 ч. да нараснат предимно в западната част на страната и в някои припланински и планински райони, докато в източната част броят на случаите с такива валежи намалява в сравнение с периода 1961–1990 г.

Съгласно ПУРН на четирите басейнови дирекции 2022 – 2027 г., представените приоритетни зони попадат в райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН):

- РЗПРН с код BG1_APSFR_IS_041 и име „р. Искър - гр. София (Софийско поле)“;
- РЗПРН с код BG1_APSFR_RL_011 и име „р. Черни Лом - от с. Априлово до с. Кардам; р. Поповски Лом - гр. Попово“;
- РЗПРН с код BG1_APSFR_YN_023 и име „р. Янтра - от с. Ледник до гр. Долна Оряховица; р. Белица - от с. Нацовци до гр. Дебелец“;

- РЗПРН с код BG1_APSFR_YN_031 и име „р. Янтра - гр. Габрово“;
- РЗПРН с код BG1_APSFR_DU_001 и име „р. Дунав“;
- BG3_APSFR_AR_03 – „р. Джебелска - гр. Джебел“;
- BG3_APSFR_AR_04 – „р. Неделинска - гр. Неделино“;
- BG3_APSFR_AR_05 – „р. Върбица - гр. Златоград“;
- BG3_APSFR_MA_03 „р. Сазлийка - от гр. Раднево до устието на реката“;
- BG3_APSFR_MA_105 „Харманлийска река - от с. Върларово до с. Брягово“;
- BG4_APSFR_ST_10 „р. Струма - от яз. Студена до гр. Батановци“;
- BG2APSFRKA08 „р. Врана – Търговище“.

Съгласно картите на заплахата и риска от наводнения, част от териториите в посочените приоритетни зони, попадат в обхвата на заливане с период на повторение 20, 100 и 1000 години.

Ето защо е необходимо при реализацията на проекти по конкретния план същите да спазват приложимите мерки за намаляване на риска от наводнения в ДРБУ, ИБРБУ, ЗБРБУ и ЧРБУ, съгласно ПоМ на ПУРН 2022 - 2027.

Суша

Сушата е едно от най-комплексните и мащабни климатични явления с негативно въздействие върху хората, околната среда и икономиката. Дефиницията за суша, възприета от IPCC, е: „Период на необичайно сухо време, достатъчно дълъг, за да предизвика хидроложки дисбаланс“. Сушата се определя като триизмерно явление, характеризиращо се със своята суровост, продължителност и засегнатата територия.

НИМХ подпомага внедряването и използването на индекси на засушаване в оперативната практика на Министерството на околната среда и водите и Басейновите дирекции, като предоставя ежемесечна оценка на пространственото разпределение на три индекса на засушаване (вж. на <http://hydro.bg>):

Стандартизиран индекс на валежите – Standardized Precipitation Index (SPI): трансформира сумарното количество валеж за даден период (обикновено от 1 до 24 месеца) в стандартизирано нормално разпределение (McKee et al., 1993).

Индекс на почвеното засушаване – Soil Moisture Index (SMI): определя интензивността на засушаването чрез оценка на наличната достъпна за растенията вода в почвата (Hunt et al., 2009), отнесена към максималното ѝ количество за даден почвен тип.

Стандартизиран индекс на оттока – Standardized Runoff Index (SRI): служи за определяне на наличието и степента на засушаване в определен речен басейн (Shukla&Wood, 2008). Изчислението на SRI се извършва на база данните за речния отток.

Многогодишното изменение на средните за страната стойности на индексите, изчислени по точкови данни за периода на съвместен анализ 2014–2020 г., показва, че по-значителното

хидроложко засушаване през 2019–2020 г. е добре отразено от SRI. То е резултат от натрупания дефицит на валежите (метеорологично засушаване, идентифицирано от SPI) и последвалото почвено засушаване, идентифицирано от SMI. Засегнати са всички водосбори (с изключение на р. Огоста), а продължителността варира от 1-2 до 11 месеца. Общият годишен обем на речния отток в страната през 2019 г. е с 52% по-малък от този през 2018 г., а в сравнение с нормите за периодите 1961–1990, 1971–2000 и 1981–2010 г. намалението е съответно 36.1%, 27.3% и 24.3%. За 2020 г. сравнението с нормите за същите три периода показва намаление на общия обем на речния отток съответно с 45.2%, 37.7% и с 35.0%. Спрямо предходната 2019 г. маловодието е нараснало с 14.2%.

Чрез съвместен анализ на индикаторите за хидрологично, метеорологично и агрометеорологично засушаване и индикаторите, използвани от МОСВ (приток и нива на язовирите), се идентифицират т.нар. горещи точки и критични райони –язовири, водосбори и речни басейни, чиито регулиращи възможности са с намаляващ потенциал и са в риск при продължително засушаване (Ilcheva et al., 2022).

2.1.1.1.5. Влияние на климатичните промени върху енергопотреблението и енергийния потенциал на вятъра

Редица съвременни изследвания показват, че климатичните промени имат пряко и косвено въздействие върху енергийния сектор. Връзката между температурата на въздуха и енергопотреблението за отопление, вентилация и климатизация на сградите може да бъде оценена количествено чрез индикаторите отоплителни и охладителни денградуси (heating and cooling degree-days, HDDs and CDDs), означени с °D. За изчисляване на HDDs и CDDs е използвана методиката на Метеорологичната служба на Великобритания (UK Met Office).

Необходимите данни за минималната, средноденоношната и максималната температура на дневна база за избрания референтен период 1975–2004 г. и в условията на проектен бъдещ климат (2070–2099 г.) са получени чрез симулации с RegCM4 при три климатични сценария – RCP2.6, RCP4.5 и RCP8.5. Сравнени са многогодишните средни стойности на HDDs и CDDs, изчислени за референтния и бъдещия период.

По отношение на площното разпределение на двата индикатора се наблюдава ясно изразен височинен градиент. Над цяла България стойностите на HDDs намаляват, а на CDDs нарастват през втория период спрямо първия, като по абсолютна стойност изменението се увеличава от RCP2.6 към RCP8.5 (т.е. пропорционално на лъчистото въздействие). Съществено е да се отбележи, че относителното изменение на CDDs спрямо това на HDDs е значително по- голямо, като това е по-добре подчертано при RCP4.5 и особено при RCP8.5. Очакваните дългосрочни промени на HDDs и CDDs показват, че изменението на климата има потенциала да окаже съществено и трайно въздействие върху структурата и сезонността на енергопотреблението.

Използването на вятъра и слънчевата енергия като възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) ще нараства в средносрочен план. Влиянието на очакваните изменения на климата в близкото бъдеще върху енергийния потенциал на ВЕИ е анализирано във Вълчева (2019). За оценка на промяната на ветровия енергиен потенциал е пресметната номиналната (rated) мощност за референтния (1961–1990 г.) и за бъдещия (2021–2050 г.) период. Оценката е направена за височина на мачтата 100 m. От направеното пространственото разпределение на очакваните промени (в %) на енергийния потенциал на вятъра на годишна база е видно, че изменението варира в границите от -

12% до +14%, като най-значимо е повишението в Югоизточна България (с около 8-14%). Най-голямо понижение може да се очаква в Централна (с 8-12%) и Югозападна България (4-6%). Причината е в по-ниската ефективност поради очакваното увеличение на скоростта на вятъра по билата на планините. В останалите части на страната изменението на енергийния потенциал на вятъра е в границите на $\pm 2\%$.

Очакваните промени (в %) в годишния енергиен потенциал на вятъра за територията на България за периода 2021–2050 г. спрямо референтния период 1961–1990 г. по сезони варират от -50 до +50%. През зимата се прогнозира най-голямо намаление на ветровия потенциал в сравнение с другите сезони (до -50%), особено в планинските райони и крайбрежната зона. В останалите части на страната може да се очаква изменение в границите на $\pm 5\%$. Подобни тенденции се очакват и през есента, но стойностите са по-малки (от -16 до +8%). През лятото се прогнозира повишение на ветровия потенциал (до +50% в Югозападна България и крайбрежната зона). През пролетта очакваните промени са в границите от -5 до +30%, като повишението е най-голямо в Югоизточна и Югозападна България (до 30%).

2.1.1.2 КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ (КАВ)

Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух върху територията на страната, разделена на шест Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) - Агломерация Столична, Агломерация Пловдив, Агломерация Варна, Северен/Дунавски, Югозападен и Югоизточен. Анализът на данните за качеството на атмосферния въздух (КАВ) се извършва по райони, като се отчита спецификата на всяко населено място, в което се извършва контрол – виж Фигура 24 по-долу.

Фигура 24. Пунктове за мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ) на територията на Р България (източник: ИАОС)

Приоритетните зони, обект на разглеждане в Плана, засягат територии на следните регионални инспекции по околна среда и води – РИОСВ – Монтана, РИОСВ – София, РИОСВ – Велико Търново, РИОСВ – Плевен, РИОСВ – Стара Загора, РИОСВ – Враца, РИОСВ – Русе, РИОСВ – Шумен, РИОСВ – Хасково и РИОСВ – Смолян.

Съгласно Регионалните доклади за състоянието на околната среда за 2024 год. на изброените по-горе регионални инспекции по околна среда и води, както и Заповед РД-489 от 26.06.2019г., регламентираща дейността на Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух, в т.ч. вид на пунктовете, контролирани атмосферни замърсители, методи и средства за измерване, пунктовете за мониторинг (ПМ) на качеството на атмосферния въздух на територията на регионалните инспекции и контролираните в тях замърсители са следните:

РИОСВ-Монтана:

- Пункт “РИОСВ-Монтана”, гр. Монтана – ФПЧ10, Рb аерозоли, SO₂, NO₂, ПАВ, Ni;
- Автоматична измервателна станция (АИС- Видин 2), гр. Видин - ФПЧ10, SO₂.

РИОСВ-София:

- На територията на Столична община:
 - Пункт „Гара Яна” (Р) – ФПЧ10;
 - Пункт „Павлово” (АИС) – ФПЧ10, O₃, SO₂, NO₂;
 - Пункт „Хиподрума” (АИС) – ФПЧ2,5, ФПЧ10, O₃, SO₂, NO₂;
 - Пункт „Дружба” (АИС) – ФПЧ10, O₃, SO₂, NO₂;
 - Пункт „Надежда” (АИС) – ФПЧ10, O₃, SO₂, NO₂;
 - Пункт „Младост” (АИС) – ФПЧ10, SO₂, NO₂;
 - Пункт „Копитото ” (АИС) – ФПЧ2,5, ФПЧ10, O₃, SO₂, NO₂.
- На територията на София-област:
 - Пункт „Пирдоп” (Р) – ФПЧ10;
 - Пункт „Витиня – ЕС1” (АИС) - ФПЧ2,5, ФПЧ10, O₃, SO₂, NO₂.
- На територията на област Перник:
 - Пункт „Църква “ (Р) – ФПЧ10;
 - АИС „Център “– ФПЧ2,5, ФПЧ10, SO₂, NO₂.

РИОСВ – Велико Търново:

- Пункт „РИОСВ“ гр. Велико Търново – ФПЧ10, Рb аер., бензен, ПАВ, As аер., Cd аер., ФПЧ2,5;
- Автоматична измервателна станция „Г. Оряховица“, гр. Горна Оряховица - ФПЧ10, SO₂, NO₂, NO, O₃;

- Автоматична измервателна станция „ДОАС S“ гр. Свищов - ФПЧ10, SO₂, NO₂, H₂S, CS₂, NO, O₃.

РИОСВ – Плевен:

- Автоматичната измервателна станция в гр. Плевен (АИС - Плевен) - ФПЧ10, SO₂, NO и NO₂, CO, бензен (бензол) (C₆H₆), ПАВ, толуен (C₇H₈) и параксилен (C₈H₁₀);
- Автоматичната станция в гр. Никопол - ФПЧ10, SO₂, NO_x, NO₂, NO; CO; O₃, NH₃;
- Автоматичната станция в гр. Ловеч - ФПЧ10.

РИОСВ – Стара Загора:

- АИС Стара Загора - ФПЧ10, SO₂, NO₂, CO, O₃, NO, H₂S, метанови и неметанови въглеводороди;
- OPSIS в с. Ръжена - ФПЧ10, SO₂, NO₂, NO, тежки метали, HCl, Cl, HCN - циановодород, COCl₂ – фосген;
- АИС Сливен - ФПЧ10 и SO₂;
- АИС в гр. Гълъбово - SO₂, NO₂, NO;
- Ръчен, гр. Стара Загора (“РИОСВ”) - ФПЧ2,5 и бензен;
- Ръчен, гр. Гълъбово (“Гълъбово”) - ФПЧ10.

РИОСВ – Враца:

- АИС “ЖП Гара” – Враца - ФПЧ10, SO₂, NO₂ / NO, CO, O₃.

РИОСВ – Русе:

- АИС „Възраждане”, Русе - O₃, NO, NO₂, CO, SO₂, бензен, ФПЧ10, ФПЧ2.5;
- ДОАС система в гр. Силистра - „Профсъюзи” (S1) - O₃, NO, NO₂, ФПЧ10, ФПЧ2.5.

РИОСВ – Шумен:

- АИС – Шумен - ФПЧ10, SO₂, NO₂, O₃.

РИОСВ – Хасково:

- Пункт “РИОСВ”/Хасково/ - ФПЧ10, SO₂, NO₂, ПАВ, Cd аер.;
- АИС “Студен кладенец” /Кърджали/ - ФПЧ10, Pb аер., SO₂, ПАВ, As аер., Cd аер., O₃;
- АИС “Раковски” /Димитровград/ - ФПЧ10, SO₂, NO₂, CO, H₂S, NH₃ и O₃.

РИОСВ – Смолян:

- АИС Смолян – ФПЧ10;
- КФС Рожен – ФПЧ10, Pb аер., SO₂, NO₂, бензен, ПАВ, As аер., Cd аер., Ni, ФПЧ2,5, NO, O₃.

2.1.1.2.1. Анализ на качеството на атмосферния въздух в засегнатите райони

Разглежданите райони по протежение в границите на приоритетните зони обхващат територии с различна степен на антропогенно натоварване – от силно урбанизирана градска среда, през такива със средна степен на антропогенно натоварване, до слабо населени планински участъци.

Предвид нормативното изискване произлизащо от Наредба № 14 от 15 юни 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 53 от 2005 г. изм., бр. 73), съгласно чл.141, ал.1 от която отстоянието от регулацията на населени места трябва да е не по-малко от 500 m, от изброените по-горе пунктове за контрол на качеството на атмосферния въздух от Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух няма такива, които да са ситуирани на места, където биха могли да дадат директна оценка на КАВ в районите, които се очаква да бъдат засегнати. Съществуващите измервателни станции са ситуирани по-навътре в урбанизираните територии, с цел характеризиране на фоновото качество на атмосферния въздух за съответните населени места. Поради това наличните мониторингови данни не могат да се считат за напълно представителни за качеството на атмосферния въздух в зоните на въздействие на бъдещите ветроенергийни паркове. Данните и заключенията от годишните доклади за състоянието на околната среда на териториите на засегнатите регионални инспекции по околна среда и води, са използвани единствено за формиране на обща регионална оценка:

- **РИОСВ – Монтана:**

Прилаганите от община Монтана мерки способстват подобряването на качеството на атмосферния въздух. Броят на превишенията на средноденоношните концентрации на ФПЧ10 през последните няколко години значително е намалял и е около нормативно определения. Наднормени денонощни стойности са отчетени само през есенно-зимния период на годината и са основно вследствие от изгарянето на все още използваните твърди горива за отопление в битовия сектор, съчетано с неблагоприятни за разсейването на замърсяването метеорологични условия. Средногодишната стойност по показателя е по-ниска от нормативно определената. Замърсяването с полициклични ароматни въглеводороди през последните две години е под законоопределената средногодишна концентрация. Всички останали контролирани замърсители - серен диоксид, азотен диоксид, никел и олово, са със стойности значително под нормативно определените за качество на атмосферния въздух.

През последните три години на територията на община Видин средногодишната норма и броя на средноденоношните концентрации на ФПЧ10 са в нормативно определените граници. Вторият измерван за качество на атмосферния въздух в АИС-Видин 2 през 2024 г. показател – серен диоксид, е със стойности на средночасовите и средноденоношните концентрации значително под допустимите норми.

- **РИОСВ – София:**

През последните години основен проблем по отношение на качество на атмосферния въздух (КАВ) на територията на град София са превишенията по показател фини прахови частици (ФПЧ10).

За Столична община КАВ се определя от емисиите на автомобилния транспорт, промишлеността и битовия сектор (отопление на твърдо гориво, вкл. и използването на отпадъци за

отопление), придружено с ниско атмосферно налягане, безветрие, предвид географското разположение на столицата. През последните години поради значителното нарастване на интензивността на автомобилния трафик, задръстванията в пиковите часове станаха обичайно явление на много райони в столицата. В сравнение с предходните две години, през 2024 г. се наблюдава намаляване на броя на регистрираните превишения на СДН за ФПЧ10, отчетени в пунктовете „Гара Яна“, „Младост“ и „Павлово/ИАОС“

В района на община Пирдоп се наблюдава намаляване и достигане на нормите на показателите, характеризиращи КАВ, като най-вече е достигнато съответствие с нормата по показател ФПЧ10 за календарната 2024 г

Въпреки тенденцията на запазване и понижаване, в сравнение с предходни периоди, на измерените средногодишни концентрации за някои от показателите, охарактеризиращи КАВ, следва да се има предвид, че през различните сезони се наблюдава повишение на някои от показателите (главно ФПЧ10), което се дължи на:

- големият териториален обхват на Столична община, Софийска област и областите Перник и Кюстендил, който обуславя по-голяма концентрация на производства в определени райони;
- големият брой пътни артерии и тяхната натовареност през годината, както и строителството;
- климатичните условия на района (по-висок процент дни със скорост на вятъра под 1,5 m/s, ниски температури, дни с мъгли и температурни инверсии);
- големият брой домакинства отопляващи се на твърдо гориво, въпреки газификацията и топлофицирането на Столицата и на другите по-малки населени места.

• РИОСВ – Велико Търново:

През 2024 г. нивата на замърсители: серен диоксид, азотен диоксид, озон, бензен, арсен, кадмий, олово, ПАВ и ФПЧ2,5 на територията на РИОСВ – Велико Търново са значително под установените норми.

В пунктове за мониторинг - „РИОСВ“, АИС „Г. Оряховица“ и „ДОАС S“ е спазена нормата за допустим брой превишения на СДН за ФПЧ10 под 35 броя.

Измерените средногодишни концентрации на ФПЧ10 и в трите пункта за мониторинг са под СГН за опазване на човешкото здраве.

• РИОСВ – Плевен:

Оценката на данните за 2024 г. показва, че концентрациите на основните показатели за КАВ са под установените норми за опазване на човешкото здраве, с изключение на превишената средноденонощна норма (СДН) по показател фини прахови частици до 10 μm (ФПЧ10) в град Никопол.

През 2024 г. в Плевен са регистрирани 14 бр. денонощия с превишена СДН, в Ловеч са регистрирани 2 превишения, в Никопол - 60 бр. Изискването средноденонощната норма (СДН 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) да не бъде превишавана през повече от 35 денонощия в рамките на една календарна година, не е спазено единствено за гр. Никопол

В гр. Плевен за трета година, а в гр. Ловеч за шеста поредна година е постигнато спазване на средноденонощната норма (СДН) за ФПЧ10 в годишен аспект.

Средногодишната норма за ФПЧ10 (СГН $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) за шеста поредна година не е превишена в нито един от измервателните пунктове.

В гр. Плевен броят превишения на СДН през 2024 г. е намалял в сравнение с предходните две години, а в гр. Ловеч се е запазил на същото ниско ниво. В гр. Никопол броят на превишенията на средно денонощната норма на замърсител ФПЧ10 за 2024г. е 60 и е по-висок от средната стойност на регистрирания брой превишения на нормите за вредни вещества за периода 2022-2024г. (последните три години), който е 52.

За гр. Никопол специфичен неблагоприятен метеорологичен фактор са честите мъгли поради близостта на р. Дунав. Броят на превишенията, както и средно денонощните концентрации на ФПЧ10 за 2022г., 2023г. и 2024г., регистрирани от АИС-Плевен, АИС-Ловеч и ДОАС-Никопол са коригирани след прилагане на методиката за приспадане на дните с превишения, дължащи се на пренос на прах от природни източници.

- **РИОСВ – Стара Загора:**

Оценката на основните екологични въпроси за 2024 г., по отношение на качеството на атмосферния въздух в отделните РОУКАВ показва, че:

- е постигнато съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометъра (ФПЧ10) с разрешения брой превишения в годишен аспект в общините Стара Загора и Сливен;
- през 2024 г. е постигнато съответствие с нормите за ФПЧ10 с разрешения брой превишения, в годишен аспект и за община Гълъбово;
- от началото на 2013 г. до края на 2024 г. не са регистрирани превишения на действащите норми по показател азотни оксиди в град Стара Загора, с което е постигнато качествено и устойчиво подобряване качеството на атмосферния въздух по този показател;
- в гр. Гълъбово, през 2022, 2023 и 2024 г. е постигнато качествено и устойчиво намаляване замърсяването на атмосферния въздух със серен диоксид.

Регламентираните райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) в региона, контролиран от РИОСВ - Стара Загора, са общините: Стара Загора, Сливен, Ямбол, Гълъбово и Раднево, които имат разработени и приети с Решения на общинските съвети Програми за оценка и управление качеството на атмосферния въздух намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества. Извършва се периодичен контрол върху изпълнението на Програмите.

- **РИОСВ – Враца:**

Контрол на основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух (КАВ) на гр. Враца: серен диоксид, въглероден оксид, фини прахови частици ФПЧ10, азотни оксиди (азотен оксид и азотен диоксид) и озон се осъществява от автоматична измервателна станция (АИС) „ЖП Гара“ Враца, която е с непрекъснат режим на работа и се обслужва от Регионална лаборатория Враца към ИАОС- София.

С АИС се следи и стандартен набор от метеорологични параметри, включващ: посока и скорост на вятъра, температура, налягане, влажност и слънчева радиация.

От АИС „ЖП Гара“ Враца за периода 01.01.2024 г. - 31.12.2024 г. са отчетени 364 броя валидни средноденонощни стойности. Регистрирани са 3 броя превишения на средноденонощната норма (СДН) $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ по показателя ФПЧ10 при нормативно установен допустим брой от 35 превишения годишно (съгласно Наредба №12 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн. ДВ. бр.58/2010 г., с изм. и доп.)).

Запазва се тенденцията от последните години, броя на регистрираните превишения на средноденонощната норма по показателя ФПЧ10 да е под нормативно установените 35 превишения годишно (регистрирани превишения по години: 2020 г. - 23 броя, 2021 г. - 12 броя, 2022 г. - 14 броя и 2023 г. - 5 броя).

За 2024 г. средногодишната концентрация по показателя ФПЧ10 е $19,61 \mu\text{g}/\text{m}^3$, което е по-малко от нормативно установената средногодишна норма (СГН) $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (съгласно Наредба №12).

За останалите контролирани показатели: серен диоксид, въглероден оксид, азотни оксиди (азотен оксид и азотен диоксид) и озон от АИС „ЖП Гара“ Враца, през 2024 г. не са установени нарушения на нормите за нивата (концентрациите) съгласно Наредба №12.

- **Риосв – Русе:**

Данните, постъпващи от автоматичните системи за контрол на състоянието на атмосферния въздух в реално време за гр. Русе показват запазване на тенденцията за подобрене качеството на атмосферния въздух през последните пет години. Трайно ниски остават нивата на основните следени замърсители-серни и азотни оксиди, въглероден оксид, бензен и озон.

Деветнадесет (19) е броят на регистрираните превишения на ПС на СДН на ФПЧ10 от автоматична станция за контрол на КАВ-АИС „Възраждане“- гр. Русе, след корекция на превишенията, дължащи се на трансграничен пренос на пустинен прах през 2024 г. Това е най-малкият брой превишения, регистрирани откакто има данни за измервания в АИС „Възраждане“. Регистрираните превишения от ДОАС система „Профсъюзи“- гр. Силистра са пет (5) за 2024 г., спрямо 2 за предходния отчетен период през 2023 г., когато бе отчетена най-ниската стойност, като брой превишения. Така община Русе и община Силистра отново са с изпълнено условие за не-повече от 35 дни в годината с превишение на ПДК за ФПЧ10

Средногодишната концентрация на фините прахови частици до 10 микрона за гр. Силистра е под определената норма от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ - $18,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$. За община Русе средно-годишната концентрация е $29,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и остава също под установената норма.

Горивните инсталации в битовия сектор имат съществен принос за повишаване нивата на замърсителите през отоплителния сезон. Продължава процесът на газификация в битовия сектор и в промишлени обекти в областите Русе, Разград и Силистра.

В гр. Русе и гр. Разград функционират и топлофикационни дружества. В гр. Силистра част от промишления и битовия сектор все още не са газифицирани. Локалните горивните съоръжения използват твърди и течни горива.

След приключилото изграждане на газопровода за град Силистра и изградената Автоматична

газо-разпределителна станция, продължава газифицирането на града - основно на обществени сгради и битови абонати.

От изложеното по-горе, могат да се направят следните заключения за състоянието на атмосферния въздух в региона:

- Замърсяването на атмосферния въздух се дължи основно на изгарянето на твърди горива в битовия сектор. Използването на влажна дървесина, фосилни горива, и в много малка степен движението на амортизирани транспортни средства води до влошено качество на атмосферния въздух, особено при неблагоприятни атмосферни условия: мъгла, безветрие, температурна инверсия през отоплителният сезон;
- Промислената дейност не води до сериозно замърсяване на атмосферния въздух, но основен проблем остава отделянето на интензивно миришещи органични и неорганични съединения от определени производствени дейности, които създават дискомфорт на населението на големите градове- Русе, Разград и Силистра;
- Експлоатацията на реконструирани парогенератори и пречиствателни съоръжения към тях в „Топлофикация-Русе“ ЕАД-гр. Русе не води до допълнително натоварване на въздушния басейн на гр. Русе;
- След завършване на процесите на газификация и топлофикация на гр. Русе и газификация на гр. Силистра, и изпълнение на заложените мерки в актуализираната програма за качество на атмосферния въздух на община Русе, се очаква трайно намаляване на замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ10 и ФПЧ2,5 и достигане на нормативно определените нива;
- Поради необходимостта от окончателно валидиране на данните преди докладване в Европейската агенция по околна среда, са възможни минимални промени в публикуваните данни. Окончателните данни се публикуват в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, изготвян от ИАОС.

• РИОСВ – Шумен:

През 2024 г. (както и през предходните години) АИС - Шумен не е регистрирала превишения на ПДК на SO₂ и NO₂. Същото се дължи на липсата на промишлени източници с технологични процеси, формиращи замърсители в по - високи концентрации. Както и през предходните години превишенията на СДН по показател фини прахови частици (ФПЧ10), са регистрирани основно през зимния сезон. Причината са използваните през отоплителния сезон горива и горивни съоръжения в битовия сектор съчетано с определени метеорологични условия (атмосферно налягане, безветрие, инверсии). Високото пепелно съдържание във формираните отпадъчни газове при изгарянето на твърди горива (дърва) оказва основно влияние върху замърсяването на атмосферния въздух с прахови частици.

През 2024 г. АИС - Шумен е регистрирала 12 превишения на средноденонощната норма (СДН - 50 µg/m³) по показател ФПЧ10.

В резултат на извършване на контролната дейност през 2024 г. по отношение на източниците на емисии на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух посредством провеждания инструментален контрол и контрол въз основа на проведени СПИ, може да се направи заключение,

че като цяло се е запазил броят на обектите с регистрирани превишения на регламентираните НДЕ спрямо тези от предходните години. В тази връзка отчитаме, че регистрираните превишения при горивните инсталации се дължат основно на използваното гориво (твърдо гориво – дърва, слънчогледова люспа) и неефективната работа на пречиствателното оборудване (същото не достига ефективност за спазване на нормите за допустими емисии регламентирани с Наредба № 1).

Въздействие върху качеството на атмосферния въздух на населените места оказват и формираните емисии от ДВГ на автомобилния транспорт, като най-съществено това се изразява през зимните месеци. Вследствие на понижените температури на околната среда нараства времето за достигане на устойчив – оптимален работен режим на ДВГ на автомобилите, при което се изпускат изгорели газове с по високи емисии на замърсителите (C_xH_x ; CO ; сажди). От значение е и непрекъснато нарастващия брой на МПС и съответно натоварения трафик, както и остарелия автомобилен парк.

- **РИОСВ – Хасково:**

В резултат на прилагането на екологичното законодателство по отношение на източниците на замърсяване на атмосферния въздух и изпълнението на мерките и планираните мероприятия от Програмите за КАВ за градовете Хасково, Димитровград и Кърджали за периода от 2022 г. до 2024 г. е налице трайно спазване на допустимия брой превишения на СДН и спазване на СГН по показател ФПЧ10. За поредна година регламентираните норми за ФПЧ10 са изцяло спазени и за трите града.

През 2024 г. в резултат от работата на ТЕЦ „Марица 3“ АД са регистрирани 12 бр. превишения на ПС за СЧН от $350 \mu g/m^3$ за показател серен диоксид (допустим брой от 24 стойности за една календарна година) и не са отчетени превишения на ПС за СДН от $125 \mu g/m^3$. Продължава засиленият контрол, като са предприети редица действия и мерки спрямо ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград, с цел предотвратяване или прекратяване на наднорменото замърсяване на въздуха.

- **РИОСВ – Смолян:**

През 2024 г. се наблюдава съществено намаляване на дните и нивата на превишение по показател ФПЧ10, което е благодарение на реализираният проект през 2023 – 2024 година, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, „Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Смолян“, изпълняван по Общинската програма по чл. 27, ал. 1 от ЗЧАВ.

Фините прахови частици се емитират в атмосферата директно (първични емисии) или се образуват от емитираните в атмосферата газове - прекурсори на фини прахови частици (вторични емисии).

На АИС „Библиотека“ гр. Смолян през 2024 г. са извършени 343 измервания за ФПЧ10, от които наднормените стойности са 12 бр. или 3,5 % от всички анализи. Наднормените стойности по месеци са, както следва: през м. януари – 7 бр.; м. февруари – 1 бр.; м. март – 2 бр.; м. април – 2 броя.

При анализ на резултати за годината е видно, че наднормените стойности за ФПЧ10 са през зимните месеци, а месечната концентрация е под $40 \mu g/m^3$.

Високите стойности през месеците януари и февруари увеличават, както средногодишна

концентрация на ФПЧ10, така и допустимият брой превишения за една календарна година. Натрупаните данни за периода 2019-2024 г. дават възможност да се прецени, че резултатите се понижават в дните на превишение и средногодишната концентрация.

През 2024 г. са постигнати нормите на средногодишните стойности по показател ФПЧ10, както и на дните със средноденонощни превишения.

Средногодишната стойност за АИС “Библиотека“ гр. Смолян за 2024 г. е $21,43 \mu\text{g}/\text{m}^3$, при норма $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

След приложена методиката за определяне на превишенията на пределно допустимите стойности на ФПЧ10, които се дължат на емисии от пустинен прах, резултатите се променят, както следва: Извършени са 339 средноденонощни измервания, от които наднормените стойности са 8 броя, средногодишна стойност е $19,16 \mu\text{g}/\text{m}^3$ или 2,36 % от всички анализи.

Максималните стойности на КФС „Рожен“ през зимата се отчитат с от 1 до 3 дни покъсно от АИС “Библиотека“ гр. Смолян. През лятото тенденцията е високите стойности да се установяват на КФС „Рожен“, а после в АИС “Библиотека“ гр. Смолян, което води до извода, че има пренос на замърсител.

За намаляване нивата на замърсителите, през 2024 г. община Смолян изпълнява Общинска програма по чл. 27, ал. 1 от ЗЧАВ, с план за действие 2021-2025г., приета с Решение № 418/21.01.2021 г. на Общински съвет – Смолян.

2.1.1.2.2. Изводи и заключения за качеството на атмосферния въздух в засегнатите от проектно приоритетните зони райони

Предвид изложеното до тук относно основните замърсители в градска среда в районите, засегнати от приоритетните зони, може да се заключи, че зоните на въздействие се характеризират с базови условия, обусловени основно от фини прахови частици (PM10 и PM2.5), азотни оксиди (NO_x) и въглероден оксид, чийто основен източник е транспортната дейност по ситуирани в близост пътни артерии и битово отопление на близките населени места. В изключително редки случаи е възможно наличието на замърсители, определени от ситуирани в близките населени места производства, но предвид нормативното изискване за отдалеченост на вятърните паркове и техните елементи от урбанизираните граници на населени места, то не се очаква засегнатите от тях райони да са с влошени показатели по отношение на КАВ, отличаващо се с норми над НДЕ.

2.1.2 ПОВЪРХНОСТНИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ

2.1.2.1 ПОВЪРХНОСТНИ ВОДИ

Повърхностни водни тела. Типология на повърхностните води

Проектът на Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия засяга водни тела, попадащи в границите и на четирите дирекции за басейново управление – Басейнова дирекция „Дунавски район“, Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ и Басейнова дирекция „Черноморски район“.

Повърхностните водни тела, съгласно ПУРБ 2022 - 2027 г. на съответните басейнови дирекции, засегнати от проектните приоритетни зони, са посочени в таблиците по-долу и на Фигура 25 до Фигура 29 Физикогеографските характеристики на ПоВТ са съгласно плановете за управление на съответните речни басейни.

Таблица 3. Засегнати от приоритетна зона 1 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1WO100R001	ТИМОК	р. Тимок от Брегово до устие	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1WO200L1003	яз. Кула	яз. Кула на р. Тополовец	СМВТ	умерен	неизвестно
BG1WO200R004	ТОПОЛОВЕЦ	р. Тополовец след язовир Кула до устие, вкл. притоци - р. Делейнска и р. Рабровска с Полянска	естествено	умерено	неизвестно
BG1WO300L018	яз. Рабиша	яз. Рабиша	СМВТ	добър	неизвестно
BG1WO300L1006	яз. Полетковци	яз. Полетковци на р. Войнишка	СМВТ	умерен	неизвестно
BG1WO300R1007	ВОЙНИШКА	р. Войнишка след язовир Полетковци до устие, вкл. притоци - Короманица и Сърдла	естествено	умерено	добро
BG1WO300R1008	ВИДБОЛ	р. Видбол от зоната за защита - РВ "Бяла вода" при Раковица до устие, вкл. приток - р. Грамадска	естествено	добро	неизвестно
BG1WO300R1108	ВИДБОЛ	РВ "Бяла вода" на р. Видбол	естествено	добро	неизвестно
BG1WO400R1009	АРЧАР	р. Арчар от извор до устие, вкл. притоци - Салашка и Градска река	естествено	добро	непостигащо добро

Таблица 4. Засегнати от приоритетна зона 2 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1DU000R001	ДУНАВ	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1WO100R001	ТИМОК	р. Тимок от Брегово до устие	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1WO200R004	ТОПОЛОВЕЦ	р. Тополовец след язовир Кула до устие, вкл. притоци	естествено	умерено	неизвестно

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 92 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
		- р. Делейнска и р. Рабровска с Полянска			
BG1WO300R1007	ВОЙНИШКА	р. Войнишка след язовир Полетковци до устие, вкл. притоци - Короманица и Смръдла	естествено	умерено	добро
BG1WO300R1008	ВИДБОЛ	р. Видбол от зоната за защита - РВ "Бяла вода" при Раковица до устие, вкл. приток - р. Грамадска	естествено	добро	неизвестно

Таблица 5. Засегнати от приоритетна зона 3 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1DU000R001	ДУНАВ	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1WO300L018	яз. Рабиша	яз. Рабиша	СМВТ	добър	неизвестно
BG1WO300R1008	ВИДБОЛ	р. Видбол от зоната за защита - РВ "Бяла вода" при Раковица до устие, вкл. приток - р. Грамадска	естествено	добро	неизвестно
BG1WO400R1009	АРЧАР	р. Арчар от извор до устие, вкл. притоци - Салашка и Градска река	естествено	добро	непостигащо добро
BG1WO500R011	СКОМЛЯ	р. Скомля от извор до устие	естествено	добро	добро
BG1WO600R015	ЛОМ	р. Лом от вливане на р. Нечинска бара до устие	естествено	добро	добро
BG1WO600R1013	ЛОМ	р. Лом от вливане на р. Стакевска до вливане на р. Нечинска бара	естествено	добро	добро
BG1WO600R1912	СТАКЕВСКА	р. Стакевска от РВ "Стакевска река" до вливане в р. Лом	естествено	добро	добро

Таблица 6. Засегнати от приоритетна зона 4 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 93 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

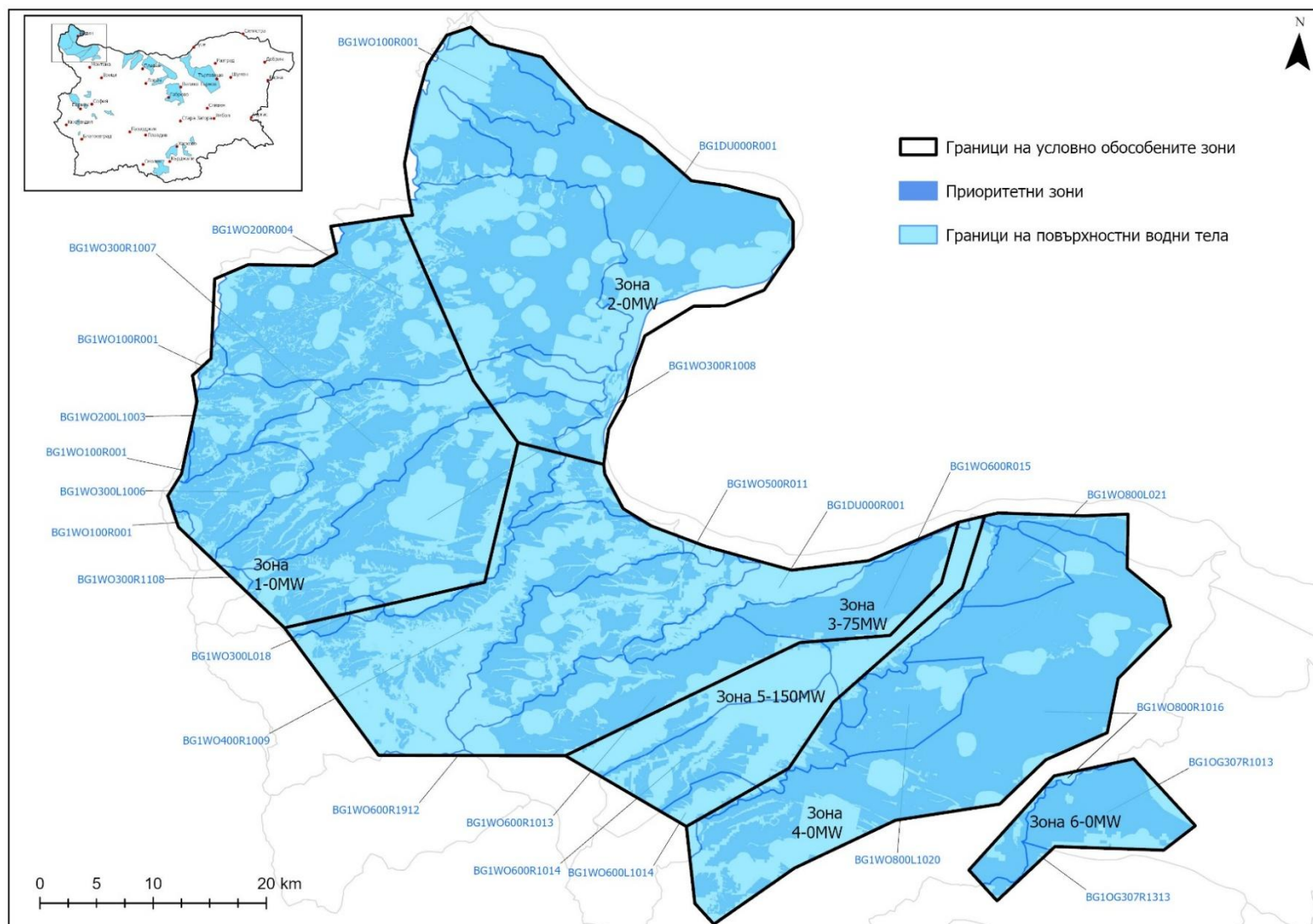
Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
BG1DU000R001	ДУНАВ	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1WO600L1014	яз. Христо Смирненски	яз. Христо Смирненски на р. Нечинска бара	СМВТ	умерен	неизвестно
BG1WO600R015	ЛОМ	р. Лом от вливане на р. Нечинска бара до устие	естествено	добро	добро
BG1WO600R1014	НЕЧИНСКА БАРА	р. Нечинска бара след язовир Христо Смирненски	естествено	умерено	добро
BG1WO800L021	яз. Ковачица	яз. Ковачица	ИВТ	добър	неизвестно
BG1WO800L1020	яз. Расово-1	яз. Расово-1	СМВТ	умерен	добро
BG1WO800R1016	ЦИБРИЦА	р. Цибрица от извор до устие, вкл. приток - р. Цибър	естествено	умерено	непостигащо добро

Таблица 7. Засегнати от приоритетна зона 5 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1DU000R001	ДУНАВ	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1WO600L1014	яз. Христо Смирненски	яз. Христо Смирненски на р. Нечинска бара	СМВТ	умерен	неизвестно
BG1WO600R015	ЛОМ	р. Лом от вливане на р. Нечинска бара до устие	естествено	добро	добро
BG1WO600R1013	ЛОМ	р. Лом от вливане на р. Стакевска до вливане на р. Нечинска бара	естествено	добро	добро
BG1WO600R1014	НЕЧИНСКА БАРА	р. Нечинска бара след язовир Христо Смирненски	естествено	умерено	добро
BG1WO800L1020	яз. Расово-1	яз. Расово-1	СМВТ	умерен	добро
BG1WO800R1016	ЦИБРИЦА	р. Цибрица от извор до устие, вкл. приток - р. Цибър	естествено	умерено	непостигащо добро

Таблица 8. Засегнати от приоритетна зона 6 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1OG307R1013	ОГОСТА	р. Огоста от вливане на р. Рибене при Бели брод до вливане на р. Скът при Сараево	естествено	умерено	добро
BG1OG307R1313	ОГОСТА	р. Огоста от вливане на р. Ботуня при Бойчиновци до вливане на р. Рибене при Бели брод	естествено	умерено	добро
BG1WO800R1016	ЦИБРИЦА	р. Цибрица от извор до устие, вкл. приток - р. Цибър	естествено	умерено	непостигащо добро

Фигура 25. Засегнати от приоритетни зони от 1 до 6 повърхностни водни тела

Таблица 9. Засегнати от приоритетна зона 7 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1DU000R001	ДУНАВ	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1IS100R025	ГОСТИЛЯ	р. Гостиля от извор до вливане в р. Искър при Ставерци и Староселци	естествено	умерено	неизвестно
BG1IS100R1027	ИСКЪР	р. Искър от вливане на р. Гостиля при Ставерци до устие	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1IS135R1026	ИСКЪР	р. Искър от вливане на р. Златна Панега при Червен бряг до вливане на р. Гостиля при Ставерци	естествено	лошо	добро

Таблица 10. Засегнати от приоритетна зона 8 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1DU000R001	ДУНАВ	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1IS100R1027	ИСКЪР	р. Искър от вливане на р. Гостиля при Ставерци до устие	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1IS135R1026	ИСКЪР	р. Искър от вливане на р. Златна Панега при Червен бряг до вливане на р. Гостиля при Ставерци	естествено	лошо	добро
BG1VT100R009	ВИТ	р. Вит от вливане на р. Тученица при Опанец до устие	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1VT307R1007	ВИТ	р. Вит от вливане на р. Каменка при Бежаново до вливане на р. Тученица при Опанец, вкл. приток р. Бара след язовир Горни Дъбник	естествено	умерено	непостигащо добро

Таблица 11. Засегнати от приоритетна зона 9 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1DU000R001	ДУНАВ	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1OS130R1015	ОСЪМ	р. Осъм от вливане на р. Мечка при Дебово до устие	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1OS130R1115	ОСЪМ	р. Осъм от вливане на р. Ломя при Левски до вливане на р. Мечка при Дебово; вкл. приток	естествено	умерено	добро

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 97 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
		- р. Мечка			
BG1OS600R1005	БАРА	р. Бара от извор до вливане в р. Осъм	естествено	лошо	добро
BG1OS700R1001	ОСЪМ	р. Осъм от вливане на реките Черни Осъм и Бели Осъм при Троян до вливане на р. Берница при Александрово, вкл. притоците - Команска, Суха, Дрипля и Берница	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1VT100R009	ВИТ	р. Вит от вливане на р. Тученица при Опанец до устие	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1VT200R008	ТУЧЕНИЦА	р. Тученица от извор до вливане в р. Вит при Опанец	СМВТ	много лош	добро

Таблица 12. Засегнати от приоритетна зона 10 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1DU000R001	ДУНАВ	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1OS130R1115	ОСЪМ	р. Осъм от вливане на р. Ломя при Левски до вливане на р. Мечка при Дебово; вкл. приток - р. Мечка	естествено	умерено	добро
BG1OS400R010	ЛОМЯ	р. Ломя от извор до вливане в р. Осъм	естествено	умерено	добро
BG1YN130R1029	ЯНТРА	р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1YN200R028	СТУДЕНА	р. Студена от извор до вливане в р. Янтра при Новград	естествено	умерено	неизвестно
BG1YN300R026	ЕЛИЙСКА	р. Елийска от извор до вливане в р. Янтра при Полски Тръмбеш	естествено	умерено	неизвестно
BG1YN307R1027	ЯНТРА	р. Янтра от вливане на р. Росица при Крушето до вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш	естествено	умерено	неизвестно
BG1YN400R1012	РОСИЦА	р. Росица от язовир Александър Стамболийски до вливане на р. Негованка при Ресен	естествено	умерено	добро
BG1YN400R1112	РОСИЦА	р. Росица от вливане на р. Негованка при Ресен до вливане в р. Янтра	естествено	добро	непостигащо добро

Таблица 13. Засегнати от приоритетна зона 11 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1OS400R010	ЛОМЯ	р. Ломя от извор до вливане в р. Осъм	естествено	умерено	добро
BG1OS700R1001	ОСЪМ	р. Осъм от вливане на реките Черни Осъм и Бели Осъм при Троян до вливане на р. Берница при Александрово, вкл. притоците - Команска, Суха, Дрипля и Берница	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1OS700R1011	ОСЪМ	р. Осъм от вливане на р. Берница при Александрово до вливане на р. Ломя, вкл. приток р. Градежница	естествено	умерено	добро
BG1OS700R1111	без име	карстов извор Маарата - Крушуна	естествено	умерено	добро
BG1YN400R006	КРАПЕЦ	р. Крапец от язовир Крапец до язовир Александър Стамболийски	естествено	умерено	Добро
BG1YN400R007	МАГЪР	р. Магър от извор до язовир Александър Стамболийски	естествено	умерено	Добро
BG1YN400R1012	РОСИЦА	р. Росица от язовир Александър Стамболийски до вливане на р. Негованка при Ресен	естествено	умерено	добро

Таблица 14. Засегнати от приоритетна зона 21 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1YN400R010	НЕГОВАНКА	р. Негованка от извор до вливане в р. Росица при Ресен	естествено	умерено	Добро
BG1YN400R011	БОХАТ	р. Бохат от извор до вливане в р. Росица	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1YN400R1003	РОСИЦА	р. Росица от вливане на р. Видима до язовир Александър Стамболийски, вкл. приток р. Чупарата	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1YN400R1012	РОСИЦА	р. Росица от язовир Александър Стамболийски до вливане на р. Негованка при Ресен	естествено	умерено	добро
BG1YN400R1103	РОСИЦА	р. Росица от вливане на р. Негойчевица при Стоките до вливане на р. Видима	естествено	добро	добро
BG1YN700R1017	ЯНТРА	р. Янтра от вливане на р. Белица при Велико Търново до вливане на р. Лефеджа при Горски долен Тръмбеш	естествено	умерено	добро
BG1YN800R1016	ДРЯНОВСКА	р. Дряновска от Трявна до вливане в р.Белица при Дебеле	естествено	умерено	добро
BG1YN800R1033	БЕЛИЦА	р. Белица от вливане на р. Райковска при Вонеща вода до вливане в р. Янтра при при Велико Търново вкл. Приток - р.	естествено	умерено	добро

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 99 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
		Еньовица			
BG1YN800R1133	БЕЛИЦА	р. Белица от извор до вливане на р. Райковска при Вонеща вода вкл. приток - р. Райковска	естествено	добро	добро
BG1YN800R1216	ДРЯНОВСКА ПЛАЧКОВСКА	р. Плачковска до вливане в р. Дряновска, без зоната за защита: BG1DSWYN07 - ОВ "Гръбчево"- 1 и 2; ОВ "Българка"и р. Дряновска от вливане на р. Плачковска до Трявна	естествено	неизвестно	добро
BG1YN900L1014	яз. Христо Смирненски	яз. Христо Смирненски; СД "Янтра" с 5 бр. РВ и РВ "Левичарка" на р. Паничарка	СМВТ	добър	добро
BG1YN900R1015	ЯНТРА	р. Янтра от вливане на р. Козлята при Габрово до вливане на р. Белица при Велико Търново	естествено	лошо	добро
BG1YN900R1115	КОЗЛЯТА	РВ "Козята"; ОВ "Малуша" на р. Козлята	естествено	добро	добро
BG1YN900R1215	ЯНТРА	РВ "Янтра"; ОВ "Сапатовец" на р. Янтра	естествено	добро	добро
BG1YN900R1315	КОЗЛЯТА	р. Паничарка след язовир Христо Смирненски и р. Козлята от вливане на р. Паничарка до вливане в р. Янтра	естествено	умерено	добро
BG1YN900R1415	ЯНТРА	р. Янтра от зоната за защита: РВ "Янтра"; ОВ "Сапатовец" до вливане на р. Козлята при Габрово	естествено	умерено	добро
Басейнова дирекция „Източноевропейски район“					
BG3TU800R063	ТУНДЖА	река Радова	естествено	умерено	добро

Таблица 15. Засегнати от приоритетна зона 12 повърхностни водни тела

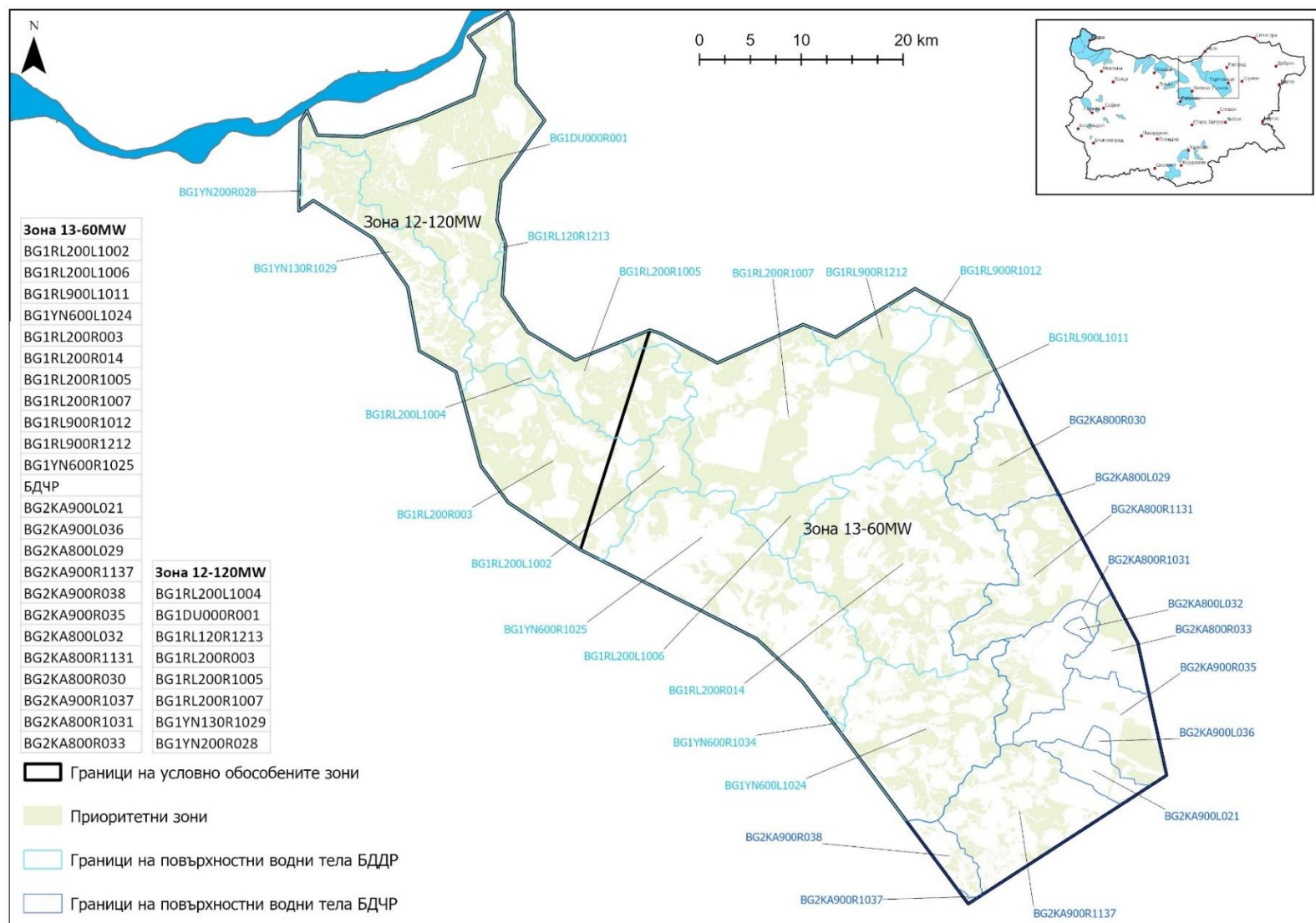
Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1DU000R001	ДУНАВ	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1RL120R1213	ЧЕРНИ ЛОМ	р. Черни Лом от вливане на р. Баниски Лом при Широково до вливане в р. Русенски Лом	естествено	умерено	добро
BG1RL200L1004	яз. Баниска	яз. Баниска	СМВТ	умерен	добро
BG1RL200R003	БАНИСКИ ЛОМ	р. Баниски Лом до язовир Баниска, вкл. притоци - Дюлгердере и Каяджик след яз. Бойка	естествено	умерено	добро
BG1RL200R1005	БАНИСКИ ЛОМ	р. Баниски Лом след язовир Баниска до вливане в Черни Лом, вкл. приток р. Куруканарка	естествено	умерено	добро
BG1RL200R1007	ЧЕРНИ ЛОМ	р. Черни Лом от вливане на р. Ялма (Сеяческа) до вливане на р. Баниски Лом при Широково, вкл. приток р. Поповски Лом	естествено	умерено	добро
BG1YN130R1029	ЯНТРА	р. Янтра от вливане на р. Елийска при Полски Тръмбеш до устие	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1YN200R028	СТУДЕНА	р. Студена от извор до вливане в р.Янтра при Новград	естествено	умерено	неизвестно

Таблица 16. Засегнати от приоритетна зона 13 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1RL200L1002	яз. Бойка	яз. Бойка	СМВТ	умерен	добро
BG1RL200L1006	яз. Каваците	яз. Каваците	СМВТ	лош	добро
BG1RL200R003	БАНИСКИ ЛОМ	р. Баниски Лом до язовир Баниска, вкл. притоци - Дюлгердере и Каяджик след яз. Бойка	естествено	умерено	добро
BG1RL200R014	ЧЕРНИ ЛОМ	р. Черни Лом от извор до вливане на р. Ялма (Сеяческа), р. Ялма (Сеяческа) след язовир Каваците и р. Казаларска	естествено	умерено	добро
BG1RL200R1005	БАНИСКИ ЛОМ	р. Баниски Лом след язовир Баниска до вливане в Черни Лом, вкл. приток р. Куруканарка	естествено	умерено	добро
BG1RL200R1007	ЧЕРНИ ЛОМ	р. Черни Лом от вливане на р. Ялма (Сеяческа) до вливане на р. Баниски Лом при Широково, вкл. приток р. Поповски Лом	естествено	умерено	добро
BG1RL900L1011	яз. Ломци	яз. Ломци	СМВТ	лош	неизвестно
BG1RL900R1012	БЕЛИ ЛОМ	р. Бели Лом след язовир Бели Лом до вливане на р. Долапдере при Писанец, вкл. приток р. Наловска	естествено	много лошо	добро
BG1RL900R1212	МАЛКИ ЛОМ	р. Малки Лом от яз. Ломци до вливане в р. Бели Лом при Нисово	естествено	умерено	добро
BG1YN600L1024	яз. Ястребино	яз. Ястребино на р. Биюкдере	СМВТ	умерен	добро

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 102 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
BG1YN600R1025	БИЮКДЕРЕ	р. Биюкдере след язовир Ястребино до вливане в р. Лефеджа, вкл. приток р. Казълдере	естествено	умерено	добро
BG1YN600R1034	ЛЕФЕДЖА	р. Лефеджа от Зайчари до вливане на р. Джулюница при Джулюница, вкл. приток р. Карадере	естествено	лошо	добро
Басейнова дирекция „Черноморски район“					
BG2KA900L021	КАМЧИЯ	яз. Тича	СМВТ	добър	добро
BG2KA900L036	КАМЧИЯ	яз. Черковна	СМВТ	добър	не определено
BG2KA800L029	КАМЧИЯ	яз. Съединение	СМВТ	лош	не определено
BG2KA900R1137	КАМЧИЯ	р. Камчия - след с. Тича до яз. Тича	естествено	умерено	добро
BG2KA900R038	КАМЧИЯ	р. Черна от извор до вливане в р. Камчия	естествено	умерено	добро
BG2KA900R035	КАМЧИЯ	р. Драгановска от извор до вливане в яз. Тича	естествено	умерено	не определено
BG2KA800L032	КАМЧИЯ	яз. Поляница	ИВТ	добър	не определено
BG2KA800R1131	КАМЧИЯ	I участък: р. Врана от гр. Търговище до вливане на р. Керизбунар (Андере) II участък: р. Сива (Лиляк) до вливане в р. Врана III участък: р. Кьошка (Башбунар) до вливане в р. Врана	СМВТ	лош	непостигащо добро
BG2KA800R030	КАМЧИЯ	р. Керизбунар (Андере) от извор до язовир Съединение	естествено	много лошо	добро
BG2KA900R1037	КАМЧИЯ	р. Голяма Камчия - от извор до след с. Тича	естествено	умерено	Добро
BG2KA800R1031	КАМЧИЯ	р. Врана от извор до гр. Търговище	естествено	умерено	добро
BG2KA800R033	КАМЧИЯ	I участък: р. Калайдждере - от извор до след пътя Търговище-Преслав, до вливане в р. Кралевска II участък: р. Кралевска от извор до вливане на р. Отекидере III участък: р. Отекидере от извор до вливане в р. Кралевска IV участък: - р. Кралевска от вливане на р. Отекидере до в р. Врана	естествено	умерено	не определено

Фигура 27. Засегнати от приоритетни зони от 12 и 13 повърхностни водни тела

Таблица 17. Засегнати от приоритетна зона 14 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1ER100R001	ЕРМА	р. Ерма с притоци Лишковица и Ябланица до държавна граница	естествено	умерено	непостигащо добро
BG1IS400R012	БЛАТО	р. Блато от извор до вливане в р. Искър при Нови Искър, вкл. притоците - Сливнишка и Костинбродска	СМВТ	лош	непостигащо добро
BG1NV200R1001	НИШАВА (ГИНСКА)	р. Нишава (Гинска) от извор до държавна граница, р. Височка (Сребърна) без зона питейни РВ СД "Сребърна-Гински" и р. Габерска от извор до държавна граница	естествено	умерено	непостигащо добро
Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“					
BG4ST900R003	СТРУМА	р. Струма от яз. Студена до вливане на р. Конска	СМВТ	много лошо	добро
BG4ST900R004	СТРУМА	р. Мещичка от изворите до вливане в р. Конска	естествено	много лошо	добро
BG4ST900R1005	СТРУМА	р. Конска (от кота 840 м.) с десния си приток р. Селска до вливане в р. Струма	естествено	много лошо	добро
BG4ST900R1105	СТРУМА	р. Конска от изворите до кота 840 м.	естествено	добро	добро
BG4ST900R1205	СТРУМА	р.Конска от изворите до кота 130м.	естествено	добро	добро

Таблица 18. Засегнати от приоритетна зона 15 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1IS135R1426	ИСКЪР	р. Искър от вливане на р. Владейска до вливане на р. Батулийска при Реброво	естествено	лошо	непостигащо добро
BG1IS135R1626	без име	РВ "Малка река"; РВ "Церецелска"	естествено	добро	добро
BG1IS300R1018	ИСКРЕЦКА	р. Искрецка от извор до вливане в р. Искър при Своге	естествено	умерено	Добро
BG1IS400R012	БЛАТО	р. Блато от извор до вливане в р. Искър при Нови Искър, вкл. притоците - Сливнишка и Костинбродска	СМВТ	лош	непостигащо добро

Таблица 19. Засегнати от приоритетна зона 16 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“					
BG4ST600R039	СТРУМА	р. Разметаница от изворите до вливане в р. Джерман	естествено	много лошо	добро
BG4ST700R029	СТРУМА	р. Лева река (Кознишка) от изворите до вливане в р. Струма	естествено	умерено	добро

Таблица 20. Засегнати от приоритетна зона 17 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“					
BG4ST500R1030	СТРУМА	р. Струма от вливането на р. Джерман до вливане на р. Благоевградска Бистрица	естествено	лошо	непостигащо добро
BG4ST500R040	СТРУМА	р. Копривен от изворите до вливане в р. Струма	естествено	добро	добро
BG4ST600R1036	СТРУМА	р. Джерман от вливането на р. Отовица до вливане в р. Струма	естествено	лошо	непостигащо добро
BG4ST700R028	СТРУМА	р. Струма от вливане на р. Елешница до вливане на р. Джерман	естествено	умерено	добро

Таблица 21. Засегнати от приоритетна зона 18 повърхностни водни тела

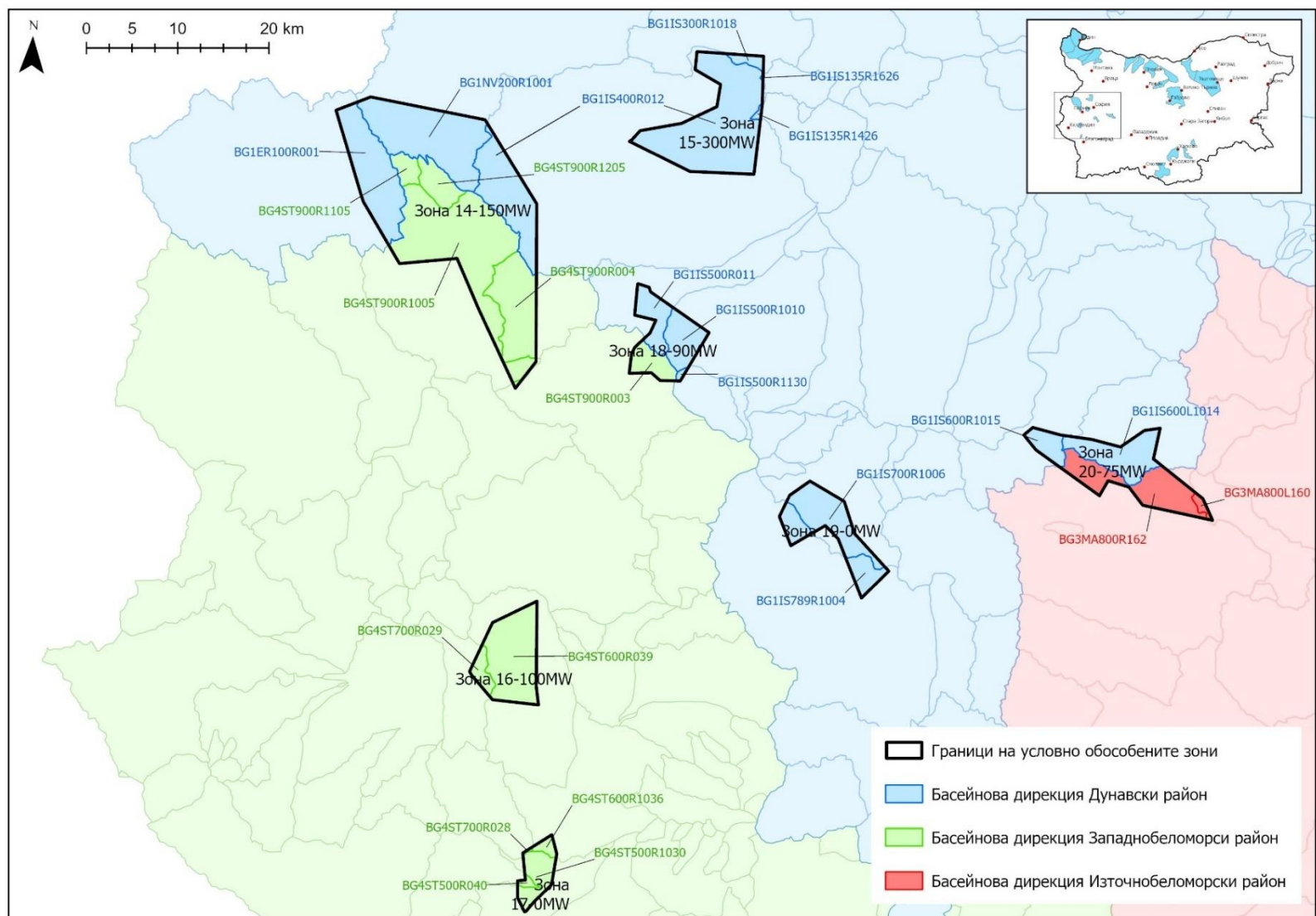
Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1IS500R011	БАНКЕНСКА	р. Банкенска от извор до вливане в р. Искър при Нови Искър	СМВТ	много лош	непостигащо добро
BG1IS500R1010	ВЛАДАЙСКА	р. Владайска от Владая до вливане в р. Искър, вкл. притоците - Перловска, Суходолска и Слатинска	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG1IS500R1130	ВЛАДАЙСКА	РВ "Владайска III" к.1798 ; р. Владайска от извор до Владая	естествено	добро	добро
Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“					
BG4ST900R003	СТРУМА	р. Струма от яз. Студена до вливане на р. Конска	СМВТ	много лош	добро

Таблица 22. Засегнати от приоритетна зона 19 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1IS700R1006	ИСКЪР	р. Искър след водохващане при яз. Кокаляне (бент Пасарел) до язовир Панчарево и притоци - Егуля и Планщица	естествено	умерено	добро
BG1IS789R1004	ПАЛАКАРИЯ	р. Палакария от извор до вливане в р. Искър	естествено	умерено	добро

Таблица 23. Засегнати от приоритетна зона 20 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“					
BG1IS600L1014	яз. Огняново	яз. Огняново	СМВТ	лош	непостигащо добро
BG1IS600R1015	СТАРИ ИСКЪР	р. Стари Искър след язовир Огняново до вливане на р. Макоцевска при Лесново	естествено	добро	добро
Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“					
BG3MA800R162	МАРИЦА	Река Мътивир и притоци	естествено	умерено	непостигащо добро
BG3MA800L160	МАРИЦА	яз. Тополница	СМВТ	умерен	добро

Фигура 28. Засегнати от приоритетни зони от 14 до 20 повърхностни водни тела

Таблица 24. Засегнати от приоритетна зона 22 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Източноевропейски район“					
BG3MA100R013	МАРИЦА	Горно течение на Харманлийска река до язовир Тракиец	естествено	умерено	неизвестно
BG3MA100L012	МАРИЦА	яз. Тракиец	СМВТ	умерен	неизвестно
BG3AR500R023	АРДА	Яйль дере до яз. Кърджали	естествено	добро	добро
BG3AR300R011	АРДА	Река Перперек до вливането ѝ в яз. Студен кладенец	естествено	умерен	добро
BG3AR500R020	АРДА	Река Арда между яз. Кърджали и яз. Студен кладенец	СМВТ	умерен	добро
BG3MA100R233	МАРИЦА	Река Харманлийска до вливане на р. Хасковска	естествено	много лошо	непостигащо добро
BG3MA100R234	МАРИЦА	Река Харманлийска от вливане на р. Хасковска и р. Хасковска до устие	естествено	лошо	добро
BG3MA300R231	МАРИЦА	Река Банска до вливане на Терез дере с.Клокотница	естествено	умерено	добро
BG3MA300R232	МАРИЦА	Река Банска от вливане на Терез дере до устие и Горскоизворска река	естествено	лошо	добро

Таблица 25. Засегнати от приоритетна зона 23 повърхностни водни тела

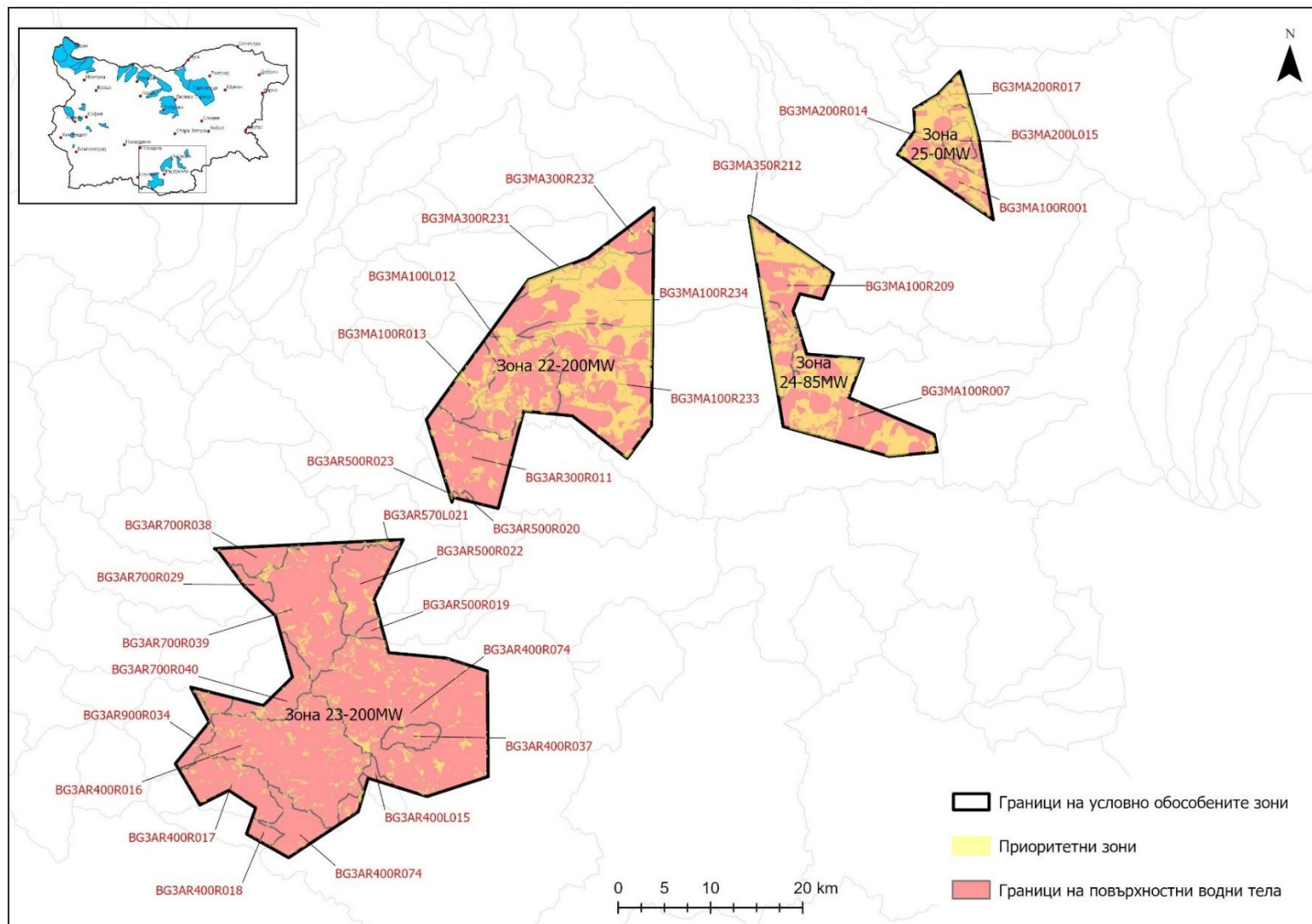
Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Източноевропейски район“					
BG3AR700R029	АРДА	Река Малка Арда	естествено	умерено	добро
BG3AR700R038	АРДА	Река Давидковска след вливане на Глогинско дере	СМВТ	лош	непостигащо добро
BG3AR900R034	АРДА	Река Маданска	естествено	умерено	непостигащо добро
BG3AR700R039	АРДА	Река Арда от вливане на р. Черна до яз. Кърджали и р. Ардинска	естествено	умерено	добро
BG3AR400R016	АРДА	Река Неделинска (Узундере) - ляв приток на р. Върбица	естествено	умерено	добро
BG3AR400R017	АРДА	Извор на р. Върбица до гр.Златоград	естествено	умерено	непостигащо добро
BG3AR400L015	АРДА	Язовир Бенковски	СМВТ	умерен	неизвестно
BG3AR400R018	АРДА	Река Аламовска	СМВТ	добър	добро
BG3AR500R019	АРДА	Кюшедере-приток на Арда в частта ѝ между яз. Кърджали и яз. Студен кладенец	естествено	добро	добро
BG3AR400R074	АРДА	Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие	естествено	умерено	непостигащо добро
BG3AR570L021	АРДА	Язовир Кърджали	СМВТ	умерен	добро
BG3AR500R022	АРДА	Оваджик дере до яз. Кърджали	естествено	добро	добро
BG3AR400R037	АРДА	Оваджик дере до яз. Кърджали	естествено	добро	добро
BG3AR700R040	АРДА	Река Уваджик и р. Бял извор	естествено	лошо	добро

Таблица 26. Засегнати от приоритетна зона 24 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Източноевропейски район“					
BG3MA100R209	МАРИЦА	Река Азмака, приток на р. Бисерска	естествено	лошо	непостигащо добро
BG3MA100R007	МАРИЦА	Река Бисерска и притоци до устие	естествено	умерено	добро
BG3MA350R212	МАРИЦА	Река Марица от вливане на р. Омуровска до вливане на р. Сазлийка	естествено	умерено	непостигащо добро
BG3MA100R233	МАРИЦА	Река Харманлийска до вливане на р. Хасковска	естествено	много лошо	непостигащо добро
BG3MA100R234	МАРИЦА	Река Харманлийска от вливане на р. Хасковска и р. Хасковска до устие	естествено	лошо	добро

Таблица 27. Засегнати от приоритетна зона 25 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
Басейнова дирекция „Източноевропейски район“					
BG3MA200L015	МАРИЦА	яз. Троян	СМВТ	умерен	неизвестно
BG3MA200R017	МАРИЦА	Река Соколица средно течение до язовир Розов кладенец	естествено	умерен	непостигащо добро
BG3MA200R014	МАРИЦА	Река Сазлийка от река Овчарица до устие	СМВТ	умерен	непостигащо добро
BG3MA100R001	МАРИЦА	Река Марица, от р. Сазлийка до граница	естествено	умерен	добро

Фигура 29. Засегнати от приоритетни зони от 22 до 25 повърхностни водни тела

2.1.2.2 Подземни води

Подземни водни тела

Съществуващото състояние на подземните води, респективно на подземните водни тела (ПВТ) е определено на база документи, определящи интегрираното управление на водите в обхвата на обекта: План за управление на речните басейни 2022-2027-на всяка от засегнатите четири басейнови дирекции – БД „Дунавски район“, БД „Черноморски район“, БД „Източнобеломорски район“ и БД „Западнобеломорски район“.

Подземните води са идентифицирани в зависимост от главните типове хидрогеоложки структури, хидрогеоложките системи и тяхното разположение в разрез, като в Таблица 28 и на Фигура 30 до Фигура 34, са дадени подземните водни тела, попадащи в териториалния обхват на обекта. Физикогеографските характеристики на същите са съгласно плановете за управление на речните басейни:

Таблица 28. Засегнати от приоритетна зона 25 повърхностни водни тела

Код на ВТ	Име на ВТ	Количествено състояние	Химично състояние
Басейнова дирекция „Дунавски район“			
BG1G0000QAL002	Порови води в Кватернера - Видинска низина	добро	добро
BG1G0000QAL001	Порови води в Кватернера - Брегово-Новоселска низина	добро	лошо
BG1G0000QAL003	Порови води в Кватернера - Арчар-Орсойска низина	добро	добро
BG1G0000QAL013	Порови води в Кватернера - р. Лом	добро	добро
BG1G0000QAL013	Порови води в Кватернера - р. Лом	добро	добро
BG1G0000QPL023	Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър	добро	добро
BG1G0000QPL023	Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър	добро	добро
BG1G0000QAL014	Порови води в Кватернера - р. Цибрица	добро	добро
BG1G0000QPL023	Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър	добро	добро
BG1G0000QAL014	Порови води в Кватернера - р. Цибрица	добро	добро
BG1G0000QAL007	Порови води в Кватернера - Карабоазка низина	добро	лошо
BG1G0000QAL018	Порови води в Кватернера - р. Вит	добро	добро
BG1G0000QAL019	Порови води в Кватернера - р. Осъм	добро	добро
BG1G0000QPL025	Порови води в Кватернера - между реките Вит и Осъм	добро	лошо
BG1G0000QAL009	Порови води в Кватернера - Вардим-Новградска низина	добро	добро
BG1G0000QAL020	Порови води в Кватернера - р. Янтра	добро	добро
BG1G0000QAL021	Порови води в Кватернера - р. Русенски Лом и притоците му	добро	добро
BG1G0000QAL008	Порови води в Кватернера - Беленско-Свищовска низина	добро	добро
BG1G0000QPL026	Порови води в Кватернера - между реките Осъм и Янтра	добро	добро
BG1G0000QAL021	Порови води в Кватернера - р. Русенски Лом и притоците му	добро	добро

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 114 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

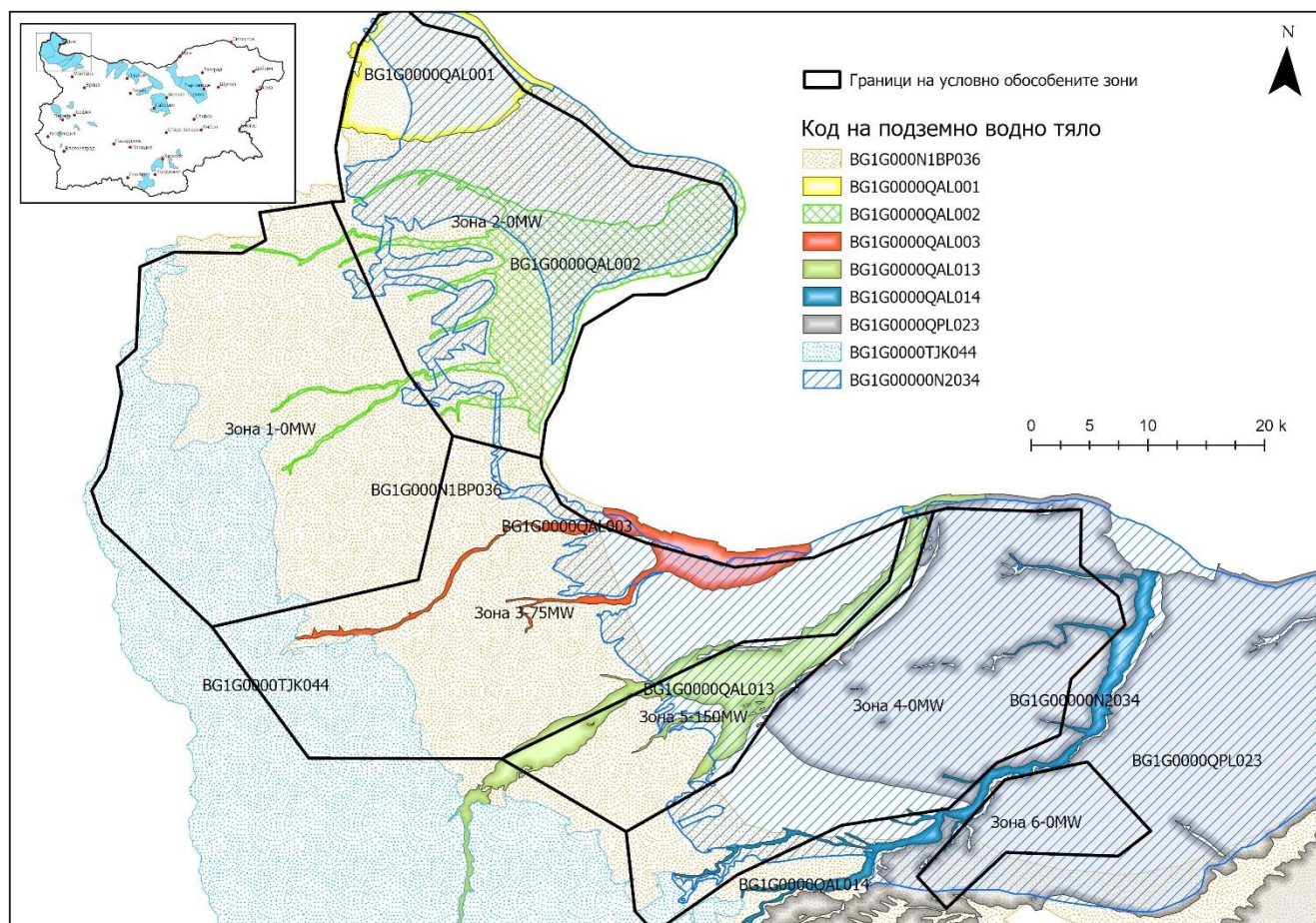
Код на ВТ	Име на ВТ	Количествено състояние	Химично състояние
BG1G0000QPL026	Порови води в Кватернера - между реките Осъм и Янтра	добро	добро
BG1G0000QAL019	Порови води в Кватернера - р. Осъм	добро	добро
BG1G0000QAL002	Порови води в Кватернера - Видинска низина	добро	добро
BG1G0000QAL007	Порови води в Кватернера - Карабоазка низина	добро	лошо
BG1G0000QPL023	Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър	добро	добро
BG1G0000QAL006	Порови води в Кватернера - Островска низина	добро	добро
BG1G0000QAL017	Порови води в Кватернера - р. Искър	добро	добро
BG1G0000QAL007	Порови води в Кватернера - Карабоазка низина	добро	лошо
BG1G0000QAL017	Порови води в Кватернера - р. Искър	добро	добро
BG1G0000QPL024	Порови води в Кватернера - между реките Искър и Вит	добро	добро
BG1G00000NQ029	Порови води в Неоген-Кватернера - р. Нишава	добро	добро
BG1G00000NQ030	Порови води в Неоген-Кватернера - Софийска долина	добро	лошо
BG1G00000NQ030	Порови води в Неоген-Кватернера - Софийска долина	добро	лошо
BG1G00000NQ031	Порови води в Неоген-Кватернера - Самоковска долина	добро	лошо
BG1G00000NQ030	Порови води в Неоген-Кватернера - Софийска долина	добро	лошо
BG1G00000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	добро	добро
BG1G00000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	добро	добро
BG1G00000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	добро	добро
BG1G00000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	добро	добро
BG1G00000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	добро	добро
BG1G00000N1035	Порови води в Неогена - район Русе - Силистра	добро	добро
BG1G00000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	добро	добро
BG1G00000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	добро	добро
BG1G000000N033	Порови води в Неогена - Софийска котловина	лошо	добро
BG1G000000N033	Порови води в Неогена - Софийска котловина	лошо	добро
BG1G000000N033	Порови води в Неогена - Софийска котловина	лошо	добро
BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	добро	добро
BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	добро	добро
BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	добро	добро
BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	добро	добро
BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	добро	добро
BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	добро	добро
BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	добро	добро
BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	добро	добро

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 115 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

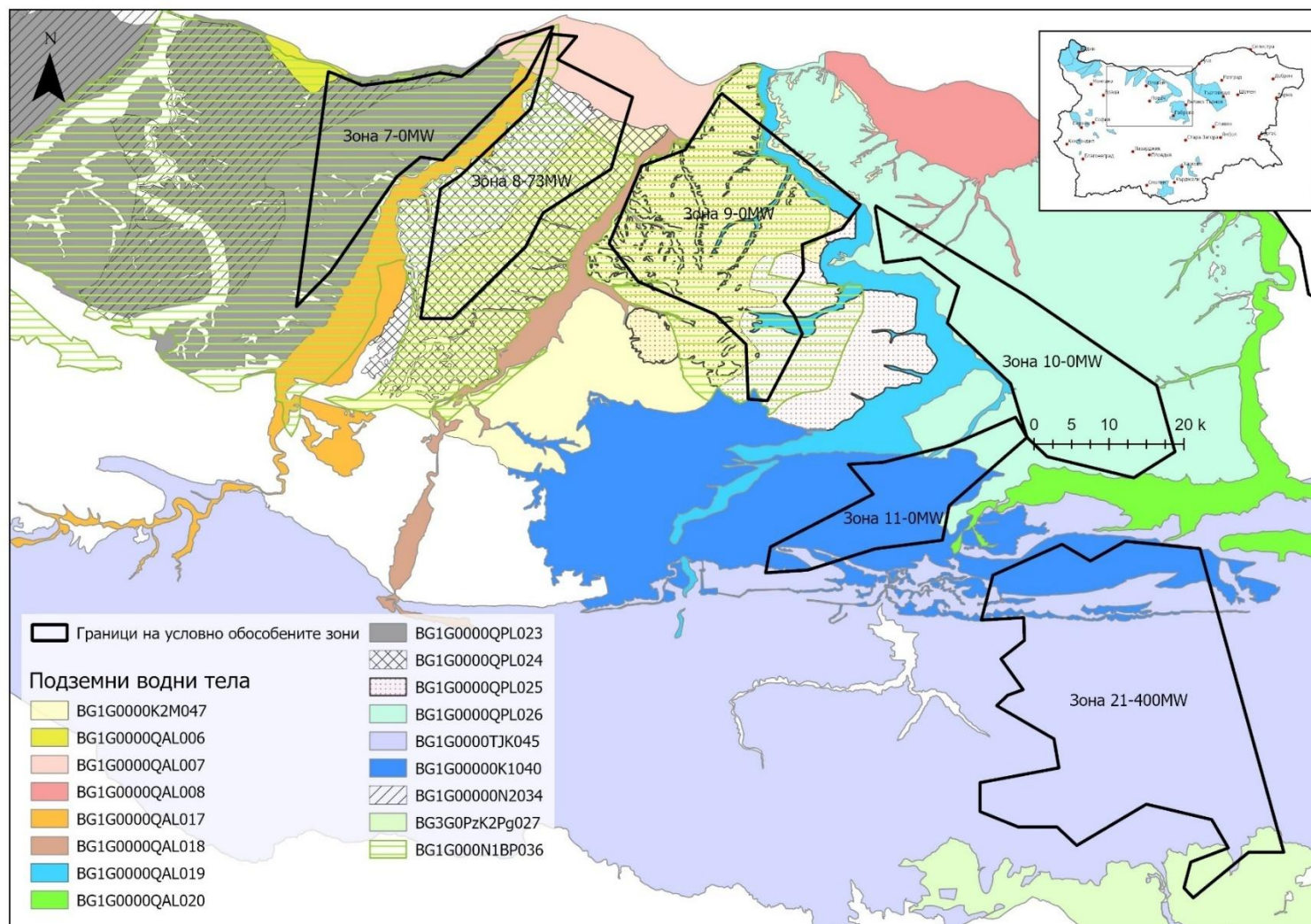
Код на ВТ	Име на ВТ	Количествено състояние	Химично състояние
BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	добро	добро
BG1G0000K2M047	Карстови води в Ломско-Плевеския басейн	добро	добро
BG1G0000K2M047	Карстови води в Ломско-Плевеския басейн	добро	добро
BG1G00000K2038	Пукнатинни води в района на р.Ерма и р.Искър	добро	добро
BG1G00000K2038	Пукнатинни води в района на р.Ерма и р.Искър	добро	добро
BG1G00000K2038	Пукнатинни води в района на р.Ерма и р.Искър	добро	добро
BG1G00000K2038	Пукнатинни води в района на р.Ерма и р.Искър	добро	добро
BG1G0000TJK044	Карстови води в Западния Балкан	добро	добро
BG1G0000TJK044	Карстови води в Западния Балкан	добро	добро
BG1G00000K1040	Карстови води в Ловеч-Търновския масив	добро	добро
BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация	лошо	добро
BG1G000K1HB050	Карстови води в Разградската формация	лошо	добро
BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан	добро	добро
BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация	лошо	добро
BG1G000K1HB050	Карстови води в Разградската формация	лошо	добро
BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан	добро	добро
BG1G00000K1040	Карстови води в Ловеч-Търновския масив	добро	добро
BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан	добро	добро
BG1G00000K1040	Карстови води в Ловеч-Търновския масив	добро	добро
BG1G0000TJK044	Карстови води в Западния Балкан	добро	добро
BG1G00000TJ046	Карстови води в Годечкия масив	добро	добро
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн	добро	добро
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн	добро	добро
Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“			
BG3G000000N053	„Порови води в Неоген - Свиленград-Стамболово“	добро	добро
BG3G000000Q010	„Порови води в Кватернер - река Арда“	добро	добро
BG3G000000Q012	„Порови води в Кватернер - Марица Изток“	добро	лошо
BG3G00000NQ009	„Порови води в Неоген - Кватернер - Хасково“	добро	лошо
BG3G00000Pt044	„Пукнатинни води - Западно- и централнобалкански масив“	добро	добро
BG3G00000Pt045	„Пукнатинни води - Шишманово – Устремски масив“	добро	добро
BG3G0000PgN019	„Порови води в Палеоген - Неоген - Марица Изток“	добро	лошо
BG3G0000PgN026	„Карстови води - Чирпан - Димитровград“	добро	лошо
BG3G000PtPg049	„Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс“	добро	добро
BG3G0PzK2Pg027	Пукнатинни води - Западно- и централнобалкански масив“	добро	лошо
Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“			
BG4G001PtPz027	„Пукнатинни води във Верила-Витошки блок“	добро	добро
BG4G00001Pg238	„Порови води в палеогенски седиментен комплекс на Пернишка котловина“	добро	лошо
BG4G000000N015	„Неоген - Брезник-Земен“	добро	добро
BG4G000000Q007	„Кватернер - Радомир-Брезник“	добро	добро

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 116 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

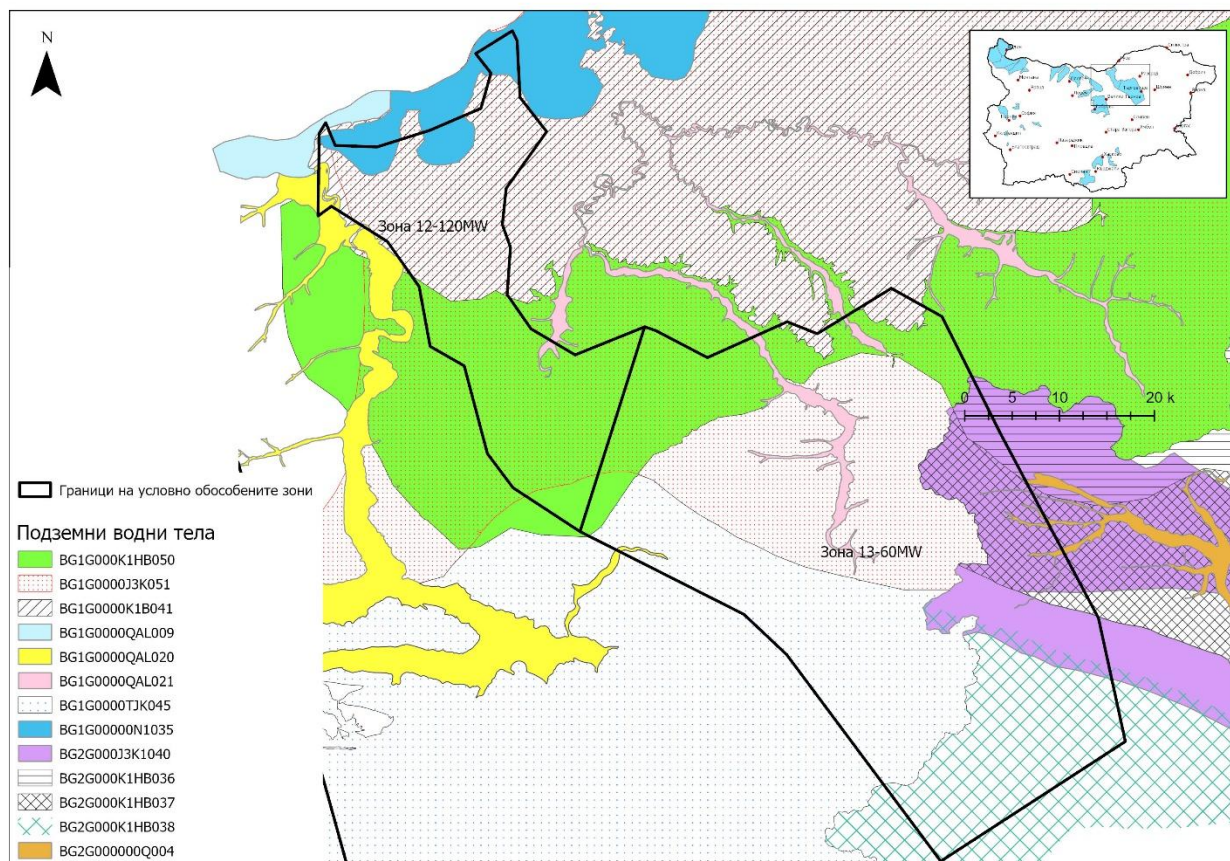
Код на ВТ	Име на ВТ	Количествено състояние	Химично състояние
BG4G001PtPz125	„Пукнатинни води във Влахино-огражденско-малешевско-осоговски метаморфити“	добро	добро
BG4G00001Pg138	„Порови води в палеогенски седиментен комплекс на Бобовдолска и Кюстендилска котловина“	добро	добро
BG4G000000Q004	„Кватернер – Благоевград“	добро	лошо
BG4G000T2T3028	„Карстови води в Земенски карстов басейн“	добро	добро
BG4G00001T2035	„Пукнатинно-карстови води в Бобошево-Мърводолски карстов басейн“	добро	добро
BG4G000000N014	„Неоген – Благоевград“	лошо	добро
Басейнова дирекция „Черноморски район“			
BG2G000000Q004	„Порови води в кватернера на р. Врана“	добро	добро
BG2G000K1NB036	„Пукнатинни води в хотрив - барем - апт Каспичан, Тервел, Крушари“	добро	лошо
BG2G000K1NB037	„Пукнатинни води във валанж - хотрив - апт Шумен – Търговище“	добро	лошо
BG2G000K1NB038	„Пукнатинни води във валанж - хотрив - апт Предбалкан Коневе – Търговище“	добро	добро
BG2G000J3K1040	„Карстови води в малм-валанж“	добро	добро

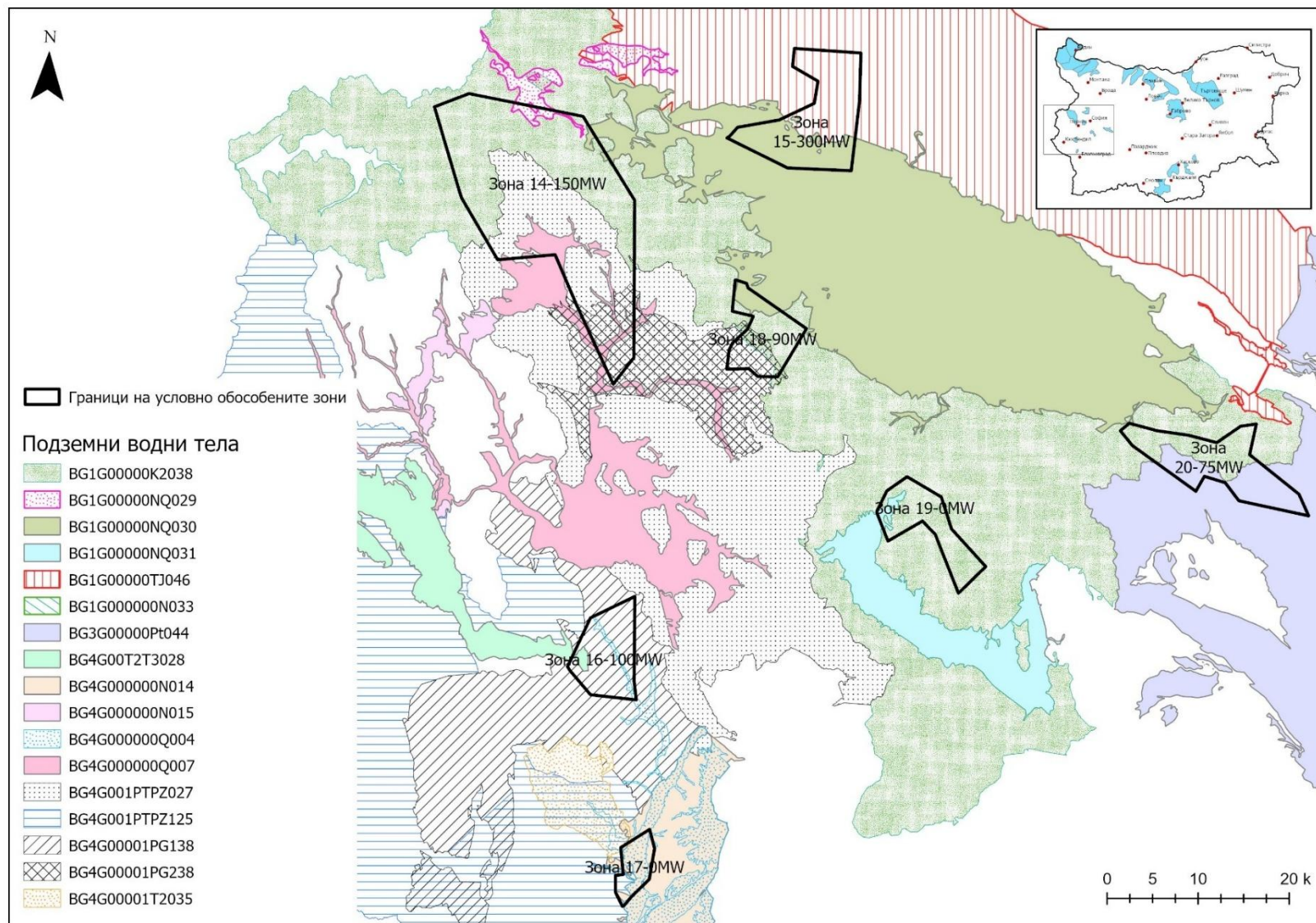
Фигура 30. Засегнати от приоритетни зони от 1 до 6 подземни водни тела

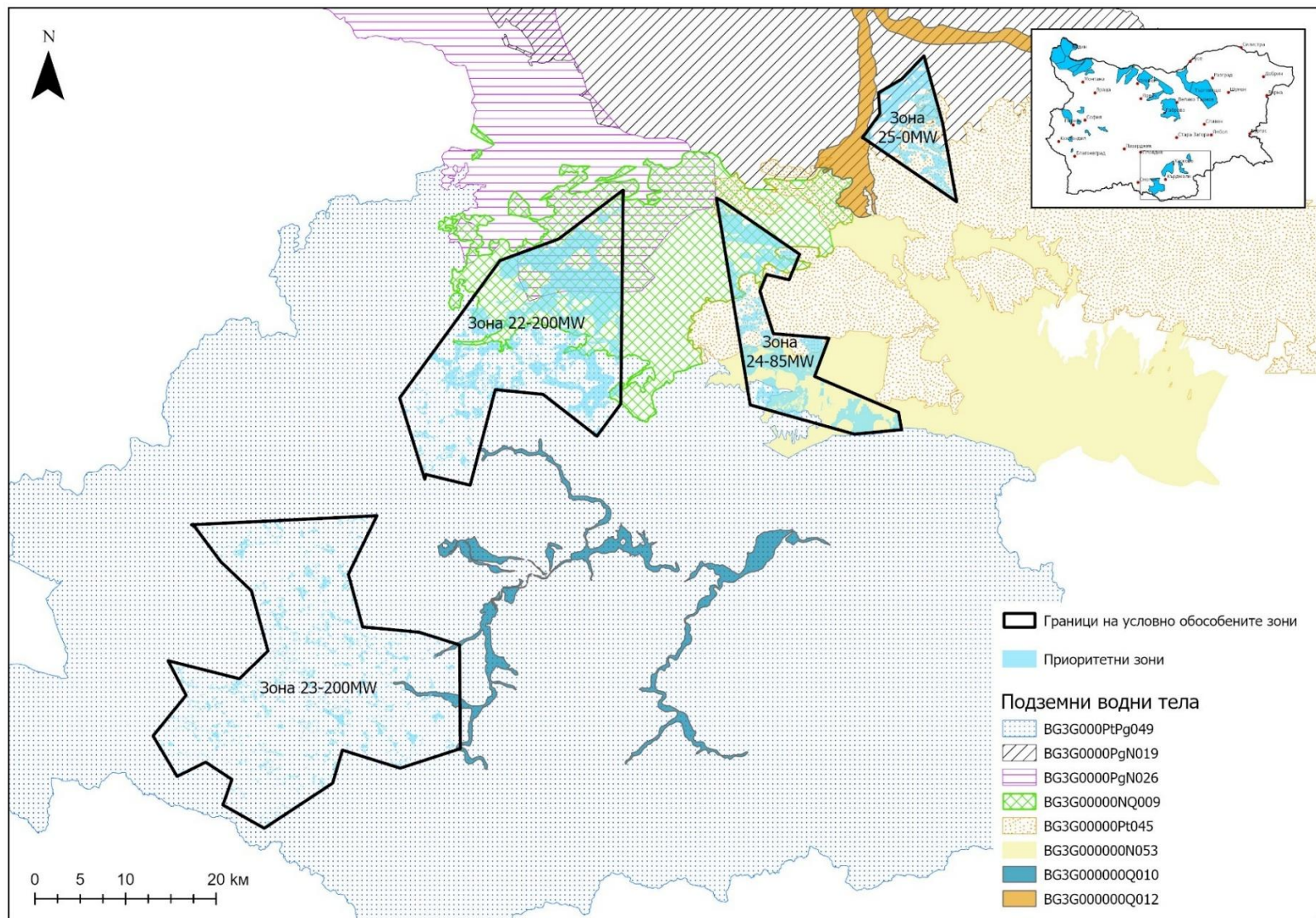
Фигура 31. Засегнати от приоритетни зони от 7 до 11 и 21 подземни водни тела

Фигура 32. Засегнати от приоритетни зони 12 и 13 подземни водни тела

Фигура 33. Засегнати от приоритетни зони от 14 до 20 подземни водни тела

Фигура 34. Засегнати от приоритетни зони от 22 до 25 подземни водни тела

2.1.2.3 Зони за защита на водите

Разглежданите приоритетни зони попадат в следните зони за защита на водите, както е посочено по-долу:

- Басейнова дирекция „Дунавски район“

Зоните за защита на водите съгласно чл. 119а, ал. 1 от ЗВ, засегнати от приоритетните зони в границите на БДДР, са както следва:

- Всички подземни водни тела са определени като зони за защита на питейните води;
- Зони за защита на питейните води от повърхностни водни тела: Зона 1 попада в зона с код BG1DSWWO1108, Зона 13 попада в зона с код BG1DSWYN1024, Зона 15 попада в зона с код BG1DSWIS1626, Зона 18 попада в зона с код BG1DSWIS1130, Зона 21 попада в зони с код BG1DSWYN1014, с код BG1DSWYN1115 и с код BG1DSWYN1215;
- Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – всички чувствителни зони в ДРБУ и Северна, Южна и Югозападна нитратно уязвима зона;
- Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми – Зона 2 и 7 попадат в зона с код BG1FSWDU000R001, Зона 21 попада в зона с код BG1FSWYN900R1215;

Приоритетните зони не попадат в защитените територии и зони, определени или обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване (зони за защита на водите по чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ).

Санитарно-охранителни зони, съгласно чл. 119, ал. 4, т. 2 от ЗВ и буферни зони около водовземните съоръжения/системи, в случаите когато не са определени СОЗ

Санитарно охранителните зони, в които попадат посочените в Плана приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия са дадени в Приложение №2.

С цел опазване на водоизточниците, използвани за питейно-битово и самостоятелно питейно-битово водоснабдяване, в случаите когато не е учредена СОЗ, около водовземното съоръжение, се определя буферна зона с радиус 1 000 m. Някои от приоритетни зони попадат в буферни зони с радиус 1 000 m около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване без определена СОЗ по реда на Наредба №3/16.10.2000 г., като същите са представени Приложение №2 към настоящия Доклад. В границите на буферните зони е необходимо спазването на посочените в Приложение 1 към Националния каталог от мерки към ПУРБ 2016-2021 г. (актуално и към ПУРБ 2022-2027 г.) забрани и ограничения.

- Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“

Зоните за защита на водите съгласно чл. 119а, ал. 1 от ЗВ, засегнати от приоритетните зони в границите на БДИБР, са както следва:

- Зона № 23 попада в границите на зона за защита на водите - „р. Казаците – ПБВ“ с код BG3DSWAR400R037 определена съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 1 от ЗВ, включена в Раздел 3, точка 1 на ПУРБ на ИБР;

- Зоните попадат в границите на зона за защита на водите - чувствителни зони „Водосбор на р. Арда“ с код BGCSARI01, „Водосбор на р. Марица“ с код BGCSARI06, „Водосбор на р. Тунджа“ с код BGCSARI12, определени съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 3, буква „б“ от ЗВ, включена в Раздел 3, точка 3.3.2 на ПУРБ на ИБР и в уязвима зона, определена съгласно чл. 119а, ал.1, т. 3, буква „а“, включена в Раздел 3, точка 3.3.1 от ПУРБ на ИБР;
- Зона № 22 засяга малка част от зона за защита на водите „Река Харманлийска“ с код BG3FSWMA100R013 определена съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 4 от ЗВ, включена в Раздел 3, точка 3. 4. на ПУРБ на ИБР;
- В границите на Зона 23 е разположена зона за защита на водите „Река Малка река (Аламовска)“ с код BG3FSWAR400R018 определена съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 4 от ЗВ, включена в Раздел 3, точка 3. 4. на ПУРБ на ИБР;
- Част от зоните попадат в границите на зони за защита на водите - ЗЗ „Българка“ с код BG0000399, ЗЗ „Родопи – Източни“ с код BG0001032, ЗЗ „Остър камък“ с код BG0001034, ЗЗ „Средна гора“ с код BG0001389, ЗЗ „Родопи – Средни“ с код BG0001031, ЗЗ „Централен Балкан – буфер“ с код BG0001493, ЗЗ „Река Соколица“ с код BG0000440 определени съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ, включени в Раздел 3, точка 3. 5. 1. на ПУРБ на ИБР;
- Част от зоните попадат в границите на зони за защита на водите - ЗЗ „Българка“ с код BG0000399 и ЗЗ „Доброостан“ с код BG0002073 определени съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 5 от ЗВ, включени в Раздел 3, точка 3. 5. 2. на ПУРБ на ИБР.

Санитарно-охранителни зони, съгласно чл. 119, ал. 4, т. 2 от ЗВ и буферни зони около водовземните съоръжения/системи, в случаите когато не са определени СОЗ

Част от зоните попадат в границите на санитарно-охранителни зони (СОЗ) около водоизточници от подземни или минерални води учредени със Заповед № СОЗ-М-118/13.05.2008 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-А-120/20.05.2008 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-А-121/20.05.2008 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-М-209/19.01.2011 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-А-189-1/26.10.2011 г. (зона 23), Заповед № СОЗ-А-250/18.01.2013 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-А-251/23.01.2013 г. (зона 23), Заповед № СОЗ-М-265/01.11.2013 г. (зона № 20), Заповед № СОЗ-М-270/20.05.2014 г. (зона № 20), Заповед № СОЗ-А-285/16.01.2015 г. (зона 23), Заповед № СОЗ-А-290/17.04.2015 г. (зона 23), Заповед № СОЗ-М-299/02.09.2015 г. (зона № 20), Заповед № СОЗ-А-304/29.12.2015 г. (зона 23), Заповед № СОЗ-М-306/25.08.2016 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-М-320/11.07.2017 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-М-322/14.07.2017 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-М-325/04.10.2017 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-М-340/28.10.2017 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-М-385/18.03.2020 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-М-405/25.11.2021 г. (зона № 22), Заповед № СОЗ-А-475/21.06.2024 г. (зона 23), Заповед № МОСВ №РД-770/11.10.2012 г. (зона 23).

- **Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“**

Зоните за защита на водите съгласно чл. 119а, ал. 1 от ЗВ, засегнати от приоритетните зони в границите на БДЗБР, са както следва:

- Зона 14 попада в следните зони за защита на водите по смисъла на чл. 119а, ал. 1, т. 1 - зони за защита на водите на ПВТ, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, а именно:

- ✓ ПВТ „Пукнатинни води във Верила-Витошки блок“ с код BG4DGW00001Pg238;
- ✓ ПВТ „Порови води в палеогенски седиментен комплекс на Пернишка котловина“, с код BG4DGW 00001Pg238;
- ✓ ПВТ „Неоген - Брезник-Земен“, с код BG4GW000000N015;
- ✓ ПВТ „Кватернер - Радомир-Брезник“, с код BG4GW000000Q007.
- Зона 14 попада в следните зони за защита на водите по смисъла на чл. 119а, ал.1. т. 5:
 - ✓ Защитена зона за опазване на природните местообитания „Любаш“ с код BG0000624;
 - ✓ Защитени зони за опазване на дивите птици, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, а именно: „Мещица“ - с код BG0002101, Руй- с код BG0002112 и Ноевци - с код BG0002089.
- Зона 16 попада в следните зони за защита на водите по смисъла на чл. 119а, ал. 1, т. 1 - зони за защита на водите на ПВТ, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, а именно:
 - ✓ ПВТ „Пукнатинни води във Влахино-огражденско-малешевско-осоговски метаморфити“, с код BG4GW001PtPz125;
 - ✓ ПВТ „Порови води в палеогенски седиментен комплекс на Бобовдолска и Кюстендилска котловина“, с код BG4GW00001Pg138;
 - ✓ ПВТ „Кватернер – Благоевград“, с код BG4GW000000Q004;
 - ✓ ПВТ „Карстови води в Земенски карстов басейн“, с код BG4GW000T2T3028.
- Зона 16 попада в следните зони за защита на водите по смисъла на чл. 119а, ал.1. т. 5:
 - ✓ Защитена зона за опазване на природните местообитания „Конявска планина“ с код BG0000298;
 - ✓ Защитени зони за опазване на дивите птици, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване „Долна Козница“ - с код BG0002100.
- Зона 17 попада в следните зони за защита на водите по смисъла на чл. 119а, ал. 1, т. 1 - зони за защита на водите на ПВТ, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, а именно:
 - ✓ ПВТ „Пукнатинно-карстови води в Бобошево-Мърводолски карстов басейн“, с код BG4GW00001T2035;
 - ✓ ПВТ „Пукнатинни води във Влахино-огражденско-малешевско-осоговски метаморфити“, с код BG4GW001PtPz125;
 - ✓ ПВТ „Неоген – Благоевград“, с код BG4GW000000N014;
 - ✓ ПВТ „Кватернер – Благоевград“, с код BG4GW000000Q004.
- Зона 17 попада в следните зони за защита на водите по смисъла на чл. 119а, ал.1. т. 5:
 - ✓ Защитена зона за опазване на природните местообитания „Скрино“ с код BG0001013;

- ✓ Защитени зони за опазване на дивите птици, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване „Бобошево“ - с код BG0002107.
- Зона 18 попада в следните зони за защита на водите по смисъла на чл. 119а, ал. 1, т. 1 - зони за защита на водите на ПВТ, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, а именно:
 - ✓ ПВТ „Порови води в палеогенски седиментен комплекс на Пернишка котловина, с код BG4GW00001Pg238;
 - ✓ Пукнатинни води във Верила-Витошки блок, с код BG4GW001PtPz027.
- Зона 18 попада в следните зони за защита на водите по смисъла на чл. 119а, ал.1, т. 5:
 - ✓ Защитена зона за опазване на природните местообитания „Витоша“ с код BG0000113;
 - ✓ Защитени зони за опазване на дивите птици, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване „Витоша“ с код BG0000113;
 - ✓ Защитена територия – Природен парк „Витоша“, в която поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за неговото опазване.

Санитарно-охранителни зони, съгласно чл. 119, ал. 4, т. 2 от ЗВ и буферни зони около водовземните съоръжения/системи, в случаите когато не са определени СОЗ

В приоритетни зони попадат санитарно-охранителните зони, изградени около водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и/или около водовземни съоръжения за минерални води, по смисъла на чл. 119, ал. 4 от ЗВ, дадени в **Приложение №2** към настоящия доклад.

• **Басейнова дирекция „Черноморски район“**

Зоните за защита на водите съгласно чл. 119а, ал. 1 от ЗВ, засегнати от приоритетна зона 13, попадаща в границите на БДЧР, са както следва:

- ПоВТ BG2KA900L021 е определено за зона за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване - повърхностни води в Черноморски район за басейново управление, с код 2DSWL021;
- Всички подземни водни тела са определени като зони за защита на питейните води;
- Следните подземни и повърхностни водни тела попадат в нитратно уязвими зони на подземни и повърхностни водни тела, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати, приложение 1 към Заповед № РД 900/21.10.2024 г. на министъра на околната среда и водите:
 - ✓ BG2G000000Q004 Порови води в кватернера на р. Врана;
 - ✓ BG2G000K1HB036 Пукнатинни води в хотрив-барем-апт Каспичан-Тервел-Крушари;
 - ✓ BG2G000K1HB037 Пукнатинни води във валанж – хотрив - апт Шумен -Търговище;
 - ✓ BG2KA900L021 язовир „Тича“;
 - ✓ BG2KA800L029 язовир „Съединение“;

- ✓ BG2KA900R1137 р. Камчия - след с. Тича до язовир „Тича“;
- ✓ BG2KA900R035 р. Драгановска от извор до вливане в язовир „Тича“;
- ✓ BG2KA800L032 язовир „Поляница“;
- ✓ BG2KA800R1131 I участък: р. Врана от гр. Търговище до вливане на р. Керизбунар (Андере); II участък: р. Сива (Лиляк) до вливане в р. Врана; III участък: р. Кьошка (Башбунар) до вливане в р. Врана;
- ✓ BG2KA800R030 р. Керизбунар (Андере) от извор до язовир „Съединение“;
- ✓ BG2KA800R1031 р. Врана от извор до гр. Търговище;
- ✓ BG2KA800R033 I участък: р. Калайджидере - от извор до след пътя Търговище-Преслав, до вливане в р. Кралевска; II участък: р. Кралевска от извор до вливане на р. Отекидере; III участък: р. Отекидере от извор до вливане в р. Кралевска; IV участък: - р. Кралевска от вливане на р. Отекидере до в р. Врана.
- Чувствителна зони на територията на Черноморски район за басейново управление на водите, съгласно Заповед РД № 970/28.07.2003 г. на министъра на околната среда с код BGCSARI05, обхващаща водосбора на р. Камчия;
- Следните зони за защита на водите, свързани с опазване на воднозависими видове и местообитания по Директивата за местообитанията:
 - ✓ Екокоридор Камчия-Емине с код BG0000393;
 - ✓ Котленска планина с код BG0000117;
 - ✓ Островче с код BG0000173;
 - ✓ Преславска планина с код BG0000421;
 - ✓ Ришки Проход с код BG0000149;
 - ✓ Тича с код BG0000178.
- Следните зони за защита на дивите птици по Директивата за птиците на територията на Черноморски басейнов район:
 - ✓ Котленска планина с код BG0002029;
 - ✓ Овчарово с код BG0002093.

Санитарно-охранителни зони, съгласно чл. 119, ал. 4, т. 2 от ЗВ и буферни зони около водоземните съоръжения/системи, в случаите когато не са определени СОЗ

В границите на повърхностните и подземните водни тела, засегнати от приоритетна зона 13, са установени следните санитарно-охранителни зони, изградени около водоземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и/или около водоземни съоръжения за минерални води, по смисъла на чл. 119, ал. 4 от ЗВ, дадени в **Приложение №2** към настоящия доклад.

2.1.3 ГЕОЛОЖКА СРЕДА

Релефът на България е формиран вследствие на сложното и продължително палеогеографско развитие. Територията на страната е част от Алпо-Хималайския орогенен пояс, което обуславя запад-източната посока на основните линии на релефа и простирането на едрите морфографски единици.

Голямата сложност и разнообразие в тектонския строеж и геоморфоложките условия, значителната пъстрота в петрографският състав на скалите и претърпените от тях промени са допринесли за голямото разнообразие в инженерно-геоложките условия на страната.

В тектонско отношение България попада в северния клон на Алпийския ороген, разположен между Евро-Азиатската плоча от север и Африканската и Арабската плочи от юг.

На територията на страната са отделени следните основни тектонски морфоструктури:

- Мизийска платформа;
- Балканиди (с Предбалканска и Старопланинска зона) и
- Рило-Родопски масив.

Границите между основните структури са характерни разломни нарушения, както следва:

- Балканидна челна ивица (Предбалкански разлом) - между Мизийската платформа и Балканидите;
- Маришкия дълбочинен разлом – между Средногорската зона и Родопския масив.
- Мизийската платформа заема северните части от територията на страната в Дунавската равнина - представлява континентална крайнина на Евразия, която по време на Алпийското орогенообразуване се отличава със стабилен платформен режим. На нейната територия са обособени 2 субструктури – Севернобългарско издигане на изток и Ломско-Плевенска депресия на запад.

Геоложкият строеж е типичен за платформите. Характеризира се с основа от палеозойски метаморфни скали, нагънати в периода на херцинско орогено-образуване, покрити от хоризонтална надстройка от карбонатни, глинести и глинесто-карбонатни и кластични комплекси с мезозойска и неозойска възраст с различна дебелина. Карбонатните комплекси са представени от обикновени, черупчести или песъчливи варовици, под които обикновено залягат мергели и глинени. Тази конфигурация на земните пластовете е причина за широкото разпространение на свлачищни процеси.

В района на Севернобългарското издигане средната дебелина на седиментната надстройка е 600 m, като най-малка е в района на Нови пазар – 300 m. В Ломската депресия средната дебелина е 1200 m, като тя е най-голяма в района на гр. Ловеч-1700 m.

През плейстоцена върху седиментната надстройка се формира льосова покривка с ширина 25-60 km с дебелина в близост до р. Дунав до 1.0 m. Типичният льос има голяма порестост (40-60%) и е изграден от пясък – до 10%, глинести частици – около 14% и прахово съдържание – до 85% (Беров и Иванов, 2014). В южна посока льосът преминава в льосовидна покривка (глинест льос), като дебелината му също намалява.

Речните долини и крайдунавските низини на Мизийската платформа са запълнени с алувиални глинесто-песъчливи и чакълесто-песъчливи наслаги с кватернерна възраст. Дебелината им е различна, като най-голяма е за низините по р. Дунав, където средно е около 20 m.

Блаканидите са част от Моравско-Родопският масив и включват няколко структури, развити в направление северозапад – югоизток в пространството между стабилните области на Мизийската платформа от север и Родопския масив от юг. Северната част е изградена от антиклинални и синклинални гънки на Предбалкана и Стара планина, формирани между кредата и палеогена, докато южната част се характеризира с блоково-разломна структура в която са отделени Средногорска зона, Тракийско-Тунджанска и Странджанска зони. Границите между тях са характерните разломи, а именно:

Старопланинска челна ивица - между Предбалкана и Старопланинската зона:

Предбалкана е изграден от палеозойски и мезозойски седименти (до долна креда), разположени върху магмени и метаморфни скали на отделни фрагменти или части от южните крайнини на Мизийската платформа. Представени са от теригенни и карбонатно-теригенни комплекси, които са преобърнати в средните части на Предбалкана в района на Троян и Тетевен. На места те са припокрити от базална, теригенна, въгленосна и мергелни задруги с горнокредна и палеогенска (ценоман) възраст.

Старопланинската зона обхваща централния хребет на Стара планина и неговите склонове. Геоложкият строеж се характеризира с мезозойски скали върху които са развити неогенски и палеогенски комплекси. В ядките на високо издигнатите антиклинали на запад от р. Янтра се разкриват скали и от домезозойската подложка, които липсват в източната част на Старопланинската зона (на изток от р. Янтра).

Задбалкански дълбочинен разлом - между Средногорската и Старопланинската зона.

Средногорската зона включва задбалканските котловини и Средна гора. Геоложкият строеж на Средна гора е представен от седиментно-вулкански комплекс (андезити, туфи и туфити, примесени със седиментни скали - варовици и мергели) и множество интрузивни тела. На места при орогенезата са разкрити и по-стари скали – гранити, гнайси, слюдни шисти. Котловините представляват грабени, отделени една от друга чрез хорстове. В тях са формирани кватернерни (алувиални) наслаги – пясъци, песъчливи глини, глинести пясъци и глини със значителна дебелина. В подножията към оградните склонове се разкриват по-стари скали - гнайси и гранити, а на изток – андезити и варовици.

Тракийско-Тунджанската зона на юг граничи с Маришката разломна зона, която отделя Балканидите от Рило-Родопския масив. Зоната включват две грабенови структури, образувани през плиоцена. Основата им е изградена от сиенити и гранити с палеозойска възраст. Над тях през плиоцена са се формирали седиментни наслаги – пясъци, песъчливи глини, глинести пясъци и глини, варовици, пясъчници и конгломерати. Най-отгоре са отложени дебели кватернерни речни наслаги.

Странджанската зона представлява антиклинорий, който се е формирал в резултат на вулканска дейност през палеозоя, когато са се формирали планините Странджа и Сакар, както и Манастирските, Светиилийските и Дервенските възвишения. В геоложкия строеж на района преобладават гранити, андезити и ефузивни скали (туфи и туфити), около които са развити метаморфни скали с различна възраст – мрамори, гнайси и др.

Рило-Родопският масив, включващ Рило-пиринската зона, Родопският масив, Осогово-Беласишката зона и района на Краището, е част от Моравско-Родопската зона във вътрешните части на Алпийския ороген. Представлява редуващи се грабени (котловини) и хорстове (планински вериги). Изграден е от метаморфни скали, свързани с високостепенен метаморфизъм характерен за навличането на литосферните плочи през палеозоя и мезозоя и магмени скали образувани в резултат на интензивен магматизъм по разседите през палеогена. Грабеновидните структури са запълнени с вулканогенно-седиментни и седиментни комплекси. На територията на България в масива са отделени няколко зони.

Рило-пиринската зона включва планинските вериги на Рила и Пирин и котловините в долината на р. Места – Разложка и Гоцеделчевска. Планинските масиви са резултат от сводово издигане, съпроводено с разломяване и преместване на образувалите се блокове по разломите. Рилският масив представлява плутон изграден от гранити и гранодиорити и протерозойски метаморфни скали – гнайси, слюдени шисти, амфиболити и мрамори. Пирин е хорстова структура, изградена от мрамори, мраморизирани варовици, амфиболити, шисти и гранитогнайси и палеозойски и мезозойски гранитни интрузиви. Основата на грабеновите понижения (котловините) е изградена от гранити, мрамори и гнайси. Върху тях е отложен седиментен комплекс представен от конгломерати, пясъчници, брекчи, туфи, туфити и въглища. Съвременните наслаги (неоген и кватернер) включват речни отложения на чакъли, пясъци и глини.

Родопският масив, в който са отделени Западни Родопи и Източни Родопи е известен като най-старата суша на територията на България, с изключение на източната му част, където по-късните етапи на геолошко развитие са под вода.

В геоложкия разрез се отделя стар кристалинен цокъл, изграден от гранити, гранодиорити, гнайси, шисти, амфиболити и мрамори и съвременна надстройка от вулканогенно-седиментни скали и интрузиви – риолити, андезити, туфи, доломити и др. формирана през палеогена. Вулканската дейност е по-силно изразена в Източните Родопи. През неогена започва сводово издигане на масива, придружено от вулканска дейност и блоково разломяване и разместване.

Осоговско-Беласишка зона, в която влизат планинският масив на Осогово и Беласица и грабеновидните котловини по долината на р. Струма. Планинският масив е изграден от гранити, вмествени в палеозойски и допалеозойски гнайси-шисти и амфиболити. Котловините са запълнени със слабо-споени наносни материали – пясъчници, конгломерати и др. На места в котловините се разкриват вулканити формирани през плиоцена.

Краище е район, характеризиращ се със сложни тектонски движения в различните минали периоди в резултат на които се е формирал мозаечен геоложки строеж в който влизат докамбрийски метаморфни скали (гнайси, гранитогнайси, шисти и мрамори), палеозойски и мезозойски седименти (конгломерати, пясъчници, мергели, варовици) и съвременни материали (глини, мергели, пясъци, въглища, конгломерати).

Съгласно съществуващото инженерногеолошко райониране на България са обособени 5 региона и дванадесет инженерногеоложки области:

Мизийски регион:

- Ломска област- свързана е с рискове от пропадане на льос, свлачища и нестабилни наслаги в речните долини;

- Лудогорско-Добруджанска област- в тази област присъстват *свлачища, ерозия* и нестабилни склонове, особено по Дунава и неговите притоци;
- Причерноморска област- характерна с прилежащи към Черно море терени с *абразия и брегова нестабилност*.

Балканиден регион

- Предбалканска област- преходни форми между равнинна и планинска геология (флиши и тежки склонове);
- Старопланинска област- активни гравитационни процеси (свлачища, ерозия), стръмни релефни форми;
- Средногорска област- сложна тектонска структура, сблъсък на блокове;
- Област на междупланонски котловини и низини- котловини между планински вериги с различни рискове.

Рило-Родопски регион

- Западна Високопланинска област- характерна с твърди кристални скали и стръмни склонове;
- Източнородопска област- планински и силно разчленени релефни форми.

Странджански регион

- Страндажанска област- специфични метаморфни комплекси, стабилни скали, но локални ерозионни процеси.

Крайщиден

- Крайщенска област- блоково-разломени структури в западна България
- Горнотракийска област- част от Тракийската низина с разнообразни седиментни наслаги.

Различните геоложки структури и геоложкия риск, следващ от естествените физикогеоложки и/или техногенни процеси са основен фактор при взимането на проектантските решения при изграждането на линейната сухоземна инфраструктура, както и на съоръжения към нея.

От физико-геоложките явления решаващо значение за нашата страна имат речната и овражна ерозия, свлачищата, срутищата, обрушванията, пропадането и сеизмичността.

Разрушителните процеси могат да бъдат разделени като такива с внезапно действие или периодично активизиране, такива с непрекъснато действие, както и процеси с непрекъснато действие, водещи до внезапни явления.

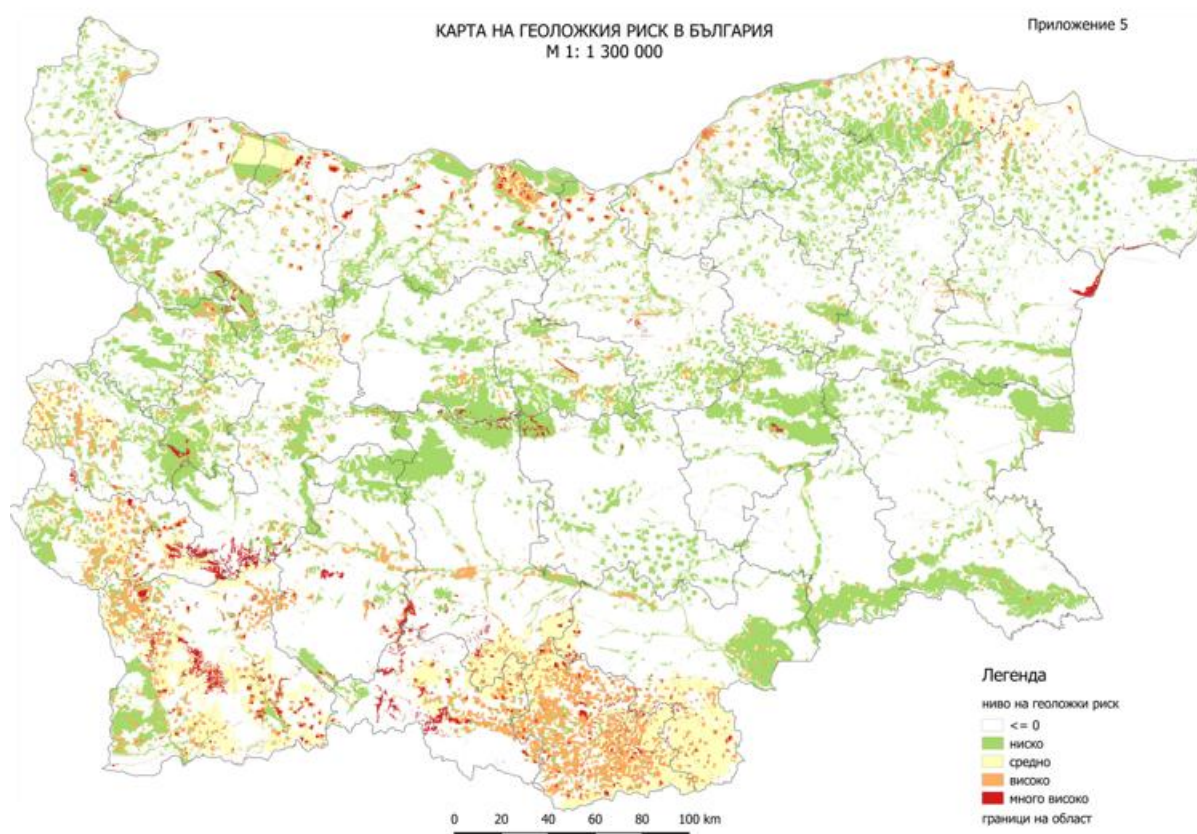
Най-често срещани разрушителни процеси и явления са:

Физико-геоложки явления

Физико-геоложките явления са много и разнообразни както по характер така и по площ на проявление. Сложният геоложки строеж и интензивната тектоника на територията на България обуславят развитието на разнообразни процеси и явления: гравитационни процеси (свлачища, срутища, кално-каменни порои), ерозия, абразия, слягане, пропадане, втечняване на почви и др.

Предпоставка за тези процеси са геоложкия строеж и тектонските структури, но в повечето случаи процесите са свързани и помежду си, взаимодействат си и не винаги е възможно да бъдат отделени. Физико-геоложките явления могат да имат естествен произход, когато са резултат от комбинирането на природни фактори и естествените процеси (геоложки и тектонски строеж, ерозия, морска абразия, изветряне) или да са свързани с човешка дейност (натоварване от сгради, инфильтрация на канализационни води и др.). Не рядко причините са комбинация от природни и антропогенни фактори.

Геоложката опасност в България, определяна като вероятност от проява в определен период от време в рамките на дадена област на потенциално разрушително явление, в зависимост от вида и нейната интензивност (5 степени от 0 до 1) е показана на Фигура 35.

Фигура 35. Карта на геоложкия риск (източник: <https://gis.mrrb.government.bg/KGR/>)

Свлачища

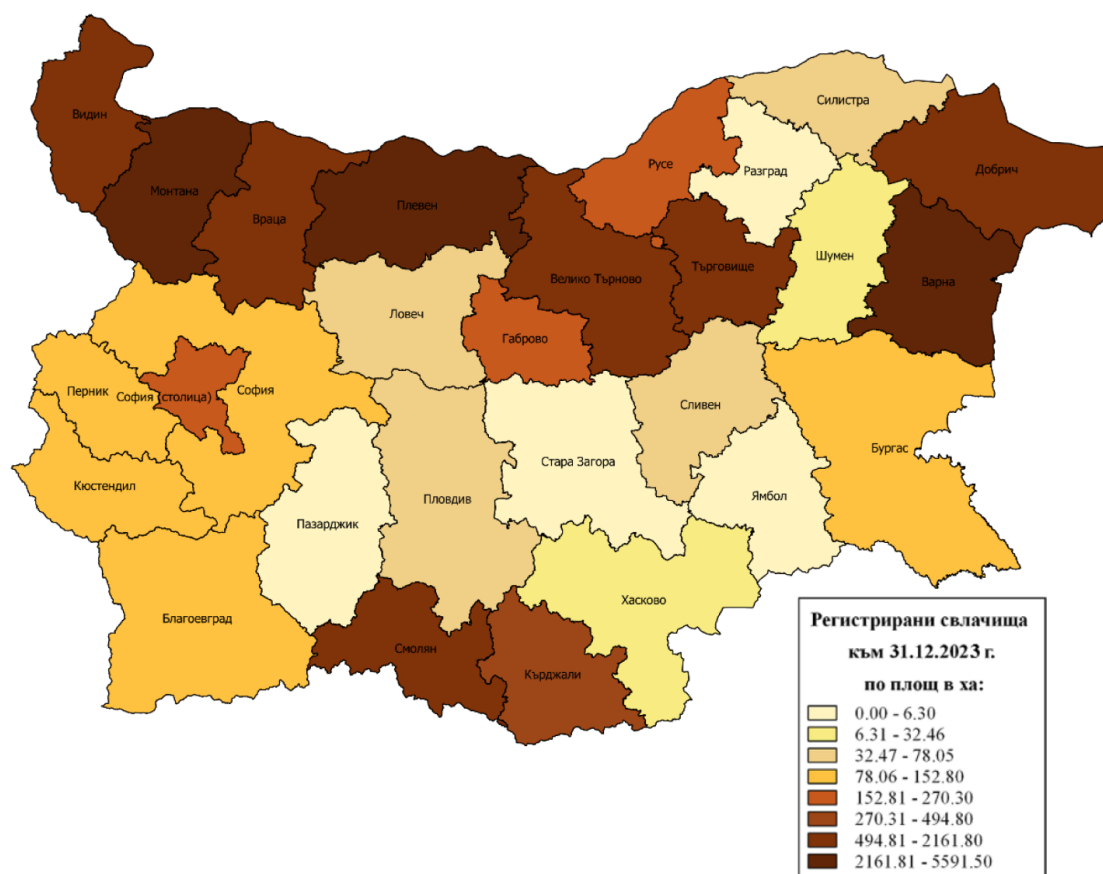
Свлачищата са един от основните елементи, формиращи геоложката опасност. Те са широко, но неравномерно проявени на територията на страната. В резултат на проявление на различни типове свлачища са засегнати множество участъци от пътната и жп инфраструктура.

Свлачищата на територията на България са разнообразни по тип и механизъм. Най-често се проявяват в наклонени терени подложени на ерозионно-абразионни процеси, в контактната зона между повърхностни водни тела и сушата. Подобни условия, в които са развити свлачищни процеси има по:

- високия Дунавски бряг и стръмните десни склонове на големите притоци на р. Дунав- Лом,

Цибрица, Огоста, Искър. Големи свлачища по р. Дунав са регистрирани в районите на Оряхово, Никопол и Свищов;

- Черноморското крайбрежие - свличания и движение на големи земни маси има в района на Балчик, Златни пясъци и Варненските квартали Владиславово и Аспарухово. По южното Черноморско крайбрежие свлачищата са по-малки и локални. Като цяло в този район по-изразени са процесите на морска абразия, например в района Сарафово.
- проломните участъци на реките Искър, Камчия, Струма, Места, Въча, Арда, Чепеларска.
- окрайнините на котловините в Южна България.

Фигура 36. Разпределение на площите засегнати от свлачищни процеси, ha; Източник: ИАОС, Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда 2025

Нововъзникналите свлачища през 2023 г. са 15 бр., с обща площ около 4,1 ha, като 5 от тях са проявени в урбанизирана територия, а 10 – извън урбанизирана територия. Активизирани са процесите в 29 регистрирани свлачищни района. Нововъзникналите свлачища са на територията на общини Аврен, Ботевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Враца, Горна Оряховица, Перник, Пещера, Плевен, Правец, Своге.

Активизирани са свлачища на територията на общини Аксаково, Асеновград, Бобов дол, Велико Търново, Враца, Горна Оряховица, Доспат, Дупница, Иваново, Кърджали, Мездра, Неделино, Никопол, Родопи, Сатовча, Свиленград, Своге, Симитли, Смолян, Столична община – Район „Банкя“ и Район „Владая“, Трън.

Регистрираните към 31.12.2023 г. свлачища на територията на страната са 2 234 бр. с обща площ около 22 103 ha, като от тях:

- Активните/периодично активни свлачища са 824 бр. със засегната площ около 6 335 ha;
- Потенциалните/временно стабилизирани свлачища са 941 бр. със засегната площ около 10 347 ha;
- Затихналите/стабилизирани свлачища са 469 бр. със засегната площ около 5 429 ha.

От общия брой регистрирани свлачища (2 234 бр.), 1 308 бр. (59% от общия брой) с площ около 16 419 ha (74% от общата площ) са в урбанизирани територии. Останалите 926 бр. с площ около 5 691 ha, са разпространени по републикански и общински пътища, и частично- в земеделски и горски територии.

През периода 2014-2023 г. продължава увеличаване на свлачищата и засегнатата територия, като проявлението на свлачищната активност е през пролетния сезон след снеготопене и след интензивни валежи. През 2023 г. се наблюдава увеличаване на броя на нововъзникналите свлачища спрямо 2022 г. (през 2022 г.- 11 бр., а през 2023 г.- 15 бр.), активизираните свлачища също са с тенденция към увеличение- 26 бр.- за 2022 г., 29 бр.- за 2023 г.

Въпреки регистрирането на повече като брой нови свлачища, общата им площ е два пъти по-малка спрямо площта на нововъзникналите през 2022 г. (площ за 2022 г.- 9,5 ha, площ за 2023 г.- 4,1 ha).

Срутища

Проявяват се предимно в планински райони, характерни за вертикални скални откоси (клифове), по стръмни до отвесни склонове и са свързани с откъсване и падане на големи скални късове или блокове и отлагането им в основата на склона или откоси под действието на силите на тежестта. Размерите им се обуславят от наклона, височината и напукаността на масива. Срутванията се дължат на различни фактори – изветряне, ерозия, абразия, обилни валежи и земетресения. В основата на процеса са пукнатинните системи, разломни зони, зони на разтоварване на масив или по пласторед.

Срутищата на територията на страната са проявени предимно в планинските райони и речни долини, изградени от здрави, но напукани скални разновидности. Такива са районите на планините Рила, Пирин, Родопи и Стара Планина, долината на р. Русенски Лом, Шуменското и Провадийско-Роякско плато.

Обрушвания

Обрушването на скалите е особено опасно явление за тунелното строителство. Обикновено това явление се предшества от повишен скален натиск, като особено неблагоприятни са условията при преминаване на тектонски нарушения с наличие на подземни води.

Ерозионните процеси

Ерозията е линейна и площна. Площната ерозия е от значение за селското стопанство. Линейната ерозия е характерна за терени с наклон над 5-8° и засяга предимно алувиални и делувиялни отложения

Ерозията е вследствие рушителната дейност на реките, а формите които се създават са ерозионните форми.

Ерозията може да бъде дълбочинна и странична. Най-характерна форма на дълбочинната речна ерозия е речната долина. Нееднаквата твърдост на скалите е предпоставка за създаване на речното легло, в резултат на което се образуват бързеи, прагове и водопади, които са от значение при мостовото строителство.

Ерозионните процеси застрашават безопасната експлоатация на изградените инженерни съоръжения.

Кално-каменни порои (сели)- резултат са от интензивни валежи в райони със стръмни склонове, рядка растителност и силно изветряне на земната основа. Такива райони в България са западния склон на Пирин, Кресненското дефиле, Родопите, в района на Златица и Казанлък.

Абразия

Морската абразия е развита по протежението на цялото Черноморие и е резултат от въздействието на морските вълни върху брега. Тя е фактор за възникването на повечето от крайбрежните свлачища, но има и райони в които е развита самостоятелно. Проявена е по Северното Черноморие- на юг от Варна, в района на Балчик и на север от нос Калиакра, както в района на Бургас, Сарафово, между Поморие и Несебър и около н. Емине.

Тя се проявява в 70% от дължината на бреговата зона. Последиците от действието на морската абразия са: активизиране на стари и/или предизвикване на нови свличания, срутища, разрушаване на подпорни стени и съоръжения, изградени в бреговата зона.

Карстообразуването е процес, който се развива във варовити скали. Скоростта на развитието му е много малка и практически не застрашава непосредствено устойчивостта на инженерните съоръжения.

От съществено значение е, че няма естествена бариера или екран, който да предпази подземните води от замърсяване в карстовите терени.

Разломи

Активните разломи се разглеждат като геоложка опасност предвид факта, че по тях се разтоварват напрежения в земната кора под формата на бавно пълзене на тектонските структури или моментни земетресения. В България районите с висока опасност от активни разломи са долината на р. Марица в района на Чирпан, Стара Загора и Хасково и горното ѝ течение, Кресненското дефиле, долината на р. Струмешница (Петричкото поле), североизточния бряг на Черно море на север от н. Калиакра, Софийската и Пернишката котловина, Средногорската зона и др.

Пропадане

Пропадането на лъоса е процес на внезапно слягане на лъосовите седименти при овлажняване в съчетание с натоварване.

Пропадането е характерно за районите с разпространение на лъос в Северна България. В сухо състояние лъосът има висока носеща способност, която обаче при омокряне драстично намалява вследствие на уплътняването му и земната основа пропада. С увеличаване на глинещото

съдържание в лъоса, пропадъчността намалява. На територията на България тази закономерност се наблюдава в посока от север на юг.

Лъосовите строителни почви се отличават със своята недоуплътненост и структурна неустойчивост. Пропадъчният лъос се разделя на три разновидности: пясъчлив, типичен и глинест.

В тази връзка пропадането на лъоса като геодинамичен процес не се отразява значително на трасетата на линейната инфраструктура, но за изграждането на обекти на промишленото строителство (гари, пристанищни съоръжения, терминали и др.) е от първостепенно значение.

Втечняване

Опасността от втечняване (протичане) е характерна за неспоени скали – чакъли, пясъци, глинни и техните разновидности. Свързана е със загуба на якостно-деформационните свойства на основата и нейното протичане вследствие на динамично въздействие (земетресения) или статично натоварване. Тази геоложка опасност е най-висока по долини на р. Дунав и нейните притоци, р. Марица, р. Струма, р. Искър в Софийската низина и останалите реки в България, където са отложени такива седименти.

Набъбване

Набъбването е процес на увеличаване на обема на земната основа при увеличаване на водното съдържание, в обратна посока процесът е познат като обемно свиване и уплътняване вследствие на изсъхване. В природни условия тези два взаимосвързани процеса се реализират най-често последователно и циклично, под влияние на сезонните колебания на водното съдържание на скалите. Явлението е характерно за глинестите почви - холоценски черни и блатни (смолници) глинни, разпространени в Северна България и района на София, Перник, Чирпан и Бургас, както и за някои плиоценски и олигоценски глинни и по-стари мергелни глинни, които в естествени условия се намират в преуплътнено състояние и (района на Лом, Маришкия възлищен басейн).

Слягане

Слягането на земната основа е регистрирано или може да се очаква и в някои райони с подземен добив на полезни изкопаеми. Пропадания и нагъвания в резултат на обрушвания на стари подземни изработки са установени в Пернишката котловина и района на Бобов дол, Провадия и др. Те често са свързани и с микросейсмична активност в съответния район.

Сеизмична опасност

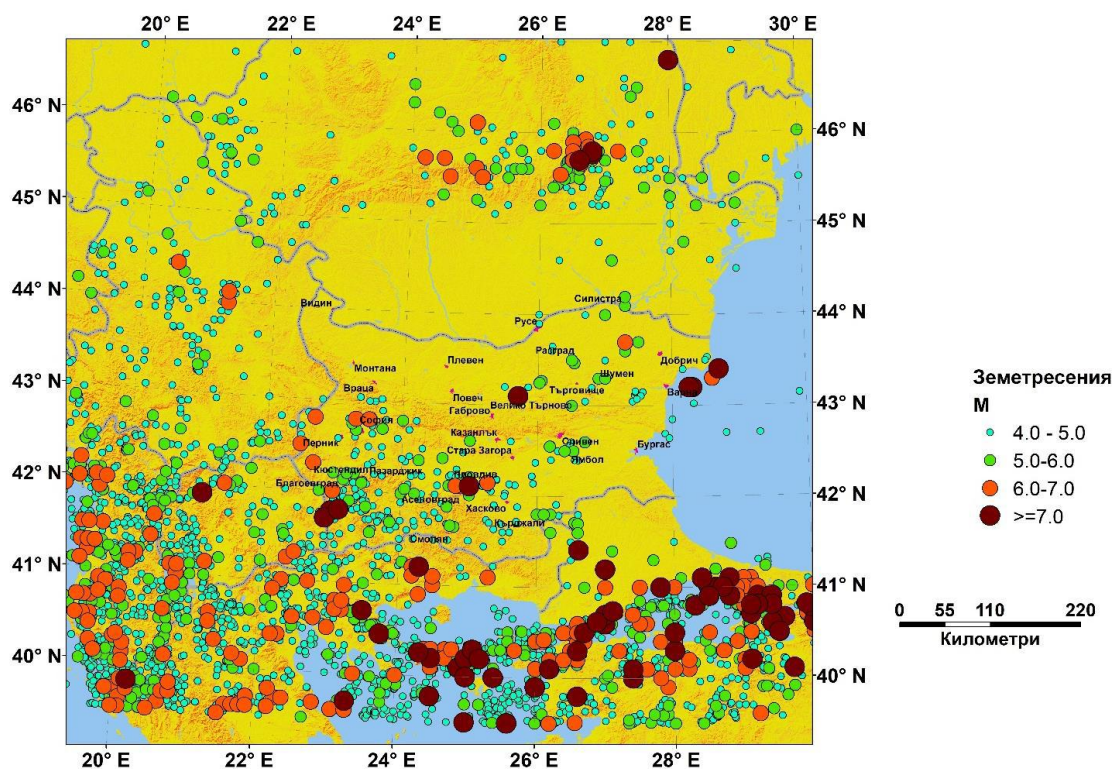
Оценката на вероятните сеизмични въздействия за отделните райони се получава посредством изчисляване на съответните референтни параметри на земните движения чрез методите за оценка на така наречения сеизмичен хазарт.

Сеизмичният хазарт, като понятие за строга количествена оценка на сеизмичната опасност, представлява оценка на вероятността силата на земните движения в дадена точка от земната повърхност да превиши зададена стойност през определен период от време. Земните движения могат да се изразяват чрез максимално земно ускорение, максимална земна скорост или максимално земно преместване, предизвикано от сеизмичните вълни. В последно време максималното земно ускорение се приема като основен параметър за оценка на земните движения – ситуация повлияна

най-вече от инженерно-конструкторските изисквания на проектантите и европейските стандарти в това направление.

Сеизмичният hazard за територията на България и прилежащите земи се свързва със сеизмичните hazardни криви, даващи годишната вероятност за надвишаване, като функция на големината на максималното ускорение. Честотата на превишаване $v(X)$ е функция на неточностите във времето, силата и локализацията на възможните бъдещи земетресения, а също и на нивото на земните движения, което може да се превиши за разглежданата площадка (локалитет). За територията на страната и околните земи, сеизмотектонският модел и законите за затихване са натоварени с повече неточности в сравнение с другите базисни параметри за оценка на сеизмичния hazard. Неточностите могат да се отчетат по два начина: чрез използване на „логическо дърво“ или по метода „Монте Карло“. За територията на страната оценката е извършена чрез „логическо дърво“ за множество комбинации от различни неточности и съответно е получен същият набор от криви на сеизмичния hazard за максимално ускорение. Всички изчисления са извършени със закони за затихване за ниво свободна повърхност. Изчислителните процедури отчитат и статистика на резултатите, като се получават средни (най-вероятни) оценки и оценки с различни доверителни интервали (Сеизмично райониране на Република България, съобразено с изискванията на Еврокод 8: Проектиране на конструкции за сеизмични въздействия. Част 1: Основни правила, сеизмични въздействия и правила за сгради (БДС EN 1998-1:2004)⁸¹. Сеизмичният риск се определя от сеизмичния hazard за даден район, приет като норма за строителство в сеизмично опасни райони, и от конструктивната уязвимост на съответното енергийно съоръжение. Инженерно-конструктивно е постижимо този риск да бъде минимизиран дори и при наличие на непосредствено близък сеизмично активен разлом, но това изисква различна адаптация към специфичните условия на отделните географски райони и съответно допълнителен финансов ресурс. За устойчивост на бъдещите енергийни съоръжения спрямо максималното възможно въздействие от бъдещите сеизмични събития, без да се нарушава конструктивната им цялост и без да се допусне продължителна загуба на оперативност, известни ограничения се препоръчват при избора на географски райони за инсталиране на съответните инженерно-технически конструкции. Тези ограничения се асоциират със зоните на най-високи стойности при оценките на сеизмичния hazard.

Първият етап от оценката на сеизмичния hazard е построяването на сеизмотектонски модел. Основа за изграждането на този модел е анализът на сеизмичността в изследвания регион.

Фигура 37. Пространственото разпределение на земетресенията с магнитуд над 4.0;
Източник: НИГГГ-БАН

На следващ етап се използват резултатите от тектонските и геоморфоложките изследвания за обосновка на потенциалните възможности на модела. Детайлно сеизмичността на региона е изследвана на базата на каталог на земетресенията, който обхваща периода от 375 г. след Хр. до след 2000г. Картината на пространственото разпределение на земетресенията с магнитуд над 4.0, използвани за оценка на сеизмичния hazard, е представена на Фигура 37.

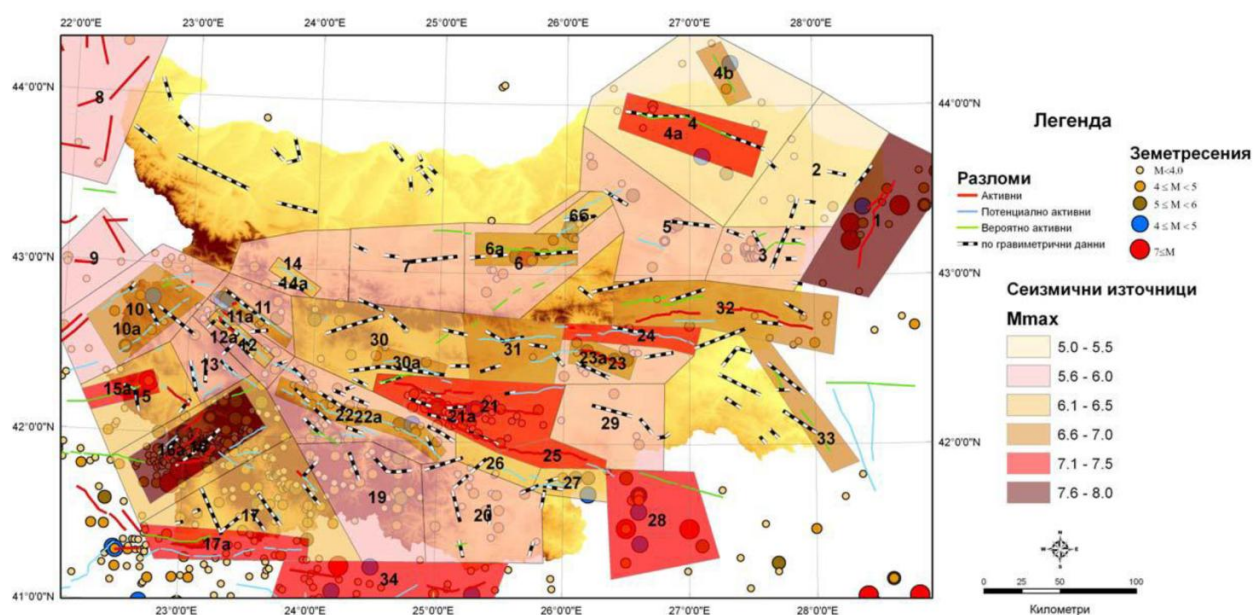
В компилирания каталог за оценка на силата на земетресенията е използван магнитуд по повърхностни вълни M_s . За хомогенизиране на каталога магнитудните оценки, представени в различните източници, са сравнени и коригирани. Каталогът е проверен за дублиращи се събития. Афтершоковите събития са идентифицирани и отстранени, чрез прилагане на магнитудно зависимия пространствено-времеви прозорец за Балканския регион. Окончателният каталог съдържа около 4000 независими събития с $M \geq 4.0$.

На Фигура 37 ясно се вижда значимото въздействие на земетресенията извън България върху оценката на сеизмичния hazard на територията на страната и непосредствено прилежащите земи. В същото време територията на България, като цяло, безусловно трябва да бъде причислена към земетръсно опасните зони на Земята. През изминалите векове земите на България са били подложени на много силни сеизмични въздействия. В исторически аспект внимание заслужават земетресенията от 1818 г. (VIII-IX MSK) и 1858 г. (с магнитуд около $M=6.5$ и IX степен MSK), реализирани в близост до град София.

Събитието от 1858 г. причинява сериозни разрушения в София и предизвиква появата на термални извори в западната част на града. В началото на XX век, от 1901 до 1928 г., на територията на България са се реализирали 6 много силни земетресения с магнитуд 7.0 и по-голям (максимален магнитуд $M=7.8$). Това са едни от най-значителните земетресения, реализирани в Европа през XX

век. По-голяма част от използваните за оценка на сеизмичния хазарт сеизмични събития са привързани към добре известни сеизмогенни области като Софийска, Маришка, Горнооряховска, Кресненска, Шабленска, Неготинска-Крайна, Кампулинг-Вранча (плитка и средно дълбока), Северна Гърция, Северозападна Турция и др. За тези области подробно са изследвани пространствените, времевите и енергетичните характеристики. В по-голямата си част земетресенията са генерирани в земната кора на дълбочина до 50 km. Максимална плътност на хипоцентрите на земетресенията на територията на страната и непосредствено прилежащите земи се наблюдава в дълбочинен слой между 5 km и 25 km. Силни междиннофокусни земетресения, с изявени макросеизмични въздействия (въздействия на големи разстояния), се генерират на дълбочини от 90 km до 230 km в сеизмична зона Вранча, която е на разстояние над 150 km от територията на страната.

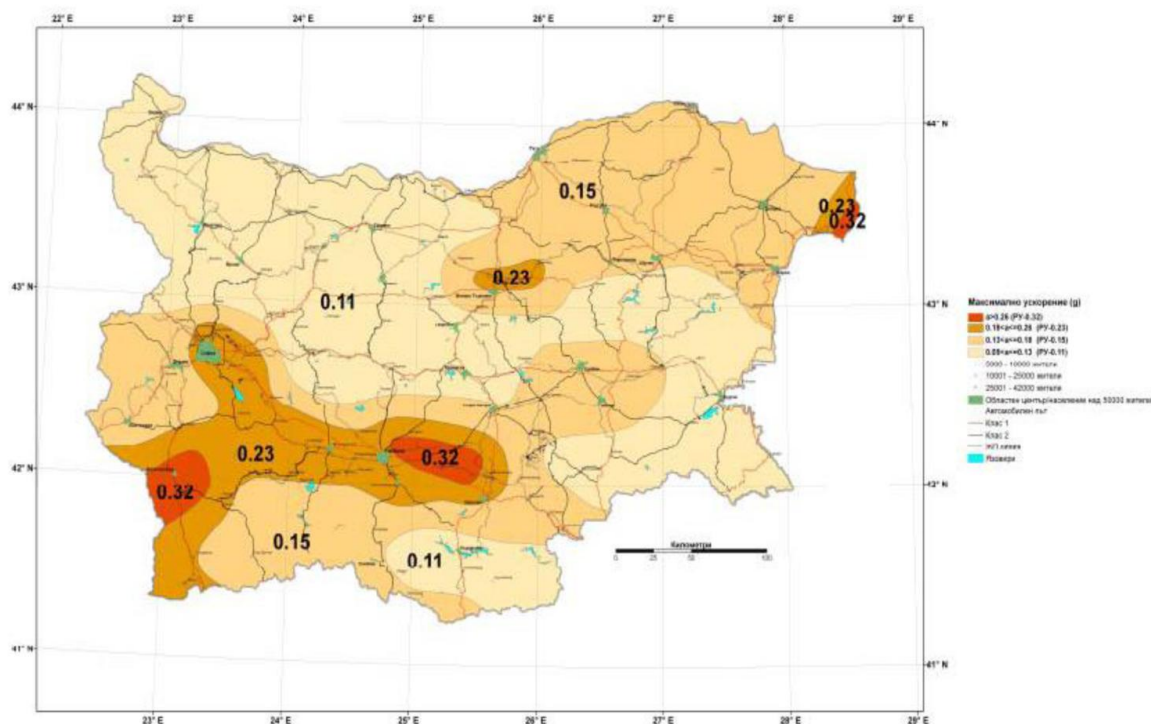
Въз основа на разпределението на сеизмичността, представена на Фигура 37 е съставен и моделът на сеизмичните източници – Фигура 38

Фигура 38. Карта на сеизмичните източници; Източник: НИГГТ-БАН

Моделът на сеизмичните източници е схематично представяне на сеизмотектонския модел за целите на анализа на сеизмичния хазарт, позволяващо директното му прилагане в изчисленията. Всеки сеизмичен източник се характеризира с: геометрия, разпределение на земетресенията в източника, магнитудно-честотно разпределение и максимален очакван магнитуд. При анализа на сеизмичния хазарт е необходимо да се отчитат неточностите и интервалите на вариране за всеки елемент от модела на сеизмичните източници. Отделено е специално внимание на зона Вранча, Румъния, където се генерират силни междиннофокусни земетресения, оказващи неблагоприятни въздействия върху голяма част от територията на България и разрушителни последствия в Северна България.

На Фигура 39 е представен крайният резултат от изчислението на сеизмичния хазарт (сеизмичната опасност) във вид на стойности на референтното максимално ускорение за период на повтораемост от 475 години за всички точки от територията на страната.

Фигура 39. Карта на максимално ускорение (475г. Период на повторяемост)

Картата на сеизмичния хазарт (сеизмичната опасност) за територията на страната от Фигура 2.1.5-7 се свързва и с последното официално сеизмично райониране на територията на България в зависимост от референтното максимално ускорение.

Трябва да отбележим, че тя е заложена в основата на настоящите норми за проектиране и строителство в сеизмични райони - според Националното приложение: Сеизмично райониране на Република България, съобразено с изискванията на Еврокод 8: Проектиране на конструкциите за сеизмични въздействия. Част 3: Оценяване и укрепване на сгради (БДС EN 1998-3:2004). Съгласно тези норми към зоните с максимално ускорение $> 0.32g$ са предявени специални нормативни изисквания за проектиране и изпълнение на армировката и съединителните елементи, осигуряващи сеизмичната устойчивост на конструкциите и съоръженията.

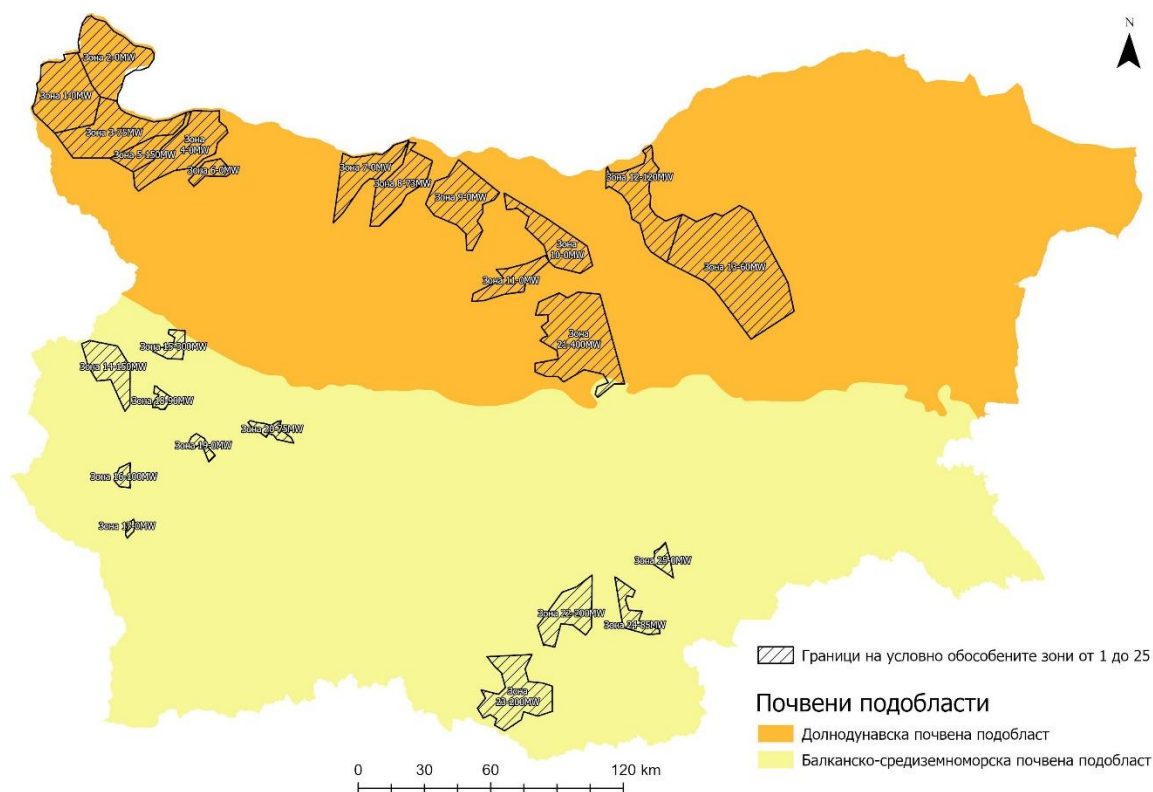
Както се вижда от разпределението на референтното ускорение на Фигура 39 зоните със стойности по-големи от $0.32g$ заемат ограничени райони от югозападната, централната и североизточната части на територията на страната. Този факт означава, че при инженерно-конструктивното проектиране и инсталиране на енергийни съоръжения в определени разширени райони около Симитли (Благоевградско), Първомай (Пловдивско) и Шабла (Варненско) се препоръчва повишен контрол относно спазването на нормативните изисквания и отчитане на особеностите на динамичното поведение и реакции на съответните конструкции под въздействието на проектните сеизмични характеристики на съответните локалитети.

2.1.4 ЗЕМИ И ПОЧВИ

Почвата представлява повърхностния рохкав слой от земната кора на сушата, образуван под действието на много фактори и притежаващ свойството плодородие. Почвата се изгражда, оформя и развива в резултат на продължителни и сложно протичащи специфични вътрешни процеси и

явления, които при своето взаимодействие влизат в различни съчетания и по този начин обуславят голямото почвено разнообразие в страната.

Почвите в България могат да бъдат привързани и към общо европейското почвено райониране (Герасимов 1960, Нинов 1982/1997), което е четиристепенно – отделят се почвени сектори, области, подобласти и провинции. Съгласно това делене, България се отнася към две европейски почвено-географски области – Карпатско-Дунавска и Средиземноморска, които са съществени части от Суббореалния и Субтропичния почвен сектор на Европа. Територията на страната се разделя условно и на две почвени подобласти - Долнодунавска и Балканско-средиземноморска почвена област и 22 почвени провинции, всяка със своите характерни особености по отношение на почвената покривка.

Фигура 40. Почвено-географско райониране - почвени подобласти

Съгласно гореизложеното почвено делене на страната, зоните предвидени в Плана попадат в следните почвени подобласти:

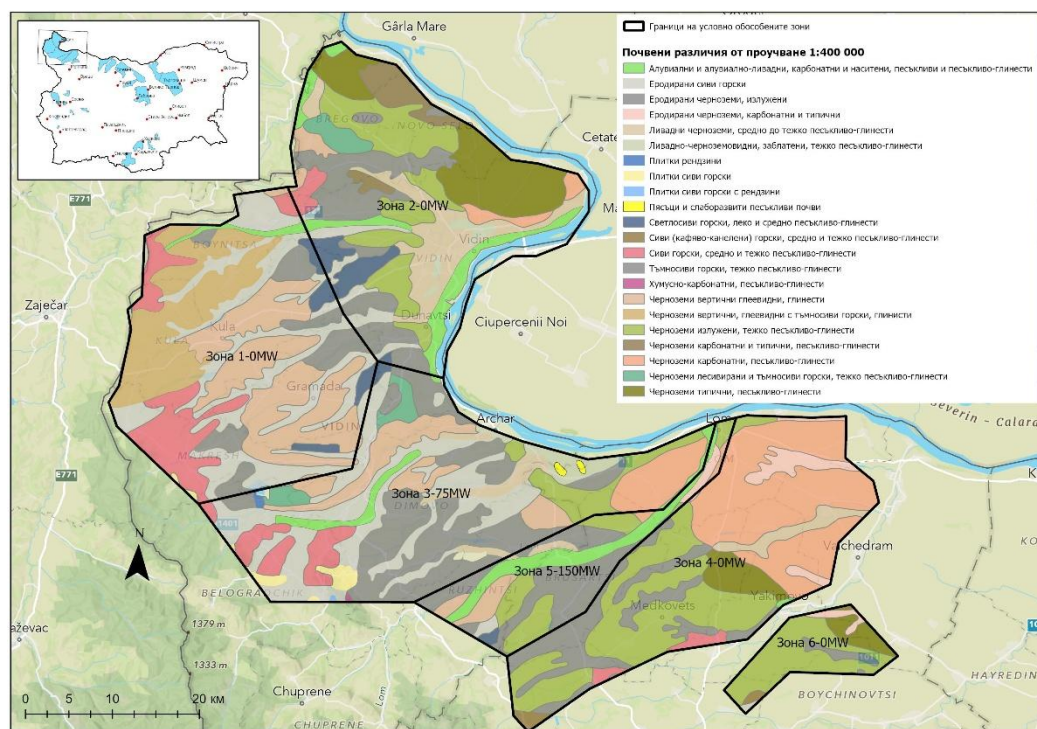
- Зони с номера от 1 до 13 и зона 21 попадат в Долнодунавската почвена подобласт.
- Зони с номера от 14 до 25 (без зона 21) попадат в Балканско-средиземноморската почвена подобласт.

Фигура 41. Почвено-географско райониране – почвени провинции

Определените в Плана 25 зони попадат в различни почвени провинции, както следва:

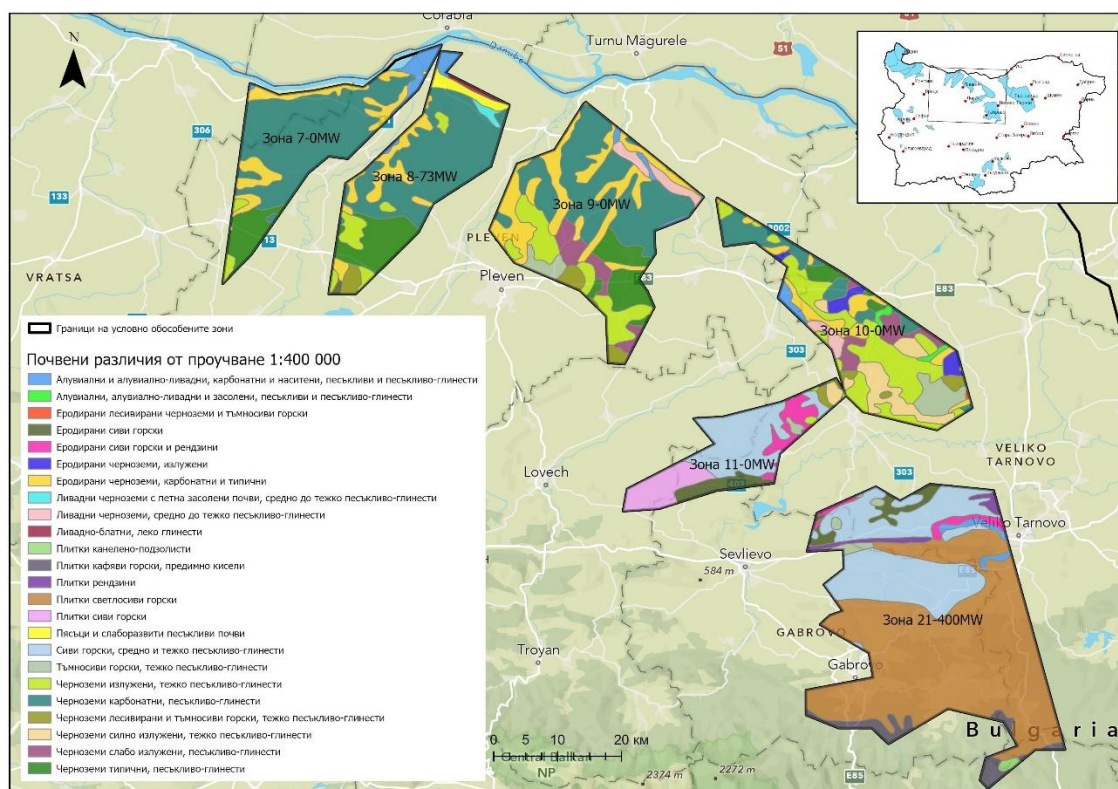
- Зони 1,2,3,4,5,6 попадат в Западна Долнодунавска почвена провинция, а доминиращите почвени типове са дадени на следващата фигура:

Фигура 42. Почвени различия в зони 1-6

Характерно за Западната Долнодунавска провинция е широкото разпространение на черноземи (обикновени, кестеняви, лесевирани). Често се срещат и тъмносиви горски почви (файоземи), сиви горски почви, наносни (богати и карбонатни), пясъчливи и блатни почви. Като цяло почвите са плодородни и се отнасят към I и II бонитетна група. Ограничаващи почвеното плодородие са ерозията, дефлацията и заблатяванията.

- Зони 7,8,9,10 и северната част от зона 12 попадат в Средна Долнодунавска почвена провинция, а зони 11 и 21 попадат почти изцяло в Средна предбалканска почвена провинция. Доминиращите почвени типове в зони 7,8,9,10 и 21 са дадени на следващата фигура:

Фигура 43. Почвени различия в зони 7,8,9,10,11 и 21

Средна Долнодунавска почвена провинция - доминират черноземите (кестеняви, обикновени, глееви, лесевирани). Специфични са по-обширни площи на сивите и тъмносивите почви, както и пясъчни, засоленни, заблатени и др. Бонитетните балове са I и II. Проблем по опазването е дефлацията.

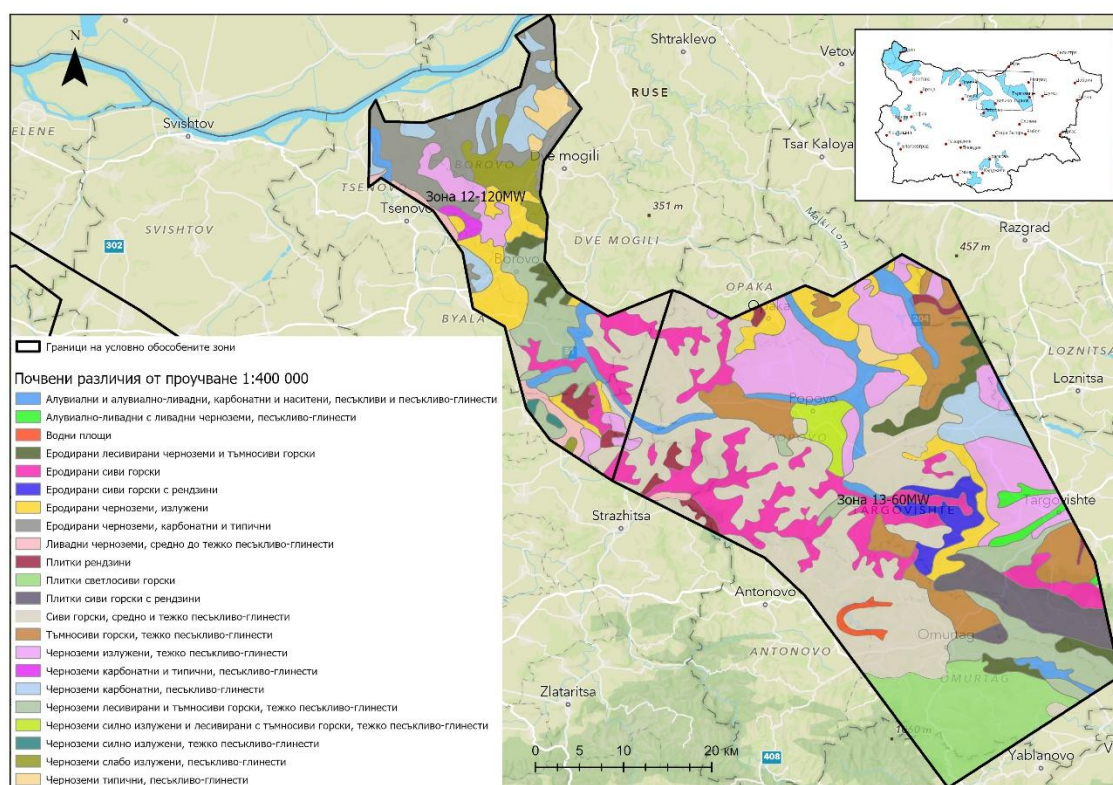
Средната предбалканска почвена провинция се простира от р. Огоста до Стара река. Релефът и е добре дрениран и ерозията широко развита. Доминират лесевираните почви (хромови, светли, калциеви). Характерно е и разпространението на рендзини, плитки почви и кисели наносни почви. Провинциална особеност е разпространението на хромови лесевирани почви. Провинцията е една от най-богатите на ерозирани и оподзолени сиви горски почви, които са с много ниски земеделски качества. Земята са средни - III бонитетна група. Основен проблем са ерозията, киселата реакция и повърхностното сезонно преовлажняване.

- Зони 12 и 13 – южната част на зона 12 попада в Лудогорската почвена провинция, а зона 13 се явява зоната попадаща в цели три почвени провинции – Лудогорска, Провадийска и Източнобалканска. Доминиращите почвени типове са дадени на Фигура 44

Лудогорска провинция - обхваща Лудогорското плато и височините около Разград и Попово. Характеризира се с обширни територии заети от сиви горски почви (обикновени и лувикови) и лесивирани и излужени черноземи. Ограничено са разпространени наносни почви. Почвите са I и II бонитетна група. Основни проблеми за използването им са агротехнически.

Провадийска провинция - голяма мозаичност на почвената покривка, ерозията и разпространението на рендзини и варовици, които разкъсват масивите на черноземите. Доминират черноземи (кестеняви и малко обикновени). Почвите на провинцията са II и I бонитетна група. Основен проблем за опазването на земите и физическото унищожаване са промишлеността около Варна и Шумен.

Източнобалканска провинция - мозаична почвена покривка от лесивирани (светли, хромови), на места в комплект с рендзини и литосоли. Има широки площи с оподзолени сиви горски почви (кисели), тъмносиви почви, както и черноземи (обикновени, глееви) делувиялни и наносни (кисели, богати), пясъчни и др. Широко е проявена ерозията, както и сезонно повърхностно преовлажняване и киселяване. Почвите са главно IV бонитетна група.

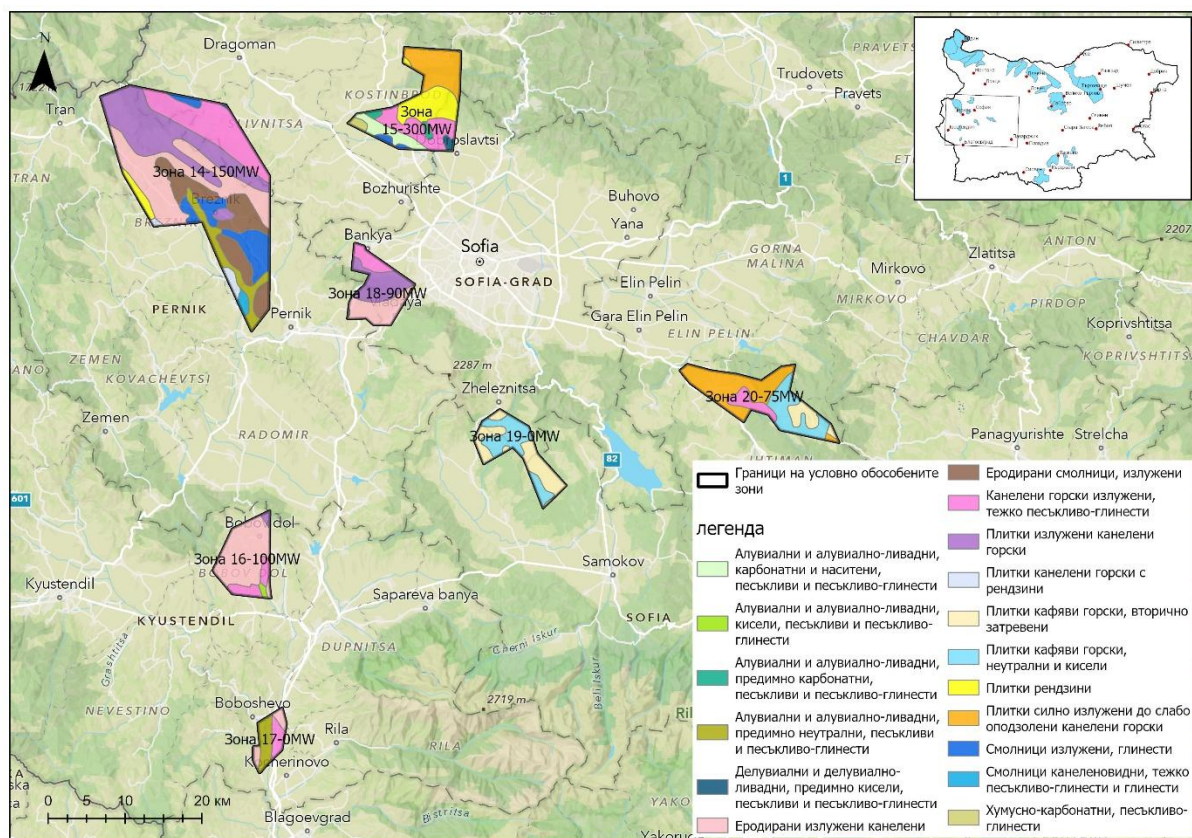
Фигура 44. Почвени различия в зони 12 и 13

- Зони 14,15,16,17 и 18 попадат в Софийско-Крайщенската провинция. Зони 19 и 20 попадат във Витошко-Средногорската почвена провинция. Доминиращите почвени типове са дадени на Фигура 45.

Софийско-Крайщенската провинция се характеризира с широкото разпространение на смолници, които са най-мощните и най-глинести почви в България. Канеленовидните лесивирани почви в района също са мощни (120-160cm) и за разлика от други райони в страната са развити на пролувиални и колувиални субстрати. Ерозията е широко застъпена. По ниските планински хълмове и ридове на провинцията доминират плитките почви, които често са в комплекси- литосоли с

ранкери, литосоли с рендзини, рендзини с канелени. В котловините покрай реките са разпространени наносни почви, често богати и с мощен профил.

Витошко-Средногорска планинска провинция - доминират киселите планинско-горски почви. Ограничено са разпространени ранкери, литосоли и тъмноцветни планинско-горски. В котловинните полета има обширни територии с кисели наносни и делувиялни почви със сравнително високи подпочвени води. Малки са площите на смолниците и планосолите. с основен ограничител на плодородието - обилна каменистост и високи подпочвени води.

Фигура 45. Почвени различия в зони 14,15,16,17,18,19 и 20

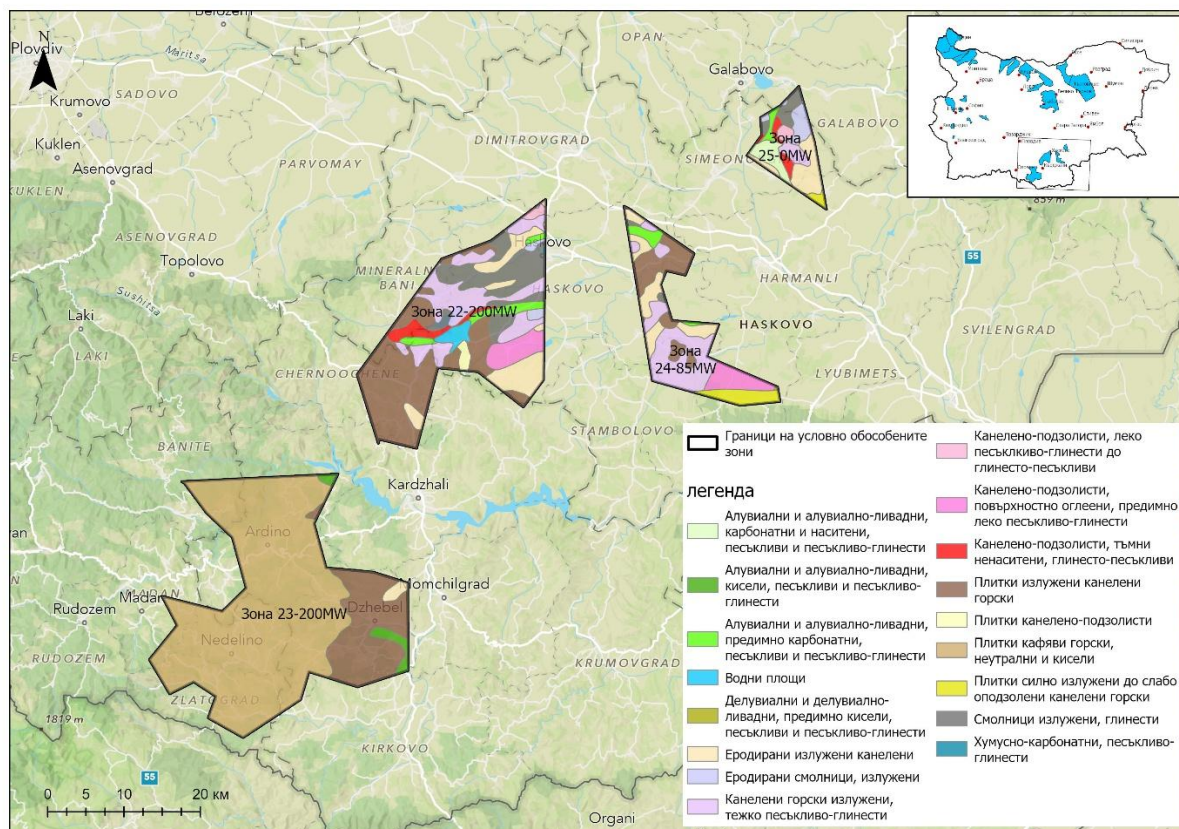
- Зони 22, 23, 24 и 25 попадат в три почвени провинции – Западнородопска, Източнородопска и Среднотракийска-Тунджанска. Доминиращите почвени типове са дадени на Фигура 46

Западнородопска планинска провинция - кисели планинско-горски почви, вторично затревени. Ограничени територии, изградени от варовици и други карбонатни скали, са заети от рендзини или рендзини с наситени кафяви планинско-горски. Има също така ранкери и литосоли. Проблем за опазването на земите е ерозията.

Източнородопско-Сакарска провинция - доминират ранкери с литосоли, ранкери с канеленовидни лесивирани почви. Характерно е развитието на ерозия. Уникални почви тук са червените канеленовидни лесивирани, андосолите във водосборана Дермендере, Стръмни рид и др. Проблем за опазването е ерозията.

Среднотракийска-Тунджанска - западната и част (Пазарджишко-Пловдивското поле) е изградена от съвременни наслаги, богата на подпочвени води - наносни почви (богати, кисели, карбонатни, тъмни), блатни и торфено-блатни, солнци и солончаци. Заравнените слабо дренирани

терени често са с планосоли. В подножията на родопските склонове - множество наносни конуси с делувиялни почви, смолници (Хасковско). Разпространени са и рендзини. Източната част на провинцията (от Чирпанския праг на изток) - е изключително покрита от смолници (обикновени, карбонатни, гипсови и глееви). Има и лесивирани почви (хромови, светли, червени). На безотточни терени - планосоли, солончази, солонци, а в поречията наносни (богати, кисели, тъмни) и дори черноземи. По-високите части има ранкери, литосоли и червеноземи. Провинциална особеност са смолниците и лесивираните почви. Наносните почви са по-глинести и на места в поречието на р. Тунджа преминават в глееви черноземи. Проблем има при засолените почви и планосолите.

Фигура 46 - Почвени различия в зони 22,23,24,25

Състояние на почвите

Земеползване (по данни на Агростатистика към МЗХ)

Обработваема земя, използвана земеделска площ и площ със селскостопанско предназначение за период от 10 години е дадена в следващата таблица:

Таблица 29. Ползване на земята

Година	Обработваема земя / хектара*	Използвана земеделска площ / хектара**	Площ със селскостопанско предназначение / хектара***
2016	3 480 991	5 021 412	5 215 640
2017	3 473 825	5 029 529	5 224 403
2018	3 463 370	5 030 276	5 226 194
2019	3 461 615	5 037 470	5 222 925
2020	3 477 514	5 047 252	5 227 902
2021	3 486 748	5 046 597	5 227 350
2022	3 455 143	5 022 062	5 226 087

Година	Обработваема земя / хектара*	Използвана земеделска площ / хектара**	Площ със селскостопанско предназначение / хектара***
2023	3 472 814	5 002 992	5 208 482
2024	3 478 885	5 014 053	5 215 876
2025	3 467 614	4 582 079	4 775 137

* - зърнено-житни, фуражни култури, маслодайни култури, зеленчуци, угари, оранжерии

** - освен обработваемата земя включва трайни насаждения, пасища и ливади

*** - използваната земеделска площ и необработваната земя

От данните се вижда, че в рамките на десет години има намаление на използваната земеделска площ с около 440 000 ha. Разгледани по категории най-голямо е намалението при пасищата и ливадите - около 400 000 ha. Обработваемите земи са с най-голям дял от използваната земеделска площ, но при тях има значително по-малко намаление – около 14 000 ha, трайните насаждения също не намаляват значително през този десетгодишен период- около 20 000 ha.

Данни от Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда на ИАОС- 2023г – раздел „Земеползване и състояние на почвите“:

Запасеност на почвите с биогенни елементи

Запасеността на почвите с биогенни елементи се определя чрез съдържанието на общ азот, органичен въглерод и общ фосфор, както и от съотношението между органичен въглерод и общ азот.

През 2021 г., обработваемите земи и постоянно затревените площи се характеризират със средно съдържание на органичен въглерод и средно съдържание на общ азот и общ фосфор в двете дълбочини: съответно 0-20 cm/20-40 cm за обработваеми земи и 0-10 cm/10-40 cm за постоянно затревени площи. Съотношението между органичния С и общия N в почвите е индикация за благоприятни условия за съществуване и развитие на почвеното биоразнообразие, и за стабилност на структурата на почвите. През 2021 г. в първа дълбочина (0-10 cm, 0-20 cm) и във втора дълбочина (10-40 cm, 20-40 cm) преобладават пунктове с ниски стойности на съотношението C/N (в диапазон 8 до 10), съответно 44,55% и 41,58% от общия брой изследвани пунктове. Стойностите при наблюдаваните показатели, са в рамките на средните за страната, а съотношението C/N показва по-неблагоприятни условия за разграждане/минерализиране на органичното вещество, в сравнение с данните от предходни години.

Процеси на увреждане на почвите

Процеса на увреждане на почвите е свързан с необратимите загуби на почва вследствие на деградационните процеси. Почвените ресурси на България деградират и/или се губят необратимо с една безпрецедентна скорост като резултат от почти всички дейности на обществото – земеделие, индустрия, урбанизация, транспорт и др.

Вкисляването на почвите се дължи на емисиите от промишлени процеси, природните биохимични цикли, а за обработваемите почви – и от едностранчивото (без фосфор Р и калий К) торене с азотни торове. Основен фактор за вкисляването на почвите в България е едностранчивото торене с азотни торове. Успоредно с процеса на вкисляване, се променя подвижността и достъпността на редица почвени елементи, които оказват пряко и косвено влияние върху системата почва-растение-човек. Като цяло, в резултат от наблюденията върху процесите на вкисляване, в пунктовете от мрежата за мониторинг, се очертава тенденция към намаляване на степента на вредно вкисляване и на съдържанието на обмѐнен алуминий (Al), а в някои от пунктовете се наблюдава и

леко увеличаване на степента на наситеност с бази.

Засоляването на почвите е процес, при който се увеличава съдържанието на водноразтворимите соли и/или обменния натрий в количества, влияещи негативно на свойствата на почвите, респективно – на продуктивния им потенциал. Процесите засягат основно областите Бургас, Варна, Плевен, Пловдив, Сливен, Стара Загора, Ямбол и Русе.

Извършените мониторингови наблюдения по засоляване на почвите, очертават следните тенденции за различните райони с установено засоляване:

- При по-високи от нормалните количества на падналите валежи, се регистрира промиване на водоразтворимите соли в дълбочина на почвата;
- В районите, с наличие на соли в почвения разтвор се отбелязва увеличаване на стойностите на почвената реакция. Съдържанието на обменен натрий не се променя съществено.

Ерозията е процес на разрушаване на горните слоеве на почвата и други повърхности с нарушаване на целостта им и изменение на техните физикохимични свойства. Ерозията протича под въздействие на ветрове, вода, температури, антропогенни, геоложки и други въздействия.

Средногодишният интензитет на плоскостната водна ерозия, на земите със земеделско предназначение, варира от 7,6 t/ha/y при пасищата и 7,6 t/ha/y при нивите до 10.9 t/ha/y при площите, заети с други видове селскостопански култури.

За разлика от плоскостната водна ерозия, която е характерна за планински и хълмисти условия, ветровата ерозия се проявява главно при големи и открити равнини, предимно обезлесени. Прогнозните годишни почвени загуби от ветрова ерозия на почвата в обработваемите земи на страната възлизат на 2 015,9 Kt. Почвените загуби от дефлация от обработваемите земи на област Добрич представляват 18,6% от общите за страната. Над 100 Kt са почвените загуби от дефлация от обработваемите земи в 7 области (Бургас, Видин, Добрич, Плевен, Силистра, Хасково и Ямбол) и сумарно представляват 57% от общите за страната. Между 50 и 100 Kt са почвените загуби от 9 области (Варна, В. Търново, Враца, Монтана, Пловдив, Разград, Русе, София област и Ст. Загора) и сумарно представляват 31% от общите за страната. Между 20 и 50 Kt са почвените загуби от 6 области (Кърджали, Перник, Сливен, Търговище, София град и Шумен) и представляват 10% от общите за страната. Обработваемите земи в останалите 5 области (Габрово, Пазарджик, Смолян, Кюстендил и Ловеч) са с прогнозни годишни почвени загуби под 20 Kt и сумарно представляват едва 2% от общите за страната.

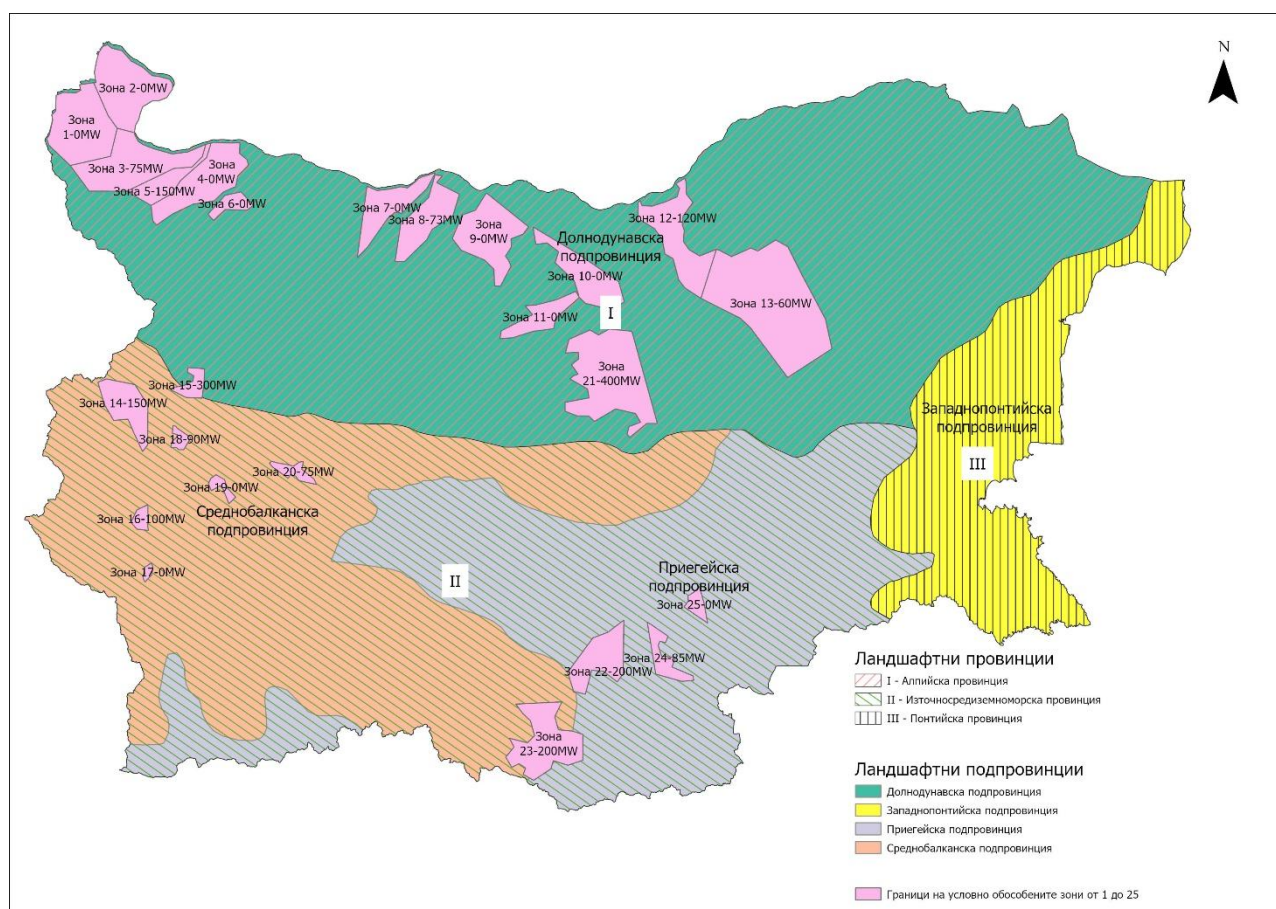
Замърсяване на почвите с тежки метали – съгласно посочените в последния публикуван доклад на ИАОС данни, пунктовете в които има отчетени по-високи стойности на тежки метали и металоиди от максимално допустимите концентрации са 10 и представляват 9,9% от общият брой пробонабрани пунктове за 2021 г. от Националната мрежа за почвен мониторинг. Те попадат в областите Благоевград, Бургас, Пазарджик, Сливен, Смолян и София. За оценка на замърсяването на почвите с тежки метали през 2021 г. са обследвани 101 пункта от широкомащабната мрежа за мониторинг на почви (ниво I), от които са взети 606 образци от почвени проби и са извършени 5 151 бр. изпитвания по показатели. Получените данни са оценени, съгласно максимално допустими концентрации (МДК) от Наредба № 3 за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите, в сила от 12.08.2008 г.

От наличните данни може да се направи извода, че почвите в страната са в добро екологично

състояние по отношение на замърсяване с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители.

Складове за съхранение на забранени и негодни за употреба продукти за растителна защита като източник на локално замърсяване на почвите - От локалните източници, представляващи заплаха за състоянието на почвите се извършват наблюдения по отношение на складовете, съхраняващи излезли от употреба ПРЗ. Складовете, с негодни за употреба пестициди, са обект на ежегодна инвентаризация от ИАОС и информацията за състоянието на складовете се съгласува с БАБХ. Тези места се делят на 3 вида – централни складове, складове за негодни за употреба пестициди и ББ кубове (стоманобетонени контейнери). Във връзка с наличието на складове със залежали и/или забранени ПРЗ, в рамките на Националната система за мониторинг на почвите, допълнително се обследват райони/площадки в близост до тях – места, в които се очаква замърсяване на прилежащите терени, вследствие на течащи покриви, разградени постройки и излагане на продуктите на атмосферните влияния.

2.1.5 ЛАНДШАФТ

Фигура 47. Ландшафтни подпровинции

Съгласно Европейската конвенция за ландшафтите, ратифицирана със закон, приет от 39-то Народно събрание на 13.10.2004 г. (ДВ, бр. 94/22.10.2004 г., в сила от 01.03.2005 г.), ландшафтът се определя като територия, специфичният облик и елементите на която са възникнали като резултат на действия и взаимодействия между природни и/или човешки фактори. Той е ресурс, благоприятстващ икономическата дейност, с определена важна роля в културната, екологичната,

природоопазващата и социалната област и е ключово условие за индивидуалното и социалното благосъстояние на хората (Council of Europe, 2000). Според някои проучвания хилядолетното човешко влияние върху природата засяга най-малко 90% от ландшафтите на Земята (Sanderson et al., 2002). Кумулативният ефект от множеството локални промени на средата може да се обособи като глобален феномен оформящ изцяло нова епоха, наричана антропоцен (The Encyclopedia of Earth).

За описание на ландшафтите на територията на страната е приета разработената от А. Велчев, Н.Тодоров и Р. Пенин схема на ландшафтно-екологично райониране, в основата на която е залегнало условното поделение на територията на България на 3 провинции, 4 подпровинции, 14 области, 35 окръга и 87 района. На фигурите по-горе са показани провинции, подпровинции и 14-те ландшафтни области, които кратко ще бъдат разгледани по-надолу в настоящата точка.

За най-голяма таксономична единица са приети провинциите (**Фигура 47**), като поделянето на останалите таксономични единици спрямо тях е както следва:

I. АЛПИЙСКА ПРОВИНЦИЯ

Долнодунавска подпровинция

1-Придунавско-Добруджанска област

2-Южнодунавско-Лудогорска област

3-Предбалканска област

4-Старопланинска област

II. ИЗТОЧНОСРЕДИЗЕМНОМОРСКА ПРОВИНЦИЯ

Среднобалканска подпровинция

5-Среднобългарска област

6-Източномакедонска (Осоговско-Малашевска) област

7-Рило-Севернопиринска област

8-Западно и Среднородопска област

Приегейска подпровинция

9-Беласишко-Южнопиринска област

10-Горнотракийско-Тунджанска област

11-Източнородопско-Сакарска област

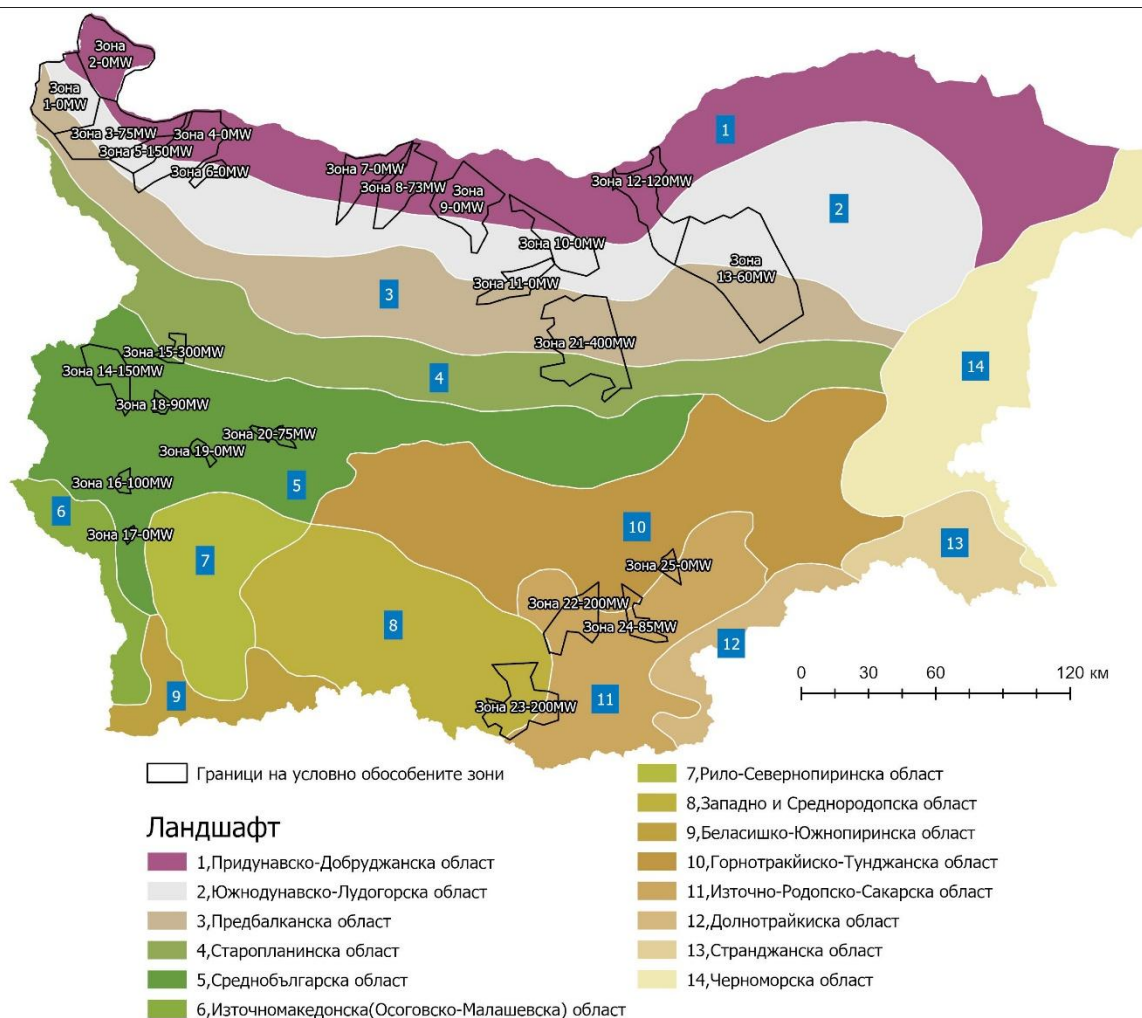
12-Долнотракийска област

III. ПОНТИЙСКА ПРОВИНЦИЯ

Западнопонтийска подпровинция

13-Странджанска област

14-Черноморска област

Фигура 48. Ландшафтни области

1. В Придунавско-Добруджанска област преобладават степните и лесостепните комплекси, предсатвени от два основни типа и три подтипа ландшафти, а именно тези на равнинните и хълмистите умерени семихумидни и равнинните умерени семиаридни. В типа на умерените семихумидни са развити два подтипа – на равнинно-хълмисти лесостепни и равнинни ливадностепни и лесостепни ландшафти. Покрай река Дунав и нейните притоци е разпространен аazonалният тип хидроморфни и субхидроморфни ландшафти.

Степента на антропогенно влияние е висока, като особено широко разпространение имат агрофитоценозните ландшафти. Освен селскостопанската дейност значителни изменения внасят и минно-добивната, хидромелиоративната и промишлената дейност. Условно естествени ландшафти са запазени на извънредно малко територии.

В тази област изцяло попада зона 2, както и части от 1,3,4,5,6,7,8,9,10 и 12 зона.

2. Южнодунавско-Лудогорска област – от ландшафтоформиращите фактори в областта с най-голямо значение са разчленеността на релефа, хипсометричните различия и наличието на карбонатни терени. Всички те оказват влияние върху формирането и развитието на горски и лесостепни съобщества и само на определени територии – и на ксеротермни формации. Ето защо в структурата на ландшафтите фоново значение имат хълмистите и предпланинско-хълмистите

топлоумерени хумидни и семихумидни със своите разновидности – лудогорски и равнинно-хълмисти ландшафти и семиаридни ландшафти.

Южнодунавско-Лудогорската област е силно антропогенно натоварена и изменена най-вече от дългогодишна земеделска дейност.

В тази област попадат части от 1,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12 и 13 зона

3. Предбалканска област – Предбалканът заема предпланинските части на Стара планина, като преходния характер на природата се проявява във всички ландшафтни компоненти. В ландшафтната структура на Предбалкана преобладават хълмисти, предпланински и равнинни топлоумерени хумидни и умерени семихумидни типове ландшафти. От подтиповете значителни територии се заемат от предпланинско-хълмисти карстови и ерозионно-денудационни ландшафти с дъбови гори. В южните му части сравнително широко разпространени са планинските топлоумерени семихумидни типове ландшафти и особено подтипът на нископланинските горски, преходни към умерените с дъбови и дъбово-габъррови гори и ливади.

Значителни са площите на антропогенизираните ландшафти, които са с унищожена естествена растителност и широко разпространение на земеделски земи.

4. Старопланинската област включва ландшафти, които се отнасят към клас Планински. Доминиращ тип е планински умерени хумидни ландшафти, подтип среднопланински горски с два рода – ерозионно-денудационни склонове с букови мъртвопокровни гори с подлес от боровинки и малини, и денудационно-ерозионни с букови гори и вторични ливади.

Основните типове антропогенни ландшафти са горскостопанските, селскостопански (пасищни), минно-добивните и пътно-транспортните. Въпреки относително добре съхранената природна среда съществуват значителни екологични проблеми – основно замърсяване на средата в района на няколкото големи минно-добивни и флотационни комплекси.

5. Среднобългарска област – тази област обединява териториите между Стара планина от север и Осоговска планина, Рила и Горнотракийската низина от юг. Тази област се характеризира с наличието на редица специфични само за нея типове ландшафти като планинските топлоумерени семихумидни и планинските умерени семиаридни и семихумидни ландшафти на карбонатни терени. Ландшафтите се отличават със сложна хоризонтална структура, която е повлияна от геоморфоложките условия, геоложкия строеж и изменението на климатичните условия от север на юг.

Среднобългарската област е подложена на много силно антропогенно въздействие от дълбока древност, като особено силно то става след Освобождението, когато населението бързо нараства. Натовареността е най-засилена в котловинните ландшафти, преобразувани от земеделска, промишлена и минно-добивна дейност. Най-силно промишлено и минно въздействие има в районите – София – Кремиковци, Златица и Пирдоп, района на Асарел Медет, Перник-Батановци-Радомир, Бобовдол и др. В тези райони се наблюдава и замърсяване с тежки метали, серни и азотни съединения, органични замърсители и др.

8. Западно и Среднородопска област – тази област се характеризира с особено разпределение на типовете ландшафти. Доминиращо значение имат планинските студеноумерени хумидни ландшафти. Те заемат много големи територии, разположени върху билната и втората под нея денудационна повърхнина, като в северна посока техният ареал се понижава до 900-1000m. На второ

място е типът на умерените хумидни ландшафти, а голяма част от северните и източните склонове и дълбоко по долините на реките навътре в планината са заети от хълмистите топлоумерени семихумидни ландшафти характеризиращи се със субсредиземноморска горска и храстова растителност.

Западно и Среднородопската област е най-слабо засегнатата от антропогенни промени територия в България, като голяма част от естествените ландшафти имат запазена първична структура.

10. Горнотракийско-Тунджанска област - с най-широко разпространение в областта са типовете равнинни и хълмисти топлоумерени семиаридни ландшафти. В по-ниските части доминиращи са два рода – акумулативно-терасни със степи, храсти и рядко дъбови гори и низинно-равнинни ерозионно-денудационни ландшафти степи и разредени дъбови гори. Към оградните склонове на Средна гора и Родопите са разпространени хълмистите и хълмисто-предпланинските ерозионно-денудационни ландшафти с храсти и рядко дъбови гори. На възвишенията в източна посока са разпространени хълмистите карстови ландшафти с дъбови гори, храсти и степи. В западна посока под тектонското влияние на Чирпанския праг са развити предимно комплекси от хидроморфен и полухидроморфен тип ландшафти.

Горнотракийско-Тунджанската област е сред най-усвоените стопански територии в страната. Тук се проявява целия спектър на антропогенни въздействия и се наблюдават всички степени на изменение. Едни от най-съществените изменения са в района на Марица-Изток, а в последните години и бързо разрастващата се икономическа зона на град Пловдив.

11. Източнородопско-Сакарска област – в тази област преобладават хълмистия и ниско планинският релеф. Ясно е изразено средиземноморското климатично влияние, водещо до формиране на топлоумерени субсредиземноморски ландшафти и въпреки малката площ на областта, тя се отличава с голямо ландшафтно разнообразие. Тук са развити 2 класа, 6 типа и 11 рода ландшафти. От класа равнинни и предпланинско-хълмисти ландшафти доминира типът равнини и хълмисти топлоумерени семихумидни, който заема голяма част от Сакар, Манастирските възвишения, ридовете Хухла и Чуката.

Естествената ландшафтна обстановка в областта е силно изменена от ускорена антропогенна дейност и понастоящем слабо нарушените терени са незначителни като площ. От екологична гледна точка проблем представлява оловно-цинковият комбинат край гр. Кърджали.

Натрупаните резултати от изследвания позволяват съвременните ландшафти да бъдат класифицирани като:

1 – Условно непроменени или първобитни ландшафти, които не са подложени на пряко стопанско въздействие

2 – Слабо променени ландшафти, които са подложени на определено стопанско въздействие, което е засегнало само някои компоненти, докато основните природни връзки в ландшафта не са нарушени и измененията имат обратим характер.

3 – Нарушени (силно променени) природни комплекси, които са били подложени на интензивно стопанско въздействие, засегнало повечето компоненти и довело до нарушаване на вътрешните връзки на ландшафта. За тях са характерни процеси като обезлесяване, засилена ерозия,

заблацияване, засоляване, замърсяване на компоненти и др.

4 – Културни ландшафти, преобразувани природни комплекси, в които структурата е целенасочено изменена от човека в интерес на определена стопанска дейност.

5 – Техногенни ландшафти са тези в които част от компонентите на ландшафта са изцяло променени, премахнати и/или са заменени с изкуствено създадени структури, като това води до поява на изкуствено създадена среда, която заменя естествените екосистеми. Техногенните ландшафти включват територии, които са загубили първоначалния си вид поради добивна дейност (кариери, рудници), изхвърляне на отпадъци (сгуроотвали, насипища), строеж на големи съоръжения, индустриални зони с прилежащата им инфраструктура както и всички населени места.

Селищните територии и съществуващите пътища са с най-висока степен на антропогенна трансформация.

Състоянието на ландшафтите може да се определи чрез понятията „устойчивост“ и „капацитет“.

Устойчивостта на природните системи по отношение на техногенните въздействия се определя от характера на техногенното въздействие и свойствата на самите природни системи. Устойчивостта дава възможност за класифициране на ландшафтите по степен на изменение. Тя е важно свойство и за характеризиране на техния потенциален капацитет.

Капацитетът на ландшафта е способността му да обезпечава условия за нормална жизнена дейност на определен брой организми, без да се появяват отрицателни последици за тяхното нормално развитие.

По критерия устойчивост ландшафтите могат условно да бъдат поделени както следва:

- висока устойчивост – към тях спадат горските територии и свързаните с тях естествените природни комплекси, включително и водни площи, скални и пясъчни зони;
- устойчиви – към тях спадат аграрните ландшафти, като в това число са и земите които се използват за паша на животни или коситба;
- относително устойчиви – към тях спадат всички останали урбанизирани зони и прилежащите им площи.

2.1.6 КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Културно-историческото наследство (КИН) е специфичен компонент на околната среда. То представлява съвкупност от културни ценности, наследени от минали поколения, обхващащи нематериалното и материалното, недвижимо и движимо наследство, които носят художествена или научна стойност и определят културната идентичност. То включва паметници, археологически обекти, традиции, език и изкуство.

Културното наследство е от съществено значение за развитието на обществото, поддържането на националната идентичност и памет.

Териториалният обхват на Плана определя 25 приоритетни зони на територията на Република България, които обхващат 19 административни области.

С оглед на широкия териториален обхват на определените зони, културно-историческото наследство ще бъде разгледано в обобщен вид и структурирано по области.

Област Видин е с изключително богата история, напластявана в течение на столетия. В първото хилядолетие пр. н. е. по тези земи живеят тракийските племена Мизи и Трибали, покорени и включени в пределите на Римската империя през I-ви век от н.е. Многобройни паметници, архитектурни фрагменти, скулптурни фигури, произведения на бронзолеярството и грънчарството свидетелстват и днес за възхода на античните Рациария (с. Арчар) и Бонония (гр. Видин) в епохата на Римското владичество.

От II-ро хил. пр. Хр. датира некрополът от Късната бронзова епоха край видинското село Балей, който може да се окаже най-големият от този период на Северните Балкани. Проучванията разкриват уникални погребални практики, включително трупоизгаряне и богати гробни дарове като керамика с врязана украса, бронзови предмети и предмети от кост.

Бонония продължава своето съществуване и през Средновековието под името Бдин. В Първата българска държава той е център на административна област и седалище на самостоятелен епископ, българска твърдина, отстояваща нашествието на Византия през 1003 г.

Други забележителни крепости от римско време са Белоградчишката крепост, античния римски кастел Дортикум на 1 км от село Връв, община Брегово, крепостта Кастра Мартис в центъра на град Кула.

В пещерата Козарника, община Димово са открити най-ранните човешки останки, открити в България, а и вероятно на територията на целия европейски континент на приблизителна възраст 1,6 милиона пр.н.е. Тази пещера вероятно пази най-ранните доказателства за човешко символично поведение, откривани някога.

Пещерата Магура, която се намира близо до село Рабиша, на 25 км от град Белоградчик, област Видин е обитавана от човека преди повече от 50 хиляди години. Доказателства за това са както останките от човешки кости, от череп на дете и кремъчни артефакти така и праисторическите рисунки.

Област Монтана е богата на археологическо наследство, обхващащо периоди от праисторията до Средновековието. Ключови обекти включват античния град Монтана, римската крепост "Кастра Ад Монтанезиум", както и множество праисторически селища в района на Долно Озирово. Археологическите проучвания разкриват останки от римско време, късноантични укрепления и средновековни находки.

Крепостта край град Монтана - Кастра ад Монтанезиум, се намира в северозападния край на града, на хълма Калето. Селището води началото си още от праисторически времена. Тракийското племе трибали населява хълма до около I в. пр.н.е. Те построяват крепост за защита от нападатели. Римляните се заселват в района в края на I в. от н.е., привлечени от богатите залежи на руда и злато по поречието на река Огоста. Те завладяват тракийската крепост и я използват за свои нужди. В този период Монтана се превръща в град - център на провинция Долна Мизия, в който постоянно пребивават военни части.

Римски кастел и пътна станция Алмус се намира в близост до гр. Лом, при вливането на река Лом в река Дунав. Укреплението е построено около 29 г. от н.е. Обектът се намира на Крайдунавския римски път на Римската империя, който в западната си част е започнал да се

изгражда още по времето на император Тиберий. В началните десетилетия на II век крепостта принадлежи административно към „Рациария“ (с. Арчар) в провинция Горна Мизия.

В непосредствена близост до Алмус се намира друг обект част от пътната мрежа на Римската империя по поречието на Дунав (Дунавския лимес). Антична крепост и римска пътна станция „Помодиана“ /„Pomodiana“/ се намира в местността „Малтепе“ на самия дунавски бряг, на 2.15 km северозападно по права линия от центъра на село Станево, общ Лом, обл. Монтана.

Ломски, средновековен, земен вал минава през територията на три общини - Лом, Медковец и Якимово. Прегражда от север на юг част от Дунавската равнина. Ограничен е от реките Дунав на север, Лом на запад и Цибрица на изток.

Областите Видин и Монтана попадат в приоритетни Зони от 1 до 6.

Област Враца се слави с множество природни и културни забележителности - прохода Вратцата, пещерата Леденика, манастирите, Ботевите места, паметникът на Околчица. Регионът е богат на археологически обекти и уникални тракийски съкровища - Рогозенското съкровище, съкровището от Могиланската могила във Враца. Следите от човешка дейност по тези места датират още от най-дълбока древност. В близост до село Градешница и неговата околност са открити едни от най-старите поселения. Селище и култов център край село Оходен принадлежащи към т.нар. „монохромен неолит“ (края на VII и началото на VI хил.пр.Хр.).

В района на област Плевен са разкрити едни от значимите археологически обекти - праисторическият обект – многослойно праисторическо селище Бреница, което е със световен принос и значение в археологическата наука, познат в научната литература като „култура Бреница“; селище от бронзовата епоха при с. Върбица, антична вила в с. Сухаче, римският град Улпия Ескус, село Гиген, античен кастел, крайпътна и митническа станция Димум, гр. Белене, античното укрепено селище Ад Пута, в землището на село Рибен, общ. Долна Митрополия, късноантичната и ранновизантийска крепост Сторгозия, гр. Плевен, средновековната българска крепост в Никопол. Забележителните съкровища от село Бохот и Вълчитрънското златно съкровище.

В Ловеч и района са открити останки, които говорят за хилядолетната култура на племената и народите, които през различните епохи са живели по българските земи. Най-ранните находки, свидетелстващи за появата на човека тук, са открити в пещерите край Ловеч – Деветашката, Табашката, Васил Левски и др., населявани през старокаменната, новокаменната, каменно-медната и бронзовата епоха. При проучванията от последните години по трасето на автомагистрала „Хемус“ са открити множество обекти, които обхващат периоди от халколита (каменно-медната епоха) до Римската епоха и Средновековието. По-голяма част от тях са могили, както и многослойни селища от различни исторически епохи. Край село Чавдарци, обл. Ловеч, са регистрирани множество археологически структури и артефакти от периода на халколита, бронзова, желязна и римска епохи. Друг значим обект е ямното светилище между селата Дойренци и Дренов край Ловеч, което се датира от края на VI и началото на V хилядолетие пр. Хр. Други важни обекти са антична и късноантична крепост „Состра“ край село Ломец, Троянско, Ловешка средновековна крепост Хисаря, крепостите край селата Смочан, Дренов, Абланица, Сливек, както и съкровищата от Летница и Луковит.

Археологията в региона на Габрово е богата, обхващаща находки от античността до средновековието. Въз основа на археологически паметници се проследява съществуването на човека на територията на окръга от средния палеолит (100 000-40 000 г. пр. н. е.) непрекъснато до

Ранното средновековие. Тук се проследяват чрез разкопки многослойни селища и крепости, разкопани са и няколко некропола, а също така са открити досега случайно много паметници на материалната култура и изкуството от различни епохи, които говорят за една богата и висока култура в този край.

Териториите на днешна Габровска област са били обитавани от келти, готи, алано-сармати, готи-минорес, траки, римляни и византийци. Тук е съществувало древното тържище Дискодуратера (Дряновско), както и държавно обединение, използващо готските азбука и календар.

Пещерата „Бачо Киро“ край Дряново е не само природна забележителност, но и археологически обект с изключително значение за разбирането на ранната човешка история в Европа. „Бачо Киро“ е мястото, където са открити най-старите известни останки на *Homo sapiens* в Европа, датирани между 46 000 и 44 000 години.

Област Велико Търново е сред най-богатите на археологическо наследство райони в България, като обектите обхващат периоди от праисторията до късното средновековие. Най-значими са средновековните комплекси, свързани с Второто българско царство, както и античните римски градове. Сред водещите обекти е крепостта Царевец, която е била политически и духовен център на средновековна България и символ на Търновград като столица. В непосредствена близост се намира хълмът Трапезица, където са разкрити останки от болярски жилища и църкви, свидетелстващи за аристократичния живот през XIII–XIV век.

От античната епоха особено значение има археологическият резерват Никополис ад Иструм – добре запазен римски град от II век, който представя урбанистичното развитие на римската провинция Долна Мизия. Керамичният център при Павликени е един от най-значимите археологически обекти в област Велико Търново, свързан с римската епоха. Той представлява голям производствен комплекс за керамика, датиран от II–III век, по времето на Римската империя. Обектът е уникален с мащаба си – разкрити са десетки пещи за изпичане на съдове, както и работилници, складове и обслужващи помещения.

В региона са открити и множество праисторически селища и тракийски находки, като археологическите данни свидетелстват за човешко присъствие отпреди повече от 8000 години.

Областите Враца, Плевен, Ловеч, Габрово и Велико Търново попадат в приоритетни Зони 7-11, 12 и 21.

Област Разград е сред значимите райони в Североизточна България с богато и многопластово археологическо наследство, обхващащо периоди от праисторията до средновековието. В региона са установени и множество праисторически селища и тракийски могили, свидетелстващи за ранно заселване и развита култура още от халколита и бронзовата епоха. Тракийското присъствие се откроява чрез погребални комплекси и култови обекти. Районът около Свещари е важен център на тракийската култура, свързан с племето на гетите. Тук се намира Сборяново – комплекс от могили, селища и светилища. Най-значимият обект е Тракийска гробница при Свещари (III в. пр. Хр.), известна с уникалната си украса от кариатиди и богата символика. В района са разкрити десетки могили и други гробници, които показват сложни погребални обреди и силно развита религиозна система. Обектът е част от световното културно наследство на ЮНЕСКО. Друг известен обект е Абритус – добре проучен римски град от I–IV век, който се превръща във важен административен и военен център в провинция Долна Мизия.

В района на област Русе се отличава с богато археологическо наследство, обхващащо периоди

от праисторията до средновековието, като особено значими са обектите от тракийската, римската и средновековната епоха. В района са открити и множество праисторически селища, тракийски могили и средновековни крепости, които свидетелстват за дългото и непрекъснато обитаване на района. Най-големият археологически обект е римската крепост и пристанище Сексагинта Приста (Sexaginta Prista, „Пристанище на 60 кораба“), на река Дунав основана през I век. Тя става част от римския дунавски лимес и е играла ключова роля като военен и търговски пункт по северната граница на Римската империя.

Друг ценен обект са Ивановски скални църкви, разположени в долината на река Русенски Лом. Те датират от XIII–XIV век и са известни със своите добре запазени стенописи, свързани с духовния живот през Второто българско царство. Комплексът е включен в списъка на ЮНЕСКО.

Районът на област Търговище е важен кръстопът между Североизточна и Северна България. В региона са открити и множество праисторически селища и тракийски могили, които свидетелстват за ранно заселване и активно развитие през халколита и бронзовата епоха. Тракийското наследство се изразява в погребални съоръжения и находки, свързани с религиозните вярвания и социалната структура.

През античността територията попада в границите на Римската империя, като са регистрирани останки от пътища, селища и стопански комплекси, свързани с римската инфраструктура.

Най-значимият археологически обект е Мисионис (известен още като Крумово кале) – укрепен град, съществувал от късната античност до XIV век. Той достига своя разцвет през периода на Второто българско царство и се развива като важен търговски, занаятчийски и духовен център.

Други ценни обекти са тракийско светилище и раннохристиянска византийска базилика /II–VI в./ до с. Драгановец, късноримската крепост „Ковачевско кале“, тракийската куполна зидана гробница край село Гагово, която е част от некропол с три надгробни могили, средновековен скален манастир с. Крепча.

В област Сливен, Плана засяга само община Котел. Развитието на поселищния живот в региона на община Котел, може да се проследи още от най-дълбока древност. Затова свидетелстват намерените археологически находки – фрагменти на халколитна керамика, каменни тесли и брадви, кремъчни ножове от V–IV хилядолетие пр. Хр., както и тракийските култови комплекси, останки от селища и некрополи. Траките поставят и основите на първите крепостни укрепления, които се срещат в множество местности в района.

Значими археологически обекти в Котленския край са средновековните крепости и селища, като „Козяк“, „Тича“, „Хайдут Върбан“, „Черковище“, „Добромирище“, „Суйчушко кале“, „Сайганско кале“, както и част от най-голямата и най-известната старобългарска землена защитна преграда - „Еркесия“. Тези укрепления са част от отбранителната система по билото на Стара планина, която се използва и доразвива от славяни и прабългари.

Много значим археологически обект в обл. Сливен е Карановската селищна могила край с. Караново, община Нова Загора, който представлява един от най-важните праисторически археологически обекти в Югоизточна Европа. Натрупването на последователни праисторически селища, обитавани в продължение на хилядолетия (от VII до II хил. пр. Хр.) го прави ключов за изучаването на ранните земеделски култури в Югоизточна Европа.

Областите Разград, Русе, Търговище и Сливен попадат в приоритетни Зони 12-13.

Област Хасково е един от богатите на археологически паметници райони в Южна България, с културни пластове от праисторията до средновековието. Най-старите следи от живот, открити до сега на територията на съвременната Хасковска област, датират от новокаменната епоха (VII – V хил. пр. Хр.). Характерни за района са тракийските мегалитни паметници. Към тях се причисляват долмените, кромлехите и менхирите, скалните гробници, нишите, басейните (така наречените „шарапани“) и др. Много често те се срещат обединени във внушителни култови комплекси.

Територията на Хасковска област влиза в границите на Одриско царство още от възникването му в края на VI в. пр. Хр. Регионът се отличава с голям брой археологически паметници от този период, сред които особено място заемат тракийските гробници. До момента са проучени повече от десет подобни съоръжения, свидетелстващи за сложните погребални обреди и високо развитата култура на траките.

Сред тях с изключителна стойност се открояват Александровска гробница и Мезешка гробница, които се нареждат сред най-значимите образци на тракийското културно наследство в България.

Прекрасен паметник от периода на римското владичество е намиращата се близо до Ивайловград римска вила „Армира“. Построена е през I век и представлява внушителен комплекс с впечатляваща декорация от мозайки и скулптурни елементи.

В района се намират редица значими крепости - крепост Мезек (Неутзикон), крепостта Букелон край с. Маточина, античната, късноантична и средновековна крепост Топлица в Минерални бани, крепостта Лютица - добре запазен паметник на средновековното крепостно строителство и др.

Област Стара Загора е един от най-богатите на археологическо наследство райони в България, с културни пластове от праисторията до късната античност и средновековието.

Археологическите обекти около Гълъбово са разположени в регион с богата история и включват основно многослойни праисторически селища. Най-значим е Гълъбнишката селищна могила – мащабен обект с площ от около 70 декара.

Особено значим обект в Стара Загора са Неолитни жилища в града – едни от най-добре запазените праисторически жилища в Европа (VI хил. пр. Хр.), които дават ценна информация за ранния уседнал начин на живот.

От античността се откроява античния град Августа Траяна – важен град в пределите на Римската империя, който се развива като административен, търговски и културен център. Разкрити са улици, форуми, терми и обществени сгради.

Казанлъшките гробници са сред най-значимите паметници на тракийската култура в България и се намират в района на Казанлък, в т.нар. Долина на тракийските царе.

Най-известният обект е Казанлъшка гробница (IV–III в. пр. Хр.), която е световноизвестна със своите уникални стенописи. Те изобразяват сцени от погребален пир и ежедневието на тракийската аристокрация и са сред най-добре запазените образци на античната живопис. Гробницата е включена в списъка на ЮНЕСКО.

В региона са открити десетки други могили и гробници, част от обширен некропол, свързан с владетелския елит на Одриско царство. Сред по-известните са Голяма Косматка, Оструша и Шушманец, които впечатляват със своята архитектура и богат инвентар. През средновековието

районът запазва своето значение, като са открити останки от крепости и селища, свързани с Първото и Второто българско царство.

Област Кърджали е район с изключително богата история. Най-значимият обект е Перперикон – монументален скален град и светилище, обитаван от праисторически времена, развит от траките и използван през античността и средновековието. Смята се, че е бил важен религиозен център, вероятно свързан с култа към Дионис.

Друг впечатляващ обект е Татул – скален култов комплекс, свързан с легендите за Орфей. Той представлява уникално съчетание от гробница и светилище, издялано в скалите.

В района се намират още крепостите Вишеград и Устра, които имат стратегическо значение през Средновековието и контролират важни пътища в Родопите.

Област Смолян се характеризира с богато, но по-слабо проучено археологическо наследство, свързано предимно с тракийската култура и планинската среда на Родопите.

Най-значимите обекти в региона са свързани с древното тракийско племе беси, което е обитавало тези земи и е било известно със своята жреческа и култова дейност. В областта са разкрити множество скални светилища, ниши и култови комплекси, издялани във високите скали – характерен елемент от религиозния живот на траките.

Особено впечатляващи са светилищата в районите около Триград, Широка лъка и Гела, където са открити скални ниши и следи от култови практики. Те свидетелстват за почит към природните сили и божествата, свързани с планината.

В района се намират и останки от древни пътища и укрепления, използвани през античността и средновековието. Крепостта край село Кошница, Момчилова крепост, Смолянска крепост.

Голямо значение за опазването на българското културно наследство и важен фактор за развитието на културния и селски туризъм са селищата, които съхраняват традиционната възрожденска архитектура и култура – Широка лъка, Гела и Момчиловци.

Областите Хасково, Кърджали, Смолян и Стара Загора попадат в приоритетни Зони 22-25.

Област Кюстендил се отличава с богато археологическо и културно наследство, обхващащо периоди от праисторията до средновековието, благодарение на благоприятното си географско положение в долината на река Струма.

В областта се намират и множество тракийски могили и светилища, свидетелстващи за ранното обитаване на района и за развитата духовна култура на траките. Открити са и останки от праисторически селища.

Най-значимият античен център в региона е Пауталия – важен град през периода на Римската империя, известен със своите минерални извори и развити бани (терми). Градът се утвърждава като административен и лечебен център.

Територията на Перник е обитавана през различни исторически периоди, за което свидетелстват многобройни археологически находки. В областта са открити и множество праисторически селища и находки, свидетелстващи за ранно човешко присъствие. Тракийското наследство е представено чрез могили и селища, свързани с местните племена.

Между селата Дрен и Делян, Радомирско е открит уникален по рода си тракийски

некропол, най-големият от I хил. пр. Хр. в Централнобалканската зона. Площта му е около 100 дка. Състои се от огромни верижни комплекси от каменни надгробия и е необичайно богат за бедния край, в който се намира. Гробните дарове са предимно оръжия и накити, което говори за високия социален статус на погребаните. Гробището е използвано в продължение на шест века и в него е погребвана аристокрацията от района.

Значим обект е Крепост Кракра, разположена на хълм над град Перник. Тя е свързана с болярина Кракра Пернишки и играе важна роля в съпротивата срещу византийското нашествие през XI век. Крепостта е добре укрепена и има стратегическо значение за контрола на пътищата в региона.

Софийска област и София град се отличават с богато и разнообразно археологическо наследство, обусловено от стратегическото им положение около Софийската котловина и важните пътни връзки в региона.

Благодарение на плодородната земя и реките, които предоставят отлични условия района на Софийското поле е заселен още в праисторията. Многобройните неолитни селища, открити в североизточната, северната и югозападната част на Софийското поле, свидетелстват, че района покрай Стара планина от Вакарел до пролома на р. Искър е бил гъсто заселен.

Между късния неолит и каменно-медната епоха се причисляват селищата от две малки пещери Гълъбарника и Хайдушка дупка в местността Петлюка южно от село Гълъбовци, Горна Малина-Градище, Чеканчево, Бухово, Кремиковци, Челопечене, Курило, Реброво, както и селищната могила Окол-глава при Гниляне.

В края на VII началото на VI хилядолетие пр. Хр. в Софийското поле се заселват едни от първите земеделци и скотовъдци на европейския континент. Това са и от първите вълни мигранти от Анатолия (Мала Азия), които пристигат по т. нар. Струмски път, в търсене на подходящи природно-климатични условия за уседнал живот. Тук в Софийското поле възниква и бързо се развива едно от най-големите селища, което сега наричаме Слатина-София. То е било разположено на двата бряга на р. Слатинска на територията на днешния Район Слатина, Столична община, София – град.

Тук се намират и редица тракийски могили и светилища, а планинските райони са запазили и множество крепости и укрепления от късната античност и средновековието.

Антична Сердика, възниква като тракийско селище и се развива през периода на Римската империя като важен административен и търговски център. Разкрити са части от крепостни стени, улици, обществени сгради, терми и раннохристиянски базилики.

Сред ключовите археологически обекти са Западна порта на Сердика, базиликата „Св. София“, ротондата Свети Георги – една от най-старите запазени сгради в града.

В София се намира и Боянска църква (X–XIII век), известна със своите уникални стенописи и включена в списъка на ЮНЕСКО.

Областите Кюстендил, Перник, Софийска област и София град попадат в приоритетни Зони 14-20.

2.1.7 БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ

2.1.7.1 ФЛОРА

България принадлежи към Холарктическото флористично пространство. Сложната геоложка история на страната, планините със силно разчленена топография, речните долини и котловинни полета, влиянието на морските басейни от изток и юг обуславят разнообразен климат, създават условия за разнообразна растителност и богата флора. Територията на страната е включена в три растителногеографски области: Европейска широколистна горска, Евроазиатска степна и лесостепна, и Средиземноморска склерофилна горска (Червена книга на Република България, 2011). За целите на флористичните изследвания България е разделена на 20 флористични района и 14 подрайона, чиито граници приблизително следват техните географски и фитогеографски граници: Черноморско крайбрежие (Северно, Южно), Североизточна България, Дунавска равнина, Предбалкан, Стара планина (Източна, Средна, Западна), Софийски район, Знеполски район, Витошки район (Витоша и Плана), Западни гранични планини, Струмска долина (Северна, Южна), Беласица, Славянка, долината на р. Места, Пирин (Южен, Северен), Рила, Средна гора (Западна, Източна), Родопи (Западни, Средни, Източни), Тракийска низина, Тунджанска хълмиста равнина и Странджа (Йорданов, 1966).

По данни на Petrova et al. (2018) в България се срещат 4 064 вида папратовидни и семенни растения, отнасящи се към 921 рода и 159 семейства. По-голямата част от тях - 3 330 вида (Червена книга на РБ, 2011) - са спонтанно разпространени в равнините и планините на страната в естествени или антропогенно изменени местообитания и образуват групата на автохтонните растения. Повече от 500 вида от 93 семейства, главно многогодишни тревисти растения, храсти и дървета, са доминанти и субдоминанти в растителните съобщества - предимно представители на семействата на житните растения, киселите треви, бобовите, сложноцветните, розоцветните и др. В биологичния спектър на флората доминират тревистите многогодишни и едногодишни растения - общо около 3 540 вида, а дърветата (88 вида), храстите (236 вида) и полухрастите (35 вида) образуват групата на фанерофитите.

Над 500 вида дървета, храсти и тревисти растения са ограничено разпространени в българската флора. Част от тях са български или балкански ендемити, други са редки растения, остатък от древни флори, или видове, чиито основни ареали са извън България. У нас те имат малко на брой популации, понякога в единични находища, често в граничните флористични райони на страната или във високите планини. Спецификата на флората до голяма степен се определя именно от ендемичния елемент - 498 вида (12,8%) от видовото богатство на страната, от които 186 са български ендемити, а 312 - балкански. Реликтните видове, включително с терциерна възраст, допълват флористичното богатство. Около 560 вида са плевели и рудерали, а сред тях се открояват инвазивните видове, които се разселват бързо и заемат свободни местообитания или изместват автохтонни видове.

Обект на защита по Приложение 3 на ЗБР са 574 вида висши растения, а предмет на опазване в защитени зони (Приложение 2 на ЗБР) са 21 вида висши растения и мъхове. В Червена книга на Република България, том I са включени 808 вида, разпределени по следния начин: водорасли - 6 вида; мъхове - 102 вида; папратообразни растения - 8 вида; голосеменни растения - 4 вида; покритосеменни растения - 539 вида (изчезнали - 1, регионално изчезнали - 11, критично застрашени - 197, застрашени - 292, уязвими - 38 избрани вида - български и балкански ендемити, включени в

Приложение 3 на ЗБР и в Директивата за местообитанията). В Списъка на лечебните растения, попадащи под разпоредбите на Закона за лечебните растения, са включени 785 вида.

От растително-географска гледна точка растителната покривка представлява комплекс от съобщества с бореален, средноевропейски (най-широко разпространени), степен (на второ място по разпространение), арктичен, алпийски, балкански (включително средиземноморски) и местен характер. Растителността се изгражда от представители на всички екологични групи по отношение на водния фактор, а видовете варират в широки граници по отношение на топлинния фактор и едафичните условия. В планините са развити всички пояси, обособени в Средна Европа, без нивалния. Отлично развит алпийски пояс има в Рила, в Пирин е представен по-ограничено, а другаде се среща само фрагментарно. В тревната и храстчевата растителност на алпийския и субалпийския пояс доминират многобройни балкански и локални ендемити.

Съгласно класификацията на местообитанията на EUNIS, в страната са идентифицирани 166 консервационно значими природни местообитания, принадлежащи към шест основни групи: морски местообитания -11 бр.; крайбрежни местообитания -8 бр.; вътрешни водоеми -21 бр.; блатата, мочурища и торфища -6 бр.; тревни съобщества и съобщества от мъхове и лишей -32 бр.; храстови съобщества -32 бр.; гори -40 бр.; вътрешноконтинентални скални местообитания -16 бр. По категории на застрашеност природните местообитания в том 3 на Червена книга на Република България (2011) се разпределят: критично застрашени -28, застрашени -71, уязвими -47, потенциално застрашени -20.

В контекста на настоящата оценка флората, растителността и местообитанията на приоритетните зони за вятърна енергия са анализирани въз основа на Картата на растителността на България (Бондев, 1992), данните за земеползването от CORINE Land Cover, флористичното райониране на страната, разпространението на защитените растителни видове от Приложение II на Директивата за местообитанията (докладване 2025 г.) и местообитанията от Приложение I на същата директива (МОСВ, 2013). Анализът е извършен на ниво приоритетни зони чрез пространствено пресичане на горепосочените данни с техните граници, което съответства на стратегическото ниво на настоящата екологична оценка. Резултатите са представени по географски групи зони, отразяващи флористичното райониране и ландшафтната специфика на съответните територии.

Дунавска равнина

Зоните са разположени в район с преобладаващ континентален климат и степни елементи. Естествената растителност е от дъбови гори (цер, благуни, горун) и ксеро-мезофитни тревни формации, като значителна част е заменена от обработваеми земи. В зоните не са установени местообитания от Приложение I на Директивата за местообитанията.

Таблица 30. Флора и растителност в приоритетни зони 1-10

Зона	Растителност по Бондев (1992)	Земеползване CORINE	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
Зона 1 (542 km ²)	77.4% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 15.4% -смесени церово-благунови гори 1.9% -цер-благуни-келяв габър	68.5% -ненапоявана обработваема земя 14.8% -земя за селскостопански земи с ест. растителност	Galanthus nivalis (1866)	—

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 162 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Растителност по Бондев (1992)	Земеползване CORINE	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
	1.4% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 1.2% -горунови гори	3.9% -населени места със свободно застрояване 2.8% -преходна дървесно-храстова растителност 2.5% -пасища		
Зона 2 (494 km ²)	34.3% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиеви гори 28.6% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 22.0% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 5.8% -цер-дръжкоцветен дъб 2.3% -смесени церово-благунови гори	79.6% -ненапоявана обработваема земя 5.5% -населени места със свободно застрояване 5.1% -лозя 3.4% -зеделски земи с ест. растителност 1.6% -пасища	—	—
Зона 3 (464 km ²)	58.8% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 14.5% -смесени церово-благунови гори 14.2% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиеви гори 3.5% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 2.8% -акациеви насаждения	79.6% -ненапоявана обработваема земя 5.3% -зеделски земи с ест. растителност 4.4% -населени места със свободно застрояване 2.5% -пасища 2.5% -широколистни гори	Galanthus nivalis (1866); Himantoglossum jankae (6927)	—
Зона 4 (554 km ²)	72.6% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиеви гори 18.0% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 3.0% -мезоксеротермни тревни формации 2.4% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 2.1% -акациеви насаждения	87.1% -ненапоявана обработваема земя 3.9% -населени места със свободно застрояване 2.6% -пасища 2.0% -зеделски земи с ест. растителност 1.4% -компл. от разредени зеделски земи	Ramonda serbica (1739)	—
Зона 5 (66 km ²)	69.2% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 14.5% -смесени церово-благунови гори 7.1% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиеви гори 6.3% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 1.6% -ксеротермни тревни формации с белизма	82.3% -ненапоявана обработваема земя 3.6% -зеделски земи с ест. растителност 3.5% -пасища 3.0% -населени места със свободно застрояване 2.7% -лозя	—	—
Зона 6 (91 km ²)	64.6% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиеви гори	94.5% -ненапоявана обработваема земя 3.0% -пасища	—	—

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 163 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Растителност по Бондев (1992)	Земеползване CORINE	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
	9.0% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 7.0% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 6.7% -акациеви насаждения 5.9% -мезоксеротермни тревни формации	0.8% -лозя 0.5% -компл. от разредени земеделски земи 0.5% -промишлени зони		
Зона 7 (327 km ²)	72.8% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиеви гори 11.2% -мезоксеротермни тревни формации 9.2% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 2.4% -акациеви насаждения 1.3% -гори от черна елша и върби	90.2% -ненапоявана обработваема земя 2.3% -лозя 1.6% -населени места със свободно застрояване 1.5% -земеделски земи с ест. растителност 1.0% -водни течения	—	—
Зона 8 (345 km ²)	87.9% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиеви гори 6.1% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 3.7% -мезоксеротермни тревни формации 1.4% -акациеви насаждения 0.5% -смесени цер-пухест дъб гори	91.6% -ненапоявана обработваема земя 2.4% -лозя 1.8% -населени места със свободно застрояване 1.3% -пасища 1.1% -земеделски земи с ест. растителност	Lindernia procumbens (1725)	—
Зона 9 (440 km ²)	65.1% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиеви гори 8.3% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 7.0% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 6.7% -мезоксеротермни тревни формации 5.3% -селскостоп. площи на мястото на церови гори	84.9% -ненапоявана обработваема земя 3.9% -населени места със свободно застрояване 3.2% -пасища 2.1% -преходна дървесно-храстова растителност 2.0% -лозя	Marsilea quadrifolia (1428); Lindernia procumbens (1725)	—
Зона 10 (285 km ²)	67.2% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиеви гори 12.0% -селскостоп. площи на мястото на цер-гранични гори 5.0% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 4.3% -ксеротермни тревни формации с белизма 4.0% -мезоксеротермни тревни формации	81.2% -ненапоявана обработваема земя 5.8% -лозя 4.5% -населени места със свободно застрояване 2.7% -пасища 2.2% -земеделски земи с ест. растителност	Crambe tataria (4091)	—

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 164 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Растителност по Бондев (1992)	Земеползване CORINE	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
Зона 12 (455 km ²)	53.9% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиеви гори 15.8% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 7.1% -мезоксеротермни тревни формации 4.4% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 4.3% -селскостоп. площи на мястото на горунови гори	68.9% -ненапоявана обработваема земя 7.0% -пasiща 6.9% -зеделски земи с ест. растителност 6.6% -населени места със свободно застрояване 3.6% -преходна дървесно-храстова растителност	Crambe tataria (4091); Himantoglossum jankae (6927)	—

Предбалкан и Централен Балкан

Зоните са разположени в мозаечни ландшафти от дъбови гори, буково-дъбови преходни съобщества и земеделски площи.

Таблица 31. Флора и растителност в приоритетните зони 11-13

Зона	Растителност по Бондев (1992) -топ 5	Земеползване CORINE -топ 5	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
Зона 11 (125 km ²)	65.6% -селскостоп. площи на мястото на цер-гранични гори 9.3% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 8.1% -храсталаци с драка 6.4% -смесени церово-благунови гори 4.0% -смесени гранични гори	70.9% -ненапоявана обработваема земя 6.2% -зеделски земи с ест. растителност 6.0% -пasiща 5.8% -населени места със свободно застрояване 3.3% -широколистни гори	Himantoglossum jankae (6927)	—
Зона 21 (315 km ²)	49.0% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 11.0% -селскостоп. площи на мястото на мизийски бук 7.4% -селскостоп. площи на мястото на горунови гори 5.3% -мизийски букови гори 4.0% -букови гори с лавровишня	32.6% -ненапоявана обработваема земя 24.9% -зеделски земи с ест. растителност 9.1% -широколистни гори 7.6% -пasiща 6.4% -компл. от разредени земеделски земи	Galanthus nivalis (1866); Himantoglossum jankae (6927); Dicranum viride (1381); Ruscus aculeatus (1849); Leucobryum glaucum (1400)	9170 Дъбово-габърви гори (Galio-Carpinetum): 32.30 ha 6510 Низинни сенокосни ливади: 4.69 ha 9180* Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове: 0.95 ha 9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion): 0.51 ha 4060 Алпийски ерикоидни съобщества: 0.07 ha

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 165 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Растителност по Бондев (1992) -топ 5	Земеползване CORINE -топ 5	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
				9130 Букови гори (Asperulo-Fagetum): 0.05 ha
Зона 13 (975 km ²)	36.1% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 19.9% -селскостоп. площи на мястото на горунови гори 9.0% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиев гори 6.5% -смесени церово-благунови гори 6.2% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен	64.8% -ненапомявана обработваема земя 9.5% -зеделски земи с ест. растителност 8.9% -населени места със свободно застрояване 6.3% -пасаща 3.0% -преходна дървесно-храстова растителност	Galanthus nivalis (1866); Himantoglossum jankae (6927); Ruscus aculeatus (1849)	—

Софийски район и Кюстендилско

Зоните са разположени в котловинния Софийски флористичен район и съседните Витошки, Знеполски и Струмски райони. Характерно е съчетанието на буково-горунови гори с котловинни земеделски ландшафти и специфична флора с балкански ендемити. В зоните са установени фрагменти от местообитания по Приложение I, предимно алувиални гори, дъбово-габрови гори и букови съобщества, с много малко покритие (под 0.5% от площта на зоните).

Таблица 32. Флора и растителност в приоритетни зони 14-20

Зона	Растителност по Бондев (1992) -топ 5	Земеползване CORINE -топ 5	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
Зона 14 (207 km ²)	38.2% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиев гори 31.5% -селскостоп. площи на мястото на горунови гори 6.4% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 5.8% -ксеромезофитни тревни формации 5.6% -мизийски букови гори	44.0% -ненапомявана обработваема земя 22.4% -зеделски земи с ест. растителност 7.9% -преходна дървесно-храстова растителност 7.2% -компл. от разредени земеделски земи 5.7% -населени места със свободно застрояване	Centaurea immanuelis-loewii (4080); Galanthus nivalis (1866); Himantoglossum jankae (6927)	91E0* Алувиални гори с Alnus glutinosa и Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae): 28.43 ha
Зона 15 (54 km ²)	34.9% -селскостоп. площи на мястото на бряст-полски ясен 23.8% -селскостоп. площи на мястото на гранично-виргилиев гори 10.0% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 7.7% -горунови гори	46.4% -ненапомявана обработваема земя 16.4% -компл. от разредени земеделски земи 11.0% -зеделски земи с ест. растителност 8.9% -населени места със свободно застрояване	Himantoglossum jankae (6927)	—

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 166 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Растителност по Бондев (1992) -топ 5	Земеползване CORINE -топ 5	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
	6.2% -мезофитни тревни формации	5.7% -естествени пасища		
Зона 16 (37 km ²)	55.0% -селскостоп. площи на мястото на гранично-виргилиев гори 17.6% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 9.5% -ксеротермни тревни формации с белизма 6.9% -смесени церово-благунови гори 4.7% -горунови гори с келяв габър	46.6% -ненапомявана обработваема земя 25.2% -зеделски земи с ест. растителност 7.8% -пасища 6.1% -населени места със свободно застрояване 2.5% -промишлени зони	<i>Fritillaria gussichiae</i> (1845)	91H0 Панонски гори с <i>Quercus pubescens</i> : 7.72 ha 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове: 4.40 ha 91E0* Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): 0.24 ha 9170 Дъбово-габърони гори (<i>Galio-Carpinetum</i>): 0.04 ha
Зона 17 (17 km ²)	82.8% -селскостоп. площи на мястото на гранично-виргилиев гори 17.2% -акациев насаждения	56.1% -ненапомявана обработваема земя 20.5% -лозя 6.4% -населени места със свободно застрояване 5.6% -овощни градини 5.1% -зеделски земи с ест. растителност	<i>Centaurea immanuelis-loewii</i> (4080)	91E0* Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>): 4.18 ha 92D0 Южни крайречни галерии и храсталаци (<i>Nerio-Tamaricetea</i> и <i>Securinegion tinctoriae</i>): 1.42 ha
Зона 18 (21 km ²)	28.4% -селскостоп. площи на мястото на благунови гори 21.2% -мизийски букови гори 10.6% -селскостоп. площи на мястото на горунови гори 10.3% -смесени мизийско-букови гори 8.1% -смесени гори от обикновен габър и клен	23.9% -ненапомявана обработваема земя 22.6% -зеделски земи с ест. растителност 15.9% -пасища 12.7% -населени места със свободно застрояване 8.7% -широколистни гори	<i>Tozzia carpathica</i> (4116); <i>Galanthus nivalis</i> (1866); <i>Buxbaumia viridis</i> (1386); <i>Sphagnum</i> spp. (1409); <i>Lycopodium</i> spp. (1413)	9170 Дъбово-габърони гори (<i>Galio-Carpinetum</i>): 8.04 ha 3140 Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от <i>Chara</i> : 0.33 ha 9150 Термофилни букови гори (<i>Cephalanthero-Fagion</i>): 0.01 ha
Зона 19 (18 km ²)	19.7% -селскостоп. площи на мястото на букови-горунови гори 18.8% -букови гори с лавровишня 18.0% -селскостоп. площи на мястото на горунови гори 14.2% -лескови храсталаци 7.9% -насаждения от бял бор	37.4% -зеделски земи с ест. растителност 22.8% -ненапомявана обработваема земя 12.4% -компл. от разредени зеделски земи 9.1% -преходна дървесно-храстова растителност 6.4% -пасища	<i>Tozzia carpathica</i> (4116); <i>Buxbaumia viridis</i> (1386); <i>Sphagnum</i> spp. (1409); <i>Gentiana lutea</i> (1657)	91CA Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори: 3.40 ha 9130 Букови гори (<i>Asperulo-Fagetum</i>): 1.70 ha 6430 Хидрофилни крайречни съобщества: 0.29 ha

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 167 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Растителност по Бондев (1992) -топ 5	Земеползване CORINE -топ 5	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
Зона 20 (37 km ²)	32.3% -мизийски букови гори 19.2% -селскостоп. площи на мястото на горунови гори 14.7% -селскостоп. площи на мястото на благунови гори 9.9% -благунови гори 5.0% -селскостоп. площи на мястото на мизийски букови гори	43.5% -зеделски земи с ест. растителност 15.3% - широколистни гори 13.5% -ненапомявана обработваема земя 9.3% -пасища 8.6% -преходна дървесно-храстова растителност	Sphagnum spp. (1409); Leucobryum glaucum (1400)	9130 Букови гори (Asperulo-Fagetum): 2.22 ha 9170 Дъбово-габъррови гори (Galio-Carpinetum): 0.66 ha 91W0 Мизийски букови гори: 0.56 ha

Южна България (Тракия и Родопи)

Зоните са разположени в Тракийския флористичен район и Източнородопския подрайон с термофилни дъбови гори с медитерански елементи. В зоните са установени фрагменти от местообитания по Приложение I, включително еутрофни езера, скални хазмофитни съобщества и дъбово-габъррови гори, с покритие до 0.62% от площта на зоните.

Таблица 33. Флора и растителност в приоритетни зони 21-25

Зона	Растителност по Бондев (1992) -топ 5	Земеползване CORINE -топ 5	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
Зона 22 (231 km ²)	33.9% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 15.6% -благунови гори с медитерански елементи 13.6% -селскостоп. площи на мястото на благунови гори 12.6% -смесени церово-благунови гори с мед. елементи 6.9% -селскостоп. площи на мястото на горунови гори	60.4% -ненапомявана обработваема земя 12.1% -зеделски земи с ест. растителност 5.9% -компл. от разредени зеделски земи 5.0% -населени места със свободно застрояване 4.3% -естествени пасища	Galanthus nivalis (1866)	3150 Естествени еутрофни езера а с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition: 24.50 ha 91AA* Източни гори от космат дъб: 5.34 ha 9170 Дъбово-габъррови гори (Galio-Carpinetum): 0.09 ha 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове: 0.03 ha
Зона 23 (122 km ²)	19.2% -хвойнови храсталаци 15.8% -селскостоп. площи на мястото на мизийски букови гори 15.6% -мизийски букови гори 10.1% -горунови гори 7.4% -благунови гори с медитерански елементи	42.3% -зеделски земи с ест. растителност 19.6% -компл. от разредени зеделски земи 11.5% -преходна дървесно-храстова растителност 9.3% -смесени гори 4.3% -ненапомявана обработваема земя	Galanthus nivalis (1866)	9170 Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum: 44.23 ha 9130 Букови гори (Asperulo-Fagetum): 3.10 ha 3150 Естествени еутрофни езера: 2.46 ha 8210 Хазмофитна растителност по

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 168 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Растителност по Бондев (1992) - топ 5	Земеползване CORINE -топ 5	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
				варовикови скални склонове: 0.81 ha 91AA* Източни гори от космат дъб: 0.73 ha 4090 Ендемични оро-средиземноморски съобщества от ниски бодливи храстчета: 0.56 ha 3160 Естествени дистрофни езера: 0.44 ha 9180* Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове: 0.35 ha 9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion): 0.19 ha 6110 Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alyso-Sedion albi: 0.14 ha 6220 Псевдостепа (Thero-Brachypodietea): 0.04 ha 8120 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове: 0.03 ha
Зона 24 (107 km ²)	39.9% -селскостоп. площи на мястото на церово-благунови гори 17.0% -селскостоп. площи на мястото на благунови гори 7.9% -смесени благунов-гранични гори 7.3% -смесени церово-благунови гори с мед. елементи 6.3% -благунови гори с медитерански елементи	65.7% -ненапомяната обработваема земя 8.0% -естествени пасища 5.9% -пасища 5.4% -населени места със свободно застрояване 5.3% -зеделски земи с ест. растителност	—	3150 Естествени еутрофни езера а с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition: 66.23 ha 6220 Псевдостепа (Thero-Brachypodietea): 4.79 ha 3260 Равнинни или планински реки с растителност от Ranunculion fluitantis и Callitriche-Batrachion 32: 2.96 ha
Зона 25 (55 km ²)	62.1% -селскостоп. площи на мястото на цер-виргилиеви гори 20.5% -смесени цер-гранични-виргилиеви гори 9.5% -храсталаци с драка и смин 3.4% -ксеротермни тревни формации с белизма	57.3% -ненапомяната обработваема земя 15.2% -зеделски земи с ест. растителност 6.8% -преходна дървесно-храстова растителност	Lindernia procumbens (1725)	3150 Естествени еутрофни езера а с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition: 27.20 ha

Зона	Растителност по Бондев (1992) - топ 5	Земеползване CORINE -топ 5	Защитени растителни видове (Прил. II)	Местообитания по Прил. I (ha)
	1.9% -дръжкоцветен дъб-цер- виргилиев гори	6.4% -пасища 4.9% -депа за отпадъци		

Забележка: Площите са изчислени чрез пространствено пресичане на слоя с местообитания по Приложение I на Директивата за местообитанията (МОСВ 2013) с границите на приоритетните зони. Зони 1–13 не съдържат местообитания по Приложение I.

Флората и растителността на приоритетните зони отразяват биогеографското разнообразие на страната и принадлежността на зоните към различни флористични райони. Преобладаващата част от зоните са доминирани от земеделски ландшафти на мястото на потенциална естествена растителност от дъбови гори (цер, благун, горун), което е характерно за Дунавската равнина, Предбалкана и Тракийската низина. Зоните от Дунавската равнина (Зони 1–10, 12) са с най-висок дял на обработваеми земи -в редица от тях над 80–90% от площта е незапоена орна земя по данни от CORINE, а естествената растителност е фрагментирана и ограничена до крайречни ивици и нарушени терени. Зоните от Софийския район и Кюстендилско (Зони 14–20) се отличават с по-голямо разнообразие на растителните съобщества, включително буково-горунови и мизийски букови гори, и с по-богато присъствие на защитени растителни видове -мъхове (*Buxbaumia viridis*, *Dicranum viride*, *Sphagnum spp.*), орхидеи (*Himantoglossum jankae*) и планински видове (*Gentiana lutea*, *Tozzia carpathica*). Зоните от Южна България (Зони 22–25) са характерни с термофилни дъбови гори с медитерански елементи, а Зона 23 (Родопи) се откроява с най-голям брой и площ на местообитания по Приложение I на Директивата за местообитанията -44 ha дъбово-габъррови гори (9170) и 12 типа местообитания общо.

По отношение на защитените растителни видове по Директивата за местообитанията (ИАОС, 2025) най-богати са зоните от Предбалкана и Централния Балкан (Зона 21 -5 вида) и Софийския район (Зони 18 и 19 -по 4–5 вида), докато зоните от Дунавската равнина са сравнително бедни -повечето имат по 0–2 защитени растителни вида. *Galanthus nivalis* е най-широко разпространеният защитен вид, установен в 11 зони, следван от *Himantoglossum jankae* -в 8 зони.

2.1.7.2 ФАУНА

България е обитавана от богата и разнообразна фауна като следствие от кръстопътното положение на страната между Централна Европа, Средиземноморието, Украино-Казахската степ и Малоазийско-Кавказкия район. На нейната територия се срещат както северноевропейски и степни елементи, така и средиземноморски видове животни. В зоогеографско отношение сухоземната фауна се отнася към Палеарктичната зоогеографска област на Холарктичното царство. Страната е разположена основно в Евросибирската зоогеографска подобласт, но граничи и с Медитеранската, което обуславя наличието на два основни зоогеографски комплекса — северен (евросибирски), формиран от студеноустойчиви видове, и южен (медитерански), включващ множество топлолюбиви видове (Големански, 2011). Съгласно зоогеографското райониране на страната (по Георгиев, 1980) България се разделя на две зоогеографски подобласти — Евросибирска и Средиземноморска, поделени на 7 зоогеографски района: Дунавски, Старопланински и Рило-Родопски (Евросибирска подобласт) и Тракийски, Странджански, Черноморски и Струмско-Местенски (Средиземноморска подобласт). Територията на страната включва части от три

биогеографски района по ЕТС/BNP, залегнали в Директивата за местообитанията (92/43/ЕЕС) — Алпийски, Континентален и Черноморски.

България е в центъра на Балканския полуостров, който е едно от основните средища на видообразуване в Европа. Значителна част от националната фауна представляват балканските ендемити, особено сред видовете с консервационно значение. Общият брой на ендемичните родове, видове и подвидове животни, установени в страната, е около 1 200, от които около 790 са български ендемити, а около 410 — балкански (Големански, 2011). Понастоящем са публикувани данни за около 30 780 вида животни, което се оценява на около 50% от предполагаемото фаунистично разнообразие на страната. Гръбначните животни наброяват около 780 вида, разпределени в 52 разряда и 166 семейства.

Ихтиофауната включва 218 вида от 59 семейства, като в Световната Червена книга на IUCN са включени 51 вида, а 22 — в Червена книга на НР България (Живков и др., 2005). България е сред европейските страни с най-високо биоразнообразие на земноводни и влечуги — 56 вида (7 вида опашати земноводни, 12 вида безопащати земноводни, 6 вида костенурки, 13 вида гущери, 18 вида змии). През миналия век два вида змии са изчезнали, а за два вида морски костенурки са регистрирани само единични екземпляри. Всичките 56 съвременни вида са включени в Приложенията на Бернската конвенция, 42 са защитени по ЗБР, а 12 са включени в Червена книга на НР България (Бисерков, 2007; Бисерков и др., 2005).

Орнитофауната на страната наброява 420 вида птици съгласно Списъка на видовете птици в България (BUNARCO, 2014), като за периода след 2009 г. са добавени 11 нови вида. България разполага с едни от най-богатите в Европа орнитологични места. Индексът на обикновените видове птици за периода 2005–2020 г. показва тенденция за стабилно общо състояние, като от 74 оценени вида 19% са с тенденция към намаляване на числеността, 26% — към увеличаване, а 24% са стабилни. През територията на страната преминават основни миграционни пътища на реещите се птици — в най-голяма степен са проучени черноморското крайбрежие, Добруджа и Източна Стара планина (Матеева и Янков, 2013). Опазването на значимите природни местообитания на птиците е сред главните приоритети за съхраняване на националното биоразнообразие (Иванов, Янков, 2005).

Бозайниковата фауна наброява около 100 вида, от които 46 са консервационно значими (Попов и др., 2007). Въз основа на екологичните предпочитания бозайниците се отнасят към три основни типа фауна: горски мезофилен, горски термоксерофилен и континентално-ксерофилен (Пешев и кол., 2004). Особено внимание се отделя на прилепите — сред най-застрашените групи гръбначни животни поради бързото намаляване на тяхната численост и видово разнообразие. В рамките на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие са обхванати 56 подземни местообитания на прилепи, в които са установени общо 19 вида. Най-срещаните видове в пещерите са *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus euryale*, *Myotis myotis*, *Myotis blythii*, *Myotis emarginatus*, *Myotis capaccinii* и *Miniopterus schreibersii*. В 18 от изследваните обекти числеността на всички прилепи надвишава 2 000 индивида, а в два обекта с антропогенен произход са установени уникално високи числености от над 10 000 индивида — изключителни за Балканския полуостров и Европа. България е разположена в един от най-богатите на пещерна фауна региони в света — в страната са документирани над 5 000 карстови пещери, а установените пещерни животни надхвърлят 780 вида, от които над 150 са представители на водните безгръбначни. По богатство, разнообразие и ендемизъм на пещерната фауна страната се нарежда сред първите в Европа (Големански, 2011; Pandourski, 2007).

В контекста на настоящата оценка фауната на приоритетните зони за вятърна енергия е анализирана въз основа на три основни източници: докладването на България по Директивата за птиците (Член 12, 2025 г.) и Директивата за местообитанията (Член 17, 2025 г.) в 10 km грид (ИАОС, 2025), и данните от Червена книга на Република България, том II — Животни (2015), представени като точкови записи по UTM квадрати. Разпространението на видовете е определено чрез пространствено пресичане на посочените данни с границите на приоритетните зони, като за UTM точковите данни е приложен буфер от 5 km, съответстващ на половината от страната на 10 km UTM квадрата. Резултатите са представени в матрични таблици по таксономични групи, отразяващи присъствието на всеки вид по зони, консервационния му статус по ЗБР и категорията му в Червената книга.

Безгръбначни

Безгръбначните животни представляват най-многобройната и разнообразна компонента на фауната на България с около 30 000 установени вида, принадлежащи към над 60 класа (Големански, 2011). Сред тях консервационно значими са видовете, включени в Приложение II на Директивата за местообитанията, представени от следните основни групи: водни кончета (*Odonata*), правокрили (*Orthoptera*), твърдокрили (*Coleoptera*), пеперуди (*Lepidoptera*), водни безгръбначни (еднодневки, пиявици, раци) и мекотели (охлюви и миди). Характерен за България е значителен брой ендемични и реликтни безгръбначни, особено сред пещерната фауна — страната се нарежда сред първите в Европа по богатство и ендемизъм на подземната безгръбначна фауна (Големански, 2011; Pandourski, 2007).

В приоритетните зони са установени 44 вида безгръбначни по данни от докладването по Директивата за местообитанията (Член 17, 2025 г.) и Червената книга на Република България, том II (виж таблицата по-долу).

Таблица 34. Видове безгръбначни по данни от докладването по Директивата за местообитанията (Член 17, 2025 г.) и Червената книга на Република България, том II, в границите на приоритетните зони

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Ametropus fragilis</i>	—	EX				○	○																				
<i>Apatura metis</i>	—	—											●														
<i>Argyroneta aquatica</i>	—	CR																		○							
<i>Astacus astacus</i>	—	—	●	●	●	●	●			●	●	●	●		●	●	●						●				
<i>Austropotamobius torrentium</i>	3	—													●			●			●		●				
<i>Bolbelasmus unicornis</i>	—	—		●																							
<i>Callimenus macrogaster</i>	—	CR															○			○	○				○		
<i>Carabus hungaricus</i>	3	—															●				●						
<i>Cerambyx cerdo</i>	3	—	●	●	●					●			●		●								●			●	
<i>Coenagrion ornatum</i>	3	—			●							●		●					●		●		●			●	●
<i>Cordulegaster heros</i>	3	—	●		●																●	●					
<i>Cordulegaster insignis</i>	—	CR			○									○													
<i>Dioszeghyana schmidtii</i>	3	—	●	●	●																			●			●
<i>Dolomedes plantarius</i>	—	EX																		○							
<i>Ephoron virgo</i>	—	EX		○	○	○	○		○	○				○													
<i>Eriogaster catax</i>	3	—			●	●	●										●								●		
<i>Euphydryas aurinia</i>	3	—																								●	●
<i>Euplagia quadripunctaria</i>	—	—			●								●		●	●	●		●	●	●	●	●	●	●		
<i>Gasterosteus aculeatus</i>	—	VU												○													

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 173 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Helix pomatia</i>	—	—		•	•	•					•	•	•	•	•	•							•		•		
<i>Hirudo verbana</i>	—	—							•	•										•			•				
<i>Kageronia fuscogrisea</i>	—	CR				○	○																				
<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	3	EX																		○							
<i>Lignyopectera fumidaria</i>	3	—															•										
<i>Lucanus cervus</i>	3	—	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•		•	•	•	•	•	
<i>Lycaena dispar</i>	3	—			•	•	•		•	•	•		•	•	•		•	•	•		•		•			•	
<i>Maculinea nausithous</i>	3	—																		•							
<i>Morimus asper funereus</i>	—	—	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•	•				
<i>Ophiogomphus cecilia</i>	3	—	•		•																					•	•
<i>Osmoderma barnabita</i>	—	—														•											
<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	3	—	•		•																					•	
<i>Parnassius mnemosyne</i>	—	—															•				•		•				
<i>Pilemia tigrina</i>	—	—															•										
<i>Polyommatus eroides</i>	3	—															•			•	•						
<i>Probatiscus subrugosus</i>	—	—																								•	
<i>Proserpinus proserpina</i>	—	—													•		•										
<i>Rosalia alpina</i>	3	—	•	•	•										•							•	•				

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 174 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Saga hellenica</i>	—	EX																		○							
<i>Saga pedo</i>	—	—			●							●			●				●	●			●				
<i>Serratella maculocaudata</i>	—	CR																							○		
<i>Theodoxus transversalis</i>	3	—			●	●					●	●		●													
<i>Unio crassus</i>	2 и 3	—	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●				●		●		●			●	●
<i>Vertigo moulinsiana</i>	3	—				●																					
<i>Zerynthia polyxena</i>	—	—														●											
<i>Platycleis medvedevi</i>	—	CR									○																

Легенда: ● = присъства по данни от ИАОС (2025); ○ = присъства само по данни от Червена книга на България (2015). Зелено = данни от докладване по чл. 17; жълто = само от Червена книга. Колони ЗБР: 2 и 3 = Приложения 2 и 3 на ЗБР; ЧК категории: CR — критично застрашен; EN — застрашен; VU — уязвим; EX — изчезнал; Колони = приоритетни зони 1–25.

Риби

Ихтиофауната на България включва 218 вида от 59 семейства, като страната разполага с богато разнообразие както на сладководни, така и на черноморски видове. Сладководните риби са обект на особено консервационно внимание поради значителната деградация на речните местообитания, замърсяването на водите и прекомерния риболов. Сред тях се открояват есетровите риби (сем. *Acipenseridae*), чиито популации в р. Дунав са критично намалели, видове от сем. *Cyprinidae* с ограничено разпространение, както и редица ендемични за Балканския полуостров таксони. В Световната Червена книга на IUCN са включени 51 вида от българската ихтиофауна, а 22 са включени в Червена книга на НР България (Живков и др., 2005).

В приоритетните зони са установени 53 вида риби по данни от докладването по Директивата за местообитанията (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015) (виж таблицата по-долу).

Таблица 35. Видове риби по данни от докладването по Директивата за местообитанията (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015)

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Acipenser gueldenstaedti</i>	—	CR		○	○	○	○		○	○				○													
<i>Acipenser gueldenstaedtii</i>	—	—		●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Acipenser nudiiventris</i>	—	EX		○	○	○	○		○	○				○													
<i>Acipenser ruthenus</i>	—	EN		●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Acipenser stellatus</i>	—	CR		●	●	●	●		●	●	●			●													○
<i>Acipenser sturio</i>	—	EX																									○
<i>Alosa caspia</i>	—	VU		○	○	○	○		○	○				○													
<i>Alosa immaculata</i>	—	—	●	●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Alosa pontica</i>	—	VU		○	○	○	○		○	○				○													
<i>Alosa tanaica</i>	—	—	●	●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Anguilla anguilla</i>	—	EN		○	○	○	○		○	○				○									○				○
<i>Aspius aspius</i>	2 и 3	VU	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●		●										●		●	●
<i>Barbatula barbatula</i>	—	VU	○	○	○	○	○	○									○				○		○				
<i>Barbatula bureschi</i>	—	VU																○	○								
<i>Barbus balcanicus</i>	—	—	●	●	●	●	●	●																			
<i>Barbus barbus</i>	—	VU	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●						○		●				
<i>Barbus bergi</i>	—	—													●												
<i>Barbus cyclolepis</i>	3	—																				●		●	●	●	●
<i>Barbus petenyi</i>	—	—			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●				●	●		●				
<i>Barbus strumicae</i>	—	—														●			●	●							
<i>Barbus tauricus</i>	3	VU													○												
<i>Benthophilus stellatus</i>	—	VU		○	○	○	○							○													

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 177 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Carassius carassius</i>	—	EN		○	○	○	○		○	○	○			○										○	○		○
<i>Chalcalburnus chalcoides</i>	3	EN		○	○	○	○		○	○	○	○		○													
<i>Cobitis elongata</i>	3	—	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●													
<i>Cobitis elongatoides</i>	3	—	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●				●	●		●				
<i>Cobitis strumicae</i>	3	—													●	●			●	●		●	●	●	●	●	●
<i>Cottus gobio</i>	2 и 3	CR	●		●																		○				
<i>Eudontomyzon mariae</i>	—	CR	●	●	●	●	●		●	●	●	●		●													
<i>Gobio albipinnatus</i>	—	nan		○	○	○	○		○	○	○			○									○				
<i>Gymnocephalus baloni</i>	3	VU	●	●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Gymnocephalus schraetser</i>	—	VU		○	○	○	○		○	○	○			○													
<i>Gymnocephalus schraetzer</i>	2 и 3	—	●	●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Leucaspius delineatus</i>	—	VU				○	○																				
<i>Lota lota</i>	—	VU		○	○	○	○		○	○				○													
<i>Misgurnus fossilis</i>	2 и 3	—	●	●	●	●	●		●	●	●		●	●													
<i>Pelecus cultratus</i>	3	VU	●	●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Pungitius platygaster</i>	—	CR		○	○	○	○							○													
<i>Romanogobio albipinnatus</i>	—	VU		○	○	○	○		○	○	○			○									○				
<i>Romanogobio kesslerii</i>	—	—	●	●	●	●	●	●		●	●			●	●						●		●				
<i>Romanogobio uranoscopus</i>	2 и 3	EN	●		●	●	●			●	●		●								●		●				

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 178 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Romanogobio vladykovi</i>	—	—	●	●	●	●	●		●	●	●	●		●													
<i>Sabanejewia balcanica</i>	2 и 3	VU	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●		●	●	●	●	
<i>Sabanejewia bulgarica</i>	3	VU	●	●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Sander volgensis</i>	—	CR		○	○	○	○		○	○				○													
<i>Vimba melanops</i>	—	VU																	○					○	○	○	○
<i>Zingel streber</i>	—	EN	●	●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Zingel zingel</i>	—	EN	●	●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Huso huso</i>	—	CR		●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Alburnus sarmaticus</i>	—	—	●	●	●	●	●		●	●	●			●													
<i>Rhodeus amarus</i>	2 и 3	—	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●		●	●	●	●	●

Легенда: ● = присъства по данни от ИАОС (2025); ○ = присъства само по данни от Червена книга на България (2015). Зелено = данни от докладване по чл. 17; жълто = само от Червена книга. Колони ЗБР: 2 и 3 = Приложения 2 и 3 на ЗБР; ЧК категории: CR — критично застрашен; EN — застрашен; VU — уязвим; EX — изчезнал; Колони = приоритетни зони 1–25.

Земноводни

България е сред европейските страни с най-високо биоразнообразие на земноводни — 19 вида, принадлежащи към 2 разряда, 6 семейства и 11 рода. Земноводните са изключително чувствителни индикатори за състоянието на влажните зони и водните местообитания, тъй като са пряко зависими от качеството и наличието на водни и крайводни екосистеми за размножаването си. Всички видове земноводни в България са включени в Приложенията на Бернската конвенция, а значителна част са защитени по ЗБР и включени в Директивата за местообитанията. Основни заплахи за земноводните представляват унищожаването и деградацията на влажните зони, замърсяването на водите и интродукцията на инвазивни видове (Бисерков, 2007).

В приоритетните зони са установени 15 вида земноводни по данни от докладването по Директивата за местообитанията (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015) (виж таблицата по-долу).

Таблица 36. Видове земноводни по данни от докладването по Директивата за местообитанията (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015)

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Bombina bombina</i>	2 и 3	—	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●									●				●
<i>Bombina variegata</i>	2 и 3	—	●	●	●		●						●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	
<i>Bufo viridis</i>	—	—		●	●		●		●	●	●	●		●			●		●	●	●	●	●	●		●	●
<i>Hyla arborea/ Hyla orientalis complex</i>	—	—			●		●				●							●		●	●		●	●		●	
<i>Pelobates fuscus</i>	—	—			●	●	●		●	●	●									●							
<i>Pelobates syriacus</i>	—	—																								●	
<i>Pelophylax bedriagae</i>	—	—																						●			
<i>Pelophylax esculentus</i>	—	—												●													
<i>Pelophylax ridibundus</i>	—	—	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Rana dalmatina</i>	—	—	●	●	●	●	●				●	●		●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Rana graeca</i>	—	—														●						●			●		
<i>Rana temporaria</i>	—	—															●			●	●		●				
<i>Triturus cristatus</i>	2 и 3	VU	●	●	●	●																					
<i>Triturus dobrogicus</i>	3	VU		●	●	●	●				●			●													
<i>Triturus karelinii/Triturus ivanbureschi complex</i>	—	—									●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Легенда: ● = присъства по данни от ИАОС (2025); ○ = присъства само по данни от Червена книга на България (2015). Зелено = данни от докладване по чл. 17; жълто = само от Червена книга. Колони ЗБР: 2 и 3 = Приложения 2 и 3 на ЗБР; ЧК категории: CR — критично застрашен; EN — застрашен; VU — уязвим; EX — изчезнал; Колони = приоритетни зони 1–25.

Влечуги

Херпетофауната на България включва 37 вида влечуги — 6 вида костенурки, 13 вида гущери и 18 вида змии, принадлежащи към 3 разряда, 12 семейства и 26 рода. Страната е сред европейските лидери по видово богатство на влечуги, което се дължи на кръстопътното биогеографско положение и разнообразието на местообитанията. Термофилните видове с медитерански произход намират оптимални условия в южните части на страната, докато по-евритермните видове са разпространени в цяла България. Всички видове влечуги са включени в Приложенията на Бернската конвенция, 42 са защитени по ЗБР, а дванадесет са включени в Червена книга на НР България. Основни заплахи представляват загубата на местообитания, прякото преследване и събирането за търговия (Бисерков, 2007; Бисерков и др., 2005).

В приоритетните зони са установени 23 вида влечуги по данни от докладването по Директивата за местообитанията (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015) (виж таблицата по-долу).

Таблица 37. Видове влечуги по данни от докладването по Директивата за местообитанията (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015)

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Ablepharus kitaibelii</i>	—	—	●		●		●				●			●		●	●	●		●		●	●	●	●	●	
<i>Coronella austriaca</i>	—	—	●		●						●					●	●	●		●	●	●	●		●		
<i>Elaphe sauromates</i>	2 и 3	EN			○		○		●	●	●	○		●										●		●	○
<i>Emys orbicularis</i>	2 и 3	—	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●		●	●
<i>Eryx jaculus</i>	—	EN																								●	
<i>Lacerta agilis</i>	—	—														●	●			●	●		●				
<i>Lacerta trilineata</i>	—	—			●		●			●	●	●		●											●	●	●
<i>Lacerta viridis</i>	—	—	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Mauremys rivulata</i>	3	VU																						○		○	
<i>Natrix tessellata</i>	—	—	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●							●	●	●	●	●	●	●
<i>Ophisops elegans</i>	—	VU																							○		
<i>Podarcis erhardii</i>	—	—																	●					●			
<i>Podarcis muralis</i>	—	—	●	●	●	●	●				●		●	●		●	●	●	●	●	●	●	●		●		
<i>Podarcis tauricus</i>	—	—			●	●	●	●	●	●	●	●		●				●	●			●			●	●	●
<i>Pseudopus apodus</i>	—	—																						●		●	
<i>Pseudopus apodus thracicus</i>	—	VU																						○		○	○
<i>Testudo graeca</i>	2 и 3	—							●		●	●		●				●				●	●	●		●	●
<i>Testudo hermanni</i>	2 и 3	—	●	●	●		●				●		●	●	●		●		●	●			●	●		●	●
<i>Vipera ammodytes</i>	—	—	●		●	●					●		●	●	●	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●
<i>Vipera ursinii</i>	3	EX																		○							
<i>Zamenis longissimus</i>	—	—	●		●	●	●				●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●
<i>Platyceps najadum</i>	—	—																	●					●	●		
<i>Mediodactylus kotschyi</i>	—	—																					●	●		●	●

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 183 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Dolichophis caspius</i>	—	—	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●				●	●	●	●	●

Легенда: ● = присъства по данни от ИАОС (2025); ○ = присъства само по данни от Червена книга на България (2015). Зелено = данни от докладване по чл. 17; жълто = само от Червена книга. Колони ЗБР: 2 и 3 = Приложения 2 и 3 на ЗБР; ЧК категории: CR — критично застрашен; EN — застрашен; VU — уязвим; EX — изчезнал Колони = приоритетни зони 1–25.

Птици (Aves)

България разполага с едни от най-богатите в Европа орнитологични места. Орнитофауната наброява 420 вида птици (BUNARCO, 2014), а опазването на значимите им природни местообитания е сред главните приоритети за съхраняване на националното биоразнообразие (Иванов, Янков, 2005). През територията на страната преминават два от най-значимите миграционни пътища в Европа. Западночерноморският прелетен път *Via Pontica* преминава покрай черноморското крайбрежие, като най-интензивната му част е с ширина до 100 km навътре в сушата. По него ежегодно пролет и есен мигрират над 620 000 реещи се птици — щъркели, пеликани, грабливи птици и жерави, от над 110 вида, с постоянни места за почивка и нощуване по протежението на пътя (Матеева и Янков, 2013). Струмският прелетен път *Via Aristotelis* преминава през западната част на страната по долините на реките Струма и Места и е от регионално значение за Балканския полуостров, особено за пойните и водолюбивите птици. Прелетен път по поречието на река Марица, макар и не интензивен, се ползва от грабливите птици по време на миграция, включително от световно застрашени видове като големия креслив орел.

При разработването на методологията за определяне на приоритетните зони миграционните маршрути са използвани като изключващ критерий — установените интензивни прелетни пътища са изключени от обхвата на зоните. Допълнително е приложена карта на чувствителността на птиците към развитие на ветрогенераторни паркове (Зехтинджиев, ИБЕИ-БАН, 2024), като зоните с индекс на чувствителност от 0 до 2 са изключени от приоритетните зони. Следователно определените приоритетни зони не попадат в районите с висока орнитологична чувствителност, идентифицирани по тази методология.

Въпреки прилаганите изключващи критерии, орнитологичната чувствителност на приоритетните зони не може да се приема за незначителна. Данните от докладването по Директивата за птиците (ИАОС, 2025) показват присъствие на 252 вида птици в зоните, включително значителен брой мигриращи видове. Зоните от Дунавската равнина (Зони 1–10) попадат в периферията на *Via Pontica* — на разстояние под 100 km от черноморското крайбрежие — и са в обхвата на миграционното движение на реещите се птици. Зони 14–18 (Софийски район) попадат в периферията на *Via Aristotelis*. Зони 22–25 (Хасково, Кърджали, Смолян) са в обхвата на прелетния път по долината на Марица и нейните притоци.

По отношение на сезонното присъствие, данните от матричните таблици показват, че за повечето зони мигриращите видове (П) надвишават по брой гнездящите (Р), което е индикатор за значимостта на зоните като транзитни територии. Видовете, установени и в трите сезона (размножаване, прелет и зимуване), са концентрирани предимно в Зони 2–5 (Дунавска равнина) и Зони 22–25 (Южна България), където наличието на водни местообитания осигурява условия за целогодишно присъствие.

В приоритетните зони са установени 252 вида птици по данни от докладването по Директивата за птиците (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015) (виж таблицата по-долу).

Таблица 38. Видове птици по данни от докладването по Директивата за птиците (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015)

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Accipiter brevipes</i>	2 и 3	VU		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P				P	○		P	P	P	○	P	P
<i>Accipiter gentilis</i>	—	EN	○	○	○					○	○	○		○	○	○	○	○		○	○		○	○	○	○	○
<i>Accipiter gentilis all others</i>	—	—	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Accipiter nisus</i>	—	EN							○	○										○	○						
<i>Accipiter nisus all others</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P		P	P
<i>Acrocephalus palustris</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P		P	P
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	—	—			P	P	P		P	P	P			P			P									P	P
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	—	—	P	P	P	P	P		P	P	P	P		P	P		P	P	P			P	P	P		P	P
<i>Actitis hypoleucos</i>	—	—	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P		P		P				P	P	P	P	P
<i>Aegithalos caudatus</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Aegolius funereus</i>	2 и 3	VU																		P	P		P				
<i>Aegypius monachus</i>	2 и 3	EX													P												
<i>Alauda arvensis</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Alcedo atthis</i>	2 и 3	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Alectoris chukar</i>	—	—																						P	P		P
<i>Alectoris graeca</i>	—	EN																			○				○		
<i>Anas platyrhynchos</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Anas querquedula</i>	—	VU		○	○	○	○	○			○	○		○	○		○		○	○				○			
<i>Anas strepera</i>	—	CR				○					○			○													

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 186 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Anser anser</i>	—	EN										3															
<i>Anser erythropus</i>	2 и 3	CR										○															
<i>Anthus campestris</i>	2 и 3	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P				P	P		P	P
<i>Anthus spinoletta</i>	—	—																		P	P						
<i>Anthus trivialis</i>	—	—	P		P	P		P					P			P	P	P	P	P	P	P	P		P		
<i>Apus apus</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Apus pallidus</i>	—	—			P				P	P	P				P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Aquila chrysaetos</i>	2 и 3	VU			P	P									P								P		P		
<i>Aquila heliaca</i>	2 и 3	CR											○	○		○	○			○	○					○	
<i>Aquila pomarina</i>	2 и 3	VU			○			○			○			○	○						○					○	
<i>Ardea alba</i>	—	—				P						P															
<i>Ardea cinerea</i>	—	VU	3	3	3	3		○	3	○	3				○									3		3	3
<i>Ardea purpurea</i>	2 и 3	EN	П	○	○	П	○		П	П	П	П		П	○		П							○		П	
<i>Ardeola ralloides</i>	2 и 3	EN	P	P	P				○		P				○												
<i>Asio flammeus</i>	2 и 3	—							3	3	3																
<i>Asio otus</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P		P		P	P	P	P	P	
<i>Athene noctua</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Aythya ferina</i>	—	VU			П	П	П			○	○	П		○			П							○			
<i>Aythya nyroca</i>	2 и 3	VU			P	P	P		P		P	P		P		P	P								P	P	P
<i>Bonasa bonasia</i>	2 и 3	EN										○		○	○												○
<i>Botaurus stellaris</i>	2 и 3	EN			3		3		3		3	3				3	3			○					○		3
<i>Bubo bubo</i>	2 и 3	VU	P	P	P	○	○		P	P	P	P	P	P	P	P	P				P	P	P	P	P		P
<i>Burhinus oedicephalus</i>	2 и 3	VU				P				P					P		○							P	P		○
<i>Buteo buteo</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Buteo rufinus</i>	2 и 3	nan	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Calandrella brachydactyla</i>	2 и 3	—	P	P	P	P			P	P	P					P	P							P		P	P

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 187 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Calandrella brachydactyla</i>	—	VU	○	○		○						○	○				○							○		○	○
<i>Caprimulgus europaeus</i>	2 и 3	—	P	P	P	P	P		P		P	P	P	P	P	P	P	P		P		P	P	P	P	P	P
<i>Carduelis carduelis</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Carduelis spinus</i>	—	VU																		○	○				○		
<i>Carpodacus erythrinus</i>	—	—																			P						
<i>Cecropis daurica</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Certhia brachydactyla all others</i>	—	—	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P		P	P		P		P	P	P	P	P	
<i>Certhia familiaris</i>	—	—	P		P	P	P									P	P			P	P	P	P		P		
<i>Cettia cetti</i>	—	EN	P		P	P	P		P						P		P		P							P	P
<i>Charadrius dubius</i>	—	VU	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	○	P		P	P	P	P	P
<i>Chlidonias hybrida</i>	—	—	P		P	P	P		P		P	P		P													
<i>Chlidonias hybridus</i>	2 и 3	VU		○	○		○				○			○													
<i>Chloris chloris</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Ciconia ciconia</i>	2 и 3	VU	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Ciconia nigra</i>	2 и 3	VU	P	P	P	P	P	○	P	P	P	P	P	P	P	P	○	P	P	○	P	P	P	P	P	P	P
<i>Cinclus cinclus</i>	—	—	P		P	P							P		P	P	P		P	P	P	P	P	P	P		
<i>Circaetus gallicus</i>	2 и 3	VU	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Circus aeruginosus</i>	2 и 3	EN	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P					P		P	P
<i>Circus pygargus</i>	2 и 3	VU			P	P	P	P			P			P	P	P	P	P	P	P	P	P		P		P	P
<i>Clamator glandarius</i>	—	CR																								P	
<i>Clanga pomarina</i>	—	—	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P		P			P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Columba livia</i>	—	EN	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 188 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Columba oenas</i>	—	EN	P	P	P		○			P	P		P	○	P	P	P	P	P	P	P	P	P	○	P		
<i>Columba palumbus palumbus</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Coracias garrulus</i>	2 и 3	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P						P	P	P	P	P
<i>Corvus corax</i>	—	—	P	P	P	P	P				P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Corvus corone</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Corvus frugilegus</i>	—	—				P		P	P	P	P	P			P		P						P				
<i>Corvus monedula</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Coturnix coturnix</i>	—	—	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		3	3	3	3	3		3	3
<i>Crex crex</i>	2 и 3	VU	P		P	P	○	○	○	P	P	P	P	○	P	P	P	P	○	P	P	P	P		○	○	
<i>Cuculus canorus</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Curruca cantillans</i>	—	—																						P	P		
<i>Curruca communis</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Curruca crassirostris</i>	—	—															P		P					P	P	P	P
<i>Curruca curruca</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Curruca melanocephala</i>	—	—																						P	P		P
<i>Curruca nisoria</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Cyanistes caeruleus s. str.</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Cygnus cygnus</i>	2 и 3	EN								○			○											○			○
<i>Cygnus olor</i>	—	VU			3	3	3	3	3	3	3	3		3	3											3	3
<i>Delichon urbicum</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Dendrocopos leucotos</i>	2 и 3	—																		P		P	P				
<i>Dendrocopos leucotos lilfordi</i>	2 и 3	EN																			○		○				

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 189 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Dendrocopos major</i> <i>all others</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Dendrocopos syriacus</i>	2 и 3	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Dryobates minor</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Dryocopus martius</i>	2 и 3	VU	P	P	P	P	P		P	P	○	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Egretta alba</i>	2 и 3	CR		○										○													
<i>Egretta garzetta</i>	2 и 3	nan	Π	Π	Π	Π					Π													Π		Π	Π
<i>Emberiza calandra</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Emberiza cia</i>	—	—	P		P								P		P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	
<i>Emberiza cirius</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P				P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Emberiza citrinella</i>	—	—	P	P	P	P	P						P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		
<i>Emberiza hortulana</i>	2 и 3	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Emberiza melanocephala</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P			P	P	P		P	P
<i>Emberiza schoeniclus</i>	—	—			P	P	P		P	P													P				
<i>Eremophila alpestris</i>	—	—																		P							
<i>Eremophila alpestris balcanica</i>	—	VU																			○		○				
<i>Erithacus rubecula</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Falco biarmicus</i>	2 и 3	CR																		○							
<i>Falco cherrug</i>	3	CR		○	○				○	○				○													
<i>Falco eleonora</i>	2 и 3	EN																							○		
<i>Falco naumanni</i>	2 и 3	CR			○	○								○	○					○				○	○		○
<i>Falco peregrinus</i>	2 и 3	EN			Π	Π	○						Π			Π		○	○	Π	Π		Π	Π	Π		
<i>Falco subbuteo</i>	—	VU	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π
<i>Falco tinnunculus</i>	—	—	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 190 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Falco vespertinus</i>	3	CR	P	P					P	○		P			○									○			
<i>Ficedula albicollis</i>	2 и 3	CR			○															○							
<i>Ficedula parva</i>	2 и 3	VU																		P			P				
<i>Ficedula semitorquata</i>	2 и 3	VU	P	P	P	P			P			○			P		P			P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Fringilla coelebs all others</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Fulica atra</i>	—	—	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П		П	П		П	П
<i>Galerida cristata</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Gallinula chloropus</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P
<i>Garrulus glandarius</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Glareola pratincola</i>	2 и 3	EN								○	○															П	
<i>Glaucidium passerinum</i>	2 и 3	EN																		P	P						
<i>Grus grus</i>	2 и 3	EX								○					○	○				○				○			○
<i>Gypaetus barbatus</i>	2 и 3	EX																			○						
<i>Gyps fulvus</i>	2 и 3	EN																					○	○			
<i>Haematopus ostralegus</i>	—	CR		П	П	П	П				П			П										П		П	П
<i>Haliaeetus albicilla</i>	2 и 3	VU	P	P	P		P		P	P	P		P	P	P									P			P
<i>Hieraaetus fasciatus</i>	2 и 3	CR																					○				
<i>Hieraaetus pennatus</i>	2 и 3	VU	P		P			P	P	P	P	P	P	P	P	P	P			P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Himantopus himantopus</i>	2 и 3	EN	P		P	P	P		P	○	P	P		P										P			P
<i>Hippolais icterina</i>	—	VU	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P		P			P	P		P				
<i>Hippolais olivetorum</i>	2 и 3	—																						P		P	P
<i>Hirundo rustica</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Iduna pallida s. str.</i>	—	—	P	P	P	P	P		P	P	P	P		P	P		P	P	P	P			P	P	P	P	P

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 191 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Ixobrychus minutus</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P			P	P		P	P
<i>Jynx torquilla</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
<i>Lanius collurio</i>	2 и 3	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Lanius minor</i>	2 и 3	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Lanius nubicus</i>	3	VU												○										P	P	P	P
<i>Lanius senator</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Larus michahellis</i>	—	—		3	3	3	3				3				3					3			3	3			
<i>Leiopicus medius</i>	—	—	P	P	P	P	P		P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Linaria cannabina</i>	—	—	P	P	P						P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Locustella fluviatilis</i>	—	VU			P	P	P	P			P		P	P	P		P										
<i>Locustella luscinioides</i>	—	—		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P						P	P
<i>Lophophanes cristatus</i>	—	—														P	P	P		P	P			P	P		
<i>Loxia curvirostra</i>	—	—																		P	P						
<i>Lullula arborea</i>	2 и 3	—	P	P	P	P	P	P			P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Luscinia luscinia</i>	—	—			P	P	P							P													
<i>Luscinia megarhynchos</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Mareca strepera</i>	—	—		P		P			P		P					P											
<i>Melanocorypha calandra</i>	2 и 3	—														P	P	P	P			P		P	P	P	P
<i>Mergus merganser</i>	—	—																					Π	Π	Π		
<i>Merops apiaster</i>	—	—	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π	Π
<i>Microcarbo pygmaeus</i>	—	—	3	3	3	3					3			3												3	
<i>Milvus migrans</i>	2 и 3	VU	Π						Π	○	Π			Π	Π		Π							Π		Π	Π
<i>Milvus milvus</i>	2 и 3	CR																			○						

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 192 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Monticola saxatilis</i>	—	—			P															P	P	P					
<i>Monticola solitarius</i>	—	VU																						P	P		
<i>Motacilla alba</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Motacilla cinerea</i>	—	—	P		P	P	P						P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Motacilla flava</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Muscicapa striata</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
<i>Neophron percnopterus</i>	2 и 3	EN												○	○					○			○	Π	Π	○	○
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	—	—																		P	P						
<i>Nycticorax nycticorax</i>	2 и 3	VU	P	P	P	P					P													○		P	P
<i>Oenanthe hispanica</i>	—	—																	P					P	P		
<i>Oenanthe isabellina</i>	—	—				P			P	P	P	P	P	P	P		P							P		P	P
<i>Oenanthe oenanthe</i>	—	—	P		P	P			P	P	P	P	P	P	P	P	P			P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Oriolus oriolus</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Otus scops s. str.</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P
<i>Oxyura leucocephala</i>	2 и 3	EN																									○
<i>Pandion haliaetus</i>	2 и 3	CR							○		○				○												
<i>Panurus biarmicus</i>	—	EN														P	P										P
<i>Parus major</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Passer domesticus s. str.</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Passer hispaniolensis</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Passer montanus</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Perdix perdix all others</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 193 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Periparus ater all others</i>	—	—			P											P	P	P	P	P	P	P	P		P		
<i>Pernis apivorus</i>	2 и 3	VU	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>	—	—	3	3	3	3							3											3	3	3	
<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	—	EN												○												○	
<i>Phasianus colchicus</i>	—	EX	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P			P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Phoenicurus ochruros</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	—	VU	P	P	P	○	○	P	P		P	P	○	P	P		P			P	○	P	P	○	P		P
<i>Phylloscopus collybita s. str.</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Phylloscopus orientalis</i>	—	—													P									P	P	P	P
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	—	—	P		P						P			P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P		
<i>Pica pica</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Picus canus</i>	2 и 3	EN	P	P	P	○	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	○
<i>Picus viridis s. str.</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Platalea leucorodia</i>	2 и 3	CR	П	П	П				○		П									○							
<i>Plegadis falcinellus</i>	2 и 3	CR		○	○					○																	
<i>Podiceps cristatus</i>	—	VU	P		P	P	P		P	P	P	P		○	P		P	P						P			P
<i>Poecile lugubris</i>	—	—	P		P						P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Poecile montanus</i>	—	—														P	P			P	P	P	P		P		
<i>Poecile palustris</i>	—	—	P	P	P		P					P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P
<i>Porzana parva</i>	2 и 3	EN				○											○										
<i>Porzana porzana</i>	2 и 3	EN								○	P			○			P		P					○		P	P

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 194 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Porzana pusilla intermedia</i>	2 и 3	CR							○	○				○			○								○		
<i>Prunella collaris</i>	—	VU																		P	○		○				
<i>Prunella modularis</i>	—	—														P	P			P	P		P				
<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	—	—			P								P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P		
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	—	—														P				P	P		P		P		
<i>Rallus aquaticus</i>	—	—	P		P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P		P		P		P	P
<i>Recurvirostra avosetta</i>	—	EN				3								3													
<i>Regulus ignicapilla</i>	—	—																		P	P		P		P		
<i>Regulus regulus</i>	—	—																		P	P		P		P		
<i>Remiz pendulinus</i>	—	VU	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P		P		P	P			P	P		P	P
<i>Riparia riparia</i>	—	—		P	P	P	P		P	P	P		P	P	P				P								P
<i>Saxicola rubetra</i>	—	—														P	P			P	P	P	P				
<i>Saxicola torquatus</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P
<i>Scolopax rusticola</i>	—	EN			○										3	○	○			3			3		○	3	3
<i>Serinus serinus</i>	—	—														P	P			P	P	P	P		P		
<i>Sitta europaea</i>	—	—	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Sitta neumayer</i>	—	VU																	○					P	P		
<i>Spatula clypeata</i>	—	—			Π	Π	Π					Π															
<i>Spatula querquedula</i>	—	—							P		P	P				P	P							P			
<i>Spinus spinus</i>	—	—																		P	P						
<i>Sterna albifrons</i>	2 и 3	EN							○	○																	
<i>Sterna hirundo</i>	2 и 3	EN	P	P	P		P		○					P										P			
<i>Sternula albifrons</i>	—	—	Π	Π	Π	Π	Π		Π	Π	Π			Π													
<i>Streptopelia decaocto</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕК 195 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Streptopelia turtur</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Strix aluco</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	
<i>Sturnus roseus</i>	—	VU																		○							
<i>Sturnus vulgaris</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Sylvia atricapilla</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Sylvia borin</i>	—	EN	P	P	○								P		P		P				P		P				
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	—	VU		П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П		П			П	П	П		П	П
<i>Tachymarptis melba</i>	—	—			P									P		P	P	P		P	P	P	P	P			P
<i>Tadorna ferruginea</i>	2 и 3	CR									P	P		P	P									P		P	P
<i>Tadorna tadorna</i>	—	VU												○			3										
<i>Tetrao urogallus</i>	2 и 3	EN										○										○	○				
<i>Tetrao urogallus all others</i>	2 и 3	—																							P		
<i>Tetrastes bonasia</i>	—	—																			P				P		
<i>Tetrax tetrax</i>	—	EX						○		○	○						○			○							
<i>Tringa ochropus</i>	—	EN		○	3	3	3			3	3	3	3	3	3	3	3		3	○			3	3	○	3	3
<i>Troglodytes troglodytes all others</i>	—	—	P		P									P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		
<i>Turdus merula</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Turdus philomelos</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Turdus torquatus</i>	—	—																		P	P						
<i>Turdus viscivorus</i>	—	—	P	P	P	P	P							P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P		P
<i>Tyto alba</i>	—	VU	P	P	P	P	P		P	P	P	P		P			P			P				P		P	P
<i>Upupa epops</i>	—	—	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
<i>Vanellus vanellus</i>	—	—	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P		P			P
<i>Zapornia parva</i>	—	—	P	P	P	P	P							P			P	P	P								

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 196 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Zapornia pusilla</i>	—	—	Р	Р	Р	Р	Р	Р		Р	Р					Р	Р		Р								

Легенда: Р = размножаване, П = прелет, З = зимуване (птици); ○ = присъства само по данни от Червена книга на България (2015). Зелено = данни от Докладване по чл. 12 (ИАОС, 2025); жълто = само от Червена книга. Колони ЗБР: 2 и 3 = Приложения 2 и 3 на ЗБР. ЧК категории: CR — критично застрашен; EN — застрашен; VU — уязвим; EX — изчезнал ; Колони = приоритетни зони 1–25.

Бозайници

Бозайниковата фауна на България наброява около 100 вида, от които 46 са консервационно значими (Попов и др., 2007). Въз основа на екологичните предпочитания бозайниците се отнасят към три основни типа фауна: горски мезофилен, горски термоксерофилен и континентално-ксерофилен (Пешев и кол., 2004). Определени са 13 района с особена консервационна значимост за бозайниците на територията на страната. Сред видовете от Директивата за местообитанията особено значение имат едрите хищници — кафявата мечка (*Ursus arctos*), вълкът (*Canis lupus*) и дивата котка (*Felis silvestris*), чиито популации са обект на активни мерки за опазване. Характерни за откритите местообитания са видове като лалугерът (*Spermophilus citellus*) и пъстрият пор (*Vormela peregusna*), индикатори за стъпкосни и полустепни екосистеми (Попов и др., 2007).

В приоритетните зони са установени 17 вида бозайници (без прилепи) по данни от докладването по Директивата за местообитанията (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015) (виж таблицата по-долу).

Таблица 39. Видове бозайници (без прилепи) по данни от докладването по Директивата за местообитанията (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015)

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Canis aureus</i>	—	—	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●		●	●	●		●	●
<i>Canis lupus</i>	2 и 3	VU	●		●	●								○	●	●	○			●	●	○	●	●	○	○	
<i>Cricetus cricetus</i>	—	VU				○	○																				
<i>Dryomys nitedula</i>	—	—	●	●											●											●	
<i>Felis silvestris</i>	—	EN	●	●	●	●	○		●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	○	○	●	●	●	●	●	●	●
<i>Lutra lutra</i>	2 и 3	VU	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○	○		○	○	●	●	●	●	●
<i>Lynx lynx</i>	3	CR	●		●																		●				
<i>Martes martes</i>	—	EN	○		○										○					●	●	○	●				
<i>Mesocricetus newtoni</i>	2 и 3	VU								●	●																
<i>Mustela eversmanii</i>	3	—							●																		
<i>Mustela lutreola</i>	—	EX												○													
<i>Mustela putorius</i>	—	—			●		●		●		●	●		●	●	●	●			●	●		●		●	●	
<i>Myomimus roachi</i>	3	VU																									○
<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>	2 и 3	EN																		●			●				
<i>Spermophilus citellus</i>	2 и 3	VU	○	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○		○	○	○	●	●	○	●	○
<i>Ursus arctos</i>	2 и 3	EN																	●	●	●		●	○	●		
<i>Vormela peregusna</i>	3	VU	●	●	●					●	●	○	○	○	○	●	○		○		●	●	○		○	○	○

Легенда: ● = присъства по данни от ИАОС (2025); ○ = присъства само по данни от Червена книга на България (2015). Зелено = данни от докладване по чл. 17; жълто = само от Червена книга. Колони ЗБР: 2 и 3 = Приложения 2 и 3 на ЗБР; ЧК категории: CR — критично застрашен; EN — застрашен; VU — уязвим; EX — изчезнал; Колони = приоритетни зони 1–25.

Прилепи

Прилепите са сред най-консервационно значимите групи бозайници в България и в Европа като цяло. В страната са установени 30 вида прилепи, като в пещерите намират убежище многохилядни колонии, съставляващи 96% от значимите подземни местообитания на тези бозайници. В рамките на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие са обхванати 56 подземни местообитания, в които са установени 19 вида. Най-многобройните видове в пещерите са *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus euryale*, *Myotis myotis*, *Myotis blythii*, *Myotis emarginatus*, *Myotis capaccinii* и *Miniopterus schreibersii*. В два обекта с антропогенен произход са установени числености от над 10 000 индивида — уникални за Балканския полуостров и Европа. България е разположена в един от най-богатите на карстови пещери региони в света (над 5 000 документиран), което определя изключителното консервационно значение на страната за опазването на прилепите (Големански, 2011). Тенденцията за намаляване на числеността и видовото разнообразие на прилепите ги нарежда сред най-застрашените групи гръбначни животни (Иванова, 2005).

Особено консервационно значение в контекста на приоритетните зони имат прилепите, свързани с карстовите подземни убежища. Анализът е извършен въз основа на пространствения слой на местообитание 8310 „Неблагоустроени пещери“ (Петров, картиране 2011–2012 г., 690 карстови пещери и минни галерии), допълнен с данни от постъпилите в рамките на консултациите по настоящата ЕО становища. Разстоянията са изчислени по реалните граници на приоритетните зони. Буферната зона от 20 km отговаря на типичния хранителен и миграционен обхват на видовете прилепи, обитаващи пещерите в района, включително пещерния дългокрил (*Miniopterus schreibersii*) и нощниците (*Myotis spp.*).

Зона 11 е единствената приоритетна зона, в чиито граници попадат карстови пещери — „Гарваница“ и „Мократа пещера“. В радиус до 5 km се намират още пет пещери, включително „Урушка Маара“ (1.68 km), „Футъвата пещера“ (1.36 km) и „Бонинска дупка“ (0.90 km). В радиус 5–10 km се намира „Деветашката пещера“ (9.09 km) — едно от най-значимите пещерни местообитания на прилепи в България, поддържащо многохилядни колонии на подковоноси прилепи (*Rhinolophus spp.*), пещерен дългокрил (*Miniopterus schreibersii*), дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*) и голям нощник (*Myotis myotis*). В радиус 10–20 km попадат още „Еменската пещера“ (14.74 km) и „Мусинската пещера“ (17.80 km).

Зона 21 е с най-висока концентрация на карстови пещери в близост — 37 пещери в радиус до 5 km, 9 в радиус 5–10 km и 9 в радиус 10–20 km. Сред намиращите се до 5 km са „Андъка“ (0.77 km), „Бачо Киро“ (0.70 km), „Водопада/Емен“ (0.53 km) и „Голямата суха пещера“ (0.33 km). Пещерите в 33 „Витата стена“ (BG0000190) и 33 „Дряновски манастир“ (BG0000214) са в непосредствена близост до границите на зоната. Тази изключително висока концентрация на пещерни местообитания определя Зона 21 като най-чувствителната от всички приоритетни зони по отношение на прилепите.

Зона 3 има 11 пещери в радиус до 5 km, включително „Венеца“ (0.08 km), „Прилепарника“ (0.03 km), „Магурата“ (0.20 km), „Козарника“ (0.99 km) и „Башовишки печ“ (0.58 km) — всички представляват известни убежища на прилепи, а последните три са защитени като природни забележителности. В радиус 10–20 km се намират „Варкан“ (14.25 km, 33 BG0000587) и редица други пещери. Видовете прилепи, предмет на опазване в съседните Натура 2000 зони BG0000587 „Варкан“, BG0000500 „Войница“, BG0000521 „Макреш“ и BG0000522 „Видински парк“, включват подковоноси прилепи и видове от сем. *Vespertilionidae*.

Зона 1 има 6 пещери до 5 km, включително „Варкан“ (2.08 km), „Езерото/Войница“ (1.57 km) и „Магурата“ (0.74 km), и 11 пещери в радиус 10–20 km, включително „Башовишки печ“ (10.45 km).

Зона 5 има 3 пещери до 5 km, включително безименни пещери при с. Дражинци (0.11–0.13 km), и 16 пещери в радиус 10–20 km, включително „Венеца“ (7.89 km, в 5–10 km) и „Башовишки печ“ (9.88 km, в 5–10 km).

Зона 9 има 5 пещери до 5 km, включително „Нанин Камък“ (1.38 km, 33 Никополско плато BG0000247) и „Мореница“ (1.15 km), а в радиус 5–10 km се намират „Деветашката пещера“ (8.76 km) и „Белопръстенката“ (9.97 km).

Зони 12 и 13 — около Зона 12 са установени 3 пещери в радиус до 5 km, включително „Орлова чука“ (8.57 km, 33 Ломовете BG0000608) в радиус 5–10 km. Около Зона 13 в радиус до 5 km се намират „Марина дупка/Пролаз“ (0.29 km) и „Пролазката пещера“ (0.45 km, 33 Преславска планина BG0000421) — местообитание на една от най-големите размножителни колонии на южния подковонос (*Rhinolophus euryale*) в Европа, а в радиус 5–10 km — още 6 пещери.

Зона 15 (обл. София) има 7 пещери до 5 km, 7 в радиус 5–10 km и 20 в радиус 10–20 km.

Зона 8 има 1 пещера до 5 km и 13 пещери в радиус 10–20 km. Пещерата „Парниците“ (33 Студенец BG0000240) — местообитание на 8 едновременно размножаващи се вида прилепи — е в хранителния обхват на по-мобилните видове от зоната.

Зони 4, 6, 10, 14, 16, 17, 18, 22, 23 и 24 имат пещери само в радиус 5–20 km. Зони 7 и 19 имат пещери единствено в радиус 10–20 km. Зона 25 е единствената зона без регистрирани карстови пещери в радиус 20 km.

В приоритетните зони са установени 30 вида прилепи по данни от докладването по Директивата за местообитанията (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015) (виж таблицата по-долу).

Таблица 40. Видове прилепи по данни от докладването по Директивата за местообитанията (ИАОС, 2025) и Червената книга на Република България (2015)

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Barbastella barbastellus</i>	2 и 3	VU			•				•	•	•		•	•				•			•	•	•			•	
<i>Eptesicus serotinus</i>	—	—		•							•		•	•	•		•		•			•	•			•	•
<i>Miniopterus schreibersii</i>	3	VU	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•			•		•	•			•
<i>Myotis alcathoe</i>	—	—															•						•				
<i>Myotis bechsteinii</i>	3	VU	•	•	•						•				•				•				•	•	•		
<i>Myotis blythii</i>	3	—	•	•	•	•			•		•		•	•	•		•	•				•	•	•	•	•	•
<i>Myotis brandtii</i>	—	—												•					•				•				
<i>Myotis capaccinii</i>	2 и 3	—	•	•	•	•				•	•		•	•	•								•	•	•	•	
<i>Myotis daubentonii</i>	—	—		•					•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•		•	•	•		
<i>Myotis emarginatus</i>	2 и 3	VU	•	•	•	•			•		•		•	•	•		•				•		•	•			
<i>Myotis myotis</i>	2 и 3	—	•	•	•	•			•		•		•	•	•		•	•	•			•	•	•	•	•	•
<i>Myotis mystacinus</i>	—	—							•	•	•	•	•				•		•	•	•		•	•	•	•	
<i>Myotis nattereri</i>	—	—		•							•		•	•	•		•			•			•	•	•		
<i>Nyctalus lasiopterus</i>	—	VU		•										•	•		•					•	•			•	
<i>Nyctalus leisleri</i>	—	VU												•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•
<i>Nyctalus noctula</i>	—	—		•					•	•	•			•	•				•	•		•	•	•	•	•	•
<i>Pipistrellus kuhlii</i>	—	—		•					•	•				•	•		•		•			•	•	•	•		•
<i>Pipistrellus nathusii</i>	—	—		•					•	•	•	•		•	•				•		•	•	•	•	•	•	•
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	—	—		•					•	•	•			•	•							•	•	•	•	•	•
<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	—	—									•	•		•									•			•	•
<i>Plecotus auritus</i>	—	—		•	•	•	•								•		•	•	•	•	•	•	•		•		

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 202 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Вид	ЗБР	ЧК	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
<i>Plecotus austriacus</i>	—	—									●				●	●	●						●	●	●		
<i>Rhinolophus blasii</i>	2 и 3	—	●	●	●						●		●		●			●					●	●	●		
<i>Rhinolophus euryale</i>	2 и 3	—	●	●	●	●					●		●	●	●			●					●	●	●		
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	2 и 3	—	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●			●	●	●	●	
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	2 и 3	—	●	●	●	●					●		●	●	●		●		●	●	●		●	●	●		
<i>Rhinolophus mehelyi</i>	2 и 3	—	●	●	●						●		●	●	●								●	●			
<i>Tadarida teniotis</i>	—	—		●				●	●	●												●					
<i>Hypsugo savii</i>	—	—		●							●			●	●		●					●	●		●	●	●

Легенда: ● = присъства по данни от ИАОС (2025); ○ = присъства само по данни от Червена книга на България (2015). Зелено = данни от докладване по чл. 17; жълто = само от Червена книга. Колони ЗБР: 2 и 3 = Приложения 2 и 3 на ЗБР; ЧК категории: CR — критично застрашен; EN — застрашен; VU — уязвим; EX — изчезнал; Колони = приоритетни зони 1–25.

Данни за прилепни колонии с над 100 индивида от платформата GBIF (www.gbif.org) предоставени от НПМ са дадени в следващата таблица.

Таблица 41. Данни за прилепни колонии с над 100 индивида от платформата GBIF (www.gbif.org) предоставени от НПМ

Род/Вид	Местност	Брой индивиди	Ширина	Дължина	Височина (м)	Месец	Година
<i>Myotis</i>	Emenskata Peshtera	100	43,08318	25,21652	163	9	2010
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Asandeliya	100	42,33792	22,89917	865	4	2011
<i>Myotis capaccinii</i>	Yuzhna abrazionna Peshtera - Maslen nos	100	42,30953	27,78929	0	3	2010
<i>Myotis capaccinii</i>	Chirpan Bunar	100	42,23314	25,08422	150	10	2012
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Orlovata Peshtera	100	42,87995	26,37847	741	6	2022
<i>Rhinolophus euryale</i>	Kalenskata Peshtera	100	43,22163	23,74740	442	5	2012
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Kozloder	100	43,09833	23,59392	526	3	2016
<i>Nyctalus noctula</i>	bridge over the Maritsa river, Dimitrovgrad (east)	100	42,05651	25,61690	96	8	2012
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Thracian sanctuary with cave	100	41,86720	25,16965	703	7	2015
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Levi Suhi Pech	101	43,49529	22,78067	385	2	2011
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Temnata Dupka	103	43,08919	23,38473	480	2	2025
<i>Myotis</i>	Vodnata Peshtera (Goren Bilerik) BSF 0434	103	43,28722	23,34875	281	5	2012
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Skoka 1 BSF -1523	104	43,14375	24,38963	239	2	2012
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Suhi pech	105	43,49540	22,78069	405	2	2022
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Golyamata Prilepna	107	42,96309	25,30483	465	6	2022
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Uhlovitsa	110	41,51430	24,66003	1037	2	2022
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Aina Ini	110	41,40492	25,51094	386	7	2021
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Ahmetiova dupka (Dobrostanski biser)	117	41,89147	24,87293	1319	1	2013
<i>Myotis emarginatus</i>	Karst Peshtera, Thracian sanctuary	117	41,86720	25,16961	720	7	2011
<i>Rhinolophus euryale</i>	Padaloto (Izvorut na Yantra)	120	42,95647	25,31446	332	4	2015
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Ploski Zandan BSF 402105	120	41,65044	23,25324	533	7	2011
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Svinskata Dupka	120	43,08838	23,37184	450	7	2010
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Serapionovata	125	43,10078	23,61417	328	12	2016
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Mine galleries Gorna Bela Rechka	127	43,15659	23,37051	633	5	2023
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Razhishkata Peshtera	130	43,09008	23,38507	575	1	2012

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 204 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Род/Вид	Местност	Брой индивиди	Ширина	Дължина	Височина (м)	Месец	Година
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Razkopkite	130	42,05079	26,91310	336	6	2015
<i>Myotis</i>	Reznyovete	130	43,20472	23,48424	945	1	2011
<i>Myotis capaccinii</i>	Pavla (Ravnogorskata Peshtera)	130	41,95824	24,38838	1322	10	2013
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Lepenitsa BSF 513	130	41,95448	24,01057	1045	2	2012
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	bridge on the road to the town of Lom	130	43,86968	22,83005	41	6	2012
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Vodni Pech	133	43,50333	22,78203	350	8	2011
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Tsakonishka pech	138	43,22618	23,80288	475	12	2024
<i>Rhinolophus euryale</i>	Marina Dupka	140	43,19964	26,49531	430	3	2015
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Golyamata Vupa	140	42,07601	27,51252	254	8	2012
<i>Myotis</i>	Rezniovete	147	43,20472	23,48424	1036	5	2017
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Nanovitsa	150	43,04208	24,14619	510	10	2010
<i>Rhinolophus euryale</i>	Elenina Dupka	150	42,16400	27,43236	244	9	2010
<i>Rhinolophus euryale</i>	Pech	150	43,45675	22,91022	429	3	2015
<i>Rhinolophus euryale</i>	Kesedzhiitsa	150	42,04175	26,54836	147	9	2010
<i>Myotis capaccinii</i>	Vodnata Drunchi Dupka	150	42,04699	26,53772	160	3	2012
<i>Rhinolophus</i>	Golyamata Skala (Kodzha Kaya)	150	42,91927	27,24534	575	8	2011
<i>Myotis capaccinii</i>	Ponora	150	43,30751	23,57637	270	8	2012
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	hut	150	42,96935	24,55643	520	9	2012
<i>Myotis emarginatus</i>	Most nad Osam (Debovo)	150	43,58569	24,91279	44	6	2023
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Kalna Mutnitsa	151	43,26501	23,34663	250	3	2010
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Snezhanka	156	42,00256	24,27728	900	3	2015
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Sharaliiskata Peshtera	157	41,70982	23,31224	1654	3	2010
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Yubileina	161	42,00715	24,28223	578	3	2011
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Manuilovata Peshtera	163	41,71463	23,78233	1153	2	2011
<i>Nyctalus noctula</i>	Bridge over Maritsa	175	41,85450	26,08541	65	8	2012
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Desni Suhi Pech	183	43,49540	22,78069	405	9	2012
<i>Myotis</i>	Lednitsata	187	42,93421	26,51035	699	2	2012
<i>Myotis</i>	Golyamata Suha Peshtera	190	42,96309	25,30483	465	4	2015
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Toplica	193	43,10477	23,60895	565	10	2024
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Bashovichki Pech, BSF 2741	200	43,66576	22,71876	310	9	2011

**ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 205 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА
РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“**

Род/Вид	Местност	Брой индивиди	Ширина	Дължина	Височи на (м)	Месец	Година
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Erdzhan Dupka (Harman Kaya)	200	41,57267	25,51970	384	9	2012
<i>Rhinolophus euryale</i>	Ezeroto Brezhenka	200	42,15076	27,35753	260	8	2013
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Tunnel in Bash Bunar Park	200	43,12661	24,71875	197	10	2024
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Colony in former mushroom farms/Bunkers next to Bachkovo HPP	200	41,96939	24,86310	297	9	2013
<i>Rhinolophus mehelyi</i>	Tangaruchka Dupka	200	42,21339	27,26667	328	6	2015
<i>Rhinolophus euryale</i>	Prilepnata Peshtera 2	200	43,30154	24,06851	105	7	2015
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Dinevata Pesht	200	43,06462	23,10473	1085	6	2017
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Dam village next to Ivailovgrad dam	201	41,57870	26,10875	127	9	2012
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Kalenska	206	43,21968	23,74167	445	11	2016
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Suevata Dupka	215	43,04682	24,18576	504	8	2023
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Bunker above Kresnenskoto Hanche	220	41,77823	23,15610	265	10	2012
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Vrazha Dupka 9 (2431)	225	42,08860	23,36575	478	2	2011
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Peshketo BSF 3683	236	43,32273	23,59291	202	3	2015
<i>Rhinolophus</i>	Tangaruchkata Dupka	239	42,21339	27,26667	328	11	2023
<i>Myotis</i>	Mishin Kamuk	250	43,46178	22,88767	450	3	2015
<i>Myotis capaccinii</i>	Kozarnika (Oreshets)	250	43,65209	22,70231	460	9	2022
<i>Myotis</i>	Golyamata Peshtera (kosharata, Haidushkata)	250	42,89548	23,17594	737	8	2012
<i>Rhinolophus</i>	Dolen Bilernik	250	43,28647	23,34676	256	6	2010
<i>Myotis emarginatus</i>	Goren Bilernik (Vodnata Peshtera)	250	43,28722	23,34875	281	6	2015
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Dupkata BSF 0129	260	41,52815	26,11609	309	4	2012
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Kalna Matnitsa	262	43,26510	23,34663	290	1	2019
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Novata (Starata) Peshtera	266	42,01274	24,27898	540	3	2013
<i>Rhinolophus</i>	Tsakonishki Pech BSF 5708	300	43,22612	23,80292	451	1	2023
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Kresnenski Prolom - Zhp Kanton	300	41,77823	23,15524	238	6	2023
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Boninskata Dupka	301	43,23972	25,04687	248	6	2012
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Catchment	320	41,41354	23,55588	756	7	2012
<i>Myotis emarginatus</i>	Rezidentsia Shumen	326	43,27093	26,88054	429	6	2021
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Parnitsite Goren Parnik	340	43,20015	24,43216	250	8	2015

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 206 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Род/Вид	Местност	Брой индивиди	Ширина	Дължина	Височина (м)	Месец	Година
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Lyastovitsata	343	43,03039	24,17589	350	2	2022
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Lileykova (Lyulyakova) Dupka	350	41,57275	24,09130	920	6	2015
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Yurushka Maara	350	43,24495	25,02973	183	9	2024
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Kalna Matnica	360	43,26495	23,34653	283	4	2022
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Former mushroom farms/bunkers next to the Bachkovo Hydroelectric Plant	371	41,96959	24,86290	297	4	2014
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Abandoned captation on the road above Ognyanovo	382	41,62006	23,17959	644	6	2015
<i>Rhinolophus</i>	Nanin Kamuk	400	43,62677	24,85620	126	9	2010
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Tsarskata Peshtera	400	43,11400	25,57359	274	5	2010
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Abandon mushroom farms next to Backovo HPP	400	41,96959	24,86290	345	7	2015
<i>Rhinolophus euryale</i>	Kozarnika	400	43,65178	22,70244	497	3	2010
<i>Rhinolophus euryale</i>	Manaf koyusyu	411	41,68630	25,62428	456	5	2021
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Urushka Maara	434	43,24495	25,02973	183	2	2023
<i>Myotis</i>	Vodnite Dupki	436	42,73362	24,89994	1430	2	2023
<i>Myotis</i>	Mine gallery 1 under Aida hut	440	41,88239	25,28424	560	6	2015
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Mandrata (Chavdarci)	500	43,24198	24,96755	168	6	2012
<i>Rhinolophus euryale</i>	Magurata	500	43,73204	22,57697	375	4	2010
<i>Rhinolophus</i>	Kaleto	500	42,15031	27,35780	275	12	2010
<i>Rhinolophus</i>	Bozhkova Dupka	500	43,65565	26,34741	195	5	2012
<i>Myotis</i>	Gubarnika	520	43,59908	26,01336	60	1	2015
<i>Rhinolophus</i>	Mandrata Mikre	537	43,06216	24,52490	384	2	2022
<i>Rhinolophus blasii</i>	Rupata	550	41,32529	25,62926	485	6	2015
<i>Rhinolophus</i>	Biserna (Zandana)	589	43,26725	26,88562	430	6	2022
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Gabarnitsi Bachkovo	600	41,96959	24,86290	642	10	2022
<i>Myotis</i>	Varteshka	605	43,14079	23,55613	1190	6	2018
<i>Rhinolophus euryale</i>	Gabarnika	628	43,73286	25,96746	60	7	2022
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Haidushkata Peshtera	770	43,31274	24,11307	146	7	2015
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Morotitsa	770	42,96553	24,17988	734	6	2015
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Golyamata (Chernata) Peshtera	820	42,95568	25,21516	660	4	2015
<i>Rhinolophus</i>	Bratanovata Peshtera	833	42,00584	27,42278	450	12	2014
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Belene - former political prison	842	43,66810	25,23947	15	9	2015

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 207 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Род/Вид	Местност	Брой индивиди	Ширина	Дължина	Височина (м)	Месец	Година
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Toplya	843	42,94717	24,48911	525	3	2012
<i>Rhinolophus</i>	Zandana	868	41,61883	25,72050	150	2	2022
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Tunnels on the dam wall of Alexander Stamboliyski Reservoir	944	43,12445	25,17190	164	2	2022
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Golashkata minna galeria	984	42,28488	23,93650	362	6	2023
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Perla 2	1000	42,28736	27,74987	3	9	2010
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Troevratitsa	1000	43,18024	24,05749	192	6	2015
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Andaka	1100	42,94778	25,43037	352	1	2024
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Golyamata Peshtera	1100	42,07121	22,77695	1280	5	2011
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Toplata Dupka	1100	42,70905	25,57626	857	11	2011
<i>Rhinolophus</i>	Samara	1114	41,41190	25,53820	405	2	2022
<i>Rhinolophus euryale</i>	Parasinskata Propast	1160	43,44012	22,97784	401	6	2023
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Divdyadovski Zandan	1181	43,25036	26,92153	374	2	2015
<i>Rhinolophus euryale</i>	Varkan	1200	43,98797	22,67704	169	4	2010
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Musinskata Peshtera	1207	43,15016	25,42671	135	5	2015
<i>Rhinolophus euryale</i>	Drashanskata peshtera	1250	43,25530	23,90624	385	1	2023
<i>Rhinolophus</i>	Morovitsa	1275	42,96553	24,17988	734	2	2023
<i>Myotis emarginatus</i>	Railway station Canton above Kresnensko Hanche	1520	41,77823	23,15524	238	10	2012
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Tiolonovata Peshtera	1524	43,40048	28,49075	0	3	2015
<i>Myotis</i>	Mandrata Peshtera	1690	43,24202	24,96759	195	8	2015
<i>Rhinolophus</i>	Golyamata Vapa	1865	42,07601	27,51252	254	11	2014
<i>Myotis capaccinii</i>	Sedlarkata	1940	43,28928	24,29686	180	8	2015
<i>Myotis blythii</i>	Golyamata Balabanova dupka	2000	43,13466	23,04039	1285	1	2022
<i>Myotis</i>	Serapionovata Peshtera	2110	43,10077	23,61443	319	1	2015
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Hilyadite Ochichki (Smelite Ochichki)	2153	43,27779	27,11920	398	6	2022
<i>Rhinolophus</i>	Drashanska	2500	43,25530	23,90624	693	6	2021
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Razhishkata	2559	43,08942	23,38515	503	2	2025
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Yarasa Ini	2840	41,64744	25,51402	370	6	2010
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Forest near Guest House "Batakliata"	2875	42,28488	23,93650	704	6	2012
<i>Rhinolophus</i>	Rezervoari Madzharovo	3000	41,63321	25,87632	281	8	2022
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Sreden Bilernik (Gereka)	3024	43,28654	23,34672	256	2	2012

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 208 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Род/Вид	Местност	Брой индивиди	Ширина	Дължина	Височина (м)	Месец	Година
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Golashka mine gallery	3278	42,28488	23,93650	661	7	2011
<i>Rhinolophus</i>	Prolazkata Peshtera	3350	43,17904	26,50966	467	6	2010
<i>Miniopterus schreibersii</i>	unknown cave	3400	43,27762	27,11921	380	2	2015
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Kalna Mutnitsa (Toshina Dupka)	3490	43,26495	23,34653	280	6	2015
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Gargina Dupka	4034	41,85002	24,93256	905	3	2010
<i>Myotis emarginatus</i>	Abandoned water reservoirs at a mine	4600	41,63321	25,87626	280	6	2015
<i>Myotis</i>	Orlova Chuka	5850	43,59322	25,96010	90	5	2010
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Bilernicite	6245	43,28654	23,34672	256	10	2022
<i>Rhinolophus</i>	Zorovitsa	7000	43,59908	26,01336	150	9	2010
<i>Myotis capaccinii</i>	Ivanova Voda	9000	41,89447	24,88090	1325	2	2011
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Troepratitsa BSF 4103	10000	43,10653	24,03320	361	5	2012
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Dyavolskoto Garlo	13287	41,61322	24,37998	1151	3	2023
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Devetashkata Peshtera	14462	43,23360	24,88540	120	3	2010
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Dyavolskoto Gurlo	32877	41,61322	24,37998	1151	10	2012
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Parnitsite Dolen Parnik	53468	43,20120	24,41593	232	2	2022

Фауната в разглежданите приоритетни зони се характеризира с високо видово разнообразие и значителна конзервационна стойност, обусловени от биогеографското положение на страната и разнообразието на местообитанията. Установено е присъствие на широк спектър таксономични групи, включително значителен брой видове с природозащитен статус по националното и европейското законодателство.

По отношение на видовото богатство най-богати са зоните от Дунавската равнина и Предбалкана — Зона 3 (276 вида), Зона 12 (257 вида) и Зона 9 (241 вида), което се дължи предимно на богатата ихтиофауна на дунавските притоци и разнообразната орнитофауна на откритите земеделски ландшафти. Зоните от Софийския район и Кюстендилско показват средно по-ниско видово богатство, като Зона 6 (120 вида) и Зона 16 (139 вида) са сред най-бедните.

Особено висока е конзервационната значимост на орнитофауната — установени са 252 вида птици, като Зони 3, 9 и 12 концентрират най-голям брой строго защитени видове по ЗБР Приложение 2 (67, 64 и 60 вида съответно). По брой на критично застрашените видове (CR) се открояват Зони 3 и 12 (по 15 CR вида), Зона 2 (12 CR вида) и Зони 4 и 7 (по 10 CR вида) — всички в Дунавския район, където концентрацията на застрашени есетрови риби и водолюбивы птици е най-висока.

Хироптерофауната представлява специфичен конзервационен приоритет, свързан с плътната карстова морфология на отделни части от страната. Зона 21 е с най-висока концентрация на карстови пещери в непосредствена близост (37 пещери до 5 km), следвана от Зона 3 (11 пещери до

5 km) и Зона 15 (7 пещери до 5 km). Зона 11 е единствената, в чиито граници попадат карстови пещери, а Зони 9 и 13 са в непосредствена близост до значими пещерни убежища с многохилядни колонии, включително едни от най-големите в Европа.

2.1.7.3 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

Пространственият анализ на отношението на приоритетните зони към защитените зони (ЗЗ) от мрежата Натура 2000 и към защитените територии (ЗТ) по Закона за защитените територии (ЗЗТ) е извършен по единна методология — разстояния граница до граница, изчислени между реалните полигони в среда на ГИС. За Натура 2000 е използван официалният слой на защитените зони в България (340 зони, EPSG:32635), а за ЗЗТ — официалният слой на защитените територии (1 024 обекта), включващ шестте категории по ЗЗТ: национални паркове, природни паркове, резервати, поддържани резервати, защитени местности и природни забележителности.

За всяка приоритетна зона са идентифицирани две категории защитени зони:

- граничещи ЗЗ/ЗТ — всички ЗЗ/ЗТ, чиито граници се допират до границите на приоритетната зона (минимално разстояние = 0 м), без да се припокриват с нея;
- ЗЗ/ЗТ в радиус до 10 km — всички ЗЗ/ЗТ, чието минимално разстояние до границата на приоритетната зона е в диапазона от 0 м до 10 000 м.

Разстоянията са изчислени между реалните граници на полигоните (не между центроиди). Геометриите на ЗЗ/ЗТ са опростени с толеранс 10 м с цел оптимизиране на изчисленията, без съществено влияние върху точността на резултатите при анализ на стратегическо ниво. Резултатите са представени в табличен вид по зони.

Натура 2000

Всичките 25 приоритетни зони граничат с поне една защитена зона от мрежата Натура 2000. Общо са идентифицирани 149 случая на съседство, като броят на граничещите зони варира от 1 (Зони 5, 6, 15, 18 и 25) до 11 (Зона 21).

По отношение на типа на граничещите защитени зони, 12 от 25-те приоритетни зони граничат с поне една защитена зона по Директивата за птиците: Зони 3, 9, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 23 и 24. Останалите 13 зони граничат единствено със защитени зони по Директивата за местообитанията. Граниченето със зони по Директивата за птиците е с особено значение от гледна точка на оценката на въздействието, тъй като тези зони са определени за опазване на видове птици, чувствителни към въздействието на вятърни турбини.

В 10-километровия радиус около всяка приоритетна зона присъстват допълнителни защитени зони. Единствено Зона 7 има само една такава зона в посочения радиус (BG0001014 Карлукоаво, по Директивата за местообитанията, на 8.6 km). При повечето зони в радиус до 10 km се намират между 2 и 11 допълнителни защитени зони. Зони по Директивата за птиците в 10-километровия радиус липсват единствено при Зони 6, 7 и 20, при които в посочения радиус присъстват само зони по Директивата за местообитанията.

Защитени територии по ЗЗТ

Нито една от 25-те приоритетни зони не се припокрива с територията на защитена територия по ЗЗТ. Ограниченията при определяне на приоритетните зони по реда на чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ изключват националните и природните паркове, резерватите и поддържаните резервати, което намалява риска от конфликт с висококатегорийните ЗТ.

При 14 от 25-те зони (Зони 1, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 18, 19, 21, 23 и 24) е установен непосредствен контакт с граница на защитена територия. Преобладаващите типове граничещи ЗТ са защитени местности (22 случая) и природни забележителности (7 случая). При три зони — Зони 18, 19 и 21 — граничеща ЗТ е природен парк: Зони 18 и 19 са съседни на ПП „Витоша“, а Зона 21 — на ПП „Българка“.

Останалите 11 зони не граничат с ЗТ, но имат защитени територии в 10-километровия си радиус. Зона 2 е с най-близка ЗТ на 0,28 km (ЗМ „Острови Близнаците“), Зона 12 — на 0,15 km (ЗМ „Находище на обикновен сладник“), а Зона 22 — на 0,93 km (ПЗ „Скални образувания Каменни гъби“). Зони 6 и 25 са с най-отдалечени ЗТ в радиуса — съответно 4,4 km и 7,2 km.

В 10-километровия радиус около Зона 21 присъстват 41 защитени територии — включително НП „Централен Балкан“ на 9,6 km — което я очертава като зоната с най-богат контекст на ЗТ в страната. Зони 9 и 10 имат в радиуса си ПП „Персина“ (съответно на 3,3 km и 6,6 km), а Зона 12 — ПП „Русенски Лом“ (6,99 km).

Таблица 42. Натура 2000 и защитени територии в 10 км буфер около приоритетните зони

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
Зона 1	BG0000340 Цар Петрово (SCI) BG0000523 Шишенци (SCI) BG0000339 Раброво (SCI) BG0000498 Видбол (SCI) BG0000521 Макреш (SCI) BG0000500 Войница (SCI) BG0000522 Видински парк (SCI) BG0001040 Западна Стара планина и Предбалкан (SCI)	BG0002002 Западен Балкан -0.657 km (SPA) BG0000587 Варкан -2.029 km (SAC) BG0000507 Делейна -2.596 km (SCI) BG0000518 Въртопски дол -2.943 km (SCI) BG0000532 Остров Близнаци -6.877 km (SCI)	Граничеши: ПЕТРОВ ЦЕРАК - ВОДОПАД (Природна забележителност) ПЕЩЕРАТА МАГУРАТА (Природна забележителност) ВРЪШКА ЧУКА (Защитена местност) РАКОВИШКИ МАНАСТИР (Защитена местност) В радиус до 10 km: ЛИПАКА (Защитена местност) -0.966 km ОСТРОВИ БЛИЗНАЦИТЕ (Защитена местност) -7.388 km
Зона 2	BG0000507 Делейна (SCI) BG0000524 Оризището (SCI) BG0000340 Цар Петрово (SCI) BG0000532 Остров Близнаци (SCI) BG0000339 Раброво (SCI) BG0000498 Видбол (SCI) BG0000500 Войница (SCI) BG0000522 Видински парк (SCI) BG0000631 Ново село (SCI) BG0000587 Варкан (SAC)	BG0000525 Тимок -0.89 km (SCI) BG0002067 Остров Голя -1.749 km (SPA) BG0000552 Остров Кутово -1.836 km (SAC) BG0000518 Въртопски дол -5.077 km (SCI) BG0000521 Макреш -5.229 km (SCI) BG0000523 Шишенци -6.984 km (SCI) BG0000497 Арчар -8.427 km (SCI)	Граничеши: — В радиус до 10 km: ОСТРОВИ БЛИЗНАЦИТЕ (Защитена местност) -0.281 km ЛИПАКА (Защитена местност) -0.330 km НАХОДИЩЕ НА РУЖЕВИДНА ПОВЕТИЦА (Защитена местност) -0.593 km ОСТРОВ КУТОВО (Защитена местност) -1.839 km ПЕТРОВ ЦЕРАК - ВОДОПАД (Природна забележителност) -4.213 km
Зона 3	BG0002002 Западен Балкан (SPA) BG0000503 Река Лом (SCI) BG0000518 Въртопски дол (SCI) BG0000182 Орсоа (SCI) BG0000532 Остров Близнаци (SCI) BG0000498 Видбол (SCI) BG0000521 Макреш (SCI) BG0000497 Арчар (SCI) BG0000522 Видински парк (SCI)	BG0000519 Моминбродско блато -0.297 km (SCI) BG0002006 Рибарници Орсоа -1.524 km (SPA) BG0000500 Войница -4.112 km (SCI) BG0000526 Долно Линево -6.884 km (SCI) BG0000340 Цар Петрово -8.786 km (SCI)	Граничеши: ПЕЩЕРАТА МАГУРАТА (Природна забележителност) БЕЛОГРАДЧИШКИ СКАЛИ (Природна забележителност) В радиус до 10 km: ПЕЩЕРАТА ВЕНЕЦ В МЕСТНОСТ Чукара (Природна забележителност) -0.040 km ОСТРОВИ БЛИЗНАЦИТЕ (Защитена местност) -0.296 km

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 212 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
	BG0001040 Западна Стара планина и Предбалкан (SCI)		km РИБАРНИЦИ ОРСОЯ (Защитена местност) -1.598 km БОРОВИЯТ КАМЪК (Природна забележителност) - 4.062 km ГАРДАТА (Природна забележителност) -5.225 km ЛИПАКА (Защитена местност) -5.946 km РАКОВИШКИ МАНАСТИР (Защитена местност) - 9.118 km
Зона 4	BG0000503 Река Лом (SCI) BG0000509 Цибрица (SCI) BG0001040 Западна Стара планина и Предбалкан (SCI) BG0000526 Долно Линево (SCI)	BG0002002 Западен Балкан -0.289 km (SPA) BG0000519 Моминбродско блато -0.886 km (SCI) BG0000336 Златия -2.153 km (SCI) BG0002009 Златията -2.185 km (SPA) BG0002104 Цибърско блато -2.588 km (SPA) BG0000199 Цибър -2.705 km (SCI) BG0002007 Остров Ибиша -6.468 km (SPA) BG0000527 Козлодуй -7.636 km (SCI) BG0000182 Орсоя -7.977 km (SCI) BG0002008 Остров до Горни Цибър -7.991 km (SPA) BG0002006 Рибарници Орсоя -8.333 km (SPA)	Граничеши: ШУМАКА (Защитена местност) В радиус до 10 km: СТО ОВЦИ (Защитена местност) -4.023 km ОСТРОВ ЦИБЪР (Защитена местност) -6.983 km ИБИША (Поддържан резерват) -7.433 km РИБАРНИЦИ ОРСОЯ (Защитена местност) -8.463 km КИТКАТА (Защитена местност) -8.651 km МИШИН КАМЪК (Природна забележителност) -8.859 km
Зона 5	BG0000503 Река Лом (SCI)	BG0000519 Моминбродско блато -0.083 km (SCI) BG0001040 Западна Стара планина и Предбалкан -1.085 km (SCI) BG0002002 Западен Балкан -2.832 km (SPA) BG0000526 Долно Линево -3.725 km (SCI) BG0000182 Орсоя -4.59 km (SCI)	Граничеши: — В радиус до 10 km: ШУМАКА (Защитена местност) -2.846 km РИБАРНИЦИ ОРСОЯ (Защитена местност) -6.085 km ПЕЩЕРАТА ВЕНЕЦ В МЕСТНОСТ Чукара (Природна забележителност) -7.819 km СТО ОВЦИ (Защитена местност) -7.986 km

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 213 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
		BG0002006 Рибарници Орсоя -5.862 km (SPA) BG0000497 Арчар -9.405 km (SCI)	ГАРДАТА (Природна забележителност) -8.163 km БОРОВИЯТ КАМЪК (Природна забележителност) - 9.306 km
Зона 6	BG0000509 Цибрица (SCI)	BG0002009 Златията -2.121 km (SPA) BG0000517 Портитовци - Владимирowo - 5.085 km (SCI) BG0000336 Златия -6.416 km (SCI) BG0001037 Пъстрина -8.885 km (SCI)	Граничеши: — В радиус до 10 km: КИТКАТА (Защитена местност) -4.411 km
Зона 7	BG0000528 Островска степ - Вадин (SCI) BG0000335 Карабоаз (SCI) BG0000334 Остров (SCI) BG0000613 Река Искър (SCI) BG0000627 Конунски дол (SCI)	BG0001014 Карлуково -8.557 km (SCI)	Граничеши: ЧЕШМАТА (Защитена местност) В радиус до 10 km: ОСТРОВ МАЛЪК БОРИЛ (Защитена местност) -0.069 km ГЕНЧОВ ОРМАН (Защитена местност) -0.147 km НАХОДИЩЕ НА ОКРЕМЕННИ СТЬБЛА И ПЪНОВЕ ОТ ВЕКОВНА ИГЛОЛИСТНА ГОРА ОТ СЕМ. ТАКСОДИЕВИ В М. КАЛЕТО (Природна забележителност) -0.930 km ОРМАНА (Защитена местност) -1.625 km ЧОЛАШКИ ОРМАН (Защитена местност) -2.882 km КОЧУМИНА (Защитена местност) -3.303 km ГОЛА БАРА (Защитена местност) -3.397 km НАХОДИЩЕ НА ОКРЕМЕННИ СТЬБЛА И ПЪНОВЕ ОТ ВЕКОВНА ИГЛОЛИСТНА ГОРА ОТ СЕМ. ТАКСОДИЕВИ В М. ТАШКОВОТО (Природна забележителност) -3.620 km КАЛУГЕРСКИ ГРАД - ТОПОЛИТЕ (Защитена местност) -4.990 km
Зона 8	BG0000335 Карабоаз (SCI) BG0000613 Река Искър (SCI)	BG0000181 Река Вит -1.144 km (SCI) BG0002095 Горни Дъбник - Телиш -1.793 km (SPA) BG0000611 Язовир Горни Дъбник -1.815	Граничеши: ЧОЛАШКИ ОРМАН (Защитена местност) В радиус до 10 km: НАХОДИЩЕ НА ОКРЕМЕННИ СТЬБЛА И

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 214 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
		km (SCI) BG0000240 Студенец -7.986 km (SPA&SCI) BG0000627 Конунски дол -9.661 km (SCI)	ПЪНОВЕ ОТ ВЕКОВНА ИГЛОЛИСТНА ГОРА ОТ СЕМ. ТАКСОДИЕВИ В М. ТАШКОВОТО (Природна забележителност) -0.912 km ГЕНЧОВ ОРМАН (Защитена местност) -2.303 km ВЯТЪРНИЦА (Защитена местност) -3.937 km КАТИНАТА (Защитена местност) -4.489 km ГРУПА ВЕКОВНИ ДЪРВЕТА (Природна забележителност) -4.710 km ОРМАНА (Защитена местност) -4.723 km НАХОДИЩЕ НА ОКРЕМЕННИ СЪБЛА И ПЪНОВЕ ОТ ВЕКОВНА ИГЛОЛИСТНА ГОРА ОТ СЕМ. ТАКСОДИЕВИ В М. КАЛЕТО (Природна забележителност) -5.054 km ЧЕШМАТА (Защитена местност) -5.901 km КОРИДОРИТЕ (Защитена местност) -6.462 km ОСТРОВ МАЛЪК БОРИЛ (Защитена местност) -6.671 km ЛЪГЪТ - ДРЪМКАТА (Защитена местност) -7.390 km НАХОДИЩЕ НА ТЕРЦИЕРНИ /ТОРТОНСКИ/ ВКАМЕНЕЛОСТИ (Природна забележителност) -9.436 km ОПАНСКИ БАИР (Природна забележителност) -9.448 km ФОСИЛНО НАХОДИЩЕ НА БАДЕНСКА ФАУНА В МЕСТНОСТТА МОСТА НА РЕКА ВИТ (Природна забележителност) -9.788 km СТУДЕНЕЦ (Природна забележителност) -9.994 km
Зона 9	BG00002074 Никополско плато (SPA) BG0000181 Река Вит (SCI) BG0000247 Никополско плато (SCI)	BG0000239 Обнова - Караман дол -0.216 km (SCI) BG0000335 Карабоз -1.565 km (SCI) BG00002096 Обнова -1.719 km (SPA) BG0000396 Персина -3.333 km (SCI) BG0000240 Студенец -5.155 km (SPA&SCI)	Граничеши: ГАРВАНИЦА (Защитена местност) ПАЛАЗА (Защитена местност) ВЪЛЧИТРЪНСКАТА ГОРА (Защитена местност) В радиус до 10 km: ЛИБИЧЕВО УСООЕ (Защитена местност) -0.000 km

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕК 215 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
		BG0002102 Деветашко плато -8.137 km (SPA) BG0000615 Деветашко плато -8.248 km (SCI)	ЧЕРВЕНИЯТ БРЯГ (Защитена местност) -0.035 km ВЯТЪРНИЦА (Защитена местност) -0.063 km ЛЪГЪТ - ДРЪМКАТА (Защитена местност) -0.904 km ПЕЩЕРА НАНИН КАМЪК (Природна забележителност) -1.197 km ЕЛИЯТА (Защитена местност) -1.913 km КИСЕЛЕЦ (Защитена местност) -2.992 km ПЕРСИНА (Природен парк) -3.333 km ГРУПА ВЕКОВНИ ДЪРВЕТА (Природна забележителност) -3.636 km ОПАНСКИ БАИР (Природна забележителност) -3.648 km КОРИДОРИТЕ (Защитена местност) -3.789 km ПОЖАРА (Защитена местност) -5.951 km КАЙЛЪКА /ВКЛ. БОХОТСКАТА ГОРА/ (Защитена местност) -6.172 km ФОСИЛНО НАХОДИЩЕ НА БАДЕНСКА ФАУНА В МЕСТНОСТТА МОСТА НА РЕКА ВИТ (Природна забележителност) -6.849 km НАХОДИЩЕ НА ТЕРЦИЕРНИ /ТОРТОНСКИ/ ВКАМЕНЕЛОСТИ (Природна забележителност) -7.282 km БУЛИН ДОЛ (Защитена местност) -7.925 km ДЕВЕТАШКА ПЕЩЕРА (Природна забележителност) -8.594 km
Зона 10	BG0000239 Обнова - Караман дол (SCI) BG0000233 Студена река (SCI)	BG0000247 Никополско плато -0.044 km (SCI) BG0002074 Никополско плато -0.79 km (SPA) BG0002096 Обнова -1.273 km (SPA) BG0000609 Река Росица -1.366 km (SCI) BG0000516 Черната могила -4.152 km (SCI) BG0000396 Персина -6.597 km (SCI)	Граничеши: — В радиус до 10 km: МЕШОВАТА ГОРА (Защитена местност) -1.166 km НАХОДИЩЕ НА БЪЛГАРСКА ГЪРЛИЦА (Защитена местност) -1.704 km БОЖУРЛУКА (Защитена местност) -3.120 km КИСЕЛЕЦ (Защитена местност) -3.336 km

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 216 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
		BG0000610 Река Янтра -8.726 km (SAC) BG0000216 Емен -8.817 km (SCI) BG0002070 Рибарници Хаджи Димитрово - 9.051 km (SPA) BG0000576 Свищовска гора -9.261 km (SCI) BG0002083 Свищовско-Беленска низина - 9.677 km (SPA)	ЕЛИЯТА (Защитена местност) -4.981 km ТАРАКЛЪКА (Защитена местност) -5.351 km ПЕРСИНА (Природен парк) -6.597 km МУСИНА - ПЕЩЕРА (Природна забележителност) - 8.742 km ПОНОРИТЕ (Природна забележителност) -9.247 km ВОДОПАДА В МЕСТНОСТТА КАЯ БУНАР (Природна забележителност) -9.539 km КОМИТСКИТЕ ДУПКИ (Защитена местност) -9.811 km
Зона 11	BG0002102 Деветашко плато (SPA) BG0000615 Деветашко плато (SCI)	BG0000275 Язовир Стамболийски -0.427 km (SCI) BG0000609 Река Росица -1.141 km (SCI) BG0000239 Обнова - Караман дол -4.816 km (SCI) BG0002088 Микре -7.328 km (SPA) BG0000616 Микре -7.329 km (SCI)	Граничеши: БОГДАНОВ ДОЛ (Защитена местност) БАТИЛОВЕЦ (Защитена местност) В радиус до 10 km: ЧЕРКОВНОТО БРАНИЩЕ (Защитена местност) - 0.001 km ШУМАТА (Защитена местност) -0.809 km ЛЮЛЯКАТА (Защитена местност) -0.847 km СОПОТ (Защитена местност) -1.144 km МАРАТА - КАРСТОВИ ОБРАЗУВАНИЯ (Природна забележителност) -1.428 km КОДЖАКУРУ (Защитена местност) -4.699 km ТАРАКЛЪКА (Защитена местност) -5.026 km ДЕДЕРИЦА (Защитена местност) -6.139 km ЛЕЩАКА (Защитена местност) -7.084 km ЛАФТИН (Защитена местност) -7.446 km ДЕВЕТАШКА ПЕЩЕРА (Природна забележителност) -8.729 km
Зона 12	BG0000231 Беленска гора (SCI) BG0000610 Река Янтра (SAC)	BG0000233 Студена река -0.38 km (SCI) BG0000232 Батин -1.312 km (SCI) BG0002024 Рибарници Мечка -1.359 km (SPA)	Граничеши: — В радиус до 10 km: НАХОДИЩЕ НА ОБИКНОВЕН СЛАДНИК

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 217 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
		BG0000432 Голяма река -4.593 km (SCI) BG0000608 Ломовеце -5.855 km (SCI) BG0002025 Ломовеце -5.855 km (SPA) BG0002018 Остров Вардим -7.019 km (SPA&SCI)	(Защитена местност) -0.148 km ДИКИЛИ ТАШ (Природна забележителност) -1.116 km СТЪЛПИЩЕ (Защитена местност) -1.382 km ДОЙЧОВ ОСТРОВ (Защитена местност) -4.215 km ЕСТЕСТВЕНО НАХОДИЩЕ НА КРИМСКА КАКУЛА (Salvia scabiosifolia) (Защитена местност) -4.709 km НАХОДИЩЕ НА БЪЛГАРСКА ГЪРЛИЦА - с. КАРАМАНОВО (Защитена местност) -4.749 km РУСЕНСКИ ЛОМ (Природен парк) -6.990 km НАХОДИЩЕ НА УЕХТРИЦОВА УРОКА - С. ОСТРИЦА (Защитена местност) -7.467 km ОРЛОВА ЧУКА (Природна забележителност) -8.248 km СТАРИЯТ ДЪБ (Защитена местност) -8.977 km
Зона 13	BG0002029 Котленска планина (SPA) BG0002093 Овчарово (SPA) BG0000432 Голяма река (SCI) BG0000421 Преславска планина (SCI) BG0000173 Островче (SCI)	BG0000117 Котленска планина -0.036 km (SCI) BG0000589 Марина дупка -0.166 km (SAC) BG0000608 Ломовеце -6.127 km (SCI) BG0002025 Ломовеце -6.148 km (SPA) BG0000178 Тича -6.864 km (SCI)	Граничеши: ВОДОПАД В МЕСТНОСТТА БОАЗА (Природна забележителност) ПЕТКА БАЛКАН (Защитена местност) УРУМОВО ЛАЛЕ (Защитена местност) В радиус до 10 km: СКАЛНО ОБРАЗУВАНИЕ КОНЯ (Природна забележителност) -0.107 km ДЕРВЕНТСКАТА ПЕЩЕРА (Природна забележителност) -0.191 km ИГЛИКИНА ПОЛЯНА (Защитена местност) -0.545 km БОЖУР ПОЛЯНА (Защитена местност) -1.271 km НАХОДИЩЕ НА ПРОЛЕТНО БОТУРЧЕ (Защитена местност) -3.695 km УРУШКИ СКАЛИ (Природна забележителност) -5.203 km БАДЖАЮ КАЯ (Природна забележителност) -5.546

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 218 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
			km ЗЛОСТЕН (Природна забележителност) -5.856 km ГОЛЕМИЯТ ЮГ (Природна забележителност) -6.396 km ПЕЩЕРА ЛЕДЕНИКА - М. РИМСКОТО КАЛЕ (Природна забележителност) -6.675 km ПЕЩЕРА РАКОВСКИ В МЕСТНОСТТА ЗЛОСТЕН (Природна забележителност) -6.955 km НАХОДИЩЕ НА УЕХТРИЦОВА УРОКА - С. ОСТРИЦА (Защитена местност) -7.493 km ВЕКОВНА ЦЕРОВА ГОРА (Защитена местност) - 7.710 km ИЗВОРИТЕ (Природна забележителност) -8.189 km КОНСКИ КЕСТЕН (Защитена местност) -8.320 km ЖЕЛЕЗАРЦИ (Защитена местност) -8.363 km ДЕРВИША (Поддържан резерват) -8.397 km ОРЛОВА СКАЛА (Защитена местност) -8.800 km МЕДВЕНСКИ КАРСТ (Защитена местност) -9.456 km БИЛЕРНИКА (Природна забележителност) -9.494 km ОРЛИЦАТА (Резерват) -9.523 km
Зона 14	BG0002089 Ноевци (SPA) BG0002101 Мещица (SPA) BG0002112 Руй (SPA) BG0000624 Любаш (SCI)	BG0000314 Ребро -0.352 km (SCI) BG0000313 Руй -1.163 km (SCI) BG0001375 Острица -5.015 km (SCI) BG0000322 Драгоман -5.124 km (SCI) BG0002001 Раяновци -5.484 km (SPA)	Граничеши: ЛЯЛИНЦИ (Защитена местност) В радиус до 10 km: ХЪЛМЧЕТО (Защитена местност) -2.912 km ЖДРЕЛОТО НА РЕКА ЕРМА (Природна забележителност) -4.974 km АЛДОМИРОВСКО БЛАТО (Защитена местност) - 6.732 km БЕЛИТЕ КЛАДЕНЦИ (Защитена местност) -6.968 km ОСТРИЦА (Поддържан резерват) -7.323 km ГОЛО БЪРДО - НАХОДИЩЕ НА МУХОВИДНА ПЧЕЛИЦА (Защитена местност) -8.709 km

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 219 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
Зона 15	BG0000322 Драгоман (SCI)	BG0001040 Западна Стара планина и Предбалкан -1.023 km (SCI) BG0002001 Раяновци -1.349 km (SPA) BG0002005 Понор -6.192 km (SPA)	Граничеши: — В радиус до 10 km: НАХОДИЩЕ НА ГИГАНТСКИ ЖИВОВЛЯК - С. БУЧИН ПРОХОД (Защитена местност) -3.231 km НАХОДИЩЕ НА БЛАТНО СЕКИРЧЕ - С. БУЧИН ПРОХОД (Защитена местност) -3.264 km РОЗМАРИНОЛИСТНА ВЪРБА (Защитена местност) - 4.133 km КЪТИНСКИТЕ ПИРАМИДИ (Природна забележителност) -4.170 km ТЕСНОЛИСТЕН БОЖУР (Защитена местност) -5.471 km БАБИН ПЛАСТ-вековна дъбова гора (Природна забележителност) -8.034 km ДЖУГЛАТА (Природна забележителност) -9.079 km АЛДОМИРОВСКО БЛАТО (Защитена местност) - 9.251 km
Зона 16	BG0002100 Долна Козница (SPA) BG0000298 Конявска планина (SCI)	BG0002108 Скрино -5.691 km (SPA) BG0001013 Скрино -6.611 km (SCI) BG0001011 Осоговска планина -7.9 km (SCI)	Граничеши: — В радиус до 10 km: ЯНКЪВЕЦ - ВЕКОВНА ДЪБОВА ГОРА (Природна забележителност) -3.872 km ЯНКЪВЕЦ - НАХОДИЩЕ НА ДИВ БОЖУР (Природна забележителност) -4.099 km НАХОДИЩЕ НА АНАСОНОВ ЛОПЕН - СЕЛО ВУКОВО (Защитена местност) -9.681 km
Зона 17	BG0002107 Бобошево (SPA) BG0001013 Скрино (SCI)	BG0002099 Кочериново -2.431 km (SPA) BG0002108 Скрино -5.796 km (SPA)	Граничеши: — В радиус до 10 km: НАХОДИЩЕ НА ВЪЛНЕСТОЦВЕТНО СГРАБИЧЕ - БОБОШЕВО (Защитена местност) -1.529 km

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 220 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
			НАХОДИЩЕ НА ТУРСКА ЛЕСКА (Природна забележителност) -5.949 km СТОБСКИТЕ ПИРАМИДИ (Природна забележителност) -6.248 km НАХОДИЩЕ НА АНАСОНОВ ЛОПЕН - СЕЛО ВУКОВО (Защитена местност) -6.805 km
Зона 18	BG0000113 Витоша (SPA&SCI)	BG0001375 Острица -7.576 km (SCI) BG0002101 Мешица -8.258 km (SPA)	Граничеши: ЕЛЕНИНА БАРА (Защитена местност) ИЗВОРА (Защитена местност) ВИТОША (Природен парк) МАНАСТИРСКА КОРИЯ (Защитена местност) В радиус до 10 km: ТОРФЕНО БРАНИЩЕ (Резерват) -5.641 km ТЕСНОЛИСТЕН БОЖУР (Защитена местност) -8.431 km БЕЛИТЕ КЛАДЕНЦИ (Защитена местност) -8.540 km ОСТРИЦА (Поддържан резерват) -8.952 km БИСТРИШКО БРАНИЩЕ (Резерват) -9.849 km
Зона 19	BG0000113 Витоша (SPA&SCI) BG0001307 Плана (SCI)	BG0002084 Палакария -0.158 km (SPA) BG0000617 Река Палакария -4.113 km (SCI) BG0000308 Верила -5.988 km (SCI) BG0000165 Лозенска планина -8.278 km (SCI)	Граничеши: ВИТОША (Природен парк) В радиус до 10 km: ЮРУКОВОТО (Природна забележителност) -0.015 km БИСТРИШКО БРАНИЩЕ (Резерват) -4.056 km УРВИЧ (Природна забележителност) -5.239 km ТОРФЕНО БРАНИЩЕ (Резерват) -8.088 km
Зона 20	BG0001389 Средна гора (SCI) BG0001043 Етрополе - Байлово (SCI)	BG0002054 Средна гора -7.869 km (SPA) BG0001039 Попинци -9.319 km (SCI)	Граничеши: — В радиус до 10 km: АРАМЛИЕЦ (Защитена местност) -1.629 km
Зона 21	BG0000399 Българка (SPA&SCI) BG0000263 Скалско (SCI)	BG0002128 Централен Балкан буфер -0.363 km (SPA)	Граничеши: КОСОВО (Защитена местност)

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 221 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
	BG0000213 Търновски височини (SCI) BG0000282 Дряновска река (SCI) BG0000214 Дряновски манастир (SCI) BG0000281 Река Белица (SCI) BG0000216 Емен (SCI) BG0000190 Витата стена (SCI) BG0000275 Язовир Стамболийски (SCI) BG0001493 Централен Балкан - буфер (SCI) BG0000610 Река Янтра (SAC)	BG0000609 Река Росица -5.867 km (SCI) BG0000494 Централен Балкан -9.621 km (SPA&SCI)	БЪЛГАРКА (Природен парк) ДРЯНОВСКИ МАНАСТИР (Защитена местност) БОЖЕНЦИ (Защитена местност) СРЕДНО ПОРЕЧИЕ НА РЕКА НЕГОВАНКА (Защитена местност) В радиус до 10 km: СОКОЛСКИ МАНАСТИР (Защитена местност) -0.033 km МЕХЧЕНИЦА - ЙОВОВЦИ (Защитена местност) - 0.040 km ЕМЕНСКИ КАНЬОН (КАНЬОНА НА РЕКА НЕГОВАНКА) (Природна забележителност) -0.247 km КОМИТСКИТЕ ДУПКИ (Защитена местност) -0.248 km БОСТАНЧЕТАТА (Защитена местност) -0.264 km ВОДОПАДА В МЕСТНОСТТА КАЯ БУНАР (Природна забележителност) -0.298 km НИКОЛИНСКИ КЛАДЕНЕЦ (Защитена местност) - 0.462 km МЕЧАТА ДУПКА (Природна забележителност) -0.483 km МОМИН СКОК (Природна забележителност) -0.528 km ДРЯНКОВ ХЪЛМ (Природна забележителност) -0.544 km БАЧО КИРО (Природна забележителност) -0.666 km СТУДЕНИЯТ КЛАДЕНЕЦ (Защитена местност) - 0.865 km ПОНОРИТЕ (Природна забележителност) -1.066 km МУСИНА - ПЕЩЕРА (Природна забележителност) - 1.361 km МИЛЕВА СТЕНА (Природна забележителност) -1.441 km

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 222 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
			ТОПЛАТА ДУПКА (Природна забележителност) - 1.516 km ПРЕОБРАЖЕНСКИ МАНАСТИР (Защитена местност) -1.724 km ДЕРВЕНТА (Защитена местност) -1.725 km ГЛАВИТЕ (Защитена местност) -2.532 km ЕЗЕРО БИЛЯКОВЕЦ (Природна забележителност) - 2.573 km САВЧОВ ЧАИР (Поддържан резерват) -3.287 km ЛЮЛЯЦИТЕ (Защитена местност) -3.288 km СКАЛЕН ВЕНЕЦ-МЕСТНОСТ МЪХНАТИТЕ СКАЛИ (Природна забележителност) -4.334 km БОЖУР ПОЛЯНА (Защитена местност) -4.663 km КАЛОЯН - ПЕЩЕРА (Природна забележителност) - 5.143 km СТОЛИЩА (Защитена местност) -5.359 km ОЖДРЕН - ПЕЩЕРА (Природна забележителност) - 5.421 km ВИКАНАТА СКАЛА (Природна забележителност) - 5.514 km КАРСТОВ ИЗВОР (Природна забележителност) -6.738 km КАМЕНЩИЦА (Резерват) -7.330 km КАТУНА (Защитена местност) -7.866 km ЛЕСОПАРКА (Защитена местност) -7.972 km МЪГЛИЖКАТА КЛИСУРА (Защитена местност) - 8.300 km КАПИНОВСКИ ВОДОПАД (Природна забележителност) -8.303 km ЧЕПЕЛЕВ КАМЪК (Природна забележителност) - 9.490 km ГОЛЕМИЯ СКОК (Природна забележителност) -9.577 km

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 223 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
			ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН (Национален парк) -9.621 km СЛОНА (Защитена местност) -9.638 km ЛЕШНИЦА (Резерват) -9.779 km СЕЧИ КАМЪК (Защитена местност) -9.781 km ДЕДЕРИЦА (Защитена местност) -9.852 km
Зона 22	BG0001034 Остър камък (SCI) BG0001031 Родопи - Средни (SCI)	BG0000434 Банска река -2.605 km (SCI) BG0002073 Добростан -4.46 km (SPA) BG0001032 Родопи - Източни -6.841 km (SCI) BG0000578 Река Марица -6.961 km (SCI) BG0002013 Студен кладенец -7.474 km (SPA) BG0000287 Мерицлерска река -9.434 km (SCI)	Граничеши: — В радиус до 10 km: СКАЛНИ ОБРАЗУВАНИЯ КАМЕННИ ГЪБИ (Природна забележителност) -0.928 km СНЕЖНО КОКИЧЕ (Природна забележителност) -1.697 km РАДЖИП ТАРЛА (Природна забележителност) -2.037 km БОРАКА (Поддържан резерват) -2.706 km СКАЛЕН ПРОЗОРЕЦ (Природна забележителност) -2.870 km БОАЗА (Природна забележителност) -2.936 km НАХОДИЩЕ НА МОМИНА СЪЛЗА И БОЖУР (Природна забележителност) -5.061 km АЙДА (Защитена местност) -5.270 km СКАЛНИ ГЪБИ (Природна забележителност) -5.607 km ОГЛЕДНАТА СКАЛА (Природна забележителност) -5.700 km ОРЛОВА СКАЛА (Природна забележителност) -6.201 km ДИКИЛИТАШ (Природна забележителност) -6.392 km БОРОВЕТЕ (Защитена местност) -6.828 km КАЗЪЛ ЧЕРПА (ЖЕНДА) (Поддържан резерват) -6.909 km ПРОБИТИЯТ КАМЪК (Природна забележителност) -7.070 km

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 224 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
			НАХОДИЩЕ НА РОДОПСКИ СИЛИВРЯК (Природна забележителност) -8.154 km ЕЛАТА (Природна забележителност) -8.200 km НАХОДИЩЕ НА РОДОПСКА ГОРСКА МАЙКА (Природна забележителност) -8.407 km НОЩУВКА НА МАЛЪК КОРМОРАН - ДИМИТРОВГРАД (Защитена местност) -8.424 km НАХОДИЩЕ НА ВЕНЕРИН КОСЪМ (Защитена местност) -8.723 km ФОСИЛНИ НАХОДКИ (Природна забележителност) - 9.607 km
Зона 23	BG0002073 Добростан (SPA) BG0001031 Родопи - Средни (SCI)	BG0000372 Циганско градище -0.265 km (SCI) BG0001032 Родопи - Източни -5.688 km (SCI) BG0002013 Студен кладенец -6.375 km (SPA)	Граничеши: ЧАМЛЪКА (Поддържан резерват) ВЕКОВНИТЕ БОРОВЕ (Защитена местност) КАЛЕТО (Природна забележителност) СВЕТА НЕДЕЛЯ (Защитена местност) В радиус до 10 km: КАЛЕТО (Природна забележителност) -0.061 km ПЕЩЕРА - ГОДУМСКА ДУПКА (Защитена местност) -0.267 km НАХОДИЩЕ НА РОДОПСКИ СИЛИВРЯК - с. ДЯДОВЦИ (Природна забележителност) -0.648 km ДЯВОЛСКИ МОСТ (Защитена местност) -0.766 km РОДОПСКИ СИЛИВРЯК - с. ЛЮБИНО (Природна забележителност) -1.549 km ХЛАДИЛНАТА ПЕЩЕРА (Природна забележителност) -1.983 km ГЪБАТА - СКАЛНО ОБРАЗУВАНИЕ (Природна забележителност) -3.925 km СКАЛЕН ПРОЗОРЕЦ (Природна забележителност) - 3.984 km ЛЪВЪТ - СКАЛНО ОБРАЗУВАНИЕ (Природна забележителност) -4.886 km

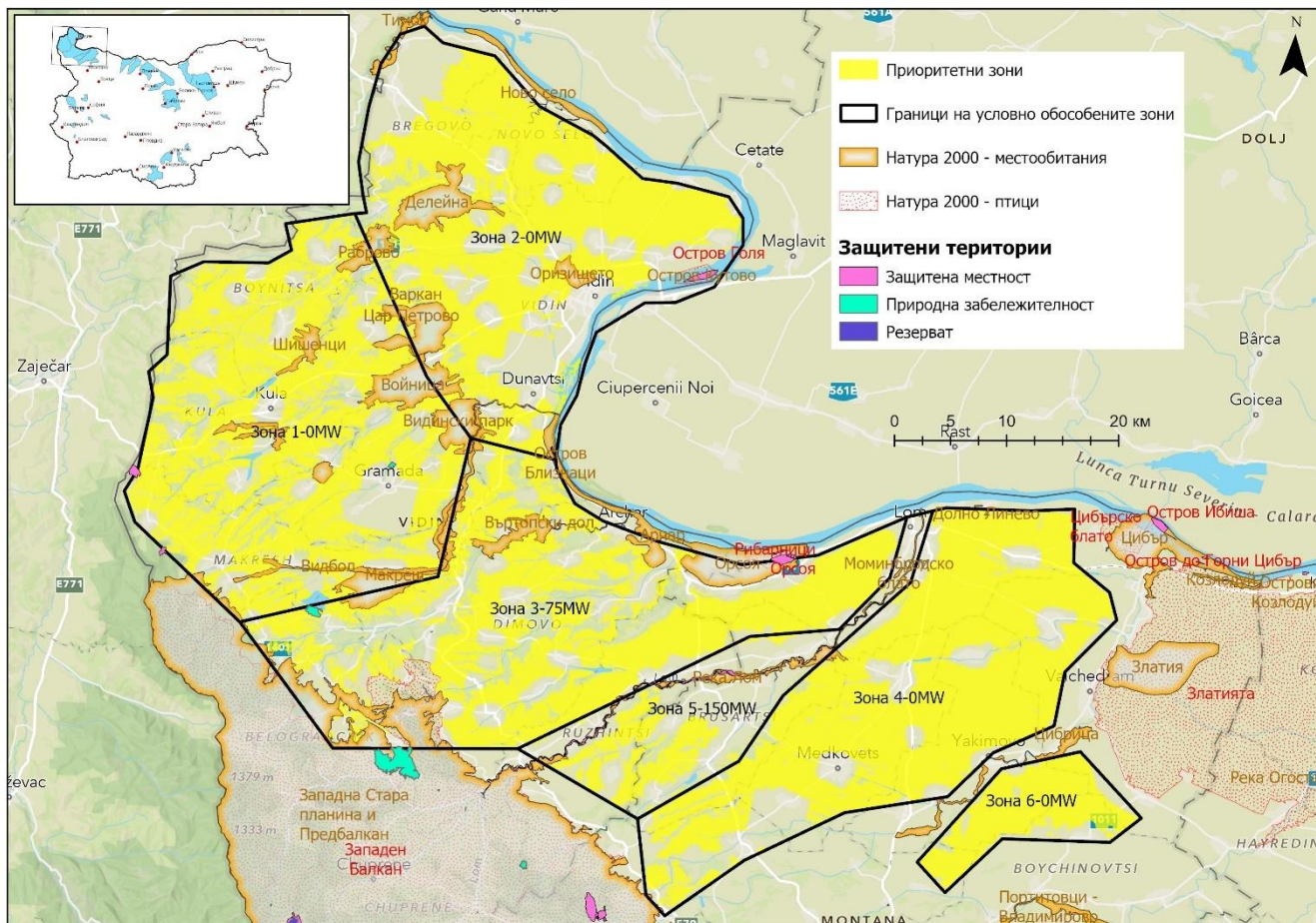
ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 225 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
			УЛТРАБАЗИЧНИ СКАЛИ С ПИОНЕРНА ТРЕВНА РАСТИТЕЛНОСТ (Защитена местност) -6.510 km НАХОДИЩЕ НА ВЕНЕРИН КОСЪМ (Защитена местност) -8.380 km НАХОДИЩЕ НА РОДОПСКИ СИЛИВРЯК (Природна забележителност) -8.444 km РАДЖИП ТАРЛА (Природна забележителност) -9.632 km
Зона 24	BG0002092 Харманлийска река (SPA) BG0001032 Родопи - Източни (SCI) BG0001034 Остър камък (SCI)	BG0002103 Злато поле -4.129 km (SPA) BG0000578 Река Марица -4.129 km (SCI) BG0000442 Река Мартинка -5.852 km (SCI) BG0000287 Меричлерска река -9.485 km (SCI) BG0002106 Язовир Ивайловград -9.898 km (SPA)	Граничеши: НАХОДИЩЕ НА ЛЕТЕН ДЪБ - МЕСТНОСТ ПАЛАМУД (Природна забележителност) В радиус до 10 km: ДЕФИЛЕТО- ОЛУ ДЕРЕ (Защитена местност) -1.318 km ГЛУХИТЕ КАМЪНИ (Природна забележителност) - 4.340 km ДОЛМЕН (Природна забележителност) -4.419 km ЗЛАТО ПОЛЕ (Защитена местност) -4.598 km ОСТЪР КАМЪК (Природна забележителност) -4.727 km КУРУ ДЕРЕ (Природна забележителност) -7.191 km НОЩУВКА НА МАЛЪК КОРМОРАН - ДИМИТРОВГРАД (Защитена местност) -7.766 km КЮМУРЛУКА (Природна забележителност) -7.851 km КУШ КАЯ (Природна забележителност) -8.521 km КОВАН КАЯ (Природна забележителност) -9.451 km
Зона 25	BG0000440 Река Соколица (SCI)	BG0000425 Река Съзлийка -0.878 km (SCI) BG0002022 Язовир Розов кладенец -1.912 km (SPA) BG0000578 Река Марица -2.03 km (SCI) BG0000427 Река Овчарица -5.565 km (SCI)	Граничеши: — В радиус до 10 km: НАХОДИЩЕ НА ЖЛЕЗИСТ ЛОПЕН (Защитена местност) -7.205 km

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 226 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

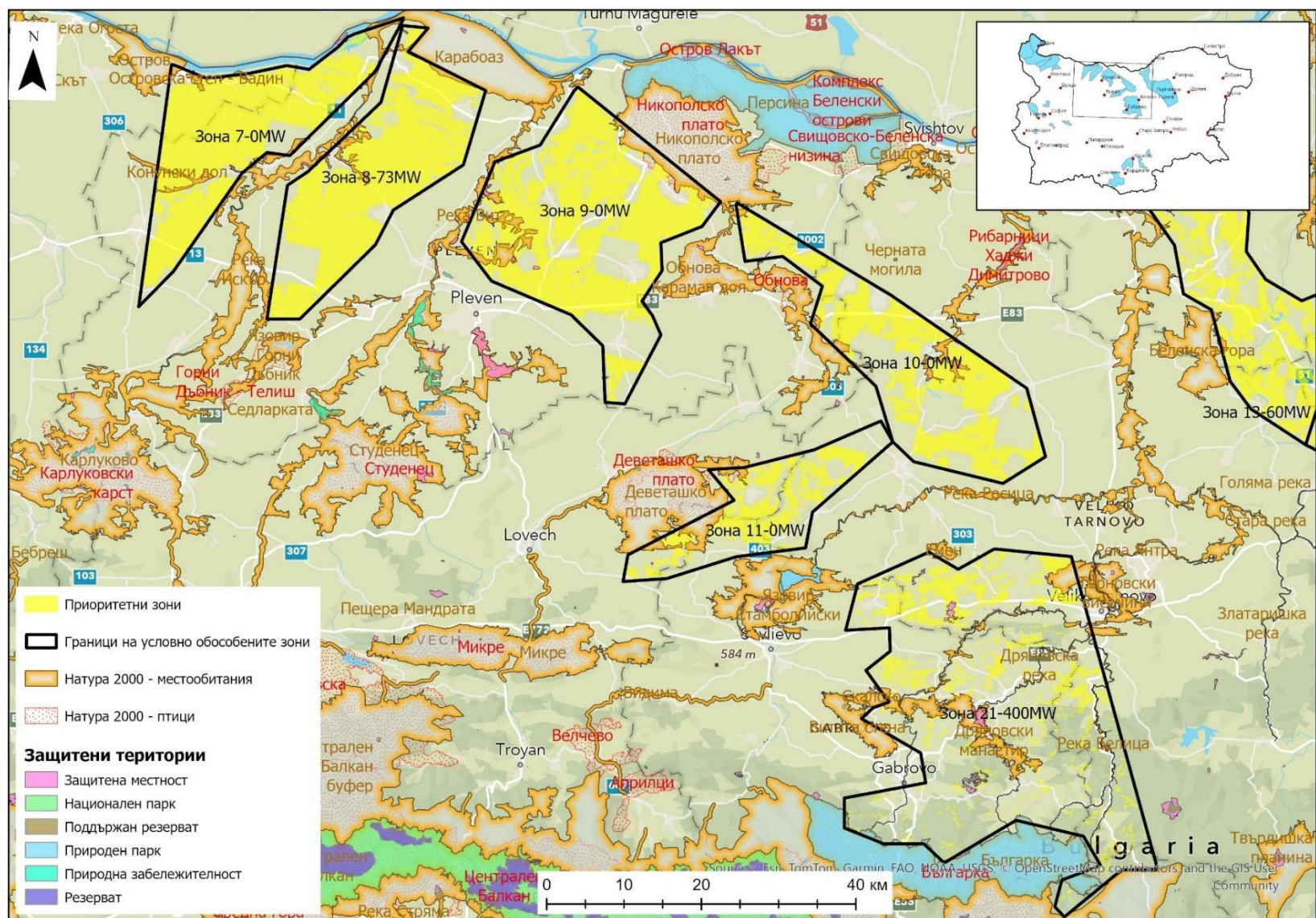
Зона	Граничеши защитени зони от Натура 2000 (разстояние = 0 м)	Защитени зони от Натура 2000 в радиус до 10 km	Граничеши ЗТ по ЗЗТ (разстояние = 0 м) / ЗТ по ЗЗТ в радиус до 10 km
		BG0000212 Сакар -5.858 km (SCI) BG0002020 Радинчево -6.535 km (SPA) BG0001034 Остър камък -9.236 km (SCI) BG0002021 Сакар -9.528 km (SPA)	БАКЪРЛИЯ (Защитена местност) -9.782 km

Местоположението на съответните приоритетни зони спрямо защитените зони и защитените територии е дадено на фигурите по-долу.

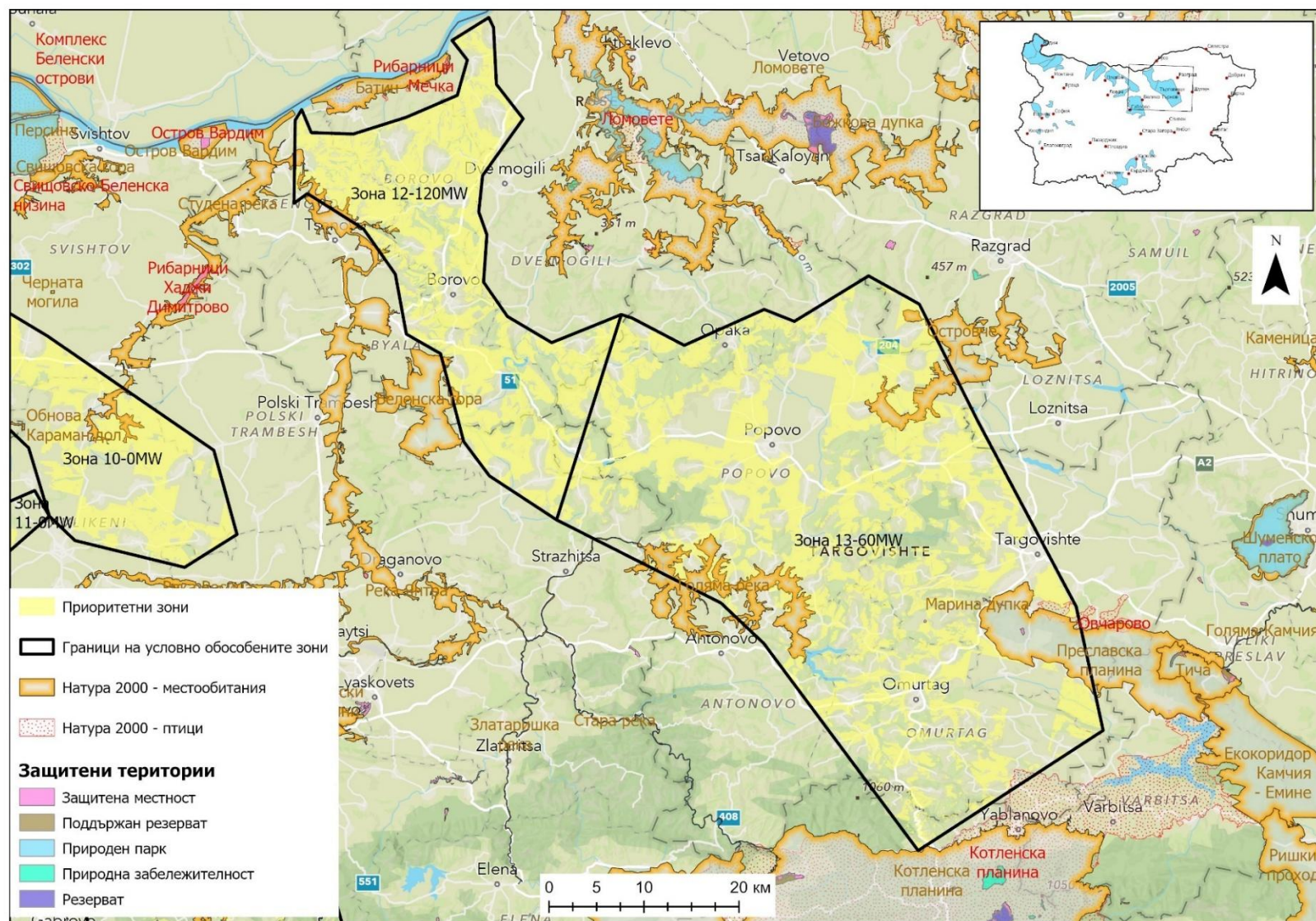

Фигура 49. Местоположение на приоритетни зони от 1 до 6 спрямо ЗЗ и ЗТ в близост

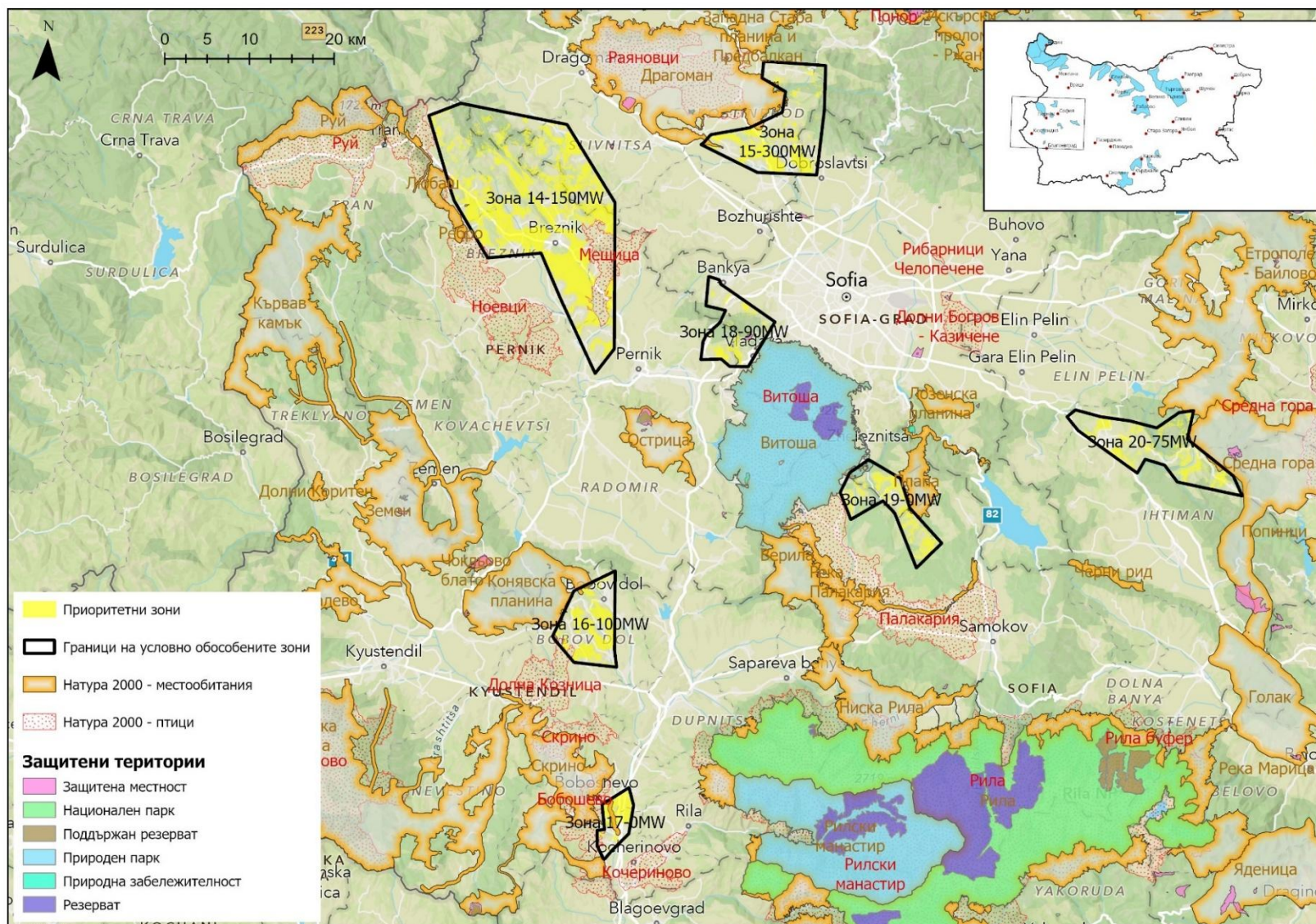
ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 228 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

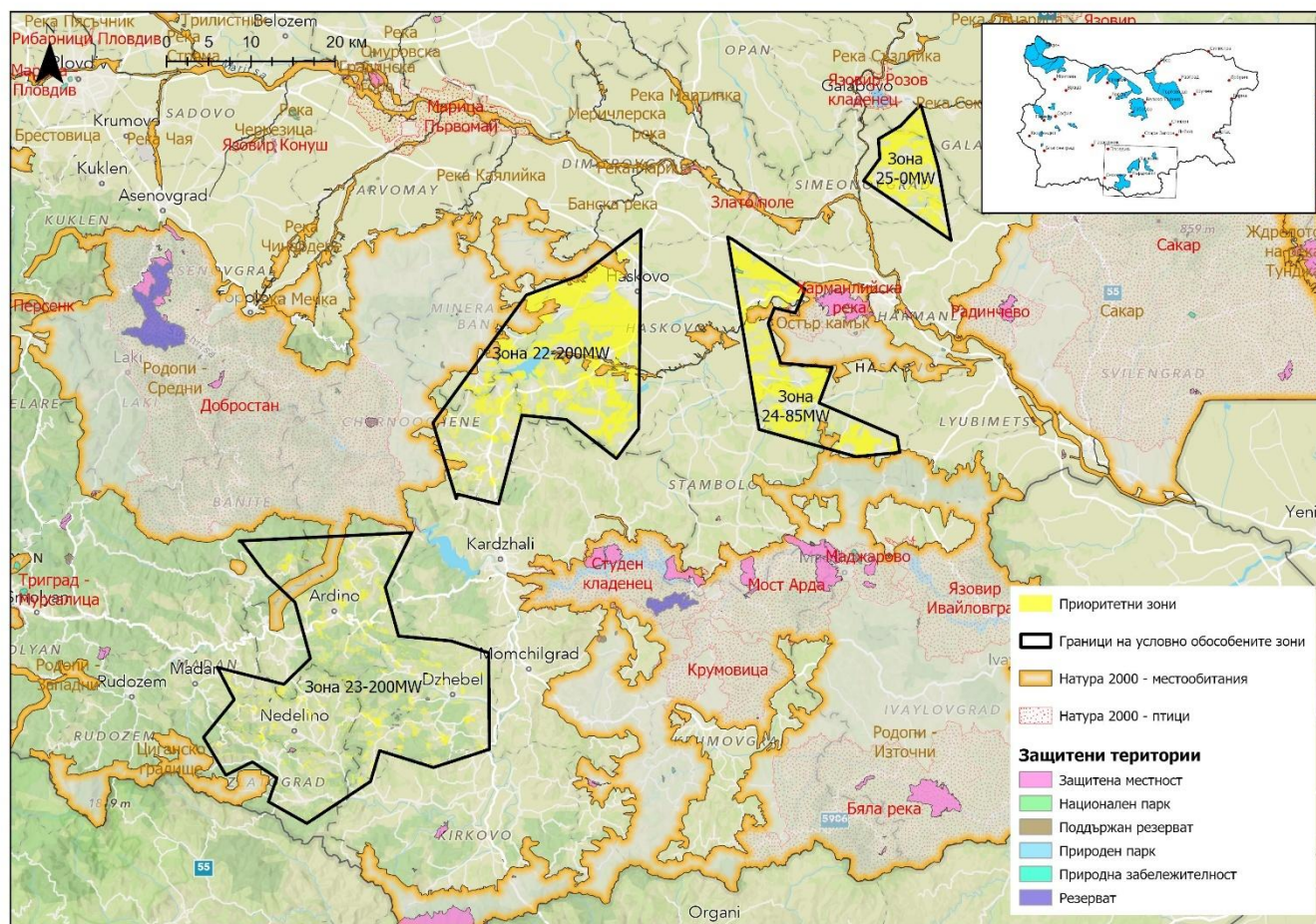
Фигура 50. Местоположение на приоритетни зони от 7 до 11 и 21 спрямо 33 и 3Т в близост

Фигура 51. Местоположение на приоритетни зони 12 и 13 спрямо 33 и 3Т в близост

Фигура 52. Местоположение на приоритетни зони от 14 до 20 спрямо 33 и 3Т в близост

Фигура 53. Местоположение на приоритетни зони от 22 до 25 спрямо 33 и 3Т в близост

2.1.8 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Материалните активи се разглеждат в аспекта на предвижданията на плана по отношение на засегнатите от определените приоритетни зони територии.

Детайлна информация за състоянието понастоящем, както и предвижданията на плана по отношение на материалните активи е разгледана в детайли в т. 1 по-горе от настоящата оценка, където също така се дава информация и за предвижданията на плана.

2.1.9 ЗДРАВНО-ХИГИЕННИ АСПЕКТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

При разработването на настоящата точка са ползвани данни от НСИ (с актуалност на данните – към 31.12.2024г.), Здравеопазване 2025 - издание на НСИ и Национален център по обществено здраве и анализи към Министерство на здравеопазването (с актуалност на данните – към 31.12.2024г.).

2.1.9.1 ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Към 31 декември 2024 г. населението на България е 6 437 360 души, като в сравнение с предходната година е намаляло с 8 121 души (0.1%). По-голямата част от общия брой на населението са жени - 51.9%, или на 1 000 мъже се падат 1 080 жени. От населението на страната 4 738 461 души, или 73.5%, живеят в градовете, а 1 707 020 души, или 26.5% - в селата. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 55 години включително. С нарастването на възрастта се увеличават броят и относителният дял на жените от общото население на страната. Лицата на 65 и повече навършени години са 1 544 245 (24.0% от населението), а децата до 15 години в страната са 901 843 (14.0% от населението). Застаряването на населението през годините води до повишаване на неговата средна възраст, която нараства до 45.3 години в края на 2024 година. Средната възраст на населението в градовете е 44.5 години, а в селата - 47.6 години.

През 2024 г. в страната са регистрирани 53 727 родени деца, като от тях 53 428 (99.4%) са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените намалява с 3 769,

или с 6.6%. Коефициентът на обща раждаемост е 8.3‰.

Броят на умрелите лица през 2024 г. е 100 736, а коефициентът на обща смъртност - 15.6‰. Спрямо предходната година броят на умрелите намалява с 270 (0.3%). Смъртността сред мъжете (16.8‰) е по-висока в сравнение със смъртността сред жените (14.6‰), или на 1 000 жени умират 1 064 мъже.

Съгласно разработения проект на Плана, ще бъде засегната по-голяма част от територията на Република България. В Таблица 43 са дадени данни от НСИ за 2024г., като е направено сравнение с данни от 2023г. за спада на населението за разглежданите области и съответните общини.

От областите, попадащи в териториалния обхват на ППЗ, три области увеличават населението си през 2024 г. спрямо 2023 г. - София -град - с 0,7%, Кърджали и Хасково - с по 0.1%. При всички останали области има намаление, като най-голямо е за областите Видин - с 1,7%, Монтана - с 1.6%, Плевен и Разград - по 1.2%.

Сред многото комплексни причини за намаляване на населението в страната, на първо място протичането на процесите на раждаемост и смъртност, формиращи неговия естествен прираст. В Таблица 43 са дадени данни от НСИ за 2024г. за естествения и механичния прираст на населението за разглежданите области.

Таблица 43. Данни за населението към 2024г., направено сравнение с данните към 2023г. и за естествения и механичния прираст на населението за разглежданите области

Област/Община/Населено място	Население към 31.12.2024г.			Население към 31.12.2023г.			Разлика в населението		Естествен прираст			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	%	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Общо за страната	6 437 360	3 095 140	3 342 220	6 445 481	3 097 698	3 347 783	-8 121	-0,1%	-47 308	-24 550	-22 758	39 187	21 992	17 195
Област Видин	70 542	33 785	36 757	71 773	34 399	37 374	-1 231	-1,7%	-1 224	-634	-590	-7	20	-27
Община Видин	44 663	21 169	23 494	45 186	21 461	23 725	-523	-1,2%	-649	-349	-300	126	57	69
Община Бойница	712	310	402	744	328	416	-32	-4,3%	-25	-15	-10	-7	-3	-4
Община Макреш	1 115	569	546	1 204	621	583	-89	-7,4%	-27	-17	-10	-62	-35	-27
Община Грамада	1 242	589	653	1 269	610	659	-27	-2,1%	-27	-18	-9	0	-3	3
Община Кула	2 979	1 433	1 546	3 100	1 491	1 609	-121	-3,9%	-95	-47	-48	-26	-11	-15
Община Белоградчик	4 719	2 271	2 448	4 818	2 306	2 512	-99	-2,1%	-80	-31	-49	-19	-4	-15
Община Брегово	3 509	1 731	1 778	3 617	1 778	1 839	-108	-3,0%	-114	-58	-56	6	11	-5
Община Димово	4 627	2 277	2 350	4 717	2 310	2 407	-90	-1,9%	-67	-33	-34	-23	0	-23
Община Ново село	2 324	1 131	1 193	2 423	1 165	1 258	-99	-4,1%	-57	-15	-42	-42	-19	-23
Община Ружинци	3 046	1 508	1 538	3 096	1 530	1 566	-50	-1,6%	-61	-37	-24	11	15	-4
Област Монтана	112 737	54 499	58 238	114 526	55 426	59 100	-1 789	-1,6%	-1 570	-824	-746	-219	-103	-116
Община Монтана	43 397	20 895	22 502	43 938	21 213	22 725	-541	-1,2%	-399	-229	-170	-142	-89	-53
Община Лом	19 755	9 384	10 371	20 087	9 558	10 529	-332	-1,7%	-327	-154	-173	-5	-20	15
Община Брусарци	3 865	1 888	1 977	3 951	1 925	2 026	-86	-2,2%	-68	-42	-26	-18	5	-23
Община Медковец	2 973	1 422	1 551	2 988	1 447	1 541	-15	-0,5%	-47	-33	-14	32	8	24
Община Якимово	3 419	1 677	1 742	3 473	1 703	1 770	-54	-1,6%	-52	-33	-19	-2	7	-9
Община Вълчедръм	7 234	3 564	3 670	7 326	3 594	3 732	-92	-1,3%	-113	-45	-68	21	15	6
Община Бойчиновци	7 388	3 730	3 658	7 553	3 806	3 747	-165	-2,2%	-134	-72	-62	-31	-4	-27
Област Плевен	215 326	103 228	112 098	217 881	104 647	113 234	-2 555	-1,2%	-2 390	-1 303	-1 087	-165	-116	-49
Община Кнежа	12 270	5 929	6 341	12 427	6 017	6 410	-157	-1,3%	-97	-45	-52	-60	-43	-17
Община Долна Митрополия	15 866	7 755	8 111	16 121	7 899	8 222	-255	-1,6%	-238	-138	-100	-17	-6	-11
Община Гулянци	8 727	4 234	4 493	8 961	4 332	4 629	-234	-2,6%	-176	-83	-93	-58	-15	-43
Община Искър	5 389	2 660	2 729	5 451	2 694	2 757	-62	-1,1%	-65	-34	-31	3	0	3

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 235 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Област/Община/Населено място	Население към 31.12.2024г.			Население към 31.12.2023г.			Разлика в населението		Естествен прираст			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	%	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Община Долни Дъбник	9 509	4 598	4 911	9 693	4 675	5 018	-184	-1,9%	-114	-64	-50	-70	-13	-57
Община Никопол	6 443	3 162	3 281	6 548	3 210	3 338	-105	-1,6%	-123	-68	-55	18	20	-2
Община Пордим	4 636	2 245	2 391	4 725	2 293	2 432	-89	-1,9%	-79	-40	-39	-10	-8	-2
Община Левски	14 521	6 975	7 546	14 807	7 114	7 693	-286	-1,9%	-240	-126	-114	-46	-13	-33
Община Белене	7 127	3 654	3 473	7 304	3 757	3 547	-177	-2,4%	-88	-55	-33	-89	-48	-41
Област Враца	146 002	70 619	75 383	147 619	71 442	76 177	-1 617	-1,1%	-1 560	-801	-759	-57	-22	-35
Община Оряхово	8 070	3 904	4 166	8 166	3 961	4 205	-96	-1,2%	-137	-69	-68	41	12	29
Област Велико Търново	200 413	95 541	104 872	202 232	96 500	105 732	-1 819	-0,9%	-2 367	-1 174	-1 193	548	215	333
Община Свищов	25 720	12 410	13 310	26 236	12 675	13 561	-516	-2,0%	-397	-193	-204	-119	-72	-47
Община Павликени	17 650	8 416	9 234	18 018	8 616	9 402	-368	-2,0%	-374	-186	-188	6	-14	20
Община Полски Тръмбеш	10 570	5 164	5 406	10 726	5 249	5 477	-156	-1,5%	-183	-99	-84	27	14	13
Община Велико Търново	77 049	36 203	40 846	76 811	36 132	40 679	238	+0,3%	-497	-242	-255	735	313	422
Община Сухиндол	1 910	935	975	1 969	967	1 002	-59	-3,0%	-36	-20	-16	-23	-12	-11
Община Стражица	9 699	4 794	4 905	9 796	4 840	4 956	-97	-1,0%	-108	-57	-51	11	11	0
Област Габрово	93 817	44 504	49 313	94 862	44 996	49 866	-1 045	-1,1%	-1 368	-684	-684	323	192	131
Община Габрово	49 472	23 315	26 157	49 996	23 552	26 444	-524	-1,0%	-694	-334	-360	170	97	73
Община Севлиево	28 408	13 595	14 813	28 711	13 738	14 973	-303	-1,1%	-396	-219	-177	93	76	17
Община Дряново	7 263	3 486	3 777	7 369	3 537	3 832	-106	-1,4%	-115	-51	-64	9	0	9
Община Трявна	8 674	4 108	4 566	8 786	4 169	4 617	-112	-1,3%	-163	-80	-83	51	19	32
Област Русе	186 093	89 062	97 031	187 830	89 757	98 073	-1 737	-0,9%	-2 178	-1 107	-1 071	441	412	29
Община Ценово	3 952	1 959	1 993	4 071	2 023	2 048	-119	-2,9%	-86	-49	-37	-33	-15	-18
Община Борово	3 816	1 820	1 996	3 855	1 837	2 018	-39	-1,0%	-86	-41	-45	47	24	23
Община Иваново	7 043	3 432	3 611	7 171	3 490	3 681	-128	-1,8%	-166	-84	-82	38	26	12
Община Две могили	6 538	3 233	3 305	6 672	3 305	3 367	-134	-2,0%	-109	-63	-46	-25	-9	-16
Община Бяла	9 946	4 784	5 162	10 073	4 832	5 241	-127	-1,3%	-124	-65	-59	-3	17	-20
Област Търговище	94 735	45 968	48 767	95 609	46 414	49 195	-874	-0,9%	-975	-549	-426	101	103	-2
Община Попово	21 599	10 438	11 161	21 870	10 574	11 296	-271	-1,2%	-257	-141	-116	-14	5	-19
Община Опака	5 188	2 623	2 565	5 312	2 678	2 634	-124	-2,3%	-72	-33	-39	-52	-22	-30
Община Антоново	4 440	2 268	2 172	4 484	2 302	2 182	-44	-1,0%	-64	-43	-21	20	9	11
Община Омуртаг	15 685	7 685	8 000	15 822	7 779	8 043	-137	-0,9%	-184	-108	-76	47	14	33

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 236 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Област/Община/Населено място	Население към 31.12.2024г.			Население към 31.12.2023г.			Разлика в населението		Естествен прираст			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	%	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Община Търговище	47 823	22 954	24 869	48 121	23 081	25 040	-298	-0,6, %	-398	-224	-174	100	97	3
Област Разград	99 459	47 655	51 804	100 696	48 301	52 395	-1 237	-1,2%	-1 153	-599	-554	-84	-47	-37
Община Разград	41 981	19 743	22 238	42 507	20 033	22 474	-526	-1,2%	-430	-215	-215	-96	-75	-21
Община Лозница	7 510	3 730	3 780	7 602	3 785	3 817	-92	-1,2%	-90	-53	-37	-2	-2	0
Област Сливен	169 299	81 670	87 629	170 051	82 043	88 008	-752	-0,4%	-473	-281	-192	-279	-92	-187
Община Котел	15 819	7 834	7 985	15 875	7 873	8 002	-56	-0,4%	-30	-26	-4	-26	-13	-13
Област София	224 701	109 802	114 899	226 420	110 670	115 750	-1 719	-0,8%	-2 017	-1 109	-908	298	241	57
Община Драгоман	4 436	2 182	2 254	4 462	2 180	2 282	-26	-0,6%	-65	-28	-37	39	30	9
Община Сливница	8 578	4 224	4 354	8 644	4 245	4 399	-66	-0,8%	-89	-26	-63	23	5	18
Община Божурище	9 298	4 541	4 757	9 300	4 542	4 758	-2	-0,02%	-88	-46	-42	86	45	41
Община Костинброд	17 430	8 491	8 939	17 497	8 501	8 996	-67	-0,4%	-179	-103	-76	112	93	19
Община Своге	18 437	9 087	9 350	18 708	9 220	9 488	-271	-1,4%	-282	-160	-122	11	27	-16
Община Самоков	33 703	16 323	17 380	33 949	16 434	17 515	-246	-0,7%	-247	-110	-137	1	-1	2
Община Ихтиман	16 924	8 411	8 513	17 022	8 485	8 537	-98	-0,6%	10	10	0	-108	-84	-24
Община Елин Пелин	22 841	11 185	11 656	22 847	11 185	11 662	-6	-0,03%	-152	-86	-66	146	86	60
Столична	1 295 931	620 543	675 388	1 286 965	615 009	671 956	8 966	-0,7%	-2 539	-1 046	-1 493	11 505	6 580	4 925
Област Перник	109 886	52 467	57 419	111 032	53 055	57 977	-1 146	-1,0%	-1 632	-845	-787	486	257	229
Община Трън	3 309	1 648	1 661	3 401	1 688	1 713	-92	-2,7%	-137	-61	-76	45	21	24
Община Брезник	5 518	2 688	2 830	5 550	2 689	2 861	-32	-0,6%	-169	-77	-92	137	76	61
Община Перник	81 170	38 487	42 683	81 819	38 840	42 979	-649	-0,8%	-891	-482	-409	242	129	113
Област Кюстендил	106 131	50 908	55 223	107 673	51 739	55 934	-1 542	-1,4%	-1 542	-858	-684	0	27	-27
Община Бобов дол	6 341	3 203	3 138	6 517	3 301	3 216	-176	-2,7%	-140	-76	-64	-36	-22	-14
Община Бобошево	2 206	1 052	1 154	2 282	1 094	1 188	-76	-3,3%	-46	-26	-20	-30	-16	-14
Община Кочериново	3 923	1 884	2 039	4 075	1 963	2 112	-152	-3,7%	-97	-53	-44	-55	-26	-29
Област Стара Загора	288 736	138 719	150 017	290 350	139 557	150 793	-1 614	-0,6%	-2 173	-1 057	-1 116	559	219	340
Община Мъглиж	9 591	4 759	4 832	9 659	4 784	4 875	-68	-0,7%	-40	-20	-20	-28	-5	-23
Община Гурково	4 355	2 152	2 203	4 356	2 153	2 203	-1	-0,02%	-9	-2	-7	8	1	7
Община Гълъбово	10 138	4 938	5 200	10 402	5 052	5 350	-264	-2,5%	-168	-85	-83	-96	-29	-67
Област Смолян	90 534	43 281	47 253	92 107	44 055	48 052	-1 573	-1,7%	-1 120	-633	-487	-453	-141	-312

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 237 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Област/Община/Населено място	Население към 31.12.2024г.			Население към 31.12.2023г.			Разлика в населението		Естествен прираст			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	%	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Община Мадан	9 479	4 550	4 929	9 603	4 598	5 005	-124	-1,3%	-90	-50	-40	-34	2	-36
Община Баните	2 957	1 373	1 584	3 078	1 427	1 651	-121	-3,9%	-72	-35	-37	-49	-19	-30
Община Неделино	4 691	2 253	2 438	4 844	2 331	2 513	-153	-3,2%	-66	-38	-28	-87	-40	-47
Община Златоград	9 188	4 271	4 917	9 304	4 334	4 970	-116	-1,2%	-108	-62	-46	-8	-1	-7
Област Хасково	207 356	100 791	106 565	207 114	100 204	106 910	242	+0,1%	-1 869	-960	-909	2 111	1 547	564
Община Стамболово	6 571	3 298	3 273	6 172	3 102	3 070	399	+6,5%	-63	-36	-27	462	232	230
Община Харманли	22 848	11 879	10 969	21 228	10 619	10 609	1 620	+7,6%	-193	-93	-100	1 813	1 353	460
Община Хасково	78 812	37 205	41 607	79 335	37 518	41 817	-523	-0,7%	-620	-313	-307	97	0	97
Община Симеоновград	7 349	3 604	3 745	7 461	3 662	3 799	-112	-1,5%	-18	-19	1	-94	-39	-55
Община Минерални бани	5 471	2 760	2 711	5 515	2 778	2 737	-44	-0,8%	-58	-45	-13	14	27	-13
Община Димитровград	42 440	20 316	22 124	42 941	20 532	22 409	-501	-1,2%	-445	-204	-241	-56	-12	-44
Област Кърджали	149 478	73 371	76 107	146 562	71 946	74 616	2 916	+2,0%	-1 323	-714	-609	4 239	2 139	2 100
Община Кърджали	65 935	31 823	34 112	64 690	31 206	33 484	1 245	+1,9%	-453	-241	-212	1 698	858	840
Община Черноочене	7 647	3 763	3 884	7 701	3 779	3 922	-54	-0,7%	-95	-41	-54	41	25	16
Община Ардино	12 047	6 057	5 990	11 785	5 904	5 881	262	+2,2%	-136	-66	-70	398	219	179
Община Джебел	9 002	4 407	4 595	8 837	4 323	4 514	165	+1,9%	-105	-56	-49	270	140	130
Община Кирково	21 393	10 516	10 877	20 927	10 318	10 609	466	+2,2%	-231	-142	-89	697	340	357
Община Момчилград	15 454	7 691	7 763	15 038	7 495	7 543	416	+2,8%	-152	-74	-78	568	270	298

Източник: НСИ

По отношение на демографските показатели, устойчивата тенденция на намаляване на раждаемостта и естествения прираст, и външните и вътрешни миграционни процеси през последните две десетилетия водят до застаряване на населението и до промени в неговата основна възрастова структура - под, във и над трудоспособна възраст. Тенденцията на застаряване на населението се изразява главно в нарастване на дяла на възрастовото население.

Процесите на застаряване на населението са по-силно изразени от средните данни за страна в повече от половината области в обхвата ППЗ.

В Таблица 44 са представени сравнителните данни във възрастовото разпределение на населението в страната по разглежданите области през 2024 г.

Таблица 44. Възрастова структура на населението през 2024 г. в разглежданите области

Население		Брой жители	Под работосп. възраст	В работосп. възраст	Над работосп. възраст
Страната	Брой %	6 437 360	971 595	3 764 642	1 701 123
			15,1%	58,5%	26,4%
Област Видин	Брой %	70 542	8 772	37 719	24 051
			12,4%	53,5%	34,1%
Област Монтана	Брой %	112 737	15 639	62 006	35 092
			13,9%	55,0%	31,1%
Област Плевен	Брой %	215 326	30 498	117 835	66 993
			14,2%	54,7%	31,1%
Област Враца	Брой %	146 002	21 974	83 377	40 651
			15,1%	57,1%	27,8%
Област Велико Търново	Брой %	200 413	27 013	112 898	60 502
			13,5%	56,3%	30,2%
Област Габрово	Брой %	93 817	11 765	50 933	31 119
			12,5%	54,3%	33,2%
Област Русе	Брой %	186 093	24 753	106 006	55 334
			13,3%	57,0%	29,7%
Област Търговище	Брой %	94 735	13 720	53 847	27 168
			14,5%	56,8%	28,7%
Област Разград	Брой %	99 459	13 882	57 213	28 364
			14,0%	57,5%	28,5%
Област Сливен	Брой %	169 299	34 129	93 032	42 138
			20,2%	55,0%	24,9%
Област София	Брой %	224 701	34 277	130 508	59 916
			15,3%	58,1%	26,7%
Област Перник	Брой %	109 886	15 088	62 742	32 056
			13,7%	57,1%	29,2%
Област Кюстендил	Брой %	106 131	13 880	58 862	33 389
			13,1%	55,5%	31,5%
Област Стара Загора	Брой %	288 736	45 554	164 493	78 689
			15,8%	57,0%	27,3%
Област Смолян	Брой %	90 534	10 220	50 208	30 106
			11,3%	55,5%	33,3%
Област Хасково	Брой %	207 356	31 235	116 698	59 423
			15,1%	56,3%	28,7%
Област Кърджали	Брой %	149 478	19 707	84 433	45 338
			13,2%	56,5%	30,3%

Източник: НСИ

Данните за възрастова структура на населението от разглежданите области следват тенденцията на средните данни за страната за „под“, „във“ и „над“ работоспособна възраст.

Към 31.12.2024 г. общият коефициент на възрастова зависимост в България е 61.3%, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст. Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез коефициента на демографско заместване, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2024 г. това съотношение е 69%. Област Видин е сред областите, в които този показател е най-нисък, а именно – 24 051 лица, излизащи от трудоспособна възраст, се заместват от 37 719 лица, влизащи в трудоспособна възраст.

2.1.9.2 ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Състоянието на здравето в голяма степен предопределя възможностите за социална и трудова активност, като стратегическа цел на националната здравна политика е подобряване на здравето на населението.

Едновременното въздействие на значителен брой фактори като пол, възраст, образование, трудова заетост и условия на труд, местоживеене, здравна култура, здравни традиции и нагласи, състояние на здравната система и степен на развитие на условия за равен достъп до здравни услуги за всички, социално-икономическо развитие и доходи, определя характера на общия здравен статус на населението, здравното поведение и възпроизвеждането на неравенства за различни социални групи по отношение на достъпа до здравеопазване и здравни грижи.

Нарастващата заболяемост на населението се определя в най-голяма степен от заболявания, които се дължат на демографски фактори, свързани със стареенето на населението, нездравословно хранене, тютюнопушене, употреба на алкохол, нерационален и нехигиеничен живот, намалена двигателна активност и спортуване, живот в стрес и др. Тези и много други фактори, определят особено важното и отговорно място на здравеопазването в разглежданите райони.

Към 31.12.2024 г. броят на действащите лечебни заведения за болнична помощ в страната е 341, т.е. без промяна в сравнение с предходната година. Запазва се броят на многопрофилните болници (181), специализираните болници (138) и центровете със стационар (22).

Броят на лечебните заведения за извънболнична помощ в страната (с изключение на индивидуалните и групови практики за първична и специализирана помощ) е 2 289, т.е. с 52 повече от предходната година, и включва диагностично-консултативни центрове (114), медицински центрове (846), дентални центрове (68), медико-дентални центрове (70) и медико-диагностични и медико-технически лаборатории (1 191). Без промяна е броят (149) на другите лечебни и здравни заведения в страната - центрове за спешна медицинска помощ, центрове за трансфузионна хематология, хосписи, домове за медико-социални грижи за деца, национални центрове без легла, регионални здравни инспекции, центрове за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания и други.

Към 31.12.2024 г. по данни на НСИ болничната помощ в област Видин се осигурява от 2 болнични заведения, като в областта един лекар обслужва 254 души, а един дентален медик 1008 души. За област Монтана болничната помощ се осигурява от 5 болнични заведения, като един лекар обслужва 293 души, а един дентален медик – 1523 души. В област Плевен болничната помощ се осигурява съответно от 13 болнични заведения, като един лекар обслужва съответно 125 души, а един дентален медик 1372 души. В област Враца болничната помощ се осигурява от 12 болнични

заведения, като един лекар обслужва съответно 259 души, а един дентален медик 1377 души. За област Велико Търново болничната помощ се осигурява от 13 болнични заведения, както е за област Плевен, като един лекар обслужва 284 души, а един дентален медик – 997 души. В Габрово обаче се осигурява от 7 болнични заведения, като един лекар обслужва съответно 242 души, а един дентален медик 1091 души. За област Русе болничната помощ се осигурява от 9 болнични заведения, като един лекар обслужва 219 души, а един дентален медик – 949 души. Област Разград също спада към областите с най-малък брой болнични заведения – 3, като един лекар обслужва 336 души, а един дентален медик - 1579 души. В област Търговище болничната помощ се осигурява съответно от 4 болнични заведения, като един лекар обслужва съответно 305 души, а един дентален медик 1393 души. За област Сливен болничната помощ се осигурява от 6 болнични заведения, като един лекар обслужва 322 души, а един дентален медик – 1344 души. Същият брой болнични заведения като в област Плевен се отнасят и за област Стара Загора, като един лекар обслужва 217 души, а един дентален медик - 959 души. Област София се откроява с най-голям брой болнични заведения – 14, като един лекар обслужва съответно 254 души, а един дентален медик - 1677 души. В област Перник болничната помощ се осигурява съответно от 4 болнични заведения, като един лекар обслужва съответно 312 души, а един дентален медик 704 души. За област Кюстендил болничната помощ се осигурява от 5 болнични заведения, като един лекар обслужва 261 души, а един дентален медик – 1011 души. В област Смолян болничната помощ се осигурява съответно от 8 болнични заведения, като един лекар обслужва съответно 301 души, а един дентален медик 774 души. Област Хасково се нарежда към една от областите с по-голям брой болнични заведения - 11, като един лекар обслужва 336 души, а един дентален медик - 1021 души. За област Кърджали болничната помощ се осигурява от 6 болнични заведения, като един лекар обслужва съответно 399 души, а един дентален медик – 1150 души. За сравнение средните данни за страната са съответно 214 и 827 души от население се обслужват от съответните специалисти.

2.1.9.3 БОЛЕСТНОСТ И ЗАБОЛЕВАЕМОСТ

Част от основните причини за влошеното здраве на населението е средата и качеството на живот. Сериозен проблем остават емисиите от фините прахови частици и отчасти на някои други атмосферни замърсители. Въздействието на високите концентрации на прах върху здравето е повишената заболяемост от сърдечно-съдови заболявания, заболявания на дихателната система, особено при децата. Тенденцията към увеличаване съдържанието на азотен двуокис в атмосферния въздух на големите населени места се задълбочава с нарастване броя на личните МПС. Повишените концентрации на азотен двуокис увеличават заболяванията на горни и долни дихателни пътища при децата, задълбочава и усложнява се симптоматиката и заболяемостта на хронично болните хора.

Други рискови фактори на жизнената среда, влияещи върху здравето на населението, са шумът в околната среда и нейонизиращите лъчения.

През 2024 г. водещи заразни болести са варицела, скарлатина и коклюш съответно с честоти 430.1, 135.7 и 42.2 на 100 000 души от населението. Значително увеличение спрямо предходната година има в броя на регистрираните заболявания от заразните болести коклюш (от 20 на 2 721), лаймска борелиоза (от 195 на 390), морбили (от 0 на 27), малария (от 10 на 18) и менингококов менингит и сепсис (от 3 на 7).

Броят на новооткритите заболявания и рецидиви от активна туберкулоза през годината е 885,

т.е. с 16 повече от регистрираните случаи през предходната година. Най-честа е белодробната форма на заболяването (91.4%), а съотношението между мъже и жени е съответно 64.2% към 35.8%. Случаите при деца до 17 години са 31 бр., т.е. с 8 повече от регистрираните случаи през предходната година.

Броят на новооткритите заболявания от злокачествени новообразувания през годината е 25 225, т.е. с 983 по-малко от регистрираните случаи през предходната година. Най-честите локализации са кожа (17.7%); млечна жлеза при жените (11.8%); простатна жлеза (10.6%); трахея, бронхи и бял дроб (8.1%) и дебело черво (7.9%). Случаите при деца до 17 години са 49 бр., т.е. с 3 по-малко от регистрираните случаи през предходната година. Най-честите локализации в тази група са злокачествените заболявания на лимфна, кръвотворна и сродните им тъкани (57.1%); храносмилателни органи (8.2%); кости и ставни хрущяли (8.2%) и пикочна система (8.2%).

Броят на новооткритите заболявания от някои кожно-венерически и кожнозаразни болести през годината е 4 109, т.е. със 110 повече от предходната година. Най-чести са заболяванията от микроспория, трихофития и фавус (87.0%). Случаите при деца до 17 години са 746 бр. (т.е. с 34 повече от предходната година).

2.1.9.4 АНАЛИЗ НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ, СВЪРЗАНИ С НАСЕЛЕНИЕТО И ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ, В Т. Ч. СВЪРЗАНИ С ОКОЛНАТА СРЕДА

Рискови фактори, свързани със социално-икономическата среда

Здравословното състояние и здравният статус на населението е интегрален показател за социално-икономическото развитие на страната, качеството на живота на населението и качеството на развитие на човешкия капитал.

Нивото на риска от бедност на ниско териториално ниво - области и общини е основен инструмент в страната и ЕС за мониторинг на социалния статус на населението. По данни на Министерство на труда и социалната политика, през 2025 г. определената линия на бедност общо за България е 7656 лв (3915 евро). годишен, или 638 лв. (326 евро) средно месечен доход на лице от домакинство, което е повишение с 21,3% в сравнение с 2024 г.

По последни публикувани данни за 2024г. на НСИ, линията на бедност общо за страната е 9166 лв. (4687 евро). При този размер на показателя под прага на бедност са били над 1,4 милиона българи, или 21,7% от населението на страната. През 2024 г. 16.6% от населението живеят в тежки материални и социални лишения (ограничения в 7 от 13 показателя), или с 1.4 процентни пункта по-малко в сравнение с 2023 година.

В Таблица 45 са представени данни относно линията на бедност в страната по разглежданите области през 2024 г.

Таблица 45. Линия на бедност за всяка област от населението на страната през 2024 г.

Област	Линия на бедност за всяка област на лице, лева	Линия на бедност за всяка област на двама възрастни с 2 деца под 14г., лева
Страната	9 166	19 248
Област Видин	6 287	13 203
Област Монтана	6 981	14 659

Област	Линия на бедност за всяка област на лице, лева	Линия на бедност за всяка област на двама възрастни с 2 деца под 14г., лева
Област Плевен	7 651	16 066
Област Враца	8 695	18 260
Област Велико Търново	7 526	15 805
Област Габрово	7 939	16 672
Област Русе	9 000	18 900
Област Разград	6 707	14 085
Област Търговище	7 817	16 415
Област Сливен	7 334	15 401
Област Стара Загора	9 819	20 619
Област София	8 175	17 167
Област Перник	10 769	22 614
Област Кюстендил	10 002	21 005
Област Смолян	8 310	17 450
Област Хасково	7 296	15 322
Област Кърджали	6 647	13 958

Източник: НСИ

Икономическото развитие е в основата на благосъстоянието на населението. Най-често то се оценява по Брутният вътрешен продукт (БВП) (общата стойност на стоките и услугите произведена на дадена територия за определен период). Разликите в БВП между отделните региони и области в страната са значителни, което се отнася и за разглежданите области. По последни данни на НСИ за 2024 г., БВП на човек от населението при средни данни за страната 16 265 евро.

В Таблица 46 са представени данни относно БВП на човек от населението в страната по разглежданите области през 2024 г.

Таблица 46. Средни данни на БВП на човек от населението през 2024 г. в разглежданите области

Статистически район	Област	БВП на човек от населението, евро.
	Страната	16 265
Северозападен район	Област Видин	8 278
	Област Монтана	7 818
	Област Плевен	9 816
	Област Враца	14 766
Северен централен район	Област Велико Търново	11 253
	Област Габрово	12 660
	Област Русе	11 604
	Област Разград	9 082
Североизточен район	Област Търговище	10 406
Югоизточен район	Област Сливен	6 699
	Област Стара Загора	22 354
Югозападен район	Област София	12 849
	Област Перник	9 087
	Област Кюстендил	8 352

Статистически район	Област	БВП на човек от населението, евро.
Южен централен район	Област Смолян	9 531
	Област Хасково	7 350
	Област Кърджали	8 226

Източник: НСИ

Рискови фактори, свързани с начина на живот

Рисковите фактори, свързани с начина на живот са тютюнопушенето, употребата на алкохол, ниската физическа активност, храненето и хранителния статус на населението, употребата на наркотици. Предвид това, че нямат отношение към ППЗ, обект на настоящата оценка, то същите не се разглеждат детайлно.

Рискови фактори, свързани с околната и трудовата среда

Рисковите фактори, свързани с околната среда, са атмосферния въздух, питейните води, води за къпане, почви, отпадъци, шум, генетично модифицирани организми в храни, нейонизиращи лъчения, йонизиращи лъчения. Предвид значимостта им и индиректната връзка с прилагането на ППЗ, обект на настоящата оценка, то рисковите фактори, свързани с околната и трудовата среда са разгледани по-долу в настоящата екологична оценка.

Рискови фактори по отношение на „атмосферния въздух“

Замърсяването на атмосферния въздух се определя като съществен, но предотвратим рисков за човешкото здраве фактор и се използва като маркер за устойчиво развитие. Системната експозиция на повишени нива на атмосферни замърсители директно или индиректно провокира диапазон от нежелани ефекти - от незначителни функционални смущения до появата на сериозни заболявания на отделни органи и системи като:

- Понижена белодробна функция;
- Повишена възприемчивост на организма към респираторни инфекции;
- Усложнено протичане на съществуващи сърдечносъдови заболявания;
- Усложнено протичане на съществуващи хронични респираторни заболявания, включително и астма;
- Намалена средна продължителност на живота.

Емисиите от икономическите дейности: изгаряне на горива при производство на електрическа и топлинна енергия, в промишлеността и в битовото отопление са основен източник на замърсяване на атмосферния въздух. Не малък дял имат и емисиите от транспорта и селското стопанство.

Фините прахови частици (ФПЧ10 и ФПЧ2.5) и озон (O₃) са най-проблемните замърсители по отношение на човешкото здраве, следвани от бензо(а)пирен (индикатор за полициклични ароматни въглеводороди) и азотен диоксид (NO₂). Най-силно засегнати от въздействието на високите концентрации на озон (O₃), амоняк (NH₃) и азотни оксиди (NO_x) са екосистемите и горите във високопланинските райони.

Ефектите от лошото качество на въздуха се усещат най-силно в две основни области – в градските райони, където хората изпитват значителни здравословни проблеми и екосистемите,

където се уврежда растежа на растителността, а еутрофикацията е довела до загубата на биологично разнообразие.

По последно публикувани данни и доклади от ИАОС за 2023г., анализът на емисиите на някои атмосферни замърсители показват, че в периода 2005–2023г.:

- Емисиите на SO₂ намаляват с 95% за 2023 г. в сравнение с базовата 2005г., което основно се дължи на намалените емисиите от топлоелектрическите централи (ТЕЦ).
- Емисиите на NO_x намаляват с 59% за периода 2005-2023г., което основно се дължи на редуцираните емисии от ТЕЦ и в по-малка степен на намаление на емисиите от автомобилния транспорт.
- Емисиите на НМВОС намаляват с 36% за 2023г. в сравнение с базовата 2005г.
- За периода 2005-2023г. емисиите на NH₃ се увеличават с 6% – от 57,8 до 61,2 kt.
- Емисиите на ФПЧ_{2,5} намаляват с 41% през 2023 г. в сравнение с базовата 2005г. Основният източник на ФПЧ_{2,5} е изгарянето на горива в битовия сектор.

Топлоелектрическите централи (ТЕЦ) (вкл. рафинерии) са един от най-големите източници на SO₂ – 66 % от общото емитирано в страната количество. През 2023 г. емисиите на SO₂ от всички големи горивни инсталации намаляват с 14,51 kt в сравнение 2022 г. – от 38,21 kt до 23,70 kt.

Основните източници на NO_x са пътният транспорт – 42 %, ТЕЦ (вкл. рафинерии) – 18 %, селско стопанство (най-голям дял има използването на неорганични азотни торове) – 20 %, горивни процеси в индустрията – 6 % и друг транспорт – 6 %.

Селското стопанство емитира 94 % от общото количество NH₃. Друг основен източник е битовото горене – 3 %.

Основен антропогенен източник на НМЛОС е използваните разтворители – 30 % от общото емитирано количество за страната. Друг основен източник са битово горене – 20 % и селско стопанство – 17 %.

Битовото отопление е основен източник на ФПЧ, с 45 % емисии от общото количество ФПЧ₁₀ и 71 % от ФПЧ_{2,5}, изхвърляни в атмосферата. Другите източници на ФПЧ₁₀ са секторите селско стопанство и пътен транспорт. За ФПЧ_{2,5} другия основен източник е пътния транспорт – 10 %.

По данни на ИАОС и последно публикуваната оценка на качество на атмосферния въздух по райони за 2023г., изготвена по основни замърсители от националното и европейско законодателство – ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2,5}, O₃, NO₂, SO₂, бензо(а)пирен, тежки метали (Pb, Cd, никел Ni,), арсен As, CO, бензен C₆H₆, както и експозиция на населението, основните изводи по отношение на КАВ за страната са:

В 26 от общо 28 общини, включени в наказателната процедура на Европейската комисия за неспазване на нормите по показател ФПЧ, е постигнато съответствие с нормите през 2023 г. От тези общини, в обхвата на ППЗ попадат: Велико Търново, Видин, Гълъбово, Димитровград, Кърджали, Хасково, София и Перник. Процентът на населението, което живее при наднормени нива на замърсяване с ФПЧ₁₀ през 2023 г. е чувствително по-нисък в сравнение с предишни години – 1,73 %, е под средния за Европа (9-23 % за периода 2015-2022 г.). Единствените пунктове в населени места в обхвата на ППЗ, с превишения на СДН за ФПЧ₁₀ за 2023 г., са в гр. Монтана, гр. Никопол (градски фонови пунктове).

През същата година не са регистрирани превишения на средногодишната норма (СГН) за ФПЧ_{2,5}, както и средночасовата (СЧН) и средноденонощната норма (СДН) за серен диоксид. През годината не е регистрирано превишение на средногодишната норма (СГН) за бензен в нито един РОУКАВ, както и не се наблюдава превишение на СГН по показател бензо(а)пирен в нито един пункт за мониторинг. В пунктовете за мониторинг, които следят нивата по показател кадмий, няма регистрирани превишения.

Рискови фактори по отношение на „качеството на питейните води“ и „водите за къпане“

България се отличава с относително значими пресни водни ресурси в сравнение с други европейски страни, както по абсолютен обем, така и на човек от населението. През 2023 г. пресните водни ресурси на България се оценяват на 106 655,80 млн m³, или с около 7 % повече спрямо средномногогодишния обем (99 441,60 млн. m³, 1981-2023 г.). Потреблението на вода от домакинствата в страната е относително устойчиво. Общото количество на фактурираната от ВиК питейна вода през 2023 г. е 250,27 млн. m³, което се равнява на 106 л/чов/ден.

Качеството на водите зависи от водния източник и промените, свързани с геоложките условия, земеползването и метеорологичните условия. Общо в България продължават да се регистрират отклонения по химични показатели със здравно значение:

- *нитрати* - все още отклоненията по този показател продължават да се регистрират предимно в малки зони, преобладаващо в райони с обработваеми земеделски земи и развито животновъдство. Засегнати са водоснабдителни зони в обхвата на ППЗ - областите В. Търново, Плевен, Русе, Ст. Загора, Разград, Търговище, Враца, Сливен, Хасково. Отклонения от стандартите се отбелязва и в някои зони на територията на областите Габрово и Монтана;
- *хром* - устойчивите отклонения по този показател са с по-малък териториален обхват и са установени в определен брой малки зони в областите Плевен и Монтана. Дължат се на естествено обусловено по-високо съдържание на хром във водоизточниците и отсъствие на коригиращи мерки;
- *естествен уран* - показателят се нормира и наблюдава по отношение на неговата химична токсичност. Резултатите от проведени от органите на държавния здравен контрол мониторинг показват, че надвишаване на съдържанието на естествен уран е наблюдавано в няколко проби, в резултат на което са предприети адекватни и навременни мерки от страна на РЗИ и ВиК, като ограничаване ползването на водата за питейни и други цели, технически мерки от страна на дружествата и др.]

По последни официално публикувани данни, несъответствия с изискванията за качество на питейната вода се установяват и по физикохимични и химични показатели с индикаторно значение. Последните не се свързват с пряк здравен риск, но свидетелстват за наличието на проблемни звена във водоснабдителните системи и обработката на водата, което влошава качеството на водата и може да доведе до индиректен здравен риск, например при ползване на вода от нерегламентирани водоизточници. Сравнено с предишни периоди, отклонения продължават да се регистрират по показатели:

- *манган* - в няколко зони в областите Хасково и Плевен. Свързан с естествените условия, при които се формират водите, остава проблемът в зони на водоснабдяване, в обхвата на ППЗ - Симеоновград, област Хасково.
- *желязо* – най-често в зони с несъответствия по манган, като обл. Хасково, Габрово и др., свързано с понижено потребление, застояване на водата, стари и често аварирани водопроводни мрежи и др.;
- *органолептични (мътност, цвят, мирис, вкус)* - обикновено несъответствията са с непостоянен характер, в някои случаи са свързани с наднормени количества на желязо и манган в подаваната вода, а в други с липса на пречистване на водата от повърхностни водоизточници, често аварирани водоснабдителни мрежи, ремонтни дейности и др.

В много ограничен брой малки зони на територията на различни области, често в отделни проби, са констатирани несъответствия по показатели, като например: флуориди, бор, фосфати, активна реакция (pH), алуминий, желязо, амониев йон и нитрити, сулфати и хлориди, както и калций и/или магнезий, участващи във формирането на общата твърдост на водата.

Констатираните отклонения са предимно в по-малки населени места – индикация за недобра водоснабдителна практика, респ. нерегулярна профилактика на съоръженията и неефективен режим на дезинфекция на водата, включително в зони с амортизирана водоразпределителна мрежа и чести аварии. Епизодични несъответствия по микробиологични показатели се отбелязват и в отделни големи зони, водоснабдявани от повърхностни водоизточници, най-често повлияни от неблагоприятни метеорологични условия, отсъствие на пречистване или несъответстваща обработка на водата. Същевременно по тези показатели е постигната много висока стандартност в зони, в които през годината са реализирани конкретни мерки за подобряване процеса на дезинфекция и автоматизирането му.

Съгласно изискванията на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата за питейно- битови цели, в НЦРРЗ и отделите „Радиационен контрол“ към РЗИ в обхвата на ППЗ - Русе и Враца, на териториален принцип се провежда мониторинг и на радиологичните показатели на питейните води в цялата страна. От експертите на НЦРРЗ и радиационните отдели към РЗИ е извършена оценка на общата индикативна доза за съответните населени места. Оценките показват, че по радиологичен параметър индикативна доза от поглъщане на радионуклиди с питейна вода, който всъщност е показателя със здравно значение, всички питейни води, с изключение на една, отговарят на нормативните изисквания.

Изискванията към качеството на водите за къпане (това са водите в открити водни площи, използвани масово от хората за къпане – море, язовири, реки, езера) и мониторинга, който се извършва, са регламентирани в Директива 2006/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 февруари 2006 година за управление качеството на водите за къпане и съответната българска наредба, транспонираща тази директива в националното законодателство - Наредба 5 от 30.05.2008 г. за управление качеството на водите за къпане.

В съответствие със задълженията си на контролен компетентен орган по прилагане на европейското законодателство в тази област, Министерство на здравеопазването чрез своите териториални органи – Регионалните здравни инспекции извършва регулярен контрол и мониторинг на качеството на водите за къпане през сезона за къпане, чрез пробонабиране и анализ

на водата най-малко веднъж на две седмици от всяка зона за къпане. Пробите се изследват по два микробиологични показателя – „ешерихия коли“ и „чревни ентенококи“.

По последни официални данни към юни 2025г. от Европейската агенция по околна среда, 97,9% от водите за къпане в България са с отлично качество.

Рискови фактори по отношение на шума

Обикновено този фактор не действа изолирано, а участва в изключително сложна комбинация с други рискови за здравето фактори, които могат да бъдат химични, физични, биологични, психологични и такива, свързани с начина на живот, атакуващи човешкия организъм в течение на целия му живот. Вредата от шума се превръща в една от характеристиките на модерния живот.

Шумът атакува почти всички органи и системи на човешкия организъм, като се проявява главно в четири насоки:

- Психологично въздействие: раздразнение, влияние върху работоспособността, въздействие върху речевата разбираемост и умствените способности.
- Физиологично въздействие:
 1. Върху слуховия орган.
 2. Върху функциите на отделни органи и системи: сърдечно съдовата система – учестване на сърдечния ритъм, промени, които водят до повишаване на кръвното налягане и дихателната система – изменения на респираторния ритъм; храносмилателна система – забавяне пасажа на храната и различни по степен и вид увреждания на стомаха и ендокринна система – изменение количеството на кръвната захар, повишаване на основната обмяна, задържане на вода в организма, вестибуларна система, процесите на обмяната
 3. Върху организма като цяло и в частност върху висшата нервна дейност (нervна преумора, психични смущения и нестабилност, смущения на паметта, раздразнителност) и вегетативната нервна система (усилен тонус, който може да доведе до редица сърдечни, циркулаторни и други прояви).
- Въздействие върху съня – смущаването на нощната почивка не дава възможност за възстановяване на работоспособността и постепенно довежда организма до състояние на преумора.
- Загуба на слуха в резултат на продължително влияние на шум с висока интензивност.

Действието на фактора шум е най-отчетливо изразен в урбанизираните райони с население над 100 000 жители. Шумовото им натоварване зависи както от интензитета на шума, така и от продължителността на неговото въздействие.

Авиационният шум е по-дразнещ в сравнение с шумовете от други източници, тъй като се състои от спорадични шумови събития с определен издигащ се и спадащ модел и с по-висока честота и сила, към които човешкото ухо е особено чувствително.

Най-силно въздействие върху акустичната обстановка оказва транспортният шум. Неговият дял е 80-85% от общото шумово натоварване в градовете. Непрекъснатото увеличаване броя на моторните превозни средства и грешките в градоустройственото планиране са основните причини за оформянето на урбанизирана среда с утежнен, неблагоприятен за човешкото здраве акустичен режим.

По отношение фактор шум може да се заключи, че от значение са нивата на промишлен шум, регистрирани на териториите на промишлените площадки, което от своя страна дава отражение върху нивото на живот и върху здравето на работниците, но при правилен контрол и навременно взети защитни мерки, то последствията от продължително излагане на високи нива на шума могат да бъдат ограничени и да не застрашават живота и здравето на работниците, а от тук и на населението от близко разположените населени места.

Излъчваните нива на инфразвук и ултразвук в хода на експлоатацията на енергийните и други производствени обекти са причина за въздействие върху служителите и работниците, като същите не достигат нива, излагащи на риск населението от близко разположените населени места. Въздействието зависи от нивото на инфразвуковото налягане, честотата и продължителността. При продължително действие настъпват увреждания в ЦНС, ССС, дихателната, ендокринната и други системи, вестибуларния апарат, слуховия апарат. Оплакванията са свързани с главоболие, световъртеж, гадене, затруднено преглъщане, модулиране на речта, тремор на ръцете, треска, необясним страх, безпокойство, които се сменят с чувство за умора и разсеяност.

В производствени условия са регистрирани астено-вегетативен синдром, понижена умствена работоспособност, световъртеж, нарушения в равновесието, невротични симптоми: гадене, раздразнителност, нервност.

Рискови фактори по отношение на вибрациите

Вибрациите са рисков фактор, характерен предимно за работещите в такива условия. Вибрациите предизвикват увреждане на периферните кръвоносни съдове, нервни окончания и костите. Предпазните мерки включват основно технически решения за ограничаване нивото на вибрациите: монтиране на оборудването върху специален фундамент, виброгасящи ръкохватки, и др. конструктивни решения, които осигуряват спазването на нормите, свързани с експозиция на вибрации. Този фактор не е рисков за населението и не се очаква въздействието му във връзка с реализирането на ППЗ, обект на настоящата оценка.

Рискови фактори по отношение на йонизиращите лъчения (радиационна обстановка)

Радиационната обстановка представлява естествена и изкуствена радиация. Може да предизвика остри и хронични увреждания – остра лъчева болест, злокачествени заболявания, мутации в поколенията и смърт. Защитата от йонизиращи лъчения включва: устройства за дистанционно управление, херметизирани и ограждащи устройства, вентилация, защитни покрития, знаци за безопасност и сигнализация, лични предпазни средства.

Рискови фактори по отношение на нейонизиращи лъчения

Това са електрически, магнитни или електромагнитни лъчения с възможно неблагоприятно въздействие върху здравето. Те предизвикват болести на органите на кръвообращението (хипертония), увреждане на очите и на централната и вегетативна нервна система. Защитата от нейонизиращи лъчения се осъществява чрез заземяване и електростатични полета.

Информация относно съществуващото състояние по отношение вредните физични фактори е дадена по-горе в настоящата точка.

Рискови фактори свързани с отпадъците

Образуването на територията на страната отпадъци са дадени в т. 2.1.10. Макар че същите нямат пряко отношение към живота и здравето на населението, то те са със съществено индиректно влияние, поради това, че неправилното третиране на същите може да доведе до индиректно замърсяване на компонентите на околната среда, в т. ч. въздух, води и почви, като по този начин окаже дори и значително въздействие върху здравето на хората. Не на последно място нерегламентираното изхвърляне на отпадъците и неправилното им третиране води до увреждане на флората и фауната и нарушаване на баланса в околната среда, което също така може да има своите индиректни последици върху живота и здравето на хората.

2.1.10 Отпадъци

Отпадъците се приемат като екологичен, социален и икономически проблем, а нарастващото потребление и „консуматорското“ поведение на обществото продължават да произвеждат големи количества отпадъци. Необходими са големи и разнородни усилия за предотвратяване на образуването им. Отпадъците представляват и загуба на материални ресурси (чрез метали и други материали, които могат да се рециклират), а в същото време имат и потенциал като енергийни източници. Прилагането на дейностите по третиране на отпадъци като повторна употреба и рециклиране са благоприятни за околната среда, водещи до отклоняване на отпадъци от депата.

Преходът към кръгова икономика представлява огромна възможност да трансформиране нашата икономика и да я направим по-устойчива, да допринесем за целите, отнасящи се до климата и за съхраняването на световните ресурси, да създадем местни работни места и да развием конкурентни предимства за Европа в един свят на извършващи се дълбоки промени.

Териториалният обхват на Плана включва определени зони от територията на Република България, попадащи в населени места от районите от ниво NUTS 3: Видин, Монтана, Враца, Плевен, Велико Търново, Ловеч, Габрово, Русе, Търговище, Разград, Сливен, София област, София - град (столична), Перник, Кюстендил, Стара Загора, Хасково, Смолян, Кърджали.

Територията на области Видин и Монтана, се контролира от РИОСВ-Монтана. В двете области са в експлоатация регионални депа, обслужващи общините на регионален принцип.

За общините на територията на област Видин, попадащи в обхвата на Плана, а именно: Видин, Бойница, Макреш, Грамада, Кула, Белоградчик, Брегово, Димово, Ново село, Ружинци, са изградени и функционират системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на твърди битови отпадъци (ТБО). Битовите отпадъци се обезвреждат на «*Регионално депо за неопасни отпадъци за*

общините Видин, Белоградчик, Бойница, Брегово, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци и Чупрене", с оператор и притежател на КР №389-Н0/2010г. – Община Видин. От страна на общината са предприети действия и е стартирала процедура за проектиране и изграждане на 2 клетка. По данни от последния публикуван от РИОСВ-Монтана регионален доклад за състоянието на околната среда от 2024г., на територията на област Видин има в експлоатация съоръжения за третиране на строителни отпадъци и компостираща инсталация за третиране на биоразградими отпадъци, разположени на територията на РДНО - Видин. Съоръженията обслужват всички общини от област Видин.

За общините на територията на област Монтана, попадащи в обхвата на Плана, а именно: Монтана, Лом, Брусарци, Медковец, Якимово, Вълчедръм, Бойчиновци, са изградени и функционират системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на твърди битови отпадъци (ТБО). Битовите отпадъци се обезвреждат на *«Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Монтана, Криводол, Бойчиновци, Берковица, Лом, Чипровци, Георги Дамяново, Брусарци, Медковец, Вършец, Якимово и Вълчедръм»*, с оператор и притежател на КР №162-Н1/2010г. – Община Монтана. От страна на общината са предприети действия и е стартирала процедура за проектиране и изграждане на 4 клетка на депото. По данни от последния публикуван от РИОСВ-Монтана регионален доклад за състоянието на околната среда от 2024г., събраните смесените битови отпадъци от населението на област Монтана се подлагат на сепариране в сепарираща инсталация, разположена на територията на РДО – Монтана. При работата на инсталацията се отделят рециклируеми фракции от пластмаса, хартия и стъкло от смесени битови отпадъци с което се намалява общото количество на депонираните отпадъци. Отделените рециклируеми фракции се предават за оползотворяване на фирми притежаващи необходимите документи по ЗУО въз основа на сключени писмени договори.

В гр. Монтана функционира площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, която обслужва жителите на община Монтана, до която за гражданите от област Монтана е осигурен транспорт за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, включително и едрогабаритни отпадъци (ЕГО).

Територията на област Плевен, се контролира от РИОСВ-Плевен. В областта са в експлоатация регионални депа, обслужващи общините на регионален принцип. За общините на територията на област Плевен, попадащи в обхвата на Плана, а именно: Кнежа, Долна Митрополия, Гулянци, Искър, Долни Дъбник, Никопол, Пордим, Левски и Белене, са изградени и функционират системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО.

Битовите отпадъци на общини Никопол, Левски и Белене се обезвреждат на *« Регионална система за управление на отпадъците в регион Левски (Никопол), обслужваща общините Никопол, Белене, Левски, Свищов и Павликени»*, с оператор и притежател на КР №500-Н0/2014г., актуализирано с Решение №500-Н0-ИО- А1/2020г. на ИАОС – Община Никопол. Действащи съоръжения на територията на регионалния център са: Сепарираща инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци, с 29150 т/г.; Инсталация за компостиране на зелени и биоразградими отпадъци, с капацитет 13 882 т/г. и Клетка № 1 за депониране на неопасни отпадъци, с капацитет 101 775 т.

Битовите отпадъци на общини Долна Метрополия, Долни Дъбник, Пордим, Искър и Гулянци се обезвреждат на *«Регионален център за управление на отпадъците за общините Плевен, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Пордим, Искър, Гулянци»*, с оператор и притежател на КР №304-

Н0/2008г., актуализирано с Решение № 304-НО-ИО-А1/ 2012г. и Решение №304-НО-ИО-А2/2021г. на ИАОС - Община Плевен. Действащи съоръжения на територията на регионалния център са: Клетка 1 за депониране на неопасни отпадъци, с капацитет 785 500 т.; Сепарираща инсталация, за предварително третиране на смесени битови отпадъци, с капацитет 173 398 т/ год.; Инсталация за компостиране в открити купове, капацитет 12 000 т/ год. и 42,1 т/ 24ч. и Център за предаване на отпадъци (ЦПО) с капацитет 200 т/год. за опасни отпадъци от домакинства.

По данни от последния публикуван от РИОСВ-Плевен доклад за състоянието на околната среда от 2024г., общините на територията на регионалната инспекция в обхвата на ППЗ, изпълняват задълженията си относно разделното събиране на масово разпространените отпадъци от домакинствата чрез сключване на договори с организации по оползотворяване и/или лица, притежаващи необходимите разрешения. За разделно събиране на други масово разпространени отпадъци от домакинствата (НУБА, ИУЕЕО, ИУМПС и др.), са сключени договори с организации по оползотворяване на различните видове МРО или с дружества, притежаващи необходимите разрешения за дейности с такива отпадъци. На територията на РИОСВ Плевен няма изградени специализирани депа и стационарни инсталации за третиране на строителни отпадъци.

Битовите отпадъци на община Кнежа, област Плевен, и община Оряхово, област Враца, се обезвреждат на “Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Оряхово, Вълчедръм, Козлодуй, Хайредин, Мизия, Бяла Слатина, Борован, Кнежа” – гр. Оряхово, разположено на територия, контролирана от РИОСВ-Враца. Оператор на РДНО и притежател на КР №249-Н0/2008г., актуализирано с Решение № 249-НО-ИО-А1/ 2012г. и Решение №249-НО-ИО-А2/2017г. на ИАОС, е Община Оряхово.

Община Оряхово има сключени договори с колективната организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екопак България“ АД, гр. София. Общината е водещ партньор по проекта за изграждане на обект „Инсталация за предварително третиране на смесено събран битов отпадък и компостираща инсталация за разделно събран зелен отпадък в ПИ с идентификатор 54020.72.435, местност „Марков баир“, Община Оряхово“. Изградената компостираща инсталация за разделно събран зелен отпадък е с общ капацитет 6 000 т/г, а Инсталацията за предварително третиране на смесено събран битов отпадък /сепарираща инсталация/ е с общ капацитет 14 000 т/г.

Територията на области Велико Търново и Габрово, се контролира от РИОСВ-Велико Търново. В областите са в експлоатация регионални депа, обслужващи общините на регионален принцип.

Общините на територията на област Велико Търново, попадащи в обхвата на Плана, са: Свищов, Павликени, Полски Тръмбеш, Велико Търново, Сухиндол и Стражица, а на територията на област Габрово - Габрово, Севлиево, Дряново и Трявна.

Битовите отпадъци на общини Велико Търново и Стражица се обезвреждат на “Регионална система за управление на отпадъците“ за общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Елена, Златарица и Стражица", с оператор и притежател на КР №467-Н0-ИО-А1/2023 г. – Община Велико Търново. Действащо съоръжение на територията на регионалната система е Инсталация за механично-биологично третиране.

Битовите отпадъци на общини Свищов и Павликени се обезвреждат на „Регионална система за управление на отпадъците в регион Левски (Никопол), обслужваща общините Никопол, Белене,

Левски, Свищов и Павликени", с оператор и притежател на КР №500-Н0/2014г., актуализирано с Решение №500-Н0-И0- А1/2020г. на ИАОС – Община Никопол.

Битовите отпадъци на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол се обезвреждат на „Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол“, с оператор и притежател на КР №182-Н0/2007 г., актуализирано с решение №182-Н0-И0-А1/2022 г. на ИАОС – Община Севлиево. Действащо съоръжение на територията на регионалната система е Сепарираща инсталация за битови отпадъци.

Битовите отпадъци на община Полски Тръмбеш се обезвреждат на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Борово, Две Могили, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака“, с оператор и притежател на КР №499-Н0/2014г. – Община Бяла.

Битовите отпадъци на общините Габрово и Трявна се обезвреждат на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Габрово и Трявна, включващо първи участък“ с оператор и притежател на КР №157-Н1/2011г. – Община Габрово. Действащи съоръжения на територията на РДНО са Компостираща инсталация с проектен капацитет 10 000 т/г на „вход“ на инсталацията и между 5 000 – 6 000 т/г. готов продукт на „изход“ от инсталацията и Сепарираща инсталация с проектен капацитет 19 000 т/г.

Съгласно последния публикуван от РИОСВ-Велико Търново Доклад за състоянието на околната среда през 2024г., на територията на общините в обхвата на контролната дейност на РИОСВ – Велико Търново са въведени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак, излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/, както и на текстилни отпадъци /облекла/ генерирани от населението.

В общини Свищов и Павликени е въведена система за събиране на биоразградими отпадъци от населението, чрез зелени контейнери тип „Бобър“, които по график се извозват до инсталацията за компостиране на Регионалното депо за отпадъци в с. Санадиново, общ. Никопол. На територията на гр. Свищов е отредена площадка за разделно събиране на биоразградими отпадъци, която се експлоатира от „Център за управление на отпадъците“ ЕООД. Регионалното депо за опасни и неопасни отпадъци – Севлиево експлоатира две компостиращи инсталации на общините Севлиево и Дряново. Общините Павликени, Полски Тръмбеш и Трявна са реализирали проекти за въвеждане на обществено и домашно компостиране, провеждане на обучения за правилата за компостиране.

На територията на общини Велико Търново /два броя/, Габрово, Свищов и Севлиево са въведени в експлоатация пет броя инсталации за сортиране на отпадъци от опаковки. В общини Велико Търново, Павликени, Стражица, Габрово и Свищов са въведени системи за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) след сключване на договори с организации по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори или с дружества, притежаващи документ за дейности с отпадъци, съгласно изискванията на ЗУО. На територията на тези общини са поставени съдове за събиране на НУБА в административни сгради, кметства, детски градини, училища.

Разделното събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак, се извършва на териториите на общините Велико Търново, Павликени, Стражица, Габрово, Трявна, Севлиево, Дряново и Свищов,

съгласно сключени договори за въвеждане на системи за разделно събиране на ИУЕЕО с организации по оползотворяване. Общини Велико Търново, Павликени, Габрово, Севлиево и Свищов има сключени договори с дружества относно предаването на Излезлите от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/.

Територията на области Русе и Разград, се контролира от РИОСВ-Русе. За общините, попадащи в обхвата на Плана на територията на област Русе, а именно: Ценово, Борово, Иваново, Две могили и Бяла, и на територията на област Разград – Разград и Лозница са изградени и функционират системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО.

Битовите отпадъци на общини Ценово, Борово, Две могили и Бяла се обезвреждат на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Борово, Две могили, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака“, с оператор и притежател на КР №499-Н0/2014г. – Община Бяла, а на община Иваново – на “Регионално депо за неопасни, инертни и опасни отпадъци за общините Русе, Ветово, Иваново, Сливо поле и Тутракан”, с оператор и притежател на КР № 181 – Н1/2010г. – Община Русе. През 2024 г. Комплексното разрешително е актуализирано (издадено КР № 181-Н2-ИО/2024). Смесените битови отпадъци се сепарират в инсталация с капацитет 102 000 тона годишно третиращи отпадъци. На територията на РДНО са изградени две клетки за депониране на строителни отпадъци. В непосредствена близост до депото е разположена и функционира площадка/инсталация за третиране/рециклиране на строителни отпадъци, собственост на „Управление на отпадъците“ ЕООД.

Битовите отпадъци на общини Разград и Лозница се обезвреждат на “Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Разград, Лозница, Исперих, Завет, Кубрат, Самуил и Цар Калоян“ с оператор и притежател на КР № 248 – Н1/2024г. – Община Разград. На територията на РДНО е изградена сепарираща инсталация, която е въведена в експлоатация, но поради неприключена процедура за избор на оператор, същата не работи. Отпадъците се депонират без предварително да бъдат сепарирани.

На територията на РИОСВ-Русе населението е обхванато на 100% от системите за разделно събиране на битови отпадъци. Разделно събиране на биоотпадъци се извършва в общините от регион Борово-Бяла.

Съгласно последния публикуван от РИОСВ-Русе Доклад за състоянието на околната среда през 2024г., на контролираната от РИОСВ територия, са изградени три компостиращи и три сепариращи инсталации за битови отпадъци както следва:

- Компостираща инсталация към Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Борово, Две могили, Ценово, Опака и Полски Тръмбеш с капацитет 3000 т/г., в която се третират отпадъци, чието съдържание на биоразградима фракция е значително, и е пригоден за третиране в Инсталация за компостиране на отпадъци (зелени отпадъци);
- Компостираща инсталация с капацитет 7 400 т/г. Инсталацията е изградена и е част от анаеробна инсталация за третиране на биоразградими отпадъци в гр. Русе, местност „Под Ормана“;
- Система за предварително третиране на смесени битови отпадъци, част от Регионално депо – Разград (сепарираща и компостираща инсталации), с капацитет на компостиращата инсталация 4168 т/г.

През 2024 г. всички общини, попадащи в териториалния обхват на инспекцията, са сключили договори за предаване на строителните отпадъци от бита и домакинствата с лица, притежаващи документи по чл. 35 от ЗУО за предаване и последващо третиране на СО.

По отношение на опасните отпадъци, образувани от домакинствата в гр. Русе са разположени 5 мобилни центъра - контейнери за съхранение на отпадъци, а в община Ветово три. В гр. Разград е изграден център за съхранение на опасни отпадъци от бита, като в него също е предвидено да се приемат отпадъци от всички общини на област Разград. Центърът разполага също и със специализирани автомобили, с които да се събират и транспортират опасните отпадъци. По отношение на масово разпространените отпадъци общините сключват договори с Организации по оползотворяване, техни подизпълнители или с фирма, която притежава съответния документ за дейности с отпадъци.

В областта са в експлоатация регионални депа, обслужващи общините на регионален принцип.

Територията на област Търговище, се контролира от РИОСВ-Шумен. За общините на територията на областта, попадащи в обхвата на Плана: Попово, Опака, Антоново, Омуртаг и Търговище, са изградени и функционират системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО.

Битовите отпадъци на общини Търговище и Попово се обезвреждат на *“Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Търговище и Попово”* с оператор и притежател на КР №269-Н2/2023 г. – Община Търговище. Битовите отпадъци на община Омуртаг се приемат за обезвреждане в *„Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Омуртаг, Върбица, Котел и Антоново“* с оператор и притежател на КР №302-Н1/2022 г. – Община Омуртаг.

Битовите отпадъци на община Опака постъпват за обезвреждане на *„Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Бяла, Борово, Две могили, Ценово, Полски Тръмбеш и Опака“*, с оператор и притежател на КР №499-Н0/2014г. – Община Бяла.

По данни от последния публикуван от РИОСВ-Шумен Доклад за състоянието на околната среда през 2024г., смесените битови отпадъци от общините в обхвата на ППЗ - Попово и Търговище се предават в инсталация за предварително механично-биологично третиране (сепариране на рециклируеми отпадъци за последващо оползотворяване и биологично третиране на отделената органична фракция), находяща се в с. Езерово. В общините Попово и Търговище са изградени претоварни станции, като дейностите по съхранение и претоварване на смесените битови отпадъци, се извършват при наличие на издадени документи по чл. 35 от ЗУО.

Община Търговище събира и оползотворява събраните строителни отпадъци на територията на общината чрез рекултивиране на изчерпана кариера с. Пролаз, община Опака събира и предава строителните отпадъци събрани от територията на общината на център за разделно събиране и повторна употреба на строителни отпадъци от домакинствата на РДНО, общините Омуртаг и Антоново предават строителните отпадъци събрани от територията на общините за дейност по оползотворяване с код R10 на Регионално депо Омуртаг, а община Попово предава строителните отпадъци събрани на нейна територия на дружество „Модулстрой 2013“ ООД на база сключени договори.

Територията на области Сливен и Стара Загора, се контролира от РИОСВ- Стара Загора. За общините, попадащи в обхвата на Плана на територията на област Стара Загора, а именно: Мъглиж, Гурково и Гълъбово и община Котел от област Сливен, са изградени и функционират системи за

организирано сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО.

Битовите отпадъци на община Котел се обезвреждат на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Омуртаг, Върбица, Котел и Антоново“ с оператор и притежател на КР №302-Н1/2022 г. – Община Омуртаг. Битовите отпадъци на общини Мъглиж, Гурково и Гълъбово, се приемат за обезвреждане в „Регионален център за управление на отпадъците – Стара Загора“, обслужващ общините Стара Загора, Казанлък, Гълъбово, Гурково, Братя Даскалови, Мъглиж, Николаево, Опан, Твърдица, Чирпан, Павел Баня и Раднево, с. Ракитница“, с оператор и притежател на КР № 515-Н0-И0-А1/2022 г. – Община Стара Загора.

По данни от последния публикуван от РИОСВ-Стара Загора Доклад за състоянието на околната среда през 2024г., в териториалния обхват на РИОСВ се експлоатират и три претоварни станции, част от Регионалната система за управление на отпадъците, регион Стара Загора: ПС Казанлък, обслужваща общини Казанлък, Павел баня и Мъглиж; ПС Гурково, обслужваща общини Гурково, Николаево и Твърдица и ПС Гълъбово, обслужваща Община Гълъбово. С функционирането на посочените по-горе обекти се осигурява обезвреждане на битовите отпадъци в съответствие с изискванията на Директива 1999/31/ЕС и националното законодателство.

Разделното събиране на зелените биоотпадъци се прилага сравнително ограничено само в някои общини, като от обхвата на ППЗ на територията на РИОСВ – Стара Загора е само община Гурково.

Нито една община няма изградена общинска площадка за строителни отпадъци. Строителните отпадъци се депонират съвместно с битовите на регионални депа.

Територията на област Смолян се контролира от РИОСВ- Смолян. Общините, попадащи в обхвата на Плана на територията на областта, са: Мадан, Баните, Неделино, Златоград.

Битовите отпадъци на община Баните се обезвреждат на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Смолян, Чепеларе и Баните“ с оператор и притежател на КР № 358-Н0/2008 г., актуализирано с Решение №358–Н0-И0-А1/2016 г. и Решение №358–Н0-И0-А2/2022 г. на ИАОС – Община Смолян. На територията на РДНО функционират инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и компостиране на биоразградими отпадъци, събрани на територията на общините Смолян, Чепеларе и Баните. За разделното събиране на биоразградими отпадъци на населението в община Баните са раздадени 50 бр. съдове с вместимост 630 л. за домашно компостиране.

Битовите отпадъци на общини Мадан, Златоград и Неделино се приемат за обезвреждане в „Регионално депо за неопасни отпадъци за община Мадан, Златоград и Неделино“, с оператор и притежател на КР № 190-Н1/2009 г., актуализирано с Решение №190–Н1-И0-А1/2021 г. на ИАОС – Община Мадан. На територията на РДНО функционират инсталация за предварително третиране на битови отпадъци и компостираща инсталация. В общините от регионалното сдружение са разположени контейнери за зелени биоразградими отпадъци с вместимост 1100 л. - 60 бр. в община Златоград, 59 бр. в община Мадан и 47 бр. в община Неделино, които се обслужват от оператора на компостиращата инсталация.

На територията на РИОСВ-Смолян няма депа за строителни отпадъци. Една част от отпадъците се депонират на регионалните депа за неопасни отпадъци, а другите се оползотворяват.

По данни от последния публикуван от РИОСВ-Смолян Доклад за състоянието на околната

среда през 2024г., в община Баните е въведена организация за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метални опаковки, пластмаси и стъкло от населението, търговските обекти, производствени и административни сгради. В община Златоград продължава разделното събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и отпадъци от стъклени опаковки, във всичките населени места по схема „от врата на врата“. Събраните отпадъци се съхраняват временно на площадка в гр. Златоград, за която на общината има издаден регистрационен документ, съгласно ЗУО.

За разделното събиране на негодни за употреба портативни батерии и акумулатори общините Златоград и Мадан имат сключени договори с организации по оползотворяване. За разделното събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване община Златоград има сключен договор с организация по оползотворяване.

Територията на области Хасково и Кърджали, се контролира от РИОСВ-Хасково. За общините, попадащи в обхвата на Плана на територията на област Хасково, а именно: Стамболово, Харманли, Хасково, Симеоновград, Минерални бани, Димитровград и от област Кърджали - Кърджали, Черноочене, Ардино, Джебел, Кирково, Момчилград, са изградени и функционират системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО.

Битовите отпадъци на общини Харманли, Симеоновград и Стамболово се обезвреждат на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Харманли, Маджарово, Любимец, Тополовград, Симеоновград и Свиленград“ с оператор и притежател на КР №285-Н2/2018 г. – Община Харманли. На територията на депото функционират Инсталация за сепариране на битови отпадъци, с капацитет 25 000 т/г. и Съоръжение за компостиране на зелени и биоразградими отпадъци.

Битовите отпадъци на общини Хасково, Димитровград и Минерални бани се обезвреждат на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Хасково, Димитровград и Минерални бани“ с оператор и притежател на КР №356-Н1/2012 г., актуализирано с Решение с КР №356-Н1-ИО-А2/2022 г. – Община Хасково. На територията на депото функционират съоръжения за компостиране на „зелени“ отпадъци и инсталация за сепариране на битовите отпадъци с производство на RDF - гориво от отпадъци. От 2023г. функционира Участък за допълнително механично третиране на пластмасови отпадъци 19 12 04 – Пластмаса и каучук, образуван от инсталацията за сепариране.

На територията на област Кърджали битовите отпадъци на общини Кърджали, Черноочене, Ардино, Джебел, Кирково, Момчилград се обезвреждат на „Регионално депо за неопасни отпадъци за общини Кърджали, Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Момчилград и Черноочене“ с оператор и притежател на КР № 365-Н0/2008 г. – Община Кърджали. Регионалната система за управление на отпадъците се състои само от депо, като към нея все още няма изградени съоръжение за предварително третиране на постъпващите битови отпадъци и инсталация за компостиране на биоразградими отпадъци.

На територията на РИОСВ – Хасково няма изградени съоръжения за третиране на строителни отпадъци - депа, отговарящи на изискванията на Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. Всички общини използват възможността строителните отпадъци от домакинствата да бъдат транспортирани и третирани на Регионалните депа, където съгласно действащите комплексни разрешителни, могат да се оползотворяват или обезвреждат отпадъци от

строителството. Във връзка с третирането на строителните отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата, Община Свиленград има изградена собствена площадка за третиране на строителни отпадъци. Община Крумовград е отредила площадка за СО, но все още тя не е действаща.

Територията на области Перник, Кюстендил, София-област и София-град, се контролира от РИОСВ-София. В областите са в експлоатация регионални депа, обслужващи общините на регионален принцип.

Общините на територията на област Перник, попадащи в обхвата на Плана, са: Трън, Брезник и Перник, на територията на област Кюстендил - Бобов дол, Бобошево и Кочериново, на територията на София – област - Драгоман, Сливница, Божурище, Костинброд, Своге, Самоков, Ихтиман, Елин Пелин.

Битовите отпадъци на населените места от област София-град се третират в инсталациите и съоръженията, които са част от „Интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община ", а именно:

- Завод за МБТ с производство на РДФ гориво и капацитет 410000 хил.т./год. и Депо за неопасни отпадъци „Садината”, които се експлоатират от Столична община съгласно Комплексно разрешително №431-НО/2012 г., актуализирано с Решение № 431-НО-ИО-А1/2015 г. и с Решение № 431-НО-ИО-А2/2020 г. на ИАОС.
- Инсталация за биологично третиране „Хан Богров“ (ИБТ), включваща: Инсталация за компостиране на биоразградими отпадъци, с капацитет 20 000 тона/година и Инсталация за компостиране на зелени отпадъци, с капацитет 24000тона/година. ИБТ се експлоатира от Столична община съгласно № 481-НО-ИО-А0/2013 г., актуализирано с Решение № 481-НО-ИО-А1/2020г. на ИАОС.

На територията на Софийска област битовите отпадъци на общини Драгоман, Сливница, Божурище, Своге и Костинброд се обезвреждат на „Депо за неопасни и инертни отпадъци за общините Костинброд, Своге, Сливница, Божурище Годеч и Драгоман“ с оператор и притежател на КР №399-Н2/2023 г. – „Костинброд Еко“ АД. На площадката на регионалното депо са предвидени за изграждане Инсталация за сепариране на битови отпадъци и Инсталация за компостиране на отпадъци. Построен, но не е пуснат в експлоатация Регионален център за събиране на отпадъци от населението на регион Костинброд.

Битовите отпадъци на община Елин Пелин се обезвреждат в „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Горна Малина и Елин Пелин“ с оператор и притежател на КР № 301 – Н1/2012г., актуализирано с Решение № 301-Н1-ИО-А1/2019 г. и Решение № 301-Н1-ИО-А2/2019 г. на ИАОС – община Горна Малина. Общини Самоков и Ихтиман се обслужват от „Регионално депо за отпадъците на общините Самоков, Костенец, Ихтиман и Долна Баня“, с издадено КР №523-НО-ИО-А0/2016г. и оператор на инсталацията – община Самоков.

Битовите отпадъци от общините от област Перник, попадащи в обхвата на ППЗ - Трън, Брезник и Перник, се обезвреждат на „Регионално депо за неопасни отпадъци «Тева» за общините – Перник, Брезник, Земен, Ковачевци, Радомир и Трън“ с оператор и притежател на КР № 382 – Н0/2009г. – община Перник.

Битовите отпадъци от територията на общините Бобошево и Кочериново се обезвреждат в

„Регионална система за управление на отпадъците (РСУО), регион Благоевград, обслужваща общините Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево – I-ви етап“, разположено на територията, контролирана от РИОСВ-Благоевград, с притежател и оператор на КР № 573– НО-ИО-А0/2019 г. – община Благоевград.

Отпадъците от община Бобов дол се третира в експлоатиращата се от община Дупница „Компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци и инсталация за предварително третиране на битови отпадъци за общините Дупница, Бобов дол и Сапарева баня“, землище на с. Джерман, община Дупница.

Във всички общини чиято територия попада в обхвата на ППЗ, са изградени и функционират системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на твърди битови отпадъци (ТБО). В регионален план обхванатото население в система за организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци на общините е 100 %, като са изготвени графици за периодичността на събирането на битови отпадъци в различните населени места.

2.1.11 ОПАСНИ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА И СМЕСИ

Управлението на химикалите има за цел постигане на високо ниво на защита на човешкото здраве и опазване на околната среда посредством засилване ролята и отговорността на индустрията, осигуряване на безопасната им употреба в условията на свободно движение на химикалите на вътрешния Европейски пазар и предотвратяване на последствията от промишлени аварии.

Националната политика по управление на химикалите се основава на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и изискванията на Директива Севезо III, транспонирана в българското законодателство в Закона за опазване на околната среда (ЗООС) - Глава седма “Предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване”, Раздел I “Контрол на опасностите от големи аварии” и подзаконовите нормативни актове към тях.

Отчитайки тази спецификата на предприятията на територията на Р България може да се каже, че дейностите на им са свързани с използването на широка гама химични вещества и смеси, вкл. и опасни такива. Информация за предприятията с нисък и тези с висок рисков потенциал е дадена в Приложение 1 към настоящия ДЕО.

Накратко може да се обобщи, че на територията на страната има общо 231 предприятия, класифицирани като такива с нисък и с висок рисков потенциал: От тях 133 са предприятията с нисък рисков потенциал и 98 класифицирани с висок рисков потенциал.

Съгласно Електронната база данни (публичен регистър) на предприятията с нисък и висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на глава седма, раздел първи от Закона за опазване на околната среда, на територията на общините в териториалния обхват на ППЗ, са налични предприятия, класифицирани с нисък или висок рисков потенциал:

На територията на общините от област Видин:

- Маслодобивна фабрика, община Видин, с. Покрайна, с оператор "ОЛИМЕКС" ЕООД - Варна, с нисък рисков потенциал;
- Петролен терминал на ОМВ България ООД, гр. Видин, Южна Промислена Зона, с оператор „ОМВ БЪЛГАРИЯ“ ООД с нисък рисков потенциал;

На територията на общините от област Монтана:

- Монбат АД , гр. Монтана, Северна промишлената зона, с оператор МОНБАТ АД, с висок рисков потенциал;
- Складова база Ливадски дол, община Монтана, с. Николово, с оператор „Ида Трейдинг“ ЕООД, с висок рисков потенциал;
- Складова база за минерални торове - гр. Лом, с оператор "ЛАТ Найтроджан България" ЕООД, с висок рисков потенциал;
- Фабрика за слънчогледово масло- Екстракционен цех, община Монтана, с. Доктор Йосифово, местност Заешко поле /настоящ 139003/, с оператор „ФАУСТИНА ГРУП“ЕООД, с нисък рисков потенциал - от май 2021 с преустановена дейност;

На територията на общините от област Плевен:

- Петролна база - Литекс, гр. Левски, Промислена зона, с оператор „Литекс“ АД, с нисък рисков потенциал;

На територията на общините от област Велико Търново:

- Булармас ЕООД, община Велико Търново, с. Хотница, с оператор “БУЛАРМАС“ ЕООД, с нисък рисков потенциал;
- Е. Миролио ЕАД, гр. Свищов, Западна индустриална зона, с оператор „Е. Миролио“ ЕАД, с висок рисков потенциал (не е в експлоатация);
- Свилоцел ЕАД, гр. Свищов, Западна индустриална зона, с оператор “СВИЛОЦЕЛ” ЕАД, с нисък рисков потенциал.

На територията на общините от област Габрово:

- „МАКСАМ СЕ БЪЛГАРИЯ“ ЕАД – Габрово, с оператор "Максам Се България" ЕАД, с нисък рисков потенциал.
- Завод за производство на санитарна арматура, Идеал Стандарт - Видима АД, гр. Севлиево, Работна площадка Севлиево, с оператор „Идеал Стандарт - Видима“ АД, с висок рисков потенциал.
- Идеал Стандарт – Видима АД, работна площадка Градница, община Севлиево, с. Градница, с оператор „Идеал Стандарт - Видима“ АД, с нисък рисков потенциал.
- „МАКСАМ СЕ БЪЛГАРИЯ“ ЕАД – Габрово, с оператор "Максам Се България" ЕАД, с висок рисков потенциал.
- Паралел ЕАД, гр. Севлиево, с оператор "ПАРАЛЕЛ" ЕАД, с висок рисков потенциал.
- Сиби ООД, гр. Севлиево, с оператор ”СИБИ”ООД, с нисък рисков потенциал.

На територията на общините от област Русе:

- Б контакт ООД, гр. Бяла, с оператор "Б контакт " ООД, с нисък рисков потенциал;
- База за съхранение на петролни продукти, гр. Русе, с оператор „Булмаркет ДМ" ЕООД, с нисък рисков потенциал;

- Депо за светли нефтопродукти Сакса, гр. Русе, Източна промишлена зона, с оператор „Сакса” ООД, с висок рисков потенциал;
- Инакем Солюшънс - гр. Русе, с оператор „ИНАКЕМ СОЛЮШЪНС“ ООД, с нисък рисков потенциал (Нереализиран обект);
- ИНСА ПОРТ ЕООД, гр. Русе, с оператор „ИНСА ОЙЛ" ЕООД, с нисък рисков потенциал;
- Оберъостерайхише Биодизел България ЕООД, гр. Русе, плана на „Тежко машиностроене” АД – гр. Русе, с оператор „Оберъостерайхише Биодизел България” ЕООД с нисък рисков потенциал;
- Органика България ЕООД, община Две могили, с. Батишница, с оператор „Органика България” ЕООД, с нисък рисков потенциал;
- Оргахим АД, гр. Русе, Западна промишлена зона, с оператор " Оргахим АД, с нисък рисков потенциал;
- Оргахим Резинс АД, гр. Русе, Западна промишлена зона с оператор "Оргахим Резинс“ АД с висок рисков потенциал;
- Петролен Терминал Ромпетрол България, гр. Русе, с оператор „Ромпетрол България” ЕАД, с нисък рисков потенциал;
- Петролна база „Джи Ти Ей Петролеум“, гр. Бяла, ж.к. ГАРА БЯЛА, с оператор "Джи Ти Ей Петролеум" ООД, с нисък рисков потенциал;
- Петролна база Мартен, гр. Мартен, общ. Русе, с оператор ДМВ ЕООД, с нисък рисков потенциал;
- Пласментно снабдителска база Русе, гр. Русе, с оператор "Лукойл България" ЕООД, с висок рисков потенциал;
- Производствена база на Глоуб Индъстрис ЕООД, Две могили, с. Батишница, с оператор "ГЛОУБ ИНДЪСТРИС" ЕООД, с нисък рисков потенциал;
- Резервоарно стопанство с авторазтоварище, гр. Русе, с оператор „Еф Ди Комерс” ЕООД с висок рисков потенциал (в процедура по глава шеста от ЗООС);
- Русе Кемикълс АД, гр. Русе, Източна промишлена зона, с оператор „Русе Кемикълс” АД с нисък рисков потенциал;
- Сафик-Алкан България ЕАД, гр. Русе, с оператор САФИК-АЛКАН ХИМСНАБ АД, с нисък рисков потенциал;
- Склад за препарати за растителна защита, гр. Бяла, републикански път 1-5 Русе-Велико Търново, с оператор“999- ИВ. АСЕНОВ “ ЕООД, с висок рисков потенциал;
- Склад за препарати за растителна защита – Русе, гр. Русе, с оператор "Ойролог" ЕООД с висок рисков потенциал;
- Складова база за метанол, гр. Русе, с оператор Инакем Солюшънс ООД, с нисък рисков потенциал;
- Складова база за съхранение на минерални торове, община Ценово, с. Долна Студена, с

оператор "ЛАТ Найтроджен България" ЕООД, с висок рисков потенциал;

- Складова база за съхранение на петролни продукти, гр. Русе, с оператор "ТМ ТЕХНОЛОДЖИ" АД с нисък рисков потенциал;
- Складово стопанство за газ пропан-бутан, гр. Бяла, с оператор „Булмаркет ДМ" ЕООД, с висок рисков потенциал;
- Складово стопанство за газ пропан-бутан и светли горива - Гара Бяла гр. Бяла, с оператор „Булмаркет ДМ" ЕООД, с нисък рисков потенциал;
- Складово стопанство за съхранение на пропан-бутан, гр. Русе, с оператор "ТОПЛИВО ГАЗ" ЕООД, с висок рисков потенциал;
- Складово стопанство на "Прокомм Кемикълс" ООД за съхранение на течни суровини, гр. Русе, кв. Източна промишлена зона, с оператор "Прокомм Кемикълс" ООД, с нисък рисков потенциал;
- Складовото стопанство за дизелово гориво и втечнен газ пропан бутан, гр. Русе, кв. "Източна Промислена Зона", с оператор "Петър Караминчев" АД, с висок рисков потенциал;
- Терминал за съхранение на втечнен природен газ, гр. Русе, с оператор „Булмаркет ДМ" ЕООД с висок рисков потенциал (не е в експлоатация);
- Топлофикация - Русе ЕАД, гр. Русе, Източна промишлена зона, с оператор „Топлофикация Русе" ЕАД, с нисък рисков потенциал;
- Ф+С-Агро ООД Русе, гр. Две могили, с оператор „Ф+С-Агро ООД“, с висок рисков потенциал;
- Фибран – България АД, гр. Русе, Източна промишлена зона, с оператор "Фибран – България" АД, с нисък рисков потенциал;

На територията на общините от област Разград:

- АДМ Разград ЕАД, гр. Разград, Северна Индустриална Зона, с оператор „АДМ Разград“ ЕАД, с нисък рисков потенциал;
- БИОВЕТ АД - клон Разград в холдинг ХЮВЕФАРМА, гр. Разград, с оператор „БИОВЕТ“ АД, с висок рисков потенциал;
- МТ Пласт ЕООД, Разград, с оператор "МТ Пласт" ЕООД, с нисък рисков потенциал;
- НОРД ГАЗ БЪЛГАРИЯ ЕООД, складова база, гр. Разград, Гарова промишлена зона, с оператор „НОРД ГАЗ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, с висок рисков потенциал;

На територията на общините от област Търговище:

- Инсталация за разделяне на въздуха, гр. Търговище, кв. „Въбел“, Индустриална зона, с оператор "Ер Ликид България" ЕООД, с нисък рисков потенциал;
- Пашабахче България ЕАД, гр. Търговище, кв. „Въбел“, „Индустриална зона“ с оператор „Пашабахче България“ ЕАД, с нисък рисков потенциал;

- Тракия Глас България ЕАД, гр. Търговище, кв. Въбел, Индустриална зона с оператор „Тракия Глас България“ ЕАД, с висок рисков потенциал

На територията на общините от област Стара Загора:

- Предприятие за производство на пиротехнически изделия и ловни патрони за гладкоцевно оръжие, в землището на гр. Мъглиж, местност „Каракос“, с оператор „Балиста“ ЕООД, с нисък рисков потенциал;
- ТЕЦ КонтурГлобал Марица Изток 3, община Гълъбово, с. Медникарово, с оператор „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД, с висок рисков потенциал;

На територията на общините от област Смолян

- Взривен склад Хаджийски дол, гр. Мадан, с оператор „ГОРУБСО-МАДАН“ АД, с нисък рисков потенциал;
- Ермореченска обогатителна фабрика (ЕОФ), община Златоград, с. Ерма река, "Родопи Еко Проджектс" ЕООД, с нисък рисков потенциал;

На територията на общините от София област

- Акуис ЕООД, община Сливница, с. Алдомировци, с оператор „АКУИС" ЕООД, с висок рисков потенциал;
- Завод за производство на зелен водород, общ. Костинброд, с. Богъовци, м. Баташин дол, с оператор „СОФИЯ ХАЙДРЪДЖЪН" ЕАД, с висок рисков потенциал;
- Складова база за ЛЗТ Костинброд, гр. Костинброд, с оператор "НИС ПЕТРОЛ "ЕООД, с нисък рисков потенциал;
- Складова база за пропан-бутан - гр. Костинброд, с оператор “Газтрейд” АД, с висок рисков потенциал;
- Складове за търговия и съхранение на взривни вещества, оръжия, боеприпаси и пиротехнически изделия, община Костинброд, с. Драговищица, с оператор „АСИКО” ООД, с нисък рисков потенциал;
- Технологична Помпена Станция Ихтиман /ТПС Ихтиман, гр. Ихтиман, с оператор "Лукойл България" ЕООД, с висок рисков потенциал;
- Складова база за съхранение на пиротехнически изделия София, Елин Пелин, с оператор „ЕНИГМА" ЕООД, с нисък рисков потенциал (не е в експлоатация);

На територията на общините от област София град (столица)

- Етна Карго Инвестмънтс ООД, Столична община, с. Кривина, с оператор ЕТНА КАРГО ИНВЕСТМЪНТС 1“ ООД, с нисък рисков потенциал (нереализиран обект);
- Логистичен склад в София на Акт Лоджистик АД - към момента не надвишава количествата опасни вещества за нисък риск , София (столица), с. Панчарево, с оператор „Акт Лоджистик“ АД, с нисък рисков потенциал;
- ОЦ Земяне - София (столица), с оператор „Топлофикация София” ЕАД, с нисък рисков потенциал;

- ОЦ Люлин - София (столица), с оператор „Топлофикация София“ ЕАД, с нисък рисков потенциал;
 - Петрол Енерджи ЕООД, София (столица), с оператор „Петрол Енерджи“ ЕООД, с нисък рисков потенциал;
 - Петролен терминал Илиянци София (столица), с оператор „ОМВ БЪЛГАРИЯ“ ООД, с нисък рисков потенциал;
 - Петролна база – Сакса, гр.Нови Искър, кв. Курило, с оператор „Сакса“ ООД, с висок рисков потенциал;
 - Пласментно снабдителна база Илиянци, гр.София, кв. "Илиянци", с оператор "Лукойл България" ЕООД, с висок рисков потенциал;
 - Пречиствателна станция за питейни води Бистрица, София (столица), с оператор „Софийска вода“ АД, с нисък рисков потенциал;
 - Склад за взривни материали Чора, гр.София, район Кремиковци, кв. Сеславци, с оператор „Видекс Армс“ ООД, с висок рисков потенциал;
 - Склад за препарати за растителна защита – София, София (столица), с оператор "Ойролог" ЕООД, с висок рисков потенциал;
 - Складова база ГСМ на „Летище София“ София (столица) „СОФ Кънект“ АД, с нисък рисков потенциал;
 - Складова база за светли горива и пропан-бутан - Гара Яна, с оператор „Еко България" ЕАД, с висок рисков потенциал;
 - Складово стопанство за безакцизен газ пропан-бутан, гр.София, район Кремиковци, с. Горни Богров, с оператор „ОПТИМА ГАЗ“ ООД, с нисък рисков потенциал;
 - Складово стопанство и пълначен завод за газ пропан-бутан, гр.София, квартал Кремиковци, с оператор „Синергон Петролеум“ ЕООД, висок рисков потенциал;
 - ТЕЦ София, с оператор „Топлофикация София“ ЕАД, с нисък рисков потенциал;
 - ТЕЦ София-Изток, с оператор „Топлофикация София“ ЕАД, с нисък рисков потенциал;
- На територията на общините от област Перник:
- Завод за производство на технически газове на територията на Стомана Индъстри АД, гр. Перник, с оператор "Ер Ликид България" ЕООД, с нисък рисков потенциал;
 - Петролна база Драгичево, Перник, с оператор "ДЖИ ЕС ИМОТИ" ЕООД, с нисък рисков потенциал(не е в експлоатация);
 - Складова база за пропан-бутан и светли горива - нов оператор, не е Севезо обект Перник, "Пауър Тийм Газ" ЕООД, висок рисков потенциал (не е в експлоатация);
 - Стомана Индъстри АД Перник, с оператор "СТОМАНА ИНДЪСТРИ" АД, с нисък рисков потенциал;
 - Траш Ресурс ЕООД Перник, Траш Ресурс ЕООД, висок рисков потенциал;

На територията на общините от област Кюстендил

- Склад за взривни материали „Бабино“, община Бобов дол, с оператор „КОУЛ ЕНЕРДЖИ“ ЕООД, с нисък рисков потенциал;
- ТЕЦ Бобов дол ЕАД, община Бобов дол, с. Големо село, с оператор ТЕЦ „Бобов дол“ ЕАД, с нисък рисков потенциал;

На територията на общините от област Хасково

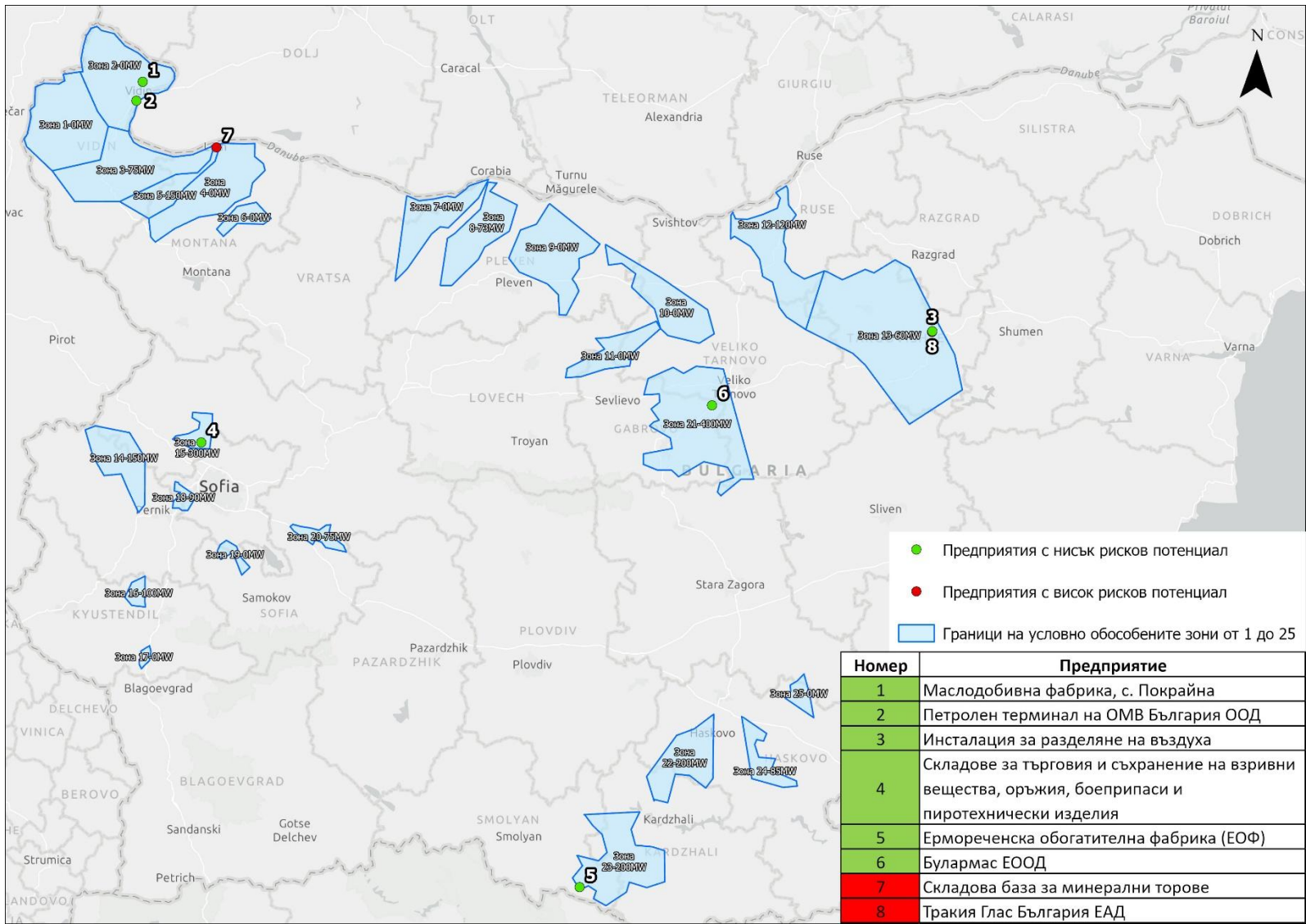
- Неохим АД - Хасково, с оператор „Неохим“ АД, висок рисков потенциал;

На територията на общините от област Кърджали

- Велц инсталация за преработка на цинк-съдържащи материали Кърджали, с оператор „Хармони 2012“ ЕООД, висок рисков потенциал;
- Горубсо-Кърджали АД, Кърджали, с оператор „ГОРУБСО – КЪРДЖАЛИ“ АД, висок рисков потенциал;

На територията на Област Враца - общ. Оряхово, няма предприятия с нисък и висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на глава седма, раздел първи от ЗООС.

Местоположението на предприятията с нисък и висок рисков потенциал, разположени в границите на приоритетните зони, може да се види на фигурата по-долу. На следния линк могат да се видят всички предприятия и съоръжения с нисък и висок рисков потенциал на територията на Р България, вкл. и тези, ситуирани около определените приоритетни зони: <https://public-seveso.moew.government.bg/enterprises>.

Фигура 54. Предприятия с нисък и висок рисков потенциал в границите на приоритетните зони

2.1.12 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

2.1.12.1 Шум

Показателите за шум в околната и жизнената среда са физични величини, при чието определяне са отчетени границите и степента на дискомфорт на гражданите, изложени на шум, в зависимост от характера на шума, времето на денонощието, предназначението на помещенията за обитаване, характера на териториите и зоните във и извън урбанизираните територии. Показателите за шум в околната среда са физични величини, при чието определяне са отчетени степента и границите на дискомфорт на гражданите, изложени на шум и е от основно значение за здравето на хората. Шумът е един от основните фактори с неблагоприятно въздействие върху населението, присъстващ като нежелан или вреден външен звук, причинен от човешката дейност, в т.ч. излъчван от автомобилния, железопътния и въздушния транспорт, от инсталации и съоръжения на промишлеността и от локални източници.

Степента на риска от увреждане на човешкото здраве под въздействието на фактора шум в околната среда е трудно установима. Обикновено този фактор не действа изолирано, а участва в изключително сложна комбинация с други рискови за здравето фактори, които могат да бъдат химични, физични, биологични, психологични и такива, свързани с начина на живот, атакуващи човешкия организъм в течение на целия му живот. Вредата от шума се превръща в една от характеристиките на модерния живот, като шумът в околната среда може да има сериозно въздействие върху човешкото здраве, като предизвиква както физически, така и психологически стрес реакции, както и други вредни ефекти в цялото тяло. Животът в райони, изложени на транспортен шум, значително увеличава риска от развитие на различни здравословни проблеми. Тези проблеми включват раздразнение, нарушения на съня, сърдечно-съдови и метаболитни заболявания, психични разстройства и дори преждевременна смърт. Шумовото замърсяване влияе върху биологичните процеси, като предизвиква физиологични и психологически стрес-реакции, както и нарушава съня. През последните години все повече изследвания задълбочават разбирането за широкообхватното въздействие на шума върху здравето, разкривайки потенциалните му ефекти върху множество телесни системи.

Анализ на състоянието на акустичната среда на европейско ниво

С Директива 2002/49/ЕО относно оценката и управлението на шума в околната среда, се фокусира върху оценката и управлението на шума в околната среда, особено от транспортни и промишлени източници в *градските* райони. Основните източници на шум, обхванати от директивата, са:

Основен пътен трафик: Пътища с повече от 3 милиона преминавания на превозни средства годишно.

Основен железопътен трафик: Железопътни линии с повече от 30 000 преминавания на влакове годишно.

Основен летища: Летища с повече от 50 000 движения годишно (с изключение на тези, използвани *изключително* за развлекателни цели).

Градски агломерации: Източници на шум в големи градски райони с повече от 100 000 жители, което *включва* промишлен, строителен и понякога развлекателен шум, който допринася за общото излагане на шум на населението.

Директива 2002/49/ЕО изисква излагането на населението на шум в околната среда да се докладва в 5dB диапазони над определените прагове за Lden и Lnight. Здравните рискове се увеличават с по-високи нива на експозиция и пригодността на мерките за намаляване на шума може да варира в зависимост както от източника на шум, така и от специфичния диапазон на експозиция. Съгласно представените данни за експозицията на шум, докладвани от страните членки на ЕАОС, за експозиция на населението над 55dB Lden и 50dB Lnight, по-голямата част от хората, изложени на шум, попадат в по-ниските dB диапазони, т.е. 55–60dB Lden и 50–60dB Lnight. Тези нива обаче вече са свързани с повишени здравни рискове.

По данни от последния доклад за шумово замърсяване на околната среда в Европа² за 2025г., публикуван от Европейската агенция по околна среда (ЕАОС), значителна част от населението на Европа е изложено на нива на шум от транспорта, които са вредни за здравето. Последните оценки показват, че повече от 20% от населението в региона на ЕИП-32 (с изключение на Турция), са изложени на дългосрочни нива на шум от пътни, железопътни и въздушни източници, които надвишават определените с Директива 2002/49/ЕО прагове. Представените в доклада данни за разпределение на експозицията на населението по източник на шум и местоположение (градски спрямо извънградски райони), ясно показват, че пътният трафик е доминиращият източник на шум в околната среда, както в градска, така и в извънградска среда. Около 92 милиона души, изложени на вредни нива на шум ден-вечер-нощ (Lden ≥ 55 dB), докато 58 милиона са изложени през нощта (ниво на шум през нощта (Lnight) ≥ 50 dB). За сравнение, шумът от железопътния транспорт засяга 18 милиона души през периода ден-вечер-нощ и 13 милиона през нощта. За разлика от това, шумът от самолетите засяга около 2,6 милиона души (денем-вечер-нощ) и по-малко от 1 милион през нощта.

Въпреки, че шумът от железопътния транспорт и самолетите засяга по-малко хора като цяло, той остава значителен източник на местно шумово замърсяване за територии в близост до главни транспортни коридори и летища, като най-засегнати са градските райони. Приблизително 69 милиона души са изложени на вредни нива на шум от пътният трафик в градска среда. По подобен начин по-голям дял от населението е засегнат от шума от железопътния транспорт и самолетите в градските райони в сравнение с извънградските райони.

По публикуваните в Доклада данни за България за 2025г., приблизителен брой хора и процент, изложени на вредни нива на шум над праговете (55dB Lden/50dB Lnight), са общо 1 241 400 души (вкл. от пътният трафик - 1 123 200 души, от железопътния транспорт – 116 400 души и 1 900 от самолетния транспорт) през деня или 19 % от населението на страната и 788 300 души (вкл. от пътният трафик – 710 100 души, от железопътния транспорт – 78 100 души и 200 от самолетния транспорт) през нощта или 12% от населението на страната.

В сравнение с шума от транспорта, броят на засегнатите хора от шумово натоварване от промишлената дейност в градските райони, е много малък. Въздействието на промишления шум е много локализирано, тъй като промишлените предприятия обикновено са разположени в определени зони, далеч от жилищни сгради. В много случаи тези промишлени обекти попадат извън границите на установените агломерации. По последни данни за Европа, общо 584 000 души са изложени на нива на шум от 55 dB или по-високи през деня и вечерта, докато 277 000 са засегнати

² <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/environmental-noise-in-europe-2025/environmental-noise-in-europe-2025>

през нощния период. Следователно, промишленият шум засяга много по-малко население в сравнение с източниците на шум от транспорта.

В Доклада за 2025г. на ЕАОС, е представено обобщение на прогнозния брой преждевременни смъртни случаи годишно на 100 000 души население по държави и DALY³. Данните показват, че шумът от пътния трафик е водещият фактор за преждевременните смъртни случаи, свързани с шума, във всички европейски държави. Данните за България сочат, че преждевременни смъртни случаи са 1 450 души/год. (1320 души от шум автомобилен трафик и 130 от шум от железопътен транспорт) и ниво на DALY на 100 000 души население/година - 470 (430 души от шум автомобилен трафик и 40 от шум от железопътен транспорт).

След публикуването на насоките на СЗО за шума в околната среда за европейския регион през 2018 г. (СЗО, 2018 г.), обемът от доказателства, свързващи излагането на шум с неблагоприятни последици за здравето, нарасна значително. Тази разширяваща се изследователска база увеличи разбирането за широкообхватните последици за здравето от шума в околната среда, особено от транспортни източници като автомобилен трафик, железопътен транспорт и самолети.

Световната здравна организация препоръчва по-ниски нива на шум, което означава, че много повече хора са идентифицирани като изложени на шум, свързан с транспорта, който би могъл да повлияе неблагоприятно на здравето им. Поради това, прилагането на праговете на Директива 2002/49/ЕО, определя и по-ниската оценка на броя на хората, изложени на вредни нива на шум. По-конкретно, тези оценки са по-ниски с приблизително 25% за експозиция през деня, вечерта и нощта и близо 48% за нощните нива в сравнение с препоръчителните нива на СЗО (напр. Директивата определя нощни прагове на 50dB, СЗО препоръчва 45dB за шум от пътищата, 44dB за шум от железопътния транспорт и 40dB за шум от самолетите). По данни на СЗО, приблизително 150 милиона души - над 30% от населението – са изложени на дългосрочни нездравословни нива на шум от транспортни източници за периода ден-вечер-нощ. Това представлява значително увеличение в сравнение с оценките на Директива 2002/49/ЕО. Освен това, тъй като Директивата не обхваща изчерпателно всички градски райони, нито отчита всеки път, железопътна линия и летище в Европа, действителният брой на изложените на шум хора вероятно е по-висок.

В контекста на гореизложеното, в Доклада за 2025г. на ЕАОС са направени предварителни анализи, които показват, че ако се вземе предвид по-широк спектър от транспортни инфраструктури – по-специално пътища и железопътни линии извън агломерации с по-малко от 3 милиона превозни средства и 30 000 преминавания на влакове годишно, както и всички пътища и железопътни линии в по-малки агломерации до 50 000 жители – оценките за експозиция на шум биха могли да се увеличат значително:

- Приблизително 200 милиона души биха могли да бъдат изложени на нива на шум от пътя над 55dB Lden, а 135 милиона биха могли да изпитат нощни нива над 50dB Lnight.
- Около 130 милиона души биха могли да бъдат изложени на нива на шум от железопътния транспорт над 55dB Lden, като 86 милиона са засегнати от нощни нива над 50dB Lnight.

Анализ на състоянието на акустичната среда в България

³ DALY - всеобхватен показател, използван за измерване на общото бреме на болестите, представляващ броя на загубените години поради лошо здраве, инвалидност или преждевременна смърт. Един DALY е равен на една загубена година здравословен живот. Изчислява се като сума от загубените години живот (YLL) и годините, прекарани с инвалидност.

За ограничаване на вредното въздействие на шума в околната среда в България, се прилага Директива 2002/49/ЕО от 25.06.2002 г. за оценка и управление на шума в околната среда, транспонирана в националното ни законодателство чрез Закона за защита от шума в околната среда и подзаконовата нормативна уредба към него.

Използваните индикатори за шумово замърсяване са измерените еквивалентни нива на шума и съответстващата им гранична стойност за различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях, които са:

Лден - дневно еквивалентно ниво на шума включващо времето от 7 до 19 ч. (с продължителност 12 часа)

Лвечер – вечерно еквивалентно ниво на шума включващо времето от 19 до 23 ч. (с продължителност 4 часа)

Лнощ – нощно еквивалентно ниво на шума – включва времето от 23 до 7 ч. (с продължителност 8 часа)

L24 – денонощно еквивалентно ниво на шума за 24-часов период. (L24 се изчислява по формула, в която се отчитат конкретните гранични стойности за дневно, вечерно и нощно ниво на шума за съответните територии и зони).

Граничните стойности на шума, чието превишаване би могло да доведе до негативни ефекти за човешкото здраве са регламентирани в таблици 1 и 2 на Приложение № 2 на *НАРЕДБА №6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, в помещенията на жилищни и обществени сгради, в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (Загл. изм. - ДВ, бр. 100 от 2021 г.)* и са посочени в следващата таблица:

Таблица 47. Граничните стойности на нивата на шума в различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях

Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шума dB(A)		
	ден	вечер	нощ
Жилищни зони и територии	55	50	45
Централни градски части	60	55	50
Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
Територии, подложени на въздействието на релсов железопътен и трамваен транспорт	65	60	55
Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	55
Производствено-складови територии и зони	70	70	70
Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
Зони за научноизследователска и учебна дейност	45	40	35
Тихи зони извън агломерациите	40	35	35
<i>Забележка: Граничната стойност на максималното ниво на шума при прелитане на летателно средство над определена територия е 85 dB(A)</i>			

С цел опазване на общественото здраве Министерството на здравеопазването ръководи Национална система за мониторинг на шума в урбанизираните територии. Мониторингът на шум от промишлени източници се осъществява от ИАОС. Същата е структурирана така, че обхваща всички агломерации и преминаващите през тях участъци от основните пътища, основните железопътни линии и летища, както и промишлените източници на шум. Чрез комплекс от измервателни, аналитични и информационни дейности се осигурява достоверна информация за състоянието на шумовото замърсяване в урбанизираните територии.

В Таблица 48 са представени последно публикувани официални данни за 2024г. от НСИ с източник Национален център по общественото здраве и анализи.

Таблица 48. Разпределение на наблюдаваните пунктове за регистриране на шума по територии през 2024 г., общо за страната

Наблюдавани пунктове	Гранична стойност	Общо	в т.ч. над допустимите норми
Брой наблюдавани пунктове, общо		744	506
Пътни, железопътни и въздушни трасета		309	263
Автомобилен трафик	60 dB	258	240
Релсов транспорт и авиационен шум	65 dB	51	23
Промислена територия	70 dB	151	21
Територии подлежащи на усилен шумозащита		284	222
Жилищни зони	55 dB	153	104
Зони за отдих, лечебни заведения и ЗНИУД	45 dB	118	106
Тихи зони извън урбанизирани зони	40 dB	13	12

През 2024 г. нива на шума са изследвани в 744 пункта в страната, от които 511 пункта са разположени в областите, в обхвата на ППЗ. В Таблица 49 са дадени данните отразяващи шумовото натоварване в областните градове в обхвата на Плана.

Таблица 49. Данни за шумовото натоварване в областните градове в обхвата на ППЗ за 2024г.

Области	Наблюдавани пунктове - брой	В това число над допустимите норми	Разпределение на наблюдаваните пунктове според регистрираните шумови нива - дБ						
			под 58	58-62	63-67	68-72	73-77	78-82	над 82
Общо	744	506	183	142	268	132	18	1	-
Област - Велико Търново	48	34	4	12	21	11	-	-	-
Област - Видин	15	13	5	-	10	-	-	-	-
Област - Враца	15	11	6	5	3	1	-	-	-
Област - Габрово	20	14	3	7	10	-	-	-	-

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 271 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Области	Наблюдавани пунктове - брой	В това число над допустимите норми	Разпределение на наблюдаваните пунктове според регистрираните шумови нива - дБ						
			под 58	58-62	63-67	68-72	73-77	78-82	над 82
Област - Кърджали	15	10	5	-	1	5	3	1	-
Област - Кюстендил	36	32	7	6	21	2	-	-	-
Област - Монтана	15	13	3	9	2	1	-	-	-
Област - Перник	20	13	-	6	11	3	-	-	-
Област - Плевен	21	16	5	2	9	5	-	-	-
Област - Разград	15	14	4	3	6	2	-	-	-
Област - Русе	30	22	2	2	18	7	1	-	-
Област - Сливен	20	11	4	6	9	1	-	-	-
Област - Смолян	15	6	5	3	6	1	-	-	-
Област - София - град	75	51	24	12	17	18	4	-	-
Област - София	35	21	6	11	18	-	-	-	-
Област - Стара Загора	45	33	5	10	14	9	7	-	-
Област - Търговище	51	26	25	8	16	2	-	-	-
Област - Хасково	20	16	5	1	8	6	-	-	-

Източник: НСИ

От данните в таблицата по-горе е видно, че с най-висок брой са регистрираните нива на шума около или малко над допустимите гранични стойности - 63 - 67 dB(A), следвани от нива, които са в или около границите на допустими стойности за през деня за територии, подложени на въздействието на релсов железопътен, трамваен транспорт, интензивен автомобилен трафик или авиационен шум. С най-голям брой превишения на нормите са областите Велико Търново, София-град, Търговище, Стара Загора и др..

По данни от *Националния доклад за състоянието на околната среда* - ИАОС, през 2023 г. в 518 бр. от контролните пунктове в страната са установени стойности над допустимите, което представлява 69.62 % от общия брой контролирани зони. В 226 бр. от контролните пунктове разположени във територии и зони подлежащи на усилен шумозащита, са отчетени наднормени стойности, което представлява 43,62 % от пунктовете с измерени нива над граничната стойност.

Данните от проведения мониторинг показват, че измереното еквивалентното дневно ниво на шума в по-голямата част от изследваните пунктове надхвърлят граничните стойности за съответните населени територии и зони, регламентирани в *Наредба № 6 от 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, в помещенията на жилищни и обществени сгради, в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението* (обн., ДВ, бр. 58 от 2006 г., посл. изм. и доп., бр. 24 от 2022 г.).

По отношение на шума от промишлени обекти, от проверените през 2024 г. от проверените 491 бр. промишлени източника по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда, само при 2 бр. са констатирани отклонения от нормативните изисквания.

Няма налични данни за шумово натоварване на околната среда в резултат от строителството на вятърни паркове.

Предвижданията на ППЗ, предмет на настоящата оценка са пряко свързани с определяне на възможните нива на нискочестотен шум (нивата на нискочестотен шум са най-високи, колкото по-малко е разстоянието до ветрогенератори по отношение на жилищни територии) в района на всяка от зоните, предмет на плана. Прогнозните нива на нискочестотен шум, могат да бъдат изчислени чрез програмата WindPro.

За оценка на кумулативното въздействие по отношение на шума следва да бъде приложена методиката, описана в публикацията на Института по акустика „Добри практики по отношение на прилагането на ETSU-R-97 за оценката на шума от ветрогенератори“ (*Institute of Acoustics, A (rood Practice Guide to the Application of ETSU-R-97 for the Assessment and Rating of Wind Turbine Noise*⁴), въз основа на конкретни данни за акустичните характеристики за ветрогенератори, които ще се използват за изпълнението на всяко ИП в конкретната зона.

2.1.12.2 ВИБРАЦИИ

Кратковременни вибрации в околната среда на засегнатите от ППЗ общини биха могли да възникват от преминаващи тежкотоварни МПС и строителни машини, от извършвани строително-ремонтни дейности и други. Същите източници, както и действаща наблизо строителна техника, биха могли да предизвикат такива вибрации и в жилищни сгради. За сега няма систематизирани наблюдения и резултати от проведени измервания на вибрации за жилищните райони на общините.

Предполага се, че съответните оператори взимат необходимите мерки за поддържане в изправност на наличната им техника и за минимизиране във времето на извършваните с тази техника операции, така че да са сведени до минимум евентуално възникнали вибрации в прилежащите терени.

2.1.12.3 ОПТИЧНИ ЯВЛЕНИЯ

Разглежданите оптични явления, пораждащи се от изграждането на вятърния парк, се свеждат до засенчване на съседни територии, отражение на светлината и т. н. стробоскопичен ефект, дължащ се на трептенията на въртящите се пропелери на ветрогенераторите. Практически нито едно от явленията само по себе си не води до замърсяване на околната среда, но би могло да окаже въздействие върху комфорта на хората. На този етап няма конкретна информация за съответните оптичните явления на територията на общините в обхвата на ППЗ. Поради липса на национална нормативна база във връзка с очакваните да се проявят оптични явления, то се приема, че в хода на проектирането и реализирането на съответните ИП, водещи до тяхната проява, се предприемат мерки за недопускане и/или смекчавани на ефекта им върху хората.

2.1.12.4 ЕЛЕКТРОМАГНИТНИ ИЗЛЪЧВАНИЯ

Електрическите и магнитни полета съществуват в природата и винаги са присъствали на земята. През 20-ти век ЕМП в околната среда непрекъснато се увеличават в резултат на нарасналата употреба на изкуствени източници, увеличената потребност от електрически ток, развитието на безжичните технологии, изменението на производствените процеси и социалното поведение. Всеки

човек в развитото общество е подложен на сложен комплекс от електрически и магнитни полета с различни честоти, в дома си и на работното място.

Електромагнитните полета са комбинация от невидими електрически и магнитни полета с различна сила. Генерират се от природни явления, както и от човешки дейности, главно употребата на електричество.

Повечето електромагнитни полета, създадени от човека, са със специфична честота, варираща от високи честоти – микровълнов обхват, използвани от мобилните телефони, през средни честоти – радиочестотен обхват до свръхниски честоти – като тези, генерирани от електрическите проводници.

Когато човек е изложен на електромагнитни полета в микровълновия и радиочестотния обхват, може да се получи загряване на повърхността на тялото с течение на времето. Силата на излъчване на полето бързо намалява с увеличаване на разстоянието до източника, което означава, че човек поглъща повече енергия от устройство, което използва отблизо – мобилен телефон в ръката, отколкото от по-силен източник, като радиопредавателна кула, която е доста по-отдалечена.

Съвременните средства за комуникация създават нейонизиращо електромагнитно поле. Това поле е нискоенергийно и неговите честота и мощност не са достатъчни, за да разрушат молекулите в тялото. Нейонизиращо електромагнитно поле е съвсем различно от йонизиращото излъчване (радиация), което се асоциира с рентгеновите и гама-лъчи и техните биологични ефекти върху хората. Няма доказателства за нездравословни ефекти от електромагнитни полета, чиито показатели имат стойности под нивата на приетите ограничения. Стойностите на показателите на електромагнитно поле, създавано от базовите станции за мобилни комуникации в околната среда и от мобилните телефони са много по-ниски от граничните стойности, които са приети за безопасни.

Съществуват национални и международни норми по отношение ограничаване на въздействието на електромагнитните полета в зависимост от честотния обхват, зоните на достъп и работните места. Законът, регламентиращ обществените отношения в системата на здравеопазването е Законът за здравето, обн., ДВ, бр. 70/2004 г. Съгласно разпоредбите му, нейонизиращите лъчения в жилищни, производствени, обществени сгради и урбанизирани територии са фактор на жизнената среда и подлежат на контрол, а обектите, източници на нейонизиращи лъчения са обекти с обществено предназначение и също подлежат на държавен здравен контрол, който се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредба № 36 за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол, обн., ДВ, бр. 63/2009 г. Електромагнитните полета в околната среда непрекъснато се увеличават в резултат на нарастващата употреба на изкуствени източници. Разширяващият се спектър от оборудване значително увеличава, както броя на източниците на електромагнитни полета, така и променя нивата, типа и разпределението на ежедневната експозиция на населението. С цел оценка на риска и влиянието на електромагнитните полета, като фактор на жизнената среда върху индивидуалното и общественото здраве, регионалните здравни инспекции извършват периодичен анализ и оценка на данните за състоянието на жизнената среда. Анализът цели разработване и провеждане на мерки за ограничаване, намаляване и ликвидиране на негативните ефекти от въздействието на нейонизиращите лъчения. В тази връзка се поддържат и актуализират публични регистри на обекти с обществено предназначение. В тези регистри са включени и източниците на нейонизиращи лъчения: базови станции и приемо-предавателни станции на мобилни оператори и радио-телевизионни ретранслатори.

Открит остава въпросът за въздействието на електромагнитните излъчвания от многобройните антени и базови станции на мобилните оператори в населените места. Резултатите от измервания на параметри на електромагнитните полета би следвало да се оценят за съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти.

На този етап няма конкретна информация за електромагнитното натоварване на територията на общините в обхвата на ППЗ. Може да се каже, че като цяло натовареността с нейонизиращи електромагнитни лъчения на селищната и околната среда на общините не се отличава от характерната за всички урбанизирани територии в страната.

2.2 ЕВЕНТУАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА БЕЗ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

Отчитайки дадената по-горе подробна характеристика на аспектите на околната среда - виж т. 2.1, в настоящата точка е направен анализ на евентуално развитие на аспектите на околната среда, в т.ч. по отношение на човешкото здраве, без прилагането на „Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия“.

Таблица 50. Евентуално развитие на аспектите на околната среда, вкл. и човешкото здраве, без прилагане на проекта на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия

Компонент/ фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия
Климат, климатични изменения и адаптация към климатичните промени	Цялата страна, в т. ч. и районите на обособените приоритетни зони, са локализиращи в региони, особено уязвими към изменението на климата, изразяващо се главно в повишаване на температурата и екстремни валежи, както и в увеличената честота на екстремни събития, като суши и наводнения. Без реализацията на проекта на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра ще се възпрепятства ускореното развитие на вятърни паркове на територията на страната, а от тук и увеличаване на процента възобновяема енергия в националния микс, директно допринасящо за смекчаване на климатичните промени. Тенденцията относно повишаване температурата на въздуха, честотата на екстремните валежи и екстремните събития, очаквано ще се запази. От значение в случая е и всички дейности по плана да се реализират при съобразяване на очакваните климатични промени и осигуряване адаптация на проектните разработки към същите, отчитайки и техния принос към смекчаване на климатичните промени.
Качество на атмосферния въздух	Нереализирането на проекта на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра като цяло няма да доведе до промени в качеството на атмосферния въздух в засегнатите територии. За част от населените места в районите на

Компонент/ фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия
	приоритетните зони са изготвени и се прилагат програми за подобряване качеството на атмосферния въздух, във връзка с което се изпълняват редица мерки, заложиени в същите. Наблюдава се ясна тенденция за подобряване на КАВ. Без прилагането на проекта на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра тази положителна тенденция за намаляване на замърсителите чрез прилагането на програмите аз КАВ ще се запазят, но със значителни затруднения в хода на изпълнение на програмите, дължащи се най-вече на забавеното развитие на ветроенергийните паркове в страната и продължаващо високия дял в енергийния микс на страната на енергията, произведена от изкопаеми горива.
Повърхностни води	Неприлагането на „Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра“ няма да се отрази върху екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела в границите на определените приоритетни зони. Ще продължи натоварването на повърхностните водни обекти от ТЕЦ, работещи основно на конвенционални горива. При спазването на вече прилагано почистване на генерираните потоци отпадъчни води, не се очаква влошаване състоянието на директно засегнати повърхностни водни обекти, при което не се констатира поражаващи се значителни проблеми от нереализирането на плана за повърхностните води.
Подземни води	Докато експлоатацията на ветроенергийните паркове не е свързана с използването на свежа вода, в т. ч. и от подземни водоизточници, както и не създава каквито и да е рискове за влошаване качеството на подземните води, вкл. и от добива на конвенционалните горива, то нереализирането на проекта на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра е явна предпоставка за продължаващо застрашаване влошаването на количествените и качествени показатели на подземните води. Продължаващото изпълнение на заложените в разрешителните за водовземане и заустване мерки, както и спазването на работна дисциплина и прилагането на най-добрите налични техники от операторите на ТЕЦ не налага еднозначното заключение, че неприлагането на плана ще доведе до значително влошаване показателите, характеризиращи ПВТ, като по експертна оценка се очаква продължаващото натоварване и рискове за подземните водни тела да не доведат до значителни въздействия върху конкретния компонент на околната среда.
Геоложка среда	Строителството и експлоатацията на ветропарковете не е свързана с използването на геоложката среда. Неприлагането на плана запазва текущото състояние. Производството на електроенергия от възобновяеми източници може да намали значително нарушенията на геоложката среда, като редуцира нуждата от изкопаеми горива.
Ландшафт	Нереализирането на плана не се очаква да доведе до каквито и да е промени в ландшафтните характеристики на средата. Със

Компонент/ фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия
	или без реализиране на Плана, вятърни паркове могат да бъдат изградени в определените зони или извън тях при спазване на нормативната уредба.
Земи и почви	Нереализирането на плана се очаква да доведе до запазване на почвените характеристики или до увеличаване загубата на почви в резултат от развитието на минни дейности за добив на въглища за енергопроизводство. Производството на електроенергия от възобновяеми източници може да намали значително загубата и увреждането на почвите
Културно-историческо наследство	Без прилагане на плана ще се запази съществуващото състояние на културно-историческото наследство.
Биологично разнообразие	При неприлагане на плана ще продължи неориентираното пространствено развитие на ветроенергийния сектор. Пространственото насочване на инвестиционния интерес към предварително определени зони с по-нисък природозащитен конфликт до голяма степен предотвратява натиска върху чувствителни местообитания и видове извън тях. Намалването на дела на изкопаемите горива в производството на електроенергия редуцира климатичния натиск върху екосистемите в дългосрочен план, тъй като изменението на климата е сред водещите причини за загуба на биоразнообразие. Освен това задължителният мониторинг на смъртността и на ефективността на смекчаващите мерки, предвиден в плана, ще генерира систематични данни за разпространението и поведението на чувствителните видове. Прилагането на Плана в неговата цялост, при изпълнение на предвидените мерки за смекчаване, може да има принос към енергийния преход без съществено влошаване на общото състояние на биоразнообразието в страната, като самото наличие на пространствена рамка представлява по-добра алтернатива за природата в сравнение с липсата на планиране.
Материални активи	Не се очаква промяна в състоянието на материалните активи в районите на приоритетните зони при нереализиране на „Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия“.
Здравно-хигиенни аспекти	Нереализирането на плана ще забави увеличаване на процента на енергията от възобновяеми източници в общия енергиен микс на страната и ще доведе до продължаващото натоварване на компонентите на околната среда с вредности, емитирани при добива и използването на конвенционални горива. Това от своя страна увеличава риска за локално завишени емисии в атмосферата и във водите и не на последно място и повишаване на шумовите нива и вторично замърсяване на почвите и подземните води, което обаче не се очаква да е значително при спазване на дисциплина на работа и мерките в издадените разрешителни за работа на съответните ТЕЦ. Това от своя страна няма да промени здравно-хигиенните аспекти на средата в зоните на близко разположените до ТЕЦ обекти, подлежащи на здравна защита, наблюдавани и понастоящем. Може да се обобщи, че неприлагането на плана няма да окаже значителни вредни въздействия и поледици върху живота и

Компонент/ фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия
	здравето на населението.
Отпадъци	На национално и местно ниво, в приоритетните зони, предмет на оценка, се наблюдава тенденция по отношение управление на отпадъците за намаляване на количеството генерирани и депонирани битови отпадъци, навлизане и налагане на кръговата икономика, вторично използване на ресурсите. Не се очаква нереализирането на плана да се отрази върху процесите, свързани с управлението на отпадъците на местно, регионално и национално ниво – ще продължи образуването на и понастоящем характерните потоци от добива и използването на изкопаеми горива, като е възможно за в бъдеще да се породят проблем с намиране на нови места за третиране на специфичните потоци отпадъци, в т. ч. стуроотвали, шламоотвали и др.
Опасни химични вещества	Не се очаква промяна в средата при нереализирането на плана, вкл. и дължащо се на увеличен риск от възникване на аварийни събития в разположени в близост до приоритетните зони съоръжения с нисък или висок рисков потенциал.
Вредни физични фактори	Нереализирането на плана в цялост няма да повлияе върху тенденциите, наблюдавани и понастоящем, по отношение нивата на шум, вибрации и електромагнитни лъчения в районите на приоритетните зони и близко ситуираните населени места, както и в районите в близост до и сега функциониращите ТЕЦ и места за добив на конвенционални горива. При неприемането и неприлагането на плана ще продължи да съществува риска от влошаване на акустичната среда в райони до обекти за добив на изкопаеми горива и производство на електроенергия от конвенционални горива.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА ТЕРИТОРИИ, КОИТО ВЕРОЯТНО ЩЕ БЪДАТ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ

Както е посочено и по-горе чрез проекта на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра се дава възможност за ускорено развитие на национално ниво на проектите, свързани с използването на вятърната енергия, което от своя страна директно води до подобряване качеството на атмосферния въздух в районите на населените места с развито производство на електроенергия от конвенционални горива и не на последно място оказва значително благоприятно влияние върху процесите, свързани с климатичните промени, намалявайки нивата на парниковите газове. Реализирането на плана е свързано и с постигането на една от основните цели на устойчивото развитие, а именно ограничаване добива и използването на невъзобновимите изкопаеми горива, така че и бъдещите поколения да могат да се възползват до една или друга степен от същите.

Въз основа на характеристиката на аспектите на околната среда към момента (която е направена в т. 2 на ДЕО), както и на предвижданията на проекта на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра, в тази точка е обърнато внимание на онези територии, които значително ще се засегнат от реализацията

на плана, както и е направена обосновка за конкретните места за липсата на значително засягане на средата. Това са основно районите на засегнатите от обособените приоритетни зони територии.

3.1 КЛИМАТ И АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

3.1.1 КЛИМАТ, ПРОМЕНИ В КЛИМАТА И АДАПТАЦИЯ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ

Изпълнението „Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра“ не предполага негативно засягане на територии по отношение на климата, климатичните изменения и адаптацията към климатичните изменения. Количествата генерирани в околната среда емисии от прилагането на плана (реализирането и експлоатацията на свързаните с него проекти) се очаква да са с пространствен мащаб, който да е с подмрежов ефект за пространствените мащаби на изменение на климата. Следователно няма да има изменение в режима и пространственото разпределение на стойностите на климатичните елементи в разглежданите райони, засегнати от определените приоритетни зони и съответно обект на оценка.

Проектирането и ускореното разрешаване и изпълнението на конкретни проекти по плана ще допринесе за увеличаване на процента енергия, произведена от възобновяеми източници, в общия енергиен микс на страната. По този начин ще се осигури значителен принос към смекчаването на климатичните промени, в резултат от намаленото генериране на парникови газове в атмосферата.

Спазването нормативните изисквания и най-добри налични техники в областта на производството на енергия то вятъра пък от своя страна ще допринесе за съответствие на енергийните проекти с вече наблюдаваните климатични промени и тяхната адаптация, което ще ги направи устойчиви към променящата се среда.

3.1.2 КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Прилагането на „Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра“ е свързано с реализирането на конкретни проектни предложения при спазването на нормативните изисквания, най-добрите налични техники в световен мащаб при производството на енергия от вятъра, както и устройствените зони и параметри на проектиране и застрояване, утвърдени от общите устройствени планове на засегнатите общини. При изпълнението на строителни и/или изкопно-насипни дейности при реализацията на дадени инвестиционни предложения ще се наблюдава локално, временно и обратимо влошаване на качеството на атмосферния въздух в съответния засегнат район, където същите се реализират. Нормативно определено е при изпълнение на строителните и/или изкопно-насипните дейности да се спазват изискванията на чл. 70 от Наредба № 1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, съгласно което не се очаква реализацията на проекта на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра да има значително въздействие върху качеството на атмосферния въздух в районите на приоритетните зони и ситуираните в близост населени места.

Прилагането на плана в неговата цялост се очаква да доведе до положителни и постоянни въздействия, тъй като ще се ограничи използването на конвенционални горива и ще се сведат до минимум генерираните при техния добив и използване в горивните процеси емисии. Това от своя

страна не е свързано със значителни негативни въздействия върху КАВ в районите на терминалите, а точно обратното – ще доведе до положително въздействие върху КАВ и най-вече в районите, където атмосферният въздух е натоварен от емитирани от добива и изгарянето на конвенционални горива емисии и имисионният контрол показва, макар и временно, завишаване на нормативно определените емисионни показатели.

3.2 ПОВЪРХНОСТНИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ

Прилагането на проекта на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятър не се очаква да доведе до значително въздействие върху повърхностните и подземните водни тела и повърхностните водни обекти в районите на приоритетните зони, тъй като същият е свързан с реализацията на конкретни проекти, които при своята експлоатация не генерират каквито и да е потоци отпадъчни води. Точно обратното, реализацията на плана би имала положително въздействие върху количествените и качествените показатели на повърхностните и подземните водни тела, породени от намаляване добива и производството на електроенергия от изкопаеми горива и повишаване на процента на енергията от възобновяеми източници в енергийния микс на страната.

3.3 ГЕОЛОЖКА СРЕДА

Прилагането на проекта на Плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятър не се очаква да доведе до значително отрицателно въздействие върху геоложката среда в районите на приоритетните зони, тъй като същият е свързан с реализацията на проекти, които при своето изграждане засягат само приповърхностните литоложки слоеве на незначителна площ и дълбочина (2-4 метра дълбочина и диаметър 15-20 метра).

Реализацията на плана би имала положително въздействие върху геоложката среда, породено от намаляване добива и производството на електроенергия от изкопаеми горива и съответно намаляване на засягането на геоложката среда в резултат от добивни дейности.

3.4 ЗЕМИ И ПОЧВИ

При прилагането на Плана и изпълнението на конкретни инвестиции се очаква локално засягане на почви в определените за поставяне на вятърни генератори имоти. Площите необходими за изграждане на един вятърен парк зависят от броя на предвидените турбини и необходимата за функционирането му инфраструктура.

Предвид малката засегната площ и възможността за възстановяване на засегнатите площи, очакваните въздействия не са значителни.

3.5 ЛАНДШАФТ

При строителството и експлоатацията на вятърни паркове не са нужни мащабни строителни дейности, които биха имали потенциала да променят релефните и ландшафтни характеристики в

даден район, каквито например са дейностите по добив на полезни изкопаеми или изграждането на пътна и железопътна инфраструктура. Дейностите са съсредоточени на малки по площ площадки, разпръснати в определен район, на които се засягат основно растителността (ако има), почвите и литоложката основа. Не се очакват значителни последици върху отделните компоненти на ландшафта, на връзките между тях, както и върху цялостното функциониране на една природна система в която се изгражда и функционира подобен тип съоръжение.

Основните отрицателни въздействия са върху населението в районите разположени в близост до действащ вятърен парк и са изразени най-силно във визуалната промяна на установения и разпознаваем пейзаж, с който дадена локация се свързва и възприема от местното население. Поставянето на високи инженерни съоръжения (понякога над 200m) с периодично движещи се части, трансформира природния облик на средата в техногенен.

Въздействията, които един вятърен парк поражда, са основно визуални и водят до промяна във възприятието за ландшафта, но не и до промяна в неговите капацитет и устойчивост.

Отрицателните визуални въздействия са напълно обратими и могат да бъдат прекратени по всяко време от експлоатационния период на един вятърен парк чрез демонтаж на съоръженията.

3.6 КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Анализът на съществуващото състояние на културното наследство в териториите попадащи в приоритетните зони от Плана показва значителна наситеност с културни ценности. По тази причина реализацията на голяма част от дейностите на Плана може да застраши обекти на културното наследство във всеки район, като най-уязвими са археологическите ценности.

Дейностите които биха засегнали археологически обекти са строителните работи, както и извършването на всички основни и спомагателни дейности и изграждането на съоръжения, които се предвиждат от Плана на всички етапи от неговата реализация. На първо място най-сериозна заплата за археологическите обекти представляват т. нар. земни работи – изкопни работи. Също така изкопните дейности могат да компрометират културната среда на значими археологически обекти, да разрушат археологически структури или да се унищожат артефакти. Степента на застрашеност на археологическите обекти зависи от техните специфики – вид, хронология, дебелина на културния пласт, наличие на архитектурни елементи и структури.

3.7 БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ

В резултат от реализирането на Плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия се очакват въздействия върху биоразнообразието, свързани с изграждането на ветроенергийни паркове и съпътстващата инфраструктура в границите на приоритетните зони и последващата им експлоатация. Въздействията върху флората и фауната в засегнатите райони ще са отрицателни, с различна вероятност за проява в зависимост от зоната, локални, краткосрочни при строителство и продължителни при експлоатация, в по-голямата си част обратими и предимно първични. Налице е потенциал за кумулативност с реализирани и планирани ветроенергийни мощности. При спазване на диференцирания подход по зони и прилагане на предвидените в плана и в настоящия доклад смекчаващи мерки очакваните въздействия върху флората и фауната са незначителни.

Защитени територии и защитени зони

Приоритетните зони са разположени извън защитени територии и защитени зони.

3.8 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Прилагането на „Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра“ няма да доведе до значително засягане на територии по отношение на материалните активи. Точно обратното, ускореното развитие на вятърни паркове в приоритетните зони, определени чрез плана, ще подобри материалната база в конкретните райони, без да се допуска каквото и да е отрицателно въздействие върху компонентите и факторите на околната среда.

3.9 ЗДРАВНО-ХИГИЕННИ АСПЕКТИ

При реализирането на ППЗ не се очаква да бъдат реализирани нови, значими източници на емисии във въздуха, водите и почвите, както и такива, които да водят до наднормени шумови емисии и/или образуването на нови по вид и значителни количества отпадъци. Предвид това не се очаква прилагането на плана да окаже значително отрицателно въздействие върху здравно-хигиенните аспекти на средата и най-вече върху живота и здравето на хората.

В случаите на конкретни ИП в определените с Плана зони, от изключителна важност е тяхното конкретно местоположение, характеристики, капацитет, съществуващ потенциал за присъединяване към електропреносната мрежа (MW) и др. Същото трябва да бъде съобразено с най-близко разположените зони и обекти, подлежащи на здравна защита, както и да се гарантира спазване на нормативните изискванията по отношение опазване на водите и по-специално забраните и ограниченията в санитарно-охранителните зони на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване и на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди. Възможни въздействия върху здравно-хигиенните аспекти на околната среда при реализирането на конкретни инвестиционни предложения, биха могли да се очакват на локално ниво, в етапа на изграждане на конкретни обекти, като вероятността от такива въздействия е изключително ниска, а същите ще бъдат освен локални, също така и временни и обратими и с изключително ниска значимост, дължащи се единствено на временно емитиране от строителството на прахови, газови и шумови емисии.

3.10 Отпадъци

Прилагането на проекта на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра в неговата цялост, не е свързано със значително отрицателно засягане на територии по отношение на отпадъците. При правилно управление на отпадъците, които се очаква да се образуват в процеса на реализация на плана, то не се очаква каквото и да е въздействие върху компонентите на околната среда.

3.11 ОПАСНИ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА И СМЕСИ

Не се очаква отрицателно засягане на територии по отношение на опасните химични вещества и риска от големи аварии от изпълнението на плана. Прилагането на плана в неговата цялост не е свързано със съхраняването на място на опасни химични вещества и смеси в количества, водещи до класифициране на обектите, предмет на плана, като такива с нисък или висок рисков потенциал..

3.12 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

В етап на строителство на конкретни ИП по плана ще има временно влошаване на локално ниво, ограничено в непосредствена близост до извършваните СМР, на акустичната среда, както и генериране на вибрации, което въздействие върху средата се очаква да е незначително и обратимо.

В цялост, чрез недопускане нерегулируемото застрояване, в резултат от прилагането на плана, както и застрояване, позоваващо се на данни от предварително извършени моделирания на очакваното акустично натоварване на средата от функционирането на вятърните перки, вкл. и в кумулативен аспект с други подобни ИП в района, не се очаква значително отрицателно въздействие върху акустичната среда в района на ИП и близко ситуираните населени места.

4 СЪЩЕСТВУВАЩИ ЕКОЛОГИЧНИ ПРОБЛЕМИ, УСТАНОВЕНИ НА РАЗЛИЧНО НИВО, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА

Екологичните условия в районите, засегнати от плана, се формират от взаимодействието и взаимното влияние на определени природни и антропогенни фактори.

В настоящата глава от ДЕО са разгледани съществуващите екологични проблеми в засегнатите от определените приоритетни зони райони, обект на оценка, по компоненти и фактори на околната среда, като е направена прогноза за евентуалното им развитие без прилагането на плана. Информацията е представена в детайли в Таблица 67 по-долу.

Таблица 51. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към прилагане Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия

Компонент/ фактор на околната среда	Идентифицирани екологични проблеми с отношение към Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия	Развитие на идентифицираните екологични проблеми с отношение към Плана за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия без прилагането на същия
Климат, климатични изменения и адаптация към климатичните промени	За разглежданите райони на определените приоритетни зони е характерна уязвимостта на същите към климатичните промени – повишаване на температурите, екстремни валежи и повишена честота на екстремните събития. Констатираните проблеми, свързани с климата в разглежданите райони, са с пряка връзка с ветроенергийните паркове, реализацията на които може да се счита за ускорен процес в границите на определените чрез плана приоритетни зони. Същата се изразява в необходимостта от съобразяване на бъдещите проекти с текущите и очаквани особености на климатичните промени и осигуряване на тяхната адаптация. Не на последно място добива на енергия от вятър е и директен начин за борба с климатичните промени, водейки до намаляване емитирането на парникови газове в атмосферата чрез ограничаване добива и използването на изкопаеми горива.	При нереализацията на „Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятър“ процесите, свързани с промените в климата ще продължат, предвид продължаващото генериране в атмосферата на парникови газове от добива и използването на конвенционални горива.
Качество на атмосферния въздух	За населените места в районите на приоритетните зони, определени с плана, видно от представената по-горе, в т. 2.1.1, информация, основният проблем с качеството на атмосферния въздух е в резултат от увеличаване концентрациите на фини прахови частици, основно в резултат от битовото отопление през зимните месеци. Констатираните проблеми са във връзка с настоящия план дотолкова, доколкото реализацията на плана и в частност извършването на строителни работи, е възможно да доведе до временно, краткотрайно и незначително увеличаване на	Независимо от прилагането или не на проекта на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятър идентифицираните проблеми с КАВ в разглежданите райони на приоритетните зони, както и тези в районите с развит добив и производство на електрическа енергия от изкопаеми горива, ще продължат да съществуват, отчитайки факта, че същите се дължат основно на изгарянето на твърди горива за битови нужди през зимните месеци на годината.

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 284 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Компонент/ фактор на околната среда	Идентифицирани екологични проблеми с отношение към Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия	Развитие на идентифицираните екологични проблеми с отношение към Плана за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия без прилагането на същия
	праховите емисии локално, в районите на новоизграждащите се вятърни паркове и използваните транспортни маршрути. При правилно управление на строителните работи не се очаква влошаване на КАВ в разглежданите райони. От друга страна реализацията на плана ще доведе до увеличаване процента на възобновяемата енергия в енергийния микс на страната, като ще допринесе за намаляване на емитираните в атмосферата замърсители от изгарянето на изкопаеми горива, особено в районите на големите ТЕЦ.	Що се касае до възможността за подобряване на КАВ в районите на ТЕЦ, то нереализирането на плана би възпрепятствало увеличаването на процента възобновяема енергия в енергийния микс на страната, в резултат на което натоварването на атмосферата с емисии от изгарянето на изкопаеми горива ще продължи.
Повърхностни води и подземни води	По отношение количествените и качествени характеристики на повърхностните води в районите на приоритетните зони не се идентифицират екологични проблеми с отношение към проекта на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра.	Неприлагането на плана, предмет на настоящата оценка, няма да задълбочи или влоши съществуващи екологични проблеми по отношение на повърхностните води в разглежданите райони на приоритетните зони. Ще продължи да се наблюдава съществуващото и понастоящем базово състояние, като при прилагане на съществуващото почистване на генерираните потоци отпадъчни води, не се очаква влошаване състоянието на директно засегнати повърхностни водни обекти. Спазването на работна дисциплина и прилагането на най-добрите налични техники от операторите на ТЕЦ свеждат до минимум и рисковете по отношение количествените и качествени показатели на подземните води.
Геоложка среда	Съществуващите екологични проблеми свързани с геоложката среда се изразяват в проявление на физико-геоложки процеси като срутища, свлачища, пропадане, ерозия, абразия на бреговете. Някой от тези процеси може да се интензифицират в резултат от извършване на различни строителни дейности, включително изграждане на ветрогенератори.	Неприлагането на плана не се очаква да доведе до каквито и да е промени в геоложките характеристики на средата.

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 285 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Компонент/ фактор на околната среда	Идентифицирани екологични проблеми с отношение към Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия	Развитие на идентифицираните екологични проблеми с отношение към Плана за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия без прилагането на същия
Ландшафт	Съществуващите екологични проблеми свързани с ландшафта и имащи отношение към Плана се изразяват главно със степента на преобразуване на ландшафтите от природни или слабо повлияни в техногенни и респективно въздействието на новите техногенни ландшафтни структури върху околната среда.	Нереализирането на плана не се очаква да доведе до каквито и да е промени в ландшафтните характеристики на средата. Със или без реализиране на Плана, вятърни паркове могат да бъдат изградени в определените зони или извън тях. И без прилагане на Плана процесите на трансформиране на ландшафтите от природни в техногенни ще продължи със сегашните си темпове.
Земи и почви	Съществуващите екологични проблеми свързани с почвите и имащи отношение към Плана, се изразяват най-вече в загубата на плодородни почви в качеството им на невъзобновим природен ресурс, нарушаване структурата на почвения профил, почвено запечатване, отлагане на емисии на вредни вещества от горивни процеси, почвено замърсяване, засоляване, вкисляване и ерозия.	Без прилагане на Плана се запазва темпа на загуба на почви в резултат на всички видове строителни дейности в незасегнати терени. Запазва и темпа на загуба на почви в резултат на развитието на открити мини за добив на въглища за производство на електроенергия.
Културно-историческо наследство	Основните проблеми в областта на културното наследство в района са същите, както и за територията на цялата страна. Въпреки всички ограничителните режими за намеси в границите на недвижимите културни ценности, ставаме свидетели на нерагламентирано строителство в защитени територии, което довежда до обезличаване на териториите с концентрация на КИН. Безспорно най-застрашени от такива въздействия са археологическите културни ценности.	При спазване на действащото в страната законодателство в областта на опазване на културното наследство не се очаква реализацията на Плана да доведе до задълбочаването на съществуващи екологични проблеми в района, с отношение към КИН, като компонент на околната среда.
Биологично разнообразие	Строителството на вятърни паркове, пътища и кабелни трасета уврежда, унищожава и фрагментира природни местообитания и местообитания на видове. Изграждането на вятърни съоръжения в близост до или в рамките на местообитания на животински видове причинява безпокойство, което оказва съществено влияние върху физическото състояние и възможностите за преживяване и размножаване на много животински видове.	При неприлагане на плана ще продължи неориентираното пространствено развитие на ветроенергийния сектор. Пространственото насочване на инвестиционния интерес към предварително определени зони с по-нисък природозащитен конфликт има потенциал да редуцира натиска върху чувствителни местообитания и видове извън тях. При липса на плана и предвидените в него задължителни мерки за смекчаване,

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 286 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Компонент/ фактор на околната среда	Идентифицирани екологични проблеми с отношение към Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия	Развитие на идентифицираните екологични проблеми с отношение към Плана за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия без прилагането на същия
	Сред основните причинители на безпокойство са строителните дейности, свързани с изграждане и поддържане на инфраструктурата, изграждането и експлоатацията на ветроенергийни съоръжения, интензивният автомобилен и тежкотоварен трафик. Проучванията показват, че хищните птици са уязвими към ветрогенератори и съществува реална опасност за тях, особено по време на миграции. Тези видове често ползват пътищата с най-благоприятни ветрове и следователно са най-силно повлияни от строителство на вятърни паркове. Сблъсъкът с ветрогенератори представлява пряка заплаха за птиците, оказваща кумулативно въздействие заедно с другите фактори на смъртност по прелетния им път. Промяната на предназначението на земеделски земи, включително постоянни пасища и тревни съобщества, за нуждите на изграждането на вятърни паркове води до пряко унищожаване на тревни съобщества и свързаните с тях видове. Разораването е със силно отрицателно въздействие, а отстраняването на дървесна и храстова растителност води до трайно увреждане на места за размножаване, укритие и изхранване на видовете.	проектите в приоритетните зони ще продължават да се реализират без единни изисквания относно системи за ранно предупреждение, протоколи за спиране на турбини, акустични устройства за защита на прилепи и сезонни ограничения на строителството.
Материални активи	Не са идентифицирани екологични проблеми с отношение към „Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия“.	Нереализирането на Плана не се очаква да задълбочи и/или влоши, съществуващи екологични проблеми в района, с отношение към материалните активи.
Здравно-хигиенни аспекти	Основните идентифицирани проблеми, свързани със здравно-хигиенните аспекти на околната среда, са без отношение към ППЗ. Същите са свързани основно с демографските процеси и състаряването на населението.	Неприлагането на плана не е в пряка връзка с проблемите в сферата на здравно-хигиенните условия на средата, като тяхното задълбочаване за в бъдеще няма да се повлияе от реализирането или не на ППЗ.
Отпадъци	По отношение фактор отпадъци не се констатира екологични проблеми, които да имат отношение към ППЗ.	Не се очаква нереализирането на плана да влоши и/или задълбочи съществуващи екологични проблеми в райони,

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 287 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Компонент/ фактор на околната среда	Идентифицирани екологични проблеми с отношение към Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия	Развитие на идентифицираните екологични проблеми с отношение към Плана за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия без прилагането на същия
		с отношение и връзка към същия.
Опасни химични вещества	Не се идентифицират екологични проблеми по отношение опасните химични вещества и смеси, които да са във връзка с ППЗ.	Нереализирането на плана няма да повлияе върху развитието на съществуващи екологични проблеми в района, имащи отношение към опасните химични вещества и риска от големи аварии, породен от тяхното съхранение и използване.
Вредни физични фактори	Основните проблеми, свързани с вредните физични фактори, са сведени основно до идентифицираните наднормени шумови нива в райони, подложени на интензивен автомобилен трафик. Тези проблеми не са относими към конкретните територии от ППЗ предвид и при спазване на изискванията на чл. 141 от Наредба № 14 от 15 юни 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия.	Неприлагането на плана няма да доведе до влошаване или задълбочаване на съществуващи екологични проблеми, имащи отношение към характеристиката на средата що се касае до вредните физични фактори – шум, вибрации и електромагнитни лъчения.

5 ЦЕЛИ НА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ПЛАНА, И НАЧИНЪТ ПО КОЙТО ТЕЗИ ЦЕЛИ И ВСИЧКИ ЕКОЛОГИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ СА ВЗЕТИ ПОД ВНИМАНИЕ ПО ВРЕМЕ НА ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАНА

В таблицата по-долу са изброени целите по опазване на околната среда, залегнали в различни програми, планове и стратегии, които са действащи към момента на разработване на настоящия доклад имаци отношение към прилагането на „Проект на План за определяне на приоритетни зони (ППЗ, Плана, Планът) за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия“, , както на национално, така и на международно ниво. **За оценка на връзката им с предвижданията на Проект на ППЗ за използвани следните символи:**

+ - положителна

- - отрицателна и

0 – нулева (няма връзка)

Таблица 52. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана, и начинът по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на плана

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
На европейско равнище		
Парижко споразумение за ограничаване на глобалното затопляне		
Парижкото споразумение, в стремежа си да засили глобалния отговор на заплахата от изменението на климата, в контекста на устойчивото развитие и усилията за премахване на бедността, има за цел да: (а) задържи повишаването на средната глобална температура значително под 2°C над прединдустриалните равнища и да положи усилия за ограничаване на повишаването на температурата до 1,5°C над прединдустриалните равнища, като признава, че това би намалило значително рисковете и въздействията от изменението на климата; (б) увеличи способността за адаптация към неблагоприятните въздействия от изменението на климата и насърчи устойчивостта към климата и развитието с ниски емисии на парникови газове, по начин, който не застрашава производството на храни; (с) насочи финансовите потоци към развитие с ниски емисии на парникови газове и устойчивост към климата.	+ + +	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции - Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажменти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г. - Стимулиране на инвестиции в секторите на чистата енергия - Изграждане на ВЯЕЦ без да се нарушава състоянието на околната среда - Увеличаване на дела на местното производство от ВЕИ <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Експлоатация при гарантиране на високо ниво на защита на околната среда - Проследяване ефективността на мерките и въздействията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 290 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
<i>Европейски зелен пакт</i>		
• Повишаване на амбициите на ЕС в областта на климата за 2030 г. и 2050 г. • Снабдяване с чиста, достъпна и сигурна енергия • Опазване и възстановяване на екосистемите и биологичното разнообразие	+ + +	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Подобряване на енергийната сигурност и независимост на страната, чрез увеличаване на дела на местното производство от възобновяеми източници и намаляване на зависимостта от вносни енергоносители - Намаляване на емисиите на парникови газове и повишаване на дела на възобновяемите енергийни източници в енергийния микс на страната - Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г. - Гарантиране на социална и екологична отговорност, като се осигурят условия за обществен диалог, оценка на кумулативните въздействия и справедлив енергиен преход за всички региони. - Изключване на Натура 2000, миграционни пътища, чувствителни територии - Прилагане на смекчаващи мерки по време на планиране и изграждане в т.ч. мерки за защита на птици и прилепи, мониторинг

[illegible]

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 292 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
поне показват положителна тенденция; • обръщане на тенденцията на спад на опрашващите насекоми; • намаляване на риска от и използването на химически пестициди с 50 % и намаляване на използването на по-опасни пестициди с 50 %; • управление на най-малко 25 % от земеделските земи съгласно биологичното земеделие и значително повишаване на приемането на агроекологични практики; • отстраняване на значителни площи от замърсени почвени обекти; • засаждане на 3 милиарда дървета за биологично разнообразие в съответствие с екологичните принципи; • възстановяване на поне 25 000 km свободно течащи реки; • намаляване с 50 % броя на видовете от „червения списък“, застрашени от инвазивни чужди видове; • намаляване на загубите на хранителни вещества от торове с 50 %, което води до намаляване на употребата на торове с най-малко 20 %; • подпомагане на градовете с повече от 20 000 жители да изготвят амбициозни планове за градско озеленяване до края на 2021 г.; 1. <u>Даване на възможност за трансформационни промени</u> За да гарантират изпълнението на ангажиментите и да насърчат трансформационните промени, Комисията и държавите от ЕС ще направят следното. • Ще определят нова рамка на ЕС за управление на биологичното разнообразие със задължения за изпълнение и етапи, за да се гарантира отчетност и съвместна отговорност от всички участници в изпълнението на ангажиментите в областта на биологичното разнообразие. Освен това рамката ще засили ангажираността на заинтересованите страни и прозрачното и основаното на участие управление. Тя ще включва механизъм за	0	отрицателните въздействия върху околната среда; - За единични ветрогенератори да се планират устройства за сигнализиране на турбините с мигащи светлини с дълги интервали между две последователни светлини. - За група от два или повече ветрогенератори да се планира инсталиране на Aircraft Detection Lighting System (ADLS), представляваща техническо решение за управление на авиационното сигнално осветление на вятърни турбини, при което светлините се активират само при установяване на приближаващи летящи обекти в определен въздушен обхват. Целта на мярката е да се ограничи светлинното замърсяване, както и да се ограничи въздействието върху прилепи, нощни и мигриращи птици видове птици. - За група от два или повече ветрогенератори да се планира инсталиране на ефективна система за ранно предупреждение, с цел избягване на риска от сблъсък на птици и прилепи или да се планира включването им в интегрирана такава. Системата трябва да разполага с функционалност за временно спиране на турбини („shutdown on demand“) при наличие на чувствителни видове или ята в рискова близост. Системата трябва да включва ясни, предварително дефинирани протоколи за спиране, базирани на вид, численост, поведение и метеорологични условия. - Да се планира инсталиране на системи за защита на прилепите, които излъчват акустични ултразвукови сигнали за възпиране, за да отстранят прилепите от зоната на ротора. - Да се планира инсталиране на устройства против сблъсък по новите въздушните електропроводи, необходими за включване на ветрогенераторите към основните мрежи или на етап планиране да се предвиди подземно полагане на кабелните трасета. - Всички нови надземни електропроводи следва да бъдат

<i>Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ</i>	<i>Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ</i>	<i>Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ</i>
мониторинг и преразглеждане с ясен набор от договорени показатели, за да се даде възможност за редовна оценка на напредъка и да се посочат коригиращи действия, ако е необходимо. Комисията ще направи оценка на подхода през 2023 г. и ще прецени дали е необходима правно обвързваща структура за управление. • Ще засилят изпълнението и прилагането на законодателството на ЕС в областта на околната среда. • Ще използват подход, основан на участието на цялото общество, към опазването на биологичното разнообразие, ангажиране на бизнеса, мобилизиране на частно и публично финансиране на национално ниво и на равнището на ЕС, насочване на инвестициите към екологично възстановяване и внедряване на природосъобразни решения, и укрепване на знанията, образованието и уменията за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие. 2. <u>Амбициозна глобална програма за биологичното разнообразие</u> ЕС ще даде своя принос за тази програма, като се ангажира да: • работи с партньори, които споделят същите ценности, в коалиция на високо ниво за биологичното разнообразие и да дава пример за амбициозна глобална рамка за биологичното разнообразие след 2020 г.; • използва външни действия за насърчаване на опазването и възстановяването на биологичното разнообразие, по-специално във връзка с международното управление на океаните, търговията, международното сътрудничество, политиката на съседство и мобилизирането на ресурси.	0	проектирани и изпълнени с безопасни за птиците конструкции и/или изолирани конзоли с цел предотвратяване на токови удари. - Да се извърши обследване на съществуващите стълбове, към които ще се присъедини обекта, като при установяване на опасни такива да се извърши допълнително изолиране на проводящите елементи. - Изграждането на обектите за производство на енергия от вятърна енергия задължително следва да се осъществи извън чувствителния период по отношение на размножителния сезон и миграцията за птици и прилепи, а именно февруари – май. <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложили в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Да се поддържа площ с ниска растителност в радиус от 200 метра около всеки ветрогенератор. - Да се извършва мониторинг на ефективността на приложените мерки за смекчаване и отчитане на сблъсъчната смъртност. В зависимост от резултатите да се извършва периодична актуализация на мерките, след съгласуване с Регионалните инспекции по околната среда и водите, като се вземат предвид и натрупаният опит и новите научни знания в областта. - Да се извършва централизирано документиране на всички спирания, наблюдения и инциденти, които да се докладват регулярно на Регионалните инспекции по околната среда и водите и да са публично достъпни. Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 294 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
На национално равнище		
Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата		
• Измерение „Декарбонизация“ ○ Емисии поглъщане на парникови газове: i) Елементите, посочени в член 4, буква а), точка 1 - Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие към нея, приета с решение на Министерския съвет през 2019 г. ii) Ако е приложимо, други национални общи и конкретни цели, които са в съответствие с Парижкото споразумение и съществуващите дългосрочни стратегии. Ако е приложимо с оглед принос към цялостния ангажимент на Съюза за намаляване на емисиите на парникови газове, други общи и конкретни цели, включително секторни цели и цели за адаптиране към изменението на климата, ако има такива - Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Република България ○ Енергия от възобновяеми източници iii) Елементите, посочени в член 4, буква а), точка 1 – Националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници, която Република България определя до 2030 г. е 34.48%. iv) Ако е приложимо, други национални общи и конкретни цели, които са в съответствие с Парижкото споразумение и съществуващите дългосрочни стратегии. Ако е приложимо с оглед принос към цялостния ангажимент на Съюза за намаляване на емисиите на парникови газове, други общи и конкретни цели,	+	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятър. - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Оптимизация на процесите по пространствено и енергийно планиране, чрез използване на съвременни аналитични инструменти, географски информационни системи (ГИС) и актуални пространствени бази данни. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Подобряване на енергийната сигурност и независимост на страната, чрез увеличаване на дела на местното производство от възобновяеми източници и намаляване на зависимостта от вносни енергоносители. - Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 295 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
включително секторни цели и цели за адаптиране към изменението на климата, ако има такива - Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Република България - За постигане на националната цел за дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия до 2030 г. (34.48%) е прогнозирано следното разпределение по сектори: 55.51% дял на енергията от ВИ в сектор електрическа енергия; 43.66% дял на енергията от ВИ в сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане; 29.66% дял на енергията от ВИ в сектор транспорт. в) Прогнозни криви по технологии за възобновяема енергия, които дадена държава членка предвижда да използва, за да постигне общите и секторните криви за енергия от възобновяеми източници за периода 2020 – 2030 г., включително очакваното общо брутно крайно потребление на енергия за всяка технология и сектор в млн. т.н.е., както и общи планирани инсталирани мощности (разделени на нови мощности и увеличение на мощността на съществуващи инсталации) за всяка технология в MW - През 2030 г. се очаква увеличение с 6 770 MW на инсталираните мощности на електрическите централи, използващи енергия от ВИ спрямо 2022 г. Този ръст е съпроводен с увеличение на инсталираните мощности при фотоволтаичните електрически централи (ФЕЦ) с 4 626 MW и при вятърните електрически централи, разположени на сушата (ВтЕЦ) с 1 281 MW. След 2025 г. се очаква ролята на вятърната енергия в производството на електрическа енергия от ВИ да придобива все по-голямо значение, като се очаква дялът на електрическата енергия от ВтЕЦ на сушата в производството на електрическа енергия да достигне 12.8% през 2025 г. и 21.4% през 2030 г. - Измерение „Енергийна ефективност“ - Измерение „Енергийна сигурност“	0 0 +	съответствие с националните ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г. - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВятЕЦ в приоритетните зони:</u> - Прилагане на облекчени разрешителни режими в съответствие с чл. 5, ал. 8 и ал.9 от ЗЕВИ; - Ускорен процес при инвестиционното проектиране и разрешаване на строителството Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 296 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
- Измерение „Вътрешен енергиен пазар“ - Междусистемна електроенергийна свързаност - Енергийна инфраструктура - Интеграция на пазара		
Националният план за възстановяване и устойчивост на Република България		
Столб: Зелена България Компонент: Нисковъглеродна икономика <u>Основна цел:</u> намаляването на въглеродния отпечатък и енергийната интензивност на икономиката и спомагането на зеления преход посредством предприемането на мерки за повишаване на енергийната ефективност на жилищните, публичните и бизнес сгради, <u>както и чрез насърчаване на производството на енергия от възобновяеми източници.</u> <u>Реформа 6:</u> Стимулиране на производството на електроенергия от ВЕИ - Целта на тази реформа е намаляване на административната тежест за инвестициите от възобновяеми източници по отношение на инсталирането, свързването и експлоатацията на мощностите.	+ +	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Оптимизация на процесите по пространствено и енергийно планиране, чрез използване на съвременни аналитични инструменти, географски информационни системи (ГИС) и актуални пространствени бази данни. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажменти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г. <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Прилагане на облекчени разрешителни режими в съответствие с чл. 5, ал. 8 и ал.9 от ЗЕВИ; - Ускорен процес при инвестиционното проектиране и разрешаване на строителството

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 297 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
Национална програма за развитие „България 2030“		
Ос на развитие 2. Зелена и устойчива България: • П4. Кръгова и нисковъглеродна икономика ○ <i>Подприоритет 4.2 Преход към нисковъглеродна икономика</i> - 4.2.в Декарбонизация на регионите - 4.2.д Електроенергийна инфраструктура и енергийна сигурност	+	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Оптимизация на процесите по пространствено и енергийно планиране, чрез използване на съвременни аналитични инструменти, географски информационни системи (ГИС) и актуални пространствени бази данни. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Подобряване на енергийната сигурност и независимост на страната, чрез увеличаване на дела на местното производство от възобновяеми източници и намаляване на зависимостта от вносни енергоносители - Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажменти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г. - Гарантиране на социална и екологична отговорност, като се осигурят условия за обществен диалог, оценка на кумулативните

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 298 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		въздействия и справедлив енергиен преход за всички региони <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
План за развитие на преносната електрическа мрежа на България за периода 2026 – 2035 г. на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД		
Десетгодишният план за развитие на електропреносната мрежа на България за периода 2026 – 2035 г. съдържа следните ключови елементи съотносими към проекта на ППЗ: • анализ на потреблението на електрическа енергия в електроенергийната система (ЕЕС) на България и прогноза за развитие на електрическите товари до 2034 г.; • анализ на производствените мощности в ЕЕС на България, включително от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ); • развитието на преносната електрическа мрежа 400 kV, 220 kV и 110 kV на ЕЕС на България с цел да се създадат необходимите технически условия за: ○ сигурно и качествено доставяне на произведената електрическа енергия до всички възли на електропреносната мрежа; ○ устойчива работа на ЕЕС и развитие на производствените мощности в страната;	0 0 +	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Оптимизация на процесите по пространствено и енергийно планиране, чрез използване на съвременни аналитични инструменти, географски информационни системи (ГИС) и актуални пространствени бази данни. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии.

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 299 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		- Подобряване на енергийната сигурност и независимост на страната, чрез увеличаване на дела на местното производство от възобновяеми източници и намаляване на зависимостта от вносни енергоносители <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията - Технически решения за развитие на електропреносната мрежа и реконструкция на съществуващи елементи от нея. Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050 г. на Република България		
• Климатична неутралност до 2050 г. – стратегията е насочена към постигане на нулеви нетни емисии на парникови газове. • Намаляване на емисиите на парникови газове – чрез стратегически мерки в различни сектори. • <u>Оптимизиране на енергийното потребление – подобряване на енергийната ефективност и преход към възобновяеми енергийни източници (ВЕИ).</u>	0 + +	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 300 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		зелените технологии. - Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г. <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
Пътна карта за климатичната неутралност на Република България		
• Постигането на климатична неутралност на българската икономика до 2050 г. • Устойчивото преминаване към нисковъглеродна енергетика • Ускорено развитие по екологично устойчив начин на нови ВЕИ мощности, използвайки възможностите на зоните за приоритетно изграждане • До 20230г.: Инсталирани ВЕИ (7500 MW), офшорни ВЯЕЦ и системи за съхранение (1600 MW)	+ + + +	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 301 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г. <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.		
• Генерални стратегически цели ○ Приобщаване и интегриране на адаптирането към изменението на климата - Това включва укрепване на политиката и правната рамка за адаптиране и включването на съображенията за адаптация в съществуващите национални и секторни планове и програми.	0 +	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
○ Изграждане на устойчивост към изменението на климата. Това включва подобро управление на инфраструктурата и активите и защита на природния капитал, което обхваща инфраструктурата на водните системи, инфраструктурата за доставка на енергия и опазването и подобряването на екосистемните услуги, включително тези, предоставяни от горските ресурси. ● Стратегически цели за сектор „Енергетика“: ○ Включване на съображенията за промяна на климата в политиките, плановете и финансовите механизми в енергийния сектор ○ Включване на устойчивостта към климатичните промени в проектирането и инженеринга ○ Увеличаване устойчивостта на енергийните доставки	0 + +	предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Подобряване на енергийната сигурност и независимост на страната, чрез увеличаване на дела на местното производство от възобновяеми източници и намаляване на зависимостта от вносни енергоносители - Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г. <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВяЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
<i>Стратегия за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2022 - 2027 г.</i>		
• СЦ1 Зелена и конкурентоспособна икономика	0	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Подобряване на енергийната сигурност и независимост на страната, чрез увеличаване на дела на местното производство от възобновяеми източници и намаляване на зависимостта от вносни енергоносители <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 304 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
Актуализирана Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 - 2030 г.		
• Основна цел: Подобряване на съответствието с пределно допустимите стойности (ПДС) на ЕС за качество на въздуха и постигане на ангажиментите за намаляване на емисиите (АНЕ) според изискванията на Директивата за националните тавани на емисиите, допълнени от няколко инициативи на европейско и национално ниво. ○ <i>Дългосрочната цел на ЕС за постигане на нива на КАВ в съответствие с насоките за КАВ, публикувани от Световната здравна организация;</i> ○ <i>Целите на ЕС в областта на биологичното разнообразие и екосистемите в съответствие със Седмата програма за действие в областта на околната среда;</i> ○ <i>По-добро взаимодействие между политиката на ЕС по отношение на КАВ и други политики на ЕС, по-специално политиките в областта на климата и енергетиката</i>	0 0 0 0	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВяЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Смекчаващи мерки при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, за да се избегнат или, когато това не е възможно, значително да се намалят отрицателните въздействия върху околната среда <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВяЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 305 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
Стратегия за биологичното разнообразие в Република България		
• Национална цел 1: Постигане на пълно прилагане на Директивата за птиците и Директивата за местообитанията. • Национална цел 2: Осигуряване на опазването, съхраняването и развитието на мрежата от защитени територии и биосферни паркове • Национална цел 3: Опазване и подобряване на състоянието на биологичното разнообразие на територията на цялата Страна • Национална цел 5: Опазване на водите, възстановяване на влажните зони, поддържане на структурата и функциите на водните екосистеми и съхранение на биологичното разнообразие в тях	0 + 0 0	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Сметчаващи мерки при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, за да се избегнат или, когато това не е възможно, значително да се намалят отрицателните въздействия върху околната среда - Ефективните сметчаващи мерки при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, за да се избегнат или, когато това не е възможно, значително да се намалят отрицателните въздействия върху околната среда

<i>Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ</i>	<i>Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ</i>	<i>Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ</i>
		- За единични ветрогенератори да се планират устройства за сигнализиране на турбините с мигащи светлини с дълги интервали между две последователни светлини. - За група от два или повече ветрогенератори да се планира инсталиране на Aircraft Detection Lighting System (ADLS), представляваща техническо решение за управление на авиационното сигнално осветление на вятърни турбини, при което светлините се активират само при установяване на приближаващи летящи обекти в определен въздушен обхват. Целта на мярката е да се ограничи светлинното замърсяване, както и да се ограничи въздействието върху прилепи, нощни и мигриращи птици видове птици. - За група от два или повече ветрогенератори да се планира инсталиране на ефективна система за ранно предупреждение, с цел избягване на риска от сблъсък на птици и прилепи или да се планира включването им в интегрирана такава. Системата трябва да разполага с функционалност за временно спиране на турбини („shutdown on demand“) при наличие на чувствителни видове или ята в рискова близост. Системата трябва да включва ясни, предварително дефинирани протоколи за спиране, базирани на вид, численост, поведение и метеорологични условия. - Да се планира инсталиране на системи за защита на прилепите, които излъчват акустични ултразвукови сигнали за възпиране, за да отстранят прилепите от зоната на ротора. - Да се планира инсталиране на устройства против сблъсък по новите въздушните електропроводи, необходими за включване на ветрогенераторите към основните мрежи или на етап планиране да се предвиди подземно полагане на кабелните трасета. - Всички нови надземни електропроводи следва да бъдат проектирани и изпълнени с безопасни за птиците конструкции

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		и/или изолирани конзоли с цел предотвратяване на токови удари. - Да се извърши обследване на съществуващите стълбове, към които ще се присъедини обекта, като при установяване на опасни такива да се извърши допълнително изолиране на проводящите елементи. - Изграждането на обектите за производство на енергия от вятърна енергия задължително следва да се осъществи извън чувствителния период по отношение на размножителния сезон и миграцията за птици и прилепи, а именно февруари – май. <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Да се поддържа площ с ниска растителност в радиус от 200 метра около всеки ветрогенератор. - Да се извършва мониторинг на ефективността на приложените мерки за смекчаване и отчитане на сблъсъчната смъртност. В зависимост от резултатите да се извършва периодична актуализация на мерките, след съгласуване с Регионалните инспекции по околната среда и водите, като се вземат предвид и натрупаният опит и новите научни знания в областта. - Да се извършва централизирано документиране на всички спирания, наблюдения и инциденти, които да се докладват регулярно на Регионалните инспекции по околната среда и водите и да са публично достъпни. Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		съответната цел: Няма такива цели
Национален план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г.		
• Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване • Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци • Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други	0 0 0	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии - Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация.

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 309 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		- Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030 г.		
• Генерална цел: Устойчиво ползване на почвите, осигуряващо съхраняване функциите на почвата, висока продуктивност, поддържане на екосистемната цялост, а където е необходимо, предотвратяване на вредното въздействие върху почвите. • Приоритет 1: Подобряване на административния капацитет, правните инструменти по прилагане на екологичното законодателство и информационната обезпеченост с цел устойчиво управление на почвите. • Приоритет 2: Предотвратяване възникване на деградационни процеси, възстановяване и съхраняване функциите на почвите • Приоритет 3: Устойчиво управление на почвите като природен ресурс и екологосъобразно земеползване • Приоритет 4: Ангажиране на обществеността в процесите по управление, устойчиво ползване и опазване на почвите	0 0 0 0 0	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии - Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г. <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложили в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
Рамка за приоритетни действия за Натура 2000 в България за Многогодишната финансова рамка за периода 2021-2027 г.		
- Запазване или възстановяване на благоприятен природозащитен статус на естествените местообитания и видовете от интерес за ЕС - Определяне на необходимите консервационни мерки, които при необходимост включват подходящи планове за управление - Определяне на подходящи мерки от правно, административно и договорно естество, които да отговарят на екологичните изисквания на типовете естествени местообитания - Постигане на консервационните цели на равнището на защитената зона за съответните видове и типове местообитания - Осигуряване на всеобхватен преглед на необходимите мерки за изграждането на мрежата „Натура 2000“	+ 0 0 0 +	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятър - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции - Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажменти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г. - Да се планира инсталиране на устройства против сблъсък по новите въздушните електропроводи, необходими за включване на

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		ветрогенераторите към основните мрежи или на етап планиране да се предвиди подземно полагане на кабелните трасета. - Всички нови надземни електропроводи следва да бъдат проектирани и изпълнени с безопасни за птиците конструкции и/или изолирани конзоли с цел предотвратяване на токови удари - За група от два или повече ветрогенератори да се планира инсталиране на Aircraft Detection Lighting System (ADLS) - Да се планира инсталиране на системи за защита на прилепите, които излъчват акустични ултразвукови сигнали за възпиране, за да отстранят прилепите от зоната на ротора - За единични ветрогенератори да се планират устройства за сигнализиране на турбините с мигащи светлини с дълги интервали между две последователни светлини <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията - Да се поддържа площ с ниска растителност в радиус от 200 метра около всеки ветрогенератор. - Да се извършва мониторинг на ефективността на приложените мерки за смекчаване и отчитане на сблъсъчната смъртност. В зависимост от резултатите да се извършва периодична актуализация на мерките, след съгласуване с Регионалните инспекции по околната среда и водите, като се вземат предвид и натрупаният опит и новите научни знания в областта.

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 312 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		- Да се извършва централизирано документиране на всички спирания, наблюдения и инциденти, които да се докладват регулярно на Регионалните инспекции по околната среда и водите и да са публично достъпни Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
Морска стратегия на Р. България 2022-2027 г.		
• Постигане и поддържане на „добро състояние” на морската околна среда. • Защита и съхраняване на морската околна среда, предотвратяване на нейното влошаване или, когато е практически възможно, възстановяване на морските екосистеми в територии, които са били неблагоприятно засегнати. • Предотвратяване и намаляване на въвеждането и освобождаването на вещества от антропогенен произход в околната среда с цел поетапно премахване на замърсяването и гарантиране липсата на съществено въздействие или опасност за човешкото здраве, биологичното разнообразие на морските екосистеми и законосъобразното използване на морето.	0 0 0	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Сметчаващи мерки при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, за да се избегнат или, когато това не е възможно, значително да се намалят отрицателните въздействия върху околната среда <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните</u>

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 313 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		<u>зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложиени в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
На регионално ниво		
Интегрирана териториална стратегия за развитие – Северозападен регион		
• Стратегически приоритет: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата ○ Специфична цел 3.2. Устойчива околна среда - Цел 3.2.2. Енергийна инфраструктура и ефективност	0	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии.

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 314 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		- Сметчаващи мерки при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, за да се избегнат или, когато това не е възможно, значително да се намалят отрицателните въздействия върху околната среда <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
Интегрирана териториална стратегия за развитие – Южен централен регион		
• Стратегически приоритет 2: Подобряване на социалната и екологичната среда ○ Специфична цел 2.2. Изграждане на екологосъобразна инфраструктура. Ориентиране към по-зелена, нисковъглеродна икономика	0	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 315 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ	Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ	Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ
		обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Сметчаващи мерки при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, за да се избегнат или, когато това не е възможно, значително да се намалят отрицателните въздействия върху околната среда <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели
Интегрирана териториална стратегия за развитие – Северен централен регион		
• Стратегически приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност	0	Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, допринасят за постигането на съответната цел: <u>Мерки, касаещи бъдещо изграждане на ВЯЕЦ в приоритетните зони:</u> - Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 316 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

<i>Стратегически документи и цели за опазване на околната среда, имащи отношение към Проекта на ППЗ</i>	<i>Оценка на връзката на целите с предвижданията на Проекта на ППЗ</i>	<i>Начин, по който целите и съответните екологични съображения са взети предвид при изготвянето на Проекта на ППЗ</i>
		инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра - Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции. - Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии. - Сметчаващи мерки при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, за да се избегнат или, когато това не е възможно, значително да се намалят отрицателните въздействия върху околната среда <u>Мерки, касаещи бъдеща експлоатация на Вятрени ЕЦ в приоритетните зони:</u> - Осигуряване на непрекъсваемост на работата на системите и устройствата предвидени и изградени във връзка с изпълнението на мерките заложи в етапа на планиране и изграждане, в съответствие с техническите им параметри и изисквания за правилна експлоатация. - Планирано развитие на електропреносната мрежа и съоръженията за съхранение на енергията Цели на проекта на ППЗ, които, посредством съответните мерки за изпълнение, могат да създадат риск за постигането на съответната цел: Няма такива цели

6 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Както е представено в детайли в т. 1.1 по-горе, то предвижданията на „Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятър“, се свеждат най-общо до създаване на интегрирана рамка за пространствено и стратегическо планиране, която да подпомогне постигането на националните и европейските цели за енергийна трансформация, намаляване на емисиите на парникови газове и повишаване на дела на възобновяемите енергийни източници в енергийния микс на страната.

Чрез плана се определят зоните, в които производството на електрическа енергия от вятърни централи не се очаква да има значително въздействие върху околната среда с оглед постигане на националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в съответствие с планираните инсталирани мощности за производство на електрическа енергия от вятърни централи в ИНПЕК и в които реализирането на вятърни паркове ще се счита за ускорена процедура.

Въз основа на направения анализ на базовите условия на средата и отчитайки спецификите и предвижданията на плана, по-долу в настоящата точка е направена оценка на очакваните въздействия върху компонентите и факторите на околната среда, като е използвана описаната в т. 8 методика. В допълнение оценката е базирана на приоритетни зони с приложено нормативното изискване, произлизащо от Наредба № 14 от 15 юни 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 53 от 2005 г. изм., бр. 73), съгласно чл.141, ал.1 от която отстоянието от регулацията на населени места трябва да е не по-малко от 500 m.

Оценката на очакваното кумулативно въздействие е базирана основно на получена информация от съответните РИОСВ за процедири на тяхна територия вятърни паркове. Кумулативната оценка или още кумулативният потенциал е определен експертно, интегрирайки вероятни други натиски и чувствителността на засегнатите рецептори. По данни от РИОСВ до април 2025 г. към настоящия момент са съгласувани над 850 бр. инвестиционни предложения за ветрогенераторни паркове с обща мощност над 56000 MW. От съгласуваните ветрогенератори повече от 400 бр. са в границите на защитени зони. В процес на съгласуване са над 100 ветрогенераторни парка с мощност повече от 5500 MW, от които повече от 120 бр. са в границите на защитени зони.

Последващо, в ДЕО, са заложили и конкретни смекчаващи мерки, целящи недопускане, а при невъзможност – смекчаване, на идентифицираните въздействия.

6.1 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КЛИМАТА И АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

6.1.1 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КЛИМАТИЧНИТЕ ИЗМЕНЕНИЯ И АДАПТАЦИЯТА КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ

Реализацията на проекти по плана, най-вече свързани с извършването на строително-монтажни работи и поддържащи и ремонтни такива по време на експлоатацията, ще доведе до отделяне в атмосферата на парникови газове от работата на строително-монтажната техника. Предвид очаквания обем на строителните работи общото количество генерирани парникови газове

се очаква да е незначително и с пространствен мащаб, който е с подмрежов ефект за пространствените мащаби на изменение на климата. Следователно, в резултат от генерирането на парникови газове в хода на прилагане на проекта на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна няма да има изменение в режима и пространственото разпределение на стойностите на климатичните елементи в разглежданите райони на приоритетните зони и не се очаква въздействие върху климата.

Прилагането на плана има пряко отношение към смекчаването на климатичните промени, с изключително ниска значимост, клоняща към липса на такава, при отделни малки проекти по плана, до изключително висока значимост в кумулативен аспект с другите одобрени и в процес на одобряване проекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници. Прякото въздействие на плана в неговата цялост може да се оцени като такова с голяма вероятност от проява, положително, с обхват в международен аспект и в известна степен дългосрочно, обратимо и със средна интензивност, може да се наблюдава предвид приноса на отделните проекти към цялостното намаляване процента на произведената от конвенционални горива енергия в енергийния микс на страната, с висока значимост в кумулативен аспект, и намаляване обемите на генерираните парникови газове в атмосферата.

Що се касае до адаптацията към климатичните промени, то урегулираното застрояване на имотите при проектиране, съобразено с наблюдаваните и очаквани тенденции в климатичните промени, както и организиране средата на бъдещите вятърни паркове, ще окажат положителен ефект върху адаптационните процеси, който може да се оцени като локален, само за териториите на приоритетните зони и конкретните проекти, постоянен, необратим и вторичен, както и такъв с ниска интензивност.

Обобщена оценка на очакваните въздействия върху климата, смекчаване на климатичните промени и адаптация към същите, е даден в Таблица 53 по-долу.

Таблица 53. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху климата, климатичните промени и адаптацията към климатичните промени в резултат от реализирането на Планът за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия

Въздействие/последствие	Вероятност за поява на въздействие		Вид на въздействието		Машаб/обхват на въздействията		Продължителност на въздействията		Обратимост на въздействията		Характер на въздействията		Кумулативност		Интензивност на въздействията	
	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**
Промени в климата на локално, регионално, национално или трансгранично ниво от дейностите по строителство и поддръжка на индивидуалните проекти по плана	Не се очаква	Не се очаква	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Смекчаване изменението на климата	n/a	++	n/a	+	n/a	***	n/a	◊	n/a	↔	n/a	I	n/a	Y	n/a	MPI
Адаптация към климатичните промени	n/a	++	n/a	+	n/a	•	n/a	◊	n/a	0	n/a	II	n/a	N	n/a	LPI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.1.2 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

В резултат от реализирането на „Проект на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятър“ се очакват отрицателни въздействия, свързани с генерирането в атмосферния въздух на прахови и газови емисии, които ще са в резултат от изграждането на новопредвидени обекти в границите на приоритетните зони, както и от последващата им експлоатация и най-вече дейностите по поддръжка и ремонт на вятърните генератори и съпътстващата ги инфраструктура.

Изпълнението на плана в цялост води до положително въздействие върху КАВ в районите, понастоящем със значителен принос на емитирани в атмосферата вредни вещества от добива и преработката на конвенционални горива.

В процеса на реализация на конкретни предвиждания в границите на приоритетните зони, вкл. и при спазване на плана, въздействията върху КАВ в засегнатите райони ще са основно отрицателни, с голяма вероятност да се проявят, локални, краткосрочни, обратими и първични. Налице е риск от кумулативност с други, реализиращи се в близост в този момент инвестиции. Оценяват се като въздействия с ниска до средна интензивност, отчитайки чувствителността на засегнатите рецептори – от средна до силна в зависимост от КАВ на заобикалящата бъдещите вятърни паркове среда. Незначителни отрицателни въздействия е възможно да се наблюдават и в периода на експлоатация на конкретни инвестиции, реализирани при спазване предвижданията на плана и явяващи се източници на емисии в атмосферата поради поддръжката на съответните вятърни паркове. Вероятността за проява на същите е значително по-малка и не се очаква да доведат до влошаване на компонентите и факторите на околната среда в районите на разглежданите приоритетни зони.

Прилагането на плана в неговата цялост ще има положително въздействие върху КАВ, което ще се прояви с голяма вероятност и ще въздейства постоянно вкл. и на национално ниво. Очакваното въздействие ще е вторично или още индиректно и е свързано с намаляване на процента произведена електрическа енергия от изкопаеми горива в енергийния микс на страната, в резултат на което се ограничават емитираните в атмосферата замърсители от добива и изгарянето им. Въздействието е обратимо и се оценява със средна интензивност. Възможна е проява на кумулация, предвид прилагането на конкретния проект в едно с други проекти за производство на енергия от възобновяеми източници.

Обобщена прогнозна оценка на очакваните въздействия върху КАВ в районите с натоварване на атмосферата с емисии от добив и изгаряне на изкопаеми горива, в резултат от реализацията на плана е дадена в Таблица 54 по-долу.

Таблица 54. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху КАВ в районите на приоритетните зони и развит добив на изкопаеми горива и производство на електрическа енергия от конвенционални горива в резултат от реализацията на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятър

Въздействие/последствие	Вероятност за поява на въздействие		Вид на въздействието		Масщаб/обхват на въздействията		Продължителност на въздействията		Обратимост на въздействията		Характер на въздействията		Кумулативност		Интензивност на въздействията	
	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**
Прахови и газови емисии от площни и линейни източници	++	+	-	-	•	•	>	>>>	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Намаляване емисиите в атмосферата от добива и изгарянето на конвенционални горива в следствие ограничаване производството на електрическа енергия от конвенционални горива	n/a	++	n/a	+	n/a	•••	n/a	<	n/a	↔	n/a	II	n/a	Y	n/a	MPI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.2 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ПОВЪРХНОСТНИТЕ И ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

6.2.1 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ

Строително-монтажните работи за реализацията на конкретни инвестиции по плана не се очаква да окажат значително отрицателно въздействие върху повърхностните води при спазване на нормативната уредба в областта на управлението на водите. Възможни са временни, отрицателни, локални и обратими въздействия върху водната среда, дължащи се на реализацията на конкретни проекти с намеса във водната среда, водещи до повишена мътност на водата – напр. пресичане на водни обекти от обслужваща конкретни вятърни паркове линейна инфраструктура, в т. ч. пътища и високоволтови линии, както и свързващи кабели и др. Същите ще бъдат първични по своя характер, с голяма вероятност да се проявят в конкретния случай и с ниска интензивност, предвид слабата до средна степен на чувствителност на рецептора и малката сила на въздействието. Не се очаква кумулативност на идентифицираното въздействие.

Експлоатацията на отделните проекти по плана не е свързана с ползване на свежа вода и генериране на отпадъчни потоци води, предвид което не се очакват каквито и да е въздействия върху повърхностните водни обекти в приоритетните зони и в частност районите на конкретните проекти.

Изграждането и експлоатацията на вятърните паркове няма да окаже въздействие върху водоизточници и СОЗ около тях в случай на спазване на изискванията на нормативната уредба в областта на управление на водите.

От друга страна реализацията на плана в неговата цялост ще намали общия процент на енергията от изкопаеми горива в енергийния микс на страната, като по този начин ще допринесе за ограничаване на въздействията върху повърхностните води, породени от работата на ТЕЦ. Въздействията се отличават с ниска интензивност, отчитайки и понастоящем не така високия натиск върху водните тела, предвид прилаганите мерки от издадените разрешителни за водовземане и/или използване на водните обекти за заустване на генерирани потоци отпадъчни води.

Обобщена оценка на въздействията е дадена в Таблица 55.

Таблица 55. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху повърхностите в резултат от реализацията на плана

Въздействие/последствия	Вероятност за поява на въздействие		Вид на въздействието		Масшаб/обхват на въздействията		Продължителност на въздействията		Обратимост на въздействията		Характер на въздействията		Кумулативност		Интензивност на въздействията	
	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**
Въздействие върху качеството на водите от повишаване мътността от строително-монтажни работи във водна среда	++	++	-	-	•	•	>	>	↔	↔	I	I	N	N	LNI	LNI
Намаляване на въздействията върху повърхностните води, породени от работата на ТЕЦ – водовземане и/или заустване на отпадъчни води, генерирани от работата на централите, в резултат от ограниченото ползване на конвенционални горива поради намаления процента на енергия от изкопаеми горива в енергийния микс на страната	n/a	++	n/a	+	n/a	...	n/a	<	n/a	↔	n/a	II	n/a	Y	n/a	LPI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.2.2 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

Въздействията върху съществуващото понастоящем химично състояние на подземните водни тела може да се изразява в инфилтриране на замърсители през зоната на аерация в ПВТ само и единствено в случай на аварийни ситуации на технически средства по време на изграждането на конкретните вятърни паркове и последващата им поддръжка в периода на тяхната експлоатация. При нормални условия не се очаква промяна на химично състояние на подземните водни тела.

Дейностите по реализация на проекта на плана не предвиждат да се използват подземни води за водоснабдителни и др. цели, респективно няма да се извършват процедури по издаване на разрешителни за водовземане от подземни води, съгласно Закона за водите и Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води. Въздействието върху количественото състояние на подземните води не се очаква.

За ограничаване и минимизиране на негативното въздействие върху подземните води, е необходимо в процеса на изграждане на вятърните паркове да се спазват: забраните (З), ограниченията (О) и ограниченията при доказана необходимост (ОДН), за защитени подземни водни обекти, съгласно Приложение № 2 към чл. 10, ал. 1, заложиени в Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води.

Цялостното въздействие върху количеството и качеството на подземните води от реализацията на плана, както и при повърхностните води, се очаква да е положително, в резултат от намаляване добива и производството на електрическа енергия от изкопаеми горива и от тук ограничаване на количествения натиск от водовземане от ПВТ при експлоатацията на ТЕЦ и съответно и риска за замърсяване на ПВТ от неконтролируемо изпускане на замърсители.

Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху подземните води в района на приоритетните зони, като и в областите с развито производство на електрическа енергия от изкопаеми горива, е дадена в Таблица 56.

Таблица 56. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху подземните води в резултат от реализацията на плана

Въздействие/последствия	Вероятност за поява на въздействие		Вид на въздействието		Мащаб/обхват на въздействията		Продължителност на въздействията		Обратимост на въздействията		Характер на въздействията		Кумулативност		Интензивност на въздействията	
	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**
Въздействие върху подземни води в резултат от строителни работи и изграждане на нови обекти	+	n/a	-	n/a	•	n/a	>	n/a	↔	n/a	I	n/a	N	n/a	LNI	n/a
Намаляване на въздействията върху повърхностните води, породени от работата на ТЕЦ – водовземане и/или заустване на отпадъчни води, генерирани от работата на централите, в резултат от ограниченото ползване на конвенционални горива поради намаления процента на енергия от изкопаеми горива в енергийния микс на страната	n/a	++	n/a	+	n/a	•••	n/a	◇	n/a	↔	n/a	II	n/a	Y	n/a	LPI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.3 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ГЕОЛОЖКАТА СРЕДА

Изграждането на вятърни паркове не предполага значителни въздействия върху геоложката среда.

Очакваните въздействия са във фазата на строителство и по-специално при изграждане на фундаментите, които са на дълбочина от 2 до 4 метра. На тази дълбочина се очаква незначително засягане на най-горните литоложки слоеве.

Обобщена оценка на очакваните въздействия върху геоложката среда е дадена в Таблица 57 по-долу.

Таблица 57. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху геоложката среда в района на приоритетните зони в резултат от реализацията на плана

Въздействие	Вероятност за поява на въздействие		Вид на въздействието		Масщаб/обхват на въздействията		Продължителност на въздействията		Обратимост на въздействията		Характер на въздействията		Кумулативност		Интензивност на въздействията	
	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**
Увреждане на приповърхностния слой по време на строителни работи	++	п/а	-	п/а	•	п/а	>	п/а	0	п/а	I	п/а	N	п/а	LNI	п/а

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

От извършената оценка, представена подробно в таблицата по-горе, може да се обобщи, че въздействията са с голяма вероятност да се проявят. По вид са отрицателни при засягането на приповърхностния слой.

Мащабът им е с изключително малък обхват (локален). Според продължителността си въздействието е постоянно, що се касае до увреждането на приповърхностния слой. По своята обратимост въздействията са необратими. Характера им е първичен.

Кумулативност на въздействието не се очаква, но не се изключва напълно такава, ако в непосредствено близки райони се засегне приповърхностния слой на геоложката основа от новоизградени съоръжения или добив на полезни изкопаеми.

Силата (интензивност на въздействията) е ниска.

За компонент геоложка среда не се очакват значителни негативни въздействия=

6.4 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗЕМИТЕ И ПОЧВИТЕ

Изграждането на вятърни паркове не предполага значителни въздействия върху почвите.

Очакваните въздействия върху почвите са съсредоточени изцяло в етапа на строителство и са в резултат от дейности и са както следва:

Дейност	Въздействия
Изграждане на пътища за достъп до определените площадки	Почвено запечатване
Изграждане на фундаменти за монтаж на ветрогенератор	Унищожаване на почвения профил в резултат на изкопни дейности
Изграждане на подземни кабелни трасета	Временно увреждане на почвения профил в резултат на изкопни дейности за полагане на подземни кабели
Изграждане на въздушни кабелни трасета	Почвено запечатване и увреждане на почвения профил в обхвата на електрическите стълбове
Изграждане на подстанция (когато е необходима)	Унищожаване на почвения профил в обхвата на площадката

Всички дейности предизвикват нарушаване или унищожаване на почвения слой като приблизителната засегната площ за изграждане на един ветрогенератор е около $2\,000\text{ m}^2$, а за подстанция около $10\,000\text{ m}^2$ *(посочените площи са напълно прогнозни и са на база обобщена информация от реални инвестиционни предложения)*.

Общата засегната площ от изграждането на един вятърен парк ще зависи както от броя на ветрогенераторите, така и от технологичните изисквания при монтажа им. Степента на въздействията ще се определя от вида и качеството на почвената покривка в засегнатия район и на ниво План не може да бъде определена. Очаква се въздействията да са незначителни поради малката засегната площ, отдалечеността на площадките една от друга и възможността за частично възстановяване на увредените терени след демонтаж на ветрогенераторите.

По време на експлоатацията на вятърен парк не се очакват отрицателни въздействия върху почвите. Възможно е косвено положително въздействие върху почвите на национално ниво, в случай че енергията произведена от вятъра намали нуждата от използване на изкопаеми горива и респективно намали засегнатите от добива им земи

Обобщена оценка на очакваните въздействия върху земите и почвите в районите на приоритетните зони, като следствие от прилагането на плана, е дадена в Таблица 58.

Таблица 58. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху почвите в резултат от реализацията на плана

Въздействие	Вероятност за поява на въздействие		Вид на въздействието		Мащаб/обхват на въздействията		Продължителност на въздействията		Обратимост на въздействията		Характер на въздействията		Кумулативност		Интензивност на въздействията	
	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**
Въздействия от строителни дейности върху почвите	++	+	-	-/+	•	••	>	>>>	0/↔	0/↔	I	II	Y	Y	LNI	LNI/ LPI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.5 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЛАНДШАФТА

При строителството и експлоатацията на вятърни паркове не са нужни мащабни строителни дейности, които биха имали потенциала да променят релефните и ландшафтни характеристики в даден район, каквито например са дейностите по добив на полезни изкопаеми или изграждането на пътна и железопътна инфраструктура. Дейностите са съсредоточени на малки по площ площадки, разпръснати в определен район, на които се засягат основно растителността (ако има), почвите и литоложката основа. Не се очакват значителни последици върху отделните компоненти на ландшафта, на връзките между тях, както и върху цялостното функциониране на една природна система в която се изгражда и функционира подобен тип съоръжение.

Основните отрицателни въздействия са върху населението в районите разположени в близост до действащ вятърен парк и са изразени най-силно във визуалната промяна на установения и разпознаваем пейзаж, с който дадена локация се свързва и възприема от местното население. Поставянето на високи инженерни съоръжения (понякога над 200m) с периодично движещи се части, трансформира природния облик на средата в техногенен.

Въздействията, които един вятърен парк поражда, са основно визуални и водят до промяна във възприятието за ландшафта, но не и до промяна в неговите капацитет и устойчивост.

Отрицателните визуални въздействия са напълно обратими и могат да бъдат прекратени по всяко време от експлоатационния период на един вятърен парк чрез демонтаж на съоръженията.

Обобщена оценка на очакваните въздействия върху ландшафтите при прилагането на плана е дадена в Таблица 59 по-долу.

Таблица 59. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху ландшафта

Въздействие	Вероятност за поява на въздействие		Вид на въздействието		Масщаб/обхват на въздействията		Продължителност на въздействията		Обратимост на въздействията		Характер на въздействията		Кумулативност		Интензивност на въздействията	
	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**
Визуални въздействия	++	++	-	-	••	••	>>>	>>>	↔	↔	I/II	I/II	Y	Y	LNI / LPI	LNI / LPI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.6 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ КУЛТУРНО ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО

Териториите попадащи в приоритетните зони на Плана се характеризират с висока концентрация на недвижими културни ценности. Най-застрашени от евентуални бъдещи строителни дейности са археологическите обекти. Във връзка с това всички бъдещи инвестиционни намерения и дейности по изграждане на обектите за производство на енергия от възобновяеми източници, съоръжения за съхранение на енергия, както и съоръжения за присъединяването им към електрическата мрежа предвиждани в настоящия план, трябва да бъдат съгласувани с компетентните органи – регионалните исторически музеи, Национален институт за недвижимо културно наследство, Министерство на културата.

Предвид малките засегнати площи, както и извършването на предварителни археологически проучвания на площадките, не се оказват въздействия върху културното наследство

В случай, че при изпълнение на бъдещите инвестиционни намерения и строителни дейности, бъдат открити неизвестни до момента археологически обекти, се процедира в съответствие с разпоредбите на чл. 148 и чл. 160 от Закона за културното наследство.

В случай на изпълнение на бъдещи инвестиционни намерения и строителни дейности, бъдат открити неизвестни до момента археологически обекти, предполагаемите въздействия върху тях са оценени в Таблица 60 по долу.

Таблица 60. Прогнозна оценка на предполагаеми въздействия върху обектите на КИН в районите на приоритетните зони

Въздействие	Вероятност за поява на въздействи е		Вид на въздействиет о		Масщаб/ обхват на въздействият а		Продължителнос т на въздействията		Обратимост на въздействият а		Характер на въздействият а		Кумулативнос т		Интензивност на въздействият а	
	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**
Унищожаване на археологическ и обекти или структури	п/а	+	п/а	-	п/а	•/ ••	п/а	>	п/а	0	п/а	I	п/а	N	п/а	MNI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.7 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ

6.7.1 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ

6.7.1.1 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ФЛОРАТА И РАСТИТЕЛНОСТТА

1. Загуба на растителна покривка и местообитания

Изграждането на вятърни турбини, вътрешни пътища, кабелни трасета и подстанции е свързано с пряка загуба на растителна покривка. Строителният отпечатък е относително малък и очакваното въздействие е локално - фундаменти заемат 0,1–0,5 ha на турбина, а пътищата - 1–3 m работна ивица. Характерът и интензивността на въздействието варират съществено в зависимост от типа засегната растителност.

Обработваеми земи.

В Зони 2–10 обработваемите земи заемат 70–95% от площта, в Зони 1, 11–13 и 22–25 - 57–69%, в останалите зони - под 50%. Обработваемите земи не представляват естествена растителност и не са местообитания на консервационно значими видове. Не се очаква въздействие върху флората.

Тревни формации и пасища

Тревните формации и пасищата са значително представени в зоните от Предбалкана, Софийския район и Южна България. В Зони 18–20 и 23 пасищата и земите с естествена растителност заемат 38–53% от площта, в Зони 14, 16, 19 и 21 - 22–44%. В Зони 1–10 делът им е под 5%, в Зони 11–13 достига 12–16%.

Част от тревните площи са вторични пасища и деградирани тревни формации с ниска до средна чувствителност. Строителният отпечатък е малък - силата на въздействието е малка. Въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

В границите на зоните са установени фрагменти от тревни местообитания по Приложение I на Директивата за местообитанията: 6510 низинни сенокосни ливади (4,69 ha, Зона 21), 6430 хидрофилни съобщества от високи треви (0,29 ha, Зона 19), 6220 псевдостеми с житни и едногодишни растения* (4,82 ha, Зони 23 и 24) и 6110 отворени калцифилни тревни съобщества (*Alyso-Sedion albi*)* (0,14 ha, Зона 23). В границите на зоните са установени фрагменти от тревни местообитания по Приложение I с обща площ под 10 ha. Площите са извън границите на защитени зони от Натура 2000. Строителният отпечатък е точков — загубата на отделни фрагменти не засяга значимо регионалното разпространение на типовете. Очакваното въздействие е сниска отрицателна интензивност (LNI).

Храстови съобщества

Храстовите съобщества са представени предимно в Зони 11, 12, 23 и 25, където хвойнови храсталаци, драка и деградирани горски храсталаци формират преходни стадии на растителна сукцесия. Тяхната чувствителност е ниска до средна. Строителният отпечатък е малък - силата на въздействието е малка. Въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

В границите на зоните са установени два типа храстови местообитания по Приложение I: 4090 ендемични оро-средиземноморски съобщества от ниски бодливи храстчета (0,56 ha, Зона 23) и 4060

алпийски и бореални ерикоидни съобщества (0,07 ha, Зона 21). Площите са извън границите на защитени зони от Натура 2000. Строителният отпечатък е точков — загубата на отделни фрагменти не засяга значимо регионалното разпространение на типовете. Очакваното въздействие е сниска отрицателна интензивност (LNI).

Горски местообитания

Горските местообитания са с най-висок дял в Зони 19, 20 и 23, където горите, преходните горско-храстови съобщества и земите с естествена растителност заемат съответно 46, 67 и 63% от площта. В Зони 18 и 21 делът им е 31–34%, в Зони 11, 13 и 14 -9–30%. В останалите зони горите са фрагментирани или отсъстват.

Горските територии са изключени като критерий при определяне на приоритетните зони по чл. 5, ал. 5, т. 2 от ЗЕВИ. Въпреки това промяната на предназначението на поземлени имоти в горски територии за основи на съоръжения от ветрогенераторни паркове е допустима по реда на чл. 73, ал. 1, т. 6 от Закона за горите, поради което пряката загуба на горски местообитания при реализация на конкретни инвестиционни предложения не може да бъде изключена. Тази процедура представлява допълнителна гаранция, която ограничава вероятността от засягане, но не я изключва. Всички естествени горски местообитания са с висока чувствителност -пряката загуба е необратима, а периодът на естествено възстановяване е от порядъка на десетилетия. При малка вероятност, малка сила и висока чувствителност въздействието е с умерена отрицателна интензивност (MNI).

В границите на зоните са установени горски местообитания по Приложение I с обща площ около 150 ha. Сред тях с най-голяма площ са 9170 Дъбово-габъррови гори (Galio-Carpinetum) (85,35 ha, Зони 18, 20, 21, 22, 23) и 91E0 Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior** (32,86 ha, Зони 14, 16, 17). Останалите типове са с по-малки площи: 91H0 Панонски гори с *Quercus pubescens** (7,72 ha, Зона 16), 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum* (7,07 ha, Зони 19, 20, 21, 23), 91AA Източни гори от космат дъб* (6,07 ha, Зони 22, 23), 91CA Рило-родопски и старопланински белоборови гори (3,40 ha, Зона 19), 92D0 Южни крайречни галерии и храсталаци (Nerio-Tamaricetea) (1,42 ha, Зона 17), 9180 Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion** (1,30 ha, Зони 21, 23), 9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion) (0,72 ha) и 91W0 Мизийски букони гори (0,56 ha). Въздействието е с умерена отрицателна интензивност (MNI).

Скални местообитания

Скалните местообитания по Приложение I са представени с два типа в Зона 23 и Зона 16: 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове (5,24 ha, Зони 16, 22, 23) и 8120 Сипеи върху варовити терени във високите планини (0,03 ha, Зона 23). По своята природа скалните местообитания са свързани с естествени скални разкрития и не се застрояват пряко. Загубата им е възможна единствено при прокарване на пътища и кабелни трасета в скалисти терени. Строителният отпечатък е малък, местообитанията са извън Натура 2000. Въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

Водни и влажни местообитания

Водните и влажните местообитания по Приложение I са установени предимно в Зони 22–25. С най-голяма площ е 3150 Естествени еутрофни езера (120,39 ha, Зони 22, 23, 24, 25) -най-обширното местообитание по Приложение I в обхвата на приоритетните зони. Останалите типове са с по-малки площи: 3260 Равнинни или планински реки с растителност (2,96 ha, Зона 24), 3160

Естествени дистрофни езера (0,44 ha, Зона 23) и 3140 твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от Chara (0,33 ha, Зона 18).

Пряката загуба на водни местообитания при строителство на турбини е практически изключена -съоръженията не се изграждат върху водни площи. Въздействието е предимно индиректно: промяна на хидрологичния режим вследствие на земни работи в близост до водни тела, замърсяване на повърхностни води при строителство, промяна на дренажа около фундаментите. Силата на индиректното въздействие е малка, но чувствителността на водните местообитания е висока -3150, 3160 и 3140 са местообитания с ограничено разпространение. При малка сила и висока чувствителност въздействието е с умерена отрицателна интензивност (MNI).

2. Унищожаване на находища на консервационно значими растителни видове

На ниво план не може да се предвиди наличието на находища на консервационно значими растителни видове в строителния отпечатък на бъдещите инвестиционни предложения -това изисква теренно картиране преди инвестиционното проектиране. В случай на прякото унищожаване на дадено находище въздействието е необратимо -популациите на тези видове не се възстановяват спонтанно, а при видове с ограничено разпространение като *Ramonda serbica*, *Buxbaumia viridis*, *Tozzia carpathica* и др. засягането на единично находище може да представлява значителна загуба в национален мащаб. Фактът, че значителни територии с потенциал да поддържат популации на консервационно значими растителни видове са изключени от плана (ПЗП, горски територии, ЗЗ, ЗЗТ) прави вероятността от наличие на такива находища относително слаба, но поради високата чувствителност на рецептора въздействието е с умерена отрицателна интензивност (MNI), с потенциал за нарастване до висока при наличие на значима популация в строителния отпечатък.

3. Фрагментация на растителни съобщества

Линейният характер на пътната инфраструктура, и в по-малка степен – изграждането на фундаментите, водят до фрагментация на естествените растителни съобщества, особено на горските масиви. При фрагментация се променят екологичните условия в периферните зони - повишава се температурата, намалява се влажността. Тези промени благоприятстват установяването на рудерални и светлолюбиви видове за сметка на типичните горски видове. Фрагментацията на горски масиви е дългосрочен процес -веднъж прекъснат масив не се възстановява без активни мерки. При тревните съобщества фрагментацията също може да доведе до намаляване на биоразнообразието, нарушаване на генетичния обмен, повишена уязвимост на видовете и загуба на типични видове.

Строителният отпечатък е малък, но линейният характер на пътищата увеличава пропорционално граничния ефект. При малка сила и висока чувствителност въздействието е с умерена отрицателна интензивност в зоните с естествена растителна покривка (MNI).

4. Трансформация на растителността

Нарушените почвени повърхности при строителството могат локално да благоприятстват установяването на рудерални и инвазивни видове, особено по пътища и около фундаментите, от където да проникнат и в местообитания в близост. Въздействие е възможно и в случай на

рекултивация/озеленяване с такива видове. В същото време вероятността за навлизането им в ненарушени естествени местообитания е ограничена поради по-високата устойчивост на автохтонните съобщества. Предвиденото поддържане на ниска растителност около ветрогенераторите допълнително ограничава възможността за трайно установяване и разпространение. В земеделски ландшафти ефектът е с ниска допълнителна значимост.

Въздействието е вторично, с локален обхват и ниска отрицателна интензивност (LNI). Въпреки това, поради известна неопределеност по отношение на дългосрочното разпространение, в настоящият доклад е заложена смекчаваща мярка за ползване на местни видове при евентуално озеленяване.

Таблица 61. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху флората и растителността

Въздействие/последствие	Вероятност		Вид		Мащаб		Продължителност		Обратимост		Характер		Кумулативност		Интензивност	
	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср
1. Загуба на растителна покривка и местообитания																
Тревни формации и пасища -вторични и деградирани	++	++	-	-	•	••	>	>	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Тревни местообитания естествени, по Прил. I (6510, 6430, 6220, 6110)	+	+	-	-	•	••	◊	◊	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Храстови съобщества -вторични	++	++	-	-	•	••	◊	◊	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Храстови местообитания по Прил. I (4090, 4060)	+	+	-	-	•	••	◊	◊	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Горски местообитания	+	+	-	-	•	••	◊	◊	0	0	I	I	Y	Y	MNI	MNI
Горски местообитания по Прил. I (9170, 91E0*, 91H0*, 91AA*, 9130, 91CA, 92D0, 9180*, 9150, 91W0)	+	+	-	-	•	••	◊	◊	0	0	I	I	Y	Y	MNI	MNI
Скални местообитания по Прил. I (8210, 8120)	+	+	-	-	•	••	◊	◊	0	0	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Водни местообитания по Прил. I -индиректно (3150, 3160, 3140, 3260)	+	+	-	-	•	••	◊	◊	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
2. Унищожаване на находища на консервационно значими растителни видове																
Находища в обхвата на зоните (всички засегнати зони)	+	+	-	-	•	••	◊	◊	0	0	I	I	Y	Y	MNI	MNI
3. Фрагментация на растителни съобщества																
Фрагментация на горски масиви (Зони 19–21, 23)	+	+	-	-	•	••	◊	◊	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
Фрагментация на тревни и храстови местообитания	++	++	-	-	•	••	◊	◊	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
4. Трансформация																
Въвеждане на инвазивни/рудерални видове чрез нарушени терени и озеленяване	++	++	-	-	•	••	>>	>>	↔	↔	II	II	Y	Y	LNI	LNI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.7.1.2 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ БЕЗГРЪБНАЧНИТЕ ЖИВОТНИ

Безгръбначните животни са пряко зависими от наличието, качеството и целостта на местообитанията си. Повечето безгръбначни имат ограничена способност за активно избягване на строителните дейности, а популациите им са тясно обвързани с конкретни типове местообитания. В обхвата на приоритетните зони са установени 44 вида безгръбначни по данни на ИАОС (2025) и Червената книга на Република България (2011), разпределени в следните основни екологични групи: горски (10), тревни (16), водни (17), евритопни (1).

1. Загуба и влошаване на местообитания

Изграждането на вятърни турбини, вътрешни пътища, кабелни трасета и подстанции е свързано с пряка загуба на местообитания на безгръбначните. Строителният отпечатък е относително малък, но за видове с висока специфичност към конкретни микроместообитания дори малка загуба може да е значима. Въздействието върху широко разпространените видове с многочислени популации е незначително поради ниската им чувствителност.

Горски местообитания

В приоритетните зони по данни на ИАОС (2025) и Червената книга (2011) има местообитания на редица конзервационно значими видове. Бръмбари като *Cerambyx cerdo*, *Lucanus cervus*, *Rosalia alpina*, *Osmoderma barnabita*, *Morimus funereus* и др. -са свързани със стари гори с наличие на стари дървета и гниеща дървесина. Ларвите им се развиват в гниеща дървесина и са изключително чувствителни към загубата на този тип микроместообитания. Загубата на стари дървета с гниеща дървесина е необратима, тъй като не могат да бъдат заместени в разумен времеви хоризонт. Горските пеперуди *Dioszeghyana schmidtii*, *Lignyoptera fumidaria* и *Eriogaster catax* са свързани с крайнините на гората и храстови ивици. Горските територии са изключени при определяне на приоритетните зони по чл. 5, ал. 5, т. 2 от ЗЕВИ, но въпреки това в границите на зоните са установени фрагменти от горски местообитания. Това ограничава вероятността от засягане, но не я изключва. Промяната на предназначението за основи на съоръжения от ветрогенераторни паркове е допустима по реда на чл. 73, ал. 1, т. 6 от Закона за горите, поради което засягането на горски местообитания при реализация на конкретни инвестиционни предложения не може да бъде изключено. При малка вероятност, малка сила и висока чувствителност въздействието е с умерена отрицателна интензивност (MNI).

Тревни местообитания

В тревните местообитания са установени пеперуди (*Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar*, *Maculinea nausithous*, *Polyommatus eroides*, *Zerynthia polyxena*, *Parnassius mnemosyne*), правокрили (*Paracaloptenus caloptenoides*, *Saga pedo*, *Callimenes macrogaster*) и твърдокрили (*Carabus hungaricus*, *Bolbelasmus unicornis*). Сред тях има видове с висока екологична специфичност -*Maculinea nausithous* е облигатен паразит на мравки от рода *Myrmica* и се развива единствено в местообитания с *Sanguisorba officinalis*, *Zerynthia polyxena* се развива изключително върху *Aristolochia* spp., а *Callimenes macrogaster* и *Paracaloptenus caloptenoides* са с ограничено разпространение. Въпреки високата екологична специфичност на отделни видове, за тревните безгръбначни като цяло чувствителността е оценена като средна -тревните местообитания в зоните са предимно вторични пасища и деградирани формации, не първични полуестествени тревнища, а популациите на стенобионтните видове вероятно са фрагментирани и с ниска плътност. Постоянно затревените площи (ПЗП) са изключени като потенциални площадки по ЗЕВИ.

Дори при пълно развитие на капацитета на зоните постоянно засегнатата площ от тревни местообитания ще е относително малка спрямо общата им площ, предвид точковия характер на строителния отпечатък на вятърните турбини. Силата на въздействието е малка. При малка сила и средна чувствителност въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

Водни местообитания

Безгръбначни привързани към водни местообитания, като водни кончета (*Cordulegaster heros*, *Ophiogomphus cecilia*, *Coenagrion ornatum*), еднодневки (*Ametropus fragilis*, *Ephoron virgo*, *Kageronia fuscogrisea*), мекотели (*Unio crassus*, *Theodoxus transversalis*) и ракообразни (*Astacus astacus*, *Austropotamobius torrentium*) -са обвързани с чисти течащи и стоящи води. Пряката загуба на водни местообитания при строителство на турбини не се очаква. Възможно е само индиректното въздействие при замърсяване по време на строителство -локално, временно въздействие с много малка сила и ниска отрицателна интензивност (LNI).

2. Смъртност

Загуба на индивиди е възможна както при разчистване на растителността по време на строителството, така и при експлоатацията на ВЕП. Съществуват данни за смъртност на едри летящи насекоми -водни кончета, дневни и нощни пеперуди, бръмбари -в близост до ветрогенераторни паркове, включително от роящи се, hill-topping и мигриращи видове, които са установени като най-рискови поведенчески групи (Voigt, 2021)⁴. Измервания при работещи турбини потвърждават висока активност на насекоми в зоната на въртящите се перки (Jansson et al., 2020)⁵. За Германия е изчислено, че 30 000-те турбини на сушата унищожават около 1 200 т биомаса от насекоми годишно само за вегетационния период, което се равнява приблизително на 40 милиона индивида на турбина (Trieb, 2018⁶; Voigt, 2021).

Сред установените в зоната консервационно значими видове потенциален риск от сблъсък имат едрите водни кончета (*Cordulegaster heros*, *Ophiogomphus cecilia*) и нощните пеперуди (*Euplagia quadripunctaria*, *Proserpinus proserpina*), чието поведение -включително вертикален полет по конструкцията на турбината и вечерна активност върху загрети повърхности -ги поставя в рисковата зона на въртящите се перки. Популационната плътност на консервационно значимите видове (*Cordulegaster heros*, *Ophiogomphus cecilia*, *Euplagia quadripunctaria* и т.н.) в зоните е ниска, а вероятността от системна смъртност на консервационно значими индивиди е малка. Безгръбначните са еволюционно адаптирани към висока смъртност на индивидуално ниво чрез компенсаторни репродуктивни механизми, което допълнително ограничава популационното въздействие. Въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

3. Фрагментация на местообитания и бариерен ефект

Изграждането на вътрешните пътища, кабелните трасета и подстанциите е свързано с фрагментация на местообитанията на безгръбначните. Основното очаквано последствие е

⁴ Voigt, C. C. (2021). Insect fatalities at wind turbines as biodiversity sinks. *Conservation Science and Practice*, 3, e366. <https://doi.org/10.1111/csp2.366>

⁵ Jansson, S., Malmqvist, E., Brydegaard, M., Åkesson, S., & Rydell, J. (2020). A Scheimpflug Lidar used to observe insect swarming at a wind turbine. *Ecological Indicators*, 117, 106578.

⁶ Trieb, F. (2018). *Interference of flying insects and wind parks (FliWip) – Study report*. German Aerospace Center (DLR). <https://www.dlr.de/tt/Portaldata/41/Resources/dokumente/st/FliWip-Final-Report.pdf>

намаляване на ефективния размер на отделните хабитатни фрагменти и влошаване на качеството на периферните им зони. При достигане на критично малък размер фрагментът може да престане да изпълнява функцията си на местообитание за съответния вид -поради недостатъчна площ за установяване на жизнеспособна популация, влошаване на микроклиматичните условия или невъзможност за осигуряване на необходимите хранителни ресурси. По този начин фрагментацията може да доведе до функционална загуба на местообитание, надхвърляща реално засегнатата площ. Силата на въздействието е малка -строителният отпечатък се състои от фундаменти и кратки вътрешни пътища, което ограничава ефекта на фрагментация. Въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

Не се очаква значителен бариерен ефект върху безгръбначните. Повечето видове са летящи насекоми с достатъчна подвижност за преодоляване на разстоянията между турбините и инфраструктурните елементи. Изключение правят видовете с ограничена подвижност на имагото - като *Morimus funereus* -и ларвните стадии, които не извършват движения на големи разстояния, но при тях бариерният ефект на ветропарка е пренебрежимо малък в сравнение с естествените ограничения на дисперсията

Таблица 62. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху безгръбначните животни в резултат от реализацията на Плана

Въздействие/последствие	Вероятност		Вид		Мащаб		Продължителност		Обратимост		Характер		Кумулативност		Интензивност	
	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср
1. Загуба и влошаване на местообитания																
Горски местообитания -стари гори	+	+	-	-	•	••	◁	◁	0	0	I	I	Y	Y	MNI	MNI
Горски местообитания	+	+	-	-	•	••	◁	◁	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Тревни местообитания	++	++	-	-	•	••	◁	◁	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Водни местообитания	+	+	-	-	•	••	>	>	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
2. Смъртност	+	+	-	-	•	••	◁	◁	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
3. Фрагментация	+	+	-	-	•	••	◁	◁	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.7.1.3 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ РИБИТЕ

Ихтиофауната е специфична група в контекста на оценката на въздействието на ветроенергийните паркове -турбините не представляват пряка заплаха за рибите, тъй като водните местообитания не се застрояват. В обхвата на приоритетните зони са установени 52 вида риби по данни на ИАОС (2025) и Червената книга на Република България (2011).

1. Индиректно въздействие върху водни местообитания

Единственото възможно въздействие върху рибите е индиректно -при строителство в близост до реки и водни тела: замърсяване на повърхностни води с отпадни води, горива и строителни материали, промяна на хидрологичния режим при земни работи в речни тераси, повишена мътност при дъждовно отичане от строителни площадки. Тези въздействия са локални, временни и обратими при прилагане на стандартни строителни мерки.

Дунавските зони (Зони 1–13) концентрират най-голям брой консервационно значими видове риби. Въпреки високата консервационна стойност на тези видове, въздействието остава индиректно и с малка сила -приоритетните зони не се намират непосредствено върху речните корита, а строителните дейности в речните тераси са с ограничен обхват. Въздействието върху рибите е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

2. Фрагментация и бариерен ефект

Не се очаква фрагментация или бариерен ефект върху рибите от ветроенергийните паркове. Рибите са ограничени в рамките на водните тела, а строителният отпечатък на ВЕП не засяга такива

Таблица 63. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху рибите в резултат от реализацията на Плана

Въздействие/последствие	Вероятност		Вид		Мащаб		Продължителност		Обратимост		Характер		Кумулативност		Интензивност	
	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср
Замърсяване и промяна на хидрологичния режим при строителство (всички зони)	+	+	-	-	•	••	>	>	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.7.1.4 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗЕМНОВОДНИТЕ И ВЛЕЧУГИТЕ

Земноводните и влечугите са групи с висока чувствителност към промени в местообитанията поради ограничената им подвижност, зависимостта от специфични микрестообитания и относително ниската им способност за активно избягване на строителните дейности. В обхвата на приоритетните зони са установени 15 вида земноводни и 24 вида влечуги по данни на ИАОС (2025) и Червената книга на Република България (2011).

1. Загуба и влошаване на местообитания

Земноводните са пряко зависими от наличието на водни и крайводни местообитания за размножаване и от сухоземни местообитания за хранене и презимуване. Сред потенциално срещащите се видове особено чувствителни са *Triturus cristatus*, *Triturus dobrogicus*, свързани с чисти стоящи водоеми, и *Bombina variegata*, обитаваща разнообразни малки (вкл. временни) водоеми. Съоръженията не се изграждат върху водни площи, което изключва пряката загуба на водни местообитания при строителство на турбини. Възможно е унищожаване на временни водоеми, подходящи за размножаване на бумки. Индиректното въздействие чрез промяна на хидрологичния режим и замърсяване при строителство е с малка сила и средна чувствителност. Въздействието е с **ниска отрицателна интензивност (LNI) както за водните, така и за сухоземните местообитания**. Дори при пълно развитие на капацитета на зоните засегнатата площ е относително малка спрямо общата площ на местообитанията в тях.

При влечугите местообитанията са по-разнообразни —водни и крайводни (*Emys orbicularis*, *Mauremys rivulata*), тревни и храстови местообитания, разредени гори, каменисти терени, крайнини на гори (*Testudo graeca*, *Testudo hermanni*, *Elaphe sauromates*, *Zamenis longissimus*). Загубата на местообитания е с малка сила -точковият характер на отпечатъка не засяга значимо ареалите на широко разпространените видове. За редки видове с ограничено разпространение като *Eryx jaculus* (зона 24), *Ophisops elegans* (зона 23) -рискът е по-висок, но вероятността за засягане е по-ниска. При малка сила и средна до висока чувствителност въздействието е с **ниска до умерена отрицателна интензивност (LNI–MNI)**.

2. Пряка смъртност

Строителните дейности -разчистване на растителността и земни работи -могат да доведат до пряка смъртност на земноводни и влечуги. Земноводните са особено уязвими при разрушаване на зимовища и размножителни водоеми. По-висок риск от смъртност при строителство има за бавно движещите се видове, неспособни да избегнат работещата техника -преди всичко сухоземните костенурки *Testudo graeca* (Зони 7, 9, 10, 12, 16, 20–22, 24, 25) и *Testudo hermanni* (Зони 1–3, 5, 9, 11–13, 15, 17, 18, 21, 22, 24, 25). За *Eryx jaculus* (Зона 24) рискът от пряка смъртност при земни работи е повишен поради ровещия начин на живот на вида -индивидите не могат да избегнат работещата техника. При зоните с установени популации на костенурки смъртността при строителство зависи от конкретно засегнатото местообитание, тъй като животните са бавно движещи се, а плътностите им могат да са локално високи. Въздействието е с **ниска отрицателна интензивност (LNI)**, с потенциал за **умерена отрицателна интензивност (MNI)** в зоните с установени популации на костенурки по време на строителство. По време на експлоатацията смъртност от сблъсък с турбините не се очаква.

3. Фрагментация на местообитания

Изграждането на вътрешните пътища и кабелните трасета може да доведе до фрагментация на местообитанията на земноводните и влечугите, намаляване на ефективния размер на хабитатните фрагменти и влошаване на качеството на периферните им зони. При достигане на критично малък размер фрагментът може да престане да изпълнява функцията си на местообитание. Строителният отпечатък се състои от точкови обекти и кратки вътрешни пътища без непрекъснат линеен характер, което ограничава ефекта на фрагментация. При малка сила и средна чувствителност въздействието е с **ниска отрицателна интензивност (LNI)**.

4. Бариерен ефект

Строителните дейности, както и вътрешните пътища на ветропарковете по време на експлоатация представляват реална физическа бариера за земноводните и влечугите при придвижване между местообитанията. Земноводните извършват сезонни миграции между зимовища и размножителни водоеми -прекъсването на тези пътища може да намали репродуктивния успех на популациите. Костенурките имат по-ограничена подвижност, но при денонощни/сезонни придвижвания могат да бъдат засегнати от бариерния ефект. За змиите и гущерите бариерният ефект е по-ограничен поради по-голямата им подвижност и способност за преодоляване на препятствия.

При изграждане на периметрови огради около турбините или подстанциите бариерният ефект нараства-оградите от мрежа са непреодолима пречка за костенурки, а в зависимост от характеристиките си – и за други видове. При малка сила и средна чувствителност въздействието е с **ниска отрицателна интензивност (LNI)**, с потенциал за нарастване при изграждане на плътни огради.

Таблица 64. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху земноводните и влечугите в резултат от реализацията на Плана

Въздействие/последствие	Вероятност		Вид		Масщаб		Прод.		Обрат.		Хар.		Кум.		Интенс.	
	Р	СР	Р	СР	Р	СР	Р	СР	Р	СР	Р	СР	Р	СР	Р	СР
1. Загуба и влошаване на местообитания																
Водни и крайводни местообитания -земноводни	+	+	-	-	•	••	◁	◁	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Сухоzemни местообитания -земноводни	++	++	-	-	•	••	◁	◁	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Местообитания на влечуги -широко разпространени видове	++	++	-	-	•	••	◁	◁	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Местообитания на влечуги -редки видове с ограничено разпространение	+	+	-	-	•	••	◁	◁	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
2. Пряка смъртност																
Смъртност при строителство -земноводни и влечуги	+	+	-	-	•	••	>	>	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Смъртност при строителство —(Testudo graeca, T. hermanni, Eryx jaculus) в зони с установени популации	+	+	-	-	•	••	>	>	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
3. Фрагментация на местообитания																
Фрагментация на местообитания	+	+	-	-	•	••	◁	◁	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
4. Бариерен ефект																
Бариерен ефект от строителство и наличие на съоръжения	+	+	-	-	•	••	◁	◁	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Бариерен ефект при изграждане на огради	++	++	-	-	•	••	◁	◁	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.7.1.5 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ БОЗАЙНИЦИ (БЕЗ ПРИЛЕПИ)

В обхвата на приоритетните зони са установени 17 вида бозайници (без прилепи) по данни на ИАОС (2025) и Червената книга на Република България (2011), сред които *Felis silvestris*, *Ursus arctos*, *Rupicapra rupicapra balcanica*, *Martes martes*, *Mesocricetus newtoni*, *Spermophilus citellus* и др.

1. Загуба и влошаване на местообитания

Строителният отпечатък е малък спрямо площта на местообитанията на повечето бозайници. За едрите бозайници с широки ловни територии - *Canis lupus* (14 зони), *Ursus arctos* (Зони 17–19, 21, 22) - прякото унищожаване на местообитания е незначително спрямо общата им ловна площ. При малка сила и ниска до средна чувствителност въздействието е с **ниска отрицателна интензивност (LNI)**.

За видовете с по-специфични изисквания към местообитанията - *Lutra lutra* (24 зони), *Spermophilus citellus* (24 зони), *Mesocricetus newtoni* (Зони 8, 9) - загубата на специфични микроместообитания може да е по-значима. При малка сила и средна до висока чувствителност въздействието е с **умерена отрицателна интензивност (MNI)**.

2. Пряка смъртност

Пряка смъртност на бозайници от сблъсък с турбините не се очаква. При повечето видове не се очаква смъртност и по време на строителството – бозайниците ще избягват районите в които се извършват дейности по изграждане на ВЕП. При строителство е възможна смъртност на дребни бозайници при земни работи, в случай, че в районите на земни работи има колонии/дупки. *Spermophilus citellus* в Дунавските зони и *Mesocricetus newtoni* в Зони 8 и 9 са видове с колониален начин на живот и могат да бъдат засегнати при директно разрушаване на колонии. Въздействието е с **умерена отрицателна интензивност (MNI)** за такива видове и с **ниска отрицателна интензивност (LNI)** за останалите.

3. Безпокойство и прогонване

Строителните дейности причиняват безпокойство на едрите бозайници, особено в зоните с горски местообитания (Зони 17–21, 23). Временното прогонване при строителство е с краткосрочен и обратим характер. При експлоатацията постоянното човешко присъствие и шумът може да доведе до трайно избягване на непосредствената близост до турбините от страна на видове като *Ursus arctos*, *Canis lupus*, *Lutra lutra* и др. При средна сила и висока чувствителност въздействието е с умерена отрицателна интензивност (MNI). За видове с колониален начин на живот и фиксирани дупки (като *Spermophilus citellus*) строителството в непосредствена близост до активни колонии може да доведе до изоставяне на колонията, което при ограниченото им разпространение представлява необратима локална загуба. Въздействието за тези видове е с умерена отрицателна интензивност (MNI) при наличие на активни колонии в строителния отпечатък. За останалите видове въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

4. Фрагментация и бариерен ефект

Вътрешните пътища имат ограничен бариерен ефект за повечето бозайници. По-значима е потенциалната фрагментация на биокоридори в зоните с горски местообитания. Зони 1, 3, 4 директно граничат с Натура 2000 зона BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“, а Зона 15 е на 1 km от нея и на 10 km от BG0001042 „Искърски пролом – Ржана“. Тези зони осигуряват ключова екологична свързаност между популациите на едрите хищници в Централен Балкан, Западна Стара планина и Карпатите. Допълнително, Зони 18 и 19 директно граничат с BG0000113 „Витоша“, която е значим биокоридор към Западна Стара планина. Прокарването на вътрешна инфраструктура в тези зони може допълнително да фрагментира вече натоварени коридорни участъци, особено в района на Искърското дефиле. Загубата на биокоридорна функция е трудно обратима. При малка сила и висока чувствителност въздействието върху коридорната свързаност в Зони 1, 3, 4 и 15 е с умерена отрицателна интензивност (MNI), за останалите зони -с ниска отрицателна интензивност (LNI).

Таблица 65. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху бозайниците (без прилепи) в резултат от реализацията на Плана

Въздействие/последствие	Вероятност		Вид		Мащаб		Продължителност		Обратимост		Характер		Кумулативност		Интензивност	
	P	CP	P	CP	P	CP	P	CP	P	CP	P	CP	P	CP	P	CP
1. Загуба и влошаване на местообитания																
Загуба на местообитания -едри бозайници (Canis lupus, Ursus arctos)	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Загуба на местообитания -Lutra lutra, Sperophilus citellus, Mesocricetus newtoni	++	++	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
2. Пряка смъртност																
Смъртност при строителство -Sperophilus citellus, Mesocricetus newtoni	+	+	-	-	•	••	>	>	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
3. Безпокойство и прогонване																
Безпокойство при строителство -едри бозайници (временно)	++	++	-	-	•	••	>	>	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Трайно прогонване при експлоатация -Ursus arctos (буфер 500 m), Canis lupus (200 m), Lutra lutra (200 m)	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
4. Фрагментация и бариерен ефект																
Фрагментация на биокоридори -Зони с биокоридорна функция	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
Бариерен ефект -останали зони	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI

Легенда: *p - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**cp – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.7.1.6 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ПРИЛЕПИТЕ

Прилепите са сред най-чувствителните групи гръбначни животни към ветроенергийните паркове. В обхвата на приоритетните зони са установени 30 вида прилепи по данни на ИАОС (2025) и Червената книга на Република България (2011). От установените видове пещерно зависими са 10 вида, горски - 6 вида), мигриращи - 5 вида, евритопни/синантропни -9 вида. При разработването на методологията за определяне на приоритетните зони не е прилаган самостоятелен изключващ пространствен слой, свързан с чувствителността на прилепите към вятърните турбини, като тази липса е обосновавана с недостатъчност на пространствени данни.

1. Смъртност

В зоните с горски местообитания (Зони 18–21, 23) изсичането на дървета с хралупи и хлабава кора в размножителния сезон (юни–август) може да доведе до загуба на индивиди от *Barbastella barbastellus* и *Myotis bechsteinii*. Възрастните индивиди могат да напуснат убежището при началото на дейностите, а в ранния период на лактация майките носят малките. В по-късния период на отглеждане (юли–август) малките са вече твърде тежки за носене, но все още не са достатъчно добри летци - при отсичане на убежищното дърво в този период смъртността на малките не може да се изключи. В плана е заложено времево ограничение -строителна забрана за периода февруари–май, но тя не обхваща този период. Въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

Смъртността на прилепи от сблъсък с въртящите се ротори и от баротравма е документирано явление в световен мащаб (Baerwald et al., 2008⁷; Voigt et al., 2021⁸). Рискът нараства с височината на турбините, тъй като ротор-зоната навлиза в диапазона на летателна активност на мигриращите видове (Wellig et al., 2018⁹), и е особено висок по време на есенната миграция -август–октомври (Roemer et al., 2019¹⁰). Планът предвижда инсталиране на акустични ултразвукови системи за възпиране на прилепите, без да уточнява технически параметри. Ефективността на тези системи е видово-специфична и зависи от диапазона на излъчване -стандартните търговски системи обикновено работят до 100 kHz, което ги прави неефективни за *Rhinolophus* sp., чиито ехолокационни сигнали надхвърлят 100 kHz (Dietz et al., 2009¹¹). Системи съобразени с диапазона на ехолокация могат да намалят смъртността, като ефективността варира значително в зависимост от вида и метеорологичните условия. Сред установените мигриращи видове потенциален риск има за *Nyctalus noctula* (14 зони), *Nyctalus leisleri* (13 зони), *Pipistrellus nathusii* (15 зони) и *Nyctalus lasiopterus* (7 зони). За мигриращите видове въздействието е с умерена отрицателна интензивност (MNI).

Рискът е значително по-висок в зоните в близост до концентрация на значими пещерни убежища. По данни на МОСВ (2013, слой с местообитание 8310) и платформата GBIF (предоставени от НПМ-БАН, 2026) тези убежища включват:

- **Зона 2** -пещера Варкан на 0,03 km, с установена колония от 1 200 *Rhinolophus ferrumequinum*

⁷ Baerwald, E.F., D'Amours, G.H., Klug, B.J. & Barclay, R.M.R. (2008). Barotrauma is a significant cause of bat fatalities at wind turbines. *Current Biology*, 18(16), R695–R696.

⁸ Voigt, C.C., et al. (2021). Protecting bats in the era of wind energy. *Global Change Biology*, 27, 5491–5506.

⁹ Wellig, S.D., et al. (2018). Mitigating the negative impacts of tall wind turbines on bats. *PLOS ONE*, 13(11), e0206768.

¹⁰ Roemer, C., Coulon, A., Disca, T. & Bas, Y. (2019). Bat sensitivity to wind turbines. *PLOS ONE*, 14(7), e0218345.

¹¹ Dietz, C., Helversen, O. & Nill, D. (2009). *Bats of Britain, Europe and Northwest Africa*. A&C Black.

- **Зона 3** -Магурата (0,20 km, 500 *Rhinolophus euryale*) и Козарника (0,99 km, 400 *Rhinolophus euryale*)
- **Зона 9** -Нанин камък (1,38 km, 400 *Rhinolophus* spp.)
- **Зона 11** -Деветашката пещера (16 km, 14 462 *Miniopterus schreibersii*) и Мандрата (11 km, 1 690 *Myotis* spp.)
- **Зона 12** -Зоровица (18 km, 7 000 *Rhinolophus* spp.) и Орлова чука (15 km, 5 850 *Myotis* spp.)
- **Зона 13** -Пролазката пещера (0,45 km, 3 350 *Miniopterus schreibersii*) -една от най-значимите размножителни колонии в Европа
- **Зони 7 и 8** -пещерен комплекс Парниците (~40 km, 53 468 *Miniopterus schreibersii* -най-голямата установена колония в наличните данни)
- **Зона 21** -Андъка (0,77 km, 1 100 *Rhinolophus ferrumequinum*) и 37 карстови пещери в радиус 5 km
- **Зона 24** -резервоари Маджарово (25 km, 3 000 *Rhinolophus* spp. и 4 600 *Myotis emarginatus*)

За пещерно зависимите видове в Зони 9, 11, 12 и 24 въздействието е с умерена отрицателна интензивност (MNI). За Зони 2, 3, 13 и 21 — с колонии в непосредствена близост (под 0,5 km) и установени големи колонии — въздействието е с висока отрицателна интензивност (HNI). Поради значителния брой и разпространение на значими прилепни убежища в обхвата и близост до приоритетните зони, прилагането на видово-специфични буфери -напр. 20 km за *Rhinolophus* spp. и минимум 40 km за *Miniopterus schreibersii* -на ниво план би обезсмислило значителна част от зоните. Поради това оценката на риска за прилепите не може да се извърши на стратегическо ниво с достатъчна точност - необходима е индивидуална оценка по зона и вид на ниво конкретно инвестиционно предложение, включваща предконструкционен мониторинг на прилепната активност и специфичните хранителни маршрути на обитателите на засегнатите убежища.

2. Загуба и влошаване на хранителни и горски местообитания

Строителството на турбини и инфраструктура засяга хранителните местообитания на прилепите. Загубата е особено значима за пещерно зависимите видове с ограничен хранителен радиус -подковоносите ловуват предимно в радиус 2–5 km около убежището (Roemer et al., 2019¹²). В зоните с горски местообитания изсичането на хралупести дървета може да унищожи дневни и летни убежища на *Barbastella barbastellus* и *Myotis bechsteinii*. В зоните може да има и изоставени сгради с убежища на синантропни видове. При малка сила въздействието е с **ниска отрицателна интензивност (LNI)**.

3. Безпокойство на прилепи

По време на експлоатацията турбините произвеждат постоянен механичен и аеродинамичен шум. Проучванията показват, че горските видове намаляват активността си с около 50% в радиус до 450 m от турбините, вероятно поради шумова деградация на местообитанието (Ellerbrok et al.,

¹² Roemer, C., Coulon, A., Disca, T. & Bas, Y. (2019). Bat sensitivity to wind turbines. *PLOS ONE*, 14(7), e0218345.

2022)¹³. Това засяга всички видове прилепи -не само пещерните, но и горските и синантропните. Въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI) за повечето зони, и с умерена отрицателна интензивност (MNI) за Зони 2, 3, 13 и 21, където пещерни убежища се намират в непосредствена близост до границите на зоните.

4. Фрагментация на местообитания и бариерен ефект

Изграждането на пътища и кабелни трасета може да доведе до фрагментация на хранителните местообитания -намаляване на ефективната площ на горски масиви, крайречна растителност и влажни зони, които прилепите ползват за лов. Фрагментацията засяга наличността и качеството на ловните местообитания независимо от способността на прилепите за летене. Въздействието е с **ниска отрицателна интензивност (LNI)**. Прилепите са силно подвижни животни с летален радиус от километри до десетки километри. Ветропаркът не представлява непреодолима бариера.

¹³ Ellerbrok, J., et al. (2022). Activity of forest specialist bats decreases towards wind turbines at forest sites. *Journal of Applied Ecology*, 59, 2687–2698. <https://doi.org/10.1111/1365-2664.14249>

Таблица 66. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху прилепите в резултат от реализацията на Плана

Въздействие/последствие	Вероятност		Вид		Мащаб		Продължителност		Обратимост		Характер		Кумулативност		Интензивност	
	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср
1. Смъртност																
Смъртност при изсичане на горски убежища -малки на <i>Barbastella barbastellus</i> и <i>Myotis bechsteinii</i> (Зони 18–21, 23)	+	+	-	-	•	••	>	>	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Смъртност от сблъсък с ротори и баротравма -мигриращи видове	++	++	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
Смъртност от сблъсък -пещерно зависими видове в Зони 9, 11, 12 и 24; горски прилепи	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
Смъртност от сблъсък -пещерно зависими видове в Зони 2, 3, 13 и 21	++	++	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	HNI	HNI
2. Загуба и влошаване на хранителни и горски местообитания																
Загуба на хранителни местообитания -пещерно зависими видове	++	++	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Загуба на горски убежища -хралупести дървета (<i>Barbastella</i> , <i>Myotis bechsteinii</i>)	+	+	-	-	•	••	◇	◇	0	0	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Загуба на синантропни убежища в изоставени сгради	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
3. Безпокойство																

ДОКЛАД за Екологична оценка на „**ПРОЕКТ 356 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ**“

Въздействие/последствие	Вероятност		Вид		Мащаб		Продължителност		Обратимост		Характер		Кумулативност		Интензивност	
	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср
Безпокойство при строителство - пещерни колонии - Зони 2, 3, 13, 21	+	+	-	-	•	••	>	>	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Безпокойство при строителство и шум при експлоатация -Зони 2, 3, 13, 21	++	++	-	-	•	••	◊	◊	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
Шумова деградация на хранителни местообитания при експлоатация -горски видове	++	++	-	-	•	••	◊	◊	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
4. Фрагментация на местообитания																
Фрагментация на горски и крайречни хранителни местообитания	+	+	-	-	•	••	◊	◊	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.7.1.7 Птици

В обхвата на приоритетните зони по данни от докладването по Директивата за птиците (ИАОС, 2025) се срещат 252 вида птици, от които значителна част са строго защитени по ЗБР и с висок консервационен статус по Червената книга на Република България (2011). При определянето на приоритетните зони е приложена карта на чувствителността за птиците, разработена от Зехтинджиев (2024, Приложение III.а към Плана) въз основа на тристепенен подход, включващ данни от GPS проследяване на над 1 400 индивида от 27 чувствителни вида в решетка 5×5 km за цяла България (Gauld et al., 2022), в комбинация с данни за Натура 2000 зони и влажни зони. Зоните с висока концентрация на чувствителни видове са изключени от ПЗ. Основните миграционни пътища Via Pontica и Via Aristotelis също са изключени от приоритетните зони.

Методологично ограничение на приложения подход е, че методът на Gauld et al. (2022) може надеждно да идентифицира зони с висок риск, но не може да идентифицира „безопасни“ зони. Следователно изключването на зони с висока чувствителност е методологично обосновано, а включването на останалите зони отразява относително по-нисък орнитологичен риск на стратегическо ниво - не абсолютна липса на риск. Конкретната орнитологична чувствителност на всяка зона подлежи на верификация чрез предконструкционен мониторинг на ниво инвестиционно предложение.

1. Загуба и влошаване на местообитания

Строителният отпечатък на ветроенергийните паркове е сравнително малък - фундаментите на турбините, вътрешните пътища и кабелните трасета заемат ограничена площ извън Натура 2000 зоните. При определянето на зоните горските територии и постоянно затревените площи са приложени като изключващи критерии, а горските земи подлежат допълнително на процедура по чл. 73, ал. 1, т. 6 ЗГ за промяна на предназначението. Въздействието върху птиците чрез пряка загуба на местообитания е локално и с малка сила. Въпреки това отделни фрагменти от тревни, горски и храстови местообитания могат да бъдат засегнати в рамките на зоните. Засегнати са следните групи видове:

Видове от открити тревни и степни местообитания - *Falco naumanni* (8 зони), *Burhinus oedipnemos* (7 зони), *Circus pygargus* (17 зони), *Melanocorypha calandra* (9 зони) и *Calandrella brachydactyla* (12 зони) и др. са чувствителни към загуба на тревни местообитания. Доминиращото земеползване в зоните е обработваема земя (74–95%), която не представлява оптимално местообитание за тези видове. Естествените пасища и тревни площи по КОРИНЕ са с по-нисък дял - 1–7% в зони Зони 1–13 и 6–16% в останалите. Постоянно затревените площи са изключени като критерий при определяне на зоните, но не всички естествени тревни местообитания са обхванати от слоя. Строителният отпечатък е малък спрямо наличната площ на тревните местообитания. При малка сила въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

Горски видове - *Dryocopus martius* (24 зони), *Picus canus* (23 зони), *Pernis apivorus* (23 зони), *Ficedula semitorquata* (16 зони) и *Ficedula albicollis* (2 зони) и др. са чувствителни към загуба на горски местообитания. Горските територии са изключени като критерий при определяне на зоните, а промяната на предназначението на горски имоти за основи на ветрогенератори е допустима единствено по реда на чл. 73, ал. 1, т. 6 ЗГ. Въпреки това отделни горски фрагменти в зоните могат да бъдат засегнати при прокарване на пътища и кабелни трасета. Горските местообитания по КОРИНЕ са с най-висок дял в Зони 19 (18%), 20 (28%), 21 (18%) и 23 (28%), и с

по-нисък в Зони 1-13 (1–6%). В зоните са установени и горски местообитания по Приложение I с обща площ ~146 ha, включително приоритетни типове (91E0*, 91H0*, 91AA*). При малка сила въздействието е с **ниска отрицателна интензивност (LNI)**.

Видове от храстови местообитания - *Lanius collurio*, *Lanius minor*, *Lanius senator*, *Emberiza hortulana* (25 зони) и др. са чувствителни към загуба на храстови и мозаечни местообитания при рудерализация и строителство. Храстови местообитания по КОРИНЕ са установени предимно в Зони 14 (4%), 21 (4%), 22 (4%), 24 (8%) и 25 (5%). При малка сила въздействието е с **ниска отрицателна интензивност (LNI)**.

Водолюбиви видове - *Ciconia ciconia* (25 зони), *Ardea purpurea* (14 зони), *Nycticorax nycticorax* (8 зони), *Plegadis falcinellus* (3 зони) и др. са чувствителни към промени в хидрологичния режим и замърсяване при строителство в близост до водни тела. Въздействието е индиректно -ВЕП няма да се изграждат непосредствено във водни тела, евентуални строителни дейности в речните тераси са с ограничен обхват и при прилагане на стандартни строителни мерки рискът е управляем. При малка сила въздействието е с **ниска отрицателна интензивност (LNI)**.

Реещи се видове - Проучванията върху видове като *Milvus migrans* показват, че поради активно избягване, турбините причиняват функционална загуба на ловни и миграционни местообитания -изследвания при тесни места за миграционни оценяват загубата на подходящи за реене площи на 3–14% в близост до ветропаркове (Marques et al., 2020¹⁴). Тъй като основните миграционни пътища са изключени от плана въздействието е с **ниска отрицателна интензивност (LNI)**.

2. Безпокойство и прогонване

Безпокойството от строителни дейности и от постоянния аеродинамичен и механичен шум при експлоатацията на турбините засяга всички гнездящи видове птици, тъй като в гнездовия период те са привързани към конкретна територия и не могат да я избегнат без да изоставят гнездото, яйцата или малките. Това въздействие е собено значимо за едрите хищни птици с широки ловни територии, относително ниска репродуктивна способност и дълъг период за достигане на полова зрялост. Птиците са с висока чувствителност в периода на гнездене, когато са привързани към конкретна територия. Извън гнездовия сезон ефектът е по-слабо изразен, тъй като птиците могат да променят хранителните си местообитания. Планът предвижда строителна забрана февруари–май, която частично покрива гнездовия период.

Едри хищни птици с установени активни гнезда в близост до зоните -по данни от постъпилото становище на БДЗП (2026), зона 23 попада в активен гнездови район на *Neophron percnopterus* и в хранителния район на *Gyps fulvus* и *Aegypius monachus*; Зони 22, 24 и 25 попадат в гнездови райони на *Neophron percnopterus* и в района на разпространение на *Aegypius monachus* и *Aquila heliaca*; Зони 13, 14, 15 и 18 попадат в 50 km буфер около установено гнездо на *Aegypius monachus*. За тези зони въздействието е с **висока отрицателна интензивност (HNI)**.

Едри хищни птици в останалите зони - *Aquila heliaca*, *Aquila chrysaetos*, *Haliaeetus albicilla*, *Aquila pomarina*, *Circus gallicus*, *Ciconia nigra* потенциално се срещат в множество зони по данни от докладването по Директивата за птиците (ИАОС, 2025). При конкретно инвестиционно

¹⁴ Marques, A.T., et al. (2020). Wind turbines cause functional habitat loss for migratory soaring birds. *Journal of Animal Ecology*, 89(1), 93–103.

предложение турбините могат да попаднат в ловните или гнездовите им територии, без това да може да се установи на стратегическо ниво. При средна сила и висока чувствителност въздействието е с умерена отрицателна интензивност (MNI).

Горски видове - горските птици са чувствителни към безпокойство при строителство в близост до горски масиви, особено в гнездовия период. При експлоатацията постоянният шум от турбините може да ограничи използването на горски местообитания, горски ръбове и открити пространства в близост за ловуване и хранене. *Dryocopus martius* (24 зони), *Picus canus* (23 зони) и *Ficedula semitorquata* (16 зони) са свързани с вътрешността на горски масиви и вероятността да бъдат засегнати е редуцирана, тъй като горските територии до голяма степен са изключени от зоните. Засегнати могат да бъдат предимно горските ръбове и фрагментираните горски местообитания. С по-висок горски дял са Зони 19, 20, 21 и 23 (18–28% гора по КОРИНЕ). *Pernis apivorus* (23 зони) е особено чувствителен, тъй като гнезди в гори но ловува в открити пространства и е изложен на по-висок риск от безпокойство при хранене. При малка сила въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

Други видове птици - врабчоподобните и другите малки пойни птици са с по-ниска чувствителност към безпокойство от ветроенергийни паркове. Строителните дейности причиняват временно прогонване в периода на изпълнение, но след приключването им повечето видове се завръщат и населяват растителността около турбините. Поддържането на ниска растителност в радиус 200 m около турбините, предвидено като мярка в плана, ограничава наличието на подходящи гнездови местообитания в непосредствена близост, но ефектът е локален и с малка сила спрямо цялостното разпространение на видовете. *Lanius collurio*, *Lanius minor*, *Emberiza hortulana* и др. (25 зони) са чувствителни към загуба на храстови местообитания при рудерализация около инфраструктурата, но адаптивният им капацитет е по-висок от този на едрите хищници. При малка сила въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI) за всички дребни и средни пойни видове.

3. Фрагментация на местообитания

Вътрешните пътища и кабелните трасета предизвикват фрагментация на горски и тревни местообитания. При птиците фрагментацията засяга предимно видовете с изисквания към вътрешността на горски масиви - при разсичане на горски фрагмент двата получени дяла може да са под минималната площ за успешно гнездене на видове като *Ficedula semitorquata* и *Dryocopus martius*, които избягват горските ръбове. Ефектът е по-значим в зоните с по-висок горски дял - Зони 19, 20, 21 и 23 (18–28% гора по КОРИНЕ). При малка сила и ограничен строителен отпечатък въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

4. Барьерен ефект

Барьерният ефект от ветроенергийните паркове засяга преди всичко реещите се видове птици - щъркели, жерави и грабливи птици - при специфични условия: набиране на термали, излитане от нощувки и ежедневни хранителни полети. Проучванията върху видове като *Milvus migrans* показват, че реещите се птици разпознават турбините и променят посоката на полета при приближаване под 750–1000 m, докато птиците, летящи над височината на роторите, не реагират на тяхното присъствие

(Santos et al., 2022¹⁵). При ежедневни хранителни полети на гнездящи видове и при тесни хабитатни коридори бариерният ефект може да доведе до нарушаване на екологичните връзки (Langston & Pullan, 2003¹⁶; Masden et al., 2009¹⁷), но при правилно ситуиране извън основните миграционни пътища данните от дългосрочен мониторинг не документират популационно значими ефекти (Зехтинджиев, 2024¹⁸).

Тъй като основните миграционни пътища са изключени от плана и зоните са разположени предимно на равнинен и хълмист терен -не на планински ридове -рискът от значителен бариерен ефект при сезонна миграция е намален в сравнение с паркове на тесни планински проходи. Остатъчен риск съществува при дифузна миграция и при ежедневни хранителни полети на гнездящи видове в близост до зоните. При малка до средна сила и средна чувствителност въздействието е с **ниска до умерена отрицателна интензивност (LNI–MNI)** в зависимост от конкретното местоположение на турбините спрямо посоките на прелет.

5. Смъртност

5.1. Строителни дейности

Строителните дейности в гнездовия сезон могат да причинят пряка загуба на яйца и малки при птици, гнездящи в или в близост до строителните площадки. Механизмите включват директно унищожаване на гнезда при изсичане на дървета и храстова растителност, изоставяне на гнезда при силно безпокойство от шум и вибрации, и загуба на малки -гнездобегълци. Планът предвижда строителна забрана за периода февруари–май, която частично покрива гнездовия сезон – за голяма част от видовете размножителния сезон продължава до по-късно. При спазване на забраната февруари–май въздействие в този период и извън размножителния период не се очаква. При разчистване на растителността в периода юни-юли, при наличие на активни гнезда се очаква въздействие с умерена отрицателна интензивност (MNI).

5.2. Смъртност от сблъсък при гнездящи птици

Гнездящите едри хищни птици са изложени на ежедневен риск от сблъсък при хранителните си полети в района на турбините. За разлика от мигрантите, които преминават еднократно, гнездящите индивиди могат да преминават в рисковата зона многократно на ден в продължение на целия гнездов сезон. Грабливите птици са най-уязвимата група към сблъсък с ветрогенератори - уязвимостта произтича от ниска репродуктивност и бавно развитие, при което дори малка допълнителна смъртност може да има сериозни популационни ефекти (Duriez et al., 2023; Estellés-Domingo et al., 2025¹⁹). Рискови са видове, които използват предимно реещ полет и имат ограничена маневреност, тъй като инерцията и зависимостта от въздушни течения намаляват възможността за реакция при вертикални препятствия като вятърни турбини.

¹⁵ Santos, C.D., et al. (2022). Factors influencing wind turbine avoidance behaviour of a migrating soaring bird. *Scientific Reports*, 12, 6441.

¹⁶ Langston, R.H.W. & Pullan, J.D. (2003). *Wind farms and birds: an analysis of the effects of wind farms on birds, and guidance on environmental assessment criteria and site selection issues*. BirdLife International / Council of Europe. T-PVS/Inf(2003)12.

¹⁷ Masden, E.A., Haydon, D.T., Fox, A.D., Furness, R.W., Bullman, R. & Desholm, M. (2009). Barriers to movement: Impacts of wind farms on migrating birds. *ICES Journal of Marine Science*, 66(4), 746–753. <https://doi.org/10.1093/icesjms/fsp031>

¹⁸ Зехтинджиев, П. (2024). Становище по предоставени от МОСВ карти на миграционните пътища на птиците и зони за приоритетно развитие на ветрогенераторни паркове в България. ИБЕИ-БАН. [Приложение III.а към Плана за ППЗ-ВЕИ]

¹⁹ Duriez, O., et al. (2023). Windfarm collisions in medium-sized raptors: even increasing populations can suffer strong demographic impacts. *Animal Conservation*, 26, 264–275. <https://doi.org/10.1111/acv.12818>. Estellés-Domingo, A., et al. (2025). Effects of wind farms on raptors: A systematic review. *Animal Conservation*. <https://doi.org/10.1111/acv.12988>

Сред потенциално срещащите се видове с висок риск от сблъсък при гнездящи птици (ИАОС, 2025) се открояват два функционални типа по отношение на ловните полети: видовете лешояди, с хранителни полети на десетки километри, и останалите птици с ловни полети в диапазона 3–5 km (*Circaetus gallicus*, *Ciconia nigra*), 5–10 km (*Haliaeetus albicilla*) и до 10–20 km (*Aquila heliaca*, *Aquila chrysaetos*) от гнездото. Поради големия размер на ловната територия буферирането на въздействието чрез пространствено отстояние е практически неприложимо на ниво план.

Следните видове с висок риск от сблъсък потенциално се срещат в района на зоните (ИАОС, 2025):

- *Aquila heliaca* - Зони 11, 12, 14, 15, 18, 19, 24
- *Haliaeetus albicilla* - 12 зони
- *Aquila chrysaetos* - Зони 3, 4, 13, 21, 23
- *Neophron percnopterus* - 8 зони
- *Gyps fulvus* и *Aegypius monachus* - Зони 21–23
- *Circaetus gallicus* - 24 зони
- *Ciconia nigra* - 25 зони

По данни от становище на БДЗП (2026) Зони 22, 23, 24 и 25 попадат в активни гнездови райони на *Neophron percnopterus* и в района на разпространение на *Aegypius monachus*, а Зони 13, 14, 15 и 18 попадат в 50 km буфер около установено гнездо на *Aegypius monachus*. За тези зони рискът от смъртност при гнездящи хищни птици е с висока отрицателна интензивност (HNI), а останалите зони, без потвърдени активни гнезда в близост — с умерена (MNI). Принципът на предпазливостта се прилага за всички зони, тъй като липсата на данни за активни гнезда на ниво план не е равнозначна на доказано отсъствие на чувствителни видове.

Планът предвижда система за ранно предупреждение с функция за спиране на турбините при установяване на чувствителни видове. Данните от дългосрочен мониторинг в 33 Калиакра показват, че при функционираща система от този тип не се регистрира смъртност при целевите видове (Зехтинджиев, 2024, Приложение III ППЗ). Системата трябва да бъде калибрирана за видовете и условията на конкретното местоположение преди въвеждане в експлоатация, поради което данните от Калиакра не могат да се екстраполират директно за новите зони. Въпреки това те показват потенциала за предотвратяване на сблъсъци на такава система при правилна калибрация. За Зони 22, 23, 24 и 25, както и в Зони 13, 14, 15 и 18, наличието на функционираща RASOD система е необходимо, но не достатъчно условие за опазване на птиците от сблъсък-поради близостта на активни гнезда на чувствителни видове в тези зони е необходимо прилагане на допълнителни мерки.

5.3. Смъртност от сблъсък при мигриращи реещи се птици

Мигриращите реещи се птици -щъркели, жерави и едри грабливи птици -са изложени на риск при прелитане в рисковата височинна зона на роторите. Рискът е най-висок при тесни миграционни проходи и при издигане на птиците с помощта на термични възходящи течения преди прелитане над препятствия. Основните миграционни пътища Via Pontica и Via Aristotelis са изключени от плана, което ще намали въздействието. При определянето на приоритетните зони е приложена карта на чувствителността за птиците (Зехтинджиев, 2024, Приложение III ППЗ), основана на GPS данни

за над 1 400 индивида от 27 вида в решетка 5×5 km за цяла България (Gauld et al., 2022²⁰), като зоните с висока концентрация на чувствителни видове са изключени. Съгласно ограниченията на метода, посочени от авторите на изследването, липсата на висок индикатор на чувствителност не може да се интерпретира като доказателство за нисък риск -особено за Източна Европа, където GPS покритието е недостатъчно за редица видове (Gauld et al., 2022). Остатъчен риск при дифузна миграция съществува за всички зони.

Планът предвижда система за ранно предупреждение с функция за спиране на турбините при установяване на чувствителни видове. Дългосрочни данни от прилагане на системи за селективно спиране на турбините в Испания при 269 турбини показват намаление от 61,7% в смъртността на реещите се птици за период от 13 години (Ferrer et al., 2022²¹). Данните от мониторинг в 33 Калиакра потвърждават ефективността на подобен подход при функционираща система (Зехтинджиев, 2024, Приложение III ППЗ). При наличие на функционираща RASOD система въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

5.4. Смъртност от сблъсък при нощни мигранти

Врабчоподобните и другите малки пойни птици мигрират нощем на значително по-голяма височина от рисковата зона на роторите и са практически незасегнати от сблъсък с турбините при нормални метеорологични условия. При лоша видимост, мъгла или дъжд птиците слизат на по-ниска височина и рискът нараства. Планът предвижда ADLS осветление, което намалява привличащия ефект на светлините върху нощните мигранти. При малка сила въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

5.5. Смъртност от сблъсък с кабели

Надземните електропроводи, необходими за присъединяване на ветропарковете към мрежата, представляват допълнителен риск за птиците -особено за едрите видове с ограничена маневреност. Планът предвижда инсталиране на устройства против сблъсък по новите въздушни електропроводи и подземно полагане на кабелните трасета там, където е възможно. При прилагане на тези мерки въздействието е с ниска отрицателна интензивност (LNI).

²⁰ Gauld, J.G., et al. (2022). Hotspots in the grid: Avian sensitivity and vulnerability to collision risk from energy infrastructure interactions in Europe and North Africa. *Journal of Applied Ecology*, 59(6), 1496–1512.

²¹ Ferrer, M., et al. (2022). Significant decline of Griffon Vulture collision mortality in wind farms during 13-year of a selective turbine stopping protocol. *Global Ecology and Conservation*, 35, e02079. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2022.e02079>

Таблица 67. Прогнозна оценка на очакваните въздействия върху птици в резултат от реализацията на Плана

Въздействие/последствие	Вероятност		Вид		Масщаб		Продълж.		Обратимост		Характер		Кумулат.		Интензивност	
	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср
1. Загуба и влошаване на местообитания																
Загуба на тревни местообитания	++	++	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Загуба на горски местообитания	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Загуба на храстови местообитания	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Индиректна загуба на водни местообитания	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Функционална загуба на местообитания при реещи се видове	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
2. Безпокойство и прогонване																
Безпокойство -едри хищни птици с активни гнезда в близост: Neophron percnopterus, Gyps fulvus, Aegypius monachus (Зони, 13, 14, 15, 18, 22–25)	++	++	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	II	Y	Y	HNI	HNI
Безпокойство -едри хищни птици гнездящи в останалите зони: Aquila heliaca, A. chrysaetos, Haliaeetus albicilla, A. pomarina, Circaetus gallicus, Ciconia nigra и др.	++	++	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	II	Y	Y	MNI	MNI
Безпокойство - горски видове: Dryocopus martius, Picus canus, Ficedula semitorquata, Pernis apivorus и др.	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Безпокойство -други видове	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
3. Фрагментация на местообитания																
Фрагментация на местообитания	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
4. Бариерен ефект																
Бариерен ефект при сезонна миграция	+	+	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	II	Y	Y	LNI	LNI
Бариерен ефект при ежедневни хранителни полети на гнездящи видове	++	++	-	-	•	••	◇	◇	↔	↔	I	II	Y	Y	MNI	MNI

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 364 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Въздействие/последствие	Вероятност		Вид		Масщаб		Продълж.		Обратимост		Характер		Кумулат.		Интензивност	
	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср	р	ср
5. Смъртност																
Смъртност при строителни дейности -пряка загуба на гнезда/малки при разчистване юни-юли	++	++	-	-	•	••	>	>	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
Смъртност от сблъсък -гнездящи/ едри хищници: Neophron percnopterus, Aegypius monachus и др. (Зони 22–25, 13–15, 18)	++	++	-	-	•	••	<	<	↔	↔	I	I	Y	Y	HNI	HNI
Смъртност от сблъсък -гнездящи едри хищници в останалите зони	+	+	-	-	•	••	<	<	↔	↔	I	I	Y	Y	MNI	MNI
Смъртност от сблъсък -мигриращи реещи се видов	+	+	-	-	•	••	<	<	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Смъртност от сблъсък -нощни мигранти	+	+	-	-	•	••	<	<	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Смъртност от сблъсък с надземни кабели	+	+	-	-	•	••	<	<	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.7.1.8 КУМУЛАТИВНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ

В България са изградени/процедирани са 31 ветроенергийни парка с 244 ветрогенератора и обща инсталирана мощност 586 MW, от които 8 парка с 21 ветрогенератора се намират в границите на приоритетните зони по настоящия план.

Кумулативното въздействие върху флората и растителността от комбинираното прилагане на плана със съществуващите паркове се изразява в адитивна загуба и фрагментация на естествени местообитания, включително типове по Приложение I на Директивата за местообитанията. Кумулативният ефект е отрицателен и нараства пропорционално на броя на реализираните съоръжения.

Кумулативното въздействие върху фауната е отрицателно при всички засегнати групи. Възможна е кумулативна загуба и фрагментация на местообитания. При мигриращите видове птици и прилепи смъртността от сблъсък е адитивна по миграционния маршрут — съществуващите и бъдещите съоръжения представляват препятствия независимо от административната им принадлежност. При едрите грабливи птици с ловни полети от 10–50 km ловните територии могат да бъдат засегнати едновременно от съоръжения в различен етап на реализация. Сметчаващ фактор е пространственото разделение между съществуващите паркове и приоритетните зони по настоящия план, както и изключването на основните миграционни пътища Via Pontica и Via Aristotelis от ПЗ.

6.7.2 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

На основание чл. 36, ал. 3 от Наредбата за оценка на съвместимостта компетентният орган — Министерство на околната среда и водите — е извършил преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която нито една от 25-те приоритетни зони не попада в границите на защитени зони по смисъла на ЗБР и защитени територии по ЗЗТ. Проектът на Плана няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата „Натура 2000“ (писмо изх. № ЕО-43-14/02.02.2026 г. на министъра на околната среда и водите).

Преценката се основава на следните констатации: площите за приоритетно развитие на вятърна енергия са извън границите на защитените зони по смисъла на ЗБР, поради което няма вероятност да бъдат пряко унищожени или фрагментирани природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в тях; планът е стратегически документ, който не предполага задължително изграждане на съоръжения във всички определени площи; при конкретни инвестиционни намерения провеждането на оценки за съвместимост не се изключва; основните миграционни коридори на птиците са изключени от зоните, с което вероятността от бариерен ефект е сведена до незначителна; и в плана са определени сметчаващи мерки — ограничения в строителните периоди, системи за ранно предупреждение, акустични устройства за прилепи, мерки за безопасност на електропроводите и мониторинг на ефективността им.

Всички приоритетни зони граничат с поне една защитена зона от Натура 2000, а 12 от тях граничат с поне една ЗЗ по Директивата за птиците. Потенциалните въздействия върху видовете, предмет на опазване в граничещите защитени зони, са разгледани подробно в т. Биоразнообразие на настоящия доклад.

На този етап не се идентифицира противоречие с целите и режимите на защита на ЗТ в близост

до приоритетни зони. Въпреки това, в зависимост от спецификите на конкретните ИП, режимите на защита, определени със заповедите за обявяване на съседните защитени територии, могат да налагат ограничения върху дейности в прилежащите територии, включително строителство на ветроенергийни съоръжения. При реализацията на конкретни инвестиционни предложения в зоните, съседни на защитени територии по ЗЗТ, е необходима проверка за съответствие с режимите на опазване, определени в съответните заповеди за обявяване и планове за управление.

6.8 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ МАТЕРИАЛНИТЕ АКТИВИ

Очаква се в резултат от цялостното прилагане на плана да се проявят положителни въздействия върху материалните активи в районите на определените приоритетни зони, предвид регулираното изграждане на нови обекти, без риск от унищожаване или увреждане на вече съществуващи. Очакваните въздействия могат да се оценят като такива с голяма вероятност, положителни, локални и постоянни. Същите са необратими и вторични, както и с ниска интензивност, предвид това, че не са пряко насочени към материалните активи за населението. В едно с други проекти за развитие на добива на енергия от възобновяеми източници и не само, могат да доведат до кумулативни въздействия.

По време на осъществяването на строително-монтажни работи, то при спазване на изискванията на действащата нормативна уредба в страната, не се очаква въздействие, свързано с разрушаването или увреждане на материални активи в районите на приоритетните зони, в т. ч. и собственост на трети лица.

Обобщена оценка на очакваните въздействия може да се види в Таблица 68 по-долу.

Таблица 68. Прогнозна оценка на предполагаеми въздействия върху материалните активи в районите на приоритетните зони в резултат от реализацията на плана

Въздействие	Вероятност за поява на въздействие		Вид на въздействието		Масщаб/ обхват на въздействията		Продължителност на въздействията		Обратимост на въздействията		Характер на въздействията		Кумулативност		Интензивност на въздействията	
	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**
Увреждане на материални активи при извършване на строително-монтажни работи	Не се очаква	Не се очаква	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Развитие на материалната база в района	n/a	++	n/a	+	n/a	•	n/a	◁	n/a	0	n/a	II	n/a	Y	n/a	LPI

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.9 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗДРАВНО-ХИГИЕННИТЕ АСПЕКТИ НА СРЕДАТА

Състоянието на средата се определя от измененията настъпили в основните нейни параметри, следствие от човешката дейност – замърсяване на атмосферата, водите и почвите, акустично натоварване на средата, йонизиращи и нейонизиращи лъчения, проблемите с третирането на отпадъците.

Социалните, социално-битовите и психологични фактори са важни и в много случаи водещи при сформирание на здравния статус на населението в общините, в обхвата на ППЗ. Като цяло доходите и икономическата несигурност са значими стресови фактори от много години, особено за населението извън общинските центрове, които в голяма степен са повлияли за снижаване на имунитета на хората, развитието на хронични заболявания, преждевременна смъртност, ниска раждаемост и други неблагоприятни здравни и демографски показатели.

6.9.1 ВЛИЯНИЕ НА ОТДЕЛНИТЕ РИСКОВИ ФАКТОРИ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Фини прахови частици (ФПЧ)

Най-опасни за здравето на човека са фините частици от праха, наречена “респираторна” фракция /големина на частиците под 2 микрона/. Тези частици проникват най-дълбоко в дихателната система и образуват в алвеолите на белия дроб трайни “депа”. Те обуславят наличието на хронични неспецифични заболявания на дихателната система, като хроничен бронхит, астма, емфизем. Тази фракция от общия суспендиран прах се нарича “респираторна”. Тя се измерва отделно от общата концентрация на праха и на нея се базира хигиенната оценка. Освен това праха има дразнещо действие върху горните дихателни пътища, очите и кожата. При някои хора се получават и алергични реакции. Счита се, че при инхалационна експозиция най-рано страда имунната система. В резултат от потискането на резистентните реакции на организма в районите с атмосферно замърсяване се повишават нивата на неспецифичната заболяемост на населението. Следователно праха в атмосферния въздух на населените места, в чиито обхват са зоните на ППЗ е един от значимите рискови фактори.

Въглероден оксид

Въглеродният диоксид образува с хемоглобина на кръвта карбоксиемоглобин, с което кислородът в кръвта намалява (хипоксия). Блокира важни за човешкия организъм тъканни ензимни системи и има общо токсично действие. Въздейства върху зрението, ЦНС (централна нервна система) и вегетативната нервна система при хронично въздействие. В зависимост от концентрацията му може да се достигне до колапс (изпадане в безсъзнание) и смърт.

Азотни оксиди

Те имат силно дразнещо действие, тъй като при взаимодействието им с водата в организма се образуват киселини (азотна, азотиста) и в кръвта се образуват токсичните нитрати и нитрити. Имат силно дразнещо действие върху горните дихателни пътища (кашлица, задушаване при големи концентрации). Азотният монооксид NO има предимно действие върху ЦНС.

Серни оксиди

Имат силно изразено дразнещо действие върху лигавиците (очите, горните дихателни пътища).

Отпадъчни газове от горивните процеси на двигателите с вътрешно горене

Това са предимно азотни оксиди, въглероден оксид, серни оксиди, сажди, летливи органични съединения, тежки метали и др. Те имат локално дразнещо и общо токсично действие, увреждат органите на дишането, водят до промени в състава на кръвта, повишават възприемчивостта към инфекции, нарушават обмяната на веществата.

Шум

Шумът е една от съставките на комплекса от неблагоприятни фактори за населението. Вредното му действие е не по-малко от останалите фактори, замърсяващи околната среда, макар че на пръв поглед той е нещо „нематериално“ и затова не се възприема като толкова вреден. Вредно действие на шума започва още от 60 dB. Сериозни разстройства се получават над 90 dB. В зависимост от интензитета, честотния спектър и характера на шума, както индивидуалната експозиция и продължителността на въздействието му, той може да окаже в една или друга степен неблагоприятно въздействие върху три основни направления - върху слуховия апарат, върху функциите на отделни органи и системи (сърдечно-съдова, хранителна, ендокринно, мускулно, вестибуларен апарат, обменни процеси и др.), както и върху организма като цяло или висшата нервна дейност и вегетативната реактивност и увеличение на общата заболяемост.

Електромагнитните полета – ЕМП

Електромагнитното поле е съвкупност от електрично и магнитно поле и се разпространява в пространството във вид на електромагнитни вълни. Тези полета могат да съществуват и поотделно, но само когато величините им са постоянни във времето. Променливи електрическо и магнитно поле не могат да съществуват самостоятелно, независимо едно от друго. Всяка промяна на магнитното поле в пространството предизвиква появата в него на електрично поле (т. нар. електромагнитна индукция), а при изменение на електрическото поле в пространството възниква магнитно поле.

Спектърът на нейонизиращите електромагнитни излъчвания включва ултравиолетовите, видимите, инфрачервените лъчи и радиовълните. Източници на електромагнитни лъчения в околната среда са високоволтовите електропроводи и съоръжения от електропреносната мрежа. Те са с определена зона на въздействие в границите на определените сервитути (Наредба № 16/09.06.2004г. за сервитутите на енергийните съоръжения). Извън сервитутните зони се наблюдава значително намаление на силата на електромагнитното поле и съответно неговото разсейване, т.е. и влиянието върху хората подложени на експозицията на електромагнитното поле е значително намалено извън сервитутните зони.

ЕМП представляват здравен риск за населението. Въздействат върху нервната и сърдечно-съдовата система. При продължителна експозиция влияят върху дейността на главния мозък. Интензивността на електромагнитното поле се измерва в гауси – 1 Гаус е равен на 100 милигауса. Световната здравна организация определя 1 Гаус норматив като безопасен. Но има учени, които казват, че повече от 2 милигауса вече са опасни за човека.

6.9.2 ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗОНИ ИЛИ ОБЕКТИ СЪС СПЕЦИФИЧЕН ХИГИЕННО - ОХРАНИТЕЛЕН СТАТУС В ОБХВАТА НА ПЛАНА. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ВРЕДНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ЗДРАВЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

Всички устройствени дейности могат да бъдат класифицирани като въздействия, които при определени условия могат да окажат отрицателни въздействия върху околната среда. Чрез устройственото планиране обаче, тези въздействия могат да бъдат насочвани и регулирани както като характер, така и като степен на агресивност, но при постоянно действащо изискване за опазване на средата.

Основните типове въздействия върху отделните компоненти на околната среда могат да се определят като:

- Консумация на природни ресурси;
- Замърсяване на околната среда;
- Увреждане на околната среда;
- Създаване на дискомфорт на обитаване;
- Сnižаване на естетическите качества на природните и урбанизираните пространства.

На всички устройствени нива при планиране използването на територията и на ресурсите се определя степента на тяхната защита и се предлагат режими, условия, мерки, ограничения и забрани за различни дейности и обекти. Най-общо това са устройствените средства с които се контролира въздействието върху околната среда, в т.ч. и върху здравето на човека и качеството на живот.

Прилагането на плана в неговата цялост ще има положително въздействие върху КАВ, което ще се прояви с голяма вероятност и ще въздейства постоянно вкл. и на национално ниво. Очакваното въздействие ще е вторично по характер, породено от намаляване на процента произведена електрическа енергия от изкопаеми горива в енергийния микс на страната, обратимо и се оценява със средна интензивност. Възможна е проява на кумулация, предвид прилагането на конкретния проект в едно с други проекти за производство на енергия от възобновяеми източници.

Реализацията на проекти, свързани с електрическа енергия от вятър, не е свързана с използването на свежа вода и генерирането на потоци отпадъчни води, предвид което не е предпоставка за количествено и качествено увреждане на повърхностните и подземните водни тела и съответно ситуирани в близост водоизточници, излагайки на риск живота и здравето на хората. Кумулативно прилагането на плана в неговата цялост ще доведе до намаляване добива на изкопаеми горива и производството на електрическа енергия, предвид което се очаква положително въздействие върху водните обекти, както е посочено и по-горе.

Съобразяването на предвижданията на ППЗ с настоящи и бъдещи основни генератори на шум, като фактор на жизнената среда на съответната територия е от особена важност, тъй като същият трябва да се оценява не само в сравнение с хигиенните норми, но също и с оглед на броя на хората, подложени на такива въздействия, количествените стойности на превишението на шумовите нива над допустимите хигиенни норми, опасностите от получаването на увреждания на здравето на населението, свързани предимно с т. нар. екстраурални ефекти, каквито са допълнителния риск от повишение на кръвното налягане, увеличената честота на оплакванията от страна на нервната

система, безсъние, неврози и чувство за дискомфорт.

По отношение на териториалния обхват на ППЗ от особено значение е, че поради липса на данни при картографското определяне на зоните на Плана, не са изключени териториите на населени места, вкл. отстояние до 500 м от границите им, като тези изисквания, по смисъла на чл. 141 от Наредба № 14 от 15 юни 2005 г. *за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия*, остават приложими при изпълнение на Плана. В цялост, чрез недопускане нерегулируемото застрояване, в резултат от прилагането на плана, както и застрояване, позоваващо се на данни от предварително извършени моделирания на очакваното акустично натоварване на средата от функционирането на вятърните перки, вкл. и в кумулативен аспект с други подобни ИП в района, не се очаква прилагането на ППЗ да окаже значително отрицателно въздействие върху здравно-хигиенните аспекти на средата и най-вече върху живота и здравето на хората.

Що се отнася до вибрациите и нейонизиращите лъчения, то прилагането на ППЗ не се очаква да доведе до нива на физичните фактори, застрашаващи живота и здравето на хората, резултат от което не се очаква да са в основата на отрицателни въздействия върху населението в съответните райони. Що се отнася до здравословните и безопасни условия на работа, реализирането на Плана би могло да доведе до риск от отрицателни въздействия върху здравето на работниците, но при стриктно спазване на националното законодателство, то не се очаква същите да окажат значително отрицателно въздействие за дълъг период от време върху работниците. Въздействието, макар и отрицателно, ще е кратковременно, само за периода на реализиране на конкретни ИП в границите на съответните зони, и обратимо по характер. Спазвайки националното законодателство и прилагайки превантивни защитни мерки, то ще бъде сведен до минимум риска от проява на отрицателни последици върху здравето на работниците, резултат от завишените вибрации в района на строителство.

За етапа на експлоатация на конкретни обекти, с предвижданията на плана не се създават условия тези територии да бъдат предпоставка за увеличаване на шумовото натоварване и увеличаване на запрашеността на средата над допустимите норми и др., което да представлява риск за околната среда и човешкото здраве.

По отношение на населението може да се счита, че нейонизиращите лъчения са с незначително въздействие, като на редица места не оказват въздействие, поради нормативно определените отстояния до територии на населени места, респ. до обекти, подлежащи на здравна защита. За работещите трябва да се спазват изискванията за безопасност и здраве при работа.

Във връзка с качеството на питейните води прилагането на ППЗ не се очаква да доведе до тяхното влошаване и застрашаване живота и здравето на населението.

Не се очаква отрицателно засягане на територии по отношение на опасните химични вещества и риска от големи аварии от изпълнението на проекта на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятър.

Предвид значителния обхват на ППЗ и потенциалния обем на възможните дейности, в случаите на конкретни ИП в определените с Плана зони, от изключителна важност е тяхното конкретно местоположение, характеристики, капацитет, съществуващ потенциал за присъединяване към електропреносната мрежа (MW) и др. Това трябва да бъде съобразено с най-

близко разположените зони и обекти, подлежащи на здравна защита, както и да се гарантира спазване на нормативните изискванията по отношение опазване на водите и по-специално забраните и ограниченията в санитарно-охранителните зони на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване и на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди. Възможни въздействия върху здравно-хигиенните аспекти на околната среда при реализирането на конкретни инвестиционни предложения, биха могли да се очакват на локално ниво, като вероятността от такива въздействия, както и необходимостта от прилагането на смекчаващи мерки ще могат да се идентифицират при конкретни ИП в конкретни зони от ППЗ.

В резултат от направената прогнозна оценка на очакваните въздействия по компоненти и фактори на околната среда в резултат от реализацията на плана, може да се обобщи, че в пространственото развитие на зоните в обхвата на ППЗ, са предвидени всички мероприятия, за да бъде средата комфортна в максимална степен, при това не само в екологичен, а и във функционален аспект, което е една от съществените цели на плана. Предвид това, може да се заключи, че едновременното функциониране на съществуващи и предвиждани за изграждане обекти, не предполага възникване на възможности за комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено въздействие на рисковите фактори върху населението на населените места.

Обобщена оценка на очакваните въздействия може да се види в Таблица 69 по-долу.

Таблица 69. Прогнозна оценка на предполагаеми въздействия върху здравно-хигиенните аспекти на околната среда

Въздействие	Вероятност за поява на въздействие		Вид на въздействието		Масшаб/ обхват на въздействията		Продължителност на въздействията		Обратимост на въздействията		Характер на въздействията		Кумулативност		Интензивност на въздействията	
	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**
Завишени емисии в атмосферата и шумови и вибрационни нива в работна среда - строително-монтажни дейности; експлоатация. Риск от увреждане здравето на работниците	Не се очаква	++	n/a	-	n/a	•	n/a	>>>	n/a	↔	n/a	I	n/a	N	n/a	LNI
Нарушаване на КАВ и акустичната среда в близките населени места по време на реализиране на плана. Риск от увреждане здравето на хората	Не се очаква	Не се очаква	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

Легенда: *Р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

6.10 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА ОТ ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ

Развитието на площите за приоритетно развитие на инвестиционни проекти за оползотворяване вятърна енергия, е предвидено да бъде в зоните в обхвата на ППЗ. Не се предвиждат дейности в районите с висока екологична чувствителност, включително целите за опазване на защитените зони от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ на територията на България и европейското и националното законодателство в областта на околната среда.

В резултат от реализирането на ППЗ евентуални отрицателни въздействия, свързани с генерирането на строителни отпадъци, могат да се очакват в резултат от реализирането на конкретни ИП. Това от своя страна е предпоставка за малка вероятност от поява на въздействията и то само в случаите, когато не бъде осигурено правилното управление на получените от тези дейности отпадъци, включително предаването им на лица, притежаващи разрешително или регистрационен документ по чл.35 от ЗУО, въз основа на писмени договори.

Въз основа на изложеното по-горе може да се обобщи, че не се очаква въздействие върху компонентите и факторите на околната среда от образуваните отпадъци при правилно управление на същите и спазване на нормативната уредба в областта на опазването на околната среда.

6.11 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ, ПОРОДЕНИ ОТ ОХВС И РИСК ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

Конкретното предназначение и начин на устройство на отделни поземлени имоти за целите на конкретни ИП в зоните, в обхвата на ППЗ, следва да се определя от подробни устройствени планове. При одобряването на конкретни ПУП следва да се спазват разпоредбите на чл.104 от ЗООС, с цел осигуряване на безопасни разстояния от местата, където могат да се разположат предприятия с нисък или висок рисков потенциал до жилищни райони, обекти с обществено предназначение, зони за отдих и рекреация, и където е възможно, големи транспортни пътища и територии с особено природозащитно значение или значение за околната среда, обекти на културно-историческото наследство.

От друга страна предвижданията на ППЗ няма да допринесат за промяна на съществуващата ситуация свързана с опасните вещества, като с плана не се предвиждат и дейности за конкретна реализация (изграждане) на нови такива предприятия. Не се очаква предвижданията на ППЗ да увеличат риска за възникване на големи аварии в предприятията и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, предвид нормативните изисквания за отстояния до населени места.

6.12 ВЕРОЯТНИ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, ПОРОДЕНИ ОТ НАДНОРМЕНИ НИВА НА ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

По отношение на териториалния обхват на ППЗ от особено значение е, че поради липса на данни при картографското определяне на зоните на Плана, не са изключени териториите на населени места, вкл. отстояние до 500 m от границите им, като тези изисквания, по смисъла на чл. 141 от Наредба № 14 от 15 юни 2005 г. за *технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия*, остават приложими при изпълнение на Плана. Същите са

изключени при изготвянето на настоящата екологична оценка. В цялост, предвид посоченото до тук и чрез недопускане нерегулируемостта на застрояване, в резултат от прилагането на плана, както и застрояване, позоваващо се на данни от предварително извършени моделирания на очакваното акустично натоварване на средата от функционирането на вятърните перки, вкл. и в кумулативен аспект с други подобни ИП в района, не се очаква прилагането на ППЗ да окаже значително отрицателно въздействие в резултат от шумовото натоварване на средата.

Що се отнася до вибрациите и нейонизиращите лъчения, то при прилагането на ППЗ не се очаква да доведе до нива на физичните фактори, водещи до отрицателни въздействия върху населението в съответните райони.

Предвид значителния обхват на ППЗ и потенциалния обем на възможните дейности, в случаите на конкретни ИП в определените с Плана зони, от изключителна важност е тяхното конкретно местоположение, характеристики, капацитет, съществуващ потенциал за присъединяване към електропреносната мрежа (MW) и др. Възможни въздействия върху околната среда, породени от наднормени нива на вредните физични фактори в резултат от реализирането на конкретни инвестиционни предложения, биха могли да се очакват на локално ниво, като вероятността от такива въздействия, както и необходимостта от прилагането на смекчаващи мерки ще могат да се идентифицират при конкретни ИП в конкретни зони от ППЗ. Предвид отдалеченост от населени места обаче, може да се обобщи, че не се очаква строителните работи в хода на реализирането на конкретно ИП, както и неговата експлоатацията, да влоши акустичната среда в близко ситуирани населени места – обобщаваща оценка на очакваните въздействия може да се види на таблицата по-долу. Възможни са кумулативни въздействия с други източници на шум, ситуирани в близост.

Таблица 70. Прогнозна оценка на предполагаеми въздействия от вредните физични фактори, генерирани от реализацията на плана

Въздействие	Вероятност за поява на въздействие		Вид на въздействието		Масшаб/ обхват на въздействията		Продължителност на въздействията		Обратимост на въздействията		Характер на въздействията		Кумулативност		Интензивност на въздействията	
	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**	Р*	ср**
Генерирани шумови нива, достигащи до обекти, подлежащи на здравна защита	++	++	-	-	•	•	>	>>>	↔	↔	I	I	Y	Y	LNI	LNI
Нарушаване на акустичната среда в населените места	Не се очаква	Не се очаква	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

Легенда: *р - въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на дадено инвестиционно предложение/проект по предвижданията на плана

**ср – въздействия, които могат да се проявят в резултат от цялостно предвиждане на плана

7 МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО КОМПЕНСИРАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА ПЛАНА ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

7.1 МЕРКИ ЗА ОТРАЗЯВАНЕ В ОКОНЧАТЕЛНИЯ ВАРИАНТ НА ПЛАНА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ

Мерките, които е необходимо да се отразят в окончателния вариант на Плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия и чрез които се цели свеждане до минимум на отрицателното въздействие върху компонентите на околната среда и върху здравето на хората са дадени в Таблица 71 по-долу.

Таблица 71. Мерки за опазване на околната среда, предвидено да се отразят в окончателния вариант на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия

Мерки	Ефекти
Общи	
Да бъдат изключени територии с отстояние 500 м от границите на населени места по смисъла на чл. 141 от Наредба № 14 от 15 юни 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия.	Осигуряване спазването на нормативни изисквания Предотвратяване на риска за човешкото здраве
Биологично разнообразие	
Мониторинг на биоразнообразието-минимум 2 годишни цикъла за ИП в зони в 5 km от 33 по Директива за птиците и в зони в 2 km от 33 по Директива за местообитанията; по методология съгласувана с МОСВ/ИАОС, преди стартиране на ОВОС. Резултатите от мониторинга се предоставят на МОСВ/РИОСВ с Уведомлението за ИП.	Установява реалното ползване на зоната от консервационно значими видове; Позволява информирано планиране на мерки.
Разширяване на строителната забрана заложена в ППЗ така, че да обхване периода февруари–юли	Редуцира загуба на индивиди птици и прилепи; Редуцира безпокойство по време на размножителния сезон;
Прецизиране на границите на Зони 22, 23, 24 и 25 на база данни за документирани активни гнезда на <i>Neophron percnopterus</i> и ловни райони на <i>Aegypius monachus</i> и <i>Gyps fulvus</i> въз основа на данните от становището на БДЗП (2026); за Зони 13, 14, 15 и 18 — задължително включване на <i>Aegypius monachus</i> в целевия списък на RASOD системата и в програмата за предконструкционен мониторинг поради попадане в 50 km буфер около установено активно гнездо на вида.	Редуцира вероятността от сблъсък
За инвестиционни предложения в рамките на 5 km от 33 по Директивата за птиците и в рамките на 2 km от 33 по Директивата за местообитанията — задължително провеждане на процедура по оценка за съвместимост по чл. 31 от ЗБР. Преценката се извършва след приключване на предконструкционния мониторинг и въз основа на неговите резултати. За ИП в Зони 22- 25 — анализ на наличните GPS данни от проследяването на <i>Aegypius monachus</i> , <i>Neophron percnopterus</i> и <i>Gyps fulvus</i> се представя към уведомлението за ИП.	Гарантира ползването на теренни данни при преценка в близост до защитени зони

7.2 МЕРКИ ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА

С цел избягване или, когато това не е възможно, значително намаляване на отрицателните въздействия върху околната среда, Планът предвижда прилагането на обобщени ефективни смекчаващи мерки, относими за всяка идентифицирана приоритетна зона, които трябва да бъдат предприети при изграждане на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници, съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, както и съоръжения за присъединяването им към електрическата мрежа. Отделно и независимо от тези мерки, в резултат от извършения анализ прогноза и оценка в настоящия ДЕО са идентифицирани допълнителни мерки, които е необходимо да бъдат прилагани при развитието на отделните проекти в зоните, определени с ППЗ.

Мерките, за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последствия от осъществяването на плана за околната среда и човешкото здраве са дадени в Таблица 72 по-долу.

Таблица 72. Мерки за опазване на околната среда, предвидено да бъдат прилагани при реализирането на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия

Компонент / фактор	Мерки	Ефекти
Общи	При развитието на отделни проекти в зоните, определени с ППЗ, да бъдат прилагани смекчаващите мерки, предвидени с Плана и посочени в т.1.1. на настоящия ДЕО	Предотвратяване възможно убиване или безпокойство на екземпляри от защитените видове от приложение № 3 към чл. 37 от Закона за биологичното разнообразие.
	Реализирането на конкретни проекти по плана в близост до р. Дунав да става след анализ и оценка на потенциалните въздействия върху безопасността на корабоплаването и навигацията, които би имало изграждането и експлоатацията на ветрогенераторни паркове в райони, граничещи непосредствено с река Дунав.	Ненарушаване нормалния процес на корабоплаването по река Дунав.
Климат	В хода на проектирането и реализацията на проекти при спазване изискванията на плана, да се залагат съответните мерки за адаптация към климатичните промени, характерни за районите на приоритетните зони	Осигуряване адаптация на вятърните паркове в приоритетните зони и тяхната инфраструктура към климатичните промени
Атмосферен въздух	При товарене, разтоварване и транспортиране на прахообразни материали да се спазват изискванията на чл. 70 от Наредба № 1 за норми за допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии	Намаляване на неорганизираните емисии в атмосферата
Подземни води	Спазване изискванията на ПУРБ 2022-2027, в т. ч. Изпълнение на предвидените в ПУРБ мерки за постигане целите за ПоВТ и ПВТ, които са приложими към настоящия план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия	Опазване на подземните води от замърсяване
	Да не се допуска временно съхранение на отпадъци съдържащи приоритетни, опасни и вредни вещества, генерирани в процеса на строителство в границите на СОЗ	
	Да се спазват забраните, ограниченията и ограниченията при доказана необходимост, съгласно изискванията на приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 на Наредба № 3 за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 2000 г.)	Опазване на зони за защита на водите
Геоложка среда	Конкретните ИП по плана да се реализират след съгласуване с МЕ по отношение засягане на находища на полезни изкопаеми, в т. ч. и дадени на концесия такива.	Опазване на минералното разнообразие
	При необходимост и наличие на такива в участъци засегнати от свлачища да се извършат инженерно-геоложки проучвания	Предотвратяване проява на неблагоприятни геодинамични процеси и явления
	Да се отчетат рисковете от влошаване на ерозионни процеси при наличие на такива	Недопускане активността на физикогеоложки

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 380 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Компонент / фактор	Мерки	Ефекти
		процеси и явления
	Да се направи оценка на свлачищни участъци при наличие на такива и да се предвидят мероприятия за гарантиране на устойчивостта им.	Недопускане активността на физикогеоложки процеси и явления
Ландшафт	Извършване на предварителни анализи и симулации на визуалните въздействия спрямо ценни ландшафти и важни за даден район локации, които са свързани с характерни пейзажи.	Контрол над визуални въздействия и техногенното преобразуване на ландшафтите
Културно-историческо наследство	Съгласуване на всички бъдещи инвестиционни намерения с компетентните органи.	Предотвратяване унищожаването на археологически обекти или структури.
Биологично разнообразие	При рекултивация и озеленяване на нарушени терени да се използват само автохтонни растителни видове; да се избягват неместни, инвазивни или потенциално инвазивни видове	Предотвратява въвеждането и разпространението на инвазивни видове в съседни естествени местообитания
	Преди началото на строителни дейности да се проведе теренно проучване за наличие на консервационно значими растителни видове в засегнатата територия. При установяване на такива те да бъдат преместени в подходящо местообитание в близост, след съгласуване на план за преместване с компетентния орган и получаване на разрешително по Наредба № 8 за реда и условията за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със Закона за биологичното разнообразие .	Предотвратява загубата на защитени растения
	Забрана за изсичане на дървета с хралупи, хлабава кора и гниеца дървесина в строителния отпечатък. Преди строителство в зони с горски фрагменти — задължително обследване за идентификация на такива дървета. Установените дървета се изключват от строителния отпечатък, а позициите на турбините се ситуират на минимум 200 m от тях.	Предотвратява загуба на микроместообитания на горски бръмбари (<i>Cerambyx cerdo</i> , <i>Lucanus cervus</i> , <i>Rosalia alpina</i> , <i>Osmoderma barnabita</i>) и смъртност на прилепи (<i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Myotis bechsteinii</i>), вкл. при излитане от горски убежища.
	Преди началото на строителство да се проведе теренно проучване за наличие на земноводни и влечуги в засегнатата територия. При установяване на такива те да бъдат преместени в подходящо местообитание. Дейността да се извърши след съгласуване на план за преместване с компетентния орган и получаване на разрешително по Наредба № 8 за реда и условията за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със Закона за биологичното разнообразие	Редуцира загубата на индивиди
	Преди началото на строителство да се проведе теренно проучване за наличие на дупки/колонии на консервационно значими бозайници, както и за наличие на <i>Lutra lutra</i> (в крайречни местообитания). При установено присъствие: да се осигури минимален буфер от 300 m около установени дупки, колонии и бреговата линия на водното тяло в участъка с установено присъствие на <i>Lutra lutra</i> .	Редуцира загубата на индивиди и безпокойство
	За Зони 1, 3, 4, 15, 18 и 19 — задължителна оценка на въздействието върху биокоридорната свързаност при ОВОС, включваща картиране на установени коридорни маршрути на <i>Canis lupus</i> , <i>Ursus arctos</i> . Да не се допуска прекъсване на	Редуцира бариерния ефект

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 381 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Компонент / фактор	Мерки	Ефекти
	коридорни участъци.	
	За Зони 17–21 и 23 — ситуиране на турбини и пътища извън радиус 500 m от местообитания за бърлога на мечка и 200 m – на вълк .	Редуцира безпокойство и загуба на местообитания
	Адаптивно спиране на турбините при условия на висока прилепна активност, определени индивидуално от хироптеролог за всеки парк въз основа на предконструкционен акустичен мониторинг. Референтните параметри са скорост на вятъра под 6–7 m/s и температура над 12°C в размножителния сезон и над 5°C в миграционния период август–октомври (EUROBATS Publication Series No. 6), конкретните прагови стойности и времеви обхват се калибрират според установената активност.	Редуцира смъртността при прилепи
	Акустичните ултразвукови системи да се съобразят с видовото разнообразие в конкретната зона.	Редуцира смъртността при прилепи
	На базата на резултатите от мониторинга и консултации със заинтересовани страни и компетентния орган – да се определи наличието на активни гнезда на чувствителни видове птици и да не се изграждат ветрогенератори във видово - специфични буфери (съгласно Насоки на МОСВ ²² , Приложение 2)	Редуцира загуба на индивиди и безпокойство
	При проектиране на конкретни инвестиционни предложения — ориентацията на редиците турбини, разстоянията между тях и наличието на свободни коридори да се определят въз основа на резултатите от орнитологичния мониторинг, като отговарят на следните условия: при линейни паркове — редиците да са успоредни, а не перпендикулярни на основните направления на полета на мигриращите ята; минимално разстояние между турбините в един ред — 600 m, между редовете — 1 000 m; в по-големи паркове да се оставят свободни коридори с ширина минимум 2 000 m между групи турбини; турбините да не се разполагат в радиус 300 m от ключови елементи на ландшафта — реки, влажни зони, скални венци.	Намалява бариерния ефект и риска от сблъсък при мигриращи реещи се птици; осигурява функционални коридори за преминаване на ятата между турбините; редуцира функционалната загуба на ловни и миграционни местообитания
Здравно-хигиенни условия на средата	Прилагане на заложените мерки по останалите компоненти и фактори на средата, така че да се гарантира опазване на околната среда от дейностите в границите на приоритетните зони и новоизградените вятърни паркове и да не се допуска влошаване на здравно-хигиенните условия на средата.	Опазване здравето и живота на работниците и живеещите в близост до същите
Отпадъци	Недопускане нерегламентирано съхраняване и последващо третиране на образувани отпадъци.	Опазване на компонентите на околната среда от увреждане от неправомерно управление на образуваните отпадъци.
Опасни химични вещества и смеси	Стриктно спазване на всички инструкции за работа с опасни вещества. Строг контрол и управление.	Ограничаване на въздействието от опасните вещества в околната среда и опазване на

²² МОСВ, Насоките извършване на преценка на вероятната степен на въздействие на инвестиционни предложения за изграждане на вятърни генератори върху конкретните местообитания и/или видове, предмет на опазване в 33, Приложение 2

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 382 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Компонент / фактор	Мерки	Ефекти
		човешкото здраве.
Вредни физични фактори	Реализация на конкретни проекти да става въз основа на данни от предварително извършени моделирания на очакваното акустично натоварване на средата от функционирането на вятърните перки, вкл. и в кумулативен аспект с други подобни ИП в района	Недопускане нарушаването на акустичната среда в близките населени места.
	Използване на технически изправни машини, съоръжения и транспортни средства, така че да не се допуска генерирането на наднормени шумови нива.	Предотвратяване влошаване на акустичната среда в районите на близките обекти, подлежащи на здравна защита

8 ОПИСАНИЕ НА МОТИВИТЕ ЗА ИЗБОР НА РАЗГЛЕДАНИТЕ АЛТЕРНАТИВИ И НА МЕТОДИТЕ НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА, ВКЛ. ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ИНФОРМАЦИЯ

8.1 Мотиви за избор на разгледаните алтернативи

За целите на настоящата екологична оценка на *Проекта на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия*, са разгледани следните две алтернативи за неговата реализация, а именно:

- Нулева алтернатива: Продължение на настоящите процеси и тенденции за развитие на отделни територии в цялата страна за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, без прилагане на ППЗ.
- Прилагане на ППЗ във вида, в който същият е обект на настоящата оценка: Постигане на целта за оползотворяване на вятърната енергия на ниво Европейски съюз и в Република България чрез балансирано планиране на територии за ускорено прилагане на технологии за оползотворяване на енергията на вятърна енергия и трансформирането ѝ в електрическа енергия, съобразено с инвестиционните възможности, компонентите на околната среда и биологичното разнообразие в Република България.

Планът е разработен при Съгласуваност с европейските и националните политики – Планът е разработен в съответствие с ангажиментите на Република България по отношение на Европейския зелен пакт, Плана REPowerEU, Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 година за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета, относно насърчаването на използването на енергия от възобновяеми източници, както и Интегрирания национален план в областта на енергетиката и климата (ИНПЕК). Разработването на Плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия е на основание чл. 5, ал. 2 от ЗЕВИ в изпълнение на изискването по чл. 15в от Директива (ЕС) 2023/2413. Предвид това *Проекта на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия* определя приоритетни зони, отговарящи на съответните нормативни изисквания, без алтернатива по местоположение на същите.

В следващата таблица е направено сравнение между представените по-горе алтернативи.

Таблица 73. Сравнение между разгледаните алтернативи

Критерии за сравнение	Нулева алтернатива	Прилагане на ППЗ
Въздействие на ниво стратегически цели, приоритети и специфични цели върху околната среда и човешкото здраве	Очаква се отрицателно въздействие върху околната среда, тъй като в рамките на нулевата алтернатива ще продължат тенденциите за стихийно развитие на отделни територии в цялата страна с цел производство на електрическа енергия от вятърна енергия.	Въздействието е комплексно и положително поради включването в тази алтернатива на цели, насочени към балансирано и устойчиво управление на околната среда, чрез зонироване на подходящи територии за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, съвместно разположени съоръжения за съхранение на

Критерии за сравнение	Нулева алтернатива	Прилагане на ППЗ
	В допълнение ще се забави и цялостния процес по увеличаване процента възобновяема енергия в цялостния микс на страната, в резултат на което ще продължи натоварването на околната среда от добива на изкопаеми горива и производството на електрическа енергия от тях.	енергия, както и съоръжения за присъединяването им към електрическата мрежа. Реализирането на плана ускорено ще увеличи производството на електрическа енергия от възобновяеми източници и ще намали натиска върху околната среда от добива на изкопаеми горива и производството на енергия от тях.
Въздействие на ниво допустими дейности за реализиране по плана	Очаква се отрицателно въздействие върху околната среда, тъй като в рамките на нулевата алтернатива е възможно прекомерно натоварване на околната среда с изградени съоръжения за производство на електроенергия от вятъра.	Въздействието е комплексно и положително поради включването в тази алтернатива на допустими дейности, насочени към опазване чистотата на въздуха и водите, биологичното разнообразие и пр. От териториалния обхват на ППЗ са изключени територии с висока екологична чувствителност, като защитените зони по „Натура 2000“, защитените на национално равнище зони и основните миграционни маршрути, както и акваторията на Черно море и вътрешни водни обекти.
Степен на съответствие с екологичните цели на стратегически и планови документи на европейско и национално ниво	Екологичните цели като цяло са отчетени и съобразени	По-пълно съобразяване и следване постигането на екологичните цели.

От направеното сравнение между „нулева алтернатива“ и „развитие при условие, че се прилагат предвижданията на ППЗ“ е видно, че:

- Нулева алтернатива е неприемлива, тъй като ППЗ осигурява съгласуваност с политиките и целите на Република България и Европейския съюз в областта на възобновяемата енергия и устойчивото развитие
- Нулева алтернатива е непрепоръчителна и от гледна точка опазването на околната среда и човешкото здраве. От направените анализи и оценки в настоящия ДЕО ясно се вижда екологичната насоченост на ППЗ, като се доказва, че същия ще допринесе за балансирано и устойчиво управление на околната среда, чрез зонироване на подходящи територии за производство на електрическа енергия от вятъра, съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, както и съоръжения за присъединяването им към електрическата мрежа.
- С изпълнението на плана се осигурява пълно съобразяване и изпълнение на екологичните приоритети на стратегически и планови документи на европейско и национално ниво.

8.2 ИЗПОЛЗВАНИ МЕТОДИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ЕО

За оценка на въздействието върху околната среда от предвижданията на ППЗ в настоящия Доклад за екологична оценка, е използвана методологията на насочващите въпроси. Това е широко разпространена методология, съгласно която се формира мрежа от въпроси, като за целта се отчитат предвижданията на плана, за да се определят всички възможни въздействия върху компонентите и факторите на околната среда. Въпросите от своя страна се оформят по такъв начин, за да се получи кратък отговор – само с да или не. Освен това е важно формулирането на въпросите, в едно с кратките отговори на същите, да могат да дадат ясна представа за мащаба на всяко едно от очакваните въздействия.

В настоящия Доклад за екологична оценка въздействията върху околната среда се оценяват за всяко предвиждане на плана по отношение на всеки един от компонентите и факторите на околната среда. Използваните насочващи въпроси са показани в Таблица 74 по-долу.

Таблица 74. Насочващи въпроси по компоненти и фактори на околната среда, използвани в хода на оценката на очакваните въздействия от предвижданията на плана върху околната среда

Компонент/фактор на средата	Насочващи въпроси
Биоразнообразие – флора и фауна, защитени територии и защитени зони	<i>Очаква ли се реализацията на плана да засегне или да доведе до промени в:</i> • Обхвата и целостта на защитените територии по ЗЗТ и защитените зони от мрежата Натура 2000? • Местообитания и видове, предмет на опазване в защитените зони, граничещи с приоритетните зони? • Местообитания и популации на конкретно изброени защитени и консервационно значими видове растения и животни, с цел тяхното опазване на територията на определените приоритетни зони в плана. • Популации на консервационно значими видове, установени в приоритетните зони? • Фрагментация и бариерен ефект?
Население и човешко здраве	<i>Очаква ли се реализацията на конкретно предвиждане на плана да засегне или да доведе до промени в:</i> • Демографската характеристика на населението в засегнатите райони? • Заетостта на засегнатото население? • Нивото на образование на населението в засегнатите райони? • Нивото на здравеопазване и защитата на общественото здраве? • Генерираните вредности в околната среда и от тук излагане на работниците и населението от близките населени места на нови или увеличени източници на замърсители, радиация или други вещества или енергия, които могат да бъдат вредни за човека?
Въздух, климат и изменение на климата	<i>Очаква ли се реализацията на конкретно предвиждане на плана да засегне или да доведе до промени в:</i> • Качеството на атмосферния въздух в засегнатите райони? • Климатичните характеристики на разглежданите райони? • Адаптирането към климатичните промени на обектите, предмет на плана? • Сметчане изменението на климата чрез намаляване на емисиите на парникови газове и увеличаване на абсорбцията на CO₂?
Води – повърхностни и подземни; водоизточници за	<i>Очаква ли се реализацията на конкретно предвиждане на плана да засегне или да доведе до промени в:</i>

Компонент/фактор на средата	Насочващи въпроси
ПБВ	• Количествените и качествените характеристики на водните обекти? • Хидроморфоложките или хидрогеоложки характеристики на водните тела? • Количествени и качествени параметри на водоизточниците за ПБВ, в т. ч. засягане на СОЗ?
Земи и почви	<i>Очаква ли се реализацията на конкретно предвиждане на плана да засегне или да доведе до промени в:</i> • Значителни площи обработваеми земи? • Качествените характеристики на почвите в района?
Ландшафт	<i>Очаква ли се реализацията на конкретно предвиждане на плана да засегне или да доведе до промени в:</i> • Ландшафта в района, засегнат от плана?
Културно – историческо наследство	<i>Очаква ли се реализацията на конкретно предвиждане на плана да засегне обекти на КИН, намиращи се в района на плана или в непосредствена близост до него – очакваната от плана зона на въздействие?</i>
Вредни физични фактори – шум, вибрации, електромагнитни лъчения	<i>Очаква ли се реализацията на конкретно предвиждане на плана да засегне или да доведе до промени в:</i> • Нивата на вредните физични фактори, вкл. шум, вибрации и електромагнитни лъчения, типични за района по данни на отговорните институции? • Акустичната среда в границите на засегнатите от плана населени места?
Материални активи	<i>Очаква ли се реализацията на конкретно предвиждане на плана да засегне или да доведе до промени в:</i> • Балансираното за района териториално развитие? • Инфраструктурни обекти в зоната на въздействие на плана?
Взаимодействие между компонентите	<i>Очаква ли се конкретно предвиждане на плана да засегне процесите на нормално взаимодействие между компонентите на околната среда?</i>

Оценката на въздействието върху околната среда на конкретните предвиждания на плана е направено по следните критерии:

- **Вероятност:** Чрез вероятността се отчита доколко дадено въздействие би могло да се прояви (очаква се с голяма вероятност, очаква се с малка вероятност), като се взема в предвид:
 - Характеристиките на средата, в която се развива плана;
 - Опит на екипа, изготвящ оценката, с проявата на тези въздействия в други подобни проекти, до чието реализиране би довело прилагането на плана.
- **Вид:** Въздействията се разделят на положителни и отрицателни, както и такива със смесена природа, които в зависимост от етапа на проява и други особености, могат да доведат до положително въздействие върху даден компонент/фактор, но отрицателно върху друг;
- **Мащаб/обхват на въздействията:** Те се разделят на такива с малък обхват (от локален до регионален) и въздействия с голям обхват – от национален до трансграничен;
- **Продължителност:** Въздействията се разделят на временни (краткосрочни (за една от фазите за реализация на дадено предвиждане) и дългосрочни (през целия жизнен цикъл на дадена интервенция), средносрочни (с етап, по-дълъг от която и да е от фазите на

реализация на дадена интервенция по плана)), както и постоянни (въздействието продължава да съществува и след края на жизнения цикъл на която и да е, предвидена с плана интервенция);

- **Обратимост:** По своята обратимост въздействията могат да бъдат обратими и необратими;
- **Характер на въздействията:** Същите се разделят на първични – проявяващи се на мястото на реализация на предвижданията на плана, директно от дейности по тяхната реализация и вторични – проявяват се в следствие или индиректно от реализацията на плана;
- **Кумулативност:** Изразява се във възможност за кумулиране на въздействията от предвижданията на плана с такива от други планове, програми и/или проекти и усилване на техния ефект. Идентифицират се типовете натиск върху съответните рецептори, прилага се матричен анализ – натиск – кумулативен потенциал, пречупен през призмата на очакваните засегнати рецептори и на база експертна оценка се извършва оценка на кумулативния потенциал въз основа на типа и механизма на натиска.
- **Сила или още интензивност на въздействията:** Определя се по експертна оценка, като се стъпва на спецификите на базовите условия на средата и опита на експертите от други сходни проекти, позоваващ се на чувствителност на рецептора и сила (големина) на въздействието (отчитайки липсата на детайлност и конкретика по отношение съответните дейности на етап план/програма) – въздействията могат да бъдат с:
 - **Ниска положителна интензивност** – **ниска отрицателна интензивност** – не водят до значителни промени в условията на приемащата среда (рецептор) и последствията от същите може бързо да се възстанови след преустановяване на даденото въздействие;
 - **Средна положителна интензивност** – **средна отрицателна интензивност** – въздействията със средна интензивност засягат приемащата среда или още рецептора до степен, позволяваща обратимост в по-дългосрочен аспект и освен това засегната площ е със значителни размери и
 - **Висока положителна интензивност** – **висока отрицателна интензивност** – водят до значително засягане както количествено, така и качествено на приемащата среда, с изключително труден и времеемък процес на обратимост или необратими; засягане на изключително големи площи от приемащата среда – значително засягане на рецептора.

За определяне на интензивността на въздействията ще се използва следната матрица:

Интензивност на въздействията		Чувствителност на рецептора		
		Слаба	Средна	Силна
Сила на въздействията	Малка	Ниска +	Ниска +	Средна +
		Ниска -	Ниска -	Средна -
	Умерена	Ниска +	Средна +	Висока +
		Ниска -	Средна -	Висока -

	Голяма	Средна +	Висока +	Висока +
		Средна -	Висока -	Висока -

За целите на оценката на предвижданията на плана по отделните компоненти и фактори на околната среда ще се използват критериите и символите към същите, представени в **Таблица 75** по-долу.

Таблица 75. Критерии и символи за извършване на оценка на очакваните предвиждания на плана върху компонентите и факторите на околната среда

№	Критерий за оценка	Ранг за оценка	Символ
1.	Вероятност за проява на въздействието	С голяма вероятност	++
		С малка вероятност	+
		Не се очаква	Не се очаква
2.	Вида на въздействието	Положително	+
		Отрицателно	-
		Със смесена природа	+/-
3.	Мащаб/обхват на въздействията	Въздействия с малък обхват:	
		- Локален	•
		- Регионален	••
		Въздействия с голям обхват:	
		- Национален	•••
		- Трансграничен	••••
4.	Продължителност на въздействията	Временни	
		- Краткосрочни	>
		- Средносрочни	>>
		- Дългосрочни	>>>
5.	Обратимост на въздействията	Постоянни	<>
		Обратими	↔
		Необратими	0
6.	Характер на въздействията	Първични	I
		Вторични	II
7.	Кумулативност	Да	Y
		Не	N
8.	Интензивност на въздействията	Ниска интензивност +	LPI
		Ниска интензивност -	LNI
		Средна интензивност +	MPI
		Средна интензивност -	MNI
		Висока интензивност +	HPI
		Висока интензивност -	HNI

8.2.1 КЛИМАТ И АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Методите на оценка по компонент „атмосферен въздух“ включват събиране и обработване на данни, изследване на литературни и нормативни източници, документен анализ и оценки за редуциране и възможно най-пълно отстраняване на отрицателните въздействия и препоръки и мерки. Климатичните особености на засегнатите територии са направени на база на данни от

метеостанциите на НИМХ и „Климатичен справочник за НР България“. За описание на качеството на атмосферния въздух (КАВ) са използвани и Регионалните доклади за състоянието на околната среда през 2024 година на съответните РИОСВ.

8.2.2 ПОВЪРХНОСТНИ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ

При изготвяне на екологичната оценка на повърхностните и подземни води са използвани различни методики базирани главно с европейските и национални нормативни документи и Ръководствата за прилагана на Рамковата директива за водите. Оценката на въздействието върху повърхностните и подземните води включва събиране на информация от достъпни публикувани и архивни източници, в т. ч. Плановите за управление на речните басейни и годишни доклади за състоянието на водите, преглед и обработване на информацията, допълване на данните при необходимост и извършване на анализа. За целите на оценката са използвани основно данни от съответните басейнови дирекции.

8.2.3 ГЕОЛОЖКА СРЕДА

За целите на оценката са използвани геоложките карти на територията на Р България, Карта за сеизмично райониране на Република България за период 1000 години и Картата на геоложката опасност в България. Източниците и авторите са упоменати под съответните материали.

8.2.4 ЛАНДШАФТ

За изготвяне на оценката за въздействие са използвани литературни източници и картни материали, въз основа на които е изготвена ландшафтната карта, описанието и оценката. Източниците и авторите са упоменати в съответните раздели.

8.2.5 ЗЕМИ И ПОЧВИ

Оценката е базирана на документален и картен анализ, вкл. почвената карта на Р България, прилагане принципите на Екосистемния подход, данни от годишните доклади на РИОСВ, както и данни от Националната система за мониторинг на околната среда и обработка на данни от мониторингови измервания в пунктове от Национална система за мониторинг на почвите.

8.2.6 БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ, ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

Като основен източник на информация по отношение на разпространението на видовете и местообитанията от консервационна значимост са използвани данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” на МОСВ (публикувани в интернет базираната Информационна система за защитени зони от екологична мрежа „Натура 2000”), данни от докладване по чл. 17 на Директива за местообитанията и чл. 12 на Директива за птиците (ИАОС, 2025) и Червена книга на Република България (2011), налична научна литература за биоразнообразието в България.

слоеве със земно покритие/ земеползване, верифицирани с актуални сателитни изображения.

Наличната информация е прегледана, допълнена при необходимост, обработена и анализирана, като въз основа на анализа на данните е изготвена и оценката.

8.2.7 КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО, ВКЛЮЧИТЕЛНО АРХИТЕКТУРНО И АРХЕОЛОГИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Методиката за оценка на състоянието, бъдещото развитие и опазване на културното наследство се базира на разпоредбите на Закона за културното наследство.

8.2.8 МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Методите за изготвяне на екологичната оценка включват събиране, обработване и анализ на информация и данни за материалните активи на територията на обособените приоритетни зони.

8.2.9 ЗДРАВНО-ХИГИЕННИ АСПЕКТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

За целите на изготвяне на оценката за въздействие върху здравно-хигиенните аспекти на средата са използвани основно данни от НСИ, Здравеопазване 2025 - издание на НСИ и Национален център по общественото здраве и анализи към Министерство на здравеопазването. Събраната информация е прегледана, допълнена при необходимост, обработена и анализирана, като въз основа на анализа на данните е изготвена и оценката.

8.2.10 ОТПАДЪЦИ

За целите на изготвяне на оценката ЕО са използвани методите на:

- Проучване на текущото състояние на дейностите с отпадъците;
- Анализ на системата за управление на управлението на отпадъците;
- Сравнение на данни от достъпната информация.

За реализиране на дейностите по проучване, анализ, сравнение и прогнозиране са използвани следните източници на информация:

- Регионалните доклади за състоянието на околната среда през 2024 година на съответните РИОСВ
- Годишни доклади по околна среда на операторите на РДНО;
- Други.

8.2.11 ВРЕДНИ ФИЗИЧНИ ФАКТОРИ

Направените анализи и прогнози в настоящата екологична оценка по отношение на фактора шум в околната среда, са на базата на действащото европейско и българско законодателство.

8.3 ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Изготвянето на настоящия Доклад за екологична оценка не е свързано със срещането на сериозни и непреодолими трудности по отношение на който и да е компонент и фактор на околната среда.

8.4 ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА

8.4.1 МЕТОДИКИ

1. Европейското Ръководство за инвентаризация на емисии (EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook) 2016.
2. 2006 IPCC Насоки за Национална инвентаризация на парниковите газове (2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories), том 4, Emissions from Livestock and Manure Management.
3. Методични указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, 2015, МОСВ.
4. Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2012, МОСВ.
5. Методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕЕС.
6. Ръководство за определяне на местообитания от Европейска значимост в България. WWF – Световен фонд за дивата природа, Зелени Балкани, Министерство на околната среда и водите
7. Интегриране на въпросите на биологичното разнообразие в процеса на екологичната оценка – наръчник за органите по околна среда и експертите по екологична оценка

8.4.2 МЕЖДУНАРОДНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

1. Конвенция за биологичното разнообразие.
2. Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания.
3. Конвенция по международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна (CITES).
4. Конвенция за опазване на мигриращите видове диви животни.
5. Европейска конвенция за ландшафта;
6. Конвенция за опазване на световното културно и природно наследство.
7. Протокол за стратегическа екологична оценка към Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст.
8. Директива (ЕС) 2023/2413 за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници (Директива (ЕС) 2023/2413)
9. Директива на Съвета № 92/43/ЕИО от 21.05.1992 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

10. Директива на Съвета № 79/409/ЕЕС от 2 април 1979 г. за опазването на дивите птици.
11. Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и Съвета относно опазването на дивите птици.
12. Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.
13. Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и Съвета относно управлението на отпадъците (Рамкова директива)
14. Директива (ЕС) 2020/367 на Комисията от 4 март 2020 година за изменение на приложение III към Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета във връзка с установяването на методи за оценка на вредните въздействия на шума в околната среда;
15. Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оценката и управлението на шума в околната среда, ЕС, 2002 г.;
16. Директива (ЕС) 2015/996 на Комисията от 19 май 2015 г. за установяване на общи методи за оценка на шума в съответствие с Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета;
17. Поправка на Директива (ЕС) 2015/996 на Комисията от 19 май 2015 г. за установяване на общи методи за оценка на шума в съответствие с Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета;
18. Директива 2000/14/ЕС относно шумовите емисии на съоръжения, предназначени за употреба извън сградите
19. Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 година относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа
20. Регламент (ЕС) 2016/1628 на европейския парламент и на съвета от 14 септември 2016 година относно изискванията за граничните стойности на емисиите на газообразни и прахови замърсители и за одобряването на типа на двигателите с вътрешно горене за извънпътна подвижна техника, за изменение на регламенти (ЕС) № 1024/2012
21. Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 година относно оценката и управлението на риска от наводнения
22. Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите
23. Парижко споразумение относно изменението на климата.

8.4.3 НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

1. Интегриран план в областта на енергетиката и климата
2. Закон за енергията от възобновяеми източници
3. Закон за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 2.01.2001 г., в сила от 31.03.2001 г.)
4. Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр.53 от 13.07.2012 г.)
5. Закон за опазване на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 91 от 25.09.2002 г.)

6. Закон за чистотата на атмосферния въздух (обн. ДВ, бр. 45 от 28.05.1996г.)
7. Закон за подземните богатства (обн. ДВ, бр. 23 от 12.03.1999 г.)
8. Закон за биологичното разнообразие (Обн. ДВ. бр.77/2002 г.)
9. Закон за защитените територии (обн.ДВ.бр.133 от 11.11.1998 г.)
10. Закон за лечебните растения (Обн. ДВ. бр.29 от 7 Април 2000г.)
11. Закон за защита от шума в околната среда, в сила от 01.01.2006 г., (обн. ДВ,бр.74 от 13.09.2005 г.)
12. Закон за почвите (обн. ДВ. бр.89 от 6.11.2007г.)
13. Закон за здравето (обн. ДВ, бр.70 от 10.08.2004 г.)
14. Закон за културното наследство (обн. ДВ, бр.19 от 13.03.2009 г.)
15. Закон за водите (обн., ДВ, бр. 67/27.07.1999 г.)
16. Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (обн. ДВ. бр. 57 от 2.07.2004 г.)
17. Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (обн. ДВ, бр.88/ 27.10.2000 г.)
18. Наредба № 3/2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (обн., ДВ, бр. 71 от 12.08.2008 г.)
19. Наредба № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (обн.ДВ бр.97/ 28 ноември 2000 г.)
20. Наредба № 6/2006 за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн.ДВ бр.58/ 18.07.2006г.)
21. Наредба № 6 за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при експозиция на шум на работните места
22. Наредба № 7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (обн. ДВ, бр. 3 от 13.01.2004 г.)
23. Наредба № 7/1999 - за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45 от 14.05.1999 г., в сила от 1.01.2000 г.)
24. Наредба № 9 за пределно допустими нива на ел.магнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (обн.ДВ бр.35 от 03.05.1991г.)
25. Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, обн.ДВ бр.30 от 28.03.2001г.)
26. Наредба № 12 за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (обн. ДВ, бр.63 от 28.06.2002г.)

27. Наредба № 12/2010 г. – норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 58 от 30.07.2010 г.)
28. Наредба № 14/1997 г. – норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места (обн., ДВ, бр. 88 от 3.10.1997 г.)
29. Наредба № Н-4 за характеризиране на повърхностните води (обн. ДВ бр.22/ 05.03.2013г.)
30. Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони (обн., ДВ, бр.7 от 27.01.2009г.)
31. Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии (обн. ДВ бр.13 от 15.02.2000 г.).

9 НЕОБХОДИМИ МЕРКИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАБЛЮДЕНИЕТО ПО ВРЕМЕ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПЛАНА

Важен аспект на оценката са предложените мерки и начини за недопускане и там, където това е невъзможно, за намаляване на идентифицирания и оценен риск за околната среда.

Предложени са мерки, които да се отразят в окончателния вариант на плана и чрез които се цели свеждане до минимум на отрицателното въздействие върху компонентите на околната среда и върху здравето на хората.

Таблично са представени мерките, за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяването на плана за околната среда и човешкото здраве.

Мерките са съотносими с подробността на предвижданията на Плана, като са посочени измерими индикатори за наблюдение и контрол на въздействията върху околната среда по време на реализацията на плана. За всеки индикатор са посочени периодичност на измерване, мерна единица, орган, отговорен за наблюдението и контрола.

Предложените мерки за наблюдение и контрол при прилагане на плана и индикаторите за контрол на съответните предложени мерки са дадени в Таблица 76 по-долу.

Таблица 76. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на плана и индикатори за контрол на съответните предложени мерки

Компонент	Мерки	Индикатори за мониторинг	Единица мярка	Периодичност на измерване и орган по контрол
Общи	Контрол на одобрени за реализирани ИП съобразно зоните, предвидени с ППЗ	Брой и местоположение на одобрени ИП	бр.	Съответната РИОСВ
	Мониторинг на приложени смекчаващите мерки, вкл. посочените в т.7.2 на ДЕО, при развитието на отделните проекти в зоните от ППЗ, с цел предотвратяване в най-голяма степен възможното реализиране на проекти без моделиране шумовото натоварване на средата и визуалното въздействие върху ландшафтите в резултат от реализирането на конкретните ИП.	Приложени смекчаващи мерки	бр.	Съответната РИОСВ Възложители
Флора и местообитания	Контрол за спазване на изискването за автохтонни видове при озеленяване и рекултивация	Дял на автохтонни видове при рекултивация	%	При рекултивация; РИОСВ
Безгръбначни, земноводни, влечуги, растения	Контрол за спазване на изискванията за предварително обследване и преместване на защитени видове преди строителство	Проведени обследвания / брой преместени индивиди	бр.	Преди строителство за всяко ИП; РИОСВ
Прилепи	Мониторинг на смъртност от сблъсък	Брой мъртви прилепи при стандартни обходи	бр. трупове / турбина / месец	Ежемесечно април–октомври; ИП; годишен доклад до РИОСВ
Птици	Мониторинг на смъртност от сблъсък	Брой мъртви птици при стандартни обходи	бр. трупове / турбина / месец	Ежемесечно; ИП; годишен доклад до РИОСВ

ДОКЛАД за Екологична оценка на „ПРОЕКТ 396 Т НА ПЛАН ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИОРИТЕТНИ ЗОНИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЕКТИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЯТЪРНА ЕНЕРГИЯ“

Компонент	Мерки	Индикатори за мониторинг	Единица мярка	Периодичност на измерване и орган по контрол
Птици и прилепи	Контрол на ефективността на системата за ранно предупреждение	Брой спирания при целеви видове; брой мъртви целеви видове	бр. спирания; бр. трупове	Непрекъснато; годишен доклад до РИОСВ

10 СПРАВКА ЗА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ВРЕМЕ НА ИЗГОТВЯНЕТО НА ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА

В точката са описани становищата, мненията и препоръките, получени в хода на консултациите по екологична оценка. Те са представени в таблици, като е посочено по какъв начин и къде са отразени в ЕО, както и мотивите за приетите и неприетите от тях.

Тъй като консултациите са условно разделени на два етапа, резултатите от консултациите се представят в две подточки, както следва:

10.1 РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ ПО ОБХВАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ЕО

Получените в резултат на консултациите по Заданието становища са съобразени при изготвянето на ДЕО. Копие на становищата, начинът на съобразяването им в ДЕО и мотивите за това, са представени в табличен вид в Приложение №3 към ДЕО.

10.2 РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ ПО ИЗГОТВЕНАТА ЕО

Предстои провеждането на консултации по изготвения ДЕО и отразяване на резултатите от проведените консултации в приложението, посочено в предходната точка.

11 ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Специфичната цел на *Плана за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия*, е осигуряването на подходящи сухоземни райони от територията на Република България, които очертават обща рамка на площите за приоритетно развитие на инвестиционни проекти за оползотворяване вятърна енергия без да се засягат районите с висока екологична чувствителност, включително целите за опазване на защитените зони от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ на територията на България и европейското и националното законодателство в областта на околната среда.

Подчинено на горното, с прилагане предвижданията на *Плана*, ще се допринесе за постигане на целта за оползотворяване на вятърната енергия на ниво Европейски съюз и в Република България чрез балансирано планиране на територии за ускорено прилагане на технологии за оползотворяване на енергията на вятъра и трансформирането ѝ в електрическа енергия, съобразено с инвестиционните възможности, компонентите на околната среда и биологичното разнообразие в Република България.

Обобщавайки анализите и оценките, направени в ДЕО във връзка с предвижданията на ППЗ, може да се заключи, че при прилагане на изпълнението на заложените в *Плана* смекчаващи мерки, вкл. мерките за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последствия от осъществяването на плана за околната среда и човешкото здраве, предложени в резултат от оценката в ДЕО, ще се постигне комплексен положителен ефект по отношение на балансирано планиране и използване на територии, предмет на оценка.

Не се очаква прилагането на плана да повлияе отрицателно върху предмета и целите на опазване на ситуирани в близост защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000.

Въз основа на всичко изложено по-горе се предлага на Министъра на околната среда и водите да съгласува прилагането на *Плана за определяне на приоритетните зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия*.

12 СПИСЪК НА ЕКИПА, ИЗГОТВИЛ ДЕО

Списък с експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО, в който всеки удостоверява с полагане на подпис разработените от него раздели на доклада, е даден в **Приложение №4** към ДЕО.

13 ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

1. .SHAPE файл с границите на приоритетните зони и отразен 500 m около населените места.
2. Данни за санитарно охранителните зони, в които попадат посочените в Плана приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия.
3. Копие на становищата, начинът на съобразяването им в ДЕО и мотивите за това.
4. Списък с експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО, вкл. и декларации.
5. Задание за обхват и съдържание на ДЕО.
6. Нетехническо резюме на ДЕО.